

T.C.

71622

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

KAHRAMAN-NÂME

(İNCELEME-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Hikmek GÜNBATTI

71622

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Danışman

Doç.Dr.Hasan KAVRUK

MALATYA-1998

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
KISALTMALAR	VI
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	VII
Giriş	1
1. Hikâyenin Tanımları	1
2. Klâsik Türk Edebiyatında Hikâyelerin Tasnifi	4
3. Klâsik Mensur Hikâyeler Üzerine Yapılan Çalışmalar	7
a. Yabancı Araştırmacıların Çalışmaları, ...	7
b. Yerli Araştırmacıların Çalışmaları	9
4. Klâsik Türk Edebiyatında Mensur Hikâye	11
a. Farsça'dan Yapılan Çeviriler	12
b. Arapça'dan Yapılan Çeviriler	12
c. Batı'dan Yapılan Çeviriler	12
5. Klâsik Telif Hikâyeler	13
6. Klâsik Hikâyelerde Dil ve Muhteva Özellikleri	15
7. Klâsik Şairlerin ve Tezkirecilerin Hikâye Yazarlarına Bakış Açısı	7

I. BÖLÜM

KAHRAMAN-NAME (Tahlil)	19
1. Eserin Kimliği	19
2. Özet	22
3. Vak'a ve İlham Kaynağı Olaylar	23
4. Bakış Açısı ve Anlatıcı	33
5. Zamân	39

6. Mekân	42
7. Şahıs Kadrosu	45
8. Tasvirler	51
9. Kahraman-nâme Hikâyesinde Motifler	54
a. Devler Tarafından Kaçırılarak Büyütülme	54
b. Kahramandan Saklanan Sırrın Açığa Çıkması	54
c. Kaçırılan Kahraman'ın Geri Dönerek Akrabalarıyla Tesadüf Sonucu Tanışması	54
ç. Kadınların Evlilik İçin Güreşte Kendilerini Yenme Şartını İleri Sürmeleri	54
d. Elçinin Zenginliğinden Karşı Gücün Şaşkına Dönmesi	55
e. Elçiye Karşı Gücün Oturacak Yer Göstermemesi ve Elçinin Birini Öldürerek Yerine Oturması	55
f. Elçinin Nameyi Okumak İçin Altın Nisar Saçmalarını İstemesi	55
g. Peçeli Savaşçı Yiğidin Kadın Olduğunun Açığa Çıkması	55
ğ. Evlilik Nişanesi Olarak Yüzük Değiştirme	56
h. Lağım Kazarak İnsanları Tuzağa Düşürme	56
ı. Savaşçıların Sandık İçerisine Girerek Düşman Sarayına Sızmaları	56
i. Eski Hükümdarların Hikaye Kahramanları Adına Tılsım Bağlamaları	57
j. İnsan ve Peri Evliliğinden Doğma Çocuk	57
10. Hikâyenin Anafikri	58
11. Dil ve Üslûp Özellikleri	59
1. Halk Tabirleri	60
2. Atasözleri ve Deyimler	61
3. Arapça-Farsça İbareler	64
4. Arkaik Kelimeler	65

5. Ayetler	65
6. Olağanüstü Destan ve Masal Unsurları	65
7. Cümle Yapısı	66
1. Yüklemine Göre Cümleler	67
a. İsim Cümlesi	67
b. Fiil Cümlesi	67
2. Söz Dizimine Göre Cümleler	67
a. Kurallı Cümleler	67
b. Devrik Cümleler	68
3. Anlamlarına Göre Cümleler	68
a. Olumlu Cümleler	68
b. Olumsuz Cümleler	68
c. Soru Cümlesi	68
4. Ünlem Cümlesi	69
5. Yapılarına Göre Cümleler	69
a. Basit Cümleler	69
b. Bileşik Cümleler	69
6. Konuşma Cümleleri	70

II.BÖLÜM

Kahraman-name (Çeviriyazı)	73
Sonuç	235
Bibliyografya	237
Metin Fotokopisi	239

ÖNSÖZ

Bu çalışmamızda, Klâsik Doğu kültüründen edebiyatımıza kazandırılan, menşe'i İran ve Hint edebiyatlarına dayanan, Kahraman-nâme adlı eserin çeviriyazısını yaparak, çağdaş metodlarla tahlile tabii tuttuk.

Araştırmamızın amacı ve hedefi, hikâye türü için söylenen; "Tanzimat edebiyatı ile beraber edebiyatımıza Batı'dan girmiş bir türdür." yargısının doğru olmadığını, Klâsik Türk edebiyatında da hikâye türünün bulunduğunu ortaya koymaktı.

Eseri, bir roman ve hikâye tahlili çerçevesinde incelememiz sonucunda, Klâsik Türk edebiyatında hikâyeye dayalı mensur eserlerin geçmişinin, çok eskilere dayandığını gördük.

Şimdiye kadar ansiklopedilerde bile bir iki satırla geçirilen; hem Klâsik edebiyatımızda hem de Halk edebiyatımızda izler bırakan Kahraman-nâme'yi, her yönüyle günümüz okurlarına tanıtmaya çalıştık.

Eserin sağlıklı yazma nüshalarına ulaşamadığımızdan, M.Emin Yünni'nin Türkçe'ye kazandırdığı ve Tercüme-i Hikâye-i Kahraman-ı Katil adıyla, 1285 tarihinde taş basması olarak İstanbul'da neşrettiği metni incelememizde esas aldık.

Çalışmamız giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Girişte genel olarak hikâye üzerinde durulmuş, Klâsik edebiyatımızda hikâyenin ne olduğuna dair muhtasar bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

Birinci bölümde Kahraman-nâme'nin tahliline yer verilmiştir. Eserin kimliği, özet, vak'a ve ilham kaynağı olaylar, bakış açısı ve anlatıcı, zaman, mekan, tasvir, motifler incelendikten sonra, kısaca dil ve üslûp özelliklerine değinilmiştir.

İkinci bölüm, Kahraman-nâme'nin çeviriyazısını ihtiva etmektedir. Çeviriyazıda teamüllere aykırı olarak noktalamaya dikkat edilmiştir. Cümle başları ve özel isimler büyük harfle başlatılmıştır. Çalışma sonuç ve bibliyografya ile tamamlanmıştır.

Eserin çeviriyazısının kontrolünü kolaylaştırmak maksadıyla metnin fotokopisini çalışmamızın sonuna eklemeyi uygun bulduk.

"Beşer hatadan beri değildir." düsturundan hareketle, bu çalışmamızda bazı eksikliklerimiz mutlaka çıkacaktır.

Klâsik Türk hikâyelerinin çağdaş roman ve hikâye tahliline tabii tutulmasının yeni bir çalışma olduğu göz önünde tutularak, eksik ve yanlışlıklarımızın hoşgörüyü karşılanacağını ümit etmekteyiz.

Eserin her safhasında bizlerden yardımlarını esirgemeyen ilmî ciddiyet ve sabır timsali danışmanım **Doç.Dr.Hasan KAVRUK'a**, eserin zaman tesbitinde yardımlarını gördüğüm Tarih Bölüm'ünden Yrd.Doç.Dr.Mehmet Karagöz'e, tahlil ve kaynak aşamasında öneri ve teklifleriyle bizlere yardımcı olan Yrd.Doç.Dr.Songül Taş'a, Dr.Vedat Kurukafa'ya, Yrd.Doç.Dr. Ramazan Çiftlikçi'ye, eserin Farsça metinlerinin okunmasında katkılarını gördüğüm Dr.Süleyman Çaldak'a, eseri yazan Nilüfer Hanımefendi'ye, bu çalışmamız esnasında bize anlayış gösteren aileme, oğlum Burak ve Miraç'a teşekkürü bir borç bilirim.

KISALTMALAR

a.g.e:	Adı geçen eser
A.K.M.Y.:	Atatürk Kültür Merkezi Yayınları
Ank.:	Ankara
Ans.:	Ansiklopedi
A.Ü.S.B.E.:	Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bas.:	Baskı
Bibl.Nat.:	Bibliothèque National
Bkz.:	Bakınız
C.:	Cilt
Dr.Tez.	Doktora Tezi
D.T.C.F.:	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
Erz.:	Erzurum
F.B.N.N.:	Fahri Bilgin Nüshasından Nakil
H.:	Hicri
İ.A.:	İslam Ansiklopedisi
İst.:	İstanbul
Ktb.:	Kütüphane
M.:	Miladi
Mec.:	Mecmua
Mad.:	Madde
Öl.:	Ölüm
S.:	Sayı
s.:	Sayfa
T.D.A.Y.:	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı(Belleten)
T.D.E.D.:	Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi
T.D.K.:	Türk Dil Kurumu
T.M:	Türkiyat Mecmuası
T.T.K.:	Türk Tarih Kurumu
Ünv.:	Üniversite
Yay.:	Yayınları

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

s : ش

h : ح

h : خ

z : ذ

s : ص

z : ظ

t : ط

z : ض

c : ع

g : غ

k : ق

ñ : ك

d : د

Kahraman-name'nin Transkripsiyonunda Uygulanan Kurallar :

- Noktalama işaretleri kullanıldı.
- Özel isimler ve cümle başları büyük harfle yazıldı.
- Birleşik isimler ayrı yazıldı.
- Farsça ön ekler ayrı yazıldı.
- Farsça son ekler bitişik yazıldı.
- Metindeki konuşma cümleleri (") işaretiyle belirtildi.
- Farsça vav-ı ma'duleler yerinde gösterildi.

GİRİŞ

1. HİKÂYENİN TANIMLARI

Hikâye, Arapça'dan dilimize geçmiş olan bir kelimedir. Hikâye kavramı için sözlüklerde pek çok tanımlamalar yapılmıştır. Bu tanımlar arasında bazı farklılıklar görülse bile, muhteva olarak benzerlikler söz konusudur.

Şemseddin Sami, Kamus-ı Türki'sinde hikâyeyi;

"1. Nakl etmek, bir vak'a ve sergüzeştı sırasıyla anlatma, rivayet;

2. Hakiki veya uydurma ve ekseriya hisse kapmaya mahsus sergüzeşt ve vuku'at, kıssa, mesel, (masal);

3. Fransızca roman denilen uzun sergüzeşt ki, esasen ahlâka hizmet etmek şartıyla envai vardır." ¹ tarzında tanımlar.

Ferit Develioğlu, Osmanlıca Türkçe Lügat'inde hikâyeyi;

"1. Anlatma, 2. Roman, 3. Masal, 4. Olmuş bir hadise., ² şekliyle açıklar.

Kamus tercümesinde hikâye;

"1. Kitabe vezninde, bir sözü ve haberi nakl ve rivayet eylemek mânâsındadır,

2. Aslı hikâyedir ki vavidir,

3. Ve bir nesneye benzemek mânâsındadır,

4. Ve bir kimseye fi'ilen yahud kavlen benzemek mânâsındadır,

5. Ve bir kimseden bir kelam nakl eylemek mânâsındadır., ³ tarzında

¹ Şemseddin Sami, Kamus-ı Türki, Dersaadet, 1217, s.554

² Ferit Devellioğlu, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, 1970, s.440.

³ Mütercim Asım. Tercüme-i Kamusü'l-Muhit, C.3, İst.1272, s.792

tanımlanmıştır.

D.B.Macdonald ise Arapça'dan dilimize geçen hikâyenin, Arap edebiyatında ilk zamânlarda, genel olarak; Bir olayın anlatımından, ziyade taklid, mânâsında kullanıldığını, daha sonraları "nakil ve tekrar, anlamıyla yaygınlaşarak, bugünkü ifadesiyle yerleştiği"ni ⁴ belirtir.

M.Naci'ye göre hikâye; "Nakl, beyan, bir vak'ayı hikâye, bir hususun hikâyesi, bazı vukuatın hey'et-i mecmuası."⁵ dır.

Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Türkçe Sözlük'te hikâye; "Hayalde tasarlanan meraklı bir takım olayları anlatarak okuyanda, heyecan veya zevk uyandıran ve çoğu ancak bir kaç sayfa tutan yazı"⁶dır.

Yeni Türk Ansiklopedisi'nin hikâye maddesinde; "Batıda da hikâye için İngilizler, Story, novel; Fransızlar, nouvelle, histoire; Almanlar, "gechishte terimleri kullanılmıştır."⁷ denmektedir.

Sözlüklerden seçerek verdiğimiz hikâye tanımlarında terim olarak 'hikâyenin; hem geniş, hem de dar anlamlarıyla tanımlanmış olduğunu görürüz.

Bütün bu tanımlardan hareketle; hikâyeye, "Olmuş ya da olması mümkün olan ya da olmayan, her hangi bir olayın hikâye tekniği çerçevesinde anlatılmasıdır." diyebiliriz.

Bu tanımın ışığında hikâye kavramı çerçevesi içine; tarih, destan, masal, menkıbe, efsane, halk hikâyesi, gibi tahkiyeye dayalı olan bütün san'at ürünlerini alabiliriz.

İnsanlığın ilk evrelerinde, çoğu sözlü ürün olan ve soradan yazıya

⁴ D.B.Macdonald, Hikaye mad. İsl. Ans. C.5, s.447.

⁵ Muallim Naci, Lügat-ı Naci, İst. 1322, s.358

⁶ Türkçe Sözlük, TDK. Yay. (6. bas.) Ank. 1974, s.380.

⁷ Nihat Genç, Yeni Türk Ansiklopedisi, hikaye mad. C.4, İst. 1985, s.1288.

geçirilen hikâyelerin, genellikle olağanüstü konuları işledikleri görülmektedir.

Klâsik hikâyelerde olağanüstü konuların işlenmiş olması, dönemin san'at anlayışıyla ilgilidir. Batı dünyasının romanslarında da olağanüstü olaylar fazlaca yer tutmaktadır.

Medeniyetlerin her alanda gelişmelerine paralel olarak, ilk hikâye mahsülleri için; olmuş ya da olması mümkün olmayan, tanımı; olmuş ya da olması mümkün olana doğru bir gelişme göstermiştir. Bu değişmeler ışığında hikâyelerde olağanüstü olaylar ortadan kalkmış; vak'a, mekân, zamân, şahıslar, gerçekçi bir zemine oturmuştur.

2. KLÂSİK TÜRK EDEBİYATINDA HİKÂYELERİN TASNİFİ

Klâsik hikâyelerimiz üzerine tasnif yapan araştırmacılarımız, oldukça sınırlı sayıdadır. Klâsik şiire gösterilen ilgi, mensur olan hikâyelere gösterilmemiştir.

Klâsik hikâyelerimizin tasnifi üzerinde duran araştırmacılarımızdan biri, M.Nihat Özön'dür. M.Nihat, Klâsik hikâyeyi bir bütün olarak tasnife tabi tutmuştur. M.Nihat'a göre Klâsik hikâye, beş ana gruba ayrılmaktadır:

- "1. Klasik edebiyatta manzum hikâyeler,
2. Klasik edebiyatta mensur hikâyeler,
3. Halk arasında yazılı metinden okunan hikâyeler,
4. Halk arasında ağızdan ağıza aktarılan hikâyeler,
5. Zümrelerin kendi amaçlarına soktukları hikâyeler.,⁸

Klâsik hikâyeler üzerine tasnif çalışması yapan diğer bir araştırmacımız, Agah Sırrı Levend'dir.⁹ Agah Sırrı Levend, tasnifini önce kaynaklara göre yapar:

"1. Konuları kutsal kitaplardan ya da Arap ve Fars edebiyatından almış olan hikâyeler,

2. Konularını ulusal hayatımızdan almış yerli hikâyeler.

Özön, Klasik hikâyeleri konu ve niteliklerine göre de şöyle tasnifler:

- "1. Dinî konular, enbiya ve evliya menkıbeleri,
2. Aşk hikâyeleri,
3. Kahramanları tarihten alınmış hikâyeler,
4. Temsili hikâyeler,

⁸ M.Nihat Özön, Türkçede Roman, (II.bs.) İst. 1985, s.40.

⁹ Agah Sırrı Levend, Türk Edebiyat Tarihi, TTK, Ank. 1973, s.122-148.

5. Tasavvuff hikâyeler,
6. Serüven hikâyeleri,
7. Sergüzeşt-nâme ve hasbıhal yollu hikâyeler.

Özön, Klasik hikâyelerimizi, Kahramanları ve durumları, bakımından da iki başlıkta inceler:

1. Çift kahramanlı aşk hikâyeleri,
2. Tek kahramanlı hikâyeler, (Özön, bu tasnife; Sergüzeşt-nâmeler ve hasbıhaller de ayrı bir kol olarak buraya eklenebilir.)¹⁰ demektir.

Klâsik hikâyelerin tasnifini yapan bir başka araştırmacı da, Prof.Dr.Hasibe Mazıoğlu'dur.¹¹ Mazıoğlu, hikâyeyi önce şekillerine göre tasnifler:

1. Manzum olanlar,
2. Mensur olanlar,
3. Manzum-mensur karışık olanlar,

Konu ve kaynaklarına göre de Klâsik hikâyeleri üç başlık altında inceler:

1. Yerli hikâyeler,
2. Yabancı kaynaklı hikâyeler,
3. Din, tasavvuf, ahlak, aşk, konulu hikâyeler. Mazıoğlu, bu tasnife başka konulu hikâyelerin de dahil edilebileceğini belirtir.

Doktorasını Klâsik hikâyeler üzerine yapmış olan Dr. Hasan Kavruk, Klâsik mensur hikâyelerin değişik yönlerden gruplanabileceğini belirtir.¹²

¹⁰ A.S. Levend, A.g.e. s.124.

¹¹ Prof.Dr.Hasibe Mazıoğlu, Divan Edebiyatında Hikaye, Doğumunun 100. Yılında Ömer Seyfettin, AKMY, Ank.1985, s.19-20.

¹² Hasan Kavruk. Eski Türk Edebiyatında Mensur Hikayeler, AÜSBE, Yayınlanmamış Dr.Tez. Ank. 1987, s.32.

Hasan Kavruk, Klâsik hikâyeleri ilk önce kaynaklarına göre sınıflandırmıştır:

- "1. Çeviri hikâyeler, (Arapça'dan, Farsça'dan, diğer dillerden)
2. Telif hikâyeler,
3. Uyarlama-Adaptasyon hikâyeler.

Hasan Kavruk, konularına göre Klasik hikâyeleri şöyle tasnif eder:

1. Aşk hikâyeleri,
2. Kahramanlık hikâyeleri,
3. Dinî-tasavvufî hikâyeler,
4. Ahlâkî hikâyeler
5. Serüven hikâyeleri,
6. Olağanüstü olayları ihtiva eden macera hikâyeleri,
7. Latifeler.

Araştırmacıların tasniflerinde de görüldüğü gibi, Klâsik hikâyeleri tek bir gruba dahil etmek oldukça imkansız gibidir. Klâsik hikâyeler, pek çok grubun özelliklerini bir arada taşıyabilmektedir. Kahramanlık konulu bir hikâye, aşk, din, ahlâk, konularını da içerebilmektedir. Klâsik hikâyelerin bu yapı özellikleri, tasniflerde farklılıklara neden olmaktadır.

3. KLÂSİK MENSUR HİKÂYELER ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR¹³

Klâsik mensur hikâyeler üzerine yapılan çalışmalar, bir bütünlük göstermez. Klâsik hikâyelerin, "Manzum ve mensur" olarak ayrılması, konularının farklılığı, araştırmacıların bir bütün olarak Klâsik hikâyeyi ele almalarını güçleştirmiştir.

Klâsik mensur hikâyeler üzerine çalışma yapan pek çok yerli ve yabancı araştırmacılar bulunmaktadır.

a. Yabancı Araştırmacıların Çalışmaları:

Klâsik mensur hikâyelerimiz, Batılı araştırmacıların ilgisini çekmiş, pek çok Klâsik mensur hikâyelerimiz, yabancı dillere çevrilmiştir. Klâsik mensur hikâyelerimizi yabancı dillere çeviren araştırmacıların tesbit edebildiğimiz çalışmaları şunlardır:

17. yüzyılda Petis de la Croix¹⁴ Humâyun-nâme ve başka Türkçe hikâyelerden seçmeler yaparak Fransızca'ya tercüme etmiştir. Petis, "Kırk Vezir Hikâyeleri,"ni¹⁵, Fransızca'ya çevirmiştir. A.Galland, "Kelile ve Dimne'yi"¹⁶, 18.yüzyılın başlarında Fransızca'ya çevirmiştir.

¹³ Konu ile ilgili bilgi ve bibliyografyalar, Hasan Kavruk'un **Klasik mensur hikayeler** üzerine yapmış olduğu doktora tezinden alınmıştır.

¹⁴ Petis de la Croix, *Le Mille et en Jours*, Paris, 1671.

¹⁵ Petis de La Croix, *Histoire de la Sultan de Perse et des Vizirs, Contes Turcs Composes en Langue Turque*, Amsterdam, 1707.

¹⁶ Anoine Galland, *Contes et Fables Indiennes de Bidpai et de Lokman Traduits d' Ali Tchelebi ben Saleh. auteur Turc*, Paris, 1724.

P.A. Jaubert, "Bahtiyar-nâme"¹⁷ nin, Fransızca olarak tanıtma çevirisini yapmıştır.

Artuhur Lumley Davits, "Bahtiyar-nâme'nin, Beşinci Küntinin hikâyeti"¹⁸ni yayımlamış, yine aynı yazar başka bir eserinde, hikâyenin¹⁹ Fransızca'ya çevirisini yapmıştır.

Dr. Behrnauer, "Kırk Vezir Hikâyesi" ni²⁰, Almanca'ya çevirmiştir. Gibb, "Kırk Vezir Hikâyesi" ni²¹ İngilizce'ye çevirmiştir.

Gibb, "Muhayyelat-ı Aziz Efendi hikâye kitabının Cevad Hikâyesi" ni²² İngilizce'ye çevirmiştir.

H.Duda, "Kırk Vezir Hikâyeleri,"²³ üzerine bir araştırma yaparak Almanca'ya söz konusu çalışmayı çevirmiştir.

J.A. Decourdemanche, "Sinbad-nâme"²⁴ nin Türkçe versiyonlarıyla ilgili bir inceleme yapmıştır.

Vambéry, "Alt-Osmanisch Sprachstudien"²⁵ eserinde. Mensur hikâyelerle ilgili çalışmalar yapmış.

¹⁷ P.A. Jaubert, Notice et extrait de la version Turque du Bahtiyar-name, J.A., C.x, 1827, s.146-167.

¹⁸ Arthur Lumley Davits, A Grammar of the Turkish Language, London, 1832, s.181-187.

¹⁹ Arthur Lumley Davits, Grammaire Turque, London, 1836, s.178-184.

²⁰ Dr.W.F.A. Behrnauer, Die Vierzig oder Weisen Meister, Leipzig, 1851.

²¹ E.J.W. Gibb, The History of the Forty Vezirs or the Story of the Forty Morns and Eves, London, 1886.

²² E.J.W., Gibb, The History of Javad, London, 1884.

²³ H.W. Duda, Die Sprache der Qırq Vezir Erzählungen, I Teil, Formenlehre, Leipzig, 1930.

²⁴ J.A.Decourdemanche, Note Sur une Version Turque du Livre de Sendebad, J.A., 9.Serie, C.13, 1899, s.173-177.

²⁵ H.Vambéry, Alt-Osmanische Sprachstudien mit einem Azerbaidzanischen Texte als Appendix, Leiden, 1901.

A.Zajaczkowski, "Marzuban-nâme"²⁶ hakkında bir araştırma yapmıştır.

Kuşkusuz ki Klâsik hikâyeler hakkında araştırma yapanlar, çalışmalarını verdiklerimizle sınırlı değildir. Bu isimlerden başka da, Klâsik hikâyelerimiz üzerine araştırmalar yapan, yabancı bilim adamlarının olması muhtemeldir.

b. Yerli Araştırmacıların Çalışmaları

Bizde, Klâsik Mensur Hikâye araştırmaları, Batı'daki kadar köklü bir geçmişe sahip değildir.

19. Yüzyıldan hikâye üzerine yapılan araştırmalar, Cumhuriyetten sonra büyük bir hız kazanmış.

Halid Ziya, bizde Türk hikâyeciliğine-kısa da olsa-ilk değinen²⁷ isimdir.

Fuad Köprülü, "Maddahlar"²⁸ adlı makalesinde, Klâsik hikâyelerimizin belli bir bölümünü kapsayan "realist" hikâyeler üzerinde inceleme yapmıştır.

Mustafa Nihat, "Türkçede Roman"²⁹ isimli eserinde "Eski Türk Edebiyatında Hikâye," başlığı altında, Klâsik mensur hikâyelerin bir bölümünü incelemiştir.

Şükrü Kurgan, "Ferec Ba'de's-Şidde,"³⁰ hikâyelerini ilk defa ele alıp inceleyen yerli araştırmacıdır.

²⁶ A.Zayaczkowski, Anadolu Türk Edebiyatının XIV. Asra Ait Mühim Bir Vesikası, Marzuban-name, Türklük Mecmuası, C.I, S.I, İst. 1939, s.5-12.

²⁷ Halid Ziya Uşşaki-zade, Hikaye, Dersaadet, 1307.

²⁸ M.Fuad Köprülü, Maddahlar, Türkiyat Mec., C.I, İst. 1925, S.1-45; C.II, İst. 1926, s.430-434.

²⁹ Mustafa Nihad Özön, Türkçe'de Roman I, İst. 1936.

³⁰ Şükrü Kurgan, Osmanlı Devrinde Mensur Hikayeciliğimize ait Bir Eser, TDB. Seri III, S.4-5, 1945, s.353-367

Ahmet Ateş, "İbn-i Sina Hikâyeleri"³¹ hakkında bir inceleme yapmıştır.

İ. Hami Danişmend, "Bir Alay Hikâyât-ı Garibe"³² başlıklı incelemesinde, Klâsik hikâyelerle ilgili düşüncelerini kaleme almıştır.

Prof.Dr.Zeynep Korkmaz, Marzuban-nâme'nin çeviriyazısını yaparak, söz konusu hikâyeyi incelimşi, Kabus-nâme ve Marzuban-nâme³³, ile ilgili bir makale neşretmiştir.

Doç.Dr.Hasan Kavruk, "Eski Türk Edebiyatında Mensur Hikâyeler"³⁴ üzerine inceleme yapmıştır.

Agah Sırrı Levend, "Divan Edebiyatında Hikâye"³⁵ başlıklı makalesinde, manzum-mensur hikâyelerin adlarını ve bu hikâyelerin nerelerde bulunduğunu konu alan bir inceleme yapmıştır.

Prof.Dr.Hasibe Mazıoğlu, "Divan Edebiyatında Hikâye"³⁶ adlı makalesinde Klâsik hikâyeleri incelemiştir.

Mehmed Kaplan, Klâsik hikâyeler üzerine çeşitli tahlil denemeleri yapmış. "İslamî Devir Hikâyeleri"³⁷ bu çalışmalar arasındadır. Klâsik hikâyeler üzerine yapılan çalışmalar, özellikle Cumhuriyetten sonra hız kazanmıştır.

³¹ Ahmet Ateş, Halk Hikayelerimizde İbn-i Sina, TM., C.XI, İst. 1954, S.33-40; C.XII., İst. 1955, s.265-275.

³² İ.Hamdi Danişmend, Bir Alay Hikayat-ı Garibe, Türk Ruhu, S.I, 1957.

³³ Prof.Dr.Zeynep Korkmaz, Marzuban-name ve Marzuban-name Çevirileri Kimindir? TDAY. Ank. 1966-1967, s.267-278.

³⁴ Hasan Kavruk, Eski Türk Edebiyatında Mensur Hikayeler, AÜSBE, Doktora Tezi, Ank. 1987.

³⁵ Agah Sırrı Levend, Divan Edebiyatında Hikaye, TDAY, 1967, Ank. 1968, s.71-117.

³⁶ Prof.Dr.Hasibe Mazıoğlu, Divan Edebiyatında Hikae, Doğumunun Yüzüncü Yılında Ömer Seyfettin, Ank. 1985, s.19-36.

³⁷ Mehmet Kaplan, Hikaye Tahlilleri, İslami Devir hikayeleri, Yol Dergisi, C.II, No:5, İst. 1966, s.14-15.

4. KLÂSİK TÜRK EDEBİYATINDA MENSUR HİKÂYE³⁸

Klâsik Türk edebiyatına hikâye, İran ve Arap edebiyatından gelmiş bir türdür. Tıpkı "Divan Şiiri"nde olduğu gibi, Klâsik hikâyeler de aynı kaynaktan beslenmiştir.

Klâsik hikâyelerin bizde başlangıcı, çeviriler ve adaptasyonlar yolu ile oluşmuştur.

İlk Klâsik hikâyelerde, Arap ve İran mitolojileri muhteva olarak işlenmiştir. Daha sonraki dönemlerde "dinî", tasavvufî, konuların yanında "aşk" konularını işleyen hikâyeler de görülmektedir.

Klâsik hikâyeler, başlangıçta "çeviri ve adaptasyon" larla edebiyatımızda yer almışlar; ancak daha sonraki dönemlerde "yerli" bir hüviyet kazanmışlardır.

İlk hikâyelerde görülen teknik acemilikler, zamân içerisinde ortadan kalkmıştır.

Klâsik hikâyelerin "çeviri tekniğinde" başlıca şu yöntemler izlenmiştir:

1. Eser orjinalitesi bozulmadan, olduğu gibi Türkçe'ye tercüme edilmiştir.

2. Eserin aslı değiştirilerek ya da genişletilip daraltılarak çevirisi yapılmıştır.

3. Eserin konusu alınarak, telife yakın adaptasyon çeviriler yapılmıştır.

Klâsik hikâyeler'de Arapça'dan, Farsça'dan ya da diğer dillerden olmak Türkçe'ye çevrilmiştir.

³⁸ Bkz. Bu bölümdeki hikaye isimleri Hasan Kavruk'un Klasik Mensur Hikayeler üzerine yapmış olduğu doktora tezinden alınmıştır.

a. Farsça'dan yapılan çeviriler:

"Kelile ve Dimne, Karhaman-nâme, Bahtiyar-nâme, Hikâye-i U'cube ve Mahcube, Şehnâme, Hikâye-i Şirvan Şah ve Şemail Banu, Dastan-ı Ferruh ve Huma, Tuhfetü'l Ahyar, Hüsn ü Dil, Kıssa-i Kıran-ı Habeşi, Gülistan, Kıssa-i Celal ü Cemal, Haveran-nâme, Heft-Peyker, İskender-Name, Kıssa-i Melik Behmen..vb.

b. Arapça'dan yapılan çeviriler:

Antere-name, Elfü'l-leyle ve'l-leyle, (Binbir Gece Hikâyeleri) El-Ferec Ba'de's-Şidde, Yusuf u Züleyha hikâyesi, Mıkdât ile Miyase Hikâyesi vb.

c. Batı'dan yapılan çeviriler:

Hikâye-i Esepos, Binbir Gündüz Hikâyeleri..vb.

XI. yüzyıldan itibaren İslamiyetin etkisinde kalan Türkler, bir kültür değişimi yaşarlar. Yabancı bir kültürü tanıma evresinde, "alt ve üst" kültür etkileşimi yaşandığından, "üst" kültür oluşturan İran ve Arap medeniyetlerinin beğenilen ürünleri, tercümeler yoluyla kendi kültürümüze tanıtılma yoluna gidilmiştir.

5. KLÂSİK TELİF HİKÂYELER

İslâmiyetin kabulü ile beraber, Türkler gerek "nazımda" gerekse "nesirde" İran ve Arap edebiyatını taklit etmişler; (özellikle de "nesirde") tercümeler yolu ile "hikâye" türünü, kendi kültürümüze tanıtmışlardır. 15. yüzyılın sonlarına doğru, yerli telif eserlerin yazılmış olduğu tahmin edilmektedir. Bu düşünce, yalnızca bir "varsayımdan" ibarettir; çünkü söz konusu yüz yıl sonuna ait hikâyeler, henüz elde edilememiştir. 15. yüzyıldaki telif hikâyelerin, "dinî" nitelikte olduğu tahmin edilmektedir. Ne var ki söz konusu dönemle ilgili kaynaklar hakkında, henüz yeterli bir çalışma yapılamamıştır.

Klâsik edebiyatımızda tesbit edilebilen ilk yerli telif hikâyelere, 16. yüzyılın ilk yarısında rastlanmaktadır.

17. yüzyıldan itibaren de, "mensur hikâye" lerde, tamamen yerli motifler taşıyan eserlerin yazılmış olduğu görülür. Klâsik edebiyatta "telif hikâyeler,"in konuları, yabancı kaynaklardan alınmış; yerli motiflerle yeniden söz konusu hikâyeler telif edilmiştir. Kaynaklarca tesbit edilen ilk telif hikâye; "Hikâyet-i Anabacı" dır. Daha sonra tesbit edilen telif mensur hikâyelerden bazıları şunlardır: Bursalı Hoca Abdurrauf Hikâyesi (Hikâyet-i Anabacı), Cinani, Bedayi'ü'l-asar, Veysi, Hab-nâme, Nergisi, Hamse-i Nergisi, Horos-nâme, Yazarı belli olmayan Evhad Çelebi Hikâyesi, Yazarı belirsiz olan Halil Hikâyesi, Yazarı belirsiz olan Hikâye-i Mekk-i Zenan, Yazarı belirsiz olan Hikâye-i Sipahi-i Kastamonî, Yazarı belirsiz olan Ca'fer Paşa Hikâyesi, vb.

Yabancı hikâyelerden "uyarlama ve adaptasyonlarla telif biçimine sokulmuş hikâyeler de vardır: Bu gruba giren hikâyelerden bazıları şunlardır:

Yazarı belirsiz olan Şeyh-i San'an Kıssası, Derviş Hasan Medhi'nin

kaleme aldığı Ebu Ali Sina ve Ebu'l-Haris Hikâyeleri, Lami'nin kaleme aldığı İbret-numa hikâyesi, Giritli Ali Aziz'in kaleme aldığı Muhayyelat-ı Aziz Efenid Hikâyesi, Şeyh-zade Ahmet Mısırlî tarafından kaleme alınan Kırk Vezir Hikâyeleri, vb.

Klâsik hikâyelerden (gerek, "çeviri" gerekse "telif" nitelikte) ismi zikredilen ürünlerin dışında, daha başka "hikâye" lerin de olabileceği ihtimal dahilindedir.

19. yüzyıldan itibaren üzerinde araştırmalar yapılan Klâsik hikâyelerimizin, tam bir nüsha tesbitinin henüz yapılamamış olması, çalışmalarda "alan daralmasına" neden olmaktadır. Klâsik edebiyatta önemli bir başvuru kaynağı olan tezkireler, yalnızca hikâye yazan sanatçılara yer vermediklerinden, pek çok kıymetli Klâsik hikâyelerin gün ışığına çıkmamış olması ihtimal dahilindedir.

6. KLÂSİK HİKÂYELERDE DİL VE MUHTEVA:

Klâsik hikâyelerde, muhteva olarak; aşk, kahramanlık, din, tasavvuf, ahlak, serüven, macera gibi konular işlenir. Birden çok konunun tek bir hikâyede işlendiği de görülebilen özelliklerdendir.

Hikâye kahramanları, genellikle "yüksek zümre" den kişilerdir. Sosyal hayatta görülebilecek tiplere de hikâyelerde yer verilmiştir.

Klâsik hikâyelerde genellikle olağanüstü vak'alara rastlanır. Destan, masal gibi türlerle, Klâsik hikâyeler arasında, "müşterekler ve etkileşimler" söz konusudur. Bunun yanında, "realist" hikâyelere de rastlanır.

Klâsik hikâyelerde, sık sık yersiz tesadüflere yer verilmiştir.

Klâsik hikâyeler, manzum-mensur; karışık olarak yazılmışlardır. Mensur hikâyelerdeki manzumeler, hikâyenin akışına etki etmezler.

Mekânların yer ismi olmaktan öte bir fonksiyonları yoktur.

Hikâyelerde zamân, çoğunlukla normal akışı içerisinde verilmez; birden bire beş-on yıllık zamân değişimleri görülebilmektedir.

Klâsik hikâye anlatıcısı, yer yer vak'a akışını keserek "bir bilen" gibi "nasihat" verebilmektedir. Anlatıcının nasihat vermediği hikâyeler de vardır.

Hikâyelerde, "olması mümkün olmayan" olayların yanındada olması mümkün olaylar da bolca işlenmiştir.

Klâsik hikâyeler konularını, "dinî kaynaklardan, tarihten, mitolojilerden, almışlardır. Bunun yanında "sosyal olaylardan" dan konusunu alan hikâyelere de rastlanır. Konusunu destan ve masallardan alan hikâyeler de görülmektedir.

Klâsik hikâyelerde amaç, (olsun ya da olması mümkün olmasın) bir olayı "rivayet" etmektir. Bir ahlak dersi verip, okuyucuyu "eğlendirirken" eğitmektir.

Klâsik hikâyeler arasında dilden dile aktarılan sözlü hikâyelerin yanında; (ki bunlardan çoğu daha sonraları yazıya geçirilmiş) yazıya geçirilmiş olan

hikâyeler de vardır. Yazılı Klasik hikâye türleri çoğunluktadır.

Klâsik hikâyelerde dil, Arapça ve Farsça'nın etkisindedir. Bazı hikâyelerde dil; ağır, külfetli ve hayli sanatlıdır. Bunun yanında "sade" dille yazılmış olan hikâyelere de bolca rastlanmaktadır.

Klâsik hikâyelerde, "seci" bir "sanat" olarak telakki edildiğinden; hikâyenin akışında duraklamalara neden olmuştur. Çoğu kez hikâyelerde söz ve mânâ, "seci" ye feda edilmiştir.

Klâsik hikâyelerde, "raviyân-ı hikâyet, nakilân-ı rivâyet, tarzında, klişe başlangıç ifadesine sık sık yer verilmiştir.

7. KLÂSİK ŞAİRLERİN VE TEZKİRECİLERİN HİKÂYE

YAZARLARINA BAKIŞ AÇILARI:

Klâsik edebiyatta nazım, her zamân için nesirden ön plânda tutulmuştur. Klâsik edebiyatta san'at gösterme, temel gaye olarak ortak kabûl gördüğünden; en iyi san'atın "nazım" da gösterilebileceği hâkim düşünce olmuştur. Bu düşünce atmosferinde birinci derecede nazım olurken; "nesir" (özellikle hikâyecilik) ikinci plânda kalmıştır.

Bütün bu menfî bakış açılarına rağmen; "hikâye" varlığını sürdürögelmiştir.

15.yüzyıl şâirlerinden Bedr-i Dilşad; (H.830/M.142) Sultan II. Murat'a sunduğu mesnevisinde; nesir halk, nazım ise padişah gibidir.³⁹ der.

"Nef'i" (Öl. 1044/1635) Türkçe Divan'ında;

Tenezzül eylemem inşaya eylesem belki

Müsebbihân-ı felek vird iderdi inşâmı

Hafız u ibn-i Yemîn'im gazel ü kıt'ada ger

İstesem belki ruba'ide olurdum Hayyam

diyerek inşaya, yani nesre tenezzül bile etmediğini açıkça ifade etmiştir.⁴⁰

Klâsik şairler, örneklerde de görüldüğü gibi nesri küçümsemişlerdir.

Klâsik nesrin hikâye türü, hafife alınmanın ötesinde küçümsenerek alay konusu edilmiştir. Hikâye türü, Klâsik şairlerce bir san'at olarak kabul görmemiş; hikâye yazarları da "san'atçı" lar arasında sayılmamıştır.

³⁹ Bedr-i Dilşad, Murat Name, FBNN , Dr.Amil Çelebioğlu, Sultan II. Murat Devri Mesnevileri, Erz. 1976, s.12, 247.

⁴⁰ Prof.Dr. Hasibe Mazıoğlu, Eski Türk Edebiyat Tarihi Ders Notları.

Bu küçümsemeler genel kabul görmüş olmalı ki, "tezkireci"ler, yalnızca hikâye yazmış olan sanatçıları eserlerinde zikretmeyerek, adeta onları cezalandırma yoluna gitmişlerdir. Gerçi tezkirelerde pek çok mensur hikâyelerden bahsedilmiştir; fakat bunlar da hem şiir, hem hikâye yazan isimlerdir. Öyle görülüyor ki tezkiréciler şiirle birlikte hikâye yazan ya da yalnızca şiir yazarları eserlerinde zikrederken, mensur hikâye yazarlarını, ismi anılmaya değmez olarak görmüşlerdir. Bundan dolayıdır ki bazı tezkirelerde, hikâye tercüme etmek ya da yazmak yergi konusu yapılmıştır.

18. yüzyılın şairlerinden Edirneli Güfti, Teşrifâtü'ş-şu'ara, tezkiresinde beğenmediği şairleri, nesirle uğraşanları; "Seyyid Battal Gazi hikâyeleri, Hamza-nâme, Timur-nâme ve Kelile ve ve Dimne ayarında eserler yazan ve bunları şerh eden adamlar vaziyetinde göstermiştir."⁴¹

⁴¹ F.K.Timurtaş, 18.Asır Şairlerinden Edirneli Güfti ve Teşrifatü'ş-şuara, TDED , C.I, S.3-4, İst. 1948, s.207.

I. BÖLÜM

KAHRAMAN-NÂME (Tahlil):

1. ESERİN KİMLİĞİ:

Kahraman-nâme üzerine araştırma yapan E.Blochet, hikâyenin aslında Hint menşe'li olduğunu¹ söyler.

Hind menşe'li bir hikâye olan Kahraman-nâme'nin, daha sonraları İranlılarca yeniden kaleme alınmış olabileceği hâkim bir görüştür.

İran edebiyatında Kahraman-nâme, Kıssa-i Kahraman-ı Katil, Kıssa-i Kahraman, kıssa-i Kahraman-ı Katil ve Pehlevan-ı Âdil gibi çok değişik isimlerle zikrolunmaktadır.

Hind menşe'li olan Kahraman-nâme hikâyesinin, ilk önce Pehlevi diline tercüme edilip, daha sonra da H.5 yüzyılın ikinci yarısında yaşadığı tahmin edilen İskender-nâme yazarı Ebu Tahir Musa el Tarsûsî tarafından yeniden kaleme alınmış olduğu² rivayet edilmektedir.

İslam Ansiklopedisi'nde³ Kahraman-nâmenin, mensur İran Kahramanlık destanı olduğu, mevzû'u bakımından Firdevsi'nin Şah-nâme'si etrafında toplanan mensur destanlar grubu içerisinde yer aldığı, ve bu mensur destanın Abu Tahir Tartusu (Tarsusi)'ye isnat edildiği belirtilir. Yine aynı kaynakta Kahraman-nâme'nin İran örneğinin sekiz kitaptan meydana geldiği vurgulanmaktadır.

Bu bilgiler ışığında Kahraman-nâme'nin Hind menşe'li olduğu anlaşılıyor. Hindçe'den Pehlevi diline tercüme edilen Kahraman-nâme'nin, Abu

¹ E.Blochet, Catalogue des Manuscrits Tures, C.I, Paris 1932, s.137.

² Said Nefisi, Tarih-i Nazm u Nesr Der İran ve Der-Zeban-ı Farisi, C.I, Tahran,1344, s.71.

³ İslam Ansiklopedisi, C.6, s.88.

Tahir Musa el Tarsusî tarafından yeniden telif edilerek İran edebiyatına kazandırılmış olduğu hakîm görüştür.

Kahraman-nâme'de Zerdüştlüğün izleri de görülmektedir. "Eski İranlılar göğe, yıldızlara, aya, güneşe, ağaçlara, hayvanlara, ayrıca Sanskrikçe'de Tanrı anlamına gelen "div"e yani "habis ruhlardan"sayılan cin ve şeytana tapmışlar ve sihre inanmışlardır."⁴ Yine ateşe tapmak da Zerdüşlük inancında etkili bir unsurdur.

Kahraman-nâmede, "Ateş-gedeler, devler, sihir, peri, devlerin insanlarla evlenmesi, önemli unsurlardır. Her ne kadar eser, ateşe tapan Hindliler'i, İranlı hükümdarların İslama davetini konu olarak işlese de, Zerdüştlük inancı, yer yer hikâye boyunca etkisini göstermektedir.

X.Yüzyıldan itibaren İslam medeniyetiyle tanışan Türkler, İslamî sanatların temsilcisi konumundaki İran ve Arap medeniyetlerinin edebiyatları ile de tanışırlar. Üst kültür konumundaki İran ve Arap sanatı, "alt kültür" ü (her alanda olduğu gibi) san'at alanında da etkilemiştir.

İran ve Arap şiir san'atı, başlangıçta, nazirelerle edebiyatımıza girerken; nesir de çeviriler yolu ile sanatımızda yer almaya başlar.

Mazisi kahramanlıkla dopdolu olan Türkler için yine konusu cengaverlik olan Kahraman-nâme'nin, Türk edebiyatına tercüme yolu ile kazandırılması, büyük bir kazanç olarak kabul edilmektedir.

Kahraman-nâme, 15. yüzyılın sonlarına doğru Türkçeye çevrilmiştir. 15. yüzyılda yapılmış olan bu çevirinin mütercimi belli değildir.

Tesbit edilen en eski çeviri nüshası Bibl. Nat. A.F. 344'te olup H.905/M.1499'da yazılmıştır⁵.

Kahraman-nâme, Mehmed Emin Yümni al-Salmaniyavi tarafından 1285 yılında Türkçe'ye tercüme edilmiştir.

⁴ Agah Sırrı Levend, Türk Edebiyatı, Tarihi, TTKY, Ank. 1973, s.214.

⁵ Bazı yazma nüshaları: Topkapı-Hazinesi 1615 1618, 1619; Emanet-Hazinesi 1660; Kütahya Vahit Paşa Ktb. 1293; Bild. Nat. A.F.320, 343, 344, 345, 347, S.655; Berlin Kraliyet Ktb. 476, 479, Milli Ktb. 3774, İst. Ün. Merkez Ktb. 1023,

Hikâye-i Kahraman-ı Katil ismiyle eseri Türkçe'ye tercüme eden Mehmet Emin'in, seyahat esnasında eserin tercümesini yaptığı, söz konusu hikâyenin hatimesinden anlaşılmaktadır.

Kaynaklarda Mehmet Emin hakkında, her hangi bir bilgiye yer verilmemiştir.

Kahraman-nâme'nin Türkçe çevirisi 135 sayfadan oluşur. Bazı kaynaklarda Kahraman-nâme'nin, Türk Halk edebiyatında oldukça ehemmiyet kazandığı vurgulanmaktadır.

Kahraman-nâme'nin Halk edebiyatına etkilerinin ne ölçüde olduğu ayrı bir inceleme konusudur.

Mehmet Emin Yümnî, sekiz kitaptan oluşan İran Kahraman-nâme örneğini tek bir cilde indirmiştir.

Eserde yerli olarak görülen hiç bir motife rastlanmaz. Şahıs kadrosu, mekân, zamân, olay örgüsü, mitolojik kahramanlar, tamamen İran ikliminin unsurları olarak görülmektedir.

Sekiz kitaptan oluşan İran Kahraman-nâme örneğinin, Mehmet Emin Yümnî tarafından tek bir cilde indirilmiş olmasından, konunun kısaltılarak tercüme edildiği anlaşılmaktadır.

Eserin yazma nüshalarının çokluğu, Kahraman-nâme'nin Türk edebiyatında ehemmiyetli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Kahraman-nâme'nin Türkçe tercümesinde dil, sadedir. Bununla beraber tasvir bölümlerinde Arapça-Farsça kelime ve tamlamalara yoğun olarak yer verilmiştir.

Eserin dili, bugün bile okunduğunda rahatlıkla anlaşılabilcek bir yapıdadır.

Eser, 1285 yılında taş baskı ile İstanbul'da basılmıştır.

2. ÖZET:

İran hükümdarı Tahmasp'ın oğlu Kahraman, üç yaşında iken, devler tarafından kaçırılarak Kaf dağında büyütülür. Tahmasp şah, biricik oğlu Kahraman'ı kaybetmenin verdiği kedere kayanamayarak ölür. Yerine kardeşi Harasb şah hükümdar olur. Harasb şahın ölümüyle İran hükümdarlığına Kahraman'ın amcası oğlu Kahtaran getirilmek istenir. Kahtaran, babasının vasiyeti gereği hükümdarlığı değil, pehlivanlığı tercih eder. Bu nedenle İran hükümdarlığına Sancak hükümdarı Huşang şah getirilir.

Huşang şah, Hindistan fethine gettiği zamân, tepeden turnağa silahlı müdhiş bir yiğit kesilen ve devlerin elinden kaçıp kurtularak vatanını arayan Kahraman'a rastlar. Meydan okuyucu bir cür'etkarlıkla Huşang'ın yiğitlerini döğüşe çağıran Kahraman, Huşang'ın yigitlerini bir bir yener. Sonunda Huşang şahın pehlivanları, iylikle Kahramân'a yaklaşp, onun kim olduğunu ortaya çıkarırlar. Bunun üzerine Kahraman, Huşang şaha itaat ederek onun pehlivanları arasına katılıp, Hindistan fethine gider.

Hindistan fethi esnasında denizden garip bir canavar çıkar. Huşang'ın dokuzyüz bin askeri canavarla baş edemez. Kahraman, tek başına altı ayaklı, dört gözlü, tek boynuzlu deniz canavarını yakalayıp ehilleştirir. Canavarı kendine binek yapan Kahraman, Hindistan fethinde canavarla beraber büyük yararlıklar gösterir. Huşang'ın pehlivanları, büyük mücadeleler sonunda Hindistan'ı fethederler. Hindistan hükümdarı Re'y-i Hind'in yenilmez kızı Serv-i Hıraman ile Kahraman nişanlanırlar.

Kahraman, çok geçmeden Huşang'ın yiğitlerinden Behram'ın annesi Kamerruh'ı Billur dağındaki devlerin elinden kurtarmak için sergüzeştlere atılır. Kral Karun'un tılsımını elde etmeğe ve o ara kaçırılmış olan nişanlısı Serv-i Hıraman ile Behram'ın validesini kurtarmaya muvaffak olur. İran'a dönüşünde Hindistan Prensesi serv-i Hıraman ile evlenir: Ölen Huşang şahın yerine geçen Tahmuras'ın hizmetine girer.

3. VAK'A VE İLHAM KAYNAĞI OLAYLAR:

Kahraman-nâme hikâyesinde vak'a, Fars ikliminde geçer. Fars hükümdarı Tahmasp'ın, üç yaşında Kahraman isminde bir oğlu vardır. Bir gün saray bahçesinde gezinti yaparken, gök yüzünden inen devler tarafından kaçırlır. Bu mânâ birliğine bağlı olarak metin halkasında gelişen olayları, şöylece sıralamak mümkündür:

- Tahmasp şah, kaçırılan oğlu Kahraman'ın hasretine dayanamayarak ölür.
- Ölen Fars hükümdarının yerine Tahmasp şahın kardeşi Harasb şah tahta geçer.
- Harasb şahın ölümüyle beraber boş kalan Fars hükümdarlığına, Sancak ülkesinin ünlü hükümdarı Huşang şah dâvet edilir; Huşank şah bu daveti kabul ederek Fars hükümdarı olur. (s.73-80).

Kahraman, bilinmeyen bir nedenle (ki aslında olağanüstü bir kahraman olarak yetiştirilmektedir) devler tarafından efsanevî Kaf dağına kaçırılmıştır. Kaçırılma mânâ bütünlüğüne bağlı olarak gelişen olaylar şunlardır:

- Kahraman devler tarafından beslenerek büyütülür.
- Taş ve demirden yapılmış kılıç, gürz, ok, kalkan gibi harp aletlerini kullanma talimi, devler tarafından yaptırılır.
- Ondört yaşına geldiğinde, devler, filler, ejderhalar onunla mücadele edemez olurlar.
- Kahraman kendisinin devlere benzemediğini fark eder ve devleri sıkıştırarak gerçekleri öğrenir.
- Devler, Kahraman'dan çekinirler ve onu tekrar aslî mekânına, Fars'a götürmek için yola koyulurlar.

- Kahraman'ı Fars'ta bir dağ yamacında bırakan devler geri kaçarlar. (s.80-82).

Uykudan uyanan Kahraman kendini bir dağ başında bulur. Devlerin kaçtığını fark eder. Bu arada bir gergedanı yakalayarak onu ehilleştirir. Gergedana binerek dağlarda avlanmaya başlar. Ünlü hükümdar, askeri ve pehlivanları ile birlikte Hindistan fethine çıkmıştır. Huşang şahın pehlivanları arasında Kahraman'ın amcası oğlu Kahtaran da bulunmaktadır. Bu mânâ birliğine bağlı olarak gelişen olaylar şöyledir:

- Hindistan seferine çıkan Huşang şahın askerleri, gergedan üzerinde dağlarda gezen Kahraman'ı görürler.

- Kahraman ile Huşang şahın askerleri arasında tartışma çıkar. Mücadeleleri esnasında Kahraman onbeş askeri öldürür. Huşang şahın seçkin pehlivanları devreye girer. Kahraman onların da çoğunu meşhur silahı Gamgam ile yok eder.

- Huşang şahın askerleri, Kahraman'la vuruşmaya cesaret edemezler.

- Kahraman'la vuruşmak için ünlü pehlivan Kahtaran ortaya çıkar. Kahtaran ve Kahraman amca çocuğu olduklarını bilmemektedir. Kavga neticesinde Kahtaran yaralanarak yenik düşer.

- Huşang şah ve yüzbinlerce asker Kahraman'la baş edemeyince, buna bir tedbir düşünürler.

- Huşang şahın ayyarı bulunan hilebaz, kurnaz Gerden-Keşan tatlı dille onu ikna edebileceğini belirtir.

- Gerden-Keşan, yaltaklanarak hileyle, Kahraman'ın yanına varır. Karşılıklı konuşmalar esnasında Kahraman'ın kim olduğu anlaşılır.

- Kahtaran ve Kahraman amca çocukları olduklarını anlayarak bir birine sarılırlar. Huşang şah Kahraman'ı yanına baş pehlivan olarak alır. Sevinçten

davullar çalınır. Beraberce Hindistan fethi için yola koyulurlar. (s.83-96)

Bu arada Hindistan'a sefere giderken Huşang şah ve askerleri mola verirler. Bu istirahat esnasında Kahtaran, babası peri şahı, validesi insan olan Behram'ın hikâyesini anlatması için Gerden-Keşan'a söz hakkı verir. Daha sonra vak'a akışında etkili olacak Behram'ın hikâyesi, padişahın huzurunda anlatılmaya başlanır.

Çihil-i Künbed namında bir vilâyetin, Behmen şah isminde bir hükümdarı vardır. Bir gün çok güzel bir kız çocuğu dünyaya gelir. Adını Kamerruh korlar. Erkek evladı olmayan Behmen şah onu bir pehlivan gibi yetiştirir. Kız onbeş yaşına geldiğinde talipleri olur. Kamerruh evlilik için, kendisini güreşte yenmeleri-evlenme-şartını ileri sürer. Güzelliği ve namı dünyanın dört bir yanına yayılır. Bu arada Gülistan-ı İrem'in şahı Şehbal peri, durumu öğrenir. Kıza aşık olur. Güreşi göze alamaz. Behmen şaha elçi yollayarak, Kamerruh'a evlilik teklif eder. Behmen şah ve Kamerruh bunu kabul etmezler. Bu mânâ birliğine bağlı olarak gelişen hadiseler şunlardır:

- Kamerruh'a sihir yapılarak Şehbal şahın huzuruna getirilir.
- Kamerruh, Şehbal şahı görünce aşık olur ve evlenirler.
- Evliliklerinin akabinde Behram-Cibilli isminde bir oğulları olur.
- Ekval isimli dev ile Şehbal'in düşmanlıkları vardır.
- Ekval dev, Kamerruh'u kaçırıp zindana attırır.
- Ekval dev Behram'ı da kaçırarak Cezire'ye yollar.
- Cezire'de bulunan Heykelan isimli dev Behram'a acıyarak onu büyütür.
- Behram onbeş yaşına geldiğinde cesaretli bir yiğit olur. Şehbal'in devleri Behram'ın yerini öğrenirler. Heykelan'la Şehbal'in devleri arasında Behram'ı almak için savaş çıkar. Hiç bir taraf üstünlük sağlayamadığından, Behram'ın hakemliğine baş vururlar. Behram hiç birin kabul etmeyerek Çin'de

kalmaya karar verir. (s.96-111).

Cezire'yi mekân edinen Behram-Cibilli, kısa sürede devlere hükmederek, Cezire'yi ele geçirir. Ceza'ir'i de ele geçiren Behram'ın yiğitliği önünde kimse duramaz. Çin hükümdarının kızı Dil-Aram'la evlenmek isteyen Behram, Çin hükümdarına elçi gönderir. Çin hükümdarı kızını Behram'a vermez. Bunun üzerine Çin üzerine yürüyen Behram, Çin'i ele geçirip, Dil-Aram'la evlenir. Bu mânâ birliğine bağlı olarak gelişen hadiseler şunlardır:

- Çin hükümdarı kaçarak durumu cadı Ezrak'a anlatır ve cadıdan yardım ister.

- Ezrak cadı bir tas suya sihir yapar ve suyu Çin tarafına serper. Sihir neticesinde kar ve soğuk başlar, herkes soğuktan donar. - Ezrak cadı Behram'ın ordusunu katleder.

- Behram'la, Dil-Aram'a sihir yaparak onları taşla dönderir. (s.104-109).

Behram'ın gerçek hikâyesini dinleyen Huşang şah ve pehlivanlar mahzun olurlar. Huşang şah, onları bu durumdan kurtarmadan sefere gitmeme kararı alır. Bu iş için Ezrak cadının yakalanması gerekmektedir. Gerden-Keşan'ın, Utarid isimindeki devle dostluğu vardır. Utarid ve Ezrak cadı da birbirlerine hasımdırlar. Huşang şah, Ezrak'ı yakalaması için Gerden-Keşan'ı vazifelendirir. Buna bağlı olarak gelişen hadiseler şunlardır:

- Gerden-Keşan, Şir-pençe isimindeki şakirdi ile birlikte dev Utarid'e aylarca hizmet ederek onun rızasını kazanır.

- Utarid Gerden-Keşan'ı ödüllendirmek ve hizmetinin karşılığını ödemek istemektedir. Gerden-Keşan bütün olanları Utarid'e anlatıp, Ezrak'ın mekânına varmak için yardım ister.

- Utarid Gerden-Keşan'a sihirli bir su verir ve efsun okumayı öğretir. Bu sayede Gerden-Keşan, denizleri aşarak Ezrak'ın mekânına ulaşır.

- Ezrak'ın devleri, Gerden-Keşanı yakalayıp Ezrak cadının mağarasına götürürler.

- Gerden-Keşan, Ezrak cadı ve adamlarını aldatır. Onlara saz çalıp sakilik yapmaya ruhsat alır.

- İçki bardaklarına uyku ilacı koyarak bütün devleri öldürüp; sihir maharetiyle Ezrak cadıyı Huşang şahın huzuruna getirir.

- Huşang şahın emriyle uykudan uyanan Ezrak cadı öldürülür. Cadının kanı taşa döndürülmüş Behram ve Dil-Aram'a sürülünce tekrar eski hallerine dönerler.

- Uykudan uyanan Behram'a, bütün olanlar anlatılır. Huşang şah, Behram'a Çin hakanlığını teklif ederse de, Behram, Huşang şahın pehlivanı olmayı yeğler.

Bir büyük ziyafetle Behram, Huşang şahın pehlivanları arasına girer. (s.32-47).

Bu arada bir konaklama esnasında denizden, dört gözlü, altı ayaklı, kırmızı boynuzlu, siyah renkli file benzer bir canavar çıkar. Önüne gelen askeri öldürmektedir. Orduda bir tufan kopar. Herkes kaçmaktadır. Huşang şah ordunun bu halinden mahzun olup, kaç emri vermeyi düşünmektedir. Kahraman buna izin vermez. Tek başına canavarı mağlup eder. Üzerine binerek yedi gün içinde canavarı ehilleştirir (s.123-126).

Huşang Şah ve askerleri, deniz yolu ile gemilere binip Hindistan sahrasına ulaşırlar. Huşang şah, Hind hükümdarı bulunan Re'y-i Hind'i islam dinine davet eden bir mektup yazdırarak, nâmeyi elçilerle gönderir. Ateşe tapan Hindistan hükümdarı İslam'ı kabul etmez. Bu nedenle taraflar savaş kararı alırlar. Her iki taraftan pehlivanlar, bire bir mücadele ederler. Re'y-i Hind'in yenilmez ve savaşçı kızı Serv-i Hıraman, İslâm ordusundaki pehlivanları perişan

etmektedir. Devreye Kahraman girer. Bire bir mücadele esnasında, Serv-i Hıraman'ın yüzündeki peçe düşer. Kahraman, savaştığı kişinin bir kız olduğunu görür. Kıza aşık olur; aşkından baygın düşmemek için kızın yüzüne bakamayıp geri döner. Serv-i Hıraman da Kahraman'a aşık olur.

Re'y-i Hind'in ayyarı Düzd-Efser, hile yoluyla İslâm askerlerinin içine girer. Aşçı olur. Binlerce İslâm askerini keserek, etleriyle İslâm ordusuna yemek pişirir. Serv-i Hıraman, gizlice durumu Gerden-Keşan'a anlatır. Gerden-Keşan, Düzd-Efser'in adamlarını yakalatarak öldürtür. Bu arada her iki tarafta pehlivanlar ve ayyarlar arasında cereyan eden vak'a zinciri devam eder. Kahraman ile Serv-i Hıraman, el altından birbirlerine aşk mektupları yazarlar (s.126-190).

Hint ordusu ile Huşang şahın askerleri arasındaki savaşta, fetih bir türlü gerçekleşmez. Asayiş davulları çalınarak her iki ordu mekânlarına çekilir. Bu esnada Huşang şah, ordunun muhafazasını Behram-Cibilli'ye, Gerden-Keşan'a, Sehrab'a bırakarak Kahraman, Kahtaran ve üç bin kadar askeri ile ava gider. Huşang şah bir ceylan görür. Ceylanı yalnız avlamak için peşine düşer. Av izi sürerken, pehlivanların ve askerlerin gözünden kaybolur. Re'y'in ayyarı Düzd-Efser, uykuya varmış olan Huşang şaha rastlar. Huşang şahı ilaçla uyutarak Re'y-i Hind'in sarayına götürür. Bu mânâyâ bağlı olarak gelişen hadiseler şunlardır:

-İslam ordusu Huşang şahın esir edildiğini duyarak onu kurtarma çareleri arar.

- Gerden-Keşan bir plân kurarak Huşang şahın ağzından sulh için Re'y-i Hind'e mektup yazar. Hediye olarak da onbeş kadar sandık hazırlanır.

- Sandıkların içine pehlivanlar yerleştirilir.

- Re'y-i Hind'e Huşang şahdan mektup getirilir. Re'y-i Hind ve adamları

bu duruma şaşırırlar. Huşang şahın, kendilerinde esir olduğunu belirtirler.

- Gerden-Keşan Huşang şahı görmek ister. Huşang şah geldiğinde, onun aşçı Papaklı olduğuna herkesi inardırır.

- Gerden-Keşan aşçı Papaklı diye nitelendirdiği Huşang şahı cezalandırmak için Re'y-i Hind'den teslim alır.

- Bu arada sandığa saklanmış askerler çıkarak, Re'y-i Hind'in sarayını ele geçirirler. Çarpışma esnasında Re'y-i Hind öldürülür.

- Re'y-i Hind'in ayyarı Düzd-Efser de yakalanarak öldürülür. Hind halkı islamiyeti seçer, Hindistan feth olunur (s.191-198).

Hindistan'ın fethinden sonra Gerden-Keşan bağ ve bahçelerde dolaşırken perilere rastlar. Bu periler Şehbal şahın perileridir. Şehbal şah, esir olan Kamerruh'u devlerin elinden kurtarması için Huşang şahdan yardım ister. Behram-Cibili'nin validesini kurtarmak için Kahraman, yalnız gitme ruhsatını Huşang şahdan alır. Kahraman'ın nişanlısı Serv-i Hıraman, buna razı olmaz; ancak Kahraman kararlıdır. Şehbal'in perilerinin yardımıyla semalara yükselir. Dünya küçük bir tas kadar kalır. Nihayet Heyhatiye'ye varırlar. İndikleri mekân, Ekval devin pederi Şaban'ın mekânıdır. O mekânda istirahat ederlerken, kahraman yalnız başına etrafı araştırmaya başlar. Bu mânâ birliğine bağlı olarak gelişen hadiseler şunlardır:

- Ekval peri, Şehbal perinin Huşang Şahdan yardım istediğini öğrenip durumu pederi Şehbal'e anlatır.

- Şehbal fırsatı ganimet bilip, Kahraman'ın sevgilisi Serv-i Hıraman'ı kaçıracak mekânına getirir.

- Kahraman; gezi esnasında Karun şahın kendi adına düzdürdüğü tılsımlı künbete rastlar.

- Tılsımdaki şifrelere ulaşarak, Şaban deve ulaşır. Şaban devi öldürerek

sevgilisi Serv-i Hıraman'ı kurtarır.

- Tılsımın son bölümünde elleri kelepçeli on iki devle karşılaşır. Devlerden biri Sehman'dır. Sehman yetmiş lisan bilen bir devdir. Tılsım fatihi Kahraman'a bu devler hediye olarak verilir. Sehman dev her türlü şekile dönüşebilmektedir.

- Kahraman beraberindekilerle beraber Gülistan-ı İrem'e gelir.

- Şehbal şah ve Ekval devin askerleri çarpışırken Ekval dev Kamerruh'ı alarak Billur dağına kaçır. Şehbal peri Kahraman'ın yardımıyla zaferi kazanır. (S.188-208)

Kahraman, Sehman'dan Kamerruh'un yerini öğrenir. Billur dağına gitmek için Simurg kuşunun yardımı gereklidir. Sehman, Kahraman'ı alarak Simurg'un mekânına getirir. Sehman bir fili keserek postuna Kahraman'ı saklar. Simurg, fil postunu alarak havalanır. O fili yavrularına bırakıp kendisi tekrar av için yuvadan uzaklaşır. Bu arada bir ejderha Simurg'un yavrularına yaklaşmaktadır. Kahraman Simurg'un yavrularını ejderhadan korur. Ejdarhayı öldürür. Simurg'un yavruları Kahraman'a teşekkür ederler. Avdan dönen Simurg, Kahraman'ın yaptıklarını öğrenip, ona teşekkür eder. Bu iyiliğin karşılığı olarak Kahraman'ı Billur dağına götürmeye söz verir. Yanlarına yedi fil ve yedi fil postuna doldurulmuş su erzakını alarak havalanırlar. Simurg, gök yüzünde açtıkça, Kahraman fileri ve fil postuna doldurulmuş suyu Simurg'un ağzına atmaktadır. Yedi gün süren yolculuk sonunda Kahraman Billur dağına varır. Sehman dev de onları takip ederek, Billur'a gelir. Simurg, tekrar mekânına döner. Kahraman Billur dağında Ekval dev ile karşılaşır. Bu mânâya bağlı olarak gelişen hadiseler şunlardır:

- Ekval dev Kahraman ile çarpışır. Çarpışma sonunda Ekval dev Kahraman tarafından öldürülür.

-Ekval'ın devleri Kahraman'la çarpışmayı göze alamayarak Kahraman'a boyun eğip, emrine girerler.

- Esir olan Behram'ın validesini, devler Kahraman'a teslim ederler.

Kahraman, Kamerruh, Sehman ve devler beraberce Billur'dan Gülistan-ı İrem'e gelirler. Şehbal şah ile Kamerruh bir birine kavuşurlar.

- Gülistan-ı İrem'de zevk ve safa içerisinde günlerini geçiren Kahraman ve Gerden-Keşan, Şehbal şah ve perileriyle birlikte Huşang şahın bulunduğu Hindistan'a gelirler. (s.221-233)

Perilerin ve pehlivanların gelmesini haber alan Huşang şah, onları karşılar. Bu kavuşma neticesinde her tarafta davullar çalınıp şenlikler tertip edilir. Behram-Cibilli, pederi Şehbal şah ve validesi Kamerruh ile beraber Gülistan-ı İrem'e dönerler. Huşang şah Hindistan'ı Sehrab'a teslim eder. Ordusu ve pehlivanlarıyla beraber Fars'a dönerler. Bu mânâ birliğine bağlı olarak gelişen olaylar şunlardır:

- Serv-i Hıraman ile Kahraman evlenirler.
- Kahtaran Huşang şahın kızı ile evlenir.
- Bir müddetten sonra Huşang şah eceli ile ölür.
- Huşang şahın yerine Tahmuras hükümdar olur.
- Kahraman ve Kahtaran yeni hükümdarın emrine girerek eğlenmeye devam ederler. Hikâye, anlatıcının umumî duasıyla son bulur. (s:233-234)

Görüldüğü gibi Kahraman-nâmede vak'a sayısı 100'ü aşkındır. Aşağı yukarı her bir sayfaya bir vak'a düşmektedir. Bu da, hikâyeyi oldukça hareketli kılmıştır. Okuyucu sıkılmadan hikâye boyunca olaydan olaya sürüklenmektedir. 136 sayfalık bir hikâyede 100'ü aşkın olay başarı ile işlenmiştir.

Kahraman-nâme, işlediği tema bakımından tek bir konuyu kapsayan bir

hikâye değildir. Kahraman-nâmede şu konular etkilidir:

- Tarihi olaylar,
- Mitolojik olaylar,
- Din,
- Aşk,
- Kahramanlık.

Burada en ağır basan kahramanlık konusudur. Diğer konular, daha arka plânda kalmıştır. Kahraman-nâme'deki vak'a kuruluşunda tarihi olaylar, mitoloji, din, aşk, kahramanlık konuları içiçedir. Hikâyedeki vak'a ve olay kuruluşu, son derece başarılı olarak işlenmiştir.

4. BAKIŞ AÇISI VE ANLATICI:

Kahraman-nâmede, hâkim bakış açısıyla hikâye, yazar tarafından anlatılır. Herşeyi bilen, gören ve yorumlama yetkisine sahip olan, olayların akışına göre yer yer tasvirler yapan yazar anlatıcıdır.

Kahraman'ın kaçırılmasını, Huşang şahın Hindistan seferini, destansı bir uslûpla anlatır.

Hâkim bakış açısının anlatıcısı yazar; kahramanların, duygularını açığa vurmalarına da imkân sağlar.

Olaylar ve mekân verilirken, yazar anlatıcı, yer yer kahramanların bakış açısından da yararlanır.

Yazar, kahramanları kendi adlarına değil, mensubu bulundukları topluluğun adına konuşturur.

Eserdeki mekânlar, ayrıntılı olarak tanıtılmamıştır. Yazar anlatıcı mekânlar ile olay kahramanları arasında bir etkileşime gerek görmemiştir. Çağdaş hikâyelerdeki kahramanın ruh haline göre mekânın şekillenmesi, Kahraman-nâme'de görülmez. Yazar anlatıcı, mekânı bir dekor olarak düşünmüştür. Anlatımda ön plâna çıkan, olaylar ve diyaloglardır.

Hikâyede, (Kahraman'ın kaçırılması ve buna bağlı olarak gelişen olaylar, Huşang şahın tahta geçerek Hindistan seferine çıkmasına kadar) yazar anlatıcı etkilidir. (s.1-22).

Bu arada yazar anlatıcı, ordunun istirahatı esnasında olay kahramanı Gerden-Keşan'a, Behram-Cibilli'nin hikâyesini anlatması için zemin hazırlar:

"Gerden-Keşan-ı ayyar cin gibi yerinden sıçrayup ba'de'l-âdâb-ı du'â vü senâ eyitdi ki: (s.96) diyerek, hikâyeyi olay kahramanlarından Gerden-Keşan'a anlattırır.

"Gerden-Keşan, Behram-Cibilli'nin garip hikâyesini anlatır. Bu anlatılan hikâye, kahramanların da rol üstleneceği yaşanmış bir hikâyedir. Gerden-Keşan'ın anlattığı hikâyede de diyaloglar, başarılı olarak verilir. Olay kahramanları mensubu oldukları topluluğun adına konuşturulurlar.

"Pederi Behmen şah bu şöret ü sözi işitdükde Kamerruh'ı ihzâr ve hitab eyitdi ki:

- Ey nûr-i didem! Bu ne şöretdür? Ve bu ne sevdâ-yı fasiddür? Sen mü'ennes olduğun halde kuvvetsiz adamlar bile güleşmek bahanesiyle seni görmek ve işitmek sevdasıyla gelüp her gün seni ta'ciz idüp namusına ri'ayet itmen lazımdur. Didükde ol yegâne-i afak eyitdi ki:(s.96)

-Ey peder ve padişahum efendüm! Siz efendümüz beni ne güne bilürsünüz? Acaba ben böyle ahmak ve nadan mıyım? Herkesle güleşürüm, didüklerinde anun söziyle kalkup güleşeceğüm? Heyhat değil öyle ben maslahatımı bilürüm., (s.97)

Gerden-Keşan'ın anlattığı hikâyenin akabinde yazar anlatıcı, tekrar devreye girerek hâkim bakış açısıyla anlatmayı üstlenir. Hikâyeyi sonuna kadar hâkim bakış açısıyla bize anlatır.

Yazar anlatıcı, hikâyede yer yer tasvire dayalı bir uslûp da kullanır. Huşang şah ordusuyla konaklarken, denizden file benzer bir canavar çıkar. Yazar anlatıcı canavarı şöyle ta'rif eder:

"Sahile karib oldukda baktılar ki derya tarafından bir acaib canavar geliyor fakat görenlerin zehresi çak ve galtan-ı ruy-ı Hakk oluyor. Ol canavar filün iki kadar nice büyük ve dört gözi vardur ki her biri bir meş'ale gibi ruşen ve altı ayaklı ki her bir ayağı amud gibi kavi vü gergedanvari cephesinde bir buynuzu vardur ki iki arşun uzunlukda, ucu yarım zira kadar kırmızı la'l-i bedehşan gibi dirahşan ve kassurî şebah taşî gibi siyah ve ol canavarun rengi

ol kadar siyah idi ki leyl-i zalam anun yanında ruz-ı ruşen idi." (s.124).

Yazar anlatıcı, kahramanlar arasında tercihler yapar. Taraf olur. Mesela denizden çıkan canavar karşısında dokuzyüz bin silahlı asker, canavar ile baş edemezler. Daha doğrusu yazar anlatıcı buna müsaade etmez. Padişah ve yüz binlerce ordu canavarla başa çıkamaz. Yazar anlatıcı, "tematik güç" olan Kahraman'ı devreye sokar:

"Berü tarafdı Kahraman-ı dil-aver canavara karib olup; canavar dahi Kahraman-ı gördükde, Kahraman'a hamle eylediği esnada ol namdar-ı cihan u pehlivan-ı cesaret-bünyan dest-i Kahramani'yi uzadup ve ol canavar-ı azimün buynuzını tutup ve kuvvet-i bazu ile keşan-ber-keşan ordugaha götürüp bila-aman kemendini canavarun gerdanına atup bir eliyle boynuzını ve bir eliyle kemendün ucını tutup ol altı ayaklı canavar-ı bahriyi der-dest ve maglub eyledi. Togrısı Kahraman'un bu zur u kuvveti kimsede bulunmuş değil." (s.125)

Yazar anlatıcı hikâyenin bölümlerinde sık sık "raviyan-ı ahbar böyle rivayet eylediler ki", (s.130) ifadesine baş vurur. Klâsik hikâyelerde buna benzer söyleyişler anlatım tekniğinde önemli bir unsur olsa gerektir.

Yazar anlatıcı yer yer "abartılı" olarak olayları nakleder. Canı istediği zamân satranç oynar gibi kahramanlarla oynar. Onları, olması gerektiği gibi değil, kendi istediği şekilde yönlendirir:

"Huşang şahı medhuş ve Düzd-Efser omuzına alup çadırdan çıkup seri'an ru-be-rah oldılar." (s.144)

"Kahraman, bir hamle ile otuz kırk neferi bi-can iderdi." (s.147).

"Gerden-Keşan çadıra girip gördü ki Re'y-i Hind (padişah) taht-ı şahide uyumuş. Der-sa'at Re'y-i Hind'i medhuş ve perde-i ayyariye koyup omuzına alup çıkdı" (s.149).

Yazar anlatıcı, pehlivanların bire bir kavgalarında tarafları birbirine

sataştırır:

Behram-ı Hindi: -(Meydana gelerek) "Aceba kendüsine güvenüp bir merd-i mübariz var mıdır?"

Behram - Cibilli: -"Ey bed-nejad! Meydanda laf ü güzafa hacet yoktur. Erligün var ise ağzun bağla; elün aç. İşte meydan ve işte mübarizün!, (s.152)

Sehrab: -"Ey dil-aver! Gel kendüne rahm eyle ve mübarizinden vaz geç. Seni götürüp Re'y-i Hind'ün yanında serdar ideyüm. Sana yazıktır."

Behram: -"Ey hire-ser! Senün Re'y-i Hind'ün gibi adamı uşak yerine tutmam. Ağzun bağla da kollarun aç." (s.162).

Yazar anlatıcı, katil lakaplı Kahraman'ın tematik gücünü her durumda gösterirken, aşktan yana Kahraman'ı aciz düşürüp duygusallaştırır. Re'y-i Hind'in yenilmez kızı (peçeli) Serv-i Hıraman'la mücadelesinde kızın peçesi açılır.

"Kahraman baktı ki ol mübarezet iden bir duhterdür ki gül-izar ü çehresi mah-ı taban gibi dırahşan. Kahraman bu hali gördükde itdügi gavga vü haltiyatdan çok pişman olup medhuş (baygın) olmaya karip oldı." (s.167)

"Kahraman, ol nazenini (Serv-i Hıraman'ı) gördükde, Serv-i Hıraman'un zülfi gibi aklı perişan ve ahvali yaman olup medhuşa (baygın) karib oldı."(s.172)

Kahraman, sevgilisi için hasret şiiri okur:

"Bu makalatı söyledükde bir "ah" çeküp medhuş (baygın) oldı.(204).

Kahraman dahi (Serv-i Hıraman'dan) nâmeyi alup mütala'a eyledükde bir ah-ı can-suz çeküp medhuş (baygın) düşdi." (s.205).

Yazar anlatıcı, olay halkasında görülen bütün karşılaşmaları, yersiz tesadüflerle vermiştir. Hikâyedeki yersiz tesadüfler, abartı boyutuna kadar çıkmaktadır.

"Kaza'en giderken önlerinde bir han görindi." (s.135)

"Kaza'en tağun damenine yetişdüklerinde.." (s.144)

"Kaza'en yolda Hind asakirine düçar oldılar." (s.146)

"Kaza'en ol gice Düzd-Efser Re'y'ün huzurında halat u vakı'atı beyan iderdi. (s.149)

"Kaza'en pehlüvanlardan Muhtac-ı Şemşirzen çadırına gelüp bakdı." (s.185)

"Kaza'en hin-i magribde Huşang şahun yattığı yere gelüp bakdı." (s.191)

"Kaza'en ol vakt Sehrab-ı Hindi'ye rast gelerek gördi." (s.196).

Hâkim bakış açısıyla anlatılan vak'alarda, yer yer duyguların ifadesinden öte bir mânâsı olmayan manzumeler de hikâyede yer alır. Bu manzumelerin hikâye bütünlüğüne etkisi yoktur. Şiirlerin çoğu Farsça'dır. Şiirlerin tamamı kahramanlar tarafından söylenmiştir. .

"Başdan aşup bahr-ı bela çağladı

Ateş-i gam can u ciğer tağladı." (s.75)

.....

Ta felek payende başed şah-ı ma payende bad

Aftab-ı devleteş ber bendegan ta bende bad." (s.126)

Yazar anlatıcı, olayların tabii akışı içinde canlı ve san'atlı bir üslupla, iyi kötü mücadelesini ve bu mücadelede kahramanların ruh halini bizlere aktarır.

İyi ve kötü mücadelesinde iyiler mükafat, kötüler ise ceza görürler.Kazanan taraf iyiler, kaybedenler kötülerdir. Yazar anlatıcı iyi ve kötü mücadelesinde iyilerin tarafını bazen sezdirerek, bazen de açıkça tutar. Hikâye canlı bir uslûpla anlatılmıştır. Hikâyedeki olay ve düğümlerin fazlalığı,

anlatımında hareketliliğe neden olmuştur. Diyaloglar hareketli ve başarılı olarak verilmiş, diyaloglardaki bakış açısı, genellikle olay kahramanlarına bırakılmıştır.

Klâsik hikâyelerde bir kusur olarak kabul edilen yazar anlatıcının olayı yarıda kesip, "bir bilen" edasıyla nasihatler vermesi, Kahraman-nâme'de görülmez. Eser, baştan sona çağdaş hikâye tekniğinin anlatımına paralel bir akış içerisinde verilmiştir. Bu yönüyle de Kahraman-nâme, son derece başarılı bir anlatım tekniğine sahiptir.

Bakış açısı ve anlatıcı mânâ bütünlüğüne bağlı olarak hikâyede görülen özellikler şunlardır:

- Yazar anlatıcı, hâkim bakış açısıyla hikâyeyi anlatmıştır.
- Kahramanlar kendi adlarına değil, mensubu bulundukları topluluk adına konuşturulmuşlardır.
- İyi kötü mücadelesinde yazar anlatıcı iyilerin tarafında yer almıştır; kötüler hikâye sonunda cezalandırılmışlardır.
- Yazar anlatıcı, hikâyenin akışını keserek nasihat verme yoluna gitmemiştir.
- Yazar anlatıcı, kahramanların duygularını ifade etmeleri için şiir söylemlerine de imkân tanımıştır.
- Yazar anlatıcı, mekân ile kahramanların duyguları arasında bir etkileşime yer vermemiştir.
- Olayların aktarılmasında diyaloglara fazlaca yer verilmiştir. Diyaloglar oldukça başarılıdır.
- Hikâye kahramanlarının diliyle de yer yer olaylar nakledilmiştir.

5. ZAMAN

Hikâyedeki olaylar, Fars hükümdarı Huşang şah zamânında geçer. Adı geçen hükümdardan hareketle, eserdeki vak'anın 10. yüzyılda geçmiş olduğunu tahmin etmekteyiz.

Kahraman-nâme, aslında bir büyüme hikâyesidir. Hikâye kahramanı üç yaşında iken kaçırılır (s.73) Tahmasp şah oğlunun hasretinden ölür. Tahta Harasb geçer ve o da ölür. Harasb şahın yerine Huşang şah tahta geçer. Kahraman devler içinde büyüyerek ondört yaşına varır. (s.73-81)

Aşağı yukarı on dört yıllık bir zamân dilimi yazar anlatıcı tarafından seri bir şekilde geçilmiştir. Bu geçişte yaşanan olaylar, bir iki günlük zamân dilimine sığabilecek niteliktedir.

"Böyle bir bedi'ü'l-cemal çocuğı gördükde terahhum idüp oradan çocuğı alup saraya götürdi ve ol sa'at bir divi gönderüp diyar-ı beni-ademden bir süd daye getirüp süd anaya teslim iderek perveriş ve beslemesine meşgul oldılar. Çün Behram dahi büyüyüp on beş yaşına vardukta.." (s.105).

Hikâyedeki, zamânda yer yer geriye dönmeler de olur. Gerdan-Keşan, yazar anlatıcıdan anlatma görevini devralarak geçmiş zamâna dönüp, Behram-Cibilli'nin garip sergüzeştini anlatır: (s.96-110).

"On iki seneden berü iş bu Behram ve Dil-Aram seng olmuşlar." (s.111).

Gerden-Keşan cadı Ezrak'ı elde etmek için Utarid devin yardımını talep etmeye gider. Onun hizmetini görerek, Utarid'den Ezrak'ı yakalaması için yardım talep edecektir:

"Huşang şahdan üç sene mühlet almış idüm; çün tamam bir sene Utarid'ün köle gibi hizmeti icra ve her vechile rızasını istihsal eyledük." (s.113).

Hikâyedeki olay halkasının zincirleri, belirli bir kronolojik zamân

içerisinde yer yer bizlere aktarılır. Ale's-seher, hin-i magrib, nısfu'l-leyl, gibi yirmi dört saatlik zamân dilimleri, hikâye boyunca belirli aralıklarla verilir. Yazar anlatıcı günü taksim etmede hikâye boyunca oldukça başarılıdır.

Yazar anlatıcı, yer yer saat ve ayları da zamân halkası içerisinde zikreder:

"Arslan harekete gelüp bir dakikadan sonra turdı." (s.116)

"Medhuş kalup bir sa'atden sonra gözümi açup kendümi sahilde görüp çok mesrur oldum." (s.117)

"Bir sa'at geçmeden cümlesi mürde-i bi-can oldılar. (s.118)

"Bundan iki mah geçdi ki..., (s.118)

"El-hasıl ol gice ol Cezire'de kalup istirahat eyledük." (s.120).

"Kahraman dahi bu hikâye-i garibeden ol gice mütehayyir u ta'accübde kaldı. Gözine uyku girmedi. Ale's-sabah berü Huşang şah gelüp..., (s.122)

"Serv-i Hıraman ol hali gördükde sürurından ağlaması gelerek bir sa'at kadar ağladı." (s.171)

"Ma-hasal ol gice hin-i sabaha kadar orada ayş ü taraba meşgul olup ale's-seher Serv-i Hıraman Behram'ı Gerden-Keşan'a teslim..." (s.176)

Bazen zamân sezdirilerek geçilmiş, bazen de sabah, öğlen, ikindi, akşam vakitleri mükemmel bir şeklide arka arkaya verilmiştir. Sabah çarpışan, öğlen dinlenen, ikindi savaşı, akşam istirahat eden, seherde kalkan yüz binlerce insan, yazar anlatıcının taksim ettiği zamân diliminde yaşamışlardır.

"Hin-i şafakda yine ber-vech-i adet tabl-ı harb çalınup iki leşker müsella ve müheyya birle tertib-i sufuf iderek..., (s.180).

Yazar anlatıcı, "mühlet" açısından da zamânı yer yer taksim eder:

"Huşang şah mühlet virmedüğinden Kahraman eyitdi:

- Padişahum !Beş mah dahi mühlet ister ise virelüm." (s.184)

Hikâyedeki kahramanların yolculukları da, bir zamân taksimine bağlı olarak verilir:

"Yine ber-hava olarak dünya ga'ib oldu. Yedi gün yedi gice böyle havada idiler." (s.208)

Hikâye kahramanlarının bir mes'ele üzerinde ne kadar zamân sarfettikleri de bizlere yer yer aktarılır:

"Velakin Kahraman üç gün üç gice ol tılısmun fethine meşgul idi." (s.217)

Hikâyenin sonuna doğru Kahraman, Behram'ın validesi Kemerruh'ı kurtarmak için yola çıkar. Bir zamân taksimine bağlı olarak bu yolculuk gerçekleşir:

"Padişahum üç mah kadar beni bekleyip muhtazır olun. Şayed üç mahdan sonra benden bir haber alamadığınızda benden kat-i ümid idüp padişah-ı rub-ı meskun Huşang şaha du'a vü selamımı tebliğ üyleyün." (s.223).

Hikâyedeki fiillerde hâkim olan zamân, "görülen geçmiş zamân"dır. Diyaloglarda genellikle "geniş zamân" kullanılmıştır. Hikâyenin bütününde hâkim olan zamân kipi, (-di, -di) görülen geçmiş zamândır.

"Böyle sühuletle bunu katl eyledüm. Keşki Kahraman'ı tutup da azab ile katl itseydüm." (s.227)

- "Behey ifrit! Sen adamlık istersün; kuyruğu ne eylersün?, (s.229)

Hikâye bütünlüğü içerisinde görülen zamân niteliklerini şöyle sıralayabiliriz:

- Hikâyenin hemen başlarında, on iki yıl çok seri olarak geçilmiştir. Olaylar, on iki yılda değil, bir iki günlük zamân zarfında yaşanmış imajı vermektedir.

- Hikâyede zamân, -giriş bölümü bir yana- çok başarılı olarak taksim edilmiştir.

- Hikâyedeki hâkim zamân görülen geçmiş zamândır.

- Hikâyede yer yer zamânda geriye dönüşler yapılmıştır.

- Bir bütün olarak hikâyede geçen zamân süresi, onbeş yılı aşkın bir

zamân dilimini kapsamaktadır.

Yazar anlatıcı, Kahraman-nâme’de çağdaş hikâyecilikteki zamân tekniğini yakalamış gibidir. Eser boyunca zamân çok başarılı olarak işlenmiştir.

6. MEKÂN

Hikâyenin başlangıcında mekân, Fars ülkesinde bir saray bahçesidir. Saray bahçesinin, güzellikleri, dış mekân olarak bizlere tanıtılır. Kahraman’ın üç yaşında iken devlerce kaçırılma vak’ası, burada cereyan eder. Daha sonra gelişen olaylar sarayda, yani kapalı bir mekânda gerçekleşir (s.73-79).

Kahraman’ın babası Tahmasp’ın ölmesi, yerine kardeşi Harasp’ın geçmesi ve bu hükümdarın da ölmesi, hadiseleri hep kapalı saray mekânında geçer.

Boş kalan Fars hükümdarlığına Sancak memleketinin padişahı Huşang şah mektupla dâvet edilir. Mektubu iletmek için elçiler Sancak iklimine giderler.

Huşang şah teklifi kabul ederek Fars hükümdarı olur. Pek çok ülkeyi teshir eden Huşang şah, Hindistan’ı ele geçirmek için yola koyulur. Buradaki mekânlar açık mekânlardır. (s.80)

Daha sonraları gerçekçi bir mekân olmayan Kaf dağındaki Heyhatiye bizlere tanıtılır. Sahralardan, çöllerden ve güzel mekânların oluşan Heyhatiye’de, devler yaşamaktadır. Küçük yaşta kaçırılan Kahraman, olağanüstü bir mekânda, olağanüstü varlıklar olan devler tarafından beslenip büyütülür. Kahramanlık yönüyle eğitilir. Daha sonra tematik bir güç olarak karşımıza çıkacak olan Kahraman’ın olağanüstü bir savaşçı olmasının alt yapısı bu mekânda atılır. Buradaki mekânlar da açık mekânlardır.

Kahraman devleri sıkıştırarak kendinden gizlenen sırrı öğrenir. Daha sonra devleri tehdit ederek kendisini Fars’a götürmelerini ister. Devler bunu

kabul ederek Kaf dağından Fars memleketinde bir dagistana inerler. Kahraman'ı burada bırakarak geri kaçarlar. Gerçek dışı bir mekândan gerçekçi bir mekâna dönüş söz konusu olur. Bu arada Hindistan'a sefer düzenleyen Huşang şah ve askerleri bu açık dağ mekânında Kahraman ile karşılaşır. Kahraman ile Huşang şahın askerlerinin mücadelesi, Kahraman'ın tanınması, buna bağlı olarak gelişen olaylar açık dağ mekânında gerçekleşir. (s.82-95).

Bu arada hikâye kahramanlarından olan Gerden-Keşan Behram-Cibilli'nin hikâyesini anlatır. Anlattığı hikâyede mekân olarak verilen Gülistan-ı irem gerçek dışı mekândır. Bu mekânda peri padişahları yaşamaktadır. Yine peri padişahının oğlu olan Behram, Çin ülkesine gelir ve Çin hükümdarının kızı ile evlenmek ister. Bütün buna bağlı olarak gelişen olaylar zincirinde açık mekân etkilidir. (s.96-111).

Huşang şahın Behram'a açması, cadı tarafından taşla dönderilen Behram ile Dil-Aram'ı kurtarması için Gerden-Keşan'ı vazifelendirmesi neticesinde, yeniden gerçek dışı bir mekân olan Cezire'ye gidilir. Buradaki mekânlar genellikle açık mekân olarak görülür. Tabiat güzellikleri, denizler, mağaralar, olağanüstü varlıklar olan devler, cadılar, bu sırlı mekânda yaşarlar. Behram ve Dil-Aram'ın Kurtarılmasına bağlı olarak gelişen olaylar gerçek dışı mekânda cereyan eder. (s.112-121)

Huşang şahın Hindistan hükümdarı Re'y-i Hind'i İslama devet maksadıyla elçi göndermesi, Hindistan hükümdarının savaştan yana tavır alması, akabinde gelişen olaylar ve nihayet Hindistan'ın teslim alınmasına Hind kadar Hind coğrafyası etkilidir. Çadır kurmuş yüzbinlerce askerler kılıç sesleri, naralar, bu mekânda ses unsuru olarak görülür. Bu bağlamda gelişen olaylar açık mekânlarda ve kapalı bir mekân olan saraylarda, çadırlarda geçer. (s.128-198).

Kahraman'ın Behram'ın validesi Kamerruh'u kurtarmak için hayalî bir mekân olan Kaf dağındaki Heyhatiye civarına yaptığı yolculuk buna bağlı olarak Karun'un tılsımını fethetmesi, Billur dağına yaptığı yolculuk, Şaban devi öldürme vak'ası hep gerçek dışı mekânlarda geçer. (s.208-230).

Hikâye Fars ikliminde, sarayda son bulur. (s.234)

Kahraman-nâme hikâyesinde mekân, iki şekilde karşımıza çıkar:

a. Gerçek Mekânlar: Fars, Çin, Sancak, Hindistan'dır. Klâsik bir hikâyede "realist," mekân isimlerinin verilmiş olması; hayli dikkat çekicidir. Bu mekânlar, tek boyutlu bir yer adı olmaktan öte bir fonksiyona sahip değildir.

b. Hayalî Mekânlar: Her hangi bir coğrafi bölgeye dahil olmayan, daha çok destan ve masal türlerinde görülebilecek yerlerdir. Kaf dağı, Heyhatiye, Cezire, Gülistan-ı İrem Kahraman-nâmede geçen efsanevî, gerçek dışı semtlerdir. Hikâyedeki bu tarz beldeler, gerçek mekânlara göre daha fazladır.

Hikâye boyunca gerçek mekân ile hayalî mekânların sakinleri arasında, çeşitli nedenlerle etkileşimler görülmektedir. Eser kahramanları, sık sık gerçek olan mekândan, gerçek dışı mekâna; gelerek olaylarda roller üstlenirler.

Hikâyede açık mekânlar öne çıkarken; kapalı mekânlar ikinci derecede kalmıştır.

Gerek gerçek mekânlar; gerekse hayalî mekânlar, (üzerinde hayat sürenlere uygun) bir coğrafi dekorla döşenmiştir.

Hikâyede mekân mânâ bütünlüğüne bağlı olarak görülen nitelikler şunlardır:

1. Hikâyede, realist mekânlara yer verilmiştir. Çin, Fars, Hindistan, Cezayir, gibi. Bu mekânların yer adı olmadan öte bir fonksiyonları yoktur.

2. Eserde hayalî mekânlara fazlaca yer verilmiştir.
3. Eser boyunca açık mekânlar tercih edilmiştir.
4. Mekânla, kahramanların duyguları arasında etkileşimlere yer verilmemiştir.
5. Mekânda ses unsuru olarak görülen nitelikler, savaşan askerlerin naraları, kılıç, kalkan, gürz gibi harp aletlerinin çıkardığı seslerdir.

7. ŞAHIS KADROSU:

Hikâyenin şahıs kadrosu bir hayli fazladır. Eserde etkili olan şahıslar, kahramanlar, hep yüksek zümreye mensup kişilerden seçilmiştir. Padişahlar, padişahların pehlivanları, teb'ası ya da akrabaları, hikâyede önplana çıkmaktadır.

Hikâyenin şahıs kadrosunda "hayalî" şahıslar da bir hayli etkilidir. Bunlar, periler, devler ve cadılardır. Bu kadro içerisinde insan-peri evliliğinden doğanlar da vardır.

Hikâyedeki olaylarda pek rolü olmayan, dekoratif şahıslar da bir hayli fazladır.

Hikâyede Etkili Olan Şahıs Kadrosu

- Tahmasp şah, Fars hükümdarıdır.
- Kahraman, Tahmasp şahın oğludur.
- Harasb şah, Tahmasp şahın kardeşidir. Kardeşinden sonra tahta geçer.
- Kahtaran, Harasb şahın oğludur.
- Huşang şah, Harasb şahın tahtı sonradan geçerek Fars hükümdarı olur.
- Behram-Cibilli, Huşang şahın pehlivanıdır.
- Gerden-Keşan, Huşang şahın hilebaz, kurnaz ayyarıdır.

- İslam ordusunun askerleri de bu kadroya yer almışlardır.

Karşı Güçteki Şahıs Kadrosu Şöyledir:

- Re'y-i Hind, ateşe tapan Hindistan hükümdarıdır.
- Serv-i Hıraman Re'y-i Hind'in yenilmez kızıdır.
- Düzd-Efser, Re'y-i Hind'in ayyarıdır.
- Sehrab-ı Hindi, Re'y'in pehlivanıdır
- Hind ordusunun askerleri de karşı gücün şahıs kadorusudur.

Hayalî Şahıslar:

- Şehbal şah, peri padişahıdır.
- Ekval dev, peri padişahıdır.
- Sehman, bilge bir peridir.
- Ezrak, kötü ve hain bir cadıdır.
- Utarid, yardım sever bir devdir.
- Ukab, kötü bir cadıdır.
- Şaban, kötü kalpli bir devdir.

Dekoratif Şahıslar: Bunlar, eserin olay bütünlüğü içerisinde pek rolü olmayan şahıslardır. Bu şahıslar dekor olarak hikâyede görülür. Çoğunun ismi, bir ya da iki yerde geçer. Bu dekoratif şahıslar içerisinde padişahlar önemli yer tutar. Hayalî şahıslardan da çoğu dekoratiftir.

Tahmasp şah, Harasp şah, Keyvan şah, Haver şah,

Turan şah, Dilşad-Hatun, Şikar-Ger, Şir-Pençe, Gühal, Gühtal, Kamerruh, Tahmuras şah, Simin-Gaddar, Cabbar, Dil-Aram, Sehman (peri), Utarid (dev), Ukab (cadı), Şaban (dev), Nireng (peri), bu kadro içinde yer alır.

Hikâye Kahramanları:

Hikâyenin birinci derecedeki aktörü Kahraman'dır. Hikâyede ikinci derecedeki kahraman, Gerden-Keşan'dır. Gerden-Keşan hikâye boyunca yer yer Kahraman'ı ikinci dereceye kadar düşüren olaylarda rol alır. Huşang şah, Kahtaran, Behram-Cibilli üçüncü derecedeki kahramanlar olarak görülürler.

Kahraman: Üç yaşında devler tarafından Kaf dağına kaçırılıp, on dört yaşına kadar, devlerce beslenip büyütülür. Gürz, ok, kılıç kullanma talimini devlerden alır. Devleri tahdit edip, onlara boyun eğdirir. Kendinden saklanan sırrı öğrenip vatanına dönerken, Hind saferine çıkan Huşang şahın ordusu ile karşılaşır. Gelişen olaylardan sonra, Tahmasp'ın oğlu olduğu anlaşılır. Huşang şahın baş pehlivanı olarak Hindistan seferine çıkar. Deniz canavarını ehilleştirerek onu kendine at yapar, Hint ordusunu yenmede baş rolü üstlenir. Karun'un tılsımını çözer. Behram'ın esir olan validesini, Billur dağından kurtarır. Her önüne çıkan düşmanı öldürdüğünden, yazar anlatıcı ona Kahraman-ı katil lakabını vermiştir.

Kahraman, otuz yaşları civarındadır.

O, tematik bir güçtür. Ordunun aciz kaldığı olaylara tematik bir güç olarak müdahil olur. Zorları başarır. Aşılmazları aşar. Bir vuruşta kırk neferi öldürür. Dokuzyüz bin kişilik ordunun baş edemediği deniz canavarını ram-ı mum eder.

Karşısına çıkan düşmanları perişan eder. Onun kuvveti önünde hiç bir kimse duramaz.

Bu vasıflarla karşımıza çıkan Kahraman, aslında bir destan gibidir. Donandığı olağanüstü güç, destan kahramanlarıyla paralellik gösterir.

İri yarı bir insandır. Korkusuzdur. Her engeli, kuvvetine dayanarak

halletmeyi seven biridir. Hind ordusunun yenilmesinde baş rolü oynar. Bütün olaylar şöyle ya da böyle Kahraman'ın etrafında dönüp durur. Olayların tıkanma noktasında tematik gücünü kullanarak engelleri ortadan kaldırır.

Yüzü son derece parlaktır. Gece karanlığında bile yüzünden çevreye ışıklar yayılır. Yakışıklıdır.

Re'y-i Hind'in yenilmez kızı Serv-i Hıraman ile karşılaşınca ona aşık olur. Serv-i Hıraman'ın aşkından duygusallaşır. Onun hasretinden sıkça baygın düşer. Aşk yönüyle Kahraman, romantik ve melenkolik bir yapı sergiler.

Hikâyede, pehlivanlığı, kuvveti, yenilmezliği temsil etmede birinci aktör Kahraman'dır.

Gerden-Keşan: Kıvrak zekalı, hilebaz, para düşkünü bir insandır. Huşang şahın baş ayyarıdır. Hemen hemen bütün dilleri bilmekte, her şiveyi konuşmaktadır. Orduda olup bitenler, karşı güçte olup bitenler, hep ondan öğrenilir. Kıyafet değiştirerek kılıktan kılığa girmektedir. Orta yaş kuşağında bir kahramandır.

Hikâye boyunca yer yer Kahraman'ı geri plânda bırakacak delice cüretlere teşebbüs eder. Karşılaştığı her engeli, karşı tarafa yaltaklanarak, kıvrak zekasını kullanarak, onlara hizmet ederek aşar.

İslâm ordusunun baş ayyarı olan Gerden-Keşan, aynı zamânda ahlaklı bir isandır. Hikâye boyunca bir ajan gibi her olaya müdahil olur. yalnız başına Ezrak cadıyı yakalar. Aşılmazları aşar. Garip sergüzeştlere atılır.

Hind ordusuna esir düşen Huşang şahı kurnazca bir plânla kurtarır. Hile ile askerleri Hind sarayına sokup, Hindistan'ı ele geçirme plânını yapar. Yalnız bir adamdır. Hikâyenin unutulmaz bir karakteridir. Hikâyede, kıvrak zekayı, espiriyi, hileyi temsilde en önemli isimdir.

Eserin ikinci derecedeki aktörüdür.

Huşang Şah: Dünya fethine çıkan ünlü Fars hükümdarıdır. Ateşe tapan Hindliler'i İslam'a davet eder. Davet kabul görmeyince, Hindistan fethine çıkar. Olayların çözümünde, şahsî görüşlerinden çok, pehlivanları ile yaptığı istişareye önem veren biridir.

Yazar anlatıcı, Huşang şahı hiç bir kavgaya sokmaz. Ona kahramanlık gösterme imkanı tanımaz. Bu yönüyle Huşang şah, murassa taht üzerinde oturan istişare eden emir veren bir dekor olarak görülür.

Yer yer karşı gücün ayyarları gelerek padişahı torba gibi sırtlarına atıp götürürler.

Hindistan'ın fethinde etkili olan bir isim değildir. Fethi yapan pehlivanlardır.

Fizikî yapısı hakkında her hangi bir tasvir yapılmamıştır. Orta yaşın üzerinde olduğunu tahmin etmekteyiz. Eserin üçüncü derecedeki kahramanlarından.

Kahtaran: Fars hükümdarı Harasb şahın oğludur. Kahraman'ın amcası çocuğudur. İri yapılı, yiğit, cesaretli bir savaşçıdır. Huşang şahın, Kahraman'dan sonra gelen en güçlü pehlivanları arasında yer alır.

Yapılan savaşlarda, bire bir vuruşmalarda önemli yararlılıklar gösterir. Hindistan'ın fethinde etkili olur. Hikâye sonunda Huşang şahın kızı Simin-Gaddar ile evlenip, sarayda Kahraman ile beraber pehlivanlığa devam eder. Eserin üçüncü derecedeki kahramanları arasında yer almıştır.

Behram-Cibilli: Peri şahı Şehbal şah ile Çihil hükümarının kızı Kemerruh'un oğludur. Peri ve insandan olma bir kahramandır. İri yapılı, kuvvetli, cesur bir savaşçıdır. Pek çok memleketi ele geçirir. Çin padişahının kızı Dil-Aram'ı zorla alır. Padişah, Ezrak cadının marifetiyle onlara sihir

yaptırır. Sihir neticesinde on iki sene taş olarak kalırlar. Gerden-Keşan'ın vesilesiyle Ezrak cadı öldürölüp Behram ve sevgilisi taş kalmaktan kurtarılırlar. Behram-Cibilli, Huşang şahla beraber Hind seferine katılır. Savaşta yararlıklar gösterir. Hindistan'ın fethinde, bir pehlivan savaşçı olarak rol alır. Hindistan fethinde etkili olur. Fetihden sonar anne ve babasıyla beraber Gülistan-ı irem'e gider.

Kahraman-nâme'de şahıs kadrosu, hikâye çerçevesinin sınırlarını aşan bir yapıdadır.

Hikâyedeki şahıs kadrosunda göröllebilen nitelikler şunlardır:

- Şahıslar yüksek zümreden (padişahlar ve yakınları) seçilmiştir.
- Olayın birinci derecedeki kahramanı, bir destan kahramanıdır.
- Sosyal toplunda göröllebilecek tipler de hikâyenin şahıs kadrosunda yer almıştır.
- Hayalî şahıslar, (peri, cadı, dev) hikâyenin şahıs kadrosunda fazlaca yer tutmaktadır.
- Halktan kişiler, hikâyede etkili değildir.
- Hikâyedeki karakterler, son derece başarılı olarak seçilmiştir. Hikâye kahramanlarından Gerden-Keşan, hafızalarda iz bırakan bir karakter'oyuncusu gibidir.

Yazıldığı döneme göre eser, şahıs kadrosu bakımından da son derece başarılıdır. Eserdeki karakterler, çok başarılı bir şekilde seçilmiştir.

8. TASVİRLER:

Kahraman-nâme hikâyesinin önemli unsurlarından biri diğeri de tasvirdir. Yazar anlatıcı, gözle görülen, kulakla duyulan veya dokunulabilen şeyleri tasvir yoluyla bizlere tanıtmıştır.

Tasvir bölümlerinde kullanılan dilin ağırlığı bir yana, hikâyedeki tasvirler oldukça başarılıdır.

"Üç yaşında Kahraman ismiyle müsemma ve katil lakabıyla mülakkab bir oğlu olur ki hal-i sabavetde asar-ı şeca'at ve bahadırlık cephesinde zahir ve aşikar ve alamet-i dirayet ve sehâvet-i ef'al ü etvarından bahr ü be-didar idi." (s.73)

Eserde bir harp aleti şöyle tasvir edilir:

Tir-i gamgam namında elmasdan bir şemşir-i hun-aşam yaptılar ki karanlıkda mah-tab gibi pertev-bahş olurdu." (s.8).

Bir düğün ziyafetindeki tasvir şöyledir:

"Yüz re's gulam-ı Yusuf-nejad ki her biri refakat kadd ve sabahat hadd ile reşk-i serv-azad u gayret gül-i nev-şükufte bamdan idi." (s.101).

Deniz canavarının tasvirini yazar şöyle aktarır:

Sahile karib oldukda bakdılar ki derya tarafından bir acaib canavar geliyor; fakat görenlerin zehresi çak ve galtan-ı ruy-ı Hakk oluyor. Ol canavar filün iki kadar nice büyük ve dört gözi vardur ki her ki bir meş'ale gibi ruşen ve altı ayaklı ki her bir ayağı amud gibi kavi vü gergedanvari cebhesinde bir buynuzı vardur ki iki arşun uzunlukda, ucu yarım zira kadar kırmızı la'l-i bedahşan gibi dirahşan ve kassurı şebah taşı gibi siyah ve ol canavarun rengi

ol kadar siyah idi ki leyl-i zalam anun yanında ruz-ı ruşen idi, (s.124).

Hilebâz hikâye kahramanının paraya düşkünlüğü şöyle aktarılır:

"Gerden-Keşan ayyar hayye gibi aşikar ve mürğ-i tam'kar gibi altunları bir bir düşürüp çantasına kodı." (s.138)

İstirahat esnasında bir mekân, bize şöyle tanıtılır:

"Ol sahra-yı azimün bir cay-ı ziba vü huş-ab ü havasında bargah-ı şehenşahiye ber-pa vü çadırları kurup aram eylediler." (s.139)

İslâm ordusunun ihtişamı şöyle aktarılır:

"Önlerinde acaib bir canavar-ı bahriye süvar ve canavarun dört gözi var. Şöyle ki uzakdan ateş-i suzan gibi dırahşan ve üzerindeki pehlüvan, dahi bir kavi-i kamet ve şir-jiyan gibi pür-salabet-i kesret-i muhabbet ile gelüp çadırlarına iskan eyledi." (s.140)

Re'y-i Hind'in peçeli ve yenilmez kızı şöyle tanıtılır:

"Re'y-i Hind'ün dahi Serv-i Hıraman namında şeci vü dilir ve dilber-i mahbube vü yegane-i afak ve nadide-i devran bir kızı var idi ki bir hamle-i dilirane ve bir işve-i dil-beraniseyli bin fevc-i asakiri ma'dum ve mefkud iderdi." (s.143)

Kahtaranın yiğitliği şöyle aktarılır.

"Kahtaran dahi arslan gibi asakir-i Hindi'yi rubah misal pay-mal ider." (s.155)

İslâm askerlerinin cenkteki yiğitlikleri şöyledir:

"Ordu-yı Hindistan'a hamle ve ejderha-yı deman gibi her taraftan cemi-i kesiri hake galtan ve nehr-i humı revane birle cenge meşgul oldu." (s.166).

"Hindlular'a hücum eyleyüp seyl-i baran gibi, önlerine gelen ahali ve sipahı ta'me-i tig-i bi-dirig eylediler." (s.195).

Perilerle yolculuga çıkan Kahraman gök yüzüne yükselir:

"Ol kadar ber-heva oldılar ki dünya bir tas gibi görünirdi." (s.208).

Kahraman-nâme hikâyesindeki örnek tasvirlerden de anlaşılacağı gibi yazar anlatıcı, tasvirlerde Arapça-Farsça kelimelere fazlaca yer vermiştir. Yazar anlatıcı hikâyede tasvirlerden önemli ölçüde yararlanmıştır. Bu da hikâyeyi başarılı kılan unsurlardan biridir.

Hikâyede, tasvir mânâ bütünlüğüne bağlı olarak görülen nitelikler şunlardır:

- Yazar anlatıcı, hikâyede tasvirlerle yeterince yer vermiştir.
- Tasvirlerde eser kahramanları ile mekân arasında bir duygu etkileşimine yer verilmemiştir.

-Hikâyenin tasvir bölümlerinde, Arapça, Farsça kelime ve tamlamalara fazlaca yer verilmiştir.

Dönemin şartlarını, yaşantısını, sana'at telakkisini dikkate alarak, hikâyedeki tasvirlerin son derece başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

9. KAHRAMAN-NÂME HİKAYESİNDE MOTİFLER

a.Devler tarafından kaçırılarak büyütülme: Fars hükümdarı Tahmasp şahın üç yaşındaki oğlu Kahraman, gökyüzünden inen devler tarafından kaçırılıp Kaf dağına götürülür. On dört yaşına kadar devler tarafından büyütülür.(s.73-81)

b.Kahramandan saklanan sırrın açığa çıkması: Devler tarafından kaçırılan Kahraman, on dört yaşına geldiğinde müthiş bir yiğit olur. Devler, filler, ejderhalar onunla mücadele edemez olurlar. Kahraman, kendisinin devlere benzemediğini fark eder. Devleri tehdit ederek kaçırılma sırrını öğrenir, (s.82)

c.Kaçırılan kahramanın geri dönerek akrabalarıyla tesadüf sonucu tanışması: Fars Hümdarı Huşang şah ordusuyla beraber Hindistan fethine gitmektedir. Yolda gergedan üzerine binmiş olan Kahraman'a rastlarlar. Aralarında mücadele başlar. Kahraman yüzlerce askeri öldürür. Huşang şahın dokuzyüz bin askeri Kahraman'la başa çıkamaz. Kahraman'ın amcası oğlu Kahtaran, iyilikle Kahraman'a yaklaşır. Konuşmaları esnasında amca çocukları oldukları anlaşılır. Kahraman da Huşang şaha ita'at ederek Hindistan seferine çıkar. Huşang şahın pehlivanları arasına katılır. (s.92-93)

ç.Kadınların evililik için, güreşte kendilerini yenme şartını ileri sürmeleri: Kahraman-nâme hikâyesinde kadınlar, evlenecekleri kişilerin kendilerini güreşte yenme şartını ileri sürerler.Çihil-i Künbed hükümdarı Behmen şahın kızı Kamerruh (s.96), Hint hükümdarı Re'y-i Hind'in kızı Serv-i

Hıraman (s.143) bu kadınlar arasındadır.

d.Elçinin zenginliğinden, karşı gücün şaşkına dönmesi: Fars hükümdarı Huşang şah pehlivanı Kahtaran'ı Hint hükümdarı Re'y-i Hind'e elçi olarak yollar. Elçinin zenginliğinden Re'y-i Hind'in hey'eti şaşakalır. Re'y-i Hind'in adamları; "Bir elçinün bargahı böyle olursa padişahınun atebesi ne günadur?" diyerek hayret ederler. (s.137)

e.Elçiye, karşı gücün oturacak yer göstermemesi ve elçinin birini öldürerek yerine oturması:

Huşang şahın pehlivanı Kahtaran elçi olarak Re'y-i Hind'in sarayına gelir. Kimse Kahtaran'a oturacak yer göstermez. Bunun üzerine Kahtaran Re'y'in pehlivanının başına bir yumruk vurur. Re'y'in pehlivanı cansız yere düşer. Kahtaran karşı gücün şaşkın bakışları arasında öldürdüğü pehlivanın yerine oturur. (s.138)

f.Elçinin, nâmeyi okumak için altın nisar saçmalarını istemesi:

Huşang şahın elçisi Kahtaran, nâmeyi okumaz. Nâmeyi okumak için altın nisar saçmalarını karşı güçten ister. Karşı güç bir tabak altın nisar getirerek nâmenin üzerine saçar. Böylece nâme okunur. (s.138)

g.Peçeli savaşı yığidin, kadın olduğunun açığa çıkması:

Hint ordusu ile Fars ordusunun mücadelesi esnasında peçeli savaşçılar meydana gelerek Huşang şahın askerlerini perişan ederler. İslam ordusu perişan olur. Bire bir mücadele için İslâm ordusundan kimse meydana çıkmaya cesaret edemez. Tematik bir güç olan Kahraman meydana çıkar. Karşılıklı mücadele

esnasında peçeli savaşçının peçesi yere düşer. Peçelinin bir kız olduğu anlaşılır. Kahraman kıza, kız da Kahraman'a aşık olur. Mücadeleyi bırakarak ordularına dönerler. Peçeli savaşçı Hind hükümdarı Re'y-i Hind'in yenilmez kızı Serv-i Hıraman'dır. (s.167)

ğ.Evlilik nişanesi olarak yüzük değiştirme: Hint hükümdarı Re'y-i hind'in yenilmez kızı Serv-i Hıraman ile Kahraman mücadele ederken birbirlerine aşık olurlar. Serv-i Hıraman gizlice İslâm ordusuna gelir. Kahraman'ın çadırına girer. Kahraman uykudadır. Yavaşça Kahraman'ın yüzüğünü çıkararak kendi parmağına, kendi yüzüğünü çıkararak Kahraman'ın parmağına takar. Serv-i Hıraman tekrar ordularına döner. (s.171)

h.Lağım kazarak insanları tuzağa düşürme: Hind hükümdarı Re'y-i Hind'in ayyarı Düzd-Efser ve adamları kıyafet değiştirip İslâm ordusunda aşçılık yaparlar. Dükkânlarının yanına bir lağım kazarlar. Lağımın üzerini hasırla örterler. Dükkâna gelen askerleri hasır üzerine oturturlar. Lağıma düşen askerleri öldürerek etleriyle islâm ordusuna yemek pişirirler. (s.184)

ı.Savaşçıların sandık içerisine girerek düşman sarayına sızmaları: Fars hükümdarı Huşang şah bir av esnasında ordunun gözünden kaybolur. Gece karanlığında yolunu kaybeder. Bulunduğu mekânda uyurken Re'y-i Hind'in ayyarı Düzd-Efser Huşang şahı ilaçla bayıltıp Hint sarayına getirir. Huşang şahı kurtarmak için İslâm ordusunun pehlivanları plân yaparlar.Sandıklara pehlivanları yerletirip elçi hey'eti halinde Hind sarayına girerler. Sandıktan çıkan pehlivanlar Hind sarayını ele geçirip, Huşang şahı kurtarırlar. (s.192-196)

i.Eski hükümdarların hikâye kahramanları adına tılsım bağlamaları

Eski hükümdarlardan Karun şah adetten olduğu üzere bir tılsım bağlar. Bu tılsım, Kahraman'ın adına bağlanmıştır. Hikâye kahramanı sergüzeştlere atılarak Karun şahın tılsımını elde eder. Kahraman, bütün tılsımları çözerek Karun'un hazinesine sahip olur. (s.209-218)

J.İnsan ve peri evliliğinden doğma çocuk: Çihil-i Künbet şahı

Behmen'in Kamerruh isminde bir kızı olur. Behmen şahın oğlu olmadığından, kızı, savaşçı bir erkek pehlivan gibi yetiştirir. Kamerruh'ın güzelliğini duyan Gülistan-ı İram hükümdarı peri şehbal şah, sihir maharetiyle kızı sarayına getirir. Kız da Şehbal şaha aşık olur. Evliliklerinden Behram-Cibilli adında bir erkek çocukları dünyaya gelir.(s.100-102)

10. HİKÂYENİN ANAFİKİRİ

Kahraman-nâme hikâyesinde anafikir, kahramanlığın, padişahlıktan üstün olduğu düşüncesidir.

Bu anafikir, İran hükümdarı Harasp şahın, oğlu Kahtaran'a vermiş olduğu nasihatta da açıkça görülmektedir:

"Benden sonra pehlüvanlık esbabına soyınmayup, ve padişahlığı merak itmeyesün. Seza-var ü liyakatı görinen padişahun hıdmet-i imtisali emrine ikdam ve ihtimam idüp muhalefet ve tecavüz itmeyesün ki pehlüvanlık padişahlıktan eyüdüdür. Zira ki padişahlar pehlüvanların zur-ı şemşiriyle padişahlık iderler."(s.78)

11. DİL VE ÜSLÛP:

Bütün edebî eserlerde olduğu gibi Klasik hikâyelerde de "dil ve üslûp" esere edebîlik kazandıran en önemli unsur olarak kabul edilir.

Dil, konuşma ve anlatma aracının temel unsurudur; üslûp, söyleyiş ya da anlatış tarzıdır. Edebî eserde dil ve üslûp, birbirinden ayrılmayan iki önemli öğedir.

San'atçı dil ve kelime servetini, yaşadığı toplumdan alır. Her yazarın amacı okunmak ve anlaşılmasıdır. Yaşadığımız döneme göre anlaşılması gördüğümüz san'at dilinin, devrinde rahatlıkla anlaşılabilirliğini kabul etmek durumundayız.

Dil servetinin imkânlarından yararlanan san'atçının, dilini anlamak için kullandığı kelimelere; üslûbunu anlamak için de kelime servetini kullanış tarzına bakmak gerekir.

Hiç kuşkusuz bu çalışmamız bir "dil incelemesi" değildir. Bu nedenle "ses bilgisi ve ekler" üzerinde durulmayacaktır. Eserdeki kelime serveti üzerinde durularak, cümlelerdeki üslûp özellikleri tesbit edilmeye çalışılacaktır.

Kahraman-nâme hikâyesinde dil, Arapça-Farsça-Türkçe kelimelerden müteşekkildir. Eser, 1285 yılında Türkçe'ye tercüme edilmiştir. Devrin konuşma ve yazı dilinde etkili olan kelime serveti hikâyede dil malzemesi olarak işlenmiştir.

Bu mânâ birliğine bağlı olarak hikâyedeki kelime servetinin özelliklerini şöylece sırlayabiliriz:

- Arapça-Farsça kelimelere- özellikle tasvir bölümlerinde-fazlaca yer verilmiştir.
- Tasvir bölümlerinin dışında, Türkçe kelimelere de ağırlıklı olarak yer verilmiştir.

- Hikâyede, Eski Anadolu Türkçesi'nin dil özellikleri de yer yer etkilidir.

- Bir bütün olarak eser dili, bugün bile okunduğunda rahatlıkla anlaşılabilir yapıdadır.

Kahraman-nâme hikâyesinde dil ve üslûp, şu başlıkta incelenecektir.

(Halk tabirleri, deyim ve atasözleri, ayetler, Arapça-Farkça ibareler, arkaik kelimeler, destan ve masal unsurları, dil ve üslûp).

1. Halk Tabirleri:

Klasik hikâyelerimizde halk tabirlerine fazlaca yer verilmesi bir özellik olarak kabul edilir. Hikâye kahramanları diyaloglarında halk söyleyişlerinden olabildiğince istifade ederler. Kahraman-nâme'de de eser kahramanları, mensubu oldukları topluluk adına konuşurlarken; halk tabirlerini sık sık kullanmak durumunda olmuşlardır. Kahraman-nâme'de tesbit edebildiğimiz halk tabirleri şunlardır:

Ey nur-ı didem ve ey ciğer-kuşe oğlum! (s.77)

Behey gidi yabancı! (s.84)

Ey civan! (s.85)

Behey akılsız herif! (s.85)

Ey dil-aver! (s.86)

Ey yaran! (s.90)

Ey namdar u aziz kamkar! (s.91)

Ey birader! (s.91)

Ey benüm ciger kuşem! (s.92)

Ha göreyüm seni! (s.112)

- Ey fakir-i bi-çare! (s.113)
- Ayagına düştüm aman padişahum! (s.114)
- Bre gidi insafsız! (s.134)
- Behey haram-zadeler! (s.144)
- Ey bed-nejat! (s.152)
- Ey civan! (s.153)
- Ey pelid! (s.159)
- Ey mel'un! (s.160)
- Ey hire-ser! (s.162)
- Baba, ne söyleyeceğün var ise söyle. (s.165)
- Ey la'in! (s.166)
- Bre haram-zade! (s.178)
- Haydi göreyüm seni! (s.186)
- Behey ayyar! (s.187)
- Behey valide! (s.205)
- Ey canumun aramı! (s.206)
- Ey cesedümün canı! (s.206)
- Valla seni berbad iderüm! (s.218)
- Ey bi-çare! (s.220)
- Ey hemşire-i azizüm! (s.228)

2. Deyimler ve Atasözleri:

Klâsik hikâyelerimizde deyim ve atasözü oldukça etkilidir. Hemen hemen her Klâsik hikâyede söz konusu etkiler görülmektedir. Kahraman-nâme'de, atasözünden ziyade, deyimlere fazlaca yer verilmiştir. Eserde tesbit edebildiğimiz deyim ve atasözleri şunlardır:

- Kıyamet kopmak (s.74)
- Yevm-i mahşer zahir oldı gibi olmak (s.74)
- Bi-çare ve bi-tedbir olmak (s.74)
- Sabr u aram kalmamak (s.75)
- Can u ciger daglamak (s.75)
- Bu cihana gelen rızkını toplar. (s.77)
- Dostlar ile dost ve düşmanlar ile düşman olmak (s.78)
- Mürğ-i canı kafesinden pervaz eylemek (s.78)
- Şerbet-i eceli nuş eylemek (s.78)
- Bahane aramak (s.80)
- Başa bela getirmek (s.81)
- Hayrette kalmak (s.83)
- Tatlı dilli olmak (s.85)
- Helal mal sahibine nasibdir (s.86)
- Bahr-ı gam-ı vehimde gark olmak (s.86)
- Aklı za'il olmak (s.87)
- Aklı yerine getirilmek (s.87)
- Hakle yeksan olmak (s.15)
- Berbat itmek (s.88)
- Aciz kalmak (s.89)
- Gönlünü yapmak (s.89)
- Kuy-ı sebakı şeytandan kapmak (s.90)
- Aklı başına gelmek (s.90)
- Temaşaya melekler nazır olmak (s.95)
- Cin gibi yerinden sıçramak (s.96)
- Şöhret virmek (s.96)

- Namus-ı saltanata dokunmak (s.99)
- Eli ve ayağı kurumak (s.105)
- Eli ve ayağı tutulmak (s.109)
- Hak-i payine yüz sürmek (s.113)
- Ayagina düşmek (s.114)
- Hayatından kat-i ümit itmek (s.114)
- Cesedinde can kalmamak (s.117)
- Ef'i gibi bi-can olmak (s.136)
- Keyf virmek (s.140)
- Gözden sürme çalmak (s.141)
- Dilsiz olmak (s.150)
- Agzını bağlayup elini açmak (s.152)
- Bin canı olup birini kurtaramamak (S.153)
- Üzerine bir dag yıkılmış gibi olmak (s.164)
- Taze hayat bulmak (s.168)
- Aklı perişan olmak (s.172)
- Düşman ile muhabbet olmaz (s.180)
- Kanını su yerine içmek (s.181)
- Başdan geçmek (s.181)
- Kendü ayağıyla tuzaga düşmek (s.187)
- Acele ile iş görülmez (s.187)
- İki ayağını dört itmek (s.187)
- Aleme velvele virmek (s.189)
- Eman, imandandır (s.196)
- El çekmek (s.196)
- Cefayı görmeyen safanun kadrini bilmez (s.203)

Haklarından gelmek (s.209)

Hab-ı gaflete varmak (s.214)

Yer altında ararken yer yüzünde bulmak. (s.220)

Ümit kesmek (222)

Tozu, dide-i cana çekmek (s.231)

3. Arapça-Farsça İbareler:

Klâsik hikâyelerimizde Arapça-Farsça tabirlere fazlaca yer verilir. Devrin dil telakkisinden olsa gerek hemen hemen her Klâsik tahkiyeye dayalı eser dilinde Arapça-Farsça tabirlere sıklıkla rastlanır. Kahraman-nâme'de de Arapça-Farsça tabirlere fazlaca yer verilmiştir. Eserde tesbit edebildiğimiz Arapça-Farsça tabirlerden bazıları şunlardır:

Lehv-i lu'ba me'mul (s.73)

Sümmüm bükmüm (s.74)

Marre'l-beyan (s.78)

Ba'de'l-nevaziş ve't-tekrım (s.80)

Hülasatü'l-kelam (s.102)

Daimü'l-evkat (s.104)

Savt-ı kabihü'l-vech (s.105)

Bi-nazir ve'l-emsalı (s.107)

Kat-ı menazil tayy-ı merahil. (s.112)

Lacerem ila ahire'l-ömür (s.113)

Sem'an ve ta'atan (s.122)

Katı'ı a'da-i din-i müz'imu etvafu'l-ferain- (s.128)

Bargah-ı gerdun (s.122)

Ru-be-rah (s.125)

Ruz-ı ruşen (s.126)

Ca-yı hoş ab (s.127)

Ber-pa (s.130)

Hikâyede yirmi adet gazel, mesnevi, rubai Farsça olarak yazılmıştır. Hikâye dilinde Arapça-Farsça ibarelere fazlaca yer verilmiştir.

4. Arkaik Kelimeler:

Kahraman-nâme'de arkaik kelimelere de yer verilmiştir. Söz konusu kelimeler çok cüz'idir. Hikâyede tesbit edebildiğimiz arkaik kelimeler şunlardır:

birle (s.93)

kangı (s.106)

üşürmek (s.154)

eyitdi (s.133)

kimesne (s.231)

5. Ayetler: Hemen hemen her Klâsik hikâyede ayet ve hadislerle rastlamak mümkündür. Kahraman-nâme'de hadislerle yer verilmemiştir. Ayetler ise sınırlı sayıdadır. Eserde tesbit edebildiğimiz ayetler şunlardır.

Küllî nefis'in za'ikatü'l-mevt (s.78) (Ali imran/185)

Küllî şey'in halikü'l-illa veche (s.78), (Kasas/88)

6. Olağanüstü Destan ve masal unsurları: Bütün Klâsik hikâyelerde olağanüstü destan ve masal unsurlarına fazalca yer verildiği görülür. Kahraman-nâme'de de söz konusu özelliklere fazlaca yer verilmiştir. Devler, periler,

cadılar, sihir, efsanevî, hayvanlar, tılsım hikayde bir hayli etkilidir. Eserde tasbit edilebildiğimiz olanganüstülükler şunlardır:

1. Kahraman'ın periler tarafından Kaf dağına kaçırılarak büyütülmesi (s.73-83)
2. Kahraman'ın gergedanı ehilleştirerek üzerine binmesi, (s.83)
3. Peri şahı Şehbal ile bir insan olan Kamerruh'un evlenmesi ve Behram isminde bir çocuklarının olması, (s.100-105)
4. Erzak cadının sihir yaparak Çin'deki mevsimi değiştirip Behram ile Dil-Aram'ı taşa döndermesi, (s.108-109)
5. Gerden-Geşan'ın cadı Ezrak'ı yakalamak için sihir yardımı ile yaptığı yolculuk, (s.113-121)
6. Ezrak cadının öldürülmesi, kanının taşa dönderilmiş olan Behram ve Dil-Aram'a sürülmesi ve yeniden hayata dönmekleri, (s.121)
7. Denizden dört gözlü, altı ayaklı, tek boynuzlu bir canavarın çıkması, yüzbinlerece askerin başa çıkamadığı canavarı Kahraman'ın tesirsiz hale getirip kendine binek yapması, (s.124-126)
8. Şehbal şahın perilerinin gökyüzünden inerek Huşang şaha mektup getirmeleri, (s.199)
9. Kahraman'ın Şehbal perinin eşi Kamerruh'ı Ekval devin elinden kurtarmak için perilerle yaptığı yolculuk ve buna bağlı olarak gelişen olaylar, (s.208-233)

Cümle Yapısı: Hikâyenin türçüme olması, cümle yapısına etki etmemiştir.

Kahraman-nâme'de hâkim olan cümle yapısı, uzun cümledir. Cümlelerde nokta yerine "ve" bağlacı büyük oranda tercih edilmiştir. Bazen, sayfalar boyu

süren uzun cümlelere de rastlanmaktadır. Hikâyedeki cümle yapısı hakkında fikir sahibi olmak için, cümle türü bazında eseri incelemek gerekir.

1. Yüklemlerine Göre Cümleler

a. İsim cümlesi: Yüklemini isim soylu olan cümlelerdir.

Ol mağara Ezrak'un mekânıdır. (s.115)

Gördüm ki ateşün hararatı yok. (s.116)

Bendeniz bir derviş ve seyyah 'bir adamum. (s.117)

Aferin, bu senün yiğitliğine. (s.119)

Buna bir tedbir gerekdür. (s.120)

b. Fiil Cümlesi: Yüklemini çekimli fiil olan cümlelerdir.

Arslanun turduğu yerde gözün acarsun. (s.115)

Gözlerün yum. (s.115)

Yanuma gel. (s.115)

Çok havf eyledüm. (s.116)

Ol ejderhadan firar itmek istedüm.(s.119)

2. Söz Dizimine Göre Cümleler:

a. Kurallı cümle: Yüklemini cümle sonunda olan cümlelerdir. Şiirler hariç hikâyede tamamen kurallı cümle kullanılmıştır.

Tag başında bir mağara görürsün. (s.115)

Arslan harekete gelüp seni götürür. (s.115)

Daha korkma. (s.115)

Arslan harekete gelüp bir dakikadan sonra turdı. (s.116)

Bakdım ki bahrün suyu taş gibi katılanmış (s.115)

b. Devrik cümle: Yüklemini sonda olmayan cümlelerdir:

Göz yaşına zevrak-ı ten oldı gark. (s.75)

Rızkını toplar bu cihana gelen. (s.77)

Yetişdüm böyle bir cananeye. (s.223)

Devrik cümleler yalnızca şirlerde görülmektedir.

3. Anlamlarına Göre Cümleler

a. Olumlu cümle: Yüklemin bildirdiği haberin olumlu olduğunu bildiren cümlelerdir.

Bir lahzadan sonra kendümi burada gördüm. (s.117)

Yeni geldüm. (s.132)

Ben bir garibüm ve bugün şehre dahil oldum. (s.132)

Ben bir fukara vü dilenci bir adamum. (s.132)

Başka yere git. (s.134)

b. Olumsuz cümle: Yüklemin bildirdiği haberin olumsuz olduğunu bildiren cümlelerdir.

Kahraman'dan bir eser bulamayup gaib gördiler (s.74)

Ben size benzemiyorum. (s.82)

Hiç birünüzi sag ü zinde bırakmam. (s.82)

Uykuda dahi divler ana tokunmaya cesaret idemezlerdi. (s.83)

Malumunuz ola ki ben bu diyarlardan değilüm. (s.91)

c. Soru Cümlesi: Bilgi alma maksatlı soru cümleleridir.

Acaba Kahraman hayatta mıdır? (s.76)

Yine mi cadulara giriftar oldun? (s.113)

Aman efendüm Ezrak bidar olduğu halde nasıl yapayum? (s.120)

Fıkara dilencinün kızını mı istersün? (s.134)

4. Ünlem Cümlesi: Duyguları, coşkuları yansıtan cümlelerdir. Eserdeki diyaloglarda ünlem cümleleri bir hayli fazladır.

Ey nur-ı didem ! (s.77)

Behey akılsız herif! (s.88)

Ey dil-aver! (s.86)

Ey yaran! (s.90)

Ha göreyüm seni ! (s.112)

5. Yapılarına Göre Cümleler:

a. Basit cümle: Tek bir yargı bildiren, yan cümle oluşturmeyen cümlelerdir.

Bu zat Huşang şahun asakirinün sipah-salarıdır. (s.94)

Bunun maslahatı pek sehldür. (s.99)

Cemi periler amade-i şikar oldılar. (s.103)

Bu cezirede iskan iderüm. (s.107)

Ben kızımı div-i beççeye viremem. (s.107)

b. Birleşik cümle: Birden çok yargı bildiren; temel cümle ve yan cümleden oluşan cümlelerdir.

Kahraman'dan gafil, korkarakdan kaçıp, hareme girmesiyle beraber ol korkudan bir na'ra urup medhuş ve bi-haber oldu. (s.73)

Müneccimler dahi kütüb-ı nücumlarına bakduklarında sukut u hamuşlığı

ihtiyar idüp, sümmüm bükmün kaldılar (s.74)

Cenab-ı Hakk'un emrine muhalefet olunup ve kaza-yı Rabbani'den saklanmak gayrı mümkündür. (s.76-77)

Bir müddetden sonra peyk-i eceli erişüp, mürğ-i canı kafesinden pervaz eyledi. (s.78)

Diğer bir zatı bulup emrine mütabi'at idelüm (s.78)

6. Konuşma Cümleleri:

- " Acaba Kahraman hayatta mıdur?

- Evet. Şimdilik Kahraman bazı mûla'in divler içindedür.

- Siz efendümüzden sonra bu iklime Huşang şah namında bir padişah-ı ali-şah cülus idecekdür.

- Cenab-ı Hakk'un emrine muhalefet olunup ve kaza-yı Rabani'den saklamak gayrı mümkündür.

- Ey nur-ı didem ve ey ciger-kuşe oğlum!" (s.76-77)

Aşağıda verilecek olan cümle tablosu, Kahraman-nâme hikâyesindeki basit ve bileşik; isim ve fiil cümleleri hakkında belirleyici olacaktır. Cümleler, (s.95-98)' teki birbirini takiben 56 cümleye aittir:

Cümel tablosu:

Yüzdesi:

Basit cümle:	17	% 30
Bileşik cümle:	39	% 70
İsim cümlesi:	8	% 14
Fiil cümlesi	48	% 86

Tabloda da görüldüğü gibi Kahraman-nâme hikâyesinin en önemli özelliklerden biri, "fiil cümlesi"nin bolluğudur. Bir kahramanlık ve mücadele

hikâyesi olan Kahraman-nâme'de, iç dinamizmi ifade eden bu tercih, anlatılan olaylarda hareketliliğin sergilemesi bakımından önem arz eder.

Vuruşan, mücadele eden pehlivanların ve savaşçı yiğitlerin serüvenlerinde "hareketlilik" kaçınılmazdır.

Bu nedenle fiil cümlelerinin yüzdesi, % 86'lık bir ağırlığa yükselmiştir.

Basit ve bileşik cümleler bakımından % 40'lık bir farkla bileşik cümlelerin fazlalığı dikkat çeker. Yalınlığın, açıklığın ifadesi olan basit cümleden; bileşik cümleye doğru bir kayma söz konusu olmuştur.

Yazar anlatıcı, bazen sayfalar süren uzun ve bileşik cümleler tercih etmiştir. Padişahların, pehlivanların ve savaşçı yiğitlerin, peri ve devlerin mücadelesinin karmaşıklığı ve çalkantılı dünyaları, uzun ve birleşik cümle kuruluşuyla üslûba yansıtılmıştır.

Hikâyede fiil cümleleri bileşik cümleler ön plandadır.

Kahraman-nâme'deki dil ve üslup mânâ birliğine bağlı olarak görülebilen özellikler şunlar:

- Tasvir bölümlerinde dil, Arapça-Farsça kelime ve terkiplerin etkisindedir.

- Bir bütün olarak hikâye dili sadedir.
- Hikâyede deyimler bir hayli etkilidir.
- Halk tabirlerine fazlaca yer verilmiştir.
- Sınırlı sayıda da olsa, hikâyede arkaik kelimler görülmektedir.
- Hikâyede ayetlere çok az yer verilmiştir.
- Eserde, diyaloglara fazlaca yer verilmiştir.

Kahramanlar mensubu bulundukları topluluk adına konuşturulmuştur.

- Hikâyede birleşik cümleler çok fazla yer almıştır.
- Hikâyede, fiil cümleleri ön plandadır. İsim cümleleri ise ikinci planda

kalmıştır.

- Hikâyenin üslubunda, fiil cümleleri ve uzun bileşik cümleler etkilidir.

-Hikâyelerdeki konuşma kısımları genellikle " ey, bre, behey" gibi heyecan ifade eden edatlarla başlatılmıştır.

- Konuşmalar, yazar anlatıcı tarafından " eyitdi ki, eyitdi" ifadesinden sonra verilip; konuşma bitimleri, "diyü, didi" ifadesiyle bitirilmiştir.

- Hikâye, mensurdur. Duyguların ifade edilmesinden öte bir anlamı olmayan manzumelere de eserde yer verilmiştir. Eserde yirmibeş adet manzum var. Bunlardan beşi Türkçe, yirmi tanesi Farsça olarak söylenmiştir. Söz konusu şiirler, gazel, rubai, mesnevi tarzındadır.

-Eserde olağanüstü destan ve masal unsurları bir hayli etkilidir.

Hikāye-i Tercüme-i Kahramān-ı Kātil

Rāviyān-ı hikāyāt-ı ‘acibe ve nākılān-ı rivāyāt-i ġarībe ve muḥaddiṣan-ı dāsītān-ı dil-firifte ve huṣe-çinān-ı hürmen-i suhan-pesendide böyle rivāyat ve şöyle hikāyat iderler ki, zamān-ı evā’ilde Fāris ikliminde bir pādīşāh-ı ‘ālī-cāh ve Tahmāsb nāmıyla bir şehen-şāh-ı encüm-sipāh var idi ki ‘adāletçe meşhūr-ı zamān ve dirāyetçe ma‘rūf-ı devrān ve ol pādīşāh-ı kāmkaruñ üç yaşında Kahramān ismiyle müsemma ve kātil lakabıyla mülakḳab bir oğlu olur ki ḥāl-ı şabāvetde asar-ı şecā‘at ve bahādırlık cebhesinde zāhir ve āşikār ve ‘alāmet-i dirāyet ve şehāvet-i ef‘āl ü etvārından bāhr ü be-didār idi. Ve pādīşāh daḥi kemāl-ı muḥabbet ü meveddetden leyl ü nehār ol şeh-zāde-i ferah-nihādeyi kendüsinden ayurmayup dāimü’l-evkāt ḥużūrında oturup terbiye ve ādābına ihtimām ve ikdām iderdi ve ol pādīşāhuñ birāder ve velī‘ahdı bulunan Harāsb nāmuñ daḥi yedi yaşında Kaḥtarān nāmında şeci’ vü dil-āver bir oğlu var idi ki hergün birer ikişer sâ‘at ol Kaḥtarān ile Kahramān ḥarem-i serāyda vākī‘bağ ve bağçede gezüp seyr ü şafāya meşğul ve lehv-i lu‘ba me‘mül olurlardı. Günlerde bir gün yine‘ādet-i meşrūhaları üzre ol iki şeh-zāde-i ‘ālī-miḳdār bağ u bağçede bāzī vü bāzīçeda bulundukları eṣnāda rū-yı havādan bir siyah bulut ve duman zāhir olup ve şimşekler urup anlara qarīb olduğda Kaḥtarān büyük olduğu cihetle bu duman ve āteşi görüp bir ḥavf ve dehşet ḥāşıl

(3)

iderek Kahramān’dan ġāfil korkarakdan kaçup ḥareme girmesiyle berāber ol korkudan bir na‘ra urup medhūş ve bī-haber oldu. Çün ehl-i ḥarem bu ḥāl-i gördüklerinde serāsime vü müteḥayyir olup feryād ü fiğān ile Kaḥtarān’uñ başı

ucına toplanup pādişāha der-sā‘at haber virdükleri gibi pādişāh dahi bī-tāb ü şitāb ile bağçe tarafına koşup Kahramān’ı almak üzere revān oldu ve gelüp bağcede ol kadar arayup cüst ü cū eyledi ki Kahramān’dan bir eser bulamayup gāib gördiler bu ahvālden pādişāhda şabr u ārām kalmayup hemān orada bağurup bī-hūş bī-hūş olarak ve serāy-ı pādişāhīde kıyāmet kopmuş gibi feryād ü figān mürtefi‘ olup gūlgūle vü zelzele zemīne düşüp izdiḥām-ı mahlūḳdan yevm-i maḥşer zāhir oldu gibi olup bir iki sā‘atden sonra pādişāh ile Kahtarān hāllerine gelüp pādişāh, Kahtarān’dan ahvāl istifsār ve istis‘āl eyledükde: "Biz bağcede seyr ü teferrüçde bulunduğumuz esnada havā yüzinden bir siyāh bulut ve duman zāhir olup ve içinde bir āteş gördüğüm hālde korkdum kaçdum." diyü Kahtarān pādişāha ifāde iderek ve pādişāhuñ bu sūz-ı cān-sūzdan ‘aklı gāib ve ahvāli perīşān olup Mecnūn iftirāk-ı Leylā’sından feryād u figāna başlayup bir dahi düşüp beş altı sā‘atden sonra hāline gelüp yine giryān u zār olarak terk-i saltanat u hükümet eyledi gibi küşe-gir-i münzevī olduğda erkān-ı deviet ve ümenā-yı saltanat pādişāhdan bu ahvāli gördüklerinden ta‘accüb ü taḥayyürde kalup bī-çāre vü bī-tedbīr olup cümlesi bir meclis ‘akd iderek ve pādişāhuñ hālini düşünüp tefekkürden sonra kalkup huzūr-ı pādişāhiye geldiler ve haylice pādişāha istimālat u tesellī vermeye sa‘y iderek; "Kahramān’uñ ahvālinden müneccimlerden bir haber alına bilür." diyü pādişāha ‘arz u ifāde itdüklerinde pādişāh der-sā‘at cemi‘ müneccim ü remmālleri ihzār ve nūr-ı dīdesinūñ ahvālinden istis‘āl ve istifsār eyledi.

Müneccimler dahi kütüb-i nücūmlarına bakduklarında sukūt u hamūşluğı ihtiyār idüp şümmüm bükmüm kaldılar. Bu sükūtlarından pādişāha şübhe vü iztirāb hāşıl olarak bī-tāb u tüvān ve be-tekrār ahvālden cūyān olduğda. "Evet Kaf tağında bulunan zümre-i dīvlerūñ büyükleri cādū Ekvān nām bir kaç mel‘un

(4)

dīvleri gönderüp Kahramān'ı alup götürmüşlerdür." diyü pādīshāha 'arz u beyān itdiler. Bu haber-i vahşet-eserden pādīshāhda şabr u arām kalmayup dest-i ıztırāb ile girībān-ı şekibi pāre pāre iderek zār-u giryān u nālān olup ebyātı hasb-ı hāl eyledi.

Beyit:

Başdan aşup bahr-ı belā çağladı
 Ateş-i ğam cān u ciger dağladı

Göz yaşına zevrak-ı ten oldı ğark
 Nār-ı miñen itdi dil ü cānı ħark

Bir yandan seyl-i sirişküm akar
 Bir yandan âteş-i miñnet yakar

Çıkmak olur mı 'acabā bahrden
 Yohsa kalur mı bu belāda beden

El-kıssa gün-be-gün zār u za'if ü bî-tüvān u naḥīf olmağla derd-i hicrāna tayanamayup iftirāk-ı ferzend-i dil-bend ve hicrān-ı kurreti'l-'āyn-ı ercūmeninden çok geçmeden irtihāl-ı dār-ı bekā eyledi.

Kūdek eger tūde-i hākisterest
 Nūr-ı dū çeşm-i peder ü māderest

fehvası üzre dūri-i veledinden vefāt eyledi. İcrā-yı techīz ü tekfīniyle tedfīn ü ta'ziyesinden şõnra velī'ahdı bulunan sālifü'z-zıkr birāderi Harāsb taht-ı hükümet ü saltanata cülūs iderek umūr-ı ādālet ve ra'ıyyet-perverīde meşgūl u me'mūl oldu. Bundan bir kaç gün geçdükde merhūm Tahmāsb şahuñ haremelerinden biri hāmīle olup vaz'ı hamlinde bir bedī'ü'l-cemāl pūser-i hūb-manzar tevellūd eyledi. Der-sā'at Harāsb şāha haber virdükleri gibi Harāsb şāh bu sözden gāyet mesrūr u şād u bī-nihāye müferraḥ oldu. Zīrā iş bu çocuk merhūm birāderümün dünyāda ber-güzārı olarak diyü hurrem ü āb-şār olup ihzārına emr buyurdu. Çocuğı hūzūrına getürdüklerinde alup oḥşayup der-ağūş eyledi. Ve necm-i tālī ü iqbālīne bakmak üzre cemi' müneccimleri toplayup sū'al buyurdılar ve müneccimler daḥi bakup ifāde eylediler ki; "İş bu çocuk sa'ādetlū olup necm-i sa'ādeti gün-be-gün terakḳīde ve rū-yı cihāne pādīşāh olur ise de birāderi Kahramān'dan şõnra öleceğı der-kārdur." Harāsb şāh müneccimlerden bu kelāmı istimā' eyledükde; "Acabā Kahramān ḥayātda mıdur?" diyü su'al buyurdukda; "Evet, şimdilik Kahramān ba'zı mel'un divler içindedür. Ve on üç seneden şõnra bu taraflara gelmesi ihtimāldür." diyü ifāde itdiler ba'dehu birbirine

(5)

bakup müteḥayyirāsā tebessüm eylediler. Harāsb şāh bunlaruñ tebessümlerinden müteḡayyir olup ḥaḳīkat-ı ḥālī şordukda müneccimler didiler ki; "Siz efendümüzden şõnra bu iklīme Hūşang şāh nāmında bir pādīşāh-ı ālī- cāhcülūs idecekdür ve şeh-zādemüz Kaḥtarān ile Kahramān daḥi ol pādīşāha nümāyān ḥıdmetleri icrā idecekleri görünür." diyü ifāde eylediler. Harāsb şāh daḥi bu sözi işitdüğü ḥālde; "Cenāb-ı Ḥaḳḳ'uñ emrine muḥālefet olunup ve kaḫā-yı

Rabbānī'den şaklanmak ğayrı mümkündür." diyü ikrār ve bu ebyātı ezkār eyledi.

Beyit:

Pāy-ı kader tīr-i kaẓā-yı eṣer
Hikmet-i haḳi ne bilür kimseler

Tīr-i kaẓā çün ine gögden hemān
‘Aḳl ile ol tīre bulunmaz niṣān

Rızkını toplar bu cihāna gelen
Sırr-ı kaẓāyı yine Haḳḳ'dur bilen

Kārını taḳdīr görür lā-cerem
Sende temāṣā cīġıyla tut himem

Ba‘dehu umūrına meṣḡul oldu ve oġlı Ḳaḥṭarān dahi gitdükce ṣeci‘ ve dilīr ve yevmen-fi-yevmen tenū-mend u bahādırlığı teraḳḳide olup on üç yaşına varduḳda kılıç ve gürz taşımak ve ok ve kemend kullanmak ve diger pehlüvānlara lāzım hüner ü ma‘rifeti öğrenüp ve cüssece dahi ḳavī-heykel bir mehābetlü bahādır idi. Hāşılı böyle bir mertebeye vardı ki anuñ ile muḳabele ve muḳātele müte‘azzir ve muḥārebede ve mücādelesinde ṭayanmak müşkil oldu. Bundan bir kaç sene soñra bir gün pederi Harāsb ṣāh anı ḥalvete çağurup kendüsine nuṣṣ-u pend āġāz eyledi ve eyitdi: "Ey nūr-ı dīdem ve ey ciger-kūṣe oġlum! Ma‘lūm ola ki benüm ömrümün encāmı ḳarīb ve riḥletün‘ālāmeti bedīd ü āṣikār olmuş. Canāb-ı perverdigāra çok şükürler ki senün gibi bir ferzend-i

ercümendi baña i'tā itmiş ve şimdilik saña vaşīyet-i naşīhatum budur ki benden
 sonra pehlüvānlık esbābına soyunmayup ve pādīşāhlığı merāk itmeyesün. Dostlar
 ile dost ve düşmanlar ile düşman olasın. Sezā-vār ü liyakatı görinen pādīşāhuñ
 hıdmet-i imtisāli emrine ikdām ve ihtimām idüp muhālefet ve tecāvüz itmeyesin
 ki pehlüvānlık pādīşāhlıktan eyüdür. Zīrā ki pādīşāhlar pehlüvānlaruñ zūr-ı
 şemşiriyle pādīşāhlık iderler ve dahi bir naşīhatum budur ki şāyed bir dahi
 'āmmī-zādeñ Kahramān'a kavuşduğı gibi ihtirām u ikrām idesün ve hiç bir
 vechile mu'ānedet ü münāfeset itmeyesün." diyü çokça naşīhat virüp vaşīyet
 eyledi. Bir müddetden

(6)

sonra peyk-i eceli irişüp mürğ-i cānı kafesinden pervāz eyledi ve şerbet-i külli
 nefsin za'ikatü'l-mevti içüp sayt-ı külli şey'in hālikü'l-illā vecheyi gūş-zed oldı.
 Mā-ḥaşal uzatmayalum icrā-yı tedfīn ü ta'ziyeden sonra aḥālī-i memleket ve
 āyān-ı devlet ve erkān-ı saltanat Kahtarān'ı taht-ı şehir-yārīde iclāsı içün
 müşāvere ve Kahtarān ile muhābere eyledüklerinde Kahtarān pederinüñ naşīhat
 ve vaşīyeti üzre kabūl itmeyüp; "Diger bir zātı bulup emrine mütābi'at idelüm."
 diyü cevap virdi ve erkān-ı devlet dahi Kahtarān'dan me'yūs olduklarında
 mārre'l-beyān; "Müneccimlerün haber virdükleri Sancāḳ nām memleketinün
 pādīşāhı Hūşang şah bizi aramazdan evvel biz anı isteyelüm." diyü müttefik
 olup ba'del-ittifākü'l-müşāvere huzūr-ı Hūşang sāha bir 'arīza kaleme alup
 maẓmūnı bu ki; "Fāris ikliminün şehen-şāhı bulunan Harāsb şahuñ vefatı vukū
 bulup ve şerbet-i eceli nūş eyledi. Tāc ü tahtına lāyık-ı sezā-var ve dūdman-ı
 saltanata müsteḥak ü şāyān bulunan oğlu şeh-zāde-i nāmdār ve pehlüvān-ı
 kāmkar Kahtarān pādīşāhlık merākında olmayup 'adem-i kabūli cihetle siz

efendümüzü ihtiyâr ve kudûm-ı sa'adet-i luzûm-ı hażret-i şeh-r-yārānelerine müştāk ve intizārda bulunmuş olmağla, lütfen sine-i 'ābidānemüze dest-i redd urmayup ve vücûd-ı ser-ā-pā mes'ûd-ı mülūkāneleriyle ser-iftihārımızı evc-i felege mukābil buyurılması hususına müsade-i mekār-ı ma'ade-i hażret-i 'ālem penāhilerini istid'ā iderüz." diyü nāmeyi ba'de't-temhir tuhaf u hedeyā-yı bî-girān ve pîş-keş ü eşyā-yı firāvān ile irsāl ve cevābına muntazır u nigerān oldılar. Berü cānibden kâşıdları şeb ve ruz kat'ı menāzil ve tayy-ı merāhil iderek az müdetde Sancāk iklimine qarīb ve kendülerinden Hūşang şahı haber itdiler. Hūşang şah dahi istikbāl itdürüp ihtirām u izāz ile şehre götürüp nevāziş ü ihsān-ı bî-pāyān eyledüklerinden sonra anlar dahi hedāyā vü pîş-keşi takdīm ve nāmeyi teslim eylediler ve şah dahi nāmeyi ba'de'l-muṭāla'a mazmūnı mefhūm ve me'ālī ma'lūm olduğda bî-nihāye mesrūr u şādān olup der-sā'at ümerā vü vüzerāyı lede'l-iḥzār hakikatini beyān ve nāmeyi be-tekrār

(7)

okuyup me'ālīni izhār u beyān buyurduklarında cümle a'yan hażretine mücib-i sūrūr; "Evvela şu maddeyi yine pādīşāhuñ re'yine havāle iderüz." didiler ve pādīşāh dahi kendü oğlı bulunan Helilān nām şeh-zādeyi yerinden iclās itdürüp ve her vechile kendüsine nuşh-pend virüp sipāh u asker ile Sancāk'dan hareket ve iklim-i Fārise 'azīmet itdiler ve iş bu Hūşang şah ise bir şeci' ü 'ādil' ü 'ākil ü cihān-gir pādīşāh idi. Hatta Hindistān'dan mā'adā cemī' bilād u memālik teshīr idüp ekser şahlar elinden kaçup firāren Hindistān tarafına gitmişler idi. Min-cümle Belh şahı Keyvān şah ve Semerkand şahı Hāver şah ve Tātār şahı Husrev şah ve hākān-ı Çin Tūrān şah ve kral -ı Firenk Hişām ve şah-ı Mısır Dāvud şah cümlesi Hūşang şahuñ havfindan kaçmışlar idi. Mā-haşal bir kaç gün

zarfında Fāris'e karīb ü teşrīf-i redīfinden ahālī-yi Fāris haberdār olduklarından cemī' ümerā vü vükelā vü ahālī-yi memleket Kahtarān ile berāber pādīşāhı istikbāl ve kemāl ü izzet ü ihtirām ile şehre idhāl ve maḡarr-ı saltanatdan taht-ı tācdārīde iclās itdürüp yedi gün yedi gece bir şādī-yi āzīm itdiler. Ba'dehu gelüp cemī' vükelā vü vüzerā bī'at ve zimām-ı ihtiyārlarını kendüsine teslim eylediler ve Hūşang şāh dahi bir ra'yyet-i perverdigārdān bir pādīşāh-ı ālī ḡadr olduğundan cümlesini nevāziş ü ḡaḡlarında icrā ve i'ta buyurdılar. Kahtarān'ı ba'de'l-nevāziş ve't-tekrīm pāy-ı tahtuñ pehlüvānlığına ḡarār ve şandāle'-i şecā'atde oturtdı ve kendüsini dahi tanzīm ü tensīḡ-i umūr-ı memleketden şonra 'adl ü dāda meşḡul oldu. Velakin ḡoḡdan berü Hind memleketine āzīmet ü teşhīrini muşammem ve ḡalbinde cāy-gir olup bahāne ararken ḡaḡa-yı ḡudret firār iden şāhlaruñ taḡrīkiyle Hind şāhınuñ Hūşang şāh üzerine sevḡ-i āsker itmesini tergīb idüp tehyie-i esbāb-ı cenḡ ü cidāle meşḡuldur diyüp ḡūş-zed-i Hūşang şāh olduğda; "Biz bahāne ararken iyü bahāne bulduḡ." diyü der-sā'at tedārik-i sefere meşḡul ve esbāb-ı cenḡ ü muḡārebeye me'mül ve taht-ı taşarrufında bulunan bilād u vilāyetlere nāme vü ḡasıdlar mersül olındı.

(8)

Mā-ḡaḡal az müddetde her ḡarafdan āsker ü sipāh yaḡmur gibi rīzān ve deryā gibi ḡurūşān olup ḡayr-ı ez-sipāh ikiyüz elli biñ şāhlar ile pehlüvānlar ve bahādırlar mevcūd ve ḡāzır oldılar. Ve āskerüñ sipāh-sālārı dahi Perī-zāde Behrām-Cibillī nām bir nāmdār ü şecī' pehlüvān olduğı muḡarrer ḡılındı. El-kışsa, tecemmu'-ı āsākir ü sipāh ve tekemmül-i esbāb-ı cenḡ ü cidālden şonra ḡarekete emr olınup ol āsker-i bi-şümār mūr u meleḡvār diyār-ı Fāris'den

hareket ve rū-nihāde-i bilād-ı Hindistān oldılar. Ammā rāviyān-ı aḥbār böyle nakl ider ki şeh-zāde-i fāzıl ü kāmīl ve nev-bāde-i şehen-şāh-ı 'āqıl şīr-pīşe-i emāsil ü nāmdār-ı kābil-i cihān anuñ bahadırluğına kâil ya'ni Qahramān-ı kâtil üç yaşında 'āmmī-zādesi Qaḥṭarān ile ḥarem serāy bağçesinde seyr ü teferrüçde iken mel'un dīvler der-kemīn ve Qahramān'ı esir ü giriftār ile götürdüklerinde Qāf tağına yetiştürüp Heyhātiye nām şāhra vü çölde bir temiz ve yakışıklı mekânı döşeyüp Qahramān'ıñ perverişi ve beslenmesine sa'y u ikdām iderek hıdmetine meşgūl oldılar. Hūlaṣatü'l-kelām Qahramān dahi büyüdükcce seci' vü dilir ü şīr-garrān gibi cūşān u hurūşān olmaya başlayup ve mel'un dīvler dahi taş u temürden ma'mul gürz ve sâ'ir esliḥa-i ḥarbi Qahramān'a müheyyā ve ḥāzır ve kendü elleriyle düşmanlarını perverde iderlerdi. Qahramān'ıñ sinni on dörde varduḡda şīrān aña muḳābele idemez oldu. Filler anuñ mücādelesinde fare ve ejderler muḥārebesinde nā-çāre oldu. Böyle bir mertebeye vardı ki dīvler anuñ yüzine bakmağā cesāret itmezlerdi ve iki fersaḡda na'rasını işidenüñ ödi kopardı ve dīvler ile güleş esnāsında bir şamān çöpi gibi kaldurup yere ururdi ve temürden ma'mul kendüsine bir gürz yaptılar ki dīvler iki el ile kâdir olmayup faḡaḡ Qahramān nāmdār iki parmağıyla bir odun gibi kaldurup havāya atar ve dahi tīr-i Ğamğām nāmında elmasdan bir şemşīr-i hūn-āşām yaptılar ki karanlıkda māh-tāb gibi pertev-baḡş olurdi ve zūr-bāzū ile cemī' dīvleri kendüsine muṭi' vü münḡād itdürüp mel'un dīvler derūn-ı dilden Qahramān'dan ḥa'if iderler ve; "Kendü elümüz ile başumuza ne belā getürdük ve ne

(9)

‘aca’ib girdāb u varṭa-i kaṣāya kendümüzi düşürdük’ diyü hafıyyen söylerlerdi. Velakin Kahramān bir gün kendü kendüne düşünüp baḥr-i fikre ḡavvās-ı ‘aqlını şalup: “Acaba şu mel‘un dīvler baña müşābehetları olmadıkları ḥâlde ben anlarıñ içine ne şüretle düşdüm.” diyü çok tefekkür idüp taḥayyürde kaldı. ‘Akıbet tayanamayup dīvlerün cümlesini ihzār ve endişe-i ḥatırını istifsār eyitdi ki; “Ey zümre-i zālīmān! Ben size beñzemiyorum ve size ḥiç bir müşābehetüm olmaduḡı şürette sizün yanıñuzda ne geziyorum? Ve şimdilik tuḡrusını beyān ve beni ef‘al-i girdārlarıñuzdan āḡāḥ ve ḥabīr idersenüz “febihā ve illā ḥiç birinüz elümden kurtulamazsınız”, diyü dīvler e ḥiṭāb u kaḥrca ‘itāb eyledükde anlar dahi ‘ayn-ı ḥaḳīḳatden mā‘adā bir yol bulamayup hemān min-evvelī ilā-āḥire beyān ve beyān vāḳı‘adan Kahramān’ı āḡāḥ idüp ikrār eylediler. Kahramān-ı cihānsitān kendü ḥaseb ü nesebinden kesb-i ma‘lūmat itdükde ve; “Ey mel‘unlar sizün bu itdügüz işleri mürtekib olduḡıñuz ḥarekātları kim lāyık görür ve bu zulmi kim yapar? Şimdilik beni peder ü mekānuma götürüp anlara kavuşdurmaz isenüz ḥiç birinüzi sağ ü zinde bırakmam.” diyüp kaḥr u ḡaḫabla şemşir-i ābdārı niyāmından çeküp mela‘inlere ḥamle eyledi. Dīvler bu cesāret ü cür‘eti gördüklerinde istīmān iderek; “Āmān pehlüvān kaḥr itme! Yine sizi mekān-ı aṣlīñüze götürüp pederüñüze teslim iderüz.” temelluḡe şurū‘ idüp ḳorḳudan Mecnūn gibi lerceān u ḥa’if oldılar. Kahramān ise anlara mühlet virüp ‘ale’s-seḫer dīvlerden altı nefer-i mel‘un Kahramān’ı esliḫa-i cenk ile berāber omuzına alup kūh-ı Kāf’dan aṣaḡı inüp toḡrı Farīs memleketine revān oldılar ve ḥin-i maḡribde bir taḡistāna ḳarīb olduḡlarında bir laḫza istirāḫat ü āsāyiş itmek bahānesiyle Kahramān’ı indürüp ol taḡda ārām u ḳarār eylediler ve ol taḡda birāz şayd şikār iderek ta‘am itdüklerinde Kahramān bir ḳaç gice

uykusuz kaldığı cihetle hemân orada uyku başup h^vab-nüşine vardı ve Kâhramân'ın şecâ'at u bahâdırlığı böyle idi ki uykuda dahi dīvler ana tokınmaya cesâret idemezlerdi; fakat mel'unlar kendülerine

10

düşinüp ve birbirlerine eyitdiler; "Şâyed bunu götürüp pederine teslim itdüğümüz hâlde hiç birümüzi sağ kımaz ve der-dıraht hayâtumuzu kaç itmege hiç şübhe yokdur. Hemân, maşlahat budur ki bunu burada bırakup firâr idelüm.", diyü ba'de'l-müşâvere hafıyyen Kâhramân'ı ol tağda bırakup firârı ihtiyâr eylediler ve her biri bir tarafa savuşup kaçdılar ve bu taraftan sabah olduğda Kâhramân hâb-ı gâfletden bîdâr olup bakdı ki mel'unlardan bir eser yok. Firâr itdiklerini aıladı. Tenhâ ve bî-delîl kaldığı çün mahzûn oldu ve yerinden kalkup tağları tolaşmaya başladı. Kâza'en bir re's-i gergedâna râst gelerek hemân mühlet vermeksüzün şîr-i jiyân gibi kemendi çıkarup h^vâh u nâ-h^v âh gerden-i gergedâna atup zür-kuvvet ile ol tağ gibi olan gergedânı şikâr iderek üzerine süvâr ü cevân itmegi âğâz idüp bir kaç gün zarfında gergedânı râm u mûm gibi nerm eyledi ve her gün dahi tağları tolaşup ahşam olduğda bir av iderek istirahat iderdi. Meger bir gün âdet-i meşrûhası üzerine gergedâna binüp tolaşurken bir ceylâna düşâr olarak hemân gergedânı ceylânın üzerine sürdi ve ceylânın şikârına meşgûl ve ikdâm eyledükde ceylân dahi anı görüp firâr eyledi ve tağdan aşığı inüp kaçdı ve Kâhramân ise ceylân arkasında tağın kemerine erişdüğü gibi dâmen-i tağda mevc-i deryâ gibi asker görindi bu rû'yetden ta'accüb iderek hayretde kaldı ve hemân tağın kemerinde turmayup toğru asker tarafına gelüp ve karîb olduğda turup hayretle ol cünûd u nâ-ma'dûda bakarak kaldı ve leşker-i mezkûr ise Hindistân memâlikinün teshîri

içün 'āzim ü cāzim bulınan Hūşang şāh olup ol taġuñ ittişālindeistirāhat eylemek üzre nüzūl eylemişdi. O esnāda 'askeriyāndan biri Qahramān'ı gördükde on onbeş nefer ile berāber süvār ü ilgār ile Qahramān tarafına koşup yaklaşıdukdā "Behey gidi yabancı! Sen, pādīşāh-ı 'ālemden korkmaz mısın; gelüp burada tūrursıñ? Ne maşlahatuñ vardur? diyü Qahramān'a hamle kıldılar ve Qahramān nāmdār ol süvārdan bu sözi istimā eyledükde ġazablanup; "Şimdi şāhuñ ile saña ben kim olduğımı añladurum." diyüp bir na'ra urdı ki

(11)

kūh-ı şahrāya lerze düşüp cemī leşker ü Hūşang şāh serāsīme ve ra'duñ şadāsı olduğū zanniyle her tarafa nāzır oldılar. Bu taraftan Qahramān ol süvāra mühlet vermeyüp pençe-i pelengvāri dırāz ve hāne-i zīndan ol atlıyı havāya ifrāz ve pertāb idüp hīn-i mūrāca'atda şemşīr-i sālīfū'z-zīkr Ġamġām-ı hūn-āşāmı havāle idüp iki parça iderek meydāna düşürdi ve ol süvār-ı maqtūluñ rüfekāları bu hālī gördükde Qahramān'a hücūm idüp ve biri dahi firār idüp Hūşang şāha haber götürdi ve Hūşang şāh dahi bu haber-i vahşet-eşerden maġmūm olup der-sā'at sipah-sālārı bulınan peri-zāde Behrām-Cibillī'ye (ki şecā'atde bī-nazır idi) işāret buyurup ceng-i Qahramān'a me'mur eyledi. Behrām dahi ejderhā-yı ġarrān gibi yerinden sıçrayup ġarķ-ı esliha-i cenk olup bin nefer atlu ile meydān-ı Qahramān'a revān oldı ve Behrām arkasından Hūşang şāh dahi pehlüvānlardan Qarahān ve Hezbirbil-Dendān ve Sehrāb-Nizedār ve Behrām-ı Seng-endāz ve Erkāb-ı Hūn-hār ve Sām-ı Güzīde-süvār nām pehlüvānları Behrām'uñ imdādına me'mūr u mersül itdükden mā'ada kendüsi dahi şecī-i rüzġār ve pehlüvān-ı pāy-ı tahtı Qahtarān ile beraber 'akeblerinde süvār-ı rū-be-rāh-ı meydān-ı kār-zār oldılar ammā bu taraftan Qahramān-ı kātīl elinden maqtūl olan süvāruñ havā-

dârları Kâhramân'a hamle ve hücum eyledüklerinde Kâhramân-ı dil-âver kendülerine amân vermeyüp hemân Gamgâm-ı hün-âşâm ile ekserini ma'dûm ve kalîleni mağmûm eylediği esnâda Behrâm-Cibillî meydân-ı rezme vuşûl ve na'ra-zenân-ı Kâhramân'a karîb oldukda ba'de'z-edâ-i selâm; "Ey civân sen kimsin? Ve bu şer ü şûr nedendür? Ve merâmuñ nedür? Ve şol kadar bî-günâh müselmânları ne içün ma'dûm ve maqtûl eyledün?" diyü Kâhramân'a hitâb idüp ve Kâhramân, Behrâm'uñ tatlı dilinden hoşnûd ve mesrûr olup cevâben; "Ben şol askerleri teferrüc itmek üzre tûrurken bunlar benüm etrâfumu muhâşara eylediler ve ben dahi cân havfinden çabaladum." diyü Behrâm'a red-i cevâb ve Behrâm dahi; "Böyle ise gel seni pâdişâh-ı cihâne götüreyüm ve istişfâ idüp seni âfv itdire.", didi. Kâhramân-ı mâgrûr bu sözden pür-ğazab olup; "Behey âkılsuz herif! Şâhuñ ne şekil âdam olacak ve sen ne olur.

(12)

sın ki beni istişfâ idesin?" diyü bilâ-eman gürz-i hârâ-şikini ma'reke-i kâr-zârde çıkarup; "Şimdi pâdişâhuñ gelsin gelüp seni istişfâ itsin." diyü Behrâm'a havâle eyledi ve Behrâm-ı bâ-nâm dahi şavlet-i ejderha-şifat Kâhramân'dan muhavvif olup siper-i zerrîn altında pinhân ve dest-berd Kâhramân'a nekrân oldı. Kâhramân'a zûr-bâzû ile gürz-i girânını Behrâm'uñ kubbe-i siperine şöyle darb eyledi ki hirmen hirmen âteş ber-havâ vü esb Behrâm'uñ el ve ayakları şikest ve Behrâm ile meydânda gâltân oldukda sipâhîlerden biri bir esb yetiştürüp, Behrâm-ı dil-âver süvâr ve gürzini alup Kâhramân'a hamle eyledi. Mâ-şaşalı Kâhramân dahi gürzini kendüsinden red iderek darb-ı gürzden nâil-i âmâl olmağlarından şemşir-i pürânâ el uzadup evvelâ Behrâm-Cibillî tîg-i âbdârı çıkarup ve kahr-ı hüşmla havele-i fark-ı Kâhramân eyledükde, Kâhramân

ser-efrāz-ı pençe-i şecā'atini dırāz ve rū-yı havāda Behrām'ũ eliyle kabẓa-i şemşirini ahz u feşār ve Behrām'ũ pençelerinden hūn-revān idüp cebren ve kahren şemşirini elinden çıkarup ve; "Helāl māl şāhibine nāşibdūr." diyü diger bir eliyle Behrām'ũ kemerinden tutup hāne-i ziden h'āh-nā-h'āh kaldurup ve başı üzerinde üç def'a ba'de't-tedvīr şöyle hake urdı ki sikke-i şehen-şāhī gibi yeri meskūk eyledi ve şemşiri ile üzerine hamlever olduğı esnāda diger pehlūvān yetişüp güçle Behrām'ı kırtarup ordugāha gönderüp kendüleri Kahramān'a hücūm itdiler mīn-cümle bahādırlardan Sehrāb-ı nīzedār Kahramān'a karīb ve nīzesini havāle-i sine-i Kahramān eyledükde, Kahramān-ı kātıl nīzesini tutup elinden ba'de'l-ihrāc kemerini girift ve atından kaldurup siper yerini kendüsine mahfaza eyledi. Ol esnada Hūşang şāh ile Kahtarān meydān ve 'arşa-i ma'-rekeye vuşul ve Kahramān'a seyirci oldılar, fakat bahādırlardan her biri Kahramān'a hamle ve tīg-i āb-dār ile üzerine hücūm itdi ise Kahramān Sehrāb'ı siper ü dem-i şemşirlerine virürdi. Tā ki Sehrāb'ı pârça pârça itdiler ba'dehu diger bahādırlara rücū idüp şir-i ğarrān gibi na'ra-i zenān küşteden-püşteyi āşikār eyledi ve bu ahvālden Hūşang şāh mükedder olup ne belāya ugraduğın

(13)

gördi. Ser-efgende-i taşavvur u tefekkür ve baħr-ı ğam-ı vehimde ğark olduĝda Kahtarān añlayup fevren atından inüp esliha-i cengi lede'l-ihzār ğark-āhen-i pūlād birle senend-i ehvār-ı süvār ve muķābil-i şāha gelüp ba'de'l-icrā-yı revāsim ādāb-ı hıdmet istiḥşāl-ı ruḥṣat-ı mübārezet iderek Hūşang şāh dahi ğayret-i Kahtarān'dan ise atına mihmīz urup meydān-ı mübārezetde pehlūvān-ı cihān Kahramān'a yaklaşıp ba'de's-selām eyitdi ki; "Ey dil-āver! Siz kim

olursıñuz? Ve kendü şecâ'âtünüze niçün bu kadar mağzürsıñuz? Ve bu 'azîm sipâh u 'askerüñ hakkında ne vechile gelürsüñüz? Ve pâdişâh Hûşang şahuñ senüñ 'adâvetinden ne pervâsı vardır? Ancak sonra pişmân olacağıñuz âşikârdur. Gel beni dinle pâdişâha mu'tî ve münkâd olmañuz maşlahatdur. Ve bu ğurûr u sevdâ-i başından tedfî ve berbâd eylemeñüz evlâdur." didükde Qahramân, Qahtarân'ın heykel ü liyâkatine bakup pesend iderek ve şîrîn hurûfâtından müteleziz olup cevâben eyitdi ki; "Ey pehlivân! Evvelâ ben bir kimsenüñ emri ile gelmedüm ki yine bir kimsenüñ emriyle gideyüm. Ancak benim murâd u maqşûdum budur ki bu küh u şahrada hün-ı benî âdemden bir bahr-i bî-pâyân ve bir deryâ-yi ummân-i hîdası peydâ vü canâvar u haşerât vühûş dahi lahm-i insândan eşbâ' vü siyrideyüm." diyüp hıtam-ı kelâm eyledi. Qahtarân dahi gördi ki Qahramân cengden el çekmeyüp ve; Kendü zür u kuvvetine mağrûrdur. Buña bir güşmâl sele-yi rüzgâr lâzumdur." diyüp hemân 'amûd-ı hârâ-şikenî eline alup Qahramân'a hamle eyledi ki; "Ey mağrûr! Senüñ 'akluñ zâ'il olmışdur ve 'akluñ yerine getirilmek için benim gibi bir mürşîd bulamayacağıñuz cihetle hâzır ol." diyüp gürz-i girânı havâle-i fark-ı Qahramân iderek ve Qahramân dahi muhâfaẓa için zîr-i siper-zerrinde pinhân olarak 'amûd-ı Qahtarân siper-i Qahramân'a darb olındukda dest ü bâzû-yı Qahtarân'a nihâd-ı Qahramân'dan "âferîn" mürtefi' oldu ve ol darbdan cesed-i Qahramân müte'ellim olup kendüni müheyyâ iderken bir darb-ı digeri dahi urup yerinden kıyıdanmaksuzın darb-ı sâni'i dahi işâl itdükde Qahramân ise tağ gibi darb 'amudlarına tayanup tırmışdı. Darb-ı sâlisden sonra Qahramân'a nevbet gelerek gürzini alup Qahtarân'a hitâben bir na'ra-i mehib ve şayha-i ra'adâsânı mürtefi' ile eyitdi ki;

(14)

Zedî darbeti darbeti nûş kun
 Ğam-ı in cihān rā ferāmûş kun,

Kemāl-ı kahr u ğazabla siper-i Kahtarān'a şöyle bir gürz darb eyledi ki da'ire-i âteş-i 'amūd rū-yı havāya bülend ve ol birinci darb-ı Kahramānī'den kemer-i semend-i Kahtarān tayanamayup hürd u şirkest olarak Kahtarān ile semend-i rū-yı hāke ğaltān oldukda 'ayyārān-ı çapük-dest fevren diger bir atı yetiştürüp ol at dahi darb-ı sânidēn hākle yeksān olarak esb-i sālīs geldükde anı dahi darb-ı sālīse ma'dūm ve mefkūd eyledi. Mā-ḥaşal esliḥa-i cenginden bir merām ḥāsıl olmayup Kahramān bālā-yı gergedānından aşağıya inüp ve Kahtarān ile bir birinün kemerlerini tutup güleşmeye başlayup hengām-ı 'aşarda Kahramān ğazaba müstevlī olarak ğayrete gelüp Kahtarān'ı kemerinden tutup na'ra-i "Allāhuekber" ile beraber rū-yı havāya mürtefī vü bālā-yı başında dönderüp;

"Se çerhaş be-dād u be-zed ber zemīn
 Sipīhr-i berīneş be-kerd āferīn"

fehvasınca döndermesiyle rū-yı zemīne darb ve katline kaşd eyledükde bī-kibar-ı leşker-girān harekete gelüp ve Kahramān'a hücum eylediler. Kahramān dahi bu ḥālī müşāhede eyledükde Kahtarān'dan el çeküp gergedāna sūvār ve âteş-i sūzān gibi neyistān-ı 'askeredüşüp cenge mübāşeret eyledi ve bir tarfdan 'ayyārān Kahtarān'ı meydān-ı kār-zārdan kapup ḥayme vü çadırına getürdiler ve ol gün aḥşāma kadar Kahramān nāmdār meydān-ı ma'rekede gīrūdār ve keşmekeşe meşğul ve küştēden-püşte-i peydā vü hūn-ı 'askerden ceyhūnı hüveydā idā idüp

hîn-i mağribde yine cenkden el çekmeyüp ānen-feānen kuvveti terakķide idi. Hūşang şāh bu muşibeti gördükde serāsime vü mütehayyir olarak ne yapacağını bilemeyüp emr eyledi. Her taraftan meş'aleleri meydāna hāzır eylediler ve ol kadar meş'aleler getürdiler ki meydān-ı ma'reke rūz-ı rūşen gibi oldu ve her cānibden şemşir-i dil-āverān-ı bürān u Sinān nāmdārān berrāk u na'ra-i bahādırān rufā' vü şayha-i sebān-ı bülend olarak Kāhramān ise aç arslān gibi kayyüne vü āteş-i sūzān gibi neyistāne düşüp hirmen-i āmir-i āskerî berbād iderek şabaḥa kadar cenk eyledi ve ol gün daḥi ğavḡa vü cidālden vāz geçmeyüp na'ra-i darb u darbı isti'māl eyledi ve Hūşang şāh bu ḥālî gördükde; "Ācabā ḥālümüz nasıl olur? Şu

(15)

kadar biñ āsker bir ferdūñ ḥaḳķından gelememekleri ne dimek?" diyü engüşt-i taḥayyüri ber-dehān olup mā-ḥaşal ol gün daḥi aḥşāma kadar beş yüz neferi ḥāk ile yeksān ve irsāl-ı diyār-ı ādem eyledi. Aḥşām olduğda artık Kāhramān'ūñ nefesi süst olup bir taraftan gergedānı sürüp ortadan ğayb oldu ve nereye gittiği ma'lūm olmayup ta'accübde kaldılar Hūşang şāh āskerîyle oṭaḳlarına gelüp mağmūm ve mahmūm çādırlarına dönüp maşlahat şadedinde oldılar vezir erkān-ı devleti ihzār buyurup eyitdi ki; "Ācabā şunuñ çāresi nedür? Ve bu belā-yı nāgehānī vü қаза-yı āsumānī neden bize uğradı?" diyü bunuñ çāre ve tedbiri fermān olındukda cümle vūzerā vü vūkelā āciz kaldılar ve Kāhramān'ūñ vaşfindan mā'adā bir şey'i söyleyemezlerdi. Hemān Kāhramān'ūñ ḥarbinden söyleşürlerdi ve; "Şol kadar āsker ile iki gün iki gece cenk idüp vāfir dil-āver ve yigitleri tūme-i ḥūn-riz eylemesiyle ma'reke ve gīrū-dārdan yorılmayup bilāḥare şağ ve sālīm çıkdı." diyü güft ü gū iderlerdi. Ol ešnāda

Kahtarān pādīšāha hitāben didi ki: "Fīl-hakikat bu benüm gördüğüm pehlüvān
 bī-nazīr ve emsālī bulunmaz ve meydānda cenk-i cidālden ve şer u şūr ile anı
 zebūn itmek ve ele getürmek pek müte'azzirdür. Lakin maşlahat budur,
 efendümüz ruḥṣat buyurur ise bu çākerleri gidüp ve her nerde ise bulup müdārā
 vü temellukler ile gönlini yapup getüreyüm." didükde Hūşang şāh bu kelāmı
 pesend eyledi. Der-sā'at emr buyurdi; "Kırk nefer-i pehlüvān müsellaḥ ve
 mükemmel olup Kahtarān ma'iyyetinde gitsinler." didi ve Hūşang şahuñ sürür
 u'ayyarı bulınan Gerden-Keşān nām ki hud'a vü hileden kūy-ı sebakı şeytāndan
 kapardı ve mekr-u'ayyārlikdan nisvāne ders virürdi. Bir çāpük ü çālāk'ayyār
 idi ki vaṣfı ileride zikr olinsa gerekdür. Ol ser-gerde-i'ayyārān dahi Kahtarān'a
 hem-rāḥ olup Kahramān'ı bulmaya revāne oldılar. Şimdilik bunlar aramada
 olsunlar biz gelemüm pehlüvān-ı cihān Kahramān'a çün ol gice nefesi süst ve
 kilyesi huşk olup asker içinden çıkup toğrı tağ başına gitdi. Tağun üzerinde
 keşret cū-i vefret-i cenk u ataş yorulmasından tayanamayup hemān orada
 gergedāndan düşüp medhūş kaldı. Bir iki sāt den sonra aklı başına gelüp gördi
 ki vücūdında ki zerre vü hūşen kurımış ve harekete mecālī kalmamış. Güçle
 hareket idüp yerinden kalkdı ve bir çeşme peydā iderek vücūdını yıkayup ve
 miqdār-ı kifāye şū içdi. Yine yerine gelüp ve şikār-ı sābıkasından kalmış olan
 bir medār laḥm-i ceylān ekl eyledi ve birāz uyku uyıdı. Hīn-i şafaқта da uyanup
 çeşmede yüzini ve elini yıkadukdan şonda esliḥa-i cengi giydi ve yerinde oturup
 her tarafa nāzır oldı ve ol taraftan Kahtarān şafaқ vaktine kadar tolaşup arayup
 tefahḥuş ve tecessüs eyledükde Kahramān'dan bir eşer bulamayup, pes toğrı tağ
 başına gitmeleri maşlahat görindügi cihetle revāne oldılar vaktā ki Kahramān
 esliḥa-i cengi giyüp her tarafa nāzır iken Kahtarān ile pehlüvānlar karīb oldılar
 ve Kahtarān pehlüvānlara eyitdi ki; "Ey yārān! Bu yigit pehlüvānı müdārādan

başka bir çāresi yokdur. Hemān eyüsi budur ki müdārā vü temelluk ile yanına gidelüm." diyü irāden Kahtarān ve diger kırk nefer-i pehluvānlar atlarından inüp ve dest-ber-sine Kahramān tarafına ‘azimet eylediler ve Kahramān dahi gördi ki bin cem‘iyyet-i hüddām gibi yanına gelmekdedürler. Müdārā içün gelmekliklerini anlayup ve önlerinde bulunan Kahtarān’ı bilüp çünki Kahtarān ile cenk esnāsında muhabbet peydā itmişdi. Bî-ihtiyārî yerinden şıçrayup ve Kahtarān’ı istikbāl iderek bir birlerinüñ boyunlarına şarılup muşāfaha eylediler. Pes, izāz u ikrām ile Kahtarān’uñ elinden tutup getürüp yerinde yan yana oturtdı. Hazır olan şikār eyledi ki ceylān lahminden getürüp berāber ekl eylediler. Şonra diger pehluvānlar dahi oturdup mükālemeye başlayup şöhet ve güft ü güya āgāz itdiler. İptidā Kahramān ağızını açup Kahtarān’a hitāben eyitdi ki; "Ey dil-āver siz kimsüz? Ve bu ‘asker nedür? Ve nereye gidiyorlar? Ve ‘azimetünüz ne içündür?" diyü sū’al eyledükde Kahtarān dahi leb-i ādābı güşād ve eyitdi ki; "Ey nāmdār u āziz kāmkar! Biz İrānlıyuz ve padişāhumuz şāh-ı cihān Hūşang şāhdur ve teshir-i diyār-ı Hindistān içün cem‘iyyet-i ‘asker iderek ‘āzīm olduğumuzdan bu şahrāda zāt-ı şeci‘ānelerine mülakāt eyledük ammā mercū-yı ‘acizānemüz budur ki siz dahi

(17)

haseb ü nesebinden āgāh ve ser-güzeşt-i hāllerinüzle bizi ser-firāz buyurasuz" diyü hatm-i kelām eyledi. Kahramān bunu işitdükde kendü āhvālını ihfā idmeyüp eyitdi ki; "Ey birāder! Ma‘lūmunuz ola ki ben bu diyārlardan degilüm ve egerçe āşlum ādem ammā şimdiye kadar kūh-ı Kāf’da dīvler içinde geçinürdüm ve Heyhātiye nām şahrāsında beni perveriş eylemişlerdür." didükde Kahramān’a; "Pederinüz ismi ma‘lūminuz mıdur? Ve sizi ne sebebe mebnî

küh-ı Kāf'a götürdiler? Ve küh-ı Kāf'dan buraya ne için teşrif itdinüz?" diyü şordukda Kahramān derūn-ı dilden bir şoguk nefes ve "āh" çeküp eyitdi ki; "Ben Fāris ikliminūn pādīshāhı tālī' Murāt lakabıyla mülakḳab Tahmūrasb şahının oğlıyum ve üç yaşımda iken küh-ı Kāf'da bulunan divler beni gāfilen kapup götürmişler idi." diyü cemī' hāl ü ahvālını beyān eyledükde Kahtarān'ūn 'āmmī-zādesi olduğu ma'lum olduğda hemān orada Kahtarān bir na'ra urup medhūş olarak bu hālden Kahramān ta'accüb idüp ahvālī şordukda ser-halka-i 'ayyārān Gerden-Keşān cevāba gelüp eyitdi ki; "Ey pehlivān-ı cihān! Bu Kahtarān nāmıyla müsemmadur ve sizūn 'āmmī-zādenūzdür. Pederūnūz Tahmūrasb şahūn birāderi Harāsb şahūn mahdūmıdır." diyü Kahtarān'ūn ahvālī dahi Kahramān'a ma'lum olduğda ol dahi kesret-i iştiyāktan bağurup medhūş oldu. 'Ayyār u pehlivānlar bu hālī vü keyfiyyeti müşāhede itdüklerinde mesrūr u şād-mān ve cenāb-ı Hakk'a icrā-yı teşekkürü edādan sonra ol nāmdārları derhāl hāllerine getirüp gözlerini açduklarında yerlerinden sıçrayup bir birlerini der-āgūş iderek ve bir birinūn göz ve yüzlerini būs idüp diger bāre medhūş oldılar. Bir iki sātten sonra gözlerini açup yine bir birlerini kucaklayup teşvīḳ ile bir birinūn yüzini öpdiler. Ba'de-zān oturup ser-güzeşt-i ahvāl ve şükrāne-i rūz-ı vişāle meşgūl olup kāh peder ü akāribūn giryān ve kāh kendülerinūn vişāline handān ve bir dem hāl ve ahvāllerinūn ser-güzeştlerini beyān idüp hāsil Kahtarān eyitdi ki; "Ey benüm ciger kūšem! Cenāb-ı Hakk'a çok şükürler ki seni sağ ve sālīm gördüm ve didemi vişālīnle mūnevver eyledüm ve elhemdülillāh ki sizūn ahvālīnūzden habīr ve āgāh oldum. "Ey 'āmmī-zādem efendüm! Emr ü

(18)

ruhşatunūz olur ise sizi alup berāber pādīşāh-ı ‘ālem-penāh olan Hūşang şāha gidelüm." diyü, söyledükde Qahramān be-ser ü çeşm diyü der-sā‘at kalkup Qahtarān ile ma‘ān revāne-i bārgāh-ı šāhī oldılar ve ser-halka-i ‘ayyār Gerden-Keşān ise bu müjde-i feraḥ-fezāyı gūş-zed-ı šāh eylemek üzre bād-ı şarşar gibi kendülerinden ayrılup bir tarfetü’l-‘ayinde ḥuzūr-ı šāha vāşıl ve bu nüvid tarab-ı meziddin iltifāt u nevāzişād-ı šāhāneyi ḥāşıl iderek Hūşang šāh bu müjde’i gūş-zed olduğda maktül-i ‘asākiri unıdup ve bu ebyāte müteressim oldı ki;

Bedīn müjde ger cān feşānem revāst

Ki in müjde āsāyış-ı cān-ı mās̄t

Pes, emr buyurup tā ki tabl-ı beşāret ve şād-kāmī’i urup ve nekkāreler çalındı. Zemīn ü zemānı zelzeleye getürüp emr-i šāhī üzre cemī‘ pādīşāhān ve serverān ve vükelā-yı ḥāzret ü ‘ayān-ı devlet ve sipāh-sālār-ı ‘aşker bulınan perī-zāde Behrām-Cibillī ile iki yüz biñ kadar sipāh cümle pehlüvān-ı cihān-ı Qahramān’uñ istikbāline müheyyā vü ḥāzır birle irsāl kılındı ve bu kuvvet-i istizhār-ı ‘aşkerden ve keşret-i feraḥdan Hūşang šāh derisinde ārām itmeyüp hemān kalkup otururdu. Mā-ḥaşal berü taraftan Qahtarān, Qahramān’ı alup pehlüvānlarla bārgāh-ı šāha müteveccih olduklarında esnā-yı rāhda vezīr ü vükelā vü ‘asākire rāst gelerek cemī‘ asākir şaf ender şaf selāma turup ādāb-ı hidmeti icrā ve Qahramān-ı dil-āver šīr-i ḡarrān gibi gergedāne süvār ve her tarafından ‘asākiri selāmlayup bu esnāda çeşm-i Qahramān sipāh-sālār olan Behrām’a düşüp Behrām ise atından inüp gelüp rikāb-ı Qahramān’ı būs eyledi ve Qahramān daḥi gergedāndan inüp Behrām’ı der-āgūş ve vukū‘ bulan ḥarb ve

darbindan i'tizār eyledi. Pes, yine gergedānına binüp revāne oldılar ve eşnā-yı rāhda Kahramān, 'āmmī-zādesi Kahtarān'dan şordukda Kahtarān eyitdi ki; "Ey nūr-ı dīdem! Ve ey 'āmmī-zādem! Bu zāt Hūşang şāhuñ 'asākirinüñ sipāh-sālārıdur ve aslından perī-zādedür ve başına geleni Ancak hīn-i ārāmda hāk-i pāyūñuze nakl iderüm." diyü Kahramān'a ifāde eyledi. Pes, ordugāha qarīb olduklarında Hūşang şāh dahi istikbāl iderek çadırdan taşra çıkdı. Kahramān Hūşang şāhı gördükde der-sā'at gergedāndan inüp ve koşup dāmen-i Hūşang şāhı takbīl eyledi. Hūşang

(19)

şāh dahi Kahramān'ı der-āgūş ve yüzini būs idüp elinden tutup berāber çadıra girdiler ve taht-ı şāhīnūñ sağ tarafında bulunan şandāle-i pehlüvānide Kahramān'ı iclās ve kendüsi tahtında oturup cemī' pehlüvān ve pādīşāhān ile 'asākir gelüp icrā-yı mübārek-bād ve tehniyet eylediler ve şadā-yı şād-kāmı ve sūrūr'ı 'ayyūka yetiştürüp tabl-ı beşāreti çaldılar ve Kahramān dahi ol hengāme-i bārgāha bakup ta'accüb eyledi ve bārgāhda yüz elliye qarīb şāhibsiz şāndaliye gördüğinden şāhibleri meydān-ı ma' rekede elinden katl olınmalarını derk iderek kendü kātilligine inşāf virüp hūzūr-ı şāhda münfa'ıl oldı. Velakin Hūşang şāh peydār-pey icrā-yı tekrīm ve ta'zīm ve edā-yı nevāziş ü iltifāt iderdi. Hīn-i mağribde bā-emr-i şāhī ile hān-ı şofra yapılup ta'am-ı gūn-ā-gūn ve et'ime-i reng-ā-renk ve eşribe-i mütenevvi'a hāzırlanup her taraftan şadā-yı çāvuşān ve āmed-şūd-ı kavvāsān ve terdūd-i hādīmān kesret bulup icrā-yı ekl-i me'kūlāt ve şūrb-i meşrūbatdan şonra** berā-yı hātır-ı Kahramān ve inbisāt-ı kalb-i evvel-i pehlüvān-ı cihān besāt-ı bezm ü ferş-i neşātuñ ihzārı emr olındı. Der-dem-i ferāşān-ı çāpuk-dest bisāt-ı bezm-i baş u 'ayyārān-ı mekkerān tertīb-i meclis-i

bezmi rabṭ itdiler ve sāḳiyan-ı simin-sāk biñ tımturak ile bādiḥa-yı revāḳı gerdişe getürüp her taraftan şadā-yı nāy ve ṭanbūr u sūz barbuṭ u muzmer ve şıyd-ı kânun ve rubāb-gūş-ı gerdūnı girū şāḡır eyledi. Mā-ḥaşal böyle bir bezm-i rengin ve meclis-i şirini tezyin eylediler ki deriçe-i semadān temāşaya melekler nāzır oldılar denilse cā'izdür ve hın-i 'işretde şehen-şāh-ı 'ādil, Ḳahramān-ı kâtilden lede'l-istifsār hāl u ahvālâtını istis'al eyledi ve Ḳahramān dahi başına gelen ser-güzeşt ü ahvālâtı temāmen ve kāmilen beyān u 'arz iderek Huşang şāh dahi kendü ahvāl ü keyfiyyâtı ve teshir-i Hindistān 'azimetini söyledükde Ḳahramān dil-āver eyitdi ki; " Ey pādīşahum! emrünüz olursa kūh-ı Ḳaf'da bulunan cemī dīvleri zebūn ve teshir ideyüm. Şimdilik Hindistān ne oluyor bi-'avnillāh-ı ta'āla bil-nefs Hindistān'ı teshir ve teslim ideyüm." didükde Huşang şāh bu kelāmdan mesrūr ve müferrah olup Ḳahramān'a ḥaylī nevāziş ve iltifāt eyledi. 'Ale's-seher emr

(20)

olındı ki Ḳahramān'a 'āla-ḥadde bir bārgāh-ı felek iştibāh-ı ber-pā vü bir çadır zība'yı kurdılar. Ḳahramān dahi müteşekkiren dāmen-i şāhiyi takbil ve gelüp çadır u bārgāhada taht-ı şecā'atde karar eyledi. Şāhān ve pehlivānuñ cümlesi gelüp kemāl-i ta'zīm ile tehniyet ve tebrik ile mübarek bādı lede'l-icrā şaf-ender-şaf dest-ber-sine ve Ḳahramān dahi kalkup cümlesine 'izzet ve hürmet iderek ikādlerine işāre eyledi ve cümlesi yerlü yerince şadr-ı meclis ve şandālyelerde oturup şöbete meşgūl oldu. Bu esnāda Ḳahtarān ile sipāh-sālār-ı 'asākir Behrām-Cibilli ve ser-ḥalka-i 'ayyārān Gerden-Keşān bārgāha duḥul idüp ādāb-ı tebriki lede'l-icra tırdılar ve Ḳahramān yine yerinden kalkup 'āmmī-zādesi Ḳahtarān'ın elinden tutup taht-ı muraşsa'da kendü yanına ikād iderek

ve Behrām-Cibillī'yi dahi şol kolı tarafında oturtdı ve Gerden-Keşān-ı'ayyāra da çok nevāziş ü ihsān eyledi. Ba'dehu Behrām-Cibillī'nün hikāyesi hāıırına gelüp 'āmmī-zādesi Kahtarān'dan naklini ricā vü niyāz iderek Kahtarān dahi Gerden-Keşān'a işāret eyleyüp takrīr-i hikāye-i Behrām ve beyān u vākī'ini ifāde-i mu'arız-ı Kahramān eylemek üzre der-sā'at Gerden-Keşān-ı'ayyār cin gibi yerinden şıçrayup ba'de'l-ādāb-ı du'ā vü senā eyitdi ki; "Ma'lūm-ı şeci'ānelerine ola ki iş bu hāk-ı pāylerinde hāzırān ik'ād iden sipāh-sālār-ı 'asākır Hūşang şāhı a'na Behrām-Cibillī'nün hikāye-i ğarībesi ve ser-güzeşt-i 'acībesi böyledür ki Çihil-Künbed nāmında bir vilāyetün şehr-yāri bulunan Behmen şāhuñ bir duhterinün ahteri tevellüd iderek ve Behmen şāhuñ duhterden mādā bir evlādı olmaduğı cihetle ol kıızı cānı gibi perveriş idüp ism-i cemīlesini Kamerruh nāmıyla müsem mā eyledi. Kamer dahi büyüdükde hūsn ü cemālde meşhūr-ı āfāk ve yegāne-i devrān olup ğāyetce mahbūbe vü dil-ārām-ruh ve nihāyet mergūbevü dil-āzāre oldı. Faķaķ Behmen şāh 'ādem-i ferzendde müzekkerinden ol mü'ennes-i yegāneye libās-ı merdāne giydürüp ve kendüsiyle āv ve şikāre götürüp her vechile refār u girdār-ı pehlüvānlardan māhir eyledi. Tā ki böyle bir mertebeye vardı ki mukābele ve güleşmek anuñla müte'azzir oldı. Ve on beş yaşına resīde oldukda her 'ulūmden māhir ve her zūr-āverlige kādır ve nādire-i devrān olarak

(21)

kendü kuvvet u şeca'atlıgine maġrūren; "Ben tezevvüķ kabūl itmem ve her kim zūr-ı bāzū ile beni yere urur ise anı zevcelige kabūl idüp ve tezevvüķ iderüm." diyü şöhret virdi. Pederi Behmen şāh bu şöhret ü sözi işitdükde Kamerruh'ı ihzār ve hitāb eyitdi ki; "Ey nūr-i didem! Bu ne şöhretdür? Ve bu ne sevdā-yı

fāsiddür? Sen mü'enneş olduğun hâlde kuvvetsiz adamlar bile güleşmek bahānesiyle seni görmek ve işitmek sevādasıyla gelüp her gün seni ta'ciz idüp nāmūsına ri'āyet itmeñ lāzımdur." didükde ol yegāne-i āfāk eyitdi ki; "Ey peder ve pādişāhum efendüm. Siz efendümüz beni ne gūnā bilürsünüz 'acabā? Ben böyle aḥmak ve nādān mıyım? Herkesle, güleşürüm, didüklerinde anuñ söziyle kalkup güleşeceğüm heyhāt, degil öyle ben maşlahatımı bilürüm, diyü hemān huzūr-ı şāhdan kalkup yerine gelerek der-sā'at emr eyledi. Kemānını getürüp bir meydān-ı vā'side avihte eyledi ve eyitdi ki; "Her kim ibtidā kemān-keşlik lu'biyla bu kemānı çekerse ol vakt benüm ile güleşmenüñ iddiāsında bulınsun." diyü i'lān eyledi. Mā-ḥaşal bu i'lān ve şöhreti işiden ve istimā iden pehlüvānlar ve diyār-ı ba'ideden şeh-zādeler ve nāmdārlar gelüp nā'il-i merām olmaqsızın mahrūm ve me'yūsen'avdet iderlerdi. El-kıssa bu Kamerrūh'ün āvāze-i hüsn-i cemāli şöhetsiret ve kemālil-i dil-āverligi dünyāyı teshir eyledi. Tā'ki perī ta'ifelerinüñ pay-ı tahtı bulınan Gülistān-ı İrem nām vilāyetinüñ sheh-şāhı Şehbāl perī dahi Kamerrūh'ün şöhet ü āvāzesini istimā iderek bī-tab u tākat olup der-sā'at emr ile bir kaç perī gelüp Kamerrūh'ün taşvīrini alup Şehbāl'e getürdiler ve şāh-ı perīyān Şehbāl dahi Kamerrūh'ün taşvīrini gördükde vālih ü ḥayrān ve āşufte vü ser-gerdān olarak dil-i cāndan Kamerrūh'a'āşık ve iftirākından zār ü zār ağlamağa başlayup şeb u rüz tefekkür ve taḥayyürde kaldı. 'Akıbet bunı maşlahat gördiler ki Kamerrūh'ı pederinden hoştkār idüp taleb itsinler. Ol sā'at Şehbāl şāh emr eyledi ki; "Tuḥaf ve hedāyā-yı bī-girān ve nuḳūd u emvāli-i bī-pāyān ile bir nāme yazup maẓmūnı bu ki; "Sāmī berder-i ḥuceste seyr ü ālā-güher-i bülend aḥter-i kāmkar kālī-i rişe-i a'dā-yı pür-ḥıkd u ḥased ve kāmī-i binā-yı muḥālif-i zevā'l-cesd a'na sheh-şāh-ı Çihil-i Künbed Behmen şāha selām mā-lā-keḷāmdan şonra iş'ār olunur. Bu zemān-ı sa'adet

makrūn ve hengām-ı şerāfet meşhūnda mesmū-ı sem'ı mu-

(22)

hibbānemiz oldu ki ser-ā-perde-i 'ıffet ve maḥcūbe-i hıdr-ı 'işmetde bulunan Kāmerrūh nāmında bir duḥteri aḥterinüz olduğu cihetle karābet ve münāsebet zımnında ol ḡonce-i baḡ-ı şehen-şāhī'iy pere-sitār itmek arzusu iş'ār-ı muḥlişānem olup binā-berin tedārik-i velime-i nikāh ve tehyie-i esbāb-ı sürūr-u irtiyāh idüp ricāl-u ümerādan cem'i-i keşir irsāl olındı. Lütfen şeref-i kabūl buyurulmak bābında irāde siziñdür." diyü nāmeyi ba'de't-temhīr hedāyā vü piş-keş ile Gülistān-ı İrem'den Cihil-i Künbed'e irsāl eyledi. Bu taraftan kâşıdlar dahi tayy-ı merāhil ve kaṭ-i menāzil iderek tā ki Cihil-i Künbed'e karīb oldılar. Behmen şāhuñ haberi olduğda a'yān-ı ümerāsını istikbāl merāsimini edā için irsāl idüp i'zāz u ihtirām ile şehre dāhil ve ziyāfet ve mihmāndār-ı levāzımuñ tekmiñ ü esbāb-ı i'zār u tebcil-i tertibinde ta'cıl itdiler. Her aḥde ḥaddi iktizāsınca ri'āyet olup ba'dehu nāme-i mezkūr teslīm ve taqdim olup ba'de'l-kırā'a maẓmūnı mefhūm olduğda Behmen şāh ser-i ḥayreti der-piş ve engüşt-i fikreti ber-dehān olup ve kâkūp ḥareme duḥul idüp kerime-i mezkūresini taleb ve ihzār ve mā-ceṛayı beyān ve izhār eyledi. Kāmerrūh dahi pederinden bu vākı'atı mesmū' itdükde eyitdi; "Benüm muḳāvele vü sözüm budur ki beni güleşde maḡlūb iden adamuñ zevcesi Şehbāl olmasun. Şehmāl olsun . Mādem ki beni ister ise kendüsi gelüp muḳāvelemi icrā ve ḡālib olduğu ḥālde nā'il-i merām olacaktadır. Yohsanañile bu ḥayāl-i bātılı başından çıkarması evla ve aḥsendür." diyü pederine cevāb virdi ve pederi dahi bunu işidüp müteḥayyir kaldı. El-ḥāşıl meclise gelüp kâşıdları çağurdup ḥaḳıḳat-i ḥālī söyledi ve nāmenün cevābını dahi böylece, yazup irsāl eyledi. Kâşıdlar dahi az

müddette Gülistân-ı İreme gelüp nâmenüñ cevâbını huzûr-ı Şehbâl'e takdîm eyledi ve Şehbâl dañi maẓmûn-ı nâmeğe muttâlî' olduñda mağmûm ve mütefekkir olup; "Şâyed bir kıız içün kalkup gideyüm nâmûs-ı saltanata tokınur ve gidüp de mağlûb olduğum hâlde bâ'is rezâlet ve sefâhatdür; diyü çok maẓzûn ve mükedder oldu. Ancağ çâresi içün âkđ-i meclis müşâvere iderek erkân-ı devlet ve a'yân-ı haẓreti ihzâr ve çâre-i ahvâli izhâr ile müşâvere olındı.

(23)

Vüzerâdan Nîrenk nâmında biri eyitdi ki; "Bunuñ maşlahatı pek sehldür ve bu mühimmenüñ müşkili ne oluyor? Ruḥşat-ı şâhâneleri olur ise beş gün zarfında merâm u maḳşûdını getürüp teslim ideyüm." didükde Şehbâl şâh cevâben; "Sen beni nâ'il-i âmâl itdüğüñ hâlde, ben dañi seni be-kâm ve derece-i a'lâya maḳâm u ser-firâz idiyorum.", diyü fil'-hâl emr eyledi . Ol Nîrenk-i pür-füsûn ya'ni vezîre hıl'at giydürilüp nevâziş olındı. Vezîr dañi ol an kalkup tehyie-i esbâb-ı seferi ba'de't-tekmîl irtesi, 'ale's-seḥer bir kaç perî-zâde ile rû-nihâde-i şehr-i Cihîl-i Kûnbed oldılar. Ol gün ħîn-i mağribde diyâr-ı maḳşada ḳarîb ve kenâr-ı şehre nüzûl iderek arâm eylediler. Nıṣfu'l-leylde kalkup toğrı serây-ı pâdişâhiye 'azîmet ve Ḳamerrûḥ'ı cüst ü cûya meşğûl oldu. Tâ ki ḥarem-i şâhiye vürûd ve her tarafa nâzır iken ḥaremde vâkî bağçenüñ ortasında bulunan ḥavûzuñ kenarında bir taht-ı 'âlî vü muraşşa ḳurılıp bir nâzenin mâh-ruḥsâr uyumış gördi. Der-sâ'at Nîrenk ol nâzenin Ḳamerrûḥ olduğini derk idüp ve bir efsûn ile medhûş birle dört nefer perî-zâde ile Ḳamerrûḥ'ı tahtı ile berâber ḳaldurup ber-havâ oldılar. Şehrüñ kenârında bıraḳduğı diger perîlere dañi ḥaber virüp hemân ol gice ṭurmayup Gülistân-ı İrem'e revâne oldılar. Ol gice gidüp irtesi gün ħîn-i zuhrda Gülistân-ı İrem'e ḳarîb ve vişâl-ı maḥbûbeden Şahbâl'ı ḥabîr

eylediler. Şehbāl perī bu müjde'i gūş-zed olduğda fevka'l-ğaye mesrūr ve müferrah olup istikbāl-i Nīrenk'e perīleri gönderüp ihtiram ile dāhil-i bārgāh eylediler ve Nīrenk dahi mazhar-ı iltifāt ve nevāzişāt-ı pādişāhī olarak Şehbāl dahi nā'il-i merām oldu. Ba'dehu emr eyledi. Tā ki ol yegāne-i āfākı hū'āb-ı girāndan bīdār ve ġaflet-i bī-hūşiden hūşyār eylediler çünkü Kāmerrūh hū'āb-ı nūşinden dīde-i maḥmūrini açup kendüsini diger bir mekānda gördükde ta'accüb eyledi ve her tarafa nigerān olup bir mekān-ı 'ālī ve müferrah ve bir maḥām-ı a'la vü muṭrib müşāhede iderek öninde otuz yaşında bir pādişāh bā-şūkūh taht-ı muraşsa'da cālīs ve eṭrāfında zümre-i perīyān dest-ber-sīne şaf şaf тұrup ve bir gūrūh u kılāvuz-rā herkes yerlū yerince oturmuş

(24)

gördükde müteḥayyirāne zebān-ı şīrīn maḥālīni açup; "Acabā kim beni efsūn ve sihr ile ġāfil buraya getürmüş?" diyü sū'al eyledi. Faḳaṭ çün Kāmerrūh Şehbāl şāhı müşāhede eyledi. Dil ü cāndan 'āşık ve red-i cevāb kaşıdlardan nādīm oldu. Mā-ḥaşal sū'al eyitdükde Şehbāl şāh cevāba gelüp eyitdi ki; "Ey benüm ārām-ı cānum! Ben sizi getürdüm ve nādīde-i 'āşık-ı şādīkıñızuñ oldum." diyü cevāb eyledi. Kāmerrūh dahi sūkūt idüp Şehbāl şāhuñ emriyle ḥarem-i serāya gönderildi ve ol sā'at kaḍıyı ve imāmı çağurup Kāmerrūh'dan ruḥşat alınup Şehbāl şāha tezvīc olunup tehyie-i esbāb-ı velīme vü neşāta meşġūl oldılar ve tertīb-i esbāb-ı cem'ıyyete mübāşeret buyurdılar ve taḳdīm-i merāsīm-i da'vet-i 'ālem ve şalā-yı meclis-i meserret-iltiyām içün salātın ve ḥukkām talebine elçiyān-ı ferḥunde-peyām iblāġ idüp ruḥşat-ı nikāh ve ihzār-ı Behmen şāha dahi elçi hey'etinde bir vezīri irsāl eyledi ve āvān-ı zibā'i ecsām-ı tabī'i ve eyyām-ı ra'nā-i 'ālem ki zamān rub-rebī idi. Sultān-ı cāzibeliş gerdün talī-i

hümâyūnda burc-i şerefden nebāh-ı cilvegāh-ı çemen muḥadderāt-ı nazārgāh-ı
 gül-şen nazeresi çūn ref'ı nikāb ihticāb itdükde feżā-yı bihiştāsā-yı Gülistān-ı
 İrem'de bir maḥall-i ferāḥ-enzā vü mekān-ı terāḥ-zidāda encümen-i sūrūr-ı
 nişimen-i ḥuzūr bünyādı tarḥ idüp o bezmgāh-ı neşāt ve nüzhetgāh-ı irtibāda
 bast-ı bisāt-ı inbisāt ve ni'am-ı günā-gün ile neşi-i mā'ide nevsimāt olındı ve
 erkān-ı devlet ü a'yān-ı ḥāzret merātib ü menāsib ḥasabiyle maḥall-i münāsibde
 taḥrīr ve mülūk ü salātin etrāfdan piş-keş ve hedāyā ile gelen elçiler kemā-
 yenbaḡi tevķir olındılar ve şehir-yār-ı Çihil-i Künbed-i Behmen şah dahi sūrūr-ı
 muḥabbet-i mevfūr ile gelüp semendān-ı hūş-hıram ve bād-pāyān tendil-kām
 getürüp Şehbāl şāha'arz idüp sā'ir emti'a-i nefīse-i ḡarībe ve hedāyā-yı lāyıkā-i
 'acībe manzūr-ı nazār-ı iltifāt-ı şahī ve maḡbūl-ı ḥāṭır-ı deryā-ı maḡāṭır-ı ḥākānī
 olduğda mürselini ta'zīm ve beyanlarında mürūr iden sevābıḡ-ı muḥabbeti
 tetmīm içün hedāyā-yı mezkūr maḡbūl ve pesend olındı. Andan sonra vüzerā
 ve ümerā-i saltanat ve erkān u a'yān-ı devlet'ala-ḡaseb-i merātibihim ve tertīb-i
 menāşibihim kadar himmet ve endāze-i kudret ve ḡaşmetlerince piş-keşleri
 çekdiler yüz

(25)

re's ḡulām-ı Yusuf-nejād ki her biri refāḡat ḡadd ve şabāhat ḡadd ile reşk-i
 serv-āzād u ḡayret gül-i nev-şüküfte bāmdān idi. Elllerinde muraşşā ṭabaḡlar ṭılā-
 yı ḡālīş ile memlū ve yüz ḡulām-ı digerün ellerinde mücevher, ṭabaḡlar,
 cevāhirād ile tobtolu vü seksān ḡulām-ı dil-arām ellerinde dahi nuḡra-i ḡāmdan
 piyāle vü cāmlar ve şem'dānlar ve meşrabalar ve ıbrıḡlar ve af-tābeler ol vech-i
 maṭbū'üzre reşk-berin olan meclis-i sūrūr āyini müşāhede iden merd-i ḡaḡīḡat-
 bīn nazarında fehvā-yı meserret ihtivā-yı zāhir ve müstebīn oldı ve yüz nefer-

kenîzege her biri ġāret-ger-i dil-hā-yı ehl-i perhîz ve ĥayret-efzā-yı kulüb-i erbāb temîz ellerinde şişe-i gül-āb ve şiş-i firāk ile kebāb olan kulüb-ı ehl-i derd-rîzān iderlerdi ve ol meclis-i neşāt ve sürūr-ı nağme-i ‘ūd ve bûy-‘ūd ile nümūd ez encümen mev‘ūd-ı ve nişîmen-i ĥalūd olup mecma‘-ı mahlûk u menbā‘-ı cûy u temāşāğāh-ı ehl-i şuhūd oldı ve dāmen-i ĥuẓẓār u neẓẓār dirhem ve dînār ile töldı. Nağme-i dil-peẓîr-i mutribān-ı hoş-edā ve muğanniyyān-ı nigūşadā ehl-i zevk ervāhına ġidā ve ehl-i ihtiyāca meva‘id-i mu‘accele’ i ‘tā ile nidā olındı çün cem‘iyyet-i sürūr-ı mücāleset u şoĥbet-i ĥazır ve mevāniset-i üslûb-ı dil-ĥāh üzre ol bezm-i gāhda imtidād buldı ve kāmîrāni neşāt u şād-kāmi inbisāt merāsîmi temām oldı. Ĥîn-i mağribde ‘arūs-ı rûm-rûz-ı tütuk fîrûz-ı surĥ-fām ile ĥalvet-ĥāne-i şāmdan yaña revān ve muĥadderāt-ı hürde-riç hā-yı nûrdan bu sür-ı pür-sürûrûñ seyrine ser-bîrûn eyleyüp şebistān-ı gerdûn temāşāğāh-ı ‘ālemiyān olup perde-i enbûsdan hezārān-ı şem‘-i ‘arūs-ı tâbān ve şahñ-ı felek ü melek ü melik ü melekden kanādîl-i nûr u meşā‘il-i pür-sürûr nümāyān olduĥda nev‘arūs-ı devlet ü kāmîrāni Şehbāl-i şāh-ı encüm-sipāh-ı cilve-sāz olup ol maĥcûbe-i cemile-i nāz izdivāc ve şîr-i şeker gibi imtizāc idüp āf-tāb-i pür-işrāk gibi tāk-ı felek‘iz-i irtifāda ferîdun-tāk iken ol bedr-i bî-muĥāk ile hem-vişāk oldı ve cām-vişāl-ı Kāmerrûĥ’dan şerbet-i murād u maĥsûdını nûş iderek vişāl ol nāzenine vāşıl oldı ve ol leyl-i vişālde nuĥatāt-ı Behrām-Cibillî şalb-ı Şehbāl’den rahm-ı Kāmerrûĥ’a intikāl eyledi. Hulāsatü’l-kelām şeb u rûz ol iki ‘āşîk ü ma‘şûk Gülistan-ı İremde meşġûl-ı ‘ayş ü ‘işret ve

26

me'mul-ı keyf u sohbet oldılar bundan bir kaç mäh geçtükde çünki Kamerrüh şikār ve şayda mā'il ve hevā-yı taħcīr ve şahraya rāgīb idi. Ser-i hātırını izhār ve heves-i şikārı Şehbāl'e āşikār eyledi ve Şehbāl kemāl-ı muhabbetden ruḥṣat buyurdılar ve eyitdiler ki;

Beyit:

Çü kerdı dil ü cān-ı mā rā şikār

Be-şayd u şikār-ı vuḥūş çi kār

Pes, emr eyledi. Cemī perīler āmāde-i şikār oldılar. On biñe karīb perī ve perī-zāde ol perī-peykerle revāne-i deşt u şahra oldılar ammā 'acaib bunda ki Kamerrüh şikār kaşdıyla gitdi ise de kendüsi şikār oldı. Netekim; Beyit:

Dām her bār māhī āvurdi

Māhī in bār reft u dām be-burd

Şad ğulāmī ki āb-ı cūy āred

Āb-i cūy āmed u ğulāmī be-burd

Āb-ı cū-yı āmed u ğulāmī bired

maşaddakınca ol perī-veş perī-zādeler ile maḳām-ı şikāre resīd ve bir cā-yı güzidede tarḥ-ı şikār atup şayd u şikāre meşġul iken nāgāh rū-yı havādan bir ra'ad u berķ ve sā'ika-girdār bir toz u ğubār izhār ve girdā-gird perī vü perī-zādeleri ihāta vü muḥāşır eyledi. Bir iki sā'ate kadar bir cūş u hurūş peydā oldı ki cümle perīler serāsime vü müteḥayyir kaldılar vaḳtā ki ol gerd u ğubār nā-būd ve ra'ad-ı sā'ika mefkūd oldı. Zümre-i perīyān baḳdılar ki Kamerrüh ğā'ib

ve nā-bedīd olmuş. Bu vākı'adan ğayriyyi ve ğulgüle perilere düşüp kemāl-ı ızırāb ve ızırār ile eṭrāf-ı cevānibi tolaşup tefahḥuş ve tecessüse meşġul oldılar. Her ne kadar ki kūh u şahrā vü deşt-i beyābānı arayup tolaşup Kāmerrūh'dan bir eser bulamayup me'yūs u mahzūn oldılar. Feryād u fiġān ve çāk-ı giribān ile rū-nihāde Gülistān-ı İrem'e qarīb ve bāz-geşt ile bā'is-i ğam u Şehbāl oldılar; çūnki Gülistān-ı İrem'e qarīb ve Şehbāl şāhı vākı'a-ı cān-sūzdan habīr eylediler. Çūnki Şehbāl bī-iḳbāl istimā'-i vākı'a vü aḥvālden bir na'ra-i pūr-melāl urup bī-cān gibi medhūş ve rū-yı hākde bī-huş olup bir iki sā'atden şonra hüşyār oldukda zār-zār giriyan ve feryād u fiġāna başlayup gün-be-gün mahzūn ve cesedce zebūn olarak aḥvāl böylece kaldı. Şimdi biz gelelüm Kāmerrūh'a ser-ḥalka-i 'ayyārān Gerden-Keşān-ı 'ayyār Kāhramān-ı nāmdāra eyitdi ki; "Ey pehlūvān-ı cihān! Meger dāmen-i kūh-ı Kāf'da Kūh-ı Kāmer nāmında mürtefī bir taġ var imiş. Ol taġuñ emiri sizi hafıyyet götüren cādū Ekvān dīvūñ

27

serdārlarından Ekvāl nām dīv-i la'in idi. Velakin ḥaylī vakıtden berü Şehbāl Şāh perī ile 'adāveti olup dā'imü'l-evḳāt kemīn -fırşatda muhteṫī ve muntazır idi. Tā ki Şehbāl şāhuñ benī-ādemden Kāmerrūh nāmında bir bediū'l-cemāl ve nīġū-hıṣāl nāzenīne nikāḥ olduğunu istimā' eyledi. Ve ol vakıtden cādūlardan bir la'in cāsūsān gönderüp hengām-ı fırşatda Ekvāl'i ḥabīrdār itmek üzre ol cāsūs-ı bī-nāmūs müterakkıb ve der-kemīn idi. Çūn Kāmerrūh 'azm-i şikār iderek Gülistān-ı İrem'den çıkdı. Der-sā'at ol mel'un fırşatı ğanīmet bilüp Ekvāl'i ḥabīr eyledükde Ekvāl-i bed-sigāl bu müjdeden mesrūr olarak hemān bī-ihmāl yerinden şıçrayup Kāmerrūh'ı şikār itmege 'azīmet iderek Kāmerrūh'uñ

şikārgāhına karīb olduğda efsūn-ı sihr ile Kāmerrūh'ı kapup kūh-ı Kāf'a getürmiş imiş. Çün Kāmerrūh'ı mekânına işāl eyledi. Ol maḥbūbe-i devrāndan izhār-ı muḥabbet şūretiyle vişāline h'āhen olduğda Kāmerrūh Ekvāl'ün şūret-i girye'l-manzar ve şavt-ı kabīḥü'l-vech ile huşūsān bu söyledüğü halatīyatdan deryā-yı ğāzab ve kahr-ı mevc-zen olup hemān yerinden şıçrayup Rüstem-i dāsītān gibi Ekvāl la'īne ḥamle eyledi. Ekvāl dahi Kāmerrūh'ün bu ef'āl ü ḥamlesini gördükde der-ġāzab olup bir efsūn okuyup Kāmerrūh'ün eli ve ayağı kurıyup yere düşdü. Der-sā'at gerden-i mīnāsına silsile ü ğılāl birle zindāna göndürledi ve Kāmerrūh'ı dahi ol zindānda zencīr-i gerdānında ve silsileyi görüp ağlayarak bī-tāb oldı ve bundan bir kaç māh geçdükde vāz'ı ḥamlī vukū' bulup bir bedī'ü'l-vech ki iş bu Behrām-Cibillī'dür. Zindān-ı tārīkde ol nāzenīne-i Kāmerrūh'dan tevellüd eyledi. Ekvāl-i bed-fi'āl bu ahvālī istimā' ve tevellüd-i çocukdan agāh olarak der-sā'at çocuğı ihzār ve bir dīv-i mef'ūnūn omuzına süvār birle rīg-revān nām Cezīre'ye gönderüp ve ol tıfl-ı şīr-ḥārī ol Cezīre'i şīr-dāre atdurdı. Velakin cenāb-ı Haqq'ın mukadder eyledüğü ecel-i müsemmāsı gelmedüğinden ol tıfl-ı ma'sūm der-emān mahfūz olındı. Böyle ki ḥavāle-i Cezīre'de bulunan bir gürūh dīvlerūn serdārı Heykelān nām bir kavī-i heykel dīv olup, cocuğın Cezīre'ye atıldığı günün irtesi oraya geçdüğünü teşādūf iderek

28

böyle bir bedī'ü'l-cemāl çocuğı gördükde teraḥḥum idüp oradan cocuğı alup serāya götürdi ve ol sā'at bir dīvī gönderüp diyār-ı benī-ādemden bir sūd-dāye getürüp çocuğı Behrām ismiyle müsemmā vü sūd-anaya teslim iderek perveriş ve beslemesine meşgūl oldılar. Çün Behrām dahi büyüyp on beş yaşına

vardukda her vechile şecî vü bahadır ve āvāze-i kuvvet ve dil-āverligi dünyaya sâ'ir şöhretyâb rub-i meskûn oldu. İttifākân Behrām dil-āverün āvāze-i şecâ'atı mesmû-ı Şehbâl şâh ki pederi idi. Ölüp Behrām'ın celîle-i cenk-i Ekvâl'e irsâl ve istihlâş-ı zevcesi Kamerrûh için ba'de'l-müşâvere bir kaç bin perî-zâde'i Behrām'ın da'vetine gönderdi. Vaktâ ki perîler rig-revân Cezîre'sine geldiler. Bir küşede ârâm idüp nısfu'l-leylde bir kaç perî Heykelân'ın serâyını ve mekân-ı Behrām'ı teferrüç ve bilmek üzre çıktılar. Her taraf u cānibden teferrüç-künân Heykelân'ın serâyına geldiler. Tâ ki Behrām'ın yerini bulup gördiler ki bir taht-ı muraşşâ'da h'vâb-ı rahata varmışdır. Hemân perîler bî-te'enni vü tefekkür Behrām'ın bir efsûn ile h'vâbını girân ve tahtı berâber kaldurup ber-havâ oldılar ve gelüp diger perîleri ihbâr itdiler. Cümlesi mesrûren kalkup revâne-i Gülistân-ı İrem oldılar. Bu taraftan Behrām'ın süddâyesi ki taht-ı Behrām'ın altında yatur idi. Bidâr olup gördü ki ne taht var ne Behrām var. Bir na'ra urup feryâda başladı. Feryâdından Heykelân dahî bidâr ve keyfiyyeti ma'lûm eyledükde der-sâ'at ol nısfu'l-leylde yigirmi bin div ile ber-havâ ve Behrām'ı aramağa her tarafa tağıldılar ve berû taraftan perîler Behrām'ı alup Çîn tarafında vâkî bir Cezîre'ye varduklarında rû-yı havâdan on bin kadar div ile Heykelân âşikâr ve bedîdar oldılar. Perîler divleri gördükde havf iderek Behrām'ı nüzûl u Cezîre'de bir pinhân yerde muhtefî iderek kendüleri divler ile rû-yı havâda cenk ü cidâl ve muhârebe ü kıtâla mübâşeret eylediler. 'Âkıbet divler perîlerin gâlib olduklarını derk ve da'vâyı terk idüp, şulha râgîb olup rızâ gösterdiler ve Behrām'ı muhayyer idüp; "kağı fırkaya rızası olursa anuñla gitsin., diyü Behrām'ı getürüp h'vâb-ı girândan bidâr ve mâ-hayâ ile vukû'atı

beyân ve izhâr itdiler. Çün Behrâm vâkı'ata habîr olup hiç birisini kabul itmeyüp ve eyitdi ki; "Hiç birünñze muvâffakat ve murâfakatum olmaz. Bu Cezîre'de iskân iderüm" diyü iki fırkayı me'yûs ve nâ-ümîd iderek diyârlarına gönderdi ve kendüsi dahi ol Cezîre'i makâm idüp ve zür-bâzû ile ol havâlilerde bulunan dîvleri zebûn ve taht-ı taşarrufa getürüp bir kaç Cezîre'yi musahhar eyledi. Bir iki mäh zarfında on iki biñ memlûk dîvlere mâlik olup Ceza'ir'ün hükûmetine meşgûl oldu ve gitdükçe şecâ'at u kuvvetde bî-naẓîr ve'l-emsâl oldu. Bir gün makarr-ı saltanatda umûr-ı hükûmete meşgûl iken dîvlerün biri huzûr-ı Behrâm'a isticâr itdükde huzûra gelüp ba'de'l-edâ-yı du'a vü senâ hâkân-ı Çîn'ün bir duhter-hürüş Behrâm içün ta'rife başlayup ol kadar medh eyledi ki nâdide kızuñ aşkı Behrâm'ün kalbine cây-gîr olup bî-tâb u tākāt oldu. 'Âkıbet derd-i firâka tayanamayup kızuñ hûste-kârına da'ir bir nâme yazup hâkân-ı Çîn'e irsâl eyledi. Kâşîd gelerek nâme-i hâkâna işâl iderek mazmûn nâmeyle hâkân muṭṭalî' oldukda; "Ben kızımı dîv-i beççeye virememe" diyü kahrca cevâbı yazup red eyledi. Behrâm bu cevâb-ı hâkâniden pür-ğazap olup der-sâ'at emr eyledi. On beş biñ nerre dîv mükemmel ve müsellaḥ olup kıtal u cidâl üzre revâne-i Çîn oldılar. Vaktâ ki hâkân-ı Çîn şikârda sayda meşgûl iken Behrâm bā-nām şehr-i Çîn'i başup ve nerre-i dîvler tîgler gıladan çeküp ve dār-ı şimşâdları devrân ve sātûr-girânları barân iderek ahâlî-i Çîn bu ahvâlî gördüklerinde, cümlesi el-hazer ile istimân ve bî-cenk ü cidâl mutî' vü münkâd oldılar. Behrâm ise gelüp makarr-ı saltanatda karar idüp kendü pâdişâhlığını münâdîler vâsıtasıyla nidâ itdürüp 'adl ü dâde meşgûl ve tehyie-iesbâb-ı 'ayş ü işrete me'mûl oldu ve duhter-i hâkân ki ma'sûka-i Behrâm ve nām-ı laṭîfî Dil-Ârâm idi. Gelüp sūrâḥ-ı pencereden Behrâm'ı temâşa ve müşâhede eyledükde

degil bir gönül, biñ gönül ile Behrām'a 'āşık olup şikest-i pederi ile Behrām'un fethine mesrūr oldı. Mā-ḥaşal Behrām dahi esbāb-ı 'ayşa vü tedārik-i 'arūs'i ba'de't-tekmil Dil-Ārām'ı nikāh ve vişālinden be-kām oldı ve berü taraftan bu haber-i vahşet-eser

30

güş-zed-ı ḥākān olduğda serāsime ve müteḥayyir olup vākı'ayı ser-küfte gibi bi-cān ve rū-yı ḥāke ḡaltan birle bir şahrāya kaçup vüzerāsiyla müşāvereye mübāşeret eylediler. Pes bunı maşlahat gördiler ki deryā-yı muḥit tarafında vākı' bir Kūh-ı Āteş nām maḥalde sākin bulunan cādū Ezrak ki ḥākānı bilürdi. Ahvāl u keyfiyyātı ol cādūya iş'ār itsinler ḥākān bu tedbiri pesend eyleyüp bilā-te'hır Ezrak'a vukū'atı tamāmen derc ile bir nāme yazup irsāl eyledi. Nāme-i ḥākān Ezrak'a işālinde maẓmūnı mefhūm ve vukū'atı ma'lūm olup der-sā'at ol nābekār on üç biñ nefer cādū ile imdād-ı ḥākāna ya'ni Çin memleketine'āzim-i rūbe-rāh oldı. Bu taraftan dahi ḥākān-ı Çin dīvāne ve mecnūn gibi ol beyābānlarda ser-gerdān idi. Tā ki bir gün Ezrak'un gelmesinden āḡāh vükelā vü vüzerāsiyla lede'l-istikbāl icrā-yı ta'zīm ve levāzim tekrīm ü temellukı āşikār ve ol şahrāda ḡayme vü çādırı ber-pā idüp sākin oldılar ve ḥākān dahi dest-ber-sine Ezrak çādūnūñ öñine tırdı. Ezrak me'ūna ḥākānı ḡuzūrında oturdup ve istimālat eyledi. Ol gice sā'at dört beş aralarında Ezrak yerinden kalkup ve yüz yüz elli cādū ile berāber Çin kal'asına qarīb gelerek, oradan bir büyük taş ihzār ve ol taş a şū toldurup elinde bir süpürge tutup ve süpürgeyi şuya baturup çıkarup Çin tarafına efsūn ile saçarak siḡr ü efsūna başladı. Bu taraftan ahālī-i Çin ale'l-ḡafle gördiler ki bir bulut izḡār ve ra'ad u berḡ u sa'ika-i'āzīm āşikār birle yağmur yağmak be-didār olup gitdükce şiddet ve soḡuk peydā ve her

tarafdan ‘asākir ve ahālī bī-tāb u tüvān olarak Behrām dahi bu hālī gördükde maḥzūn şoğuk ve şiddet-i sermādan āteşler yaḥup kürkleri giyüp müfid olmayup iştidād-ı şoğukdan eli ve ayakları tutulup bī-çāre kaldılar. Bir de baḥdılar ki ol bārān-berfe mübeddel ve yağmur kara dönüp kar yağmaya başlayup iki üç sâ‘at zarfında ol kadar kar yağdı ki sedd-i rāh u hāne iderek mā-ḥaşal cemī‘ hāne vü ahālī kar altında kalup nā-bedid oldılar. ‘Ale’s-seher cādū Ezrak’uñ emriyle ‘asākiri birden

31

ma‘a-hākān-ı şehr-i Çīn’e hucūm iderek şehre dāhil olduklarında gördiler ki zümre-i divler medhūş ve hāke ḡaltān olmuşlar ve şüret-i bī-cān gibi āḡaşte-i hāk-ı mezellet olmuşlardır. Bu hālī hākān gördükde ta‘accüb iderek mesrūr u şādān olup ez-ser-i nev Ezrak mel‘ūnuñ dāmen-i nuḥūsetini takbīl eyledi ve ol sâ‘at Erzak ‘asākiri-i divlerūñ katl ve i‘dāmlarına şürū‘ idüp bir anda cümlesini katl ü mefkūd iderek bir ferd-i vāhidi zinde kımayup irsāl-ı diyār-ı ‘adem eylediler. Hākān dahi Ezrak ile berāber serāyına gelüp gördiler ki Behrām dahi Dil-Ārām ile medhūş düşmüşler. Hākān be-tekrār dahi tahtında oturup emr eyledi. Behrām ile kızını ihzār ve ḡafletden kendülerini hüşyār eylediler. Behrām ve Dil-Ārām gözlerini açup bu vuku‘atı gördüklerinde müte‘accib ve müteḥayyir kaldılar. Hākān cellād-ı div Behrām’uñ katline işāret eyledükde Dil-Ārām hūş-ı hurrem kendüni Behrām’uñ üzerine atup katline mümāni‘at eyledi. Bu ef‘ālden hākān der-ḡaḡab olup hemān ikisinūñ katline fermān olındı ise de Ezrak cādū bırakmayup; "Envā‘i cefā ile katl olunsun." diyü der-sā‘at bir efsūn okuyup Behrām ile Dil-Ārām’ı taşā döndürüp ikisini birer senk-i siyah iderek, şehrūñ taşrasında bir şahrāda bir birlerinūñ mukābilinde kodılar ve hākān dahi

mesrûren tahtında oturup Ezrak'a bir ednâ ve ahkar-köle gibi oldu ve Ezrak, dahi kalkup 'asakir ve sipahiyle yerine küh-ı ateşe 'avdet eyledi ve ol iki yegâne-i âfak böylece kaldılar." diyü Gerden-Keşân Kahramân'a ifâde eyledükde pehlüvân-ı cihân bu vukû'âtdan mütehayyir olup engüşt-i hayreti ber-dehân oldu ve Gerden-Keşânayyârdan Behrâm ile Dil-Ârâm'ın şuret-i taşdan tahallişlerini ne vechile olduğunu dahi sū'âl eyledükde Gerden-Keşân 'ayyâr leb-i edeble zemîni būs idüp takrir ü tekemmül-i hikâye-i Behrâm'a başlayup eyitdi ki; "Ey şecâ'atlü efendüm! Vaktâ ki şehen-şâh-ı cihân ve pâdişâh-ı dü-dümân-ı Kenâniyân a'na iş bu hüdâvendigârumuz Hûşang şâh rub' -i meskûnı teshîr-i memâlik ve ekâlîmi taht-ı taşarrufa getürüp cihân-gîrligi esnâsında ol pâdişâh-ı rû-yı zemîn ve şehen-şâh-ı 'adalet-âyîn teshîr-i memâlik-i Çîn arzûsıyla tehyie-i esbâb iderek 'asakir-i bî-şümâr ile revâne-i diyâr-ı Çîn oldılar ve bu hakîr dahi hîn-i şabâvetümden rikâb-ı şâhânelerinde

32

'ayyâr bulunup emrine nâzır ve fermânına mutaraşsıd iderüm. Çün şâh zafer-i karîn-i devlet ve ikbâl ile akâlîm-i Çîn'i musahhar ve taht-ı hâkânide muzafferen iclâs eylediler. Bir kaç günden sonra şehen-şâh-ı cihân nâ-mizâc ve esîr-ferâş oldu ve cemî' hükemâ ve atbâ mu'aleceden 'âciz kalduklarında Çîn şahrâsında bulunan taşdan iki kâlîba ziyâret buyururlar ise; Şifâyâb olacağından bî-iştibâhdur." diyü vüzerâ-yı Çîn pâdişâha 'arz u ifâde eylediler der-sâ'at pâdişâh dahi vüzerâ vü a'yân-ı devlet ile süvâr ve şahrâ-yı mezkûrde taş kalıbları ziyâretlerinde oradan 'avdet itmeksizün şifâ-yâb olup şihhat u 'âfiyet buldı. Faakat Hûşang şâh ol taş kalıbları gördüklerinde mütehayyirâne ahvâl ve keyfiyyâtı sorup sū'âl buyurdular. Erkân u a'yân-ı Çîn dahi vâkı'ayı min-

evveli'l-ahire size nakl eyledüğüm gibi takrîr ü beyân eylediler. Çün padişah-ı 'âlemyân bu vâkı'a-i ğaribeden habîr ü âgâh oldılar ve ahvâl-i Behrâm'a ve Dil-Ârâm'a te'essüf iderek mağmûm oldılar. Hemân oradan kalkup makarr-ı saltanata'avdet vükelâ vü vüzerâ hazreti ihzâr ve Behrâm'ın çare-i tahlîsine müşâvere vü tedbîre âgâz eylediler ve; "Bu iki 'aşık-ı ma'sûkı halâş itmeyince buradan gitmem." diyü izhâr-ı te'essüf eyledi ve vüzerâ dahi ifâde eylediler ki; "On iki seneden berü iş bu Behrâm ve Dil-Ârâm senk olmuşlar ve bahr-i muhît tarafında âteşden bir tağda sâkine bulunan cādū Ezrak nāmında bir la'în gelüp böyle nâ-şâyeste eyledi ve şimdilik dahi ol Ezrak mevcūd bulunmayınca bunların istihlâşı müşkildür ve deryâ-yı muhîtden dahi farz idelüm geçilür ise; ol âteş tağından geçmek pek müte'azzir." diyü ifâdelerinde Hüşang şâha ğayret ü hamîyyet müstevlî olarak; "Bu iki nâ-bekâmı kurtarmamazlıktan benüm i'dāmım ihsan u evelidür." diyü tedârik-i sefer vetehyie-iesbâb râh u bahr-ı muhîte başlayup vüzerâ vü erkân-ı devlet, şahdan bu ahvâli müşâhede idüp ve naşihatları makbûl olmaduğunu bildüklerinde eytdiler ki; "İbtidâ bir âdam u cāsusuñ ol tarafa irsâl ve ahvâl ol havâlinüñ keyfiyyâtından âgâh u habîr birle haber getirilmesi maşlahat görünür." Bu sözü söyledüklerinde Hüşang şah bu maşlahatı

33

Pesend iderek ve ba'de't-tefekkür benüm yüzüme bakup ve eytdi ki; "Ey server-i 'ayyārān! Sen bu vâkı'a-i hâ'ileden ne söylüyorsun? Buyurdukda artık "Ey pehlivân! Böyle bir iftihâr u ğayret benüm hâtıruma müstevlî oldu ki vaşfi beyân u tahrir olmaz ve kendü kendüme eytdüm ki; Bütün dünya baña düşman ve muhâlif olurlar ise de bu mühimmeni icrâ vü halk içinde bir nâm peydâ

eylemek icāb ider ve her ne kadar bir kaç def'a cādū sihriyle tutuldum ve senelerce maḥbūs kaldum. 'Ākıbet sihr-i ḥayāl u 'ākıl ile kurtulmuş idüm. Min-cümle bir def'a muḥit tarafında Hayrān nām bir tağda bulunan 'Uḫāb cādū sihriyle giriftār ve yedi sene maḥbūs ve iki gözüm kör kaldı. Pes, mekr ü hile ile 'Uḫāb'a şākird olup ḥin-i ferāsetde, ḥalīfesi 'Uṭārid nām dīvūn delālet u tahrikiyle 'Uḫāb'ı katl eyledüm ve 'Uḫāb'ūn katlinden sonra 'Uṭārid yerinde oturup ol cādūlara emr eyledi ve bir cādūnuñ ma'rifetiyle beni yine mekānuma gönderdi ve ol 'Uṭārid' üñ Ezrak ile düşman olduğı dahi mesmū'um olmuş idi. Ey Kahramān! Ben de bunu maşlahat gördüm ki ibtidā 'Uṭārid'e gidüp anıñla görüşmek anuñ tedbiriyle hareket eylemek eyüdüdür." diyü hemān yerümden sıçrayup ve Hūşang şahun du'a vü senāsını lede'l-icrā eyitdüm ki:

Beyit:

Āteş be-cān efrūhten

Ez behr-i cānān sūhten

Pervāne rā āmūhten

Kār-ı menest in kārḥā

inşā'allāh sāye-i devletünüzde gidüp ve nā'il-i merām olmayınca gerü dönmem." diyü pādişāh-ı cihāna ifāde eyledükde sürür ile dest-āferini omuzuma urup ve bî-had-ı nevāziş ü iltifāt iderek; "Ha göreyüm seni." diyü buyurdılar. Ben dahi bî-te'emmül ve te'enni bārgāhdan çıkup ayyārlarumdan Şir-Pençe nām bir ayyār-ı tarrarı seçüp kendüm ile berāber tedāriki müheyyā vü revāne-i muḥit olduk. Mā-ḥaşal kaṭ-ı menāzil ve tayy-ı merāhil iderek az-müddetde Hayrān tağına karīb olduk ve Şir-Pençe ile bir ağacuñ altında karār uistirāhat ve

ol dırahtuñ sāyesinde āsūde vü ārām idüp ekl-i ta'ām ve şurb-ı mā'dan şonra ol ağaç tahtında yatduk. Ferdāsı 'ale's-şabāh kalkup ve Şir-Pençe'i orada bırakup kendüm yalnız tağdan yukarı çıkdum. 'Utarid'ün yerini bilür idüm ve arayup buldum ve uzakdan 'Utarid' beni gördükde

34

tanıyup ve; "Ey fakir-i bî-çāre! Yine mi cādūlara giriftār olduñ?" diyü beni çağurup ikrām eyledi ve ben dahi kemāl-ı hużū' ve huşū' ile yeri öpdüm ve tazarrū' vü niyāz şūretiyle eyitdüm ki; "Ey pādīşāh-ı cihān! Sizün haq-ı ahkārānemde icrā buyurduğunuz iltifāt ve merhametün 'ömrüm oldukça mükāfātından 'ācz ü kaşırım ve siz efendümüz beni mekānuma irsāl eyledüğünüz vakitte kendü kendüme düşindüm ki bu pādīşāhdan hakkımda böyle bir nevāziş ü merhamet ihsān buyurulmuş iken andan ayrılmak ayn-i haṭā vü mahz-ı gālatdur., diyü lā-cerem ilā ahire'l-ömür hıdmet ser-ā ser-i sa'adet şāhānelerinde bulunmak üzre kendüm ve birāderüm Şir-Pençe ile yine 'avdet ü hāk-i pāyūñuze yüz sürüp toğrılduk. Artık lūṭuf u ihsān sizindür, diyü böyle bir temelluk ile bu sözleri söyledükde 'Utarid mesrūr olarak çok nevāziş ü ikrām iderek ba'dehu gönderdi. Şir-Pençe'yi dahi ağaç altından alup getürdiler. Haylice ihsān u istimālet eyledi ve ben dahi Şir-Pençe ile bir seneye kadar 'Utarid'ün hızmətinde bulınduk ve Hūşang, şāhdan üç sene mühlet almış idüm. Çün tamām bir sene 'Utarid'ün köle gibi hızməti icrā ve her vechile rızāsını istiḥşāl eyledük. Bilāhare bir işüm olduğını anlayup beni ḥalvete çağurdi ve eyitdi ki; "Ey Gerden-Keşān! Senün bu hızmət ü şadākatuñ ābes degildir. Elbet de senün bir mühimm ve bir söyleyecegin vardur. Nedür söyle? Ve ben dahi icrāsında kuşūr itmeme., didükde, bu haķir dahi vāki'atı ketm itmeyerek ifşā

evvel ü ahirmācerayınakl u takrîr ve 'Utārid'e beyān u āşikār eyledüm. 'Utārid, benüm sözümi, dinledükde ve Behrām'ũn vākī'atını işitdükde bir mikkār mütefekkir ve Behrām'ũn vākī'a -i dil-sūzından mütehayyir olup; bir sâ'at kadar düşindi. Ba'dehu başını kaldurup eyitdi ki; "Ey Gerden-Keşān! Her ne kadar bu bir müşkil ve müte'azzir bir mühimdür velakin elimden geldügi kadar kuşūr itmeyim ve ben ise Ezrāk ile 'adāvetüm vardır; fakat Ezrāk bana gālībdür ve şimdilik benüm elümden gelen şol kadardur ki seni kūh-ı āteşden geçürüp; Ezrāk'ũn mekânına yetiştüreyüm ve āb-ı āteşden selāmetle geçilecek bir kaç efsün u sihr ta'līm ideyüm ve orada Ezrāk'ı hile ile dest-gir itdügün eşnāda kurtulması ve def-i zarurī ile yine bu tarafa getürülmek için mu'āvenet ideyüm" didükde; "Aya-

35

ğina düşdüm, amān pādīşāhum! Siz bu buyurduğunuzı icrā idünüz de bu kulları, dahā hiç bir şey'i istemem." Ve çok yalvardum. 'Utārid dahi beni istimālat u maqşūda vişālūmi beşāret eyledi. Pes, irtesi gün beni yine hālvete çağurup eyitdi ki; "Ey Gerden-Keşān! Şimdi Kūh-ı āteşe'āzīm olduğunuzda ibtidā baħr-i muhiṭden geçmelisin ve ol baħirden geçmek üzre al bu şişeyi, baħre karīb olduğun hālde bu şişede olan şu yağdan bir parça ayaklarıñ altına sür ve korkma şudan geç ve şudan geçdüginde bir Cezīre'ye rāst gelürsün ki envā'i meyve ve şükufe vü her gūnā reyāhīn ve me'kūlat ol Cezīre'de mevcūd görürsün. Şakın elini uzadup bir meve kıparma ve bir çiçek kıklamak için el urma ve bu naşihatlerümi ferāmūş idersen, sonra hayatından kaṭ'i ümīd it ve ol gice dahi ol Cezīre'de h'āb-ı gāflete varup yatma. Hemān Cezīre'ye vürūdından turma git. Çok gitmeden bir vādi vü şāħra vü bir beyābān-ı 'āzīme rāst gelürsün

ve ol beyābanda bir arslān resmi görürsün. Ol arslānı gördüğün vakitte her ne kadar hareket ider ise korkma, cansızdur. Yanına gidüp üzerine süvār ol. Gözlerün yum. Arslān harekete gelüp seni götürür. Arslānıñ turduğı yerde gözün açarsun. Ordan Āteş tağına gelürsün. Bu efsūnı okuyup korkma āteşden geç ve tağa çık. Tağ başında bir mağāra görürsün. Ol mağāra Ezrākıñ mekānidur. Be-her hafta bir def'a ol mağāraya gidecekdür. Artık orada nasıl yaparsun ve ne hile ile dest-gir idersin? Orasını bilmem. Fakat Ezrāk'ı dest-gir ve bi-huş itdüğün vakitte bir avuç toprak al ve bu efsūnı oku. Ezrāk'ın üzerine saç. Dahā korkma. Tağdan aşağı gelüp, tağ dāmenine yetişdüğünüzde bir 'azīm ejderhā görürsün. Sakın korkma. Kendüñi ejderhānıñ ağına at ve gözün yum. Ejderhāda hareket kalmadığını hiss itdüğün hālde gözün aç. Kendüñi yine ol süvār olduğun arslānıñ yanında görürsün. Zinhār arslāna karīb olma ve orada turma. Hemān acele it de yine Cezīre'ye gel ve Cezīre'nün meyvāsını yine ekle itmeksizin sāhile ve andan yine şişede olan yağdan ayacağına sür ve bahr-i muhītten geç. Yanuma gel. Ol vakit seni ta'rif ü tavşif iderek yine Çin'e göndereyüm.,

36

didi. Bu 'Utārid'ün söyledüğü işāretten pek mahzūz oldum. Efsūnları ezberleyüp, şişeyi alup koynuma kodum. Cenāb-ı Hakk'a tevekkül iderek Şir-Pençe'yi 'Utārid'ün yanında bırakup kendüm 'āzm-i rāh ve bir kaç gün zarfında bahr-i muhīt sāhiline varup oradan 'Utārid'ün ta'limi üzre şişeden bir parça yağ çıkarup, ayağıma sürüp bahre girdüm. Bakdum ki bahrün suyu taş gibi katılanmış. Ta'accüb eyledüm ve bir mah tamām giderek bahrden geçüp 'Utārid'ün söyledüğü Cezīre'ye erişdüm. Vākı'a orada cennet meyveleri gibi

envā-i lezā'iz meyveler ve rāyihālī gül ü şükûfeler gördüm. Orada daḥi tūrmayup hemān toḡrı yürüdüm. Çok gitmeden bir beyābāna yetiřdüm ve ol şāhrada bir 'azīm arslān gördüm ki görenüñ zehresi çāk olurdu. Arslān beni gördükde şayḥa vü na'raya başlayup aḡzından āteř saçmaya başladı. Ben daḥi bī-pervā karīb oldum ve birden şıçrayup üzerine bindüm ve gözlerümi kapadum. Arslān harekete gelüp bir daḡıḡadan soñra tūrdı. Gözüümü açup kendümi bir 'acāyib yerde gördüm ve etraf u cevānibe baḡdum. Arslāndan bir e'ser göremedüm. Ġayet ḥavf iderek kendümi yola şaldum. biraz gitdüğümden bir taḡa rāst geldüm ki bütün taḡ āteřdür. Nā'ra vü zebāne-i āteř-i 'arř-ı berīne efrāz u fūrūzān olmuř. Ol taḡı müşāhede eyledüğüm ḥāle ḥāyatımdan ḡat'i ümīd eyledüm. Mā-ḡařal 'Utārid'ün ta'līm eyledüğü efsūnı okuyup āteře dāḡil oldum. Gördüm ki āteřüñ ḡarāratı yok ve te'sirsiz āteřdür, mütēḡayyir ḡalup taḡıñ başına gitdüm. Orada bir 'azīm maḡāra gördüm. Kendü kendüme eyitdüm ki; "Eger bu sefer Ezrāk'ün eline giriftār olur isem ḡurtulmam." Çok ḡavf eyledüm. Pes, bir kūřede şaḡlanup gice iriřdükde ne görsem? Gördüm ki bir taraftan meř'aleler zāḡir olup iki biñ ḡadar bed-řekil ve bed-ḡeykel ve girye'l-manzar cādūlar peydā ve her birinde birer meř'ale ve ortalarında bir 'acūze-i bed-sūret gördüm ki nuḡūset anuñ cephesinde zāḡir ve āřikār idi. Gelüp cümlesi maḡāraya dāḡil olup ol 'acūz-i bed-ḡey'et maḡārada bulunan bir taḡt-ı murařřa' üzerinde oturup, diḡer cādūlar dest-ber-sine ḡuzūrında ayakda turduḡları gibi ol 'acūze Ezrāk olduḡını añladum. Velakin ḡorḡudan lerzeān ve ḡayātından ḡat'i

ümîd iderek giryân idüm ve kûşede tûrup ol hangâmeyi seyr iderdüm. Birden bakdum ki el ve ayağum kırıyup hareketden kaldum ve gördüm ki ol ‘acûz cādûlardan birini çağurup kulağına bir şey söyledi. Ol cādû taşra çıkup toğrı benüm tarafa geliyor. Bu hâli gördüğümde cesedümde cân kalmadı. Kaçmak istedüğümde ayağum bağılu feryâda başladukda ağızum mesdûd nâ-îlâç bî-çâre kalup kendümi cenâb-ı Hakk’da teslîm eyledüm. Ol la’în baña karîb olduğda hemân elümden tutup mağâraya götürdi. Ezrâk beni gördükde benüm hey’et ü heykelümden ta’accüb eyledi. Dehân-ı nahsunı açup; "Sen kim olıyorsuñ ve buralarda ne geziyorsuñ?, diyü hitâb eyledükde cevâben eyitdüm ki; "Ey melike-i devrân ve ey bî-gâne-i cihân! Bendeñiz bir dervîş ve seyyâh bir adamum. Çok şehirleri gezdüm. Çok yerleri gördüm; fakat geçende Bengâle’den Serendîb memleketine gitmek üzre bir kaç tüccâr ile bir gemiye binüp baħr-i muhîte girdük. Hemân bir günden sonra bād-ı muhalif ve zân olup bî-amân gemiyi ğark eyledi ve ben dahi bu vâkı’ayı gördüğümde serî’an gemiden bir tahta koparup tahta ile berâber kendümi bahre atdum ve kemâl-ı havf u herâsdan medhûş kalup bir sâ’atden sonra gözümü açup kendümi sâhilde görüp çok mesrûr oldum ve bahirden çıkup eşvabımı kurıdup oraları tolaşmaya başladum. Çok gitmeden bir Cezîre’ye uğradum ve ol Cezîre’de envâ-i meyveler gördüm. Ben dahi çok aç olduğum cihetle hemân ağaçdan bir meyve koparup ekl eyledüğümde medhûş oldum. Bir lahızadan sonra kendümi burada gördüm., diyü Ezrâk’a böyle ifâde ü takrîr eyledüm. Meger ol Cezîre’de bulunan ağaç ve eşcârı ol mel’ûna ihdâs itmiş ve oraya uğrayan ol meyvelerden bir danesini ekl iderken ol Cezîre’nüñ nevbetcîsi sihr ile bilüp ekl ideni tağ başına götürür imiş. Çün Ezrâk bu keyfiyyâtı bend-i gûş eyledi. Toğrı zan

iderek ve benüm latîf harf u güftārumdan mahzūz olup çok nevāziş ü ihsān ve ben daḥi ol kadar hızm̄etinde ikdām ve rızāsından tahşil eyledüm ki Cezīre'nün nevbetcisini çağurdup sū'āl eylemesini unuddurup ferāmuş eyledi. Mā- ḥaşal; "Ey pehlūvān!, Ezrāk benüm

38

sözūme inanup çok nevāziş ihsān ve bī-gāye istimālet iderek bensiz o maḡārada oturmaz idi ve ben daḥi çerb-zebānlık ve cāblūsi ü temellukler ile kendüsini rām ve her vechile nā'il-i merām olacagımı derk eyledüm. Bundan iki mah geçdi ki bir gice ol mel'ūna meclis-i bezm ü 'işreti tezyīn idüp esbāb-ı 'ayş ü meserreti āmāde vü ba'de't-tā'ām 'işrete meşgūl oldılar. Hīn-i 'işretde bir müddet kalkup ve dehān-ı hīlemi açup ser-mekr u efsūnı bāz eyledüm ve eyitdüm ki; "Ey nādire-i cihān ve ey melike-i ins u cān! Fermān-ı 'aliyelerünüz olur ise bu çākeri 'ādet-i sākīñūzi bilürüm. Siz efendūmūze sākī olayum." Didügümde sözüm̄den be-ḡayet mesrūr u müferrah olup, sākīlige icāzet virdi. Ben daḥi kalkup şişe'ii ve şurāhileri bir kūşede koyup, 'ādet-i sākīyān üzre böyle bir sākīgerlik eyledüm ki Ezrāk'ūñ āklı zā'il olup ve gözleri kapanup Ezrāk peyder-pey elüm̄den şarābı olup içerdi ve esnā-yı nūş-ā-nūşda medhūşluk ilācını şarāba dahīl idüp cümlesine içdürüp bir sā'at geçmeden cümlesi mürde-i bī-cān oldılar. Ben daḥi ihmālsiz kalup bir kaşāb gibi Ezrāk'dan mā'adā cümlesinūñ re's-i menḥuslarını kat' eyledüm ve Ezrāk'ūñ katlini daḥi kaşt eyledüm ise anı zinde götürmesi içün geldüğümü düşünüp bilā-te'hīr bir avuç toprak alup 'Uṭārid'ūñ ta'līm eyledüğü efsūnı okuyup Ezrāk'ūñ üstine saçdum ve muḥkem bağlayup bir seccāde içine koyup omuzuma almamla berāber toḡrı maḡāradan çıkup ve biñ ḥavf-ı cān ve ra'se-i cesed ile efsūn okumaḡa boşlayup āteşden geçüp ve taḡdan

aşağı indüm. Hemān tağūñ aşağısına geldüğüm gibi dāmen-i tağda bir ejderhā-yı 'azīm ve āteş-feşān gördüm ma'āyine müşāhede eyledüğüm gibi ol dem, ol ejderhā beni gördükde ağzını açup ağzında bir cehennem rū'yet eyledüm. Ol ejderhādan firār itmek istedüm. Ve yüzümü çevirüp havfdan kaçmağı kaşt eyledüğümde 'Uṭārid'ūñ naşāyihi hatıruma gelerek tevekkel'tü-ālellāh, diyüp kendümi ejderhānūñ ağzından cehenneme atdum ve kemāl u haşyetden medhūs oldum. Hīn-i huşyārda gözümü açdum bakdum ki bir şahṛā-yı bī-pāyāndayum ve uzakdan bir arslān müşā -

39

hede iderek bindüğüm arslān olduğımı bilüp isti'cālen ol arslāndan geçerek yine Cezīre'ye gitdüm ve oradan bir parça ārām veistirāhat içün bir kūşede Ezrāk'ı omuzumdan indirüp oturdum. Çünki ol güzel yemişler ve envā-i dürlü meyveleri gördüm. 'Uṭārid'ūñ pendini unıdup ekl-i meyveye yerümden kalkup bir şecerūñ altına gelüp meyvenūñ koparmasına dest-dırāzlık eyledüğümde nāgāh bir şayḥa-i 'azīm ve na'ra-i kavī istimā eyledüm. Arkama bakup gördüm ki biñ nefere karīb bir gürūh dīvler ve omuzlarında çüp-ı şimşād ve önlerinde bir kavī-heykel-i dīv toğrı benüm tarafuma geliyorlar. Ben dahi bu vāқи'anuñ müşāhedesinde be-tekrār belāya dūçar olup artık bu def'a kurtuluş yokdur. Ne yapacağımı bilemeyüp müteḥayyir u serāsīme turduğum yerde kuruyup şūret-i bī-cān gibi kaldum ve dīvlerle dikkatle bakduğumda önlerinde gelen dīv 'Uṭārid'i gördüm bir iki ḥayāt bulduğum gibi beni bir ra'se tutup düşdüm. 'Uṭārid, benüm korkduğumu gördükde gelüp; "Korkma." diyü hemān gözümünden öpdü ve; "Āferin bu senūñ yigitliğine." diyü çok iltifāt eyledi ve Ezrāk'ūñ giriftārından mesrūr oldu. Pes, baña bakup; "Şāyed ben şimdi saña gelmeseydüm sen bu

meyveyi ekl ider idũñ ve cümle çekdüğĩñ ta'ḳb u zaḥmetũñ nāfile ve sevdüğĩnden dahi nā-būd u mefkūd olurduñ." didi ve ben dahi müteşekkire dāmenini būs iderek ne gũnā geldüğĩni sũ'al eyledũm. Eyitdi ki; "Seni gönderdükden sonra bir cāsūs dahi senũñ ta'ḳbine gönderdũm ve ne vechile gidũp ne minvāl üzre Ezrāk'ı giriftār eyledüğĩñ cümlesini gördükde gelũp beni āgāh iderek ben dahi mesrūr olup, seni istikbāl eyledũm." didi. El-hāşıl ol gice ol Cezīre'de ḳalup istirāḥat eyledũk. Şabahleyin ḳalḳup 'Uṭārid eyitdi ki; "Bu bahirden geçmek müte'azzirdür. Buña bir tedbīr gerekdür." diyũ hemān bir efsũn okuyup cümlemiz birer ḳuş şüretine girdük ve Ezrāk'ı alup pervāz iderek deryādan geçũp maḳām u mekān-ı 'Uṭārid'e nüzũl eyledũk ve 'Uṭārid dahi beni tevḳīf itdirmeyũp; "Acele diyār-ı Çĩn'e 'āzim olmañuz icāb ider. Mebāda ki bu la'ĩne uyanup seni helāk itmesin." didi. 'Uṭārid'den bu sözi işĩtdüğũmde; "Amān efendũm Ezrāk bĩdār oldu -

40

ğĩ hālde naşıl yapayum?, didũm. Eyitdi ki; "Hĩn-i bĩdārından sābıḳan ta'lĩm eyledüğũm gibi bir avuc toprağa efsũnı oku da üzerine saç ve havf itme." diyũ ta'rif eyledükden sonra Çĩn tarafına irsāl ve beş altı menzil dahi şöḥbet ve hem-rāhlıḳ idũp girũ döndi .. Ben dahi Şĩr-Pençe ile rũ-be-rāh olduḳ ale'l-acele şeb u rũz ārām itmeyũp yol giderek tā ki Çĩn'e ḳarĩb olduḳ. İbtidā, Şĩr-Pençe'yi müjde virmege, ḥużũr-ı şāha irsāl eyledũm. Şĩr-Pençe ḥużũr-ı şāha gelũp benũm 'avdetũmden müjde virdükde Hũşang şāh ve cemĩ vũkelā-ı vũzerā vũ erkān-ı devlet u 'āyān-ı ḥāzerāt ve ahālĩ-i memleket tamāmen Behrām'ũñ ḥalaş olması içũn mesrūr u müferrāḥ oldılar. Şāh-ı cihāndan mā'adā cümlesi beni istikbāl iderek kemāl-ı ḥürmet ü'izzet ile beni şehre dāḥil eylediler ve ḥaḳḳũmda eltāf-ı

şāhāne-i erzān u şāyān olındı. Ol gün pādīşāhuñ emriyle ol k̄ālīb-ı senkleri ihzār eylediler ve hūzūr-ı şāhda Ezrāk cādūyı h̄vāb-ı gafletden bīdār eyledük. Ezrāk cādū mel'ūne gözlerini açup kendüsini bir başka maḥalde bulup ta'accüb eyledi: Bu ne ḥāletdür?, diyü sū'al eyledükde Hūşang şāh buyurdılar ki; "Bunları sen mi senk eylediñ?, 'Evet, ben eyledüm., didükde şāh eyitdi; "Bunları yine şūret-i ašlīyesine tahvīl it ki senüñ cürm ü günāhıñı'afv ideyüm." didükde Ezrāk cādū ḡāzablanup hemān kahrca bir şūrtlere nazar eyledi ki ol mazlūmlardan bir şayḥa u girye-i 'āzīm zāhir oldı. Hūşang şāh bunu gördükde katlini baña işāret eyledi. Ben dahi Allāh'dan isterdüm. Bilā-mühlet kemerümden ḥançerümi çıkarup bir kerre Ezrāk cādūnuñ ḥulķūmına darb eyledüğümde bilā-tehīr cān-ı pelīdi cesed-i ḥabīsinden çıkup vāsl-ı derk-i esfel-i sāfilīn oldı ve kanını alup taş şūretlere sürdügümüzde bir ra'd u şā'ika-i kavī zāhir ve bir laḥzadan sonra ol iki k̄ālīb yine-şūret-i ašlīyelerine girüp her tarafa bakarak kaldılar ve serāşime her tarafa bakup kendülerini bir 'acīb yerde buldılar. Pes, Behrām ağzını açup; "Bu ne söydür? Ve bu maḳām ne mekāndur?, diyü şordukda cevābān ben söyledüm: "Ey pehlīvān! Bu pādīşāh-ı cihān ve şehen-şāh-ı şāhib-kırān Hūşang şāhdur ve bu diyāra musahḥar buyurduklarında sizi taş görüp ve on iki sene

41

oldı ki siz taşsunuz. Cenāb-ı pādīşāh-gerdūn bārgāh-ı merḥamet idüp sizi tahlīs eyledi." diyüp cümle ahvālını beyān ve takrīr eyledüğümde, yerinden sıçrayup ve gelüp dāmen-i Hūşang şāhı takbīl iderek ve icrā-yı du'ā vü senā eyledi ve şāh-ı cihān dahi Behrām'un tahlīsinden çok mesrūr olup Behrām'ı Çīn'e ḥākān itdükde kabūl itmeyüp; "Rikāb-ı şāhāneden ayrılmam." diyü cevāb virdükde Hūşang şāh dahi anı 'āsākīr-i zafer-me'āşire sipāh-sālar eyledi. Tā ki ḥāk-i pāy-ı

kahramānanelerine vāşıl olduk ve Behrām'ın hāl ü ahvālî bu idi ki ifāde
 eyledüm." Gerden-Keşān hatm-i kelām eyledi. Kahramān bu ser-güzeşt-i ġarîbe
 ve vākî'a-i 'acîbeyi Gerden-Keşān'dan istimā' eyledükde bî-nihāye müte'accib
 olarak ve Gerden-Keşān'ın cesāret ü cür'etine ve ġayret ü himmetine āferīn ü
 taḥsīn idüp; "Ācabā Behrām'ın validesi Kamerrūh'ın ahvālî nasıl oldu?, diyü
 şorduklarında Gerden-Keşān eyitdi ki; "Evet. Kamerrūh'ın dahi tahlîsi içün bir
 iki def'a Şehbāl şāh cem'iyet-i 'asākîr ile kūh-ı Kamerd'e Ekvāl'ın üzerine
 gittüğünü istimā' eyledüm; fakat mu'ameleleri nasıl olduğunu ma'lûm idemedüm."
 diyü ifāde-i ma'rız-ı Kahramān eyledi ve Kahramān dahi bu hikāye-i ġarîbeden
 ol gice müteḥayyir ü ta'accübde kaldı. Gözine uyku girmedî. Āle's-şabāh berü
 taraftan Hūşang şāh gelüp vücūd-ı şehir-yārenenlerine taht-ı tāt-dārane'i
 müzeyyen idüp kemāl-ı şevket ü celāl ile evreng-i saltanatda cülūs iderek sâ'ir
 vüzerā vü vükelā yerlü yerince ve diger pehlüvānlar mekân-ı muḳarrerelerinden
 şandāle-i şecā'atde karar u ārām eylediler ve bā-emr-i şāhı ihzār, Kahramān'a
 Gerden-Keşān-ı 'ayyārı gönderdi ve Gerden-Keşān gelüp teblîğ-i peyāmda
 sem'an ve tā'atān diyerek kalkup libās-ı pehlüvān ile mülebbes ve esbāb-ı
 kuvvet ü şecā'atle müsebbeb kendüsini tezyīn ü ārayış idüp huzūr-ı şehen-şāhîye
 revān olup vakta ki bārgāh-ı gerdun-ı dostgāh-ı pādīşāha dāhil oldu; cemī'
 vükelā vü vüzerā vü pehlüvānlar yerlerinden şıçrayup istikbāl-i bā-kemāl idüp
 icāb üzre ta'zīm ü tekrîmi icrā iderek şadā-yı ferah-efzā-yı mübārek-bādı
 'ayyūka işāl eylediler ve Kahramān dahi tevķīr ü celādet ile gelüp pāy-ı taht-ı
 pādīşāhîde konılan şandālyede karar u ārām eyledi ve 'ayyārān-ı tarrārān etrāf-ı
 meclisden şaf-ender-şaf

düzilüp dest-ber-sine tırdılar ve ğulām-ı hūb şüret pervāneler gibi ol şem'ı meclise müdevver ü dā'ir icrā-yı hı̄zmetde feānen ü māhir idiler. El-kıssa böle bir meclis tertīb ve ārāyış eylediler ki ancak Süleymān ve İskender 'āleyhimā's-selām hazretlerinin üçüncü meclisi denilse ca'izdür. Pes, şah-ı bā-şükūh kemāl u vaķār ile Kahramān dil-āvere hı̄tāben; 'Ey nāmdār! Bu gice 'azīmet olınsa nasıl?, diyü sū'āl buyurduklarında Kahramān-ı kārđān yerinden kalkup icrā-yı du'adan soñra; 'Emr ü fermān pādişāhımuñdur." diyüp yine yerinde sākın oldu ve Hūşang şah Kahramān'ıñ bu güne girdārından mesrūr ve dīdeleri pūr-nūr olarak der-sā'at münādiyle göç nidāsı emr olındı ve 'asākır-i bī-şümār tehyie-i esbāb hareket ve āmāde-i rāh-ı 'azīmete meşğūl oldılar. Nısfu'l-leylde bā-emr-i şehen-şāhı göç kösi çalındı ve hayme vü bārgāhları büküp, yükledüp ol 'asker-i garrān ve sipāh-ı bī-şümār cümleten semend-i bāl-peymāya süvār ve serverān u nāmdārān ü pādişāhān ser-ā-ser süvār ve rū-nihāde-i diyār-ı Hindistān oldular. Kaṭ-i merāhil ve tayy-ı menāzil iderek tā zamān-ı kalīde sevāhil-i deryā-yı 'ummāna karīb olup ve ol sevāhilde bir cā-yı bā-şafā vü bir maķām-ı zībā ve mekān-ı hoş havāyı müşāhede eyledüklerinde o şahrā-yı sevāhilde hayme vü bārgāhı bī-pervā kurup ol maķāmı menzil eylediler ve kemāl-ıistirāhat ile ārām u karār idüp 'ayş ü nūşe meşğūl ve şarf-ı himmet ü sürūr iderek nağme-sāz oldılar ve hīn-i mağribde 'askerden altmış kol çıkup etrāf-ı ordugāhı tolaşup muhāfaza üzre oldılar. Ol kadar ki bir parça gice geçüp karīb-i nısfu'l-leylde 'ale'l-ğaflet ordugāhda bir 'azīm gürüldi kopdı ve 'asākır uykularından sıçrayup atlar ürkdiler ve herkes serāsımevārī fiğāna başlayup ne olduğı kimseye ma'lūm degil iken pādişāh-ı cihān Hūşang şah ile Kahramān ve Kahtarān ile ve diger pehlüvānlar h'āb-ı rāhatdan bīdār ve hayme vü bārgāhdan çıkup ulaşub ve şer

ü şūrī istifsār buyurduklarında Gerden-Keşān ‘ayyār eyitdi ki; "Pādişāhum! Deryādan bir ‘āzīm cānavar çıkmış ki görenler hayrān ve serāsīme olur ve ol cānavar dahi hamle vü bāzī-i künān ardugāh tarafına geliyor ve def‘ine bakılmazsa ‘asākiri berbād itmesi muḳarrerdür." diyü pādişāh-ı cihāna

43

ifāde vü beyān eyledükde, Hūşang şāh ta‘accüb iderek "Bu bir ‘acāyib cānavarın teferrüci lāzumdur." diyüp Ḳahramān ve Ḳahtarān ve Behrām ile berāber süvār ve seyr-i cānavara ‘āzīm oldılar. Sāhile ḳarīb oldukda bakdılar ki deryā tarafından bir ‘acāyib cānavar geliyor; faḳaṭ görenlerün zehresi çāk ve ḡaltān-ı rū-yı Ḥaḳḳ oluyor. Ol cānavar filūn iki ḳadar nice büyük ve dört gözi vardur ki her biri bir meş‘ale gibi rūşen ve altı ayaklı ki her bir ayaḡı ‘amūd gibi ḳavī ve gergedānvārī. Cebhesinde bir buynuzı vardur ki iki arşūn uzunlukda, ucu yarım zirā‘ḳadar kırmızı la‘l-i bedahşān gibi dirahşān ve ḳaşşūrī şebah taşı gibi siyah ve ol cānavarın rengi ol ḳadar siyah idi ki leyl-i zalām anuñ yanında rūz-ı rūşen idi. Mā-ḥaşal ordugāha ḳarīb ve adamları gördükde hamle iderek hayvanca rāst geleni pāy-māl ve ādemce nezdik olanı bir ḍarb-ı boynuz ile kebāb gibi onar beşer ādemi boynuzı ile sūrāh ve ber-havā-i pertāb ile deryāya atardı ve pādişāh ve pehlüvānlar bu cānavarı gördüklerinde hayātdan ḳaṭ‘i ümīd iderek tedbīrden me’yūs olup ḥā’ifen serāsīme ve ordu vü ‘asākirden bir ferd-i vāhid ḳalmayacağını añladılar ve ‘asākir dahi bu ahvālī gördüklerinde müşevveş ve maḡşūş bir ḥāl ile feryād u fiḡān ile firārī ihtiyār itmeye başlayup cānavar ise ādemün şadāsını işitdükde dahā ziyāde ḥamleci olup her taraftan ‘asākiri nā-būd u mefḳūd eylemege āḡāz eyledi. Āhirü’l-emr pādişāhuñ emriyle ‘asākiriñ hezīmet ü firārları emr olunmak istedüklerinde Fāris-i meydān-ı şecā‘at ve

Ḳahramān pür-şalābet rū-yı handānı ile pādişāha hitāben eyitdi ki; "Pādişāhum" Bir cānavar-ı bahriden iki kere tokuz yüz biñ asker ile kaçmak ve firār itmek layık mıdur?, diyüp hemān gergedāndan inüp ve silāhları çözüp bıraktı. Bir kemendden başka esliha-i harbden bir şey berāber almayupistirāhat-ı uykuya gitmek gibi ol cānavar tarafına āzm ü rū-be-rāh olduğda her ne kadar Hūşang şāh ve sā'ir pehlüvānlar men' eylediler ise muḳayyed olmayup müteḥayyir kaldılar ve Ḳahramān'ın fevt olmasından müteessif olup bakakaldılar. Berü tarafından Ḳahramān

44

dil-āver cānavara ḳarīb olup cānavar dahi Ḳahramān'ı gördükde Ḳahramān'a hamle eyledi ve Ḳahramān'ı almak üzere boynuzını doğrıldup hamle eylediği esnāda ol nāmdār-ı cihān u pehlüvān-ı cesāret-bünyān dest-i Ḳahramān'ıyi uzadup ve ol cānavar-ı āzīmün buynuzını tutup ve kuvvet-i bāzū ile keşān-ber-keşān ordugāha. getürüp bilā-amān kemendini cānavarın gerdanına atup bir eliyle boynuzını ve bir eliyle kemendün ucunu tutup ol altı ayaklu cānavar-ı bahriyi der-dezt ve maḡlūb eyledi. Toḡrısı Ḳahramān'ın bu zūr u kuvveti kimsede bulunmuş degil. Bir koyun veyahūd bir öküzün boynuzından tutulur ise çekmesi müte'azzir ve kulağından girift olunur ise çekilür, ḥālbuki böyle bir cesim ü āzīm cānavarı boynuzından tutup maḡlūb eyledi."diyü Hūşang şāh vüzerā vü vükelāya hitāb iderek dil ü cāndan Ḳahramān'ın zūr u kuvvetine āferin, ve tahsīn eyleyüp şadā-yı şād-kāmī-i bülend ü efrāz eylediler ve Ḳahramān dahi ol mehib cānavarı huzūr-ı Hūşang şāha getürüp; "Bu degil mi? Sizi ve āsākiri kaçıracak?, diyü hemān üzerine binüp şāhın öninde cevalān itdirmeye başladı. Ḳahramān'ın bu cesāreti ve cür'etini şāh ve sipāh

gördüklerinde engüşt-i hayretleri ber-dehân kaldılar ve ol leyl-i zulmānide cānavaruñ dört gözleri meydān u ordugāhı rūz-ı rüşen gibi iderek ila-vakti's-seher Kāhramān cānavaruñ üzerinde cevelān ve her cānibine şitābān olarak cānavar ise deryāyı gördükce ğāzab-ı tehevvr ü kuvvet ile cānib-i bahre gidüp kendüsini deryāya atmak ister ise Kāhramān'ın kuvveti ğālib olduğundan deryāya yanaşdurmayup ol meydān-ı vāsi'de şābaḥa kadar cānavarı koşdurup ve cānavar yorilup rām olmaya geldi ve bütün bütün rām u nerm eylemek içün bir kaç gün ol mekānda kalmalarını Kāhramān-ı dil-āver Hūşang şāhdan iltimās eyledi ve Hūşang şāh dahi iltimās-ı Kāhramān üzre bir haftaya kadar tevķife emr olındı ve her gün Kāhramān da cānavara binüp aḥşāma kadar cevelān itdürüp ḥin-i mağribde kendü çadırı öninde kemendi ile bağlayup bil-nefs nevbeticilik iderdi ve ol bir hafta zarfında böyle rām eyledi ki bi-pervā çadırın öninde bağlayup yaturdı. Pes, bir gün şehen-şāh-ı cihān Hūşang

45

şāhuñ emriyle bir meclis-i āzīm ākd u müşāvere diyār-ı Hindistān içün bir maḥfil-i bārgāh-ı şāhīde cemi-i vūkelā vū erkān-ı devlet ihzār kılınup ve pehlüvānlar dahi āla-meratibihim şandālide karar idüp tekml-i meclisden sonra Hūşang şāh başını kaldurup buyurdılar ki; "İş bu deryā-yı ummāndan geçmek müte'azzir ve müşkildür ve biz dahi el-ḥamdülillāh zahā'ir ü nafaḫadan bi-niyāz ve karadan gidilse olmaz mı?, diyü sū'al buyurduklarında vezir-i dirāyet semiri bulunan mübārek-re'y leb-i edeble zemini takbīl ve böyle ifade eyledi ki; Beyit:

Tā felek pāyende bāşed şāh-ı mā pāyende bād

Āftāb-ı devleteş ber bendegān tā bende bād

Şimdi bu bezm-i makām eyledüğümüz sāhil re'sü'l-hazer olduğı. ma'lûm-i şehr-yārāneleridür ve burdan geçmek üç günlük yol iken kendümüzü niçün zahmet ü meşakkate düçar idelüm. Hemān eyüsi budur ki tevekkel'tü- 'alellāh diyüp şuradan geçüp öte çıkalum ve oradan deşt-i Sindīye gidüp bārgāhı kuralum." didükde cemī 'vüzerā vü erkān-ı devlet bu maşlahatı pesend idüp şāh dahi bu tedbire rāzı olup ve ihzār-ı gemi ü tehyie-i esbāb-ı bahriyyeye meşgûl olup zamān kalilde tedārik ve esbābı müheyyā ve ol 'asākır-i bī-şümār zevrak u rû-yı âbda revāne oldılar. Ve Kahramān-ı nāmdār dahi mahşûşān bir 'azīm gemi yapdurup sefāyin ve gemi vü yelken ve şandāl ve bedellü-şükka vü kalyona binüp hitāmında Kahramān hāh-nā-hāh cānavarı gemiye çeküp ve kendüsi dahi binüp hareket eylediler ve cānavar deñizi gördükde her ne kadar çabalayup deñize atlanmasını istedi ise de bī-sūd u bī-fā'ide mahbûs u zebûn oldu ve Kahramān dahi bir an fāriğ olmayup mukayyed ü muhāfaza iderek kendüme eyü bir at buldum." diyü müferrah u mesrûr idi. El-kışsa ol 'asākır deryā mişāl kesretlerinden rû-yı deryâyı mestûr eylediler ve giderek be-iznillāh-ı ta'āla sālimen ve gānimen deryâyı geçüp dördinci gün sāhil görindükde fevka'l-gāye mesrûr u şād oldılar ve sāhile karīb olup deryādan çıkdılar ve ol gice kenar-ı deryāda istirāhat iderek irtesi 'ale's-seher kalkup rû-nihāde-i deşt-i Sindī oldılar karye ve köylere rāst geldüklerini nehb ü gāret

46

birle ihrāk ve her tarafa dest-i tetāvüli dırāz iderek giderler idi ve bir kaç gün gitdüklerinde bir cā-yı hoş-āb ü havā ve bir makām u mekân-ı dil-ārā'ya irişdiler. İstirāhat u ārām eylemek üzre hayme vü bārgāhı ber-pā eylemesine emr olunup der-sā'at ol bārgāh-ı felek-iştibāhı bī-pervā hayme vü çadırları kurup

ārām eylediler ve ol gece orada kaldılar ‘ale’s-şabāh yine bā-emr-i şāhī ‘ākd-ı meclis-i müşāvere olunarak ve bā-ma’rifet re’y-i meclis ile Hind’e nāme ile bir elçinüñ irsālını rāy görüp der-sā’at debīri nazīr-i bā-habīri ihzār ve bir nāme-i müfid ü muhtaşaruñ terkīmiyle irsālını izhār ve emr olunup debīr-i pūr-tedbir dahi bu maẓmūnla bir nāme’yi tahrīr eyledi. Ki,

Maẓmūn-ı Nāme-i Şāh-ı Cihān Hūşang Şāh Be-Rā’y-ı Hindistān:

Be-nām-ı Hudāvend-ı arz u semā
 Kerīmet u rūzī-dih u reh-nümā
 Hudāvend-i mihr ü Hudāvend-i māh
 Hudāvend-i mülk ü Hudāvend-i cāh
 Hudāvend-i mūr ü Hudāvend-i mār
 Hudāvend-i nūr ü Hudāvend-i nār

"Ve sāniyen be-nām-ı Resūl-ı Kibriyā cenāb-ı ḥazret-i İdrīs ‘Aleyhi’s-selām ve sālisin ibni-Hattāb-ı müstetāb ez- cenāb-ı celālet me’āb mā ki kätilü’l-küfferat ve’l-müşrikīn kätī’ı a’dā-i dīn-i müz’imu etvefu’l-ferā’in mağfīret be-cānu’l-havākīn-i sultānu’l-guzāt ve’l-mücāhidin şehen-şāh-ı felek-bārgāh ve pādīşāh-ı gerdun destgāh-ı ḥākan-ı bī-iştibāh Hūşang şāh ibni siyāmuñ ibni Keyūmers be-fermān-ı fermā-yı memālik-i Hindistān siz ki re’y-i Hindisiñüz, enhā olunur ki be-tevfīk-i Allāh’ü-t-ta’āla rū-yı cihānı vücūd-ı müşrikinden pāk ü kalī’vü kam’rişe-i a’dā-yı dīn ve def’ü ref’i bīh-i muḥālif-i dīn-i mübīn ve kaṭ’i silsile-i bed-kiş ve ayīnleri ikdām ü ihtimām-ı mülūkānemiz derkār bulunduğı cihetle lahzā size ‘ilām olunur ki cenāb-ı Ḥayy-ı lā-yemūt kuvvet-i dehende-i düstdan bā-sübūt ve rūz-i resān-ı mār u mūr ü melāh ü ‘ānkebūt ki benī-ādemüñ

levāzım-ı zarūriyesi içün âteşi halk ü icād eylemiş iken siz anı hālîk bilüp nāfile yerde ibadet ü tâ'atı icrā ve cenāb-ı hālîk-ı hakîkiyi ferāmûş eyledüğünüz cihetle vācibe-i zimmet-i şāhānemiz oldu ki sizi rāh-ı dālālet ü gümrahiden rāh-ı rāste de-

47

lālet ü istimālat idelüm. Binā-ber-ān nāme ve elçümüz irsāl kılındı. Şāyed rāh-ı rāste gelüp dīn-i mübīni bilüp kabul idecek olursanız mu'tarif ü ikrār ü gümrahiden vaz geçer iseniz febihā yine memālik-i Hindistān sizün ūhdeñize havāle ve taht-ı saltanatda iclas olınsunuz ve illā Hindistān'ın hāk ü toprağı bihine ve ummāna rihte itmeyince sakin olamam. Nāme tam ve's-selām." diyüp debir-i rūşen-zamir nāme'i bu maзмünla terkīm ü taḥrīr ve pāye-i serir-i a'lāya taḥdīm ü taḥrīr eyledi ve Hūşang şāh dahi nāme'i ba'de'l-mütālā'a mühr-i mülūkānelerine memhūr ve iki parmağı arasında tutup pehlüvānlara hitāben eyitdi; "Sizden kangınız bu nāme-i şāhānemi alup elçilik şüretiyle Hindistān'a azimet ve Re'y-i Hind'e işāliyle cevābını aḥz ve götürülmesini ta'ahhüd idersünüz buyurduklarında." der-sā'at şir-i pişe-i dil-āveri ve şecā'at u ḥarbi meydān-ı neberd u mübārezet sol cānibün üst şandāle-i pehlüvānide sakin-a'na Kaḥtarān ejderhā-şifat yerinden hareket du'a vü senā-yı şāhāne'i lede'l-icrā ḥıdmet-i elçiligi ta'ahhüd birle nāme'i dest-i Hūşang şāhdan aḥz u kūşe-i külāh-ı pehlüvānide muḥkem eyledükden sonra yine Hūşang şāh "Pehlüvān-ı pāy-ı tahtum Kaḥtarān-ı ferhunde bahtum icrā-yı elçiligine kadar kangınız muvāffakat ve murāfakat idersiniz?" buyurdılar. yine cānib-i çepden senā-yı şandāle-i pehlüvānide oturan pehlüvān bā-nām sipāh-sālār-ı asker-i İslām Behram-Cibillī yerinden şıçrayup umūr-ı murāfakat u ma'ıyyetligi der-ūhde eyledi ve Hūşang şāh ḥaklarında ediye-i hayriye-yi zebān tekrār ile tezkār eyledüklerinde vezir-i

Āsaf zāmīri mübārek-re'ytehyie-iesbāb-ı sefer-i elçilik tedārigini emr buyurup mübārek-re'y dahi bā-emr-i şehen-şāhītehyie-iesbāb-ı sefer-i sefir ve tedārik-i mühimmāt-ı elçiye mübāşeret birle üç gün zarfında temīm -i mehāmm iderek hūzūr-ı pādīşāha 'arz u beyān eyledükde şehen-şāh-ı cihān temāşā-yı esbāb-ı mezkūr içün pehlüvān-ı cihān Kahramān ile berāber süvār ve bir tepede karar eylediler ve elçinün esbābından ibtidā beş yüz kadar çadır-ı zer-nigār hūzūr-ı şāhdan çekildi. Anuñ arkasında biñ beş yüz haml ü eskāl mühimmāt-ı sefere çekilüp andan sonra on biñ 'āsakir-i ber-güzide ve sipāh-ı cihān-ı nādide vü gūş-ı gerdün nā-şenide tecemmülāt-ı

48

vāfire ile geçti. Andan sonra iki pehlüvān-ı nāmdār ve dil-āverān pür-mehābet Kahtarān ve Behrām şüküh u şevket ile ve 'akablarında dahi iki biñ kadar merdān-ı cengi şir-gir gelüp geçdiler bu günā tedārikden pādīşāh-ı cihān mesrūr olup mübārek re'y'i tahsīn eyledi ve Hūşang şāh ol tedārik ü esbāba nazar ider iken bağıteten ser-halka-i 'ayyārān, Gerden-Keşān hūzūr-ı Hūşang şāha gelüp ve ba'de'l-edā-yı revāsim-i du'a vü senā Kahtarān'ıñ ma'iyyetinde bulunmasını ricā vü niyāz eyledükde Hūşang şāh dahi müferrah olup ve Gerden-Keşān'a ihsān-ı ruḡṣat buyurdılar. Gerden-Keşān Şir-Pençe'i alup iki yüz 'ayyārān-ı tarrārān ile berāber elçinün 'akabine rü-be-rāh olup gitdiler ve pādīşāh ile Kahramān dahi hayme vü bārgāhlarına 'avdet üistirāhat ve cevāb-ı nāmeye muntazır oldılar. Reften-i pehlüvān-ı cihān Kahtarān Bā-elçi-giri-i Hindistān: Ammā rāviyān-ı aḥbār böyle rivāyet eylediler ki çün Kahtarān bā-emr-i şāhib-kırān elçilik ile revāne-i diyār-ı Hindistān oldu. Ol gün giderek hīn-i 'aşrda bir maḡām-ı vā'side hayme vü bārgāhı ber-pā eyleyüp ārām u iştirāhat eylediler ve Kahtarān,

Behrām ile berāber kendülerine mahşûş kurılan çadıra girüp ‘ayş u işrete meşğûl olur iken nāgāh gîrīv ü gûlgûle āşikār oldu. Ser-heng-i ‘ayyārān Gerden-Keşān bārgāha dāhil olup ve kendüsi dahi elçî ile berāber gidilmesinüñ ruḥṣat-ı müjdesini götürüp Kaḥtarān’a izhār eyledükde Kaḥtarān Gerden-Keşān’uñ gelmesinden ḥadden aşırı memnûn ve mesrûr olup yeñiden şoḥbet ü sürûra başlayup izhār-ı meserret eylediler ve o gice orada ārām eyleyüp irtesi gün göç nidāsi mürtefi ve ḥayme vü bārgāhı yükledüp yola düşüp revāne oldılar. Ol gün dahi vakt-ı ‘aşrda yine bir mekân-ı zībāda çadırları kurup ārām eylediler ve ba‘de’t-tā‘ām bisāt-ı ‘işreti baş eyledüklerinde ser-heng-i ‘ayyārān Gerden-Keşān, Kaḥtarān’uñ çadırına duḥûl ve ilerüye gidüp Hindistān’uñ aḥvālını belleyüp bir haber getirilmesini ruḥṣat istid‘ā eyledi. Kaḥtarān dahi ruḥṣat ve her vechile kendüsin muḥāfāza eylemek içün tenbih ü tehdîd eyledi. Gerden-Keşān dahi çadırdan çıkup levāzım-ı zarûriyesi bulunan esbāb-ı ‘ayyārı cîlbend ü cāntaya koyup ordu vü bārgāhıuñ umûr-ı muḥāfazasını Şîr-Pençe’ye

te’kiden tenbih iderek yola düşüp yalınuz revāne-i şehri Hindistān oldu. Ol gice hîn-i şafaḳda künkire-i burc u bārū-yı şehir görindi. Gerden-Keşān dahi kenar-ı Şehre karîb oldukda tebdîl-i cāme iderek ‘aynen bir sā’il libāsını giyüp şehre dāhil oldu ve muktezā-yı tabi‘at-ı ‘ayyārān bulunduğu üzre Gerden-Keşān dahi her lisāna āşinā ve her güne hîle vü mekr u füsûna māhir idi. Şehir-i Hind’e dāhil oldukda her tarafı tolaşup esvāk u bazarda seyr ü teferrüce meşğûl oldu. Çarşu pazara vüsûl eylediği ḥalde gördi ki çarşu başında bir muraşşā şandāle kurulmuş ve üzerinde birşeytānvārî ‘ayyār-ı mekkār oturmuş devr tā devrinde şaf‘ayyārān düzilüp ol şeytānuñ emrine muntazır тұrmışlar. Gerden-Keşān bu aḥvālî

gördükde hafıyyen bir adamı nezdine çağurup; 'Bu şandāle-yi 'ayyārīde oturan ve öninde 'ayyārlardan şaf çekilen kimdür?, diyü sū'āl eyledükde ol adam; "Sen ğaribisin?, didi. Gerden-Keşān; Evet, ğaribüm. Yeñi geldüm ve kimseyi bilmem." didükde ol adam eyitdi ki; "Bu oturan fermān-fermāyı Hindistān Re'y-i Hind'ün Düzd-Efser nāmında 'ayyārıdır ve digeri dahi 'ayyārlarıdır." diyü Gerden-Keşān'a cevāb virüp beyān eyledi ve Gerden-Keşān dahi āgāh olduğda Düzd-Efseri eyüce bellülemek üzre i'āde ve Düzd-Efser'ün önine gelüp dilenci hey'etinde bir şey istediğinde Düzd-Efser, Gerden-Keşān'ın gözlerine bakup cāsūs olduğına şübheye düşüp Beyit:

Çeşm-i tū be-ahū-yı Haten seht şebihest

Ez çeşm-i tū-peydāst ki māder be-Hatāi

maşaddakınca egildi ve; "Berü gel!, diyü Gerden-Keşān'a hitāb eyledükde Gerden-Keşān ilerü gelüp, Sen kimsin?, diyü Düzd-Efser şordukda, Gerden-Keşān eyitdi ki; "Ben bir ğaribüm ve bugün şehre dāhil oldum." diyü cevāb virdi. Düzd-Efser Gerden-Keşān'ın elinden tutup ve kalkup üzerindeki esbābı çıkardukda cantā-yı 'ayyārīsi zāhire çıkıdı: Bre tutun.!, diyü 'ayyārlara emr eyledi ve 'ayyārlar dahi Gerden-Keşān'ın üzerine üşüşüp elini ve ayağını bağlayup turdılar. Düzd-Efser dahi ol meydānda Gerden-Keşān'ı işkenceye çeküp; 'degnek', diyü söyledi. Der-sā'at bir koltuk degnek hāzır eylediler ve Düzd-Efser kendü eliyle Gerden-Keşān'ı darb ey-

lemege başlayup; 'Toğrı söyle! Sen kimsün? Toğrısını söylemeyince elümden kurtulamazsın." diyüp Gerden-Keşān'ı darb eyledi ve Gerden-Keşān gördi ki

bir zālīm ve insāfsız ‘ayyārdur; sırrını ketm itmeyüp; "Evet, pādīshāh-ı cihān Hūşang şāhuñ elçisi Kahtarān ile berāber geldüm ve ‘ayyārlardanum ve gelüp şehirden bir haber alup Kahtarān’ı ihtār ideyüm." didükde Düzd-Efser darbından el çeküp ve Gerden-Keşān’ı alup hānesine götürüp yer altında zindānda der-zencir eyledi ve kendüsi Re’y-i Hind’e haber vermek için serāya revāne oldu ammā ol vakt ki Gerden-Keşān’ı götürüp hānesinde der-bend eyledi. Düzd-Efser’ün ‘iyālī hānede yok idi. Hamama gitmişdi ve bir taraftan elçī-i Hūşang şāhdan Re’y-i Hind’i habir eyledüklerinde der-sā‘at emr eyledi. Vezir ile bir kaç vükelā istikbāl ünvāniyle şehirden çıktılar ve istikbāl için çıkan vezirden sonra Düzd-Efser ‘ayyār Re’y’i duhul eyleyüp Gerden-Keşān’ın ahvālını kemā-kān‘arz ü ifāde eyledi ve Re’y dahi bu sözden çok mesrūr ve Düzd-Efser’ün dikkat u ikdāmına; aferin, iderek Gerden-Keşān’ın ihzārını emr eyledi ve ammā bu taraftan Gerden-Keşān zindānda mahbūs olındukda zindānda feryād u figāne başladı ve Düzd-Efser’ün ‘iyālī hamamdan gelüp bu efgān ü feryādı işitdükde ta‘accüb eyledi ve zindān kapusına gelüp; 'Sen kimisin?', diyü sū‘āl eyledükde ve Gerden-Keşān dahi Düzd-Efser’ün haremī olduğunu derk iderek eyitdi ki; "Amān ey hānım efendüm! Benüm imdāduma yetiş ve beni mu‘āvenet eyle. Ben bir fukara vü dilenci bir adamum ve falān mahallenün sakinlerindenüm; faķat benüm bir güzel ü ra‘nā kızum vardur. Bilmem nerede Düzd-Efser anı görmiş de ‘āşık olmuş ve bir kaç def‘a benden istemiş ve ben dahi viremem." diyü cevāb virmiş isem de anuñ için gāzab iderek bu gün beni zūr ile çağurup ve bağlayup ve çokca darb eyledükden sonra burda mahbūs eyledi." didükde artık bu haber-i vahşet-eserden dīde-i ‘iyāl-ı Düzd-Efser, tīre vü tārīk olup der-sā‘at bend-girānı Gerden-Keşān’ın gerdanından çıkarup ve mahbūsdan tahliye birle avcına bir yüz kadar altun koyup; 'Al bunı harc-i rāh

bir zālīm ve insāfsız ‘ayyārdur; sırrını ketm itmeyüp; "Evet, pādīshāh-ı cihān Hūşang şāhuñ elçisi Kahtarān ile berāber geldüm ve ‘ayyārlardanum ve gelüp şehirden bir haber alup Kahtarān’ı ihtār ideyüm." didükde Düzd-Efser darbından el çeküp ve Gerden-Keşān’ı alup hānesine götürüp yer altında zindānda der-zencir eyledi ve kendüsi Re’y-i Hind’e haber vermek içün serāya revāne oldu ammā ol vakt ki Gerden-Keşān’ı götürüp hānesinde der-bend eyledi. Düzd-Efser’ün ‘iyālī hānede yok idi. Hamama gitmişdi ve bir taraftan elçi-i Hūşang şāhdan Re’y-i Hind’i habir eyledüklerinde der-sā‘at emr eyledi. Vezir ile bir kaç vükelā istikbāl ünvāniyle şehirden çıktılar ve istikbāl içün çıkan vezirden sonra Düzd-Efser ‘ayyār Re’y’i duhul eyleyüp Gerden-Keşān’ın ahvālını kemā-kān‘arz ü ifāde eyledi ve Re’y dahi bu sözden çok mesrūr ve Düzd-Efser’ün dikkat u ikdāmına; āferin, iderek Gerden-Keşān’ın ihzārını emr eyledi ve ammā bu taraftan Gerden-Keşān zindānda mahbūs olındukda zindānda feryād u figāne başladı ve Düzd-Efser’ün ‘iyālī hamamdan gelüp bu efgān ü feryādı işitdükde ta‘accüb eyledi ve zindān kapusına gelüp; 'Sen kimisin?', diyü sū‘āl eyledükde ve Gerden-Keşān dahi Düzd-Efser’ün haremī olduğunu derk iderek eyitdi ki; "Amān ey hānım efendüm! Benüm imdāduma yetiş ve beni mu‘āvenet eyle. Ben bir fukara vü dilenci bir adamum ve falān mahallenün sakinlerindenüm; fakat benüm bir güzel ü ra‘nā kızum vardır. Bilmem nerede Düzd-Efser anı görmiş de ‘āşık olmuş ve bir kaç def‘a benden istemiş ve ben dahi viremem." diyü cevāb vermiş isem de anuñ içün gāzab iderek bu gün beni zūr ile çağurup ve bağlayup ve çokca darb eyledükden sonra burda mahbūs eyledi." didükde artık bu haber-i vahşet-eşerden dide-i ‘iyāl-ı Düzd-Efser, tīre vü tārīk olup der-sā‘at bend-girānı Gerden-Keşān’ın gerdanından çıkarup ve mahbūsdan tahliye birle avcına bir yüz kadar altun koyup; 'Al bunu harc-i rāh

eyle de bu memleketde tırma. Başka yire git." didükde Gerden-Keşān hānımuñ dāmenini būs iderek kızben dīde-i giryān ile çıkup gitdi berü tarafdan

51

Düzd-Efser' ayyār Gerden-Keşān'ı hūzūr-ı şāha götürmek içün hānesine gelüp hemān bāb-ı hāneden göründükde' iyālī hānımuñ işāretiyle cāriyeler Düzd-Efser'ün başına üşüşüp yire itdiler degnegi hānum daħi eline degnek alup darb-ı degnek ile; "Bre gidi inşāfsız! Fukara dilencinün kızını mı istersin? Benüm ma'yūblıgum nedür ki benüm üzerüme te'ehhül idersün diyüp temizce degnek ile Düzd Efser'i darb eyledi ve Düzd-Efser ise mādleden bī-haber feryāda başlayup; "Bre hānım! Benüm bir kabāhatüm yokdur ve te'ehhül nedür?, diyü yalvardı. Hānım daħi; "Evet zālīm te'ehhüli bilmez misün? Fukara dilenci kıızı virmedügi çün getürüp habs itmişdün ben anı kırtardum ve kendüsi daħi bu şehirden nakl-ı mekān eylemesi içün de harc-i rāhını virdüm. El-hāl git! Kızını al!, didükde Düzd Efser; "Amān hānım ne itdün? Düşmanın ne içün tahliye eyledün? Ol' ayyār dilenci degildi. Re'y-i Hind'ün düşmanı Hūşang şāhuñ' ayyārı idi., ahvālī' iyālīne söyledükde hānım daħi itdügi ef'ālden münfa' il oldı ve Düzd-Efser daħi efī-yi ser-küfte gibi bī-cān olup müfīd olmadı. 'Ākıbet gelüp ahvālī şāha' arz eyledi ve şāh daħi Gerden-Keşān'ün' ayyārılığından ta' accüb iderek yine arayup bulması içün Düzd-Efser'e emr buyurdı. Düzd-Efser daħi hūzūr-ı şāhdan münfa' ilen çıkup' ayyārılar ile Gerden-Keşān'ı bulmak üzere tolaşmıya başladılar ve bu tarafdan Gerden-Keşān' ayyār Düzd-Efser'ün hānesinden çıkdukda der-sā'at bir kūşeye çekilüp yine tebdīl-i libās iderek zengin görüşli bir tüccāruñ libāsını giyüp çarşuya idhāl ve bir cevāhircinün dükkānına gelüp; "Eyü mücevherāt, güzel ve a' lā taşlar var mı? diyü şordukda

dükkān şāhibi bāḳup bir mütekkebir ü mu'teber tüccārı gördükde dükkāndan sıçrayup; "Buyuruñuz efendüm! Size lāyık olan a'lā mücevherāt ve güzel taşlar bulunur." diyü kemāl-i ihtirām ile dükkānında Gerden-Keşān'ı oturdup ri'āyet-i külli iderek ba'dehu a'lā vü kıymetlü mücevherāt ve elmās ü yāḳut zümrüd ü zeberced taşları getirüp Gerden-Keşān'ı eline virüp kendüsi diger taşları seçüp virmege meşgūl iken Gerden-Keşān'ı ayyār ol aldugı mücevhe-

52

rāt ve taşları ayyārılık lu'biyle deġiştürüp yerlerine taklīd cevāhir ve taş koyup; 'Bunlar eyü degil." diyü, yine mücevherciye virdi. Mā-ḥaşal bī-şümār taş ve cevāhiri tebdīl itdügden şonra ref'-i zan içün bir kıymetli taş iştirā iderek oradan kalkup çarşuyı tolaşmaya başladukda ol esnāda Düzd-Efser'ı ayyāra rāst gelerek Düzd-Efser böyle bir bazārgānı gördükde yine ayyārılık mahāretiyle şübhelenüp yanına geldi; "Siz kim olursuñuz?, didükde; "Gözün görmiyor mı kim olduğumu? Tüccār āğa Sehrāb olduğumu bilmiyor mısun?, didükde Düzd-Efser münfa'il oldı ise de indifa'i şübhe içün, "Sizün mağāzañız ve dükkānuñuz nerededür?, diyü sū'āl eyledükde; "Bizüm oṭa ḥānda diyü cevāb virdi. Yine Düzd-Efser sū'āline muşır olarak; Sizde a'lā emti'a bulunur mı?, didi. Gerden-Keşān eyitdi; "Evet, Bende olan emti'a hiç bir yerde bulunmaz." 'Öyle ise bizüm adamumuzu al da baña bir kaç parça emti'anuzdan gönderün." didükde Gerden-Keşān yok dimeyüp. "Be-ser ü çeşm, diyü Düzd-Efser'ün ayyārlarınıñ birini alup yola müteveccih oldı. Velakin ḥān nerede olduğını bilmezdi. Bir mahfi yere ulaşduklarında firārı kaşd eylemiş idi, Kaṣā'en giderken önlerinde bir ḥān görindi. Gerden-Keşān daḥi bī-mahāben ḥāna duḥūl iderek uzakdan a'lā tüccār oṭalarından birini gözedüp ve kufline göre bir kilid kemerinden çıkarup

oṭaya ḵarīb olduklarında ḵuflini açup oṭaya girdi ve ol oṭada envā'-i tuḥaf ve 'acāyib emti'alar gördi. Düzd Efser'ün adamı ol dükkān ve emti'aları gördükde serāsime ḵaldı ve Gerden-Keşān ise ḥā'ifen ve ḥafiyyen ditrerdi. Mā-ḥasāl Düzd-Efser'ün adamını i'zāz ü ikrām ile bir iki buḵça emtiā'-i nādir ü nā-yāb ve bir buḵça dahi ol 'ayyāra virüp pīş-keş şuretiyle gönderdi ve ol 'ayyārı def' eyledükden şōñra orada bulunan nefis emti'aları alup nuḵūd-ı mevcūdda her ne var idi toplayup oṭadan ḵıḵdı ve yine ḵuflini urup ḡā'ib oldı. Gelüp bir kūşede anları şaklayup yine bir başḵa hey'ete girdi ammā ol ṭarafdan Düzd-Efser vürūd-i emti'aya muntazır iken nāḡāḥ bir müvecherci feryād ü fiḡānla gelüp Düzd-Efser'ün yanında küllāhını yere urup; Bre 'ayyār ! Pādişāhuñ sizi muḥāfaza-i ḵarşu vü esvāk içün me'mūr eylemiş iken

53

rūz-ı rūşende sārīḵ gelüp gözümün öninde benüm cevāhir ü ṭaşlarımı tebdīl itsin lāyīḵ mıdur?, diyü toḡrı serāy-ı pādişāhiye 'āzim iken Düzd-Efser anı çağurup; "Baḡırma! Her ne mālūñ gitmiş ise benden al." diyü teskīn eyledi. Bir ṭarafdan dahi bir bāzergān yine dād ü bī-dād ile peydā ve kendüsini ḥāke ḡaltān iderek." Benüm ḥānda olan oṭamı açup haylice māl ve eşya vü nuḵūdı götürmüşler." didi. Şikāyeti eşnāsında Düzd-Efser'ün 'ayyārı üç boḡça ile uzakdan peydā ve bāzergān dahi boḡçeleri gördükde; "Vay bu benüm mālumdur ve sārīḵ sen imişsin." diyü Düzd-Efser'e ḥitāb ve şıḵrayup 'ayyārdan boḡçaları alup toḡrı Re'y'ün serāyına 'āzimet eyledi. Yine Düzd-Efser anı dahi girü çevirüp ḥaḵīḵat-ı ḥāli beyān ile teselli virdi; faḵaṭ Düzd-Efser ḡam u ḡuşşadan şūret-i bī-cān gibi olup serāsime ve müteḥayyir ḵaldı ve der-sā'at şehrūñ ṭaşrasında yolları üzerine 'ayyār ve adamlar gönderüp her kimi görür iseñiz

tutup getürmesini tenbîh ve emr eyledi ve kendüsi dahi şehri tolaşmaya başladı ve Gerden-Keşân ise bir kûşede şaklanup fırsatı beklerdi; ammâ bu taraftan Re'y-i Hind'ün vezîr ü ümerâsı istikbâl-ı Kahtarân için şehirden çıkup ordu-yı Kahtarân'a karîb oldılar ve Kahtarân dahi vezîrün istikbâlinde habîr olduğda emr eyledi Behrâm Cibillî veziri led'l-istikbâl bârgâha dâhil itdürdi. Vezir dahi Kahtarân'ın bârgâh u şevketini gördükde 'aqlını zâ'il eyledi. Bir elçinün bârgâhı böyle olursa pâdişâhınun 'atebesi ne günâdur?, diyü müte'accib kaldı ve Kahtarân dahi vezîri ikrâm u ihtirâm ile oturdup 'ayş-ı şöhbete meşgûl oldılar ve ol gice keyf ü inbisât ile geçinüp ale's-şabâh Kahtarân yalınız atına binüp ve iki yüz kadar gulâmı berâber alup orduyı Behrâm-Cibillîye teslim ve kendüsi şehri Hind'e 'âzîm oldı. Hîn-i 'âşrda şehre duhûl ve vezîrün hânesinde misâfir kaldı. Ol gice Kahtarân vezîrün konağında kalup irtesi gün kuşluk vaktinde Re'y'ün emriyle serây tezyîn ü tertîb ve her günâ arâyış ü ayîn virüp Kahtarân matlûb olındukda Kahtarân dahi kemâl-ı şevket ü vakâr ile süvâr u 'ayyārân rekâbında ihzâr

54

ve ma'a'l-vezîr-i serâya karîb olduklarında vezîr Kahtarân'ın atından inmesini işâret eyledi ise Kahtarân kulak virmeyüp süvâri dâhil-i serây-ı şâhî oldı ve meclis oṭasına karîb olup atından indi. Der-sâ'at 'ayyārân atını tutup pür-muhâbbet ile oṭaya girdi ve bir meclis tezyîn olunmuş bir bârgâh görüp şadr-ı meclisde Re'y-i Hind'i bir taht-ı murassa'da karâr u ârâm eylemiş sağ u solında pehlüvânlar şandâle-i zer-nigârlarında ik'ad-ı vûkelâ-ı vûzerâ herkes yerlü yerince oturup 'ayyārân şaf şaf düzilmiş gördi; fakat içeri girdükde kendüsine oturacak bir yer görmedüğinden gâyet gâzablanup ve kahrca şadr-ı meclise

yürüyüp Re'y'ün sağ tarafında pehlüvāna hitāben; "Azecik kalk da nāmenūñ cevābını alup gideyüm." didükde ol pehlüvān bu sözden müteğayyir ve; "Bu meclisde benden ednāsını bulamadın mı?, diyü Kahtarān'a 'itāb eyledükde hemān bilā-emān kemerinden girift ve yerinden kaldurup başına bir müşt darb eyledi ki mağzı ağzından çıkup bī-cān oldu. Diğer pehlüvān ve vezīrān meclis-i mütenebbih olup sersem kaldılar. Pes, vezīr eyitdi ki; "Ey pehlüvān! Pādişāhlarūñ huzūrında böyle edepsizlik olur mı?, didükde Kahtarān eyitdi ki; "Edepsizlik sizden şādr oldu. Evelā sen bizüm meclisümüze geldün. İhtirāmdan mā'adā ne edepsizlik gördün? Sāniyen bir elçi bir yere gitdügi hālde āña oturacak mekān göstermezler mi?, diyü bī-pervā evvel-emirde pehlüvānūñ yerinde oturup kılıcını dizlerine kodı. Pādişāh-ı Hind bu hareketden hacil olup süküt eyledi. Ba'dehu nāmeyi istedüklerinde eyitdi; "Bu bir büyük şehen-şāhuñ nāmesidür. Bir tabak altun nişāru olmayınca nāmeyi viremem." diyü Kahtarān cevāb virdi. Lā'ilāc def'ül-belā için emr olunup bir tabak zer-i hālīş getürüp nāmeye nişār eyledüklerinde bağıtete gördiler ki Gerden-Keşān'ayyār hayye gibi āşikār ve mürğ-i tam'kār gibi altunları bir bir düşürüp çantasına kodı. Kahtarān Gerden-Keşān'ı gördükde bī-nihāye mesrūr oldu. Kahkaha ile handeān ve nāmeyi çıkarup Re'y-i Hind'e virdi ve Re'y-i Hind dahi vezīrūñ eline virüp şadā-yı bülend ile kırā'at olunup maзмūnına habīr ve āgāh olduklarında Re'y der-ğāzab olup nāmeyi pārelemek istedi

55

ise Kahtarān şemşīr-i bürrānı çeküp ve yerinden sıçrayup vezīrūñ elinden nāmeyi aldı: Cevābuñ meydān-ı ma'rekede şemşīrdür." didiler Kahtarān dahi meclisden çıkup atına süvār u rü-be-rāh oldu

ve Gerden-Keşân'ı ayyār dahi rikābında mu'allak-ı zenān ve bāzī-i kūnān revāne oldu. Bu tarafından Düzd-Efser elçiyi seyr itmege gelmişdi. Rekāb-ı ilçide Gerden-Keşân'ı gördükde ef'î gibi bî-cān ve engüşt-i hayreti ber-dehān oldu ve ağzını açup lakırdı itmege bile cür'et ü cesāreti kalmadı; fakat kalbinden; "Bağ başına neler getirürüm, diyü hātırına hutūr iderdi. El-kışsa Kahtarān şehirden çıkup yine ordugāhına geldi ve ol gice dahi ol mekānda kalup irtesi gün şabāhleyin göç nidāsı olunup 'āsākır ve sipāh göç olunup yola rū-be-rāh oldılar ve bārgāh-ı Keyvān iştibāha qarīb ve nuzūl idüp hāl ü keyfiyyātdan Hūşang şahı habīr u āgāh eyledüklerinde Hūşang şah pūr-gāzab olup, der-sā'at nidā vü göç şadāsı mürtefî ve 'āsākır-i deryā-misāl dahi mevc-i deryā gibi ol yerden hareket ve rū-nihāde-ideşt-i Sindī oldılar ve bir kaç günden sonra Re'y-i Hind'e haber verdiler ki bu gün Hūşang şah deşt ü şahrā-yı Sindīye vāşıl olur. Re'y-i Hind bu haberi işitdükde vüzerāsına hitāben; "Hūşang şahuñ 'āsākırini seyr itmege çıkalum." didi. Pes, Re'y-i Hind vükelā vü vüzerā vü a'yān-ı hazret ve erkān-ı devlet ile berāber şehirden çıkup bir tepede seyr-i 'āsākır içün turdılar. Nāgāh gördiler ki taraf-ı beyābandan bir gerd ü gubār āşikār olup birāz qarīb oldukda dört yüz 'ālem ki dört yüz bin 'āsākırūñ 'ālāmeti idi. Zāhir oldu ve önlerinde bir pehlüvān-ı muraşsa-pūş kavī-heykel ve bahādır-ı semendar ehvāre-i süvār ve kemāl-i vakār ile gelüp ol şahrā-yı 'āzimūñ bir cā-yı zība vü hūş-āb ü havāsında bārgāh-ı shehensāhiyi ber-pā vü çadırları kurup āram eylediler. Re'y-i Hind'i ol muraşsa-pūşi casuslardan şordukda; "Pişrev-i ordu-yı İslām ve sipāh-sālār-ı 'āsākır-i Hūşang şah Behram-Cibill'idür." diyü ifāde itdükleri esnāda cānib-i sahrādan bir gerd ü gubār ve bir toz u toprak peydā ve qarīb oldukda beş yüz 'ālem ki beş yüz bin 'āsākirden nişān idi. Nümūdār olup ileride

bergüstvān ü hatifān-ı pūş ü kemāl-i şevket ü celādet ile bir pehlivān ve bahādır-ı bā-heves gelüp ol dahi kurlan çadırlarda āram eylediler. Re'y dahi bu pehlivānı şorduklarında; "Bu Hind'e gelen ve nām-ı şecā'ati Kahtarān'dur." diyü ifādesi esnasında yine çölden bir ğubār zāhir ve beş yüz 'alem ki beş yüz bin 'askerūn 'alemeti idi. Be-didār ve önlerinde 'acāib bir cānavar-ı bahriye süvār ve cānavaruñ dört gözi var. Şöyle ki uzakdan āteş-i sūzān gibi dırahşān ve üzerindeki pehlivān dahi bir kavī-i kāmēt ve şir-jiyān gibi pür-şalābet-i kesret-i muhābbet ile gelüp çadırlarına iskān eylediler Re'y-i Hind, bu pehlivānı gördükde 'aqlını şaşurup ve bir havf ü haşyet hāşıl iderek mütehayyirāne kim olduğunu şordı. Cāsūslar dahi. 'Bu Hūşang şāhuñ pehlivān-ı pāy-ı tahtı ve perverde-i zümre-i divān bahādır-ı kâbil ve şeh-zāde-i kāmīl ü 'akıl Kahramān-ı kātildür." diyü ifāde vü beyān itdüklerinde yine beyābān tarafından bir gerd ü ğubār görindi. Sekiz yüz 'alem ki sekiz yüz bin 'askerūn 'alemeti idi. Āşikār ve ibtidā iki bin nefer-i şaka ki toz u toprağı iskān için koltuklarında birer tulum Hūşang şāhuñ yolına şu serperlerdi ve onlardan sonra üçbin nefer cārüb-keş ki rāhı süpürürlerdi ve onlardan sonra beş bin nefer yollaruñ taşlarını kaldururlardı. Ve onlardan sonra altı bin ğulām-ı serv- endām māh-ı ruhsār ellerinde birer şişe-i gül-āb rāyīhası dimāğ-ı şāhiye keyf virme için yollarda rīzān iderlerdi. Bunlaruñ ta'kīblerinde on iki bin 'ayyār tarrārılar şāhib-ı kañtūra ve zeng-i cinniler gibi bazı kūnān ve mu'allak- zenān ve onlardan sonra vūkelā vū vūzerā vū erkān-ı devlet bā-elbise-i zer-nigār ve 'akablarında bir pādīşāh-ı gerdūn-ı bārikle ve bir şehen-şāh-ı encüm-sipāh-ı müstağrıq-ı esliha-i cenk olmuş kemāl-ı 'azamet ve iclāl ile ordugāha karīb ve cemī-i sipāh ve pehlivānlar istikbāl-i şāhi için koşup Hūşang şāhi şevket ü vakār ile bārgāha getürdiler.

Re'y-i Hind dahi bu hâli gördükde müte'accib kaldı ve kalbinde bir vahşet zâhir oldu. Dönüp yine şehr-i Hind'e girüp 'ale's-seher ol dahi kemâl-i celâl ve mehâbet ile tezyîn-i meclis ü bârgâh ider. Cemî'şâhlar ve serverler ve Hûşang şahuñ elinden firâr iden Belh şâhı Keyvân şâh ve şâh-ı Semerkand Hâver şâh ve

57

Tâtâr şâh ve hâkân-ı Çîn Turan şâh ve Firengistân krâlı Hûşâm ve şâh-ı Mısr Dâvud şâh cümlesi Re'y-i Hind'ün meclisinde 'ukde gûşâ-yı müşâvere-i cenk ü muhârebe ve müdebbir-i umûr-ı ğavġâ vü mücâdele oldılar; faķaķ Keyvân şâh-ı Belh'i ki Hûşang şâhuñ hâremi Dil-şâd Hâtun'ũñ, pederi idi. Re'y-i Hind'ũñ 'indinde mu'teber ve vezîri makâmında ri'âyet ü hürmet ve her maşlahat ü umûrdan anuñ ile müşâvere iderdi. Hîn-i müşâverelerinde Re'y-i Hind'e hitâben, Keyvân şâh eyitdi ki; "Pâdişâhum! Hûşang şâhuñ Gerden-Keşân nâmında bir 'ayyâr-ı tarrârı vardır ki gözden sürme çalar dinilse bî-iştibâhdur.,

Düzdî ki nesîm rā be-düzded

Vez deyr kilîm rā be-düzded

Be-şî'ri eger ber-vey beġânend

Ķavâfi rā be-düzded

fehvasınca pâdişâhum! Ol ifâde eyledüğüm Gerden-Keşân 'ayyâr benüm başuma çok belâ ve muşîbetler getürdi. Andan ġâfil olmak 'ayn-ı ġata vü maġz-ı ġalaţdur." diyü Gerden Keşân'ı çok medġ eyledi. Re'y-i Hind'e ġazab müstevli olarak Keyvân şâha eyitdi ki; "Dahâ sen 'ayyârı görmemişsin. Meger benüm

‘ayyārum Düzd-Efser’i pesend itmiyorsın." didi. Keyvān šāh cevāb virdi ki, 'Senūñ ‘ayyārūñ Düzd-Efser, ‘ayyārlığı olsaydı Gerden-Keşān anuñ başına ol kadar belālar getürmezdi., Pes, Re’y-i Hind eyitdi ki; "Ey Keyvān šāh korkma! Ben Gerden-Keşān’ı mağlūb ve muḳayyeden saña teslīm iderüm." diyüp der-sā‘at ol dahi umūr-ı muḳārebeye āmāde olup ve cemī‘-i vūzerā vū vūkelā ile fillerine binüp āteş-gedeye revāne oldılar ve gelüp āteş-gede dest-ber-sine muḳābil āteşde tūrup ve ba‘de’s-secdē ‘ale’n-nār Re’y-i Hind tācını çıkarup ve eyitdi ki; "Ey benüm ma‘būdum nūr nār! Ve ey āteş! Pādişāh-ı İran’iyan cem‘iyyet-i sipāh ve ‘asākır ile cenk ü cidāl içün üzerümūze gelmiş ve benüm ile muḳārebesi vardur. Anuñ ile ḡavḡā mı ideyüm. Veyāhud şulḥ mı ideyüm?, didükde bā‘is-i şer ü şūr-ı cihān ve düşman-ı dīn-i imān-ı ādemiyān merdūd ü mel‘ūn ü mercūm gerde-i cenāb-ı ḥālīk-i ins ü cān-ı iblīs-i la‘īn miyān-ı āteşden şadā-yı ḡill ü ḡışş mūrtef‘ iderek ve eyitdi ki; "Ey benüm ḥāş mendleründen ve şādīḳ maḥlūḳlarumdan olan Re’y-i Hind! Hūşang, šāh ne oluyor anuñ ile şulḥ idesin? İşte saña izin ve ruḡṣat virdüm ve Hūşang šāhuñ üzerine ḡālīb ve müstevlī kıldum ki anı mağlūb ve zebūn idesin ve Düzd-Efser ‘ayyārını

58

dahi Gerden-Keşān ‘ayyār üzerine kāhir eyledüm." didi. Re’y-i Hind ve cemī‘i vūzerā vū a‘yān-ı ḥāzret āteşden bu cevābı işitdüklerinde bir dahi secde iderek mesrūr ve müferrāḥ dönüp bārgāh-ı šāhīde cem‘ oldılar ve Re’y dahi taht-ı saltanatda iclās iderek der-sā‘at ictimā‘-i imdād içün taht-ı taşarrufında bulunan bilād-i vilāyetlere nāmeler tahrīr ve terkīm ile tersil elçilere teslīm eyledi. Min-cümle ‘umman eṭrāflarınūñ şehen-šāhı İsfendiyār šāha bir nāme irsāl eyledi ve ol İsfendiyār’uñ birāderi Kehhāl nāmında bir bahādır-ı kavī-i heykel Re’y’uñ

yanında idi ve her sâ'at ğurūr ile Re'y'i istimālat iderdi ve "Hūşang şāhuñ
 'asākır ü gavġāsını baña havāle eyle ben anlaruñ cevābını vireyüm" dirdi ve
 Re'y-i Hind'üñ dahi Serv-i Hīrāmān nāmında şeçi'vü dilir ve dil-ber-i maḥbūbe
 vü yegāne-i afāk ve nādide-i devrān bir kızı var idi ki bir ḥamle-i dilir-āne ve
 bir işve-i dil-berānesiyle biñ fevc-i 'asākiri ma'dūm ve mefkūd iderdi ve ol Serv-
 i Hīrāmān bu vakı'adan bī-ḥaber ve kūh-ı Aḥmerde pederi Re'y'üñ emriyle
 muḥāfaẓa-i memālik-i Hindistān'a me'mūr idi. Re'y-i Hind duḥterine dahi bir
 emr-nāme yazup gelmesini iş'ār eyledi ve sālifü'z-zıkr İsfendiyār dahi Serv-i
 Hīrāmān'üñ sühte vü aşüfte-i 'aşıķı idi. Bir kaç def'a perestār itmiş imiş. Serv-i
 Hīrāmān kabūl itmeyüp meydān-ı mübārezetde beni maġlub ider isen tezevvüc
 iderüm." diyü cevāb virmişdi. Mā-ḥaşal etrāf ü eknāfa nāmeler irsāl ve kendüsi
 dahi 'asākır-i bī-şümār ile ol gice şehir-i Hind'den çıkup muķābil-i ordu-yı
 Hūşang şāhda ḥayme vü bārgāhı kurup çadır ve esās-ı ḥarbi āmāde vü ḥāzır
 iderek talāya ve nevbetciyi etrāf-ı orduya irsāl ü te'kiden tenbīh eyledi ve Düzd-
 Efser 'ayyārı çağurup eyitdi ki; "Ey 'ayyār! Bu gice Gerden-Keşān'ı maġlub ve
 maḥbūsen veyāḥud Hūşang şāhı muķayyūden senden isterüm." didükde Düzd-
 Efser dahi; 'sem'ān ve tā'at, diyüp çadırdan çıkdı. Halīfesi Şikār-ger nām bir
 'ayyār ile berāber esbāb-ı 'ayyāreyi alup ordu-yı Hūşang şāha 'azimet eylediler
 ve nişfu'l-leylde Hūşang şāhuñ ordusına karīb ve

59

fırsatı bekleyüp bir kūşede muḥtefī oldılar ve berü taraftan dahi Gerden-Keşān
 'ayyār ordu-yı Hindlilerde bir şikār eylemek ārzüsüyle çadırdan çıkup Şir-Pençe
 ile berāber Hindlileruñ ordusına revāne oldılar ve ordularına yakın olduklarında
 nevbetcilerini āteş-i sūzān gibi görüp her ne kadar ikdām idüp bir fırsat

bulmaduklarından Düzd-Efser‘ayyārũ çadırına geldiler. Bakdılar ki Düzd-Efser çadırında yokdur. Ordu-yı İslām’a gitdügini derk birle seri‘ân ‘avdet iderek orduya i‘āde eylediler ve ammā berũ tarafından Düzd-Efser‘ayyār halīfesi Şikār-Ger ile berāber bir kũşede muhtefĩ ve bir sâ‘atden sonra Gerden-Keşān‘ayyārũ çadırına gidüp Gerden-Keşān‘ayyārı görmedüklerinden muţma‘inne‘l-kulũb olarak Hũşang şāhuũ çadırına geldiler. Nebetciler gördiler ki ba‘zısı hũāba varmış ve ba‘zısı taht-ı hũāba tayanmış hafıyyen fırsat bulup bir kũşeden çadıra girdiler. Gördiler ki Hũşang şāh kemāl-ı şevket ve iclāl ile taht-ı zer-nigārda hũāb-ı nũşin ü rāhata varmış. İbtidā vücūdına bir zarar tokınmak istediler ise de Gerden-Keşān‘dan korkup bilā-te‘hır Hũşang şāhı medhũş ve Düzd-Efser omuzına alup çadırdan çıkup seri‘ân rũ-be-rāh oldılar ve korkudan cāddeden gidemeyüp tağ tarafına yürüdiler Kaẓa‘en tağũ dāmenine yetişdüklerinde bu tarafından Gerden-Keşān‘ayyārũ hĩn-i ‘avdetinde dāmen-i tağda iki neferũ karanlıgını görüp Şır-Pence ile şübhelenüp ‘akeblerine gelüp yaklaştılar. Gördiler ki Düzd-Efser‘ayyārdur ve omuzında bir şey vardur ve refākatinde bulunan Şikār-Ger’e dir ki; "Eyü oldı. Orduda Gerden-Keşān yok idi. Şāyed mevcūd olsaydı biz Hũşang şāhı dest-gir itemezdük." Diyü Gerden-Keşān bu sözi istimā‘eyledükde gözleri kararup." "Behey harām-zādelər! Gerden-Keşān hĩç gā‘ib olur mı?, diyüp yoluũ üzerini tutup Düzd-Efser’e hamle eylediler. Düzd-Efser bu ahvālĩ gördükde sersēm ve serāsīme olup hemān Hũşang şāhı yere urup firār eyledi ve Şikār-Ger‘ayyār Hind ordusu tarafına firār eyledi. Düzd-Efser dahi tağ tarafına kaçdı. Gerden-Keşān gelüp bakdılar ki götördükleri pādīşāh-ı cihān Hũşang şāh imiş mütehayyir olup anlara rāst gelerek teşādũf itdügini bir büyük ni‘met bilüp cenāb-ı Hakk’a

icrā-yı teşekkür eylediler. Pes, pādīshāhı alup ve düşündiler ki Şikār-Ger ordu tarafına gitdi. Şāyed Re'y-i Hind'e haber virüp de bu zalām-ı leyde üzerümüze 'asākır sevk iderse hālümüz yaman olur. Tağūñ dāmeninde bir mağāra gördiler. Hemān Hūşang şāhı ol mağāraya götürüp ve āteş yakup pādīshāhı hūşyār eylediler ve Hūşang şāh dahi gözlerini açup kendüsini bir 'acāib yerde bulup yanında Gerden-Keşān ile Şīr-Pençe'yi gördi. Müte'accib olup ahvāli Gerden-Keşān'dan şordukda Gerden-Keşān ba'de'l- icrā-yı revāsım-i du'ā vü senā eyitdi Ki; "Pādīshāhum! Ben bir taḥşīl-i Şikār içün ordu-yı Hindistān'a gidüp orduda mevcūd bulunmadugından Re'y-i Hind'ün 'ayyārı Düzd-Efser gelüp ve nevbetcileri gāfil iderek sizi medhūş ve omuzlarına bindirüp ordularına giderken yolda işābeten rāst geldüm ve sizi kurtardum." didükde Hūşang şāh mesrūr olup Gerden-Keşān'ı mazhar-ı iltifāt ü nevāzişād iderek taḥşīn ü āferīn eyledi. Pes, Gerden-Keşān eyitdi ki; "Pādīshāhum Düzd Efser'ün halīfesi Şikār-ger 'ayyār gidüp Re'y-i Hind'e haber virüp üzerümüze düşman gelmezden evvel ben gidüp bir kaç pehlüvānı alup getüreyüm." didükde murahḥaş olup Hūşang şāhı ol mağārada Şīr-Pençe'nün yanına birağup kendüsi ordu tarafına geldi; ammā bu tarafdān Hūşang şāhuñ ḥaremi Dil-şād hātun ile ehl-i ḥarem-i ḥābdan bīdār olup Hūşang şāhı gā'ib görüp feryād u figāna başlayup der-sā'at 'asākire haber vermeksizin Dil-şād hātun ile diger ehl-i ḥarem ve cāriyeler beş yüze qarīb libās-ı merdāneyi giyüp mükemmel ve müsellaḥ niḳāb-pūş olarak birer reh-vāre-i süvār ve rū-nihāde-i ordu-yı Hindistān olup eşnā-yı rāhda Gerden-Keşān gördi ki ordu-yı İslām'dan beş yüz kadar atlu çıkup Hind ordusu tarafına gidiyorlar. Şeb-hūn-ı 'asākır-i İslām içün evvel atlıları Hindli zan iderek bir kūşeye mahfī olmak istedikde Dil-şād hātun Gerden-Keşān'ın karanlığını görüp "Bre ḥarām-

zāde! Nereye gidiyorsun?, diyü bir .na'ra urdı. Gerden-Keşān dahi Dil-şād hātunūn şadāsından bilüp önlerine çıkdı. Dil-şād hātun Gerden-Keşān'ı gördükde mesrūr olarak Hūşang şāhı şordı ve Gerden-Keşān dahi cümle

61

hāl ü ahvālını naql iderek Hūşang şāhuñ mağaradaolduğunu beyān eyledi. Dil-şād hātun dahi seri'an mağāra tarafına gitdi; fakat Gerden-Keşān kendü kendüne eyitdi ki "Şāyed Hind ordusından'asākir gelür ise bu hānımlaruñ elinden ne gelür? Eyüsi budur ki pehlüvānları dahi habir ve ahvālden āgāh ideyüm." diyü orduya gelerek pehlüvān-ı cihān Kahramān'ūñ çadırına dāhil ve h'āb-ı rāhatdan ol pehlüvān-ı bī-naziri bīdār ve keyfiyyātī'arz u izhār eyledükde deryā-yı gāzab Kahramān'a mevc-i zen olup der-sā'at yerinden sıçrayup gark-āhen ve pülād birle cānavara süvār ve tenhā Gerden-Keşān ile ma'an revāne-i mağāra-i mezküre dāhil oldılar ve ammā ol tarafdān Gerden-Keşān'ayyārdan firār iden Şikār-Ge'ayyār kendüsini ordu-yı Hind'e yetiştürüp Re'y-i Hind'ūñ huzūrına gidüp mā-cerāyı min-evveli ila-āhire beyān ve Re'y-i Hind'i haqīkat-ı hālden āgāh eyledi. Re'y dahi bu keyfiyyātı işitdükde der-sā'at Keyvān şāh ile serdārlarından Gühāl nām-ı'asākir-i vāfir ile tağda Hūşang şāhı girift itmek içün, gönderdi ve bu tarafdān Hūşang şāhuñ haremi Dil-şād hātun diger ehl-i harem ile berāber tağ tarafına revāne olduklarında kazā'en yolda Hind'asākirine dūçar oldılar ve orada telākki-i ferikeyn vāki olup Keyvān şāh dahi kemāl-ı ferāsetinden ol sipāhı görüp serdārları la'l-puş gördükde kendü duhteri Dil-şād hātun olduğini derk iderek tağūñ diger cānibini muhāfaza ideyüm bahānesiyle bir kaç biñ nefer ile giri çekildi ve Gühāl-i bed-fi'al dahi Dil-şād hātunūn üzerine hücum ve dā'ire-i kıtal ü cidālī mürtefi iderek meşgūl-ı harb oldılar.

Dil-şād hātun dahi her taraftan cenk-i dilir-ane iderek âteş-i şemşir ile hürmen-i ömr-i düşmeni iħrak iderdi. Āhirü'l-emr Hindlülerün keşreti cihetle Dil-şād hātuna za'f gelüp azîmeti niyet eyledüklerinde ale'l-ğafle bilâ-nâgahân ve kazâyı âsümân gibi Kahramân irüşüp ol leyl-i zalâm ü şeb-i tārîkde bir cenk ü muhârebe ve girdâr-ı askeri gördükde ahvâli Gerden-Keşân'dan sū'âl iderek Gerden-Keşân dahi Dil-şād hātun olup Hintlüler ile muhârebede olduğunu beyân eyledi. Kahramân dahi Gerden-Keşân'dan bunu gûş-zed olduğda bî-tab olarak hemân oradan bir na'ra-i ra'd ve şayha-i şâ'ikavârî mürtefi eyledi ki

62

iki sipâh muẓtarib ve serâsîme olup cenkden girü çekildiler ve Kahramân bilâ-emân Hindlüler içine düşüp amûdını eline alup ve darb-ı amûd ile beş altı neferi hâk ile yeksân ve bir hamle ile otuz kırk neferi bî-cân iderdi ve Gühâl ise Kahramân'ın gelmesinden habir olduğda hamiyet-i ğayrete gelüp mukâbil-i Kahramân'a geldi ve esliha-i cenk ile Kahramân'ın üzerine hücum iderek Kahramân dahi bir kavi-i heykel bahâdırı gördükde heykelinden müte'accib olup ol hîn-i muhârebede "Sen kimsin?," diyü şordukda, "Ġavġâda ism bâzârlığı olmaz!," diyü Gühâl cevâb virmesiyle berâber şemşir-i âbdârı ġilâfından çıkarup ve zûr-bâzû ile havâle-i fark-ı Kahramân eyledi. Kahramân dahi herifden bu cevâbı işitdükde deryâ-yı ġazabı cûşa gelüp pençe-i arslân gibi dırâz ve rû-yı havâdan Gühâl-i bî-kemâlün ser-pençesini kabza-i şemşiri ile tutup Gühâl dahi kaħkaħa ile hande iderek, "istimân mı idersin?," didi Kahramân'ın ġazabı muzâ'af olarak "Behey harâm-zâde! Şemşirini sıkı tut!," diyüp hemân zûr-kuvvet ile Gühâl'ın pençelerini şıkup şöyle ki pençelerinden kan çıkdı ve şemşirini cebren ve kahren elinden çıkarup bir tarafa pertâb eyledi ve Ġamġâm nâmında

tîg-i hûn-âşâmını niyâmından çeküp Gühâl üzerine hamle eyledi ve Gühâl dahi siperini alup zîr-i siperde pinhân oldu. Kahramân-ı kâhir-i kahr ile siperine şöyle bir şemşîr darb eyledi ki ol fil kulağından ma'mûl ve maşnû-ı siper-i Gühâl'i yaş peynir gibi iki parça iderek hüd-i Gühâl'e karîb ve miğferinde dahi тұrmayup hüd ü nîm-hüdi pâre vü Gühâl'i bî-çâre birle zûr-ı şemşîr gerdanına varup andan dahi тұrmayup sine-i Gühâl'de makâm ve andan dahi nakl-i mekân iderek göbegine ârâm andan dahi ârâm itmeyerek kezâ-birle hemân iki asker gördiler ki tîg-i Kahramân esb-i Gühâl'ün karnından çıkup Gühâl esb ile berâber dört parça olarak yere düşdi. Bu darb-ı destden iki askerün şadâ-yı âferini evc-i semâya berîn oldu. Hindlular bu darb ü harbi gördüklerinde tayanamayup toğrı firârı ihtiyâr ve ordularına mürâca'at eylediler. Kahramân dahi Dil-şâd hâtunı asker ile berâber alup gönderdi. Gerden-Keşân ile ma'an mağâraya

63

geldiler. Hûşang şâh dahi Kahramân'ı gördükde yerinden kalkup Kahramân'ı der-âgûş eyleyüp yüzini öpüp çok nevâziş eyledi ve Gerden-Keşân dahi ahvâl ü vakı'a-i muhârebeyi Hûşang şâha nakl ve takrîr iderek Hûşang şâh bî-nihâye mesrûr ve Kahramân'dan memnûn olup oradan kalkup orduya geldiler ve tabl-ı şâd-mâniyi terfî iderek şadâ-yı sürûrî bülend itdiler. Ol taraftan asâkir-i mağlûb ordularına gelüp maqtûle-i Gühâl'den Re'y-i Hind'i habîr ve âgâh eylediler. Re'y dahi Gühâl'inün katlinden çok mağmûm ve maḥzûn olup der-sâ'at Gühâl'ün na'sını götürüp nâme ile birâderi İsfendiyâr'a irsâl eylediler ve irtesi günü dahi tevķîf iderek ol günistirâhat üzre kaldılar gice irişüp ordularından karağul ve tılâya çıkup ordumuḥâfazasınamesğûl oldılar ve bu taraftan Gerden-

Keşân eyitdi ki; "Dün gice Düzd-Efser haram-zâde ne fitneler kopardı? Bu gice ben dahi telâkî itmez isem 'ayyâr degilüm." diyüp hemân 'ayyârlık esbânını müheyyâ ve 'ayyârlarından Şîr-pençe ile diger üç 'ayyârı berâber kâatup 'âzım ü revâne-i ordu-yı Hindistân oldular ve kendülerini bir kûşeye çeküp bir Hindlû esbâbını giyüp orduya duhûl itdiler ve her tarafı tolaşup Düzd-Efser'i aradılar. Kâzâ'en ol gice Düzd-Efser Re'y'ün huzûrında hâlat u vâkı'atı beyân iderdi. Nısfu'l-leylde istihsâl-ı ruhşat iderek çadırına 'âzım iken yolda Gerden-Keşân 'ayyâra râst geldi. Gerden-Keşân dahi Düzd-Efser'i gördükde bilâ-emân yakasına yapuşup yere urdı ve sinesine oturup boynını urmak istedükde Düzd-Efser Gerden-Keşân olduğını bilüp yalvarmaya câblûsîn düşüp istimân eyledi. Gerden-Keşân dahi üzerinden kalkup ve Düzd-Efser 'ayyârlık eslihalarını cümleten alup; "Şimdi beni Re'y'ün çadırına götürürsün febihâ ve illâ seni sağ bırakmam." diyü 'itâb eyledi. Düzd-Efser dahi buña rızâ virüp Gerden-Keşân ve 'ayyârlarını alup Re'y'ün çadırına yürüdiler. Gerden-Keşân dahi Düzd-Efser'ün elinden tutup kaçmasun diyü önde ve 'ayyârlar arkada gider oldılar. Tâ ki Re'y'ün çadırı öñine geldiler. Pes Gerden-Keşân Düzd-Efser'i Şîr-Pençe'ye teslim

64

ve kaçar ise boynun keserüm." diyüp Şîr-Pençe'yi tefhîm iderek kendüsi çadıra girüp gördi ki Re'y-i Hind taht-ı şâhîde uyımış. Der-sâ'at Re'y-i Hind'i medhûş ve perde-i 'ayyâriye koyup omuzına alup çıkdı ve Re'y'i Şîr-pençe'nün üzerine bindürüp yine Düzd-Efser'i elinden tutup birer ahbâb güveşile gibi revâne oldılar. Karağul ve 'asâkir dahi bunları gördüklerinde Düzd-Efser berâber olduğu içün sükût u hamûş oldılar ve Düzd-Efser ise cân korkusundan

bağurmak veyāhūd işāret itmege cesāret itmezdi. Mā-ḥaṣal bu vechile ordudan çıkup revāne oldılar ve yolda Gerden-Keṣān Düzd-Efser'e ḥitāben; "Dün gice naşıl idin? Bu gice naşılın?, diyü temeshur iderdi ve Düzd-Efser dahi kōrkudan dilsiz gibi olup sūkūt itmiş idi. Mā-ḥaṣal gelerekden yolları bir dağ dāmenine geldi ki ol tağūñ eṭrāfında Hindlülerüñ karağulları beklerlerdi." Gerden-Keṣān bu ḥālī müşāhede eyledükde Re'y-i Hind ile Düzd-Efser'i ol diger 'ayyārlara teslīm eyleyüp ve eyitdi ki; "Ben Hindlülerüñ ordusına gidüp bir şeb-hūn haberini vireyüm. Āsākırde gūlgūla kōpdukda gelüp bu karağulları dahi ḥabīr ve āgāh idüp bunlar dahi gitdüklerinde Re'y'i kaldurup gidelüm." diyü bunu maşlahat görüp hemān mūrāca'at ve ordu-yı Hind'e karīb oldukda şeb-hūn şadāsını mūrtefī eyledi. Hindlüler dahi şeb-hūn şadāsını işitdükde serāsīme uyğudan kalkup yerlerinden şıçrayüp Re'y'üñ çadırına gelüp bakdılar ki pādīşāhları çadırda yokdur. Çümlesi müteḥayyir olup vezīrler eyitdiler ki; Huşang şāhuñ 'ayyārları gelüp dün gicenüñ mādtesi gibi bir şey'i itmiş. Re'y'i ordularına yetişdürmeksizin arayup bulması lāzımdur." diyü hemān atlarına binüp meş'aleleri rūşen iderek aramaya meşğūl oldılar. Bu taraftan Gerden-Keṣān şadā-yı şeb-hūndan sonra dönüp tağdaki olan karağullara dahi Hind'i lisānıyla ordumuzda şeb-hūn vardur. Anları dahi ḥabīr idüp kendüsi 'ayyārlaruñ yanına geldi ve tağun karağulları dahi o şādayı işitdüklerinde ba'zısı tağda kalup ba'zısı taḥkīk itmek içün orduya revāne olup

esnā-yı rāhda Re'y'i arayan 'āsākire rāst gelüp şorduklarında ḥilāf olduğunu bilüp ve pādīşāhları tağda olduğunu derk-birle mün'failler ile tağ tarafına geldiler. Gerden-Keṣān dahi bu aḥvālī gördükde müteḥayyir olup nā-çār Düzd-Efser

ile Re'y'i birağup'ayyārları ile bir taraftan firār ve ortadan çıkup kaçdılar. Ol vakt Düzd-Efser feryāda başlayup ağzı açıldı. 'Asker dahi Düzd-Efser'ün şādasını işidüp izine gelüp ol tağda Düzd-Efser ile Re'y'i görüp mesrūr oldılar ve Re'y'i hüşyār iderek keyfiyyātı takrīr ü beyān birle kalkup ordularına mūrāca'at itdiler. Bu taraftan Gerden-Keşān ile'ayyārlar ordularına geldiler ve ol gice dahi böyle geçdi. İrtesi şabāhleyin iki taraftan şadā-yı taḡl-ı muḥārebe mūrtefī olup iki 'āsākir āmāde-i kıtāl ü cidāl ve müstağrak-ı āhen ü pūlād oldılar ve 'alemdārlar 'alemleri terfī iderek ve 'ayyārlar dahi'ayyārlık adāblarını giyüp muntazır-ı fermān oldılar ve bu taraftan dahi rahş-ı reh-vār-ı muraşşā ve mücevher egerleyüp bārgāh-ı šāhīde ḥāzır eyleyüp bir taraftan dahi cānavar-ı bahriyi müheyā üzerine esliḥa-i cenkden kırk silāḥi āvīzān iderek bārgāh-ı Qahramān'ide ḥāzır eyleyüp bu tertīb üzre diger pehlüvānlaruñ dahi esliḥa ve esbāb-ı muḥārebeyi ihzār ve āmāde eylediler ve šāh-ı cihān Hūşang šāh dahi kemāl-i 'āzamet ile bārgāhdan çıkup ve vaḳār u şevketle süvār ve diger pehlüvānlaruñ süvār olmalarını fermān buyurup ibtidā Qahramān nāmdār cānavar-ı bahriye süvār şonra Kahtarān ve Behrām ba'dehu diger nerre-i šīrān 'āla-merātibihim semend-i bād-pālarına süvār olup 'āsākir-i zafer-me'āsir dahi atlarına binüp fermān-ı šāhī üzre şaf düzilüp kalb-ı şafda şehen-šāh ü cihān-gīr Hūşang šāh cāy-gīr olup ve meymenede Şīr-Pençe-i dil-āveri Qahramān-ı katil-i ka'im ve meyserede şeh-zāde-i 'ālī-mikdār, Kahtarān-ı nāmdār ber-ḳarār ve piş-ā-piş-i 'āsākirde her bir ferḥunde nām u dīv perverde-i ḥayr-fercām sipāh-sālār-ı 'āsākir-i islām cibillī-Behrām-ı bā-nām makām iderek yerlü yerince şaf düzilüp turdılar. Berü taraftan dahi Hindlüler 'āle's-seḥer yerlerinden kalkup müstağrak-ı ālāt-i ḥarb ü cidāl ü kıtāl ola-

rak atlarına süvār ve Re'y'ün çadırı önüne muntazır-ı fermān olup ve Re'y dahi şükūh ü iclāl ile bārgāhdan çıkup fil üzerinde kurılan tahtda sākin ve rū-be-rāh u 'asākır mūr ü mülhvārī dahi mukābil-i ordu-yı şehen-şāhı şaflar düzilüp ve Menkelūs filleri Re'y'ün tahtına karīb saf çekdurdiler ve Re'y-i Hind'i kalb-ı 'asākırde meymenesinde bir kavī-i bahādır Sahrāb-ı Hindī nām ve müyesseresinde Gühtāl ve önlerinde dahi Behrām-ı Hindī nām bir dil-āver turup tezyīn-i şufūf iderek iki taraftan meydān-ı mübārezete bakakaldıkları esnāda nāgāh şufūf-ı 'asākır-i Hind'den pīş-ā-pīş-i sipāhda bulunan Behrām-ı Hindī atından inüp Re'y-i Hind'ün rekābına takbīl ve isticāze-i meydān-ı mübārezet eyledi. Re'y dahi Behrām'ı mazhar-ı nevāziş birle izin virdi. Der-sā'at Behrām-ı Hindī'nün iki 'araba eslihasını meydāna çekdürüp 'akabinde kendüsi belā-yı nāgahān gibi atını cevelāna getirüp meydānuñ cānib-i erba'asını ilgar ü cevelāndan soñra, "Acebā kendüsine güvenüp bir merd-i mübāriz var mıdur?, diyü ordu-yı Hūşang şāha hitāben bir na'ra urup keş ü fese'i başlayup, lāf ü güzāfa āgāz eyledükde 'asākır-i İslām'dan yektā ez-ārşā'ili-i pehlūvān-ı meydān-ı pūr-dilī a'na Behrām-Cibillī'ye herifün lāf ü güzāfından gāzab müstevlī olarak bilā-ruḥṣat atını meydān-ı ma'rekeye sürüp Behrām-ı Hindī'nün mukābiline gelerek ve eyitdi ki; "Ey bed-nejād! Meydānda lāf ü güzāfa hācet yokdur. Erligün var ise ağızūn bağla; elün aç. İşte meydān ve işte mübārizün" diyü bir birlerine hamle eylediler ve hem digerün sinelerine mızraklarını pertāb eyledüklerinde darb-ı mızrakdan nā'il-i merām olmayup Behrām-ı Hindī tiğ-i ābdārī gūlafdan çeküp havāle-i fark-ı Behrām-Cibillī eyledi ve Behrām-Cibillī dahi ol 'arşā-i muḥārebede elini uzadup küllahını alup başını çıblak iderek herifün önünde turdukda iki 'asākır bu ahvālī gördüklerinde Behrām'ün

cünūnlugına hamı idüp müte⁴accib olup Behrām'a dahi müte'essif oldılar ve Behrām-ı Hindî ise mübārizini böyle görüp; "Ey civān! Neden bu kadar kendü 'ömrinden bi-zār olmuşsun ve cān-ı 'azīzine niçün rahm itme

67

yüp ölmek istersin?, diyü Behrām-Cibillîye hitāb eyledükde Behrām eyitdi; "Behey şaşkın! Kendü işine bak! Meydānda böyle sū'āl ve cevāb omaz." didükde herif gāzaba gelerek şemşirini zūr-kuvvet ile Behrām'a indürüp Behrām dil-āver herife fırsat vermeyüp hemān şemşirini ki ol zamānlaruñ esliha-i cenglerinüñ biri idi. Dem-i şemşirine urup Behrām-ı Hindî'i'nüñ şemşirini āyinevāri hurd ü şikest ve parça-i zücāc gibi yere döküldi ve ol esnāda Behrām-Cibillî Behrām-ı Hindî'nüñ kemerinden tutup h'āh-nā-h'āh atından kaldurup ve balā-yı serinde dalandurup yere urdı ve atını üzerine sürüp vücūdını çiyneyüp at ayağınuñ altında herifi pāy-māl eyledi. 'Asākir-i Hūşang'i mesrūr ve tabl-ı şād-mānī çalup şāda-yı tahşini terfī'eylediler ve sipāh-ı Hindî ma'mūm olup Behrām'uñ bu gūnā muhārebesinden mütehayyir kaldılar ve Behrām dahi meydān ortasında turup mübāriz taleb eyledükde Hindlūlar'uñ müyessere-i serdārı Gühtāl-i pīl -ten fīl-i demānı meydāna sürüp mukābil-i Behrām oldı ve eyitdi ki; "Ey 'akılsız! Meger ordu-yı Hindistān'da adam yok zan itdün. Şimdilik biñ cānuñ olsa birin kurtaramazsün." diyü Behrām-Cibillî'ye hitāb eyledi. Behrām dahi cevāben eyitdi ki; "Şimdi senüñ arkadaşuñ saña muntazırdur. Seni dahi aña ilhāk etmek icāb ider." diyüp bir birlerine hamleāver oldılar. İbtidā Gühtāl bi-āmāl gürzini alup zūr-kuvvet ile bir kere fark-ı Behrām'a darb eyledi ve Behrām dahi gürzini kendüsinden red iderek aña nevbet geldükde gürzini alup; 'Şimdi hāzır ol!, diyü hānezinden kalkup rekābda

turup gürzini havāle-i fark-ı Gühtāl eyledükde Gühtāl zîr-i siperden Behrām'un kuvvet ü hareketine bakup hâ'if olarak Behrām dil-āverün girü Gühtāl'e karîb oldukda Gühtāl korkudan giri çekilüp Behram'un gürzi filün başına teşādûf eyledi ve filün başını ezüp ol fil-i menkelûsi bir tağ gibi Gühtāl ile berāber hāk-ı meydāna gāltān oldılar ve Behrām dahi yine herife fırsat vermeyüp Gühtāl'ün kalkmasına mecāl bırakmayup bir darb-ı diger ile arkadaşına ilhāk eyledi. Anı dahi revāne-i diyār-ı ādem iderek mübāriz-i tālib oldu. Re'y-i Hindî Behrām'un bu darb-ı destini gördükde kahr ile āsākire

68

hitāb eyledi ki; "Ne turuyorsunuz? Hālbuki ibtidā-yı muhārebemüzdür ve bîna cevāb virel yok mı?, didükde Şeddād nāmında bir mübārizi dahi gayrete gelerek meydānda mukābil-i Behrām Cibilli'yegeldi. Ol mızrākını havāle-i sine-i Behrām eyledükde Behrām bilā-emān elini uzadıp mızrākını cebren ve kahren elinden çıkarup sinesine öyle darb eyledi ki bir zirā' arkasından nümāyān gösterdi. Re'y bunu gördükde āsākir ve sipāhına işāret eyledi., Der-sā'at her taraftan āsākir-i Hindî seyl-i bārān gibi meydāna cūşān ve Behrām'un her tarafını tutup esliha'ı üşürdüklerinde Behrām dahi āteş-i sūzān gibi āmūd-girānı eline alup ol āsākir-i bî-şümāra hamle iderek cenge meşgūl oldu. Bu taraftan āsākir-i İslām bunu gördüklerinde anlar dahi mevc-i deryā gibi meydāna mütevecih olup cenk-i mağlūba vāki' oldu ve her taraftan cūşān ü hurūşān āsākir-i bî-pāyān bir birlerine üşişüp gir u dār-ı muhārebe ve keşmekeş-i mütevecch rū-yı havā-i tārîk olup dilîr ve bahadırlarūn na'raları ve fîl ü atlarūn şayhaları gūş-ı gerdūnı gerd eyledi gibi olup miyān-ı ma'rekede Kāhramān-ı nāmdār cānavar-ı bahriye sūvār bir taraftan kendüsi küşteden-

püşteyi ber-pā ve bir tarafdān cānavarı ve boynuzuyla fīllerden kale vü mināreleri izhār eyledi ve bir tarafdān Kahtarān dahi arslān gibi ‘asā’kir-i Hindīyi rūbah mişāl pāy-māl ider dahi mā-haşal böyle bir cenk-i kavī oldu ki peder oğlunu bilmeyüp ve birāder birāderi tanımazdı. Yevm-i kıyāmet āşikār oldu gibi oldu." Kaẓā’en sipāh-sālār-ı meymene-i Hindī Sehrāb nām bir bahādır-ı kavī-i heykel ol muḥārebe-i āzīimde Kahtarān’a rāst gelüp bir birleriyle tutuşup hamle eylediler ve hīn-i maḡribe kadar telāş ve iḡdām iderek hīç biri zaferyāb olmadılar ve eşnā-yı maḡribde tabl-ı āsāyiş çalınup iki sipāh ordugāhlarına mūrāca‘at eylediler velakin ol gün Sehrāb’uñ elinden ‘asākir-i Hūşang šāhuñ çoḡı hākle-yeksān ü bī-cān olmuşlardı ve tarafeynden maḡtūl neferātlarını şümār eyledüklerinde ‘asākir-i İslām’dan altı biñ yüz on iki nefer şehīd olmuşlar idi ve sipāh-ı Hindī’den yigirmi biñ beş yüze karīb revāne-i derk-i esfel-i sāfilīn kılınmış idi

69

ve Hūşang šāh maḡtūl olanlar içün maḡmūm olup ve emriyle iki gün cenk tevḡif olındı ve maḡtūlleri kefen ü defn eylediler ve ol tarafdān Re’y-i Hind’uñ emriyle mürdelerini götürüp hencār-ı ‘ādetleri üzre āteş-gedeye atup yakdılar. dünyānuñ āteşiyle iḡrāḡdan sonra ‘uḡbānuñ nār-ı caḡīme gitdiler ve Re’y-i Hind Sehrāb’ı çağurup mazḡhar-ı iltifāt ve çok nevāziş eyledi ve iki gün cenk‘avḡ olınduḡdan sonra üçünci giceye ser-ḡalka-ı ‘ayyārān Gerden-Keşān‘ayyār berāy-ı şikār çadırından çıkup esbāb-ı ‘ayyārlıḡı ile ḡāzırlanup sā‘at üç dört raddelerinde ordudan ayrılup rū-be-cānib-i ordu-yı Hindistān oldu. Ordularına karīb olduḡda; İbtidā Düzd-Efser’i şikār eylemek evvel ü iḡsandur." diyü Düzd-Efser’uñ çadırına geldi. Bir eşer bulamadı. Re’y’uñ çadırı önüne gelüp bakdı ki Sehrāb

içün bir meclis-i 'ālī tezyīn eylemişlerdür. Sāzende ve nevāzende-i derkār ve Sehrāb dahi burında bād-ı nahvet tolmış; 'Yarin Hūşang şāhuñ 'āsākirinden bir ferd-i vāhid zinde kıymıyorum ve cümlesini hāk-i mezellet ile ğaltān iderüm." diyü lāf ü güzāfa āġāz eylemişdi ve Düzd-Efser dahi ol meclisde istiḥdām ve bir tarafa ik'ād ü kıyāmda bulunmuş. Gerden-Keşān her ne kadar fırsatı gözedürdi. Bir fırsat bulamayup mürāca'at kaşdıyla girü dönüp tā ki Keyvān şāhuñ çadırına karīb oldı. Gördi ki pāspānların ba'zısı tanbūr ve sāz çalarlardı. Gerden-Keşān eyitdi ki; "Bāri Keyvān şāhı görmek cā'izdür." diyüp hemān kendüsini bir pāspān şekline iderek eline bir sāz alup toġrı pāspānların yanına gelerek 'ādetlerince uşūli icrā birle yanlarında oturdu ve böyle bir sāz çaldı ki pāspānlar müteḥayyir oldılar ve Gerden-Keşān'ı pāspān zan iderek; Şimdiye kadar nerede idüñ? diyü şorduklarında "Keyvān şāh içün sāz çalardum." diyü cevāb virdi. Pes, bir sâ'atden sonra pāspānlar eyitdiler ki; "Acaba biz bir parça uykuya varup siz nevbet bekler misünüz?, diyü şorduklarında Gerden-Keşān'ın cānına minnet; "Evet. Siz rāḥatunuza bakunuz ki ben bugün çok uyudum." diyü herifleri aldadup yaturdı. Pāspānlar dahi h'āba varduklarında Gerden-Keşān cümlesini h'āb-ı 'ādame irsāl eyledi ve kalkup

70

Keyvān şāhuñ çadırına girdi. Bakdı ki Keyvān şāh bālā-yı tahtında h'āba varmışdur. Der-sā'at Keyvān şāhı h'ābından bidār eyledi. Keyvān şāh gözini açup başı ucunda 'azrā'ilini görüp Gerden-Keşān olduğunu bilüp çünki ol görmüş idi. Yerinden sıçrayup ve eyitdi ki; "Ey ser-halka-i 'ayyārān-ı cihān! Hoş geldüñ! Buyuruñ! Azıcık muḥabbet idelüm." diyü yalvarmağa başladı. Gerden-Keşān hançer-i bürānını kemerinden çıkarup Keyvān şāha hitāben; "Hādi

gidelüm." didi. Keyvān šāh dahi korkudan; "Nereye gidelüm." dimege cesāret ü cür'et idemeyüp hemān yerinden kalkup Gerden-Keşān ile çadırından çıktılar ve Gerden-Keşān Keyvān šāhuñ elinden tutup; "Bağurma!; diyü tenbîh eyleyerek revāne oldılar ve karağulları geçüp ordu-yı İslām'a qarîb olduklarında Keyvān šāhı kendü çadırına getürüp mihmān eyledi ve eyitdi ki; "Acaba Re'y-i Hindî dāmāduñuz Hūşang šāhdan eyü midür? ki anuñ hıdmetini kabûl eylediñ", diyü çok ser-zeniş ü ta'an sözler ile Keyvān šāhı münfa'il eyledi. Keyvān šāh dahi günāhına mu'terrif olup Hūşang šāh ile barışmasını Gerden-Keşān'dan istircā eyledi. Gerden-Keşān dahi müte'ahhid oldu. Bunlar güft ü gūda iken ordu-yı Hindî'den şadā-yı kös-i harbi mürtefi' oldu. Bu taraftan dahi nekkāra ciyān-ı çāpūk-dest iki yüz kıyyelü düvālleri tabıllara āşinā iderek tabl-ı cenk şadāsını ayyuka işāl eyleyüp kös-i muhārebelerine cevāb virdiler ve 'ale's-seher iki sipāh gark-ı esliha-i cenk olarak 'ādet-i meşrūha üzerine şaf bağlayup bir birinüñ muķābiline turup kaldılar ve 'alemdārlar 'alemlerini efrāz eyleyüp dil-āverān muntazır-ı 'arşa-i mübārezet olduklarında nāgāh ordu-yı Hind'inden beş 'araba esliha-i cenk ki şemşir ü gürz ve ok ve siper ü şeş-per ü hıst ü kemend ü kemān ü nize ya'ni mızrāk ve teberdan'ibāret idi. Meydān-ı kārzare çekdiler ve 'akabinde sālifü'z-zikr Sehrāb bā-mehāb fīlini 'arşa-i mübārezete sürüp cevelān-künān mübāriz taleb eyleyüp lāf ü güzāfa başladukda 'asākir-i İslām'dan Cabbār nāmında bir bahādır gayret müstevli olarak Hūşang šāhuñ önünde ādāb ü revāsim-i du'a vü şenāyı

icrā ve meydāna gitmesini istircā eyledi. Hūşang šāh dahi ba'de'l-nevāziş ruḥṣat virüp ḥaḳḳında ḥayır du'a eyledi ve Cabbār dahi atını meydāna koşup

Sehrāb'ũn muḳābiline geldi ve Sehrāb daḥi anı gördükde "Āsākirũnũzde senden başka adam yok mıydı?, diyü pür-ğāzab ve bilā-emān sine-yi Cabbāra böyle bir mızrāk urdı ki arkasından bir zirā' nümāyān oldı ve atından düşüp pāy-māl birle mübārız istedi. Bu aḥvālden Hūşang şāh mükedder olup Ḳays-ı Mağribi nāmında diger bir pehlüvānı gönderdi. Sehrāb anı daḥi bir darb-ı'amūd ile mefkūd ü ma'dūm eyledi. Mā-ḥaşal aḥşāma kadar kırk nefer-i bahādır Sehrāb'ũn elinden nā-būd oldılar. H̄in-i mağribde şadā-yı tabl-ı asāyiş mürtefi' olup iki sipāh çadırlarına ric'at idüp iştirāḥat eylediler. Ol gice daḥi sâ'at iki üç raddelerinde yine ser-heng-i'āyyārān-ı İslām Gerden-Keşān bā-nām ārzū-yı şikār ile ġark-ı esbāb-ı'āyyārī olarak ḥalīfesi Şīr-Pençe ile ordudan çıkup Hindlülerün ordusına revāne oldılar. Birāz gitdükden soñra Gerden-Keşān Şīr-Pençe'ye eyitdi. "Biz ikimiz berāber gitmeyelüm. Eyü degil." diyüp hemān oradan Şīr-Pençe'yi bir diger tarīḳ ile ordı-yı Hind'e revāne ve çok nuş ü pend eyledi ve kendüsi daḥi diger bir yoldan rû-be-rāh oldı. Ḳazā'en ol taraftan daḥi Düzd-Efser ḥalīfesi Şikār-Ger ile ber-dest ü bered içün ordu-yı İslām'a'āzim, esnā-yı rāhda anlar daḥi bir birinden ayrılup her biri bir taraftan gelmekde idiler. İttifāken ol leyl-i zalāmda Gerden-Keşān, Düzd-Efser'e rāst geldi velakin Düzd-Efser Gerden-Keşān'ı görmedi. Gerden-Keşān daḥi gelüp Düzd-Efser'ũn yolında kemendi ḥalka iderek ucını eline alup taş arkasına şaklandı. Hemān Düzd-Efser'ũn ayakları kemendün ḥalkasına girdükde Gerden-Keşān arkadan bir keçi gibi bağurdı. Düzd-Efser şu bağurmanuñ taḥḳīki içün arkasına bakduğıyla berāber Gerden-Keşān kemendi çeküp Düzd-Efser yere düşdi ve yerinden ḥarekete fırsat virmeksizin Gerden-Keşān ḥançer-i bürrān ile Düzd-Efser'ũn gögsine oturdı ve Düzd-Efser Gerden-Keşān'ı gördükde yine temelluk ü cāblūseye gelüp yalvarmağa başladı ve eyitdi ki; "Ey ser-heng-i'āyyārān!

Mâdem ki bu kere beni katl edersün bir ifâde-i müfidem vardır. Ruḥṣat olur ise beyân ideyüm." Gerden-Keşân eyitdi. "Nedür? Söyle. Bahâne-

72

ler ile bu def'a kurtulmak olmaz." Düzd-Efser eyitdi ki; "Ben kurtulmak için yalvarmam; lakin böyle bir menfa'atli şey'ün mahfî olmasına acıyorum, diyü ve ol şey budur ki benüm çantamda bir hokka vardır ve ol hokkanuñ içinde hükemâ-yı Hindistân'ın yapıdukları bir ma'cûn olup, her kim ol ma'cûndan mercimek dânesinün miqdârını ekl eylese bir haftaya kadar hiç bir me'kulât yimese açılmaz ve böyle bir şey bende var iken ne için mahfî ideyüm." didükde Gerden-Keşân, Düzd-Efser'ün sözine aldanup der-sâ'at Düzd-Efser'ün elini ve ayağını bağlayup çantasını arayup hokkayı buldı ve çıkarup her ne kadar sa'y eylediyse de açmak mümkün olmadı: 'Bu hokka nasıl açılır?, diyü sū'âl eyledükde Düzd-Efser eyitdi ki; "Hokkanuñ üzerindeki dügmeyi diş ile tut ve sol tarafına çevir; açılır." didi. Gerden-Keşân ol ta'rîf üzre kutuyu açdukdâ derûn-ı hokkadâ bir toz çıkup ve Gerden-Keşân'ın dimâğına girdükde der-sâ'at bayılıp medhûş oldu. Düzd-Efser daḥi mesrûr olarak dişle elinden ve ayağından kemendi çözüp ve Gerden-Keşân'ın elini ve ayağını bağlayup bîdâr eyledi. Gerden-Keşân'ın gözlerini açup kendüsini bağlu gördükde ta'accüb eyledi. Düzd-Efser eyitdi ki; "Ey pelîd! Böyle mi ayyârlık idersün şimdi nasıl elümden kurtılırsun?" diyüp hemân yine medhûş eyledi ve ayyârlık perdesine koyup arkasına aldı. Ordularına mürâcâ'at eyledi, ammâ berü taraftan Şîr-Pençe ayyâr, Hind ordusına karîb olup her ne kadar ikdâm eylediyse de fırsat bulmayup ric'at iderek döndi. Eşnâ-yı rāḥda gözine bir yüklü adamuñ karanlığı geldi. Hafiyeten yolında kemendi halka eyleyüp ol karanlığıñ, ayakları

kemende girdükde çeküp düşürdi ve üzerine binüp gördi ki tutduğı Düzd-Efser'dür ve yüki dahi üstādı Gerden-Keşān'dur. Müferrah olup; "Bundan eyü şayd ü şikār olur mı?" diyü mesrūr oldu. Pes, Düzd-Efser'ün elini ve ayaklarını bağlayup Gerden-Keşān'ı bīdār eyledi. Gerden-Keşān bir dahi gözini açup gördi ki Düzd-Efser bağlu ve kendüsi halās ve öñinde bir karanlık tırıyor. Mütehayyir olup karanlığa hitāben; "Sen kimsin?" diyü hitāb itdükde, Şīr-Pençe ahvāli tafşilen beyān eyledi ve Gerden-Keşān bī-gāye memnūn ve mesrūr olup Şīr-Pençe'yi tahsīn ü āferīn birle

73

nevāziş eyledi ve Düzd-Efser'e eyitdi ki; "Ey me'lūn! Beni bir dahā aldadur mısun?, diyü katline kaşd eyledükde Şīr-Pençe bırakmadı. Zinde hużūr-ı Hūşang şāha götürmek evladur." didi. Gerden-Keşān dahi Düzd-Efser'i medhūş ve Şīr-Pençe'nün omuzına bindürüp revāne oldılar ve anmā bu taraftan Düzd-Efser'ün halīfesi Şikār-Ger'ayyār Düzd-Efser'den ayrılup yalnızca ordu-yı İslām'a revāne oldukda gelüp tā ki orduya karīb oldu. İbtidā Gerden-Keşān'ın çadırına gitdi. Gerden-Keşān'ı görmedi. Muṭma'in olup tolaşmaya başladı. Kaṣā'en yolu Kaḫtarān'ın çadırına ugradı. Çadıra girüp bakdukda bālā-yı taht-ı zerrinde meḫābetlū bir pehlūvān ḥāba varmuş. Der-sā'at ol mel'un Kaḫtarān'ı medhūş ve perde-i 'ayyārī ile Kaḫtarān'ı rū-pūş birle omuzına alup taşra çıkdı ve ordularına taraf rū-be-rāh oldu. Birāz gitdükde Gerden-Keşān ile Şīr-Pençe'ye rāst geldi. Serāsīme olup mütehayyir kaldı. Kaçmak istedi ise firār yolını bulamadı ve Gerden-Keşān dahi anı gördükde; 'acabā kimdür?, diyü bağurup üzerine ḫamle eyledi ve Şikār-Ger dahi yükini atup firāra yüz tutdı. Berü taraftan Şīr-Pençe dahi yükini yere atup Şikār-Ger'ün arkasına düşdi ve

Gerden-Keşān Şikār-Ger'ün yükine gelüp bakdı ki Kahtarān'dur; mütefekkir ü müte'accib olup elini ve ayağını açup bîdār ve hüşyār eylemesine meşğul oldu ve diger taraftan Şîr-Pençe, Şikār-Ger'ün arkasına düşüp Şikār-Ger dahi kendüsini bir küşeye çeküp Şîr-Pençe'nün gözinden ğā'ib oldu ve Şîr-Pençe dahi Şikār-Ger'i giriftār ve şikār itmesine ğayret gelüp aramaya diger bir tarafa gitdi. Şikār-Ger ise Şîr-Pençe'yi ğāfil iderek bir taraftan dönüp Şîr-Pençe'nün yüki üzerine gelüp bakdı ki Düzd-Efser'dür; hemān bilā-te'hîr elini ve ayağını açup hüşyār iderek firār eylediler ve Şîr-Pençe dahi her ne kadar arayup Şikār-Ger'i bulmaduğundan Düzd-Efser hâtırına gelüp ric'at eyledi ve gelüp bakdı ki Düzd-Efser de meydānda yok. Düzd-Efser'i orada bıraktuğınā pişmān olup müfid olmadı. Pes, Gerden-Keşān'ın yanına geldi ve Gerden-Keşān dahi Düzd-Efser'i şordukda Şîr-Pençe vākı'ayı beyān eyledi. Gerden-Keşān mağmūm olup

74

mā-ḥaşal Kahtarān'ı hüşyār eyledüklerinde Kahtarān gözini açup kendüni bir başka yerde gördükde ta'accüb eyledi ve Gerden-Keşān ile Şîr-Pençe'iy öninde görüp sū'al eyledi. Gerden-Keşān ahvāli takrîr ü izhār ve Kahtarān'ı alup ordugāhlarına geldiler ve ḥîn-i şehirde iki askerden şadā-yı tabl ve kōs-i muḥārebe mürtefi'oldı. Tarafeyn dahi ber-vech-i meşrūḥ-ı ğark-ı āhen ü pūlād olarak āmāde-i kıtal ü cidāl ārāyiş-i şufūf eylediler ve ol gün yine Sehrāb'ın arabaları meydāna çekilüp akabinde kendüsi ejderhā gibi ğarrān ü cūşān meydāna gelerek dünki gün eylediği ğavġā ve katl eylediği pehlüvān ve bahadırlardan tolayı mağrūr olarak na'ra-zenān ve ḥamle-künān mübāriz taleb eyledi. Sipāh-ı İslām'dan Sehrāb'ın mübārezetine kimse cür'et itmedüğünden

deryā-yı ğazāb sipāh-sālār a'na Behrām-Cibillī cūşa gelüp, hemān semend-i reh-vārını meydāna sürüp; mukābil-i Hūşang şāh icrā-yı revāsim-i senā ile meydāna ruḥşat ve Sehrāb-i Hindī'ye mübārız olarak 'arşa-i kārzāre geldi. Sehrāb dahi Behrām'ı böyle mehib gördükde pesend iderek eyitdi ki; "Ey dil-āver! Gel kendüñe rahm eyle ve mübārızinden vāz gec. Seni götürüp Re'y-i Hind'ün yanında serdār ideyüm. Saña yazıkdur." didükde Behrām-ı dil-āver bu ta'anāmiz sözlerden ğazaba gelüp eyitdi ki; "Ey hīre-ser! Senün Re'y-i Hind'ün gibi adamı uşāk yerine tutmam. Ağzuñ bağla da kollaruñ aç." diyü bir birine hamlever oldılar. İbtidā Sahrāb nizesini havele-i sine-i Behrām eyledi. Behrām dahi darb-ı şemşir ile mızrākını kalemvārī iki parça iderek kendü nizesini Sahrāb'a rû-be-rû eyleyüp Sehrāb dahi darb-ı tīg ile mızrākını kendüsinden red eyledi. Mızrākdan nā'il-i merām olmaduklarından Sehrāb hışmla 'amūdını eline alup havāle-i fark-ı Behrām eyledi ve Behrām dahi zîr-i siperde pinhān olup Sehrāb zûr-kuvvet ile siper-i Behrām'a öyle bir gürz darb eyledi ki Behrām'ın cümle a'zāsı harekete gelüp müte'ellim oldu ve; "Bu ḥarām-zāde pek yamandır." diyü kendüsini ğayret getirüp üç darb-ı gürzini vücūdından red iderek Behrām'a nevbet geldükde gürz-i ḥārā-şikenî bālā-yı serinde devr iderek kubbe-i siper-i Sehrāb'a bir gürz darb eyledi ki ol

75

darb-ı pür-kuvvetden kubbe-i siperden āteş rû-yı havāya mürtefī' oldu ise; Sehrāb'ın vücūdına bir zarar gelmeyüp ikinci üçüncü darbı dahi kendüsinden red eyledi. Mā-ḥaşal darb-ı gürzden dahi bir zafer ü ḥaṭar vuku' bulmayup Sehrāb tīg-i ābdārını ğılāfdan çeküp Behrām'a hamle eyledi ve Behrām bu kuvvet ü zırı Sehrāb'dan gördükde bildi ki siper-i Sehrāb'ın tīgine tayanamaz; hemān

şeq-perini Sahrāb'ũ dem-i şemşirine uranda Sehrāb'ũ şemşiri āyinevāri hũrd ü şikest olup yere rizān oldu. Behrām kendü tīg-i hũn-rizini çıkarup Sehrāb'a havāle eyledükde; Sehrāb dahi dil-āverlige darb-ı şeq-per ile Behrām'ũ tīgini hũrd u şikest eyledi ve şemşirinden dahi me'yūs olarak kemend-i harirlerini çıkarup bir biriniñ yāl ü bāllerina bend iderek kendülerine kuvvet ve semendlerine mihmiz urdukda ol kavī kemendleri tār-ı ānkebūd gibi kopup bir şey hāşıl olamadı ve darb-ı okdan dahi bir birine zafer bulamaduğundan atlarından inüp güleşmek üzre bir birlerinũ kemerini tutup talaşa meşgũl oldılar. Beyit[]

Be-koşti giriften nihādend ser

Tũ gũi dũ şirend āhen-ciger

Giriftend koşti dũ merd ü dilir

Yeki ejderhā vũ diger nerre-şir

Maşaddakınca ol iki pehlūvān bir birinũ kemerlerine yapışup güleşe ikdām ve darb-ı gülle ile vücudlarını müte'ellim idüp āsākir-i islām Sehrāb'ũ kuvvetinden ta'accüb eylediler. Mā-ḥaşal ol gün hĩn-i āşra kadar ol iki bahādır çabalayup gāh Behrām Sehrāb'ı giri girüsine koşdurup dizlerine çökdürürdi. Gāh Sehrāb, Behrām'ı girüye götürüp zānuya getürürdi. Hĩn-i āşrda Gerden-Keşān āyyār meydāna gelerek Behrām'a hitāben eyitdi ki; "Ey sipāh-sālār-ı āsākir-i İslām! Utanmaz mısũ? Bir Hindu ile bu kadar çabalamak hālbü ki şah-ı cihān ile Kahramān ve Kahtarān saña nāzırlardur ve eger ruḥşat virür iseñ ben dahi senũ imdādına gelüp Sahrāb'ũ bir ayağından tutayum ve ikimüz anı yere urup çāresini bulalum." diyü Behrām'a itāb eyledi. Behrām. Gerden-Keşān

‘ayyārdan bu kelāmı istimā eyledükde; ya’ni üzerine bir tağ yıkılmış gibi bu sözler kendüsine ağır gelüp üzerine ğayret ü hamıyyet müstevlî olarak bir na‘ra-i Allāh-ı Ekber!" ile Sahrāb’uñ kadd ü kâmetini yerden

76

kaldurup bālā-yı serinde deverān eyleyüp yere urmasını kaçd itdükde Sehrāb elini Behrām’uñ omuzına urup ve eyitdi ki; Beyit:

Şāhā be-seret kâsem ki erbāb-ı kerem

Ber-dāšte-i hiş neyendāhte end

Fehvāsınca erbāb-ı kerem kendü perverdelerini yere urmamışlar. İstimān eyledi ve Behrām dahi āheste yere koyup Sehrāb dahi şıdk üzre kelime-i tayyibe-i lāilaheillāllāh ve edrīs-i Resūla’llāh’ı zebān-ı i’tikād ile ikrār ve Behrām’uñ eli üzerine dā’ire-i İslām’a dāhil birle ikisi ma‘ān ordu-yı islām’a revāne oldılar. Hindlüler bu keyfiyyatı gördüklerinde mahzūn ve perişān kaldılar ve bu taraftan Hūşang şāhuñ emriyle Kahtarān Sehrāb’ı istikbāl ve kemāl-i i‘zāz ü ikrām ile huzūr-ıHūşang’agetürdi ve Sehrāb leb-i edeb ile dāmen-i Hūşang şāhı takbīl iderek mazhar-ı iltifāt ve nevāzişāt-ı şāhāne oldu ve ol sā‘at tabl-ı āsāyiş çalınup iki sipāh makamlarına ric‘at eylediler ve ‘asākır-i Hindistān ‘umūmen çadırlarına gelüp ve tedbīr üzerine oldılar. Bu taraftan ‘asākır-i İslām hayme vü bārgāhlarına gelüp Sehrāb içün bir bezm-i ‘azīm ve şādi-i bā-tekrīmi icrā vezīr-i dest-i Behrām’da Sehrāb’uñ şandālyesini kurdılar ve Hūşang şāh Behrām’a çok tahsīn ü āferīn ve müteşekkiren li-rabbi’l-ālemin oldu. ‘Ays ü nūşa meşğul iken be-nāgāh Gerden-Keşān ‘ayyār bārgāh-ı şāhiye duhūl eyledi ve şāhib-i ‘arz-ı hāl

gibi tūrup kaldı ve Hūşang şāh dahi Gerden-Keşān'ūñ bir merāmı olduğunu anlayup, "Baba, ne söyleyeceğūñ var ise söyle. Saña yasak ve māni' yokdur, didükde Gerden-Keşān eyitdi ki; "Pādişāhum sāye şehir-i yārānelerinden kayın pederūñüz Keyvān şāh dehālete gelmişdür ve çadır-ı hāne-i çākeride misāfirdür." diyü ifāde eyledi. Hūşang şāh dahi bu kelāmdan mesrūr ve der-sā'at Behrām ile Sahrāb'ı istikbāle gönderüp Keyvān şāhı hūzūra getürdiler ve Keyvān şāh dahi kemāl-ı infī'ālinden başını aşağıya şalup pāye-i serir-i a'lāyı būs eyledi ve Hūşang şāh dahi yerinden kıyām iderek ihtirām-ı mā'lā-kelām ile Keyvān şāhı nevāziş iderek zümre-i şāhlardan şandāli kūrulup ik'ādına emr olındı ve Hūşang şāhuñ sürürü bir iken iki oldı. Tabl-ı

77

beşāret çalındı ve ammā ol tarafdān Re'y-i Hind bu hāli görüp ve Keyvān şāhuñ dahi gitdüğünü istimā' eyledükde fevka'l-ğaye mağmūm ve mağbūn olarak ne yapacağını, bilmezdi. Mā-haşal ol gice dahi ordu-yı İslām'dan işret ile ve ordu-yı Hind'den üsret ile geçdi. Hīn-i şehirde iki sipāhdan tabl-ı cenk urulup āsākır ve dil-āverān āmāde-i kıtal olup ber-vech-i meşrūh şaf-ı kıtal ü cidāl tezyīn kılınup muntazır-ı meydān oldılar. Ordu-yı Hindistāndan bir kimse meydāna gelmedüğünden āsākır-i İslām'dan nev-müselmān Sehrāb-ı dil-āver bā-ruḥşat-ı Hūşang şāhı semend-i bād-peymā'iy harekete getürüp, mübārezete hāzır ve tālib-i mübāriz oldı. Re'y-i Hind ārşa-i neberdde Sehrāb'ı gördükde "Dün bizüm içün cenk iderdi. Bu gün anlar içün." diyü kahr u gāzaba gelüp cenk-i mağlūbeye emr eyledi. Der-sā'at āsākır-i Hindistān emvāc-ı baḥr gibi yerlerinden hareket ve seyl-i bārān gibi cūşān ü hurūşān meydān-ı kaşd ve etraf-ı Sehrāb'ı ihāta vü muḥāşara eylediler ve Sahrāb-ı dil-āver dahi tīg-i bī-

dirigini niyāmdan çeküp ordu-yı Hindistān'a hamle ve ejderhā-yı demān gibi her taraftan cemī-i keşiri hāke ğaltān ve nehr-i hūnı revāne birle cenge meşgūl oldu. 'Asākir-i İslām dahi yerinden hareket ve iki sipāh bir birine katulup nā'ire-i kıtāl-ı işti'āl ve şemşir-i cidāl isti'māl ü merk-i 'asākire isti'cāl iderek yevm-i rüsteḥiz-i aşikār rü-yı havā tîre vü nār-ı hūn-ı leşkerden ceyhūn izhār olarak böyle bir kıyāmet derkār iken be-nāğāh taraf-ı beyābāndan bir toz u ğubār nümāyān birle iki yüz pür kâle-i 'ālem ki iki yüz biñ 'asākirūñ 'ālāmeti idi. Bedidār olup önlerine la'l-püş bir nikābdār āteş-i sūzān gibi ilğar-künān ol muḥārebeye karīb olduğda 'asākir ile berāber ordu-yı İslām'a hamlever olup cenge mübāşeret eylediler; velakin ol la'l-püş-ı nikābdār fil-i demānvārī her taraftan 'asekir-i İslām'ı tūmār gibi büküp bir darb-ı dest ile çok kimseyi ma'dūm ve bir hamle ile bî-şūmār-ı İslām'ı mefkūd u nā-būd iderdi. Hūşang şāh ve 'asākir-i İslām bu āteşi gördüklerinde maḥzūn olup bî-tedbīr kaldılar. El-kışsa ğirūdār ve keşinekeşe meşgūl olup ḥin-i muḥārebede pehlūvān-ı cihān-ı nāmdār-ı deverān a'na Qāhramān-ı kātıl nikābdār-ı la'l-püşden bu cenk ü cidālî görüp ve öyle zūr-kuvvet ü kıtālîni müşāhede eyledükde

78

şufūf-ı 'asākiri aşk iderek ve gelüp nikābdāruñ muḥābiline bir na'ra-i ra'd-āsa'iy urup eyitdi ki; "Ey la'īn! Hāzır ol mübārizūñ geldi." diyüp hemān bir birine tutuşup mübārezete meşgūl odılar ve sipāh-sālār-ı 'asākir-i İslām Behrām dahi 'asākir-i Hindistān'ı bir birine katup cenk-i merdāne eyledi ve bir cānibden dahi Sehrāb-ı dil-āver neberd-şīrān'a icrā vü hamleāver idi. Mā-ḥaşal böyle bir cenk ü ğavġa oldu ki dünyada vākī olan ğavġalardan birincisi dinilse cā'izdür ve ol gün aḥşama kadar cenk ü muḥārebe derkār idi. Tā ki tabl-ı āsāyiş ü ric'at

çalındı; iki sipāh bir birlerinden el çeküp ordugāhlarına mürāca'at ve'avdet eylediler; velakin Qahramān ol nikābdār ile cenk ü cidāle meşgūl iken tabl-ı āsāyışūñ şadāsını istimā'eyledükde ġazaba müstevlī olup; "Mübārizūmi i'dām itmeyince dönmem." diyü ġayrete gelüp ve nikābdār daḡi Qahramān'ūñ kuvvetini ve ġayretini gördükde añā daḡi cem'īyyet gelerek ordudan muḡārebe-künān bir tarafa çekilüp āteş-i darb u ḡarbi müştāḡil eylediler. Hele bu tarafdān iki sipāh'avdet itdüklerinde Hūşang şāh gelüp taht-ı saltanatda ik'ād iderek gördiler ki Qahramān ġā'ibdür. Serāsīme vü bī-tāb olup feryād ü fīḡanı mürtefī'eylediler ve Hūşang şāh tahtından inüp; "Qahramān'dan şonra pādīşāhlık baña, ḡarāmdur." diyü zār ü nālān oldu ve ordu-yı İslām'a bir vahşet ü dehşet ḡāşıl oldu ki az ḡalmış idi mecnūn u divāne-vārī kūh-ı beyābāna taḡılup gitsinler. Gerden-Keşān bu aḡvālī gördükde şāh u sipāha istimālat virüp; "Ben şimdi Qahramān'ı sālīmen ve ḡānīmen size teslīm iderüm." diyü mütē'ahhid olup rū-be-rāh oldu ve Gerden-Keşān'ūñ sözünden şāh ve'āsakire teskīn ḡāşıl olarak ammā berü tarafdān Qahramān gördi ki dünyā-i tārīk ü ḡara oldu. Hemān kemāl-ı ḡahr ü ḡışm ile fark-ı nikābdāra bir'amūd darb eyledi ki nikābdārūñ niḡabı ḡopdı ve ruḡsārı zāḡir olduḡda Qahramān baḡdı ki ol mübārezet iden bir duḡterdür ki ḡül-izār ü ḡehresi māh-ı tābān gibi dıraḡşān. Qahramān bu ḡālī gördükde itdüḡi ḡavḡa vü ḡaltiyātđan ḡok pişmān olup medḡūş olmaya ḡarīb olduḡda kendūsine ḡayret gelüp hemān ḡızūñ yüzine baḡmaḡsuzun'inān-ı cānavarı inḡirāf

iderek ordusu tarafına revāne oldu ve yōlda Gerden-Keşān'a rāst gelerek Gerden-Keşān aḡvāl-i orduyı söyleyüp, "Bir sā'at orduya gitmez iseñ ordunun perişān

olmaları der-kārdur." diyü isti'cālen gelüp orduya dāhil oldılar şāh u sipāh
 Kahramān'ı gördüklerinde taze hayāt bulmuşlar gibi mesrūr ve şādān oldılar ve
 Hūşang şah Kahramān'ın yüzini öpüp nerede olduğunu şordukda Kahramān,
 "Mübārizüm ile gavḡaya meşḡul idüm." diyü cevāb virdi ve haḡikat-ı hāli ketm
 iderek bir kız olduğunu āşikār itmeyüp zīrā, 'Bir kız ile muḡārebe iderdüm."
 diyü kendüsine'ār gelürdi ve ammā ol tarafından kızu'n dahi nikabı sökilüp ruḡsārı
 āşikār ve diḡkat ile Kahramān'ın yüzine bakdukda dil ü cān ile Kahramān'a
 'āşık ve bī-tāb olarak, fakat Kahramān kendüsine bakmaksızın 'avdet
 eylesinden mükedder ve perişān olup nikābını bağlayup ordusına mūrācā'at
 eyledi ve bu tarafından Hūşang şāh ol günün muḡārebesinden mūte'accib olup ol
 nikābdār kim olduğunu tefahḡuş ve taḡkik eylemek için Gerden-Keşān'ı
 gönderdi ve Gerden-Keşān dahi gidüp lede't-taḡkik gelüp Hūşang şāha ifāde
 eyledükde; "Ol nikābdār Re'y-i Hind'ün duḡteri Serv-i Hīrāmān nām bir kız
 imiş." diyü Hūşang şāha 'arz u beyāneyledi ve Sehrāb dahi eyitdi ki;
 "Pādişāhum! Ol Serv-i Hīrāmān'dan mahzūr olmak gerekdür. Zīrā anuñ emsālī
 az bulnur ve anda olan şecā'at kimsede bulunmaz." diyü Serv-i Hīrāmān'ı çok
 ta'rīf eyledi. O tarafından dahi Hindlüler ordugāhlarına'avdet eylediler ve Re'y-i
 Hindī dahi gelüp taḡtında oturup emr ile maḡtūl olan'asākiri āteş-gedeye atup
 yakdılar. Bu esnāda Serv-i Hīrāmān'ın gelmesinden Re'yi ḡabīr ü āḡāh
 eyledüklerinde Re'y-i Hind kemāl-ı sürūrından yerinden şıçrayup otururdu ve;
 "Benüm kızum gelmiş ise bir kimseden ḡorḡmam." diyü iftiḡār iderdi. Der-sā'at
 emr eyledi. Bir kaç zinde ādemi āteş-gedeye atup ḡudüm-i Serv-i Hīrāmān'dan
 yakdılar. Kendü vūzerāsını Serv-i Hīrāmān'ın istikbāline revāne oldu ve Serv-
 Hīrāmān'ı dahi pederiniñ gelmesinden ḡabīr iderek yerinden ḡalkup pederini
 istikbāl ve pederi dahi Serv-i Hīrāmān'ın elinden tutup bārgāha götürüp oturtdı

ve kemāl-ı nevāziş ile Hūşang şāhuñ elinden şikāyet itmege

80

başladı ve beşāret-i tabl çalınup işrete meşgūl oldılar ve üç gün dahi cenk ü ğavġa tevķif kılındı velakin Serv-i Hīrāmān Kāhramān için bī-tab ve Kāhramān'ın ef'alinden perişān idi. Bir kaç gün istirāhat eylemek bahānesiyle pederinden ruḥṣat ve kendü çadırına gelüp ārām eyledi ve kethudā kadını çağurup mā-cerāyı evvel ü ahir nakl eyledi ve Kāhramān yüzine bakmaksızın 'avdetini şordı. Dāyesi dahi eyitdi ki; "Ey sultānum! Kāhramān seni görmiş de divāne olmuş ve bir dahi senün yüziñe baksa bütün medhūş ve mecnūn olacağını derk eylemiş. Anuñ için tayanamayup 'avdet eylemişdür." diyü Serv-i Hīrāmān'ı teskīn eyledi. Hāşılı dördinci gün 'ale's-seher iki leşkerden şadā-yı tabl-ı cenk mürtefi olup dil-āverān ve pehlūvānlar cümlesi ġark-ı ahen ve pūlād ve Serv-i Hīrāmān dahi yine nikāb-pūş olarak müstaġrak-ı esliḥa-i cenk birle 'adet-i yevmiyeleri üzre tezyīn ü tertīb -i şufūf iderek muntazır-ı meydān-ı ma'reke olduklarında hemān Serv-i Hīrāmān bilā-ruḥṣat tevsen-i bād-pā'y 'arşa-i ġir u dāra sürüp meydāna hāzır ve tālib-i mübāriz oldukda pehlūvān-ı cihān

Kāhramān meydāna nikābdārı gördükde ġavġasını görmek için girü çekilüp meydānına gitmedi ve ol taraftan Serv-i Hīrāmān na'ra-i zenān-ı mübāriz istedükde Behrām-Cibillī bā-emr-i shehen-şāhī meydān-ı kārzāre gidüp Serv-i Hīrāmān ile hamleāver oldılar. Nize vü kemend ü gürz ü şemşīrden nā'il-i āmāl olmayup hemān at üzerinde bir birinüñ kemer zincirini tutup güleşmege başlayup bir sâ'atden sonra iki sipāh bakdılar ki Serv-i Hīrāmān Behrām'ın kadd ü kāmetini ber-havā iderek ve ba'de't-tedvīr rü-yı zemīne darb eyledükde iki askerden ġulġula vü feryād ü sūziş ü fiġān mürtefi oldu. Der-sâ'at Düzd-

Efser 'ayyār gelüp Behrām'ın elini ve ayağını bağlayup mahbūsen götürdiler. 'Asāker-i İslām niḳābdārdan bu ahvālî gördüklerinde bīd-i mecnūn gibi lerzelü olup hā'if oldılar. Kahtarān ile Sehrāb bu vāḳı'ayı gördüklerinde ikisi birden meydān-ı mübārezete ḳaşd eylediler ise Hūşang şāh bırakmayup Şabr idūn bakalum. Nasıl olur?, diyü kim-

81

seyi meydāna göndermedi Velakin Ḳahramān hafıyyeten gülüp ḥande iderdi ve Serv-i Hırāmān dahi Behrām'ı maḡlūb ve maḡlūl eyledükden sonra dahā mübārizetale talib olmayup işāret ile ṭabl-ı āsāyiş ḳalındı. İki sipāh maḳām ve mekānlarına ric'at u 'avdet eylediler.

Re'y-i Hind ol günün muḥārebesinden mesrūr ü şādān idi ve Serv-i Hırāmān'ı bī-ḡaye nevāziş eyleyüp işret ü şād-kāmiye meşḡul oldılar; velakin Serv-i Hırāmān Ḳahramān'ın aşḳından bī-ṭab ü ṭāḳat idi. Hemān meclisden ḳalkup yerine geldi ve ḥin-i maḡribde ba'de't-ṭā'ām emr eyleyüp Düzd-Efser'i ihzār eylediler ve eyitdi ki; 'Ey 'ayyār! Bu gice ordu-yı İslām'ı bir teferrüc eylemek arzusındayum. Hem-rāhlıḳ eyle ki berāber gidelüm." didükde Düzd-Efser eyitdi ki; "Sultānum! Ordu-yı İslām'da Gerden-Keşān nāmında bir 'ayyār vardur ki ordularına bir ḳuş bile geçmek mümkün degildür." didi. Serv-i Hırāmān eyitdi ki; "Benüm merāmum dahi Gerden-Keşān'dur. Anı bulup da helāk ideyüm." diyü yerinden ḳalkup dāyesiyle berāber Düzd-Efser'i alup ordu-yı İslām ṭarafına 'āzim oldılar ve ḳarīb olduklarında Serv-i Hırāmān Düzd-Efser'den şordı ki; "Acabā evvelkigün ol ḡavḡa eyledüğüm pehlüvānün ḳadırını bilür misin?, Düzd-Efser eyitdi ki; "Ben anın ismi Ḳahramān olduğını bilürüm; fakat Gerden-Keşān'ın ḳorkusından ḳadırını aramadum ve bilemem." didükde

Serv-i Hıramān ğāzaba gelüp eyitdi ki; "Ey ħarām-zāde! Böyle mi 'ayyārılık idersin?, diyü anı orduya gönderüp kendü dāyesiyle ordu-yı İslām'a dāhil oldılar ve sāyislerden bir adamı tutup Kahramān'ũn çadırı kanğı tarafdadur?, diyü şorduklarında sāyis dahi parmağıyla çadırı gösterdi ve Serv-i Hıramān sāyisi muhkem bağlayup dāyesine virdi. Kendüsi yalnız gelüp mahfiyyen Kahramān'ũn çadırına girdi ve ol esbāb u bisāt ve zīb ü ziynetleri gördükde ta'accüb iderek ileri gidüp bakdı ki bir nev-civān-ı pehlüvān bir taht-ı muraşşā' üzerinde ħ'āb-nüşin ü nāza varup yüzinden yorganı kaldurdukda şem'i ruhsār-ı Kahramān'dan çadırıñ etrafı münevver olarak ve Serv-i Hıramān ol ħālî gördükde sürürından ağlaması gelerek bir sâ'at kadar ağladı. Ba'dehu āheste āheste Kahramān'ũn yü-

82

zigini çıkarup kendü parmağına ve kendü yüzigini Kahramān'ũn parmağına takdı ve bir nāme kaleme alup Kahramān'ũn başı ucında bırakup biñ āh ü hasretle çadırdan çıkup revāne oldu ve dāyesine gelerek sāyisi tahlis iderek yerlerine müraca'at eylediler. Bu taraftan'ale's-seher Kahramān ħ'āb-ı rāhtdan bīdār oldukda başı ucında post-ı ceylāndan bir nāme gördi. Alup müşāhede eyledükde bakdı ki yazılmış. Beyit:

Hele reftim uger ānī zi-cemālet burdīm
 Cihet-i tūşe-i reh zıkr-i vişālet burdīm
 Tā ki mārā vü turā tezkire-i hoş bāşed
 Dil-i haste be-tü dādīm u hayālet burdīm

Böyle bir kaç beyt-i aşikâne gördükde Serv-i Hırāmān'ın işi olduğunu anlayup mesrūr oldu ve ol gün dahi cenk'āvķ olınup ahşām olduğda Kahramān dahi dün gicenün intikāmı lāzımdur." diyü libās-ı şeb-revī'yi giyüp Gerden-Keşān ile berāber revāne-i ordu-yı Hindistān oldılar ve yolda kendü ve Serv-i Hırāmān'ın keyfiyyāt ü hālatını temā'men Gerden-Keşān'a nakl eyledi ve Gerden-Keşān bu kelāmdan be-ğāyet müferrah oldu; ordu-yı Hind'e karīb olduklarında bir vakt-ı fırsatda Kahramān Serv-i Hırāmān'ın çadırına girüp gördi ki bir nāzenin-i mäh-ruhsār ve bir gül-izār-ı perī-zāde bālā-yı taht-ı ğannac ü dellālde h^vāb-ı nāza varmış. Kahramān ol nāzenini gördükde Serv-i Hırāmān'ın zülfi gibi'aklı perişān ve ahvālī yaman olup medhūşa karīb olduğda kendüsün muhāfāza iderek; hemān cevāb-nāmesini böyle yazdı ki; Beyit:

Ān hayāl-ı ruh-ı hūbet ki kamer bende-i ost
 Ve ān ham-ı ebrū-yı mānend-i hilālet burdīm
 Ve ān şeker hande-i hūbet ki şeker bende-i ost
 Zi şeker hāne-i mecmū'ı haşālet burdīm

Ve ruhsār-ı Sevr-i Hırāmān'dan hasretle bir kaç şeftālī ahz birle, çadırdan çıkup yine ordularına'āvdet eylediler. İrtesi şabāhleyin Serv-i Hırāmān h^vāb-ı nūşinden bīdār ve cevāb-nāme'i düşini rü'yet olduğda fevķa'l-ğāye mesrūr olarak ol gün dahi cenk olmaduğundan Serv-i Hırāmān pederi Re'y'ün meclisine gelerek cemī'vūkelā vū vūzerā Serv-i Hırāmān'ı istikbāl ü kıyām iderek icrā-yı revāsim-i ādābdan soñra meşğūl-ı tarab u neşād oldılar.

Ol eşnâda emr olunup Behrām'ı ğıll ü zencîr ile meclise getürdiler. Re'y'e mutî⁴ vü münkād olmaklığı Behrām'a tefhîm eyledüklerinde Behrām ğāzaba gelüp şütümi āġāz eyledi. Re'y-i Hind dahi Behrām'ũn nā-şayeste sözlerinden bî-huzûr olup katline emr eyledi. Cellād-ı bed-nejād dahi katl-ı Behrām'a mutarassîd iken Serv-i Hırāmān istişfā⁴ eyleyüp, "Ben anı hıfz iderüm." didi. Re'y-i Hind'i didi ki; 'Ey nūr-ı dîdem! Bunı niçün katl itmeyelüm. Ordu-yı İslām'da Gerden-Keşān nāmında bir ayyār-ı tarrār vardur ki nasıl olur ise Behrām'ı tahlîs eylemesi derkârdur." didükde Serv-i Hırāmān eyitdi ki: "Ben Behrām'a mukayyed olurum da koy ol ayyār gelsin; Behrām'ı çalsun." diyü Behrām'ı kendü çadırına gönderdi ve kendüsi dahi vakt-ı mağribde gelüp çadırındaistirâhat eyledi. Pes, emr ile Behrām'ı huzûrına getürdiler. Der-sâ'at Behrām'ũn elinden ve ayağından paranga vü zincîr kaldurup bir taht üzerinde ik'ād iderek ve her taraf u cānibinden kelāma başlayup muhabbet eylediler ve ammā ol aḥşam Hūşang şāh Gerden-Keşān'ı çağurup eyitdi ki; "Ey ayyār! Bu gice Behrām'ı tahlîş idersen saña on biñ altun ikrām-ı şāhānem olur." Gerden-Keşān altunũ ismini işitdükde; "Be-ser ü çeşm." diyü hemān esbāb-ı ayyārıyla revāne-i ordu-yı Hindistān oldu. Karağullardan geçüp her tarafı tolaşup tā ki Serv-i Hırāmān'ũn çadırına geldi. Hafıyyeten gördi ki Serv-i Hırāmān, Behrām ile şöhetdedür ol vakt nāzır oldu. Serv-i Hırāmān Behrām'a hitāb iderek didi. "Ey Behrām! senden bir sū'al u cevābım vardur; haķikāt üzre toġrısını baña söyler isen seni tahlîş birle ordunuza gönderürüm." didükde Behrām cevābında eyitdi ki, "Benüm kimseden pervām yokdur. Toġrısı her ne vechile olur ise beyān iderüm." didi. Serv-i Hırāmān eyitdi ki; "Ordunuzda ol cānavar-ı bahriye sūvār olan pehlüvān kimdür? Ve ismi nedür? Ve kimin oġlıdur? Ve ol cānavar ki bir boynuzlı ve dört gözli ve altı ayaklıdur nerede şikār eyledi ve nasıl rām

itmiş?, diyü Kahramân'ın nâm ü nişânını şordukda Behrâm cevâbında didi ki;
"Ey hüceste-

84

likâ! Ma'lûmuñuz olsun ki ol senüñ gördüğün pehlüvânüñ ismi Kahramân-ı kâtildür ve Fars ikliminüñ pâdişâhı Tahmâsb şahuñ oğludur ve üç yaşında iken Kâf tağında bulunan div hafıyyeten gelüp anı kapup küh-ı Kâf'a götürüp orada Heyhâtiye nâm bir şahrâda perveriş iderek ve Kahramân'ın pederi dahi derd-i oğluna tayanamayup vefât eylemişdür ve Kahramân'ın 'amucası Kahtarân'ın pederi bulunan Harâsb şah tahta cülûs idüp ol dahi çok geçmeden irtihâl-i dâr-ı bekâ eyledi ve yerine iş bu pâdişahımız Hüşang şah tahtına cülûs eyledi ve Kahramân dahi ol şahrâ-yı Heyhâtiye'de on üç yaşına vardukda kendüsini fark zümre-i divlerden olmaduğunu derk iderek itâb ile divlerden şorup sū'âl eylemiş olduğundan div dahi Kahramân'ın hey'et ü secâ'atinden ahvâli ketm eylemeyüp hakikat-ı hâli beyân ve ifâde eyledüklerinde Kahramân'a gâzab gelerek; "Şimdi beni vatan-ı aşliyeme ve pederüm Tahmâsb şaha götürmezseniz biriñizi sağ ü sâlim bırakmam." dimesiyle divler hâ'if olarak Kahramân'ı vatan ü mekâna götürmek üzre omuzlarına bindürüp bir tağda istirahat bahânesiyle Kahramân'ı indürüp ve gizlice Kahramân'ı gâfil birle birağup kaçmışlar idi ve Kahramân divlerün firâından bi-haber oldukda bi-tedbîr kalarak ol tağda bir re's gergedânı şikâr ve her gün seyr ü şikâra meşğul olup tâ ki pâdişahımız Hüşang şah teshîr-i memâlik-i Hindistân için 'asâkir-i bi-şûmâr ile 'âzim ü rû-be-râh olarak vaktâ ki ol tağa ki Kahramân sâkin idi. İrişdüğümüzde Kahramân askeri görüp beni-âdemi görmedüğü için cenge başlayup firâvân 'asâkiri nâ-bûd ve mefkûd iderek sonra 'ammî-zâdesi Kahtarân müdârâ üzre gidüp ve her taraftan

söz açıldukda bir birleriyle āmmī-zāde oldukları āşikār olup ol vakt Kahtarān'ũn ricāsiyla rām ü Hūşang şaha gelüp pehlūvānı olmışdur." diyü Behrām-Cibillī Kaḥramān'ũn ser-güzeşt ü maḳālātını temāmen ve kāmilen beyān ve Serv-i Hīrāmān'a takrīr ü āyān ve ba'dehu eyitdi ki; "Ol cānavar dahi kenār-ı ūmmāna geldüğümüzde nıṣfu'l-leylde ordumuzda bir ğavğa kopdı ve bahirden bir cānavar-ı āzīm çıkup bī-ḥad āskerī

85

pāy-māl eyledi." diyü Kaḥramān'a ḥaber virdüklerinde bilā-esliḥa-i cenk, iderek ol cānavarı rām ve maġlūb eyledi." diyü cümle ḥalātı Serv-i Hīrāmān'a izḥār eyleyüp ve ol kadar Kaḥramān'ũn ta'rīfini tezāyüd eyledi ki Serv-i Hīrāmān'ũn āşkı biñ mertebe terakḳi idüp yerinden bī-tāb ve bī-ḳarār eyledi iztırāb ve iztırāḥ düşdi. Pes, Behrām'ũn pederini şorup; "Siz kimsüñüz ve pederüñüz kim oluyor?, didükde Behrām dahi kendü ḥāl ü aḥvālını ve peri-zāde olup ba'dehu dīvleri teshīr ve Çīn memleketini başup ḥākānuñ kızını alarak ba'dehu cādū Ezrak'ũn siḥriyle taş olup ve sonra Gerden-Keşān'ũn vāsıtasıyla kurtıldığını cümleten Serv-i Hīrāmān'a söyleyüp beyān eyledi. Serv-i Hīrāmān dahi Behrām'ũn aḥvālinden ve ser-güzeşt-i ğarībesinden müteḥayyir olarak eyitdi ki; "Ey Behrām! Gerden-Keşān seni Ezrak'ũn elinden ḥalāş eylemiş ise; niçün burada seni yād itmiyor ve senüñ ḥalāsına bir tedbīr bulamıyor." didükde Behrām eyitdi ki; "Ey nāzenīn! Neden ma'lūm ki Gerden-Keşān şimdilik buralarda mevcūd degildür?, didükde ḳazā'en ol vakt Gerden-Keşān perdenüñ arkasında bu sözleri işidüp istimā' iderdi. Pes, Serv-i Hīrāmān dāyesine ḥiṭāb eyledi ki; "Taşraya çıkdukda her kimi bulursañ al da gel." didi. Dāyesi dahi taşra çıkdı ammā ol eşnāda Gerden-Keşān bu vāḳı'ayı gūş-zed oldukda; Böyle

aḥvāl ü mādde muḥtefī olmak ʿayyārлықdan sayılmaz." diyü hemān bī-meḥābā Serv-i Hīrāmān'ın dāyesine ḥitāben; 'Girü dön! Araduḡunuz benüm!, diyü çadıra girüp icrā-yı revāsīm-i duʿā vü senā eyledi. Serv-i Hīrāmān başını kaldurup bir ʿayyār gördi ki mānend ü emsāli görilmiş degildür, "Sen kimsin?, diyü şordukda Gerden-Keşān eyitdi: "Ey dil-ārām! istedüḡünüz Gerden-Keşān benüm. Hıdmetde hāzırum emrünüz ne olur ise buyuruñuz.," diyü Serv-i Hīrāmān'a cevāb virdi. Serv-i Hīrāmān, Gerden-Keşān'ın bu günā cür'et ü cesāret-i ʿāqılānesine müteʿaccib olarak; "Āferīn saña ey ʿayyār!, diyü der-sāʿat oturdup bī-ḥad ikrām ü nevāziş eyledi ve ḥilʿat-ı fāhire giydürüp on bin altun iḥsān eyleyüp Gerden-Keşān altunları gördükde yerinden şıçrayup yeñi başdan duʿā vü senāya başlayup bir parça rakş u muṭriblik eyledi ki Serv-i Hīrāmān'ı serāsīme eyledi. Mā-ḥaşal ol gice

86

hīn-i şabaḥa kadar orada ʿayş ü ṭaraba meşḡul olup ʿale's-seḥer Serv-i Hīrāmān Behrām'ı Gerden-Keşān'a teslim ve ḡaraḡullardan geçürüp sālīmen ordularına irsāl eyledi ve Gerden-Keşān dahi Behrām ile ordularına rū-be-rāḥ olarak yolda: "Serv-i Hīrāmān Ḳahramān'a ne kadar taʿaşşuk peydā eylemiş." diyü Gerden-Keşān'a söylerdi. El-ḥāsıl orduya ḡarīb ve Hūşang şāḥ dahi Behrām'ın gelmesinden ḥabīr olduğda istikbāl itdürüp bārgāha dāḥil olarak Hūşang şāḥ Behrām'ı selāmet gördükde mesrūr olarak Behrām'ın yüzini öpüp nevāziş eyledi ve ne günā ḥalāş olduğunu şordukda Gerden-Keşān eyitdi ki; "Pādişāhum her naşıl ḥalāş olmuş ise ben altunlarumdan vaz geçmem." didükde Hūşang şāḥ ḥande-i bisyār eyleyüp, "Ḳorḡma! Senün altunuñ ḥāzır." diyü der-sāʿat emr ile meblaḡ-ı mezbūrı Gerden-Keşān'a teslim eylediler ve baʿdehu Serv-i Hīrāmān

ile güzērān iden mā-cerāyı beyān eyledükde Hūşang şāh bī-ġāye mesrūr ve Serv-i Hīrāmān'ūn reftār ü girdārından mecbūr oldılar ve ol vakt şadā-yı kōs ve nāy-ı harbi mürtefī⁴ birle iki sipāh yine ġark-ı esliḥa-i cenk olarak tezyīn-i şufūf ve tertīb-i sipāh eyleyüp muntazır-ı meydān oldılar. Ol taraftan dahi Serv-i Hīrāmān nikāb-pūş birle Semend-i rāhvāre sūvār ve meydān-ı kārzāre gelüp karār u cevelān iderek talib-i mübāriz oldı. ⁴Āsākır-i İslām'dan Behrām-ı Senk-Endaz ki nāmdārıların biri idi. Atını meydānasürüp muḳābil-i Serv-i Hīrāmān'a gelerek meşġul-i cidāl oldılar. Bir kaç ta'an-ı nize ortalarında red ü bedel olduğdan sonra hemān Serv-i Hīrāmān Behrām'ūn nizesini elinden çıkarup ve kemerini dest-gīr birle suhūletle atından kaldurup cevelān ile pederi Re'y-i Hind'ūn pāy-i tahtı yanında yere koyup der-sā'at ⁴ayyār Behrām'ı bağlayup mahbūsa götürdiler ve Serv-i Hīrāmān dönüp yine talib-i neberd ve mübāriz olduğda Muḥtāc-ı Şemşīrzen bir pehlüvān gelüp anı dahi bī-taḥammül giriftār ve ⁴ayyāra teslim eyledi. El-kıssa hīn-i maġribe kadar kırk pehlüvān-ı nāmdār dest-gīr ü maġlūb ile muḳayyed ve maġlūb eyledi. Hūşang şāh bu vāqı'adan be-ġāyet maġmūm olarak; "Ācabā bu āfet-i nāgehān'ī neler iḥdās idiyor?, mükedderen

87

emri ile ṭabl-ı āsāyiş çalındı. İki ⁴asker ma'rekelerine rücū' ve iā'de eyleyüp ol gice dahi böylece geçüp irtesi gün yine ṭabl-ı muḥārebe çalınup iki sipāh bir birlerinin muḳābiline şaf düzüp nāzır-ı meydān olduklarında yine Serv-i Hīrāmān meydāna koşarak mübāriz taleb eyledi. Artık kimsenün cūr'eti olmaduğundan bu ahvālden pehlüvān-ı bī-emān ve serdār-ı cihān Kaḥtarān'a ḥadden aşurı ġāzab ve ḳahr gelerek; Ben bunu ḳatl itmeyince dönmem." diyü

kemāl-ı hışm ile ejderhā-yı ğarrān ve şīr-i jiyān gibi semend-i bād-ı peymā'iy meydāna sürüp niķab-pūşuñ mukābiline gelerek eyitdi ki; "Ey haķīre-i müstemend! Ordu-yı İslāmda adam yok mı zan itdün? Degil bil ki erkek vardur amma kadın ile ğavġa itmegi'ār bilürler. Şimdi senüñ biñ cānuñ var ise elümden çıkaramazsuñ." diyü hemān Serv-i Hırāmān'a hamle eyledi. Serv-i Hırāmān Kahtarān'ı böyle kahr-ı haşmetle görüp sözlerinden mümfā'il olarak cevābında eyitdi ki; "Ey dil-āver? Bu senüñ söyledüġüñ fethden sonra söylenür amma şimdi sen elümde maġlūb olduġuñ hālde'acabā sözinden utanmaz mısuñ?, diyü muhārebeye meşġul oldılar. Bu taraftan Kahramān dil-āver-i ma'sūkasıyla 'āmmi-zādesinüñ muhārebisini gördükde be-ġāyet perişān ve mütefekkir olarak ġāh Kahtarān'ıñ fethini ve ġāh Serv-i Hırāmān fethini du'a iderdi ve gönünden, "Her kaġısı maķtūl olur ise kātli elümden kurtılamaz." dirdi. Velakin Gerden-Keşān 'ayyar Kahramān'ıñ cebhesinden fikret ve hayret āsarını gördükde anlayup der-sā'at meydān-ı ma'rekeye koşup Hind'i lisānıyla Serv-i Hırāmān'a eyitdi ki; "Ey nāzenin! Her ne kadar Kahtarān ser-keşdür; anuñla müdārā vü uşulca muhārebeñiz Kahramān'ıñ maṭlūbıdur. Ve Kahramān'ıñ 'āmmi-zādesine bi zarar gelmesüñ didükde Kahtarān'a kelām-ı Gerden-Keşān'dan dahā ziyāde ġaḡab gelerek; "Bre harām-zāde! Def'ol! Bir ġiysū-bürīde hātırı içün ordu-yı İslām'ıñ ādemini mı istersün?, Gerden-Keşān'a nehib ü hışmla hamle eyledükde

Gerden-Keşān korkudan öyle sıçradı ki āsākiri İslām'ıñ arkasında tırdı. Bu taraftan Kahtarān ile Serv-i Hırāmān meydān-ı kārzarde mübārezet ve neberdlige meşġul olup lu'b-ı nize ile nā'il-i merām olmayarak hemān

Kahtarān şemşir-i ābdārı ğilāfindan çeküp hāzır ol havāle-i fark-ı Serv-i
 Hīrāmān eyledi. Serv-i Hīrāmān daḥi zīr-i siperde pinhān olarak şemşir-i
 Kahtarān siper-i Serv-i Hīrāmān'a karīb olduğda Serv-i Hīrāmān siperini tedvīr
 eyleyüp şemşir-i Kahtarān hūrd-ı şikes olarak yere döküldi. Bu hareketden
 Kahtarān ğazabla 'amūd-ı hārā-şikenı eline alup zūr-kuvvet ile kubbeye-i Serv-i
 Hīrāmān'a böyle bir gürz darb eyledi ki cemī'a'zā-yı Serv-i Hīrāmān müte'elim
 olup diger iki darbına nevbet virmeyüp hemān hafıyyen şemşirini çeküp
 Kahtarān'ın semendine havāle ve atının gerdanına bir darb-ı şemşir ile başun
 meydāna fırladup Kahtarān atıyla berāber ğaltān olduğda münfa'il olup hemān
 şeş-perini çıkarup Serv-i Hīrāmān'ın bindüğü atın alnı ve ayaklarını kesmek
 istedikde Serv-i Hīrāmān egilüp der-sā'at atından kendüsini atup mukābil-i
 Kahtarān'a geldi ve bir birlerinin kemerlerinden yapışup güleşe meşğul oldılar.
 O gün hīn-i mağribe kadar çalışup ikdām iderek ne anın zaferi ve ne de bunun
 hatarı vukū' bulup tabl-ı āsāyış çalındüğda Kahtarān'a ğazab müstevlī olduğı
 cihetle Serv-i Hīrāmān'ın yakasından vaz geçmeyüp Hūşang şah kendüsi
 meydāna gelerek Kahtarān'dan ricā itdi ise de yine Kahtarān Kemāl-i hışmindan
 ferāğat itmeyüp telāşa meşğul oldu. Ol vakt Kahramān meydāna gelüp ikisine
 bakakaldı ve Serv-i Hīrāmān bakup Kahramān'ı gördükde ğayret iderek bir
 na'ra-i ra'dāsā ile Kahtarān'ın kadd ü kāmetini ber-havā ve yere urmaqsızın
 ordularına müraca'at eyledi. Bu vākı'adan Hūşang şah bī-had dil-gir ve āzurde
 olarak iki sipāh yerlerine' avdet eyleyüp istirāhat üzre oldılar ve bu güna ğavġa
 vü giriftār olınan esir ve pehlūvānlardan ordu-yı Hindistān'da şadā-yı tabl-ı
 beşāret mürtefi' oldu ve ammā bu taraftan Hūşang şah bārgāha gelerek kemāl-i
 'aciz ü tekdirden ta'am itmeyüp mütefekkir ü mahzūn kaldı ve ol gice böyle

iztırāb ü tekdir üzre geçildi. H̄in-i şafaḳda yine ber-vech-i'ādet ṭabl-ı ḥarb çalınup iki leşker müsellaḥ ve müheyyā birle tertib-i şufūf iderek mutaraşşıd-ı arsa-i muḥārebe iken be-nāgāḥ yine Serv-i H̄irāmān cilve-i dil-berāne ile cevelān-ı dil-berān üzre meydāna gelüp ṭalib-i mübāriz oldukda meydāna kimse cür'et eylemedüğinden Hūşang şāḥ maḥzūn olarak ve Ḳahramān dahi ba'de'l-izḥār-ı muḥabbet-i Serv-i H̄irāmān ile mübārezeti müte'azzir itdü

89

ginden Hūşang şāḥ ṭab'ına muḥālif gelerek; "Düşmen ile muḥabbet olmaz." diyü hemān ḳahr ile'askerine nehīb ve bir na'ra uraraḳ mevc-i deryā gibi kendü 'asākiri Serv-i H̄irāmān'ıñ etrāfını muḥāsara eylediler ve Serv-i H̄irāmān dahi bu ḥālī gördükde tiğ-i hūnrizini eline alup 'asākiri İslām'a ḥamle eyledi ve ordu-yı Hindistān dahi Re'y'ıñ emriyle 'asākiri bi-şümār yerinden ḥareket ve sipāḥ-ı İslām ile tutuşup yine cenk-i maḡlūba vāḳi' oldu ve Ḳahramān ise ordu kenarından turup Serv-i H̄irāmān ile muḥārebesini temāşā iderdi. Ḳazā'en ol esnāda cānib-i şahrādan bir gerd-i'azīm āşikār birle beş yüz sancāk ki beş yüz biñ leşker nişānesi idi. Zāḥir ve ol gerd-i ḡubār ḳarīb oldukda önlerinde ḳavī-i heykel ve girye'l-manzar bir bahādır-ı fıl-ten ilḡar ile gelmekdedür iki taraftan 'ayyārlar cāsüslük iderek ḥaber getürdiler ki serdār-ı Cezire-i baḥr-ı'ummān Ḳahramān'ıñ yediyle maḳtūl olan Gūḥāl'ıñ birāderi İsfendiyār'dur ki Re'y-i Hind'ıñ imdādına gelmişdür. Bu ḥaberdan Hūşang şāḥ maḥzūn ve Re'y-i Hind'i mesrūr olarak ol ḥalde İsfendiyār-ı nā-bekār dahi yetişüp 'askeriyle berāber 'asākiri İslām'a hücum ve her taraftan vücūd-ı'asākiri ma'dūm ve mefkūd itmege başladuklarında artık Ḳahramān bu vāḳi'ayı gördükde ḡayreti harekete gelüp biraz kendüsinden ḥabir olarak; "Bu ne ḡayretsizlikdür?, diyü bir şayḥa-i

ra'dvārī mürtefī eyleyüp ve cānavar-ı bahrī'yi meydān-ı ma'reke sürmesiyle Ġamġām-ı hūn-āşāmı ġılafından çıkarup merdāne cenk itmegi āġāz eyledi ve ol gün dahi böyle bir āzīm cenk olarak ešnā-yı ma'rekede iki taraftan tabl-ı āsāyiş çalınup āsākirin makāmlarına geldiler ve Re'y-i Hind'i der-sā'at vezīrlerini İsfendiyār'ūn istikbāline gönderüp kemāl-i 'izzet ve ihtirām ile bārgāha getürdiler ve bī-had nevāziş ve ihsāndan sonra Hūşang şāh ve Kāhramān'ūn elinden şikāyete başladı. İsfendiyār dahi fil-i demān gibi ġars iderek; 'Yarına Kāhramān'ı baña gösterūn ki anūn kanını şu yerine içüp; kardaşum Gūhāl'ūn intikāmını alayum." diyü maġrūrāne lāf ü güzāf iderdi ve Serv-i Hīrāmān dahi; "Kāhramān'a bir zarar irişdiren başdan geçmelidir." diyü kalbinden söylerdi ve bir taraftan Hūşang şāh bārgāhına

90

gelüp māt ü mebhālat oturup bir kimse ile konuşmak bile itmedi. Kāhramān-ı dil-āver dahi pādīşāhdan bu ġam u kederi gördükde kalkup çadırına geldi. Der-sā'at ġark-āhen ve pūlād olarak Gerden-Keşān'ı ihzār eyleyüp eyitdi ki; "Ey āyyār! Ben bu gice gidüp pehlūvānları tahliye ve istihlāş idüp getürürüm." didükde Gerden-Keşān cevābında didi ki; "Ey nāmdār! Bu pehlūvānlarūn tahliyeleri zūr iş degildür ve kendüni ol āteş mişāl āsākire atmak eyü degildür. Bā-huşūs evvel benüm bugün gördüğüm İsfendiyār didükleri şakī ki anūn ile elleşmek muhāldür." diyü cevāb virdi. Kāhramān eyitdi ki; "Behemeḡāl giderüm. İstersen mūrāfakat eyle. İstersen otur." diyü Hindular tarafına rū-be-rāh oldu ve Gerden-Keşān dahi lā'ilāc olarak ma'en revāne oldılar. Hind ordularına karīb olduklarında bakdılar ki maḡbūs pelūvānları Re'y'ūn bārgāhına götürüp āteşün ibādetine da'vet idiyorlar ve ādem-i kabullerinden katillerini

cellāda emr olunmuş ve cellādlar dahi pehlüvānları ellerinden tutup da katl eylemek için bārgāhdan çıkarıyorlar. Kāhramān bu ahvālī gördükde serāsīme olarak hemān bī-te'enni vü taḥammül böle bir na'ra urdu ki cemī' ordu-yı Hindistān tezelzüle gelerek İsfendiyār ile Re'y, bu na'ra-i 'azīmden bayılıp medhūş oldılar. El-uhdetü-āle'r-rāvi ve Kāhramān dahi tīg-i bī-dirīgieline alup ibtidā cellādılarına cellād olarak ba'dehu öñine rāst geleni bī-cān eylemege başladı ve Kahtarān dahi Kāhramān'ın na'rasını istimā' eyledükde ğayrete gelüp kendüsine bir hareket virdi ki ol ğıll ü zencīrleri tār-ı "ankebut gibi koparup kesihat eyleyüp ve zencīri eline alup darb-ı zencīr ile küffārı nā-būd eylemesiyle diger pehlüvānları dahi tahliye ve ellerine bir şemşīr alup ğavġa-künān Hind ordusından çıkup kendü ordularına mürāca'at eylediler ve karīb olduklarında Huşang şahı habīr ü āġāh eyleyüp kederi feraḡa ve hūzni neşāta mübeddel olup kendüsini bil-nefs istikbāl iderek Kāhramān'ı der-āġuş ve nevāziş birle pehlüvānlarını birer birer mazḡar-ı iltifāt ü nevāzişād idüp tabl-ı beşāretün çalınmasına emr olındı; ammā ol taraftan Re'y-i Hind ile İsfendiyār vaḡtā ki bīdār ve hūşyār oldılar. Bakdılar ki mah-

91

būslardan bir eşer yok ve bī-şümār āskerden revāne-i diyār-ı ādem olmuşlardır. Bu ahvālden sersem ve müteḡayyir olarak İsfendiyār eyitdi ki; "Ācabā ol na'ra ne idi?, Re'y-i Hind eyitdi ki; "Ey dil-āver! Ol na'ra Kāhramān-ı zamānūn na'rasıdır ve kātīl-i birāderūn şadāsıdır." didükde İsfendiyār münfa'ıl olup ve Serv-i Hīrāmān ḡande iderdi. El-ḡasıl ḡīn-i şafaḡda yine iki ordudan tabl-ı muḡārebe çalınup āmāde-i kıtāl ü cidāl odılar ve ba'de't-tertīb-i şufūf ve tezyīn-i 'asākīr ve müsellaḡ-ı leşker-i İsfendiyār-ı nā-bekār ejderḡavārī müteveccihī

meydān olup eyitdi ki; "Birāderüm Gūhāl'ũñ kātlini mūbārezetle isterüm ne'am., diyü zenān-ı Kāhramān'ı taleb eyledükde bu taraftan Kāhramān dahi müsellaḥ ü mükemmel cānavar-ı bahriyi harekete getürüp meydāna gelüp İsfendiyār ibtidācānavarı gördükde 'aqlını zā'il eyledi ve tālib-i "Kāhramān olduğundan pişmān oldu. Mukayyed olmayup Kāhramān eyitdi ki; "Ey nā-bekār! Birāderinũñ kātili benüm ve seni dahi āña göndereyüm. Hāzır ol!, didükde bir birine ḥamle eylediler. İbtidā İsfendiyār egilüp 'araba üzerinde bir büyük'amūdı var idi. Kaldurup balā-yı serinde tedvir ile fark-ı Kāhramān ve Kāhramān-ı dil-āver zīr-i siperde pinhān olup; lakin İsfendiyār'ũñ gürzi, siper-i Kāhramān'a karīb olduğda darb-ı Gamgām ile gürzinũñ kellesini fırlātdı. İsfendiyār bu ḥālden ğazaba gelüp şemşīr-i ābdārını çeküp; "El-ḥāl vaṣiyed ve söyliyecegün var ise söyle ki bir dahā dünyāyı görmezšün." diyü Kāhramān'a neḥīb virdi. Kāhramān dahi eyitdi ki; "Ey ḥarām-zāde! İşine bak!, Hemān rū-yı havāda Kāhramān dil-āver elini uzadup İsfendiyār'ũñ pençelerini tutup cebren tiğini elinden çıkarup; "Helāl māl sahibinũndür." diyü fark-ı İsfendiyār'a böyle darb eyledi ki berk-i tiğ İsfendiyār'ũñ atınũñ göğsinden zāhir oldu ve bu darbdan iki sipāhdan şadā-yı āferīn, mürtefī oldu. Re'y-i Hind bu ḥālī müşāhede eyledükde bir def'adan Kāhramān'ũñ etrafını muḥāşara eyleyüp āteş-i cidāle meşgūl olup ve bārān-ı mürk-i rīzān ve nā'ire-i kıtāl bülend olındı ve 'asākīr-i İslām dahi yerinden hareket iki sipāh bir birlerine katılup yine kıyāmet günü zāhir oldu. Hīn-i mağribe kadar cenge meşgūl oldılar ve mağribe iki sâ'at kalarakdan Hindlüler'e za'af

gelerek münhezim olmaları karîb olduğunu gördüklerinde tabl-ı âsâyiş çalınup mekânlarına ircâ'eylediler ve Re'y-i Hind perişân ve bî-tedbîr bârgâhına gelüp tedbîr ü müşâvereye başladılar ve üç gün cenk ü cidalî tevķîf eylediler; ammâ bu taraftan Hûşang şâh mesrûren bârgâhına gelüp ik'âd ve pehlüvânları nevâziş ü dil-şâd iderek 'ayş ü neşâta meşğûl oldılar. Velakin ol gice Re'y-i Hind' ayyârı bulunan Düzd-Efser'i çağurup; "Behey harâm-zâde! 'Ayyârlık böyle mi idersün?, diyü çok hitâb u ta'n eyledükde bârgâhdan sürdi ve Düzd-Efser dahi bârgâhdan çıkup mahcûl ü münfa'il olarak; "Yâ Hûşang şâh, veyâhûd Kahramân'ı, yâhûd Gerden-Keşân'ı katl itmez isem 'ayyâr degilüm." diyü âle's-seher şâkirdinden beş 'ayyâr seçüp ve kendülerini aşcı ve tabbâh şekline teşgil iderek ve esbâb-ı tabbâhiyi alup ordu-yı İslâm'a dâhil oldılar ve şâkirdlerinden birini Gerden-Keşân 'ayyâra gönderüp; Biz garben eşnâfuz ve işümüz aşcılıkdur. Ruḥṣatuñuz olur ise şu ordudan bir kaç para kazanmak için aşcılık idelüm." diyü Gerden-Keşân'a söyledüklerinde, "Pek-a'lâ, diyü âskere dahi eyü yemek pişürsin." diyü ruḥṣat viridi ve Düzd-Efser dahi kenar-ı ordudan bir küçük hayme ve çadır kurup aşcılığa başladı: faķať giceleri çadırın bir küşesinde lağım kazmağa şürü' iderek bir kaç gice zarfında bir büyük lağım kazdurup tekmi'l oldukdan sonra lağımın üzerini bir haşır parçasıyla örtüp dükkânına müşteri geldükde ol haşır üzerine oturan bî-çâre lağıma düşerdi ve der-sâ'at 'ayyârları lağıma girüp müşterinün başını kesüp etini pişürüp 'asâkir-i İslâm'a ekl itdürürdi ve giceleri dahi 'ayyârlar ile esbâb-ı 'ayyârî'iy giyüp ordu-yı İslâm'da fırsat arardı ve Re'y-Hind'den ise bir çâre bulmak üzre on beş gün mühlet istedi. Hûşang şâh mühlet virmedüğinden Kahramân eyitdi; "Pâdişahum! Beş mäh dahi mühlet ister ise virelüm ve ne gûnâ çâresini bulur ise bulsun ki, biz be-tevfiki-ta'âla beher

zamān fā'ik ü ġālib bulunmuşuz." Hūşang şāh dahi Kāhramān'ın kavli üzerine Hindlüler'e mühlet virüp bir kaç gün ġavġa

93

vü cidāl tevķif kılındı. Velakin bu taraftan Düzd-Efser harām-zāde şeb ü rüz fırsatı bekleyüp işine meşġul idi ve ammā bir iki gün zarfında biñ nefer 'āsakir-i İslām'ı telef ü nā-būd eyledi. Bir gün bu ġa'ib olan neferātların haberi ġuş-zed-i Hūşang şāh olduğda mütehayyir olup der-sā'at emr ile Gerden-Keşān'ı ihzār eylediler ve Hūşang şāh eyitdi; "Ey 'ayyār! 'Acabā neden böyle tekāhül ve tekāsül idersün? Bu senün 'ayyārlığına lāyık mıdur?, diyü çok ta'n-āmiz sözler buyurdıklarında Gerden-Keşān munfa'il olup bārgāhdan taşra çıktı ve 'ayyārlarını ihzār ve ahvālī ihtār iderek cümlesi mütehayyir kaldılar ve bunun bulmasını müşāvereye meşġul iken irtesi gice Düzd-Efser harām-zāde 'ayyārlık libāsiyla orduda tolaşurdu. Kāzā'en pehlüvānlardan Muhtāc-ı Şemşir-zen çadırına gelüp bakdı ki nevbetçiler ġāfil ve uykuya varmışlardır. Hemān ol veled-i zinā fırsat bulup çadıra duhül ve Muhtāc'ın başını kesüp taşraya çıkmasıyla yerine 'avdet eyledi. 'Ale's-şabāh ordu da pāşā da Muhtāc'ın katlinden habir olduğda hā'if olarak be-tekrār Gerden-Keşān'ı çağurdup tekdir ü ta'zir eyledi. Gerden-Keşān dahi bu vākı'adan sersem olarak giceleri pervāne gibi ordunun etrafında tolaşup cüst ü cū iderdi ve ol gice dahi Düzd-Efser fırsat bulup Behrām-ı Senk-endāz'ı katl eyledi ve Hūşang şāh korkudan giceleri uykuya varmayup pehlüvānlar ile şabāha kadar nevbet beklerdi va ammā Gerden-Keşān mütefekkir ve müte'accib olarak; "Bu Düzd-Efser'ün işidür." diyü hemān ol gice nevbetçilere tenbīh ve te'kid iderek kendüsi Hindlüler'ün ordusına revāne oldu. Ordu-yı Hind'e karīb olup karaġullardan geçdi. Her ne

kadar arayup tefahhuş eylediyse Düzd-Efser'ün çadırını bile bulamadı. Be-ğāyet perişān olarak girü dönüp orduya ircā' eyledi ve ammā Düzd-Efser bu tarafından Muhtāc ile Behrām'ı katl eyledükden sonra hafıyyeten ordularına huzūr-ı Re'y'e gidüp hāl ü ahvālî temāmen nakl ü beyān eyledi ve; "Bir kaç güne kadar Hūşang şāh ile Kahramān ve Kahtarān'ın başlarını dahi

94

hāk-i pāyūñuze takdīm iderüm." diyü ta'ahhüd eyledi ve Re'y dahi bu müjdeden bi-had mesrūr ve maḥbūr birle Düzd-Efser'i mazhar-ı iltifāt ve nevāzişād eyledi ve eyitdi ki; "Haydi göreyüm seni!, diyüp Düzd-Efser yine aşcılık şüretiyle ordu-yı İslām'da bulunan çadırına i'ade eyledi ve bu tarafından Re'y-i Hind dahi Düzd-Efserün cemī' hāl ü ahvālîni Serv-i Hırāmān'a beyān ve izhār-ı beşāret eyledi. Serv-i Hırāmān zāhiren mesrūr bāṭinen maḡmūn olarak Kahramān'ı ḥabīr eylemek üzre oldu; ammā çün aḡşam olup yine Gerden-Keşān bir ser-rişte almak içün Hindlüler'ün ordularına gelüp tā ki Serv-i Hırāmān'ın çadırına geldi ve bir haber alına bilür ise Serv-i Hırāmān'dan alınur." diyü hemān çadıra girüp revāsim-i du'a vü şenā'yı lede'l-icrā ayakda tırdı. Serv-i Hırāmān, Gerden-Keşān'ı gördükde fevkal-ğāye hoşnud ve şād olarak ik'ādına emr eyledi ve Gerden-Keşān dahi edeb ile zānū üzerine oturup söz ve konuşmak kapusını açdılar. İbtidā Serv-i Hırāmān eyitdi ki; "Ey 'ayyār! Kahramān naşıldur?, diyü şordukda Gerden-Keşān eyitdi ki; "Ey nāzenün! Kahramān nasıl olur? Senün firākından maḡhūr olmuşdur. Gice ve gündüzistirāḡat ü ārāmı yok. Senden bir haber almak içün bu gice beni gönderdi." didi. Serv-i Hırāmān bu sözi istimā' eyledükde ḡatırına bir sürūr gelerek tebessüm eyledi. Ba'dehu eyitdi ki; "Ey 'ayyār! Erzākca sizün ordunuz naşıldur?, Gerden-Keşān eyitdi; "Ḥamd olsun.

Erzāk tarafından bir kaşāvet ve şikintumuz yokdur. Serv-i Hırāmāneyitdi ki; "Orduñuzda ne lahm ekl idiyorlar?, Gerden-Keşān eyitdi ki; "Sizüñ memleketüñüzden bir aşcı gelmişdür. Hem kaşāblık idiyor hem aşcılık. Anuñ yemek pişürmesi ordumuzda meşhūr olmışdur." didükde Serv-i Hırāmān hānde iderek, ol sâ'at Gerden-Keşān anlayup engüşt-i tahayyüri ber-dehān oldu. Pes, Serv-i Hırāmān'dan ruḥṣat istedikde; "Behey 'ayyār! Ahvāli añladın da mı gitmek istiyorsun? Oturup biraz muḥabbet idelüm." didi. Gerden-Keşān dahi eyitdi ki; "Aman ey nāzenin! Beni āzād idüñüz de ol ḥarām-zādenüñ mekrini ordu-yı İslām'ıñ üzerinden ref'ideyüm." didi. Serv-i Hırāmān dahi; "Ol orduñuzdan kaçmaz. Kendü

95

ayağıyla tuzağa düşmüş. 'Acele ile iş görülmez. Bu Gerden-Keşān'ı teskīn ve hīn-i şābaha kadar neṣāṭ ü inbisāṭ eyleyüp ba'dehu Serv-i Hırāmān Gerden-Keşān'a ruḥṣat ve Kahramān'a çok du'ā vü selām gönderdi. Gerden-Keşān dahi mesrūren iki ayağını dört iderek koşarakdan orduya gelüp ve tulū'ı fecrde bārgāh-i şāhiye dāhil ve ba'de'l-icrā-yı dü'ā vü senā eyitdi ki, "Pādişāhum! Sāye-i şehir-yārānelerüñüzden ol ḥarām-zādeyi buldum." didükde Hūşang şāh sürürından yerinden kalkup yine oturdı ve Gerden-Keşān'ı çok nevāziş ve emr ile bī-şümār altını getirüp Gerden-Keşān'a iḥsān eyledi. Pes, Gerden-Keşān işāresiyle herkes yerlü yerince oturdılar. Der-sā'at Gerden-Keşān beş yüz miqdār 'ayyār ile rū-be-rāh ve Düzd-Efser'üñ çadırına revāne vü'āzīm oldılar. Velakin ol vakt Düzd-efser çadırında olmayup hafiyen çadırına gitmiş idi. Vaktā ki Gerden-Keşān Düzd-Efser'üñ çadırını başup gördi ki Düzd Efser çadırında yok. Bī-ḥad maḥzūn ve maḥcūb olarak müteḥayyir kaldı. Pes,

şakirtlerinüñ elini ve ayaklarını bağlayup ve lağımı bulup bakdıklarında kemikden bir anbār gördiler. Müselmānlar içün mükedder oldılar ve Gerden-Keşān Düzd-Efser'ün şākirdlerini muḳayyed ve maḥbūsen ḥuzūr-ı şāha götürüp mā-cerāyı beyān eylediler ve ol vakt Hūşang şāhuñ emriyle ol mel'ūnlaruñ buyunlarını urdılar ve Düzd-Efser'i tutmak içün Gerden-Keşān, 'ayyāra tenbīh eyledi; ammā ol taraftan Düzd-Efser Re'y'ün ḥuzūrında lāf ü güzāfda iken cāsūslar vāsıtasıyla ahvālī Re'y'e ve Düzd-Efser'e bildürüp serāsīme oldılar ve Düzd-Efser dahi çadırında ol vakt mevcūd olmaduğın bir büyük ni'met bildi. El-kıssa Re'y'ün emriyle 'aḳd-ı Melis müşāvere olınarak Serv-i Hırāmān'ı dahi ihzār eyleyüp; "Şimdilik bizüm maşlahat ve tedbirümüz nedür?, diyü şordukda Serv-i Hırāmān cevāba gelüp eyitdi ki; "Maşlahatuñ budur ki Hūşang şāh ile sulḥ eyleyesün ve istimān idüp bu kadar 'āsākiri maḳtūl itdirmeyesün." diyü cevāb virdükde Re'y'e gāzab gelerek; Bu kadar cenk ü kıtālden sonra nasıl istimān iderüm

96

ve böyle sühūletle niçün ḳoca Hindistān'ı teslīm iderüm?, didi. Serv-i Hırāmān dahi pederinden bu sözi istimā' eyledükde sūkūt eyleyüp; "Sonra bilürüm ki nasıl olursun?" diyü ḳalbinden söyler idi. Ammā aḥşam olup ḥin-i mağribde ba'de't-tā'ām Re'y'ün emriyle māḥfiyyen 'āsākiri geçüp ve şehre duḥūl birle der-sā'at ḥandeklere şu toldurup ve burc u bārūlara tīr-endāzları oturdup ve şehrüñ ḳapularını bağlayup müteḥaşşın oldılar. 'Ale's-seher berü taraftan Hūşang şāh, 'āsākir ḥ'āb-ı gāfletden bīdār olup Re'y'ün firārıyla müteḥaşşın olduklarını müşāhede eyledüklerinde Hūşang şāh maḥzūn olup ve Ḳahramān'a eyitdi ki; "Şāyed biz ol vakt Re'y'e mühlet virmeseydük böyle olmazdı."

Kahramān dahi eyitdi; "Pādiṣāhum! Şimdilik maḥzūn olmayūñuz. Be-tevfika-ta'āla yine Hindistān'ūñ teshīri sehldür." diyü pādiṣāhı istimālat eyledi ve der-sā'at emr olunup 'asākīr-i zafer-me'āsīr geçüp ḥiṣār-ı şehre karīb ḥıyām ve bārgāhı kurup yürüyüş müṣāveresine meşgūl oldılar ve bir mevki-i zibāda Hūşang ṣāhuñ çadır ve bārgāhını ber-pā eyleyüp sā'ir ümerā vü ḥukkām dahi günā-gün ḥıyām ile ṣāhra vü deşti tezyīn itdiler. Velakin kal'a ve ḥiṣār-ı Hindistān'da 'akl-ı 'uḳalā kāsır bir ḥiṣār ve kılā' itdi ki rū-yı zeminde mānendi nādir ve cemī-i dūnyā teshīrine ğayr-i kādīr idiler. İki günden sonra 'asākīr ve pehlüvānlara emr olındı ki; "Yarin muḥāsara vü yürüyüşdür." diyü nidā itdürdi ve sipāh ve sipāh-sālār ve dil-āverler ve yigitler cümlesi āmāde vü müheyyā birle āhen ü pūlāda müstağrak olup 'ale's-ṣabāḥ mevc-i deryā gibi ḥurūṣān u cūṣān olup ḥiṣārı muḥāsara ve her taraftan cenk ü kıtāle başlayup Hindlüler dahi pāy-ı nebāt ü vaḳārı muḥkem başup cenk ü cidāle aṣlā kuşūr itmediler ve her taraftan pehlüvānlar na'ra-i bülend ile 'āleme velvele virüp darb-ı tīg ve gürz ü okdan āteş-feṣān olup dil-āverler ve bahādırlar pīş ü peslerūñ bağlayup bir kahramānı seyf çekdiler ki ekserinūñ kellesi ḥāke ğaltān olup niceleri esīr ve bakıyyetü's-sufūf olanlar dahi havl-i cān ile deryāya düşüp şināverlikle ḥiṣāra cān atdılar; ammā bahādırlar anları dahi ta'kīb idüp ḥadeng ile kimini ğark ve kimini aḥz ü der-zencīr itdiler ve Hindlüler

'asākīr-i āhen-pūş süvārileri dahi şehrūñ kapuları öninde ṣaf bağlamışlar idi ve her cānibden 'asākīr-i İslām'ı ok ile urup bī-ḥad 'asākiri nā-būd u mefkūd eyleyüp ḥīn-i mağribe kadar muḥāsaraya meşgūl; velakin feth müyesser olmadı. Ḥīn-i mağribde tabl-ı āsāyış çalınup Hūşang ṣāh ve 'asākiri maḳāmılarına i'āde

eylediler ve cengi tevķif idüp ve cidāl tevķif olunduğı için Hūşang şāh meyl-i avu şikār iderek der-sā'at emr ile Ƙahramān ve Ƙahtarān müsellaḥ ü mükemmel ve üç biñ 'āsākir ile şikār ƙaşdında deşt ü şahrāya rū-be-rāh Behrām-Cibillī ile Sehrāb'ı ordunuñ muḥāfazasına bırakup Gerden-Keşān'ı dahi berāber almayup orduda ƙalmasını emr eyledi ve ol gün şikārgāha gidüp ḥayli şayd dest-gīr eylediler. Ƙazā'en ol esnāda Hūşang şāhuñ gözine bir güzel ve münakkaş-ı kudret bir ceylān düşüp; "Öldürmesi ne ḥayfdür? Kimse arƙasına düşmesün. Ben kendüm bu ceylānı şikār itmeyince dönmem." diyü hemān semend-i rāh-vārına mihmiz urup ve ceylānuñ arƙasına düşüp ceylān-ı bād-peymā dahi şadā-yı sem-i na'l-i esbi ḥiss eyledükde rem eyleyüp firāra yüz tutdı ve Hūşang şāh dahi cevelān-ı künān ceylānuñ 'akabinde ol mīkdār yüridi ki 'āsākirüñ gözinden ğāib oldu. Ƙahramān ve Ƙahtarān ile 'āsākir bu ḥālī gördüklerinde şāhuñ 'akabinden ƙoşup ilğara meşğul odılar, ammā ol taraḑdan ceylān rū-bāh-ı ḥilebāz gibi pīç-ā-pīç yolları tolaşup şāh ise arƙasını bırakmayup beş altı sā'at ƙadar ilğar eyleyüp semendār-ı rāhvāri yorilup tırdukda Hūşang şāh ceylānı ğā'ib eyledi. Mütēḥayyir olup bakdı ki aḥşama bir buçuk sā'at ƙalmışdur. Şāyed 'avdet iderse yolu bilmiyor. Mütē'accibü serāsime olup ol yerde bir ağacuñ altında inüp atını bağlayupistirāḥat için iḳ'ād eyledi ve ḥīn-i mağribde mütevekkilen-'āle'l-ḥaḑḑ sözini bā-līn iderek uykuya tayıdı ve ol taraḑdan pehlüvānlar 'āsākir ile her ne ƙadar arayıp ol eṭrāfları cüst ü cū eylediler. Şāhdan bir eser bulamayup ğamgīn ve maḥzūn

orduya ircā eylediler ve şāhuñ ğıybetini mahfī iderek gizlice Gerden-Keşān'ı aratmıya gönderdiler; ammā ol tarafından Re'y-i Hind ol gün'ale's-seher Düzd-Efser'i çağurup eyitdi ki; "Ey'ayyār! Artık nevbet seniñdür. Ayyārılık ile şāyed Hūşang şāhı zinde baña getirür iseñ seni devlet-i dünyādan bī-niyāz iderüm." diyü çok nevāziş eyledüklerinde Düzd-Efser dahi müte'ahhid olarak hafıyyeten şehriñ bir kapusından çıkup; "Çöl ve şahrā tarafından bir köyli şüretinde ordu-yı İslām'a gitmek evlādur." diyü çöl tarafından revāne oldu. Każā'en hīn-i mağribde Hūşang şāhuñ yatduğı yere gelüp bakdı ki murassa' egerlü bir at bağlanmışdur. Ta'accüb iderek āheste āheste karīb olup gördi ki şāhane vü mehīb bir bahādır h'āba varmış uyumaktadır. Der-sā'at Düzd-Efser harām-zāde medhūşlık ilācıyla Hūşang şāhı bī-hūş iderek bakdı ki kemerinde Hūşang şāh ismi yazılıdur. Bu hāli gördükde Hūşang şāh olduğunu derk iderek fevka'l-ğāye ve ğayrū'n-nihāye mesrūr ve müferrah olup; Bu, nāruñ taķdīridür." diyü bī-tahammül ü te'enni omuzına alup ve atına binüp seri'ān ve'ācilen'avdet ve bir iki sāt zarfında şehriñ kapusına gelüp burc ü bārūda olan tīr-endāzlar bir atluyı gördüklerinde okları başına rīzān ve kim olduğunu cūyān ü istis'āl eyledüklerinde; "Aman turıñız! Düşman degilüm." diyü kendüsini bildürdi. Ol vakt kapuyı açup Düzd-Efser şehre dāhil ve toğrı bir yerde тұmayup Re'y'üñ hūzūrına gelerek atı ile şāhibini taķdīm ve mā-cerāyı ve vāķı'ayı taķrīr ü tefhīm eyledükde Re'y-i Hind'i sürürından küllahını havāya atup ve yerinden kalkup oturup; "Şıdķ yā nār!, diyü emr ile tabl-ı beşāret çalındı ve hūzūr-ı meclisde Hūşang şāhı bīdār eyleyüp Hūşang şāh gözini açup kendüsini tuhaf bir yerde gördükde müte'accib olup; "Burası neresidür?, diyü şordukda Re'y-i Hindī eyitdi ki; "Ey Hūşang şāh! Sen benden ne istersün? Ve bu kadar'asākır ü

sipāhumı neden maqtūl eyledün? Şimdilik gel baña itā‘at eyle ki seni tahliye ideyüm." didükde Hūşang şāha ğāzab müs-

99

tevlī olup; "Behey harām-zāde! Merdāne elinden bir şey gelmedüğinden keyd ü hīleye āġāz eyledün." didükde Re’y mūmfā‘il olup Hūşang şāhuñ katline emr eyledi. Serv-i Hırāmān eyitdi ki; "Farz idelüm şimdi sen Hūşang şāhı katl eyledün şoñra biñ cānuñ olur ise Kāhramān’uñ elinden birini kurtaramazsın. Ma’kūl budur ki Hūşang şāh maḥbūs qalsın. Kāhramān ve ordularınıñ işini bitürdükde ol vakt bunıñ katli sehldür ve Re’y dahi bu sözi maşlahat görüp emr ile Hūşang şāhı maḥbūs ve maġlūl eylediler; ammā berü taraftan ordu-yı İslām Hidlüler’den beşāret tablınuñ şadāsını istimā eyledüklerinde müteḥayyir olup cāsūslar gönderüp taḥkik eyledükde; "Düzde-Efser‘ayyār Hūşang şāhı giriftār eyleyüp Re’y dahi anı maḥbūs itmişdür." diyü mesmū‘ oldu. Bu ḥālden ordularına dehşet geldi ve Gerden-Keşān ise bu sözi istimā ve gūş-zed oldukda; "Dām ü tezvīr kapusını açup keder itmeyün. Ben pādişāhı istihlāş iderüm." diyü der-sā‘at bir meclis-i ‘āzimi‘ aḳd iderek cemī vūzerā vü vūkelā vü erkān-ı devlet ü a‘yān-ı ḥāzreti ihzār ve pehlüvānları ve bahādırları icmā iderek ol vakt delīr-i pūr tedbīri çağurdup şulḥa dā‘ir Hūşang şāhdan Re’y-i Hind’e bir nāme yazdurup ve mühr-i saltanat ile nāmeyi mührüleyüp ve Gerden-Keşān kendüni bir elçi şekline müteşekkil eyleyüp işāresiyle on beş ‘āzīm şandukları ihzār iderek ve pehlüvānlarıñ müsellaḥ ve mükemmel olmasıyla şandukları içinde karar eylemelerini emr eyledi. Kāhramān ve Kahtarān ve Behrām-Cibillī ile Sehrāb-ı Hindī ve diger on bir nefer-i bahādır-ı nāmdār silahlanup şanduga girüp karar eylediler ve Gerden-Keşān dahi biñ şevket ü iclāl ile beş yüz kadar

‘asākiri müheyyā iderek ve diger ‘asākire dahi silāhlarıyla müheyyā vü āmade olmalarını işāre iderek kendüsi biñ miqdār ‘asākir-i kemāl-i vakār ü tefāhür ile şandukları semend-i rehvarlara yükledüp tuhaf ve hedāya şüretiyle gelüp şehriñ kapusına karīb olduğda nüzul eyleyüp ve Hindlüler’e hitāb eyledi ki; "Fermān-fermā-yı Hindistān bulunan Re’y’e haber virünüz ki pādīşāh-ı cihān-ı Hūşang şāh huzūr-ı Re’y’e elçi gönder-

100

miş Dühül içün kapuyı açunuz didükde ‘asākir-i Hindistān Re’y’i habir ü āgah eyledüklerinde şaşurup sersem oldu. Bu ne dimekdür? Hūşang şāh bizüm mahbūsumuzdur ve mağlūlen mağbūnumuzdur." diyü der-sā‘at Hūşang şāhı ihzār eylediler ve kendüsinden kim olduğunu sorduklarında "Ben Hūşang’üm., diyü cevāb virdi. Bu ahvālden müte‘accib kalduklarında; Serv-i Hīrāmān ile vūzerā vü vūkelā eyitdiler ki; "Pādīşāhumuz! Bu bir ‘acā’ib hāldür. Maşlahatı budur ki elçiye şehre idhāl içün ruhsat virünüz. Elçi geldükde elbet ma‘lūm olur." didiler Re’y dahi buña rızā virüp elçi vü hedāyasıyla beş yüz kadar ‘asākiri şehre idhāl eylediler ve elçi Gerden-Keşān ise kemāl-i vakār ile bargāh-ı Re’y’e dāhil ve icrā-yı revāsīm-i ādāb ile nāmeyi takdīm ve teslīm eyledi. Re’y dahi nāmeyi açup Hūşang şāhūñ Mührini gördükde ta‘accüb eyledi ve şadā-yı bülend ile kırā‘at olınup yazmış ki; "Bu nāme bizüm tarafumuzdan Hūşang şāhız size ki pādīşāh-ı Hind bulunmuşsunuz." du‘ā vü selāmdan sonra, "Artık bu kadar mahlūkātı katl itdürmek yetişür ve bu kadar nüfus i‘dām ve cenk ü cidāl ile bed-nām olmak şāyān-ı şevket-i pādīşāhī olmaduklarından şulh itmek üzre bu kerre elçimüz bulunan bahādır-ı nāmdar Kubād-ı Ejder-süvār tuhaf u hedāya ile gönderildi. Vuşulinde ne vechile maşlahat görürseñüz eş‘arını matlūbumuzdur. Nāme tamām ves-selām." diyü kırā‘at olındukda cemī-i vūkelā

vü vüzerā bu aḥvālden müteḥayyir ve mütefekkir oldılar ve baḥr-i endişeye taldılar. Gerden-Keşān dahi tefekkürlerini gördükde eyitdi ki; "Pādişāhum! Neden mütefekkirsünüz?, "diyü şordukda Re'y cevāba gelüp eyitdi ki; "Ey Kubād! Bu şaşurulacak bir işdür. Siz, bir taraftan Hūşang şāhdan nāme getirürsünüz. Bir taraftan ḥāl bu ki Hūşang şāh bizüm maḥbūsumuz ve mevcūd olarak maḥyūdumuzdur. diyü elçiye ḥitāb eyledükde elçi dahi bu sözden kaḥḥaha ile ol kadar ḥande eyledi ki arkası üzerine düşdi ve eyitdi ki; "Pādişāhum! Kimiñ vücūdı vardır ki Hūşang şāhı giriftār ve maḥbūs itsün? Ve Gerden-Keşān ordularında bulındukda siz ne gūnā Hūşang şāhuñ dest-gir olmasından i'timād ve i'tikād idersinüz? Ḥāl bu ki şimdi Hūşang şāh orduda 'ayş ü işrete meşgūldur ve şafā vü zevkdedür. Emr idünüz ki bu maḥbūsunuz Hūşang şāhı ihzār idün.

101

Bir göreyüm." didükde ḥuẓẓār-ı meclis bu kelāmdan maḥcūl-i münfa'il oldılar. der-sā'at Re'y'ün emriyle Hūşang şāhı ḡill ü zencir ile meclise getürdiler. Uzakdan Hūşang şāh Gerden-Keşān'ı gördükde tanıdı. Kalbinden āferīn, diyü meclise dāhil olup Gerden-Keşān Hūşang şāhı gördükde bir dahi kaḥḥahat ile ḥande iderek Hūşang şāha ḥitāben eyitdi ki; "Behey Papaḥlı ! Bu ne aḥvāldür?, diyü kalkup Hūşang şāhuñ başına bir kaç tāziyāne darb eyledi ve yüzini Re'y-i Hind'e çevürüp eyitdi ki "Pādişāhum! bu sizün maḥbūs bulunan Hūşang şāhuñuz, şehen-şāh-ı cihān ve pādişāh-ı İslāmīyān Hūşang şāhuñ aşcısıdır ve adı dahi Papaḥlı'dur; faḫaḫ maḥşūş Hūşang şāha yemek pişürür. Bu günlerde Hūşang şāha yemek pişürdükde yemegi begenilmiş geldi ve pesend eyleyüp der-sā'at bu Papaḥlı'yı ihzār iderek eyitdi ki; 'Ey Papaḥlı ! Bu eyü pişürdüğün

yemek mükāfātını benden talep eyle ki her ne ister isen i'tā iderüm."didi. Bu papaklı dahi cevāben eyitdi ki; "Pādişāhum! Benüm maṭlūbum bir şeydür. Eger anı i'tā iderseniz ifāde ideyüm." didi. Hūşang şāh dahi ifādesine emr eyledükde Papaklı Mevcūden il-bās eyledüğünüz elbise ile atunuz ve bil-cümle elbiseye dā'ir neyünüz var ise isterüm." didi. pādişāh söz virdügi cihetle hemān ol sā'at hareme idhāl ve şoyınup urba ve esbābını tekmlen buña teslim eyledi ve bu dahi irtesi gün pādişāha yemek pişürdükde yemekden pādişāhın dişine bir taş rāst gelerek ğāzaba müstevlī olup; Dünki gün virdüğümüz ihsāndan bedter olmuşdur." diyü ihzāra emr eyledi. Berü taraftan bu Papaklı dahi bu sözi işitdükde der-sā'at ol giydügi urba ile atına binüp firār eylemiş ise ḥamd olsun ki esir olmuş ve necāt bulmamışdur; velakin ḥāk-ı pāyünüzden ricāmuz budur ki bu ḥā'ini bize teslim ile götürüp pādişāha teslim ile cezāsını gördürelüm." didi. Ba'dehu Hūşang şāha hitāben eyitdi ki; "Ey ḥā'in! Gördün mi nasıl girftār olduñ?, ve Hūşang şāh ise başını aşağı şalup sükūt ve ḳalbinden āferīn, iderek ḥande iderdi; çün Re'y-i Hind ile ḥuẓẓār-ı meclis ilçiden bu kelāmları istimā eylediler. Hadden ziyāde münfā'il olup ol vakt Hūşang şāhı Gerden-Keşān'a teslim eyleyüp

102

Gerden-Keşān dahi misāfir-ḥānesi bulunan vezirün ḥānesine āvdet eyleyüp ve emr ile şandukları açup pehlüvānları derün-ı şandukdan çıkarup ve her biri bir ata binüp Gerden-Keşān'ın getürdügi beş yüz āsākir ile "Hudā ekber", na'rasıyla şemşir-i ābdārı niyāmdan çeküp şehir-i Hind'e tağıldılar ve her taraftan Hindlüler'e hücum eyleyüp seyl-i bārān gibi önlerine gelen ahālī ve sipāhı ta'me-i tīg-i bī-dirīg eylediler ve bir taraftan pehlüvān-ı cihān-ı

Ḳahramān bir na'ra-i ra'dvārī mürtefī eyledükde işiden serāsime oldu. Bu na'ra Re'y'ün kulağına girdükde divāne gibi taşraya çıkup ne olduğunu sū'āl eyledükde; 'Mürg-i nevt-i mübārek ol maḥbūs eyledüğünüz Hūşang şāh imiş ve ol ilçi dahi 'ayyārı Gerden-Keşān imiş. Pehlūvānları şanduk içine koyup şehre idhāl ve Hūşang şāhı ba'de'l-istihlāş cenk ü cidāl ve ḥarb ü kıtāl ile meşgūl ve işitdiğün na'ra dahi Ḳahramān'ın na'rasıdır." diyü cevāb virdiler. Re'y-i Hind bu haber-i vahşet-eşeri istimā eyledükde engüşt-i nedāmeti ber-dehān olup itdiği işden pişmān oldu ise de müfid olmayup; hemān kendüsine bir çāre-i firār bulmak üzere ata binüp taşra çıktukda kaẓā'en ol vakt Sehrāb-ı Hindī'ye rāst gelerek gördi ki Sehrāb iki el ile āteş-i sūzān gibi bir elinde kılıç ve bir elinde gürz muḥārebeye tutuşmuş ve her taraftan küşteden-püşdeyi zāhir idiyor. Sehrāb dahi Re'y-i Hind'i gördükde ḥamle eyleyüp yüz yüze geldiler. Re'y dahi didi. "Ey Sehrāb! Benüm ni'metümi ferāmūş eyledün ve başkasının ḥıdmetini kabūl ve emrine imtisāl eyledün. İnşāf mıdur?, didükde Sehrāb eyitdi ki; "Pādişāhum!

Hic bir vakt senün ni'metini unutmam. Şimdi sen dahi benüm ni'metümi unutma." diyü bi-te'enni ketfine böyle bir şemşir darb eyledi ki koltuğundan çıktı ve berü taraftan dahi taşrada Hūşang şāhın 'āsakirine bu vākı'a vāşıl oldukda ḡayrete gelüp bir def'adan yerlerinden kalkup cūşān ü hurūşān hücūm ve ḥandeklerden geçüp şehre dāhil olup bir an-ı vāḥidde şehri fetḥ eylediler. Aḥālī ve 'āsakir "el-ḥazer" el-ḥazer, şadāsını mürtefī iderek istiman eylediler ve Hūşang şāh dahi emr eyleyüp

ki; "Emān, imāndandır." diyü cenk ü muḥārebeden el çekdüirdi; velakin berü taraftan Re'y-i Hind'ün serāyından Sevr-i Hırāmān Ḳahramān'ın na'rasın

işitdükde bir hayāt-ı taze bulup der-sā'at niķāb-pūş olarak gelüp bir kūşede Kāhramān'ūñ muhārebesini teferrüc iderdi. Vaktā ki Hūşang şāhuñ emriyle ğavġa vü cidālden el çekdiler. Kāhramān cenkden çekülüp 'avdet eśnāsında bir kūşede nikābdārı gördükde muhbūbesi olduğunu istişmām iderek anlara müteveccih ve karīb olduğda ibtidā Serv-i Hīrāmān fethinūñ mübārek-bād ile tehniyet ü tebrik eyledi ve Kāhramān dahi müteşekkiren bu beyiti ezķār eyledi:

Beyit:

Hezār düşmenem er mi ķunend ķaşd-ı helāk

Gerem tū dosti ez-düşmān ne-dārem bāk

Ve 'inān-ı atını çevürüp serāy-ı Re'y'e müteveccih oldılar ve nikābdār dahi bir taraftan yürüyüp ġā'ib oldu ve Hūşang şāh ise gelüp taht-ı Hindistān'a cūlūs iderekşadā-yı taht-ı beşāret-i ġuş-i gerdūnı ger eyledi ve pehlūvān ü sipāh birer birer gelüp icrā-yı teşekkür ve şād-mānī iderek ol eśnāda ser-ħalkā-i 'ayyārān Gerden-Keşān 'ayyār bārgāha dahil ve Düzd-Efser'ūñ boynına bir paleheng ü mehār-ı üstür gibi elinde gördiler. Hūşang şāh eyitdi ki; "Ey'ayyār! Bu kimdür?, Gerden-Keşān eyitdi ki; "Bu senūñ sārīķūñ oluyor. Seni giriftār iden Düzd-Efser budur." diyü ifāde eyledükde bilā-emān boynı urıldı. Ol vakt Sehrāb dahi bārgāha ve ba'de'l-icrā-yı revāsim-i du'ā vü senā Re'y'ūñ helākinden Hūşang şāhı habir eyledi. Hūşang şāh Re'y'ūñ ķatlini istimā'eyleyüp Serv-i Hīrāmān'ūñ hātırı içün zāhiren mükedder oldıysa bātınen memnūn ve Sehrāb'ı tahşin eyledi. Mā-ħaşal Hindistān teshir olunup Hūşang şāhuñ ismine nidā virilüp ve sikke dahi ismiyle mesķūk olunup ribāt ü debir ile kilīsā vü Kūniştları ħarāb yerlerine mesācid ve mihrāb ile minber ve medāris binā ķılındı

ve her bir taraftan şehri tezyîn ü ârâyîş birle cemî-i Hindistân ahâlisi şıdk üzre İslâm'a dâhil olup icrâ-yı beşâret eylediler ve bu taraftan Serv-i Hırâmân pederi Re'y'ün katlinden habîr oldukda mahzûn oldu ise müferrah dahi oldu ve Hûşang şâh dahi Serv-i Hırâmân'a istimâlat ü nevâzişâd gönderdi.

104

"Pederi katl olındı ise beni peder yerine kabûl eylesin." diyü haber gönderdükde Serv-i Hırâmân dahi kalkup ve bârgaha duhûl birle pâdişahuñ dâmenini takbîl ve pâdişah dahi yerinden kalkup kıyâm iderek bî-had ü bî-hesâb nevâziş eyledi ve Kahramân dahi hicâbından başun aşağıya şalup önüne bakar idi ve ol gün Hûşang şāhuñ emriyle bir meclis-i 'ālî ve bir işretgâh-ı zîbâyı ârâyîş ve tezyîn eyleyüp sürûr u hubûr üzerine müferrah ve mutma'in-kulûb oldılar ve bir kaç gün böyle zevk ü şafâ ile geçdükden sonra Hûşang şâh 'adl ü dâde meşgûl ve ra'yyet-perveride ihtimâm eyleyüp Kahramân ile Serv-i Hırâmân'ı bir birlerinin cām-ı vişâlleriyle sîr-ab eylemek üzre ayîn-i tertîb-i neşât ve mühimmât-ı tezyîn-i 'ayş ü şâdiye düşüp ikdâm iderdi; ammâ râviyân-ı ahbâr böyle rivâyet iderler ki birkaç günden sonra ser-halka-i 'ayyārân-ı cihân Gerden-Keşân 'ayyâr şehir-i Hind'ün sokaklarını tolaşup bağ ü bağçelerinde seyr ü teferrüc-künân her tarafı gezüp geşt ü güzâr iderdi. Nâgah günlerde bir gün bir bağ-ı 'azîme râst gelerek teferrüc ü nezâret içün bağçeye duhûl iderek bir bağ-ı 'ālî vü bir mekân-ı müferrah-fezâyı gördükde pesend eyleyüp ol bağçede çok seyr ü şafâ iderek ve bağuñ ortasında senk-i mermerden yapılmış bir havz-ı muşaffâ görüp ol havzuñ kenarında oturup bağçeye nâzir iken rû-yı havâdan on nefer perî-zâd ferhunde-nihâd nümudâr ve gelüp bağçeye duhûl iderek bağuñ bir tarafında bisât-inbisât eyleyüp sohbet ü neşâta meşgûl olduklarında Gerden-

Keşān ta'ccüb iderek yerinden kalkup perīlerūñ yanlarına gidüp ba'de'l-ādāb-ı revāsım oturup da'ire-i şoḥbetlerine dāhil ve güft ü gūlarından müferrah olup bir sā'atden soñra Gerden-Keşān'dan şordılar ki; "Aya Hūşang şāh Hindistān'ı teshīr eyledi mi?, didiler. Gerden-Keşān dahi; "Evet, be-tevfīki't-ta'āla Hindistān'ūñ gā'ile vü fikrinden dahi kurtılduk. Velakin siz neden şorduñuz?, didükde perīler eyitdiler ki; "Perī tā'ifesinden oluyoruz ve pādīşāhumuz bulunan Şehbāl şāhdan Hūşang şāha nāme getürmüşüz. Ol nāmeyi takdīm eylemek içün bu

105

tarafa geldük." diyü izhār-ı merām itdiler. Gerden-Keşān bu sözi işitdükde mesrūr olup kendüsini perīlere bildürüp hemān ol sā'at kalkup ma'an huzūr-ı Hūşang şāha geldiler ve bārgāh-ı şāhiye dāhil olarak Gerden-Keşān perīleri Hūşang şāha bildürüp mazhar-ı nevāziş-i şāhane oldılar. Ve ikādlarına emr olunup oturdılar ve Behrām dahi pederi Şehbāl şāhuñ ismini istimā'eyledükde bī-ihtiyār ağlayup gözlerinden eşk-i revān cārī oldı ve Hūşang şāh, Behrām'ı istimālat eyleyüp perīlerden nāmeyi alup bakduklarında peri lisānıyla gördiler. Gerden-Keşān ayyār her lisāna māhir ve āşinā olduğı çün nāmeyi alup şadā-yı bülend ile kırā'at birle mütercim olup eyitdi ki; "Pādīşāhum! Şehbāl şāh yazmış ki müstağni-i'arz ü beyān olduğı üzre falān tariḥde Çihil-i Künbed pādīşāhı Behmen şāhuñ pede-i işmetinde Kamerruh nāmında bir duhteriniñ ahter'i olduğı mesmū-i'ācizānem olduğda perestār ve ḥāst-kār üzre Behmen şāha nāme ve hedāye gönderdügümde Kamerruh rāzı olmayup binā ber-ān ben dahi vezirüm bulunan Nirengi gönderüp mahfiyyen Kamerruh'ı getürdiler ve Kamerruh beni gördükde tezevvüce rızā virüp esbāb-ı velīme-i nikāh-ı müheyā birle gönderüp

pederi Behmeñ şāhuñ dahi rızāsını taḥşıl ve kendüsini tarafumuza celb iderek icrā-yı ‘ayş ü işret olduktan sonra bir kaç māh mürürında bir gün Kamerruh iktizā-yı tabī‘atı üzre şikāre gitmesini ‘ācziden istizān eyleyüp ben dahi ruḥsat u ma‘iyyetinde Firāvān-ı perīleri irsāl eyledüm ve Kamerruh ise benden ḥāmile olduğımı bilürdüm. Mā-ḥaşal, şikārgāha karīb ü vāşıl olur iken benüm ile ‘adāveti bulunan Kamer tağında sākin Ekvāl dīv-i la‘īn haber almasıyla şikārgāhda kendüsini Kamerruh’a yetiştürüp ve gāfilen kapup Kamer tağına götürmüş idi ve kendüsine da‘vet birle teslīmini istediğinden Kamerruh’uñ ‘adem-i rızası cihetle der-zindān eylemişdi ve zindānda Kamerruh dahi vaż-ı ḥaml iderek bir püser-i ḥūb-manzar mütevellid olup tevellüd-i veleden Ekvāl-la‘īn haberdār olduğda der-sā‘at emr ile ol tıflı kaldurup rīg- revān nām-ı Cezīresin’e

106

gönderüp atmışlar idi ve Cezīre’i mezkūrde sākin Semendān nām dīvüñ bir gün ol tıfluñ olduğu yere yolu düşüp böyle bir güzel çocuğı gördükde oradan alup mekânına götürüp perveriş ve büyütülmesine ikdām iderek adını Behrām-Cibillī koyup kendü evlādı yerine besler imiş ve Behrām dahi büyüdükce şecī vü bahādır ve āvāze-i şecā‘ati her tarafa zāhir ü ma‘rūf olup bu ‘ācizi de cāsūslarumuñ vāsıtasıyla ol kendü oğlum olduğını bilüp anı arayup yanuma getürmesine bir kaç perī gönderüp; perīler dahi rīg- revān nām Cezīresin’e varup ve gicesi Behrām’ı hafıyyen medhūş ve alup bu tarafa gelür iken każā’en ol gice Semendān dahi haber alup dīvleri ile ber-havā vü eşnā-yı rāhda perīlere düçar birle cenge mübāşeret ve āteş-i kıtal-ı isti‘āl-pezid olup ba‘dez kıl ü kāl şulḥ eyleyüp kangı tarafa rāzı olmasını Behrām’uñ re’yine havāle iderek

Behrām'ı ihzār ve ahvāli izhār eyledüklerinde Behrām dahi ğururından hiç birisini ihtiyār itmeyüp perī dīvleri me'yūsen maḳamlarına gönderüp kendüsi dahi ol cezirelerde dīvleri musahhar ü giriftār ve her vechile izhār-ı şecā'at ve bahādırlık iderek gitdükce bir kaç biñ dīve mālīk olarak günlerde bir gün hākān-ı Çīn'ün hūsna vü nādīre-i afāk bir kıızı olduğunu istimā' eyledükde hāstākārī içün nāme irsāl eylemiş ise hākān-ı Çīn dahi rızā olmadığı cihetle Behrām sevḳ-i dīvlerle hākān-ı Çīn Tuvan şah şikārde iken Behrām memleketini başup bir ān-ı vāhidedde Çīn'i teshīr ve cām-ı vişāl Dil-ārām'dan sir-āb u tesrīr olup bu haber-i vahşet-eser hākānuñ ğuş-zedi olduğda sersem ve mecnūn gibi beyābānlarda tolaşup başının çāresinde müşāvere iderek āhire'l-emr kūh-i āteşde bulunan Ezrak çādūya nāmeler irsāl ve ol cādū-yı la'inenün sihriyle Behrām ve Dil-ārā'yı taşa dönderüp yine taht-ı Çīn'de oturmışdı ve Behrām dahi on iki sene böylece taş kaldukdan sonra mesmū-ı sem-i'ācizi olduğu üzre be-tevfīki't-ta'āla Çīn memālīki teshīr buyurıldukda Behrām'ün ahvālinden habīr ve ayyār-ı şehir-yārāneleri Gerden-Keşān'ün vāsıtasıyla Ezrak'ı telef ve Behrām ile Dil-ārām'ı tahliş buyurılıp ba'dehu Hind memālīklerinün teshīri içün sevḳ-

107

i'āsākīr ile āzīm olduklarında bir taġuñ dāmeninde pehlīvān-ı cihān ü nāmdār-ı devrān Kahramān-ı kātīle rašt gelerek ba'de'l-münāza'a-i keşīr Kahramān'ün hasb lede'l-izhār itā'at-i şehir-yārānelerine rām ve maḥdūm -i'ācizi dahi Behrām mazhar-ı iltifāt-ı şahānelerine nā'il ve sipāh-sālārılık rütbesini ḥāşıl iderek bu günlerde Hindistān'ün fethi velvele-endāz-ı sem-i'ācizi olduğu cihetle irsāl-ı nāmeye mücāseret kılındı ve kendüm dahi bir kaç def'a sevḳ-i āsākīr ile Ekvāl dīvün üzerine gidüp bi-had cenk ü cidāl eyledüğümden maġlūb ve maḥhūren

ric'at eyledüm. Şimdilik hāk-i pāy-ı merāhim-i peymā-yı şāhānelerinden mercūdur ki āmade-i 'ācizānem üzre pehlüvān-ı zamān Kahramān'ı me'mur vāsıtasıyla ol zā'ife-i bi-çareyi ol dīv-i mel'ūnūn zindānından tahlīs olmasını mütemennā-yı 'ācizānem bulunmuş olmağla ol bābda emr ü fermān-ı hāzret menlehü'l-emrimdür." diyü Gerden-Keşān nāme-i Şehbāl şahuñ me'ālını huẓẓār-ı meclise tefhīm eyledükde cümlesi Behrām'ūñ ahvāline ve Şehbāl'ūñ hāline ve Kamerruh'ūñ vākı'atına zār-zār ağlamaya başladılar; hemān ol sâ'at Kahramān dil-āver şîr-i jiyān gibi yerinden şıçrayup, 'Pādişāhum! i'tā-yı ruḥṣat-ı şehir-yārānelerinüz ile ol mazlūmeyi ol zālīmūñ elinde istiḥlāş itmeyince rāḥat tırmam." diyü isticāz eyledi ve Hūşang şāh dahi Kahramān'a ruḥṣat virdükde Behrām-ı bā-nām yerinden kalkup icrā-yı du'ā vü senā ile; pādişāhum! Bu kadar zamāndan berü dide-i pederümde dūr ve vālide-i 'azizümde mehcūr olduğumdan lütfen istiḥlāş-ı vālidem içün kullarını dahi Kahramān'ūñ ma'īyyetiyle irsāl buyrulmak bābında müstercādur." didükde pādişāh Behrām'ūñ söz-i dil-sūzından müte'essir ve müte'ellim olup teraḥḥum üzre ağlayup āñā dahi ruḥṣat buyurıldı. Ba'da-zān Kahtarān dahi yerinden hareket ve Kahramān ile Behrām'ūñ refākatlarıyla isticāze vü istiḥsāl-ı ruḥṣat eyledi. Mā-ḥaşal ser-ḥalkā-i 'ayyārān-ı cihān Gerden-Keşān dahi ruḥṣat alup bu dört nāmdār-ı āfāk müttefik olup; "Yarın 'azimetümüz derkārdur." diyü bir birlerine haber ve herkes yerlü yerine' avdet ve āmade-i mühimmāt sefer oldılar. Bu haber pür-şūdan ve bu vākı'a-i

iftirakdan nâzenin-i cihân ya'ni Serv-i Hırāmān muṭṭalî' olduğda bî-ihtiyār bir na'ra urup medhūş düşdi ve bir sâ'at böyle medhūş ve dāyesi daḥi pür-cūş ü hurūş olarak hüşyār olduğda zār-zār giryān ve maḥzūn olup bî-tab ü qarār oldı ve dīdesinden seyl-āb-ı eşk revān olup āh-ı sūz-nāk derūn-ı kalb-i ḡamnākdan risānīde-i dā'ire-i eflāk eyledi. Beyit:

Muḥabbet bir belā şeydür giriftār olmıyan bilmez

Cefāyı görmıyen'āşık şafānuñ kadrini bilmez

maşaddākınca muḥabbet-i Kahramān'dan bî-rām olup ıztırāb u ıztırāra düşüp dāyesini ihzār ve bu ebyātuñ maẓmūnıyla bir nāme yazup Kahramān'a irsāl eyledi:

Ey dil tevbe-gū hestem çünmāhī der tābe

K'istīze ne-mī-kerded o rā meger ez lābe

Ne ne tū be-nāl ey dil zīrā ki men-i miskīn

Bî-şūret-ı o hestem çün şūret-i germ-ābe

Şod ḥāne çü zindānem şeb ḥāb ne-mī-dānem

Tā o neşaved bā-men hem-ḥāne vü hem-ḥābe

Hüsn-i tū vü āşık-ı mender-şehr şade şöhret

Ber-dāşte-i her mutrib ān ber def u sebābe

Ey der heveset ḡarka hem şofī vü hem hırka

Hem bende-i bî-çare hem ḥāce-i nesnābe

ve dāyesi daḥi ol gice

Kendüsini Ẹahramān'un mekānına yetiřdürüp perdenüñ arķasında turup ḥafıyyen nigāḥ iderek gördi ki Ẹahramān daḥi Serv-i Hırāmān'ũñ āřkından bī-tab ü giryān ve efī' gibi bī-cān ü nā-tüvāndur. Bu ebyātuñ maźmūnıyla müterennimdür.

Beyit:

Her-gizem mihr-i tū ez levḥ-ı dīl u cān ne-reved
 Her-giz ez yād-ı men ān Serv-i Hırāmān ne-reved
 Ān cünān mihr-i tuem der dīl u cān cāy girift
 Ki gerem ser bereved ser-i tū ez cān ne-reved
 Ez dimāğ-ı men ser-geşte ḥayāl-ı ruh-ı dust
 Be-cefā-yı felek u ğuşşa-i devrān ne-reved
 Ān ĉi ez bār-ı ğamet ber-dīl-i miskīn-i menest
 Be-reved dīl zi men ez dīl-i men ān ne-reved
 Der ezel best dilem yā ser-i zūlfet peyvend
 Tā ebed ser ne-keřed ez ser peymān ne-reved

Bu maķālātı söyledükde bir āḥ, çeküp medhūř oldu. Dāye daḥi bu aḥvāli gördükde Ẹahramān'ũñ viřākına duḥūl eyleyüp Ẹahramān'ı ḥüřyār eyledi. Ẹahramān daḥi gözlerini açup bařı ucında bir ķadın görüp būy-ı yāri iřtiřmām eyledi ve yerinden ķalkup oturdı ve dāyeyi bī-ḥad

nevāziş ü ikrām iderek nerden geldüğünü şordukda dāye dahi pey-ğām-ı Serv-i Hırāmān'ı beyān ve nāmeyi āyān ve Kahramān'a teslim eyledi. Kahramān dahi nāmeyi alup mütālā'a eyledükde bir āh-ı cānsūz çeküp medhūş düşdi. Dāye Kahramān'ı bir dahi hüşyār eyleyüp tesellī virdi. Kahramān dāyenüñ dāmenini tutup; "Behey vālide! Merhamet it de bu gice ki şabāh fīrāk şabāhıdır. Beni Serv-i Hırāmān ile mülākātā vāsita vü sebep ol." diyü dāyeye yalvarup zār-zār ağladı. Dāye dahi Kahramān'ı istimālat iderek Serv-i Hırāmān ile mülākātaların itā'ahhüd eyledi. Pes, dāye Kahramān'ı alup Serv-i Hırāmān'ın oṭasına götürdi. Oṭaya dāhil olduklarında bakdılar ki Serv-i Hırāmān medhūş düşmüşdür ve zülf-i siyāhı rū-yı çūn māhı üzerine perīşān olmuşdur. Kahramān ol ḥālī görüp eyitdi ki; Beyit:

Yā şāğire's-sinn yā rutābe'l-beden
Yā karībe'l-āhd men şeribe'l-leben
Hāşimiyu'l-vech türkiyu'l-kafā
Deylemiyuş'sa'r rumiyu'z-zakān
Rūhuhu rūhī ve rūhī rūhuhu
Men re'a rūḥeyn'āşā fī'l beden
Şahḥa'inde'n-nās enni'āşıkun
Ġayrenā len-ya'rifū āşki yemen
İkte'ū eşmili ve in şī'tüm şilū
Küllī şey'in minküm'indi ḥasen
Yā rahmānī metānī vaṭanī
Ve metā'i yā dehmā fī vaṭan

diyü ol dahi orda medhüş düşdi. Dāye dahi ikisini hüşyār iderek Serv-i Hırāmān gözini açup rū-yı Kāhramān'ı görüp yine medhüş oldu. Kāhramān dahi bir dahā medhüş kaldı. Mā-ḥaşal ol iki 'āşık ü ma'şūk bir kaç def'a hüşyār ve medhüş oldukdan sonra yine hüşyār olup serv ü leblāb gibi bir birini der-āgūş eyleyüp kemāl-ı şevk ü iştiyākdan giryān oldılar. Pes, Serv-i Hırāmān eyitdi ki; "Ey cānumūñ ārāmı! Bu ne ḥayāl-ı fāsiddür ve bu dünyāyı neden başına telḥ ü şūr idersin? Her ne ki dünyanūñ muktezāsıdur ve devrān-ı felek etvārı ki; beyit:

Felek rā ḡayr ezīn bad nīst kārī

Ki yārī rā cudā sāzed zi yārī

ammā gel bu sevdā-yı fāsidden vaz geç ve 'ayş ü 'işretle vaktini hoş geçür.,

Beyit:

Der sünbüleş āviḥtem ez rūy-ı niyāz

Goftem men-i sevdā-zede rā çare be-sāz

Gofte ki lebem be-gīr u zulfem be-güzār

Der 'ayş-ı hoş āvīz ne der 'ömr-i dīrāz

110

mā-şadākı üzre Serv-i Hırāmān'a ḥitāb itdükde Kāhramān dahi cevābında eyidi ki; "Ey cesedümūñ cānı! Vākı'a ki sizūñ emrūñuz togrıdur; ammā ser-zeniş 'ālemi ne yapayum Ve nāmum meşhūr olmuş iken maḥfī neden olayum? Mādem ki bu seferi ta'ahhüd eyledüm, inşāallāh karīben mesrūr ve mahbūren dil-şād u vişāla nā'il olurız." diyü ḥaylice Serv-i Hırāmān'ı istimālāt eyledi ve ol gice

şabāha kadar devr-i felegiñ elinden müteşekki eylediler. Ale's-seher bir birini kucaqlayup bāng-i vedā'ı mürtefi eylediler ve Kahramān, Serv-i Hırāmān'ıñ gözinden gā'ib olduğda Serv-i Hırāmān bir na'ra urup medhūş düşdi. Dāyesi Serv-i Hırāmān'ı kaldurup yerine götürdi; ammā berü tarafdan Kahramān mekânına gelerek müstağrik-ı âlât-ı harb olup fil-demānvārî revāne-i meclis-i Hūşang şāh oldı ve diger cānibden Kahtarān ve Behrām ve Gerden-Keşān dahi müheyyā vü hāzır meclise dāhil oldılar ve Hūşang şāh Kahramān'ıñ yüzine bakup ağladı ve cemī hūzzār-ı meclis şadā-yı bülend ile ağlaştılar. Kahramān dahi firāk-ı Serv-i Hırāmān'dan eşk-rîz oldı. El-hāşıl birkaç sâ'at ağlaştıktan sonra perīler meclise dāhil olup müteheyyi-i 'azîmet eylediler. Pes, Kahramān yerinden kalkup ve gelüp dāmen-i Hūşang şāhı takbîl eyledi ve Hūşang şāh dahi Kahramān'ı der-āgūş ve yüzini öpüp hakkında hayır du'ā eyledi ve eyitdi ki; "Ey pehlüvān! Biz bu diyār-ı Hindistān'da size muntazırız ve siz gelmeyince biz 'azîmet itmeyüz. Velakin zinhār şad-zinhār kendü zūr-kuvvetine mağrūr olma ve her ne iş görür iseñ Allāh'dan istimdād eyle ve her mühimde te'enni ve tahammül it. Gerden-Keşān'ıñ sözinden çıkma. Çünki ol dünyâyı çok görmişdür ve çok vukū'atları rü'yet eylemişdür." diyü bî-had Kahramān'ı naşihat eyleyüp ba'de'z-zān Kahtarān ve Behrām'ı dahi nevāziş ve yüzlerini būs eyleyüp Gerden-Keşān'ı dahi çağurup firāvān nuşh ü pend eyledi ve haklarında du'ā-i hayrı tekrār ü tezkār eyleyüp Kahramān ve Kahtarān ve Behrām ve Gerden-Keşān perīlerüñ omuzlarına süvār ü rû-be-rāh oldılar ve bu tarafdan Hūşang şāh ve ehl-i şehir ü sipāh üç güne

ķadar m̄atem-zede vū perīṣān ve iftirāk-ı pehlūvānlardan zār ü giryān idiler. Ba' dehu Hindistān'da meks ü āram ayleyüp Ķahramān'ũ gelmesine müteraṣṣıd ve müterraķķıb oldılar ve Ķahramān'ũ cānavar-ı baħrīsi kendüsi orada iken Serv-i Hırāmān'a sipāriṣ eylemiş idi. Serv-i Hırāmān dahi kendüsi bi'n-nefs cānavarı perverīṣ ve hıdmetine meṣġul idi ve ammā bu ṭarafdan Ķahramān ve pehlūvānlar, perīler dahi bāl ü perleri ġüṣād iderek ber-havā oldılar. Ol ķadar ber-havā oldılar ki dūnyā bir ṭas gibi ġörinürdi.

Yine ber-havā olarak dūnyā ġā'ib oldı. Yedi ġün yedi gice böyle havāda idiler ve ma'en ġötürdükleri āb u nān bütün tamām olduķda rū-yı havādan aṣaġıya meyl iderek ve ġitdükce aṣaġıya ķarīb olup tā ki deryā-yı muħitden ġeçüp bir ṭaġa ķarīb oldılar. Ol ṭaġũ dāmenine inüp istirāħat eylediler. Ķahramān perīlerden sū'al eyledi ki; "Acabā burası neresidür? Ben bu ṭaġı ġörmīṣ gibiyüm; faķaṭ ġatıruma gelmez." didükde perīler eyitdiler; Ey pehlūvān! Bu ṭaġa Muħit dirler ve bu ṭaġ ṣaħrā-yı Heyħātiye'nũ sermedidür." didiler. Pes, perīleriñ biri diġer perīlere ġıṭaben eyitdi ki; "Ey yārān! Bu ṭaġ Ekvāl divũ pederi Ṣa'bān'ũ meķānıdır. Burada oturmak eyü degildir. Ṣāyed bizüm burada olduġumuzu bilse; iṣ fenāya varur. Eyüsi budur ki; buradan ġidelüm." didükde Ķahramān eyitdi ki; "Siz ķorkmayup; istirāħatuñuza baķunuz. Ben sizi bekleyüp muħāfaẓa iderüm. İnṣāallāh-ı ta'āla." diyüp orada kaldılar ve ammā rāviyān-ı āħbār böle rivāyet eylemişler ki; berü ṭarafdan vālide-i Behrām-Cibillī Ķamerruh'ı maħbūs iden Ekvāl dīv Ṣeħbāl ṣāhuñ benī-ādemlerde Hūṣang ṣāħdan iṣtimdād üzre nāme yazup bir pehlūvān ü bahādır Ķahramān nāmı ṭaleb eyledüğini istimā' eylemiş idi. Ol vaķt ol mel'un dahi keyfiyyatı pederi Ṣa'bānla'ine bildürüp iṣ'ār itmişdi. Pederi Ṣa'bān-la'in ġabīr

oldukda oğlu Ekvāl'e haber gönderdi ki; "Sen işine bak! Bir şeyden korkma. Ben anlarıñ cevābını virüp; haklarından gelürüm." diyü hemān ol sâ'at Kahramān'ı katl eylemek üzre revāne-i Hindistān olmuş idi. Hindistān'a qarīb ve Kahramān'ıñ 'azimetini ma'lūm eyledükde ol mel'ūn fırsat bulup;

112

Serv-i Hīrāmān'ı kapup ber-havā oldu ve götürüp mekāmı bulınan ol tağda der-zencir eyledi. Velakin, Kahramān bu vākı'adan bi-haber idi. Vaktā ki periler Kahraman'ıñ söziyle istirāhad üzre h'āba varup ve diger pehlivānlar dahi uyku uuyup, Kahramān yerinden kalkup Ğamġām nāmında tīg-i hūn-āşāmı niyāmdan ihrāc ve eline alup toġrı taġun üzerine müteveccih oldu. Tā ki tağa çıkdı, bir mekān-ı 'ālī ve cāy-ı zībā-yı pür-ezhārı müşāhede iderek her tarafa geşt ü güzāra meşġul iken be-nāġāh gözine altundan bir künbed geldi ki ol altunuñ şu'a'ı kūh ü şahrāyı münevver ve pertev-bağş eylemişdi. Kahramān müte'accib künbed tarafına revāne oldu. Künbede qarīb olup metin ü muhkem bir künbed gördi ki bir kapısı vardır ve ol kapu muhkem bağlu kapanmış ve kapunuñ muķābilinde mermerden cesīm ve kavī bir direk yapılup kondurmuşlardur ve ol direġün bālāsı tarafında bir şey yazılmışdur. Kahramān diķkatle bakup okudı. Yazılmış ki; "Bu künbet düzilmiş bir tılısmdur ve bu tılısmı düzdiren dahi Kārūn şah nāmında bir şehir-yār-ı 'ālī vākardur. Velakin bu tılısm dahi Kahramān nāmuñ ismiyle yapılmış ve bu tılısmuñ ġüşādına şürūtı bu vechiledür ki bu künbedün sağ tarafından arķa tarafında bir hişār-ı 'ālī vardır ve ol hişāruñ kapısı öñinde bir kālīb yapılmış ve hişāruñ burc-ı bārularında birer şüret konılmış. İbtidā ol kālībuñ altını kazmalı ve bir kapu zāhir olduğda kapuyı açup bir dehliz zāhir olur ve ol dehlize dāhil birle biraz gitdükde bir

tābūt görindi. Tābūta qarīb olduğda tabūtdan bir şahış başını kaldurup añā hamle ider evvel dahi ol şahşı katl itmeli ve feth-i dahmeye ikdām itmelidür." diyü Qahramān ol yazuyı kıra'at eyledükde kendü kendüsine düşünüp mütefekkir oldı. "Acabā ol Qahramān ben miyüm? Yohsa degül mi? diyü ba'de't-tefekkir ve tevekkel-tü-ale'llāh', diyü künbedün sağ tarafından revāne olup tā ki hisār-ı mezbūre qarīb oldı. Bakdı ki āzīm ve yüksek bir hisārdur ve bir kavī kapısı var ve hisāruñ üzerinde her nev' eşkālden şüretler düzilmişdür. Qahramān qarīb olduğda be-nāgāh ol şüretler birden āğızlarını açup feryād itmege başlayup, āğızlarından gümüş

113

çıkardı ve ol gümüşler yere düşdükde yılan ve efī olup Qahramān'a hamlever oldılar. Qahramān bu hāli gördükde girü çekilüp yine ol şüretler sükūt ve efī vü yılanlar dahi nā-būd oldılar. Qahramān müte'accib olup kapunuñ öñinde yapılan kalıbı kaldurup altını şemşiriyle kazdukdā bir küçük kapu zāhir oldı. Kapuyı açup dehlīze girdi ve birāz yol gitdükde sālifü'z-zikr tābūt görindi ve tabūtdan girye'l-manzar bir şahış çıkup Qahramān'a hāmle eyledi. Qahramān bilā-emān Gamgām ile ol şahşı katl eyledükde bir ra'd ü şā'ika-i āzīm āşikār ve zulmāt-ı keşir peydā olup na'ra vü şadā-yı mehib mürtefi' oldı. Biraz geçdükde ra'd ü şā'ika ber-taraf olup öñine açık bir kapu geldi. Kapudan ubūr eylelüp kapunuñ öte tarafında bir mekān-ı ālī ve şükufeli bir maķām-ı zibāyı müşāhede iderek ol cāy-ı bā-şafādan mütehayyir oldı ve ol mekānuñ etraf-ı erba'asında fil ve gergedān ve arslān şüretleri yapılup düzmişlerdür. Qahramān anlardan geçüp yine bir hisāra rāst geldükde etraf-ı hisārda bir handek kazılmış ve şu toldurılmış. Bir tarafında bir köpri kurulmuşdur. Velakin ol köprinüñ ortasında

bir direk düzilüp diregün ucı köprünün üstünden çıkmışdur ve bālā-yı direkte birşey yazılı gördi. Okudukda yazılmış ki; 'Ey ol kimse ki bu tılısmuñ güşādını istersen gerekdür ki bu sütünü yerinden çıkarasun ve sütünüñ altında bir 'ālī künbed zāhir olur. Ol künbede dāhil ve göziñe gelen müdever çarhları kırup feth-i tılısma ikdām itmiş olursın." Kāhramān bu işāretten mesrūr olup hemān zūr-bāzū ile ol 'āmūd-ı küh-peykeri yerinden çıkarup bir tarafa pertāb eyledi. Be-nāgāh yine bir ra'd ü berķ zuhūr eyleyüp biraz geçdükde Kāhramān'ın gözine bir 'ālī vü açık kapulu künbed gelerek mütevekkilen-'ale'llāh künbede duhūl eyleyüp her tarafına nāzır oldı. Bakdı ki bir birinün üzerinde beş altı kıt'a çarhlar ta'biye olınmışdur. Kāhramān-ı dil-āver bir darb-ı gürz ile çarhları mefkūd eyledükde bir şayha-i 'āzime zāhir ve ra'd ü şā'ika-i cesim āşikār oldı ki işiden mecnūn olurdı. Ol ra'd u

114

berķ dahi ber-taraf oldukda yine yolu bir kapuya gelüp, kapudan geçer geçmez bir ejderhā-yı 'āzīm zāhir birle ağzından āteşler saçmaya başladı. Kāhramān böyle bir kavī ejderhāyı gördükde mütehayyir olup ağzına bir ok pertāb eyledükde ok ejderhānün kuyruğı ucından nümāyān gösterdi ve ol ejderhā bir tağ gibi yere gāltān oldukda yine şā'ika vü ra'd zāhir olup itfāsında Kāhramān kendüsini bir şehirde gördi. Velakin hālī bir şehirdür ve kalıblar yapılmış, düzilmiş, tırıyor ve bir hisār-ı 'āzimi görüp fülāddan bir kapısı vardır. Kapuyı açup hisāra dāhil oldı. Bir serāy-ı 'ālī vü bir mekān-ı bā-şafāyı görüp ve ol mekānda pādişāhlar şeklinde kalıblar düzilmişdür ve şadırdı bir kavī heykel-i şehen-şāh-ı bā-şükūhuñ kālıbı yapılmış taht-ı murassa'da kondurulmuşdur. Kāhramān ol kalıbuñ yanına gelüp bakdı ki başı ucında bir levha vardır.

Levhayı alup yazılı gördi. Okıyup yazılmış ki; "Ey güşâyende-i tılısmum! Ya'ni Kāhramān-ı kâtil, ma'lûmuñuz ola ki'âdet-i kadîmemüz üzre her bir pâdişahuñ bir tılısmı vardır ve ol tılısmuñ vâkı'atı böyledür ki bir pâdişah bir tılısmuñ bağlamasını murād eyledükde üstâden mâhir-i'ilm-i cer ü cifr ü sîmya vü sihrlere mâhir olanlaruñ vâsıtasıyla bir hazînenüñ hıfzı için bir tılısm bağlarlar ve ol tılısmun güşayendesı kim olduğunu bilmek içün 'ulûm-ı mezkûre üzerine beyân olunur ise anlar dahi i'timâd iderek anuñ ismiyle tılısmı bağlayup şürûtları yerlü yerince tahrîr ü terkîm iderler. Binâberân ben dahi ki ismüm Kārûn şâhdur ve üç yüz sene pâdişâhlık eyledüm. İstedüm ki bir tılısm bağlayum lahzen bu tılısmı bağladuğdan sonra fâtihi kim olduğına bakılduğda benî âdemden ve pâdişâh-zâdelerden bir kâhramân-ı kâtil nâm bu tılısmuñ fâtihi'dür." diyü haber virdüklerinde ben dahi el-'ilm-i'indallâh, didüm. Ol Kāhramân'ın ismiyle yapup şart ü şürûtı yerlü yerince yazılmış ve bu tılısmuñ me'mûrı dahi Şa'bân dîvdür. Ol Şa'bân dîv katl olmayınca tılısmuñ temâmen fethi müte'azzir." diyü yazılmış

115

ve bir taraftan dahi yazılmış ki; "Ol karşıda görinen kapuyı kırmalı ve ol oğaya dâhil olmalı. Orada kûrılan bir nerdbân vardır. Me'mûrları bulunan iki nefer dîvleri katl itmelisin:" diyü Kāhramân ol yazılı olanları okuyup ahvâl-i tılısmdan habîr ve'âdet-i kadîme ile Kārûn şahuñ keyfiyyâtından habîr olduğda müte'accib olup karşusunda bir kapu görüp kapuya karîb olduğda kapunuñ üzerinde dahi bir şey yazılı görüp okudı. Yazılmış ki; "Ey fâtihi-i tılısmum! Ma'lûmuñ ola ki nerdbândan yukarı çıkduguñ hâlde bir tâbût görürsün Ol tâbûtuñ yanında saña bir kaç hedâya bırakılmışdur. Senüñ mâluñdur ve her

birinüñ bir hāşşiyeti vardır. Mālina mālîk ol." Pes, Kahramān bir el ile kapuyı çeküp yerinden kopardı. Yine bir şā'ika-i 'āzîm gelüp iskânında oṭaya dāhil oldu. Gördi ki ol oṭanuñ divarları altundan yapılmış ve oṭanuñ yukarısında dahi bir oṭa vardır ve bir nerdbān kūrîlup iki nerre dîv nerdbānuñ başında tūrmuşlardur. Kahramān dil-āver dîvlere karîb olup birinüñ kemerine böyle bir şemşîr darb eyledi ki hıyārvārî iki parça eyledi ve digerinüñ omuzına urup koltuğundan çıkıdı. Bir na'ra vü şayḥa-i 'āzîm āşîkār ve bir sâ'atden şonra ra'd u berķ nā-būd olduḳda Kahramān nerdbāndan yukarı çıkup bir serāy-ı dil-güşā ve bir cāy-ı ferāḥ-efzāyı görüp serāsîme kaldı ve ol cāy-ı bā-şafānuñ etrafında envā'i şüretler ve 'acāyibātlar gördi. Faḳaṭ bir sâz şadāsı istimā' eyledi ki 'ömründe böyle bir şadā-yı dil-güşāyı görülmüş degildür. Kahramān her tarafa bakup şadā-yı mezkûrden bir e'ser bulamadı. Velakin öninde bir kapu görüp açup dāhil olduḳda gördi ki bir kaşr-ı 'ālî vü vāsî-i cennetāsā bir yerdür ve ol kaşruñ ortasında bir tābût koyulmuş ki etraf-ı tābûtda on iki sūrāḥ vardır ve her sūrāḥından bir 'acā'ib şadā ihdās olunur. Kahramān anı gördükde müte'accib olup bir sâ'at kadar ol şadāyı dinledi. Ba'dehu etraf-ı tābûta bakup bir gürz ile bir

116

siper ve bir kemer ile bir ḥançer görüp üzerlerinde bir levḥ birağılmış levḥi olup okudukda yazılmış ki; 'Ey tılısmuñ fātiḥi! Bunlaruñ şāḥibi sensüñ ve bu hedāye senüñ çündür. Ma'lūmuñuz ola ki şu kemer ile ḥançerüñ hāşşiyetleri budur ki, her kimde bulunur ise şer-i dîv ü periden maḥfûz ve sālîm olur ve gündüzde göreni dahi gecede görür ve meşhûr olan kemer-kiyānı oldur ve siperüñ hāşşiyeti dahi budur ki, her kim başına alır ise darb-ı 'amûd ve

şemşirden bî-zarâr olur ve siperüñ ismi dahi Cān biñ Cān'ũñ, siperi demekle meşhûrdur ve 'amûdun dahi hâşşiyeti böyledür ki bir zulmât u karanlık yerde yarım sâ'atlık yola pertev ve aydınlık virür ve yere urulur ise bir sâ'atlık yola şadâsı gider." diyü yazılmış. Kahramān, bukeyfiyyâtdan mesrûr u müferrah olup mezkur-ı eslihayı kaldurup müsellaḥ oldu ve ıslısmuñ temāmen fethi içün Şa'bān'ı arardı ve her tarafa cüst ü cū ider iken nāgāḥ bir kuyuya düşār olup bakdı ki ol kuyunuñ üzerinde bir taş-ı 'azīm bırakılmışdur. Kahramān der-sā'at taşı bir tarafa atup kuyunuñ içine bir nigāḥ eyledükde be-ğāyet tîre vü tārîk gördi. İçine bir taş atup kulağını virdükde, taşuñ şadâsını işitmedi. Kuyunuñ çok 'amîk olduğunu añlayup kemendini kemerinden güşād birle kuyunuñ kenarından bend iderek mıḥlayup ve bir diger ucını kemerine bağlayup ser-ā-zîr kuyuya revāne oldu. Velakin intihā-yı kemendde Kahramān'ũñ ağırlığından tayanamayup, kopduğıyla berāber Kahramān kuyunuñ dibine düşdi ve bir sâ'at kadar medhûş olup, hüşyār oldukda karanlığdan bir şey göremedüğinden gürzi rûz-ı rûşen gibi münevver olup her tarafa aramağa başladı. Tā ki yolu bir kapuya gelüp kapuyı açup içerüye girdükde meḥîb ve şalābetlü bir yer görüp müteḥayyir oldu ve ol oṭanuñ ortasında tağ kadar nice bir taht kurulmuş ve üzerinde bir nerre dîv h'āb-ı ğaflete varmışdur; ammā ol dîvũñ başı ucunda bir maḥbûbe-i āfāk ve nādide-i devrān

117

oturup zār-zār ağılardı. Kaẓā'en ol dîv-i la'în Şa'bān ve ol dil-ber-i nāzenin Serv-i Hırāmān idi. Hemān ki Serv-i Hırāmān Kahramān'ı gördi. Bir na'ra urup medhûş düşdi. Kahramān dahi Serv-i Hırāmān olduğunu taḥkîk iderek ol dahi orada düşüp medhûş oldu. Bir iki sâ'atden soñra ibtidā Serv-i Hırāmān

hüşyār olup koşdı. Kāhramān'ũn başını dizine aldı ve Kāhramān dahi hüşyār oldukça, Serv-i Hīrāmān ile bir birlerine şarılup Kāhramān ahvālī şordukda Serv-i Hīrāmān keyfiyyātve vākı'ayı beyān eyleyüp eyitdi ki; "Ey dil-āver! Maşlahat budur ki hemān bu la'ini uykuda birağup gidelüm ve bu mel'ũnuñ şerrinden emīn olalum." didükde Kāhramān eyitdi ki; "Ey nāzenin! Ben kaç seneden berü pehlüvānlık iddi'āsında bulunduğum hālde bir böyle mel'ũnuñ elinden firār itmek hiç baña yakışur mı?, didi. Serv-i Hīrāmān didi ki; "Öyle ise bu 'ifrīt uykudan bīdār degil iken işini bitür." yine Kāhramān cevābından didi ki; "Böyle dahi inşāf degildür. Herif kalsın da mübārizini görsin." diyü hemān ağızını Şa'bān'ũn kulağına karīb eyleyüp bir na'ra-i ra'dāsāyı cigergāhdan terfī'eyledi ki Şa'bān mel'ũn serāsime h'āb-ı ğafletden sıçrayup divāne gibi ğarş ü na'ralı olup ve gözlerini hamām-ı külhānī gibi açup Serv-i Hīrāmān'ı gördi ki ağlıyor. Eyitdi ki; "Ey selīta! Bu na'ra ne idi? Ve niçün ağlıyorsun?, diyü Serv-i Hīrāmān'a hamle eyledüğinden cān ü dil-i Kāhramān'a āteş düşdi gibi kendü ma'sūkasını böyle bir mel'ũnuñ zulmi altında gördükde tayanamayup cūş ü hurūş ile kemāl-ı kahrđan bir na'ra-i digeri dahi bülend eyledi. Ol mekānuñ şatı mütezelsil olup Şa'bān mahavf olarak girüsine bakdukda bir ādemi görüp eyitdi ki; "Ey ādemī-zād Sen kimsün? Ecel seni buraya göndermişdür.!" didükde Kāhramān cevābında söyledi ki; 'Ey mel'ũn! Senũn

118

kātilũn Kāhramān didüğũn ve arayup sũ'al eyledüğũn benüm." didi. Kāhramān'ũn şadāsını işidüp ve Kāhramān olduğunu ānladukda der-hışm olarak dār-ı şimşādını eline alup havāle-i fark-ı Kāhramān eyledi. Kāhramān darb-ı Ğamğām ile dār-ı şimşādını iki parça eyleyüp ve üzerine hücüm birle şemşīr-i

hün-rîzi fark-ı Şa'bân'a böyle darb eyledi ki iki bacağı arasında berķ gösterdi ve ol la'în iki parça olup iki kı'ta mināre gibi yere ğaltān ü tapān oldu ve bir ra'd ü şa'ika-i 'azīm zuhūr idüp dünyāya zulmāt ü karanlık peydā olarak dīvden bir şadā geldi ki; 'Ey pehlūvān! Dinūñ hāķķı çūn bāña bir darb dahi ilhāk eyle!, didi. Kahramān dahi diger bir darbuñ urmasına kāsđ eyledükde, Serv-i Hırāmān mānī olup, "Şāyed bir darb-ı digeri dahi urur iseñ mel'ūn bir dahi hayāt bulur. Ol vakt katli müte'azzirdür." didi ve Kahramān dahi taħammül eyleyüp berķ ü şa'ika ber-taraf oldukda öñlerinde bir kuyu dahi görindi ve üzerinde bir taş-ı 'azīm vardır. Kahramān taşı kaldurup aşağıya inmek içün yapılmış nerdbān görüp Serv-i Hırāmān ile berāber toĝrı kuyuya inüp revāne oldılar. Tā ki öñlerine kapu geldi, kapunūñ yanında bir nerre dīv tırmış gördiler. Ol dīv Kahramān'ı gördükde firār itmek istedi ise, Kahramān mühlet virmiyerek arkasından koşup bir darb-ı tīg ile dīvi şakķ eyledi. Dīv-i mel'ūn nā-būd oldukda yine bir şa'ika ü berķ zuhūr iderek sükūtında kapunūñ kilidini kırup oṭaya dahil olduklarında pek karnalık ü fārīk gördiler. Kahramān gürzini çıkarup 'amūdunūñ ziyāsiyla revāne oldılar. Biraz gitdiklerinde gördiler ki on iki nerre dīv mehib ü şalābetlüdür. Der-zencīr muķayyūd ü maħbūslardur. Uzakdan Kahramān'ı gördüklerinde birisi eyitdi ki; "Ümīddür! Bu gelen Kahra

119

mān olsun." Kahramān bu sözden müte'accib olup dīvlerūñ yanına geldi. Eyitdi ki, "Siz neden maħbūssunuz? Ve cünħanız nedür?, diyü sū'āl eyledükde ol dīvler bir levh çıkarup Kahramān'ūñ eline virdi. Kahramān dahi levhi alup okudukda yazılmış ki; "Ey fātīh-i tılısmum Kahramān nāmdār!, Ma'lūmunuz ola ki bu on iki dīvi, ben haps eyledüm ve ser-keş oldukları içün mütenebbih

olmak için ğill ü zencire çekdüm ammā bunlar saña nāfidürler. Bunlara ri'āyet idüp tahlîş itmelüsin ve dīvlerden biri Sehmān nāmıyla müsemmādur. Ol Sehmān yetmiş lisān bilür ve yetmiş nev'-i eşkale müteşekkil oluyor. Her bir umurında anuñ ile müşāvere eyle." diyü Kahramān levhi okudukda mesrūr olup, der-sā'at dīvleri āzād iderek ve dīvleri dahi Kahramān'ın hāk-i pāyine düşüp ayağını takbîl birle icrā-yı revāsim-i du'ā vü senā eylediler. Pes, Kahramān Sehmān'ı sorup bildükde eyitdi ki; "Ey Sahnān! yer yüzine gitmeliyüz ve bizi siz götürmelisünüz." didükde, Sehmān dahi semī'an ve tā'atan, diyüp Kahramān'ı ve Serv-i Hīrāmān'ı omuzına alup dīvler ile berāber ber-havā olup yeryüzine çıktılar. Kahramān dahi güneş gördükde çok mesrūr ve müferrah olup, Kahramān eyitdi ki; 'Ey Sehmān! Benüm 'ammī-zādem Kahtarān ve diger bir pehlüvān Behrām ve 'ayyār Gerden-Keşān nāmında benüm ile bu tarafa geldiler. 'Acabā anlardan bir haber getüre bilür misin?, didükde Sehmān yerinden şırayup nişāne için Kahramān'ın yüzüğünü taleb eyledi ve Kahramān dahi yüzüğünü parmağından çıkarup Sehmān'a teslim eyleyüp irsāl-ı kūh-ı muhayyib eyledi. Ammā ol taraftan Kahtarān ile Behrām ve Gerden-Keşān ma'periler Kahramān'ın söziyle istirāhat iderek biraz uyku uyuyup bīdar olduklarında Kahramān'ı ğā'ib gördiler. Her ne kadar arayup tefahhüş ve cüst u cū eylediler ise de Kahramān'dan bir e'ser bulamadılar. Ğāyet mağmūm ve perişānū'l-hāl olup orada kaldılar

120

ve gündüzleri bir şikārı bulup ekl iderek giceleri dahi nevbet bekleyüp kendülerini muhāfāza ve Kahramān'ı tecessüs iderlerdi ve kāh bir ra'd ü sā'ika şadāsı işitdiklerinde mütehayyir ü mahūf olurlardı. Velakin Kahramān üç gün

üç gice ol tılsımın fethine meşgûl idi. Vaktâ ki Kahtarân ve diger rüfeķaları şikâra meşgûl iken Gerden-Keşân tağ tarafına revâne oldukda Sehmân kendüsini bir âdemî-zâde şekline getürüp, ve Gerden-Keşân tarafına yürimege başladı. Gerden-Keşân bakdı ki bir âdem anın tarafına geliyor. Feryâd eyledi ki; "Sen kimsün? Baña yakın gelme. Vallâ seni berbâd iderüm." didükde Sehmân eyitdi ki; "Ey ser-halka-i 'ayyārân" Düşmanlardan degilüm. Dostlarıñuzdanum." didükde Gerden-Keşân bu kelâmdan ta'accüb iderek tırdı ve Sehmân, Gerden-Keşân'a karîb ve revâsim-i âdâbı lede'l-icrâ eyitdi ki, "Ey 'ayyâr! Müjde olsun ki Kahramân beni size gönderdi ve işte yüzüğünü nişâne getürdüm ve kendüsi dahi Kârun şahıñ tılsımını feth eyleyüp Şa'bân dîvi helâk iderek Serv-i Hıramân'ı âzâd eyledi." didi. Gerden-Keşân Serv-i Hıramân'ın ismini istimâ eyledükde mütehayyir olup eyitdi ki; "Serv-i Hıramân nerede idi? Ve nasıl bu taraflara gelmişdür?, Sehmân cevâbında didi ki; "Evet. Şa'bân dîv Serv-i Hıramân'ı Hindistân'dan kapup getürüp tılsımda mahbûs eylemiş idi." Gerden-Keşân bu ihbâratdan mesrûr olup yüzüğünü Sehmân'dan alup berâber Kahtarân ve Behrâm'ın yanına geldiler. Sehmân dahi Kahtarân'ın elini bûs eyleyüp tırdı ve Gerden-Keşân cemî-i hâl ü ahvâli Kahtarân ve Behrâm ve perî-zâdelere beyân eyledükde cümlesi mesrûr ü şad-kâm olarak Kahramân'ın hakkında hayr du'a eylediler. Pes, Sehmân dîv Kahtarân'ı alup ve diger perîler Behrâm ve Gerden-Keşân'ı omuzına bindürüp Kahramân tarafına revâne oldılar ve gelüp Kahramân'a buluşduklarında

icrā-yı feraḥ ü inbisāt eyleyüp Kaḥtarān Kaḥramān'ı der-āgūş ve yüzinden öpüp Behrām ile dahi Kaḥramān muşāfaha eyledi ve Gerden-Keşān gelüp Kaḥraman'ın dāmenini takbīl eyledi ve neşāta meşgūl oldılar ve ammā rāviyān-ı āḥbar şöyle rivāyet iderler ki ol taraftan Şehbāl şāh-ı periyān ol perileri Hindistān tarafına Hūşang şāha gönderdükde kendüsi dahi bir dahā tecemmū-i 'āsakir ile Ekvāl dīvün üzerine gitdi ve Ekvāl dahi keşir-i dīvleri toplayup Şehbāl şāh ile cenk ü muḥārebeden sonra ḡalib gelerek Şehbāl şāhı kaçurdup Şehbāl şāh Gülistān-ı İrem tarafına firār ve Ekvāl la'ın dahi ta'kīb iderek; "Bu kerre Şehbāl'i nā-būd ve helāk itmeyince, karār u ārām eylemem." diyü gelüp Gülistān-ı İrem'i muḥāşara eylemiş idi ve Şehbāl dahi cemī vüzerā vü ricāl-ı kirāmı ihzār iderek müşāvereye 'akd-ı meclis eyledi ve eyitdi ki; "İki māh müddet kaldı. Biz Hūşang şāha kaşid ü nāme irsāl eyledük. Şimdiye kadar bir haber ü eser zühūra gelmedüğinden mūcib-i efkār ü bā'is ihtār olmuştur. Şimdilik maşlahat budur ki bir hafta dahā şabr olınsun, şāyed ol vakt gelmediler ise Ekvāl'ın murādı olan beni teslīm idüp kaḥ-ı münāza'a idünüz." diyü 'āsakiri istimālat iderdi ve bu taraftan Kaḥramān irtesi gün Sehmān'a eyitdi ki, "Ey Sehmān! El-ḥāl burada tevķif yeri degildir. Hemān bir gün evvel bizi Gülistān-ı İrem'e yetiştürmelisünüz." ve Sehmān kabul eyleyüp imtisālen li-emrihi Kaḥramān'ı omuzına ve periler Serv-i Hırāmān'ı ve diger on bir nefer dīvler nevbetle Kaḥtarān ve Behrām'ı omuzına bindürüp revāne-i Gülistān-ı İrem oldılar. Bir müddet-i kalilede Gülistān-ı İrem'e karīb olup Sehmān dīv Şehbāl şāha müjde götürmek üzre Kaḥramān'dan isticāze eyledükde murahḥaş olup ilerüde Gülistān-ı İrem'e gelüp bakdı ki Ekvāl dīv Gülistān-ı İrem'i muḥāşar vü ihāta iderek ol gün

yürüyüş eylemiş. Şehre dühül birle dār ü girü Keşmkeşe meşgûl ve her taraftan perîler maktûl u nâ-bûd itmekdedürler. Sehmân bu ahvâli gördükde ilerü gitmeyüp hemân ol yerden ric'at ü 'avdet birle toğrı Qahramân'a gelüp mâ-cerâyı nakl ve eyitdi ki; "Şâyed şimdi imdâdlarına irişmez isek Gülistân-ı İrem musahhar ve Şehbâl şah ma'dûm olur." didükde Qahramân bu sözden gayrete gelüp 'âcilen Gülistân-ı İrem'e karîb olup, her biri bir ata süvâr ve ibtidâ Qahramân bir na'ra-i şâ'ikâvârî mürtefî eyledükde dîvler ve perîler mütehayyir ve cenk ü gavgadan el çeküp ferâğat eylediler ve Ekvâl-la'in bu na'radan mahûf olarak hemân gördiler ki bir seçi'vü mehib âteş-i sūzân gibi bir pehlüvân ve arkasında bir dahi bahâdır ve 'akabinde bir dahi dil-âver ve anlaruñ arkalarında yedi nerre dîvler birden Ekvâl'uñ dîvleri üzerine hamleâver olup âteş-i harb ü kıtâli işti'âl eylediler. Şehbâl şah bu ahvâli gördükde Qahramân olduğunu anlayup mesrûr oldı ve 'asakir ile dîvlere hücûm iderek gayret peydâ eylediler ve Ekvâl ise Qahramân'ı görüp aç arslân gibi kelle-i gûsfende düşüp her taraftan dîvleri nâ-bûd ve irsâl-ı diyâr-ı 'âdem iderdi. "Bu kimdür?" diyü sordukda dîvleruñ birisi gelüp Sahmân'dan sorup sū'âl eyledi ve Sehmân dahi eyitdi ki; "Bu, pehlüvân-ı zamân ve bahâdır-ı devrân ve fâtih-i tılsım-ı Qârun şah ve kâtil-i Şa'bân dîv Qahramân-ı kâtildür." diyü cevâb virdi ve ol dîv gelüp mâ-cerâyı Ekvâl'e beyân ve takrîr eyledükde Ekvâl bu sözden der-hemm ü âşufte olarak ibtidâ pederi Şa'bân içün biraz ağladı. Pes, Qahramân'uñ mukâbiline gelüp eyitdi ki; "Ey bi-çâre! Şimdi senüñ biñ cânüñ olsa, birisini kurtaramazsun." diyü Qahramân'a hamle eyledi ve Qahramân dil-âver dahi; 'Ey la'in! Ben seni yer altında arardum elhamdü'lillâh yer yüzinde buldum." didi. Pes, Ekvâl la'in 'amûdını yukarı götürüp zür-

kuvvet ile havāle-i re's-i Kahramān eyledi ve Kahramān dahi Cān bin Cān siperi elinde pinhān olup 'amūd-ı Ekval siper-i Kahramān'a darb olduğda bir şadā-yı 'azīm zāhir olup cemī' div ve periler mütahhiyyir oldılar. Bu darb-ı Ekval'den düşmanlar şad ve dostlar mağmūm olduklarında be-nāgāh Kahramān yerinden hareket ve Gamgām-ı hūn-āşāmı niyāmından çıkarup; "Hāy hāy kūnān nerm mi konem hūrde mi sāzem." Ekval'ün üzerine hamle eyledi. Ekval ol dest ü berd ü kuvvet-i hareketi gördükde tayanamayup rāh-ı firārı tutup ortalıktan kaçdı ve Kahramān'akabinde koşup karīb olduğda Ekval tennūre-zenān ber-havā oldı ve bu taraftan Kahtarān ve Behrām ateşvārī divlere hamle vü bir ān-ı vāhidde divleri şikest iderek ekserini maktul eylediler ve divler her biri bir taraftan kaçup firārī oldılar ve Şehbāl şah bu vākı'adan mesrūr u feraḥ-nāk olup cemī' vūzerā vü erkān-ı devleti ile Kahramān ve pehlüvānları istikbāl ü i'zāz ve ikrām-ı firāvān ile Gülistān-ı İrem'e dāhil eyleyüp bir meclis-i 'ālī ārayiş olındı ve Şehbāl şah Kahramān ve Kahtarān'ı der-āgūş ve yüzlerinden öpüp nevāziş-i külli eyledi ve Behrām'ı gördükde der-sā'at bir na'ra urup medhūş oldı. Behrām dahi pederini böyle gördükde ol dahi medhūş olup düşdi. Hüşyār olduklarında bir birine şarılup zār-zār āglaştılar ve vişāle müteşekkik olup Kahramān'a hayır du'āsını icrā vü tezkār eylediler. Pes, Behrām, Şehbāl'den şorup eyitdi ki; "Ey pederüm! Validem nerededür?", ve eşk-riz olup, feryāda başladı. Kahramān, Behrām'ı teselli iderek; İnşā'allāh karīben vālideñ ile mülākāt ve vişālünüzi icrā iderüm." diyü müte'ahhid oldı ve ammā ol taraftan Ekval la'in firār iderek mekānı bulunan Kamer taḡına gelüp ve orada iskān itmeyerek Behrām'ün vālidesi Kameruh'ı alup Billūr taḡı nāmında bir 'azīm taḡ ki Ekval la'inün birāderi Utārid nām ol Billūr ta-

ğında sâkin idi. Gidüp vâkı⁴atı⁴ Utârid'e beyân ve tehyie-i esbâb-ı harb ü cidâl oldılar ve berü taraftan Kahramân, Sehmân'dan sū'âl iderek eyitdi ki; 'Ey Sehmân! Ekvâl'ün⁴ kangı tarafa gitudüğünü bir haber ala bilür misin?, didükde Sehmân cevâbında didi ki; "Ey dil-âver! Ekvâl'ün⁴ Utârid nâmında bir la'in⁴ karındaşı vardır ve küh-ı Billür ta⁴bîr eyledükleri bir⁴ azîm tağdadur. Ol tağa gitmişdür. Velakin gerek dîv gerek perî ol tağa gitmek pek güç ve müte⁴azzîrdür." didi Şehbâl şâh bu kelâmı istimâ⁴ eyledükde bir âh, çeküp ağlamağa başladı. Kahramân Şehbâl şâhı istimâlat eyleyüp ve eyitdi ki; Pâdişahum! Mahzûn olmayın be-minhü't-te⁴âla karîben maşşud ü merâmũnuzı icrâya ikdâm iderüm." Cevâben Şehbâl şâh didi ki; "Ey dil-âver! Şimdiye kadar bir ümîdüm var idi; fakat şimdi ümîdüm kesildi. Zîrâ ol Billür tağı ta⁴bîr itdükleri tağ böyle bir kühdur ki kuş bile oralara⁴ubûr gayr-i mümkündür." Kahramân bu sözden mütehayyir olup yine Sehmân'dan bir çâresini taleb eyledükde Sehmân eyitdi ki; "Ancak seni Sîmurğ didükleri bir⁴ azîm kuşdur, götürebilürse o götürür." didükde Kahramân Sîmurğun mekânını sorup sū'âl eyledükde Sehmân eyitdi ki; "Şahrâ-yı Heyhâtiye tarafında Küçük Billür nâmında bir tağun⁴ kemerinde bir büyük ağac vardır; ol ağac üzerine âşiyâne düzüp makâm eylemişdür ve ben seni Sîmurğ'a karîb götürebilürüm. Ol Sîmurğ dahi be-himketi'llâh her lisâna mâhirdür." didükde Kahramân mesrûr olup tehyie-i esbâb-ı sefere meşgûl oldılar ve bir kaç gün zarfında müteheyyi-i⁴ azîmet olarak Kahramân Şehbâl şâhun⁴ huzûrına gelüp revâsim-i du⁴â vü senâyı lede'l-icrâ eyitdi ki; "Pâdişahum! Üç mâh kadar beni bekleyüp muntazır olîñ. Şâyed üç mâhdan sonra benden bir haber alamadüğünuzda benden ka⁴i ümîd idüp pâdişâh-ı rub⁴-ı meskûn Hûşang şâha du⁴â vü selâmumı teblîğ eyleyün."

didükde Şehbāl şāhūn derdi bir iken iki olup her ne kadar gitmesine mānī oldu ise Kahramān kabūl itmeyüp Kahtarān ve Behrām ma'iyyetiyle gitmelerini ricā eyledüklerinde yine rızā vermeyüp; "Yalnızca gidüp bu mühimi tasviye iderüm." didi. Mā-ḥaşal

125

Şehbāl şāhdan ruḥṣat alup ve Serv-i Hırāmān'ı emāneten orada bırakup kendüsi pehlivānlara vedā' iderek Sehmān'ūn omuzına süvār olarak revāne-i kūh-ı Billūr oldılar ve bu tarfdan Kahtarān ve Behrām ve Gerden-Keşān ve Şehbāl şāh firāk-ı Kahramān'dan giryān ü zār olup eşk-riz oldılar ve mahzūn kalup Kahramān'a muntazır kaldılar ve huşūsen Serv-i Hırāmān birinci firāk ü hicretten kurtulup ikinciye düçar olup talī'inden müteşekki ve ikbāl ü bahtından mütefekki olarak sehāb-ı didesinden āb-ı bārān gibi sirişk-baḥş-ı şuffa-i nigārīn oldu. Beyit:

Ben ki ayrıldum gülümden kavī-yi gönül şād olmasın

Cān-ı şīrīn olmadukça söyle Ferhād olmasın

Tende çūn cān kalmadı toprakta pinhān itmeli

Gül āteşsiz kalursa nice berbād olmasın

Nice cān virdüm yetişdüm böyle bir cānāneye

Hicrini gördüm nasıl kalbimde feryād olmasın

Gerçi ben senden uzak oldum yine hızzetdeyüm

Emrūne ben nāfizem bir kesden imdād olmasın

Bab-ı Hakk'da böyledür ur adını rüz-i şeb

Kim ki gösterdi bu hicri'ömri ābād olmasın

Bahtı is'ād olmasın

El-kıssa berü tarafdan pehlüvân-ı cihân Kahramân dil-âver Sehmân'ın omuzına binüp Sehmân pîn-ten-i küh-ı elvend ve mânend-i tağ-ı demâvenden ol ifrit-i hevî-mend tennûr-ı zenân-ı ber-havâ vü rû-nihâde-i mekân-ı Sîmurğ oldu. Zamân-ı kalîlede maqsûda karîb ve firâzdan neşîb olup ol havâlîde Kahramân'ı indürüp birazistirâhat eyledüm ve ol gice ârâm u karar iderek irtesi şabâhleyin Sehmân gidüp bir fil-demânı şikâr ü ihzâr eyledi ve filün başını kesüp derisini çıkarup tenkîh eyledi ve lâşe-i fîli pinhân ve muhtefî birle Kahramân'a eyitdi ki; "Bu fîlün derisinde karar itmelisin; Zîrâ Sîmurğ anı gördükde şikâr üzre cife zannıyla inüp ve kapup yerine götürür ve ben dahi şu tağün dâmeninde sizi beklerüm." diyü Kahramân'a söyledükde der-sâ'at Kahramân mükemmel ü müsellaḥ pûst-ı fîlde saklanup ve Sehmân dahi bir kûşede muhtefî oldu. Bir iki sâ'at mürûrında Sîmurğ-ı münevver-bâl âf-tâb-ı şayd ü

126

şikâr-ı nûr ile berâber şikârından tîflâ-ı cihâniyân-ı hisse-baḥş oldukda Sîmurğ-ı merkûm âşiyânesinden hareket ve dâmen-i kûha ser-âzîr olup uzakdan fîlün cesedini gördükde "Hazâ-rızku'l-cedîd", diyü tarafına meyl iderek karîb oldukda çengâl-ı şemşîr mişâl ile şaydını kapup ber-havâ vü âşiyâne'avdet eyledi ve gelüp ol şikârı pîçelerine teslim ve yine bir diger şayduñ şikâriyle revâne vü perrân oldu ve bu tarafdan Kahramân şadâ-yı dırahtı hiss eyledükde darb-ı Gamgâm ile deriyi şakk ve kendüsini mahrec eyleyüp ağacdın inüp bir kûşede pinhân oldu. Bir sâ'at geçmeden âkâbinde bir şadâ-yı acîb ve şayha-i garîb mürtefî oldu ki Sîmurğün yavrıları balâ-yı dırahtdan muṭrib ü bî-karâr oldılar. Kahramân girüsine bakdukda gördi ki bir azîm ejderhâ-i âteş-feşân ve bûy-ı

Ḳahramān'ı istiṣmām eyledüğinden yerinden hareket ve Ḳahramān tarafına ḡarrān ü revāneden Ḳahramān ol ejderhā-yı demānı görüp müteḥayyir kaldı ve ejderhā karīb olduğda bir nev-i seng kılābı havāle-i kemer-i Ḳahramān birle nefs ile Ḳahramān dil-āveri cez̄b ü celb istedükde hemān Ḳahramān yerinden sıçrayup kemānını eline alup terkeşinden üç 'aded ok çıkardı. Birinci ok ile ejderhānūñ bir gözini mefkūd eyledükde ejderhāya ḡāzab müstevlī olup halka halka olarak ber-havā vü Ḳahramān'ūñ etrafını maḥalk ile muḥāşıra vü ihāta eyledi ve Ḳahramān bilā-havf ve pür-hiz ikinci oku pertāb eyledükde kazā'en ol bir gözine teşādūf ü nā-būd olındı ve mehl virmeksizin Ğamgām-ı hūn-āşāmı ḡılāfından çıkarup ejderhā-yı garrānı parça parça eyledi. Sīmurḡūñ pīçeleri bu ahvālī gördüklerinden mesrūr u müferrah birle āḡacdān kendülerini aşıḡıya atup ve koşarak gelüp Ḳahramān'ūñ ḥāk-i pāyine yüz sürdiler ve Ḳahramān anlardan bu keyfiyyātı müşāhade eyleyüp müte'accib oldı ve aṣl-ı vākı'ayı bilmedüğinden müteḥayyir kaldı. Çok geçmeden rū-yı havādan Sīmurḡ görünüp yakīn geldükde ejderhānūñ parçalanmış ve Ḳahramān ile yavrılarını bu ḥalde gördi. Ol dahi Ḳahramān'ūñ yanına konup icrā-yı

127

teşekkür içün āḡzını açup zebān-ı faṣīḥ ile; "Ey nāmdār! Hoş geldūñ ve şafā getürdūñ ve bizi şol ejderhānūñ elinden istiḥlās eyledüğünüze memnūn ü müteşekkir oldum." Firāvān Ḳahramān'ı nevāziş ü ikrām eyledi ve "Matlab u merāmuñ nedür? Söyle ki icrāsına ve gönül ile iḡdām ü ihtimām ideyüm." diyü sū'al eyledükde Ḳahramān dahi ḥāl ü ahvālī temāmiyle nakl ü beyān ve eyitdi ki; "Şehen-şāh'ı mürḡān! Ma'lūm ola dīvlerden Ekvāl la'in benüm elümden firār ve Billūr-ı a'zam taḡı tarafına'azimet eylemişdür. Sizden ricā vü temennā

budur ki beni ol tarafa götürüp ol mel'undan icrā-yı mücāzāt ideyüm didükde Sîmurğ bu sözi işidüp biraz mütefekür ve ba'dehu başını kaldurup: "Her ne kadar bir müşkildür. Velakin ben dahi ikdām iderek sizi götürürüm." diyü müte'ahhid oldı. Pes, Kahramān'ı mihmān ve kendüsini mizbān iderek bi-had ihtirām ü i'tizāza ikdām eyledi ve iki günden sonra tehyie-i tüşeye meşgûl olup yedi re's fîl şikār ve müheyyā eyleyüp yedi tulum şuyı dahi ihzār iderek ol yedi re's fîl ile tulumları Kahramān ile berāber arkasına bindürüp "bismillāh", diyüp ber-havā oldı ve yedi günlük e'ime dahi yavrularına müheyyā itmiş idi ve Kahramān'a tenbih iderek beher günde bir fîl ile bir tulum şuyı Sîmurğun ağzına atardı ve Sîmurğ ber-havā olduğda Sehmān uzakdan Sîmurğı görüp ol dahi tennüre-i zenān ber-havā oldı. Ma'an rū-be-rah oldılar ve ammā rāviyān-ı ahbār böyle rivāyet ider ki çün Sîmurğ Kahramān'ı alup evc-i havāya perrān oldı. Uzatmayalum. Yedi gün gidüp tā ki Billūr tağına karīb oldılar. Ol vakt Sîmurğ Kahramān'ı indürüp; "İşte burası küh-ı Billūr'dur." diyü ta'rif birle Kahramān'ı vedā'vü aşiyānesi tarafına i'ade eyledi ve bu taraftan Kahramān, Sehmān ile berāber tağun dāmeninde istirāhat iderek ba'dehu toğru tağun başına revāne oldılar. Kaẓā'en ol esnāda Ekvāl la'in zümre-i dīvler ile berāber şöhet ü 'ayş ü işretde idi. Hemān

128

ki Kahramān ile Sehmān tağ başına karīb olduklarında önlerine bir hurūs görindi ve hurūs ise Kahramān'ı gördükde bir şadā terfī' eyledi ki şadā-yı hurūsdan ol tağ-ı azīm mütezelsil oldı. Ol vaktde Ekvāl dīvler hıtab eyitdi ki; "Hāzır olñ Kahramān geldi." didükde dīvler müte'accib olup; "Neden bildün? ve Kahramān bu taraflara nasıl geliyor?, didükde; "Evet. Hurūsı ben oralarda

pāspān eylemiş idüm ve Kāhramān'ı getüren Sīmurġ imiş." diyü der-sā⁴at mükemmel ü müsellaḥ olup ḥāzır oldılar ve Kāhramān dahi ḥurūsuñ şadāsından müte⁴accib olup biraz yürüdükde zümre-i dīvler mülḥaḳ olup Ekvāl bed-fa⁴āl Kāhramān'ı gördükde; "Behey ādemī-zād! Senüñ elinden buraya kaçdum ise yine benden ne istersüñ?, didi. Kāhramān eyitdi ki; 'Ey la⁴in, āsmāne gitsen seni bulup ḥaḳḳından gelürüm! Şimdilik gel Şehbāl şahuñ ḥaremi Kāmerruḥ'ı teslim eyle ve illā seni pederine gönderürüm." didükde Ekvāl bir na⁴ra urup; "Meger burasını da Kāmerruḥ taġı zann idersüñ. Ḥāl saña göstereyüm." diyü Kāhramān'a ḥamle ve dār-ı şemşādını havāle-i Kāhramān eyledi. Kāhramān siper altında pinhān olarak dār-ı şemşād sipere darb olındukda bir şadā-yı meḥīb zāhir oldı ve Kāhramān katl oldı zannıyla Ekvāl mesrūr ve eyitdi ki; "Yazık! Böyle sühūletle bunu katl eyledüm. Keşki Kāhramān'ı tutup da 'azāb ile katl itseydüm." diyor idi. Kāhramān Ekvāl'den bu sözi işitdükde; "Behey la⁴in! Sen beni 'azāb ile katl itmek isterdüñ. Şimdi ben seni sühūletle katl ideyüm." diyü Ğamġām-ı ḥūn-āşāmı çıkarup ve Ekvāl kendüsini muḥāfaẓa şadedinde iken Kāhramān amān virmeyp kemer-i Ekvāl'e böyle bir darb yanaşdurdı ki ḥıyārvarī iki parça olup yere düşdi ve diger dīvler bu darb-ı Kāhramān'ı gördüklerinde maḥūf olup ġavġaya cesāret ü cüret itmeyerek gelip cümlesi muṭi⁴vü münḳād oldılar ve Kāhramān dahi mesrūren gelüp şīr-i jiyān gibi

129

şoḥbetġāḥ-ı Ekvāl'de sākin olup cemī⁴dīvler ḥıram gibi dest-ber-sine şaf- beste olup tırdılar ol esnāda Kāhramān Behrām'ıñ vālidesi Kāmerruḥ'ıñ iḥzārını emr eyledi Der-sā⁴at gidüp zindānda Kāmerruḥ'ı bend-girān ile getirüp Kāhramān'a teslim eylediler ve Kāhramān yerinden kalkup Kāmerruḥ'ı kıyām ü ikrām

iderek bakdı ki Ḵamerruh ẓa'if-i zebūn olmışdur. Çok nevāziş ve uhter eyleyüp eyitdi ki; "Ey hemşîre-i 'azîzüm! Size müjde olsun ki oğlūn Behrām ve pederi Şehbāl şāh hāyatdadur ve size muntazırdurlar." didi. Ḵamerruh dahi bî-had Ḵahramān'a du'ā vü senā eyledi ve eyitdi ki; "Ey pehlüvān! Mesmū'-ı çār-yānem oldı ki Çîn ikliminde Behrām taş olmuş idi; 'acabā kurtılması nasıl oldu?'" diyü sū'āl eyledükde Ḵahramān min-evvel'i-ile-āhire hāl ü keyfiyyatı beyān ü izhār eyledi. Bir dahi Ḵamerruh, Ḵahramān'a du'ā vü senā iderek müteşekkîr oldı. Pes, bir kaç gün ol tağda āram ü ikāmet iderek ba'dehu emr ile dīvler, Ḵahramān ve Ḵamerruh'ı alup Gülistān-ı İrem tarafına revāne vü rû-be-rāh oldılar. Mā-ḥaşal gelerekden bir gün bir mekân-ı zibā vü bir makām-ı dil-ārāya nüzul irüpistirāḥat eylediler. Ḵahramān, Sehmān dīvden şordı ki; "Burası neresidür? Ve bilür misin?, Sehmān cevābında; "Burasına Hucestān dirler ve buradan Gülistān-ı İrem'e üç günlük yoldur. Ruḥṣatūñuz olur ise müjde virmek üzre ibtidā ben varup Şehbāl şāhā haber vireyüm." diyü Ḵahramān'dan ruḥṣat olup tennüre-zenān ber-havā vü gelüp Gülistān-ı İrem'e dahil oldı ve Şehbāl şāhuñ serāyına qarīb oldukda gördi ki Şehbāl şāh Behrām ve Ḵahrṭarān ve Gerden-Keşān ile oturup mahzūn ve Ḵahramān'ı bahş iderlerdi. Be-nāgāh rû-yı havādan Sehmān görindükde Gerden-Keşān yerinden şıçrayup, "İşte Sehmān geldi'!", diyü rakş itmege başladı ve bağırup Sehmān'a hıṭāb; "Be, behey'ifrit! Çabuk in de Ḵahramān'dan bir haber vir ve illā seni darb-ı ok ile indürürüm." didi. Sehmān bu sözi işitdükde Gerden-Keşān'ın sert ve bî-pak olduğunu bilürdi. Hemān rû-yı havādan cevāb

virüp, "Bre 'ayyār! Şabr eyle. Geldüm." diyü aşāğı inüp ve dāmen-i Şehbāl şāhı ba'de't-takbīl ahvāl ü mā-cerāyı beyān eyledi. Bu sözden pādīşāh periyān ve pehlüvānlar cümlesi mesrūr u müferrah olup Sehmān'a hil'atlar giydürüp istikbāl-ı Kahramān'a hāzır oldılar ve Şehbāl şāh, Kahtarān ve Behrām'ı taht üzerine kendü yanında oturdup periler tahtını kaldurup ber-havā ve cemī'i erkān-ı devlet ve a'yān-ı hāzret ve periler tā'ifesi büyük ve küçük ber-havā olup Kahraman'ın istikbālīne 'āzim ü rāhī oldılar. Velakin ol vakt Şehbāl şāh ve pehlüvānlar sürūr ü ferahlarından Gerden-Keşān'ı unıdup ferāmuş itmişler idi. Gerden-Keşān bu ahvālī görüp mütehayyir kaldı. Ol esnāda Sehmān dahi periler ile ber-havā olup on zirā kadar yerinden ayrılmışdı. Gerden-Keşān bir mu'allak urup evc-i havāda Sehmān'ın kuyruğına yapışup aşıldı ve Sehmān, Gerden-Keşān olduğunu bilmeyüp kuyruktan muhtarib olduğda Gerden-Keşān hancerini çıkarup; "Bre ifrit! Kımıldar isen kuyruğun gider." didi. Sehmān, Gerden-Keşān'ın şadāsını işitdükde sükūt eyleyüp revāne oldılar ve gelüp Hucestān'a karīb olduklarında Kahramān dahi Şehbāl şāhı istikbāl iderek ol makām-ı dil-ārāda nüzul eylediler ve Şehbāl şāh Kahramān'ın yüzinden öpüp hayli ma'zeret eyledi ve Behrām, Kahramān'ın hāk-i pāyine düşüp dāmeni takbīl eyledi ve Kahtarān dahi Kahramān'ı der-āgūş ve yüzini būs ile şöhet ü güft u gūya meşgūl iken be-nāgāh rū-yı havādan Sehmān görünüp kuyruğunda Gerden-Keşān'ı aşılı gördüklerinde hūzzār-ı meclis kahkaha ile bisyār hānde eylediler ve Sehmān yere karīb olduğda Gerden-Keşān, yine ser-keşlik ve 'ayyārlik 'ādetini icrā iderek hancer ile Sehmān'ın kuyruğunun ucını kesüp yere atladı. Sehmān feryād iderek; "Bre 'ayyār! Ne yapduñ?" didükde Gerden-Keşān eyitdi ki; "Behey 'ifrit! Sen adamlık istersün". Kuyruğı ne eylersün?, didükde, bu

harekâtdan hızzâre bir dahi

131

hande, gelerek Gerden-Keşân'ı nevâziş ve Sehmân'ı istimâlat eylediler ve ammâ Şehbâl şâh ile Behrâm Kamerruh'ı gördüklerinde der-sâ'at ikisi birden medhûş olup düşdiler ve Kamerruh dahi medhûş oldu. Ba'dehu hüşyâr olduklarında bir birini der-âgûş eyleyüp kemâl-i teşvîkden zâr-zâr ağlaştılar ve bu kadar seneden berü ol firâk-ı dideler rûz-i vişâle nâ'il oldılar. Hemân cenâb-ı hayyü'l-lâyemût ğarib ü firâk dideleri ve yâr ü vişâllerine nâ'il ü vişâl eylesin. Amîn. Pes üç gün Hucestân'da kalup üç günden sonra hareket ve Gülistân-ı İrem'e geldiler ve Şehbâl şahuñ emriyle Kahramân'a bir bezm-i 'âlî ber-pâ vü bir meclis-i inbisâtı âşikâr ve müheyyâ eyleyüp ol perîpeykerler her taraftan cem' olup bir mahfil-i 'âlîyi hâzır eylediler. Hânende vü sâzende ihzâr olunup beşât-ı inbisâtı makarr-veş eyleyüp bezm-i nişânı icrâ iderek 'ayş ü nûşa meşgûl oldılar ve eşnâ-yı 'ayş ü sohbetde Şehbâl şâh Gerden-Keşân'a eyitdi ki; "Ey' ayyâr! Bizüm içün çekdüğün zahmet ü meşakkata mükâfâten saña bir şey i'ta ideyüm mi?, didükde hemân Gerden-Keşân yerinden şıçrayup du'a vü senâyı lede'l-icrâ rakş itmege başladı ve hızzâr-ı meclis Gerden-Keşân'ın harekâtından hande eyleyüp ol vakt Şehbâl şâh emr eyledi ki; "Haremnden bir dürc getürüp ol dürci açup içinden bir sürme çıkarup Gerden-Keşân'a virdiler." Gerden-Keşân ol sürmeyi gördükde kahkaha ile hande iderek eyitdi ki; "Pâdişâhum! Allâh size bitmez ve tükenmez 'ömürler ihsân buyursın. İnâyet buyurunuz; bu sürmeyi dürc içinde mahfûz idünüz de ihtiyârlık günleri size pek a'lâdur." dir. Şehbâl şâh Gerden-Keşân'ın söziñden ol kadar güldi ki arkası üzerine düşdi ve eyitdi ki; "Ey 'ayyâr! Bu sürmenün hâşşiyetini şormayınca böyle sözler söylenür mi? Mâdem

ki bu sürmeyi istemez iseñ ben dahi virmem. Velakin hāşşiyetini söylerüm.

132

Ma'lūmuñ olsun ki her kim bu sürmeden gözine çekerse ol kimesne her kesi görür ve hic kimseyi görmez". diyü hemān sürmeyi yine dürc içine kodı. Gerden-Keşān bu kelāmı işitdükde pişmān olarak Şehbāl şāhuñ ayağına şarılup; "Devletlü sultānum! Her vakt küçüklerden çence şadır olur ise büyükler 'afv itmelidir. Belm ü hāl itdüm; sürme degil ve ol buyurduğun hāşşiyeti dahi olmayup da, sizden bir zerre kadar toprak bile olsa cān ü gönülden kabūl idüp ol tozu dide-i cānuma çekerüm." didi. Şehbāl şāh Gerden-Keşān'ın temelluklarını müşāhede eyledükde bir dahi hande-i bisyār iderek sürmeyi çıkarup Gerden-Keşān'a teslim eyledi ve Gerden-Keşān yeri būs iderek ol sâ'at hūzūrdan çıkup mekânına geldi ve ol gün böyle geçüp irtesi'ale's-seher Gerden-Keşān 'ayyārlik perdesini alup toğrı çarşuya rû-be-rāh oldu ve çarşuya karīb oldukda sürmeden bir parçasını gözine çeküp çarşuya dāhil oldu ve dükkanlarda bulunan cevāhirāt ve envā'-i zî-kıymet ve nefīs mücevherāt ve diger altun, gümüşden her ne ki rāst geldi alup perdeye koyup omuzuna alurdu. Bu ahvālden dükkān şāhipleri mütehayyir olup hod-be-hod dükkānlarında emti'a vü mücevherāt kalkup ğāyb olurdu. Bu vākı'adan serāsime vü münkesir kalup encām bu her kim ise şāhuñ sürmesinden gözine çeküp böyle hareketlerde bulunmuşdur ve şāhda böyle bir sürme olduğunu bilürlerdi. Der-sâ'at kalkup çarşudan kapularını kapayup revzen ve delikleri sedd iderek bî-ğāye şaman ve ot getirüp çarşunun içinde āteş urdılar ve duman perākende olarak çarşu ahālisi boğulmağa karīb oldılar ve Gerden-Keşān dahi bu duman ve āteşi gördükde mütehayyir olup; sebep ne olduğunu bilmeyüp ve; "Şormak dahi olmaz." diyü

müte'accib kalkıp ve dumandan şıkışıp gözlerinden şu ak -

133

mağa başlayup sürmenüñ te'siri kalmadığından dükkān şāhibleri aramakda iken be-nāgāh bir yüklü adama rāst gelüp sārīk olduğunu bilüp cümle Gerden-Keşān'ıñ üzerine hücum birle el ve ayağını bağlayup falaka ve degnek hāzırlayup Gerden-Keşān'ı yaturdılar. Darb-ı degnek ile vücūdını müte'ellim itmege şürü' eylediler. Gerden-Keşān dahi neye uğradığını bilmeyüp şikence altından feryād ü fiğān iderek; Her ne kadar "Ben Gerden-Keşān'um ve ser-halka-i 'ayyārānum." diyü feryād eyledi ise de kimse aldurmayup bî-gāye degnek-i darb ile vücūd-ı Gerden-Keşān'dan hūn-revān oldu. Pes, böyle mağlūl ü maqyūd alup hūzūr-ı Şehbāl'e götürdiler ve ol vakt Şehbāl şāha pehlūvānlar ile şöhetde iken bārgāhdan gūlgūla mürtefī olup ol vechile Gerden Keşān'ı hūzūr-ı Şehbāl'e ihzār ve keyfiyyatı beyān ü izhār eylediler. Şehbāl şāh ol mā-cerāyı istimā' eyledükde bî-ihtiyārī hānde iderek; "Behey 'ayyār! Ben hırsızlık içün mi sürmeyi saña virdüm? El-Hāşıl sārīk olduğun cihetle saña mücāzāt lāzımdur." didükde Gerden-Keşān bağurup eyitdi ki; "Bu senüñ virdüğün ihsān degil idi. Renc ü 'azāb idi. 'Bu senüñ ihsānından ne menfa'at gördüm ki üzerine de mücāzāt çekeyüm." didükde hūzzār-ı meclis Gerden-Keşān'ıñ sözinden fevka'l-gāye gülüp hānde eylediler. Pes, pādişāh emr eyleyüp ol sirkat eylediği cevāhiratı götürüp bahāsını kesüp hūzineden i'tā iderek ol cevāhiratı tamāmen Gerden-Keşān'a bağışlayup barışdurdı ve Gerden-Keşān dahi; "Her ne ise tayak yidüm ise de bu kadar cevāhire mālīk oldum." diyü cevāhiratı ahz ü taşarruf eyledi. Mā-haşal böyle 'ayş ü 'işretde bir ay miqdārı ol Gülistān-ı İrem'de zevk ü şafāya meşgūl olup pes, yine Hindistān tarafına 'azīmetleri içün Kahramān,

Şehbāl şāhdan ruḥṣat isteyüp şāh dahi gitmelerinden mahzūn oldu ise çāre bulamayup emr ile bir taht-ı murassa' ihzār olup bir mü -

134

bārek sā'atde kendüsi ile Kahramān ve Serv-i Hīrāmān ve Kahtarān ve Behrām ve Gerden-Keşān tahta oturup perīlerden üç nefer tahtuñ üç ayağını ve Sehmān dīv dahi bir ayağını alup firāvān perīler ile revāne-i diyār-ı Hindistān oldılar. Hind'e bir günlük kalarak karīb olduklarında müjde içün bir kaç perīyi Hūşang şāha gönderdiler ve perīler gelüp Hūşang şāhuñ bārgāhına dāhil oldılar. Ol vakt Hūşang şāh mahzūn ve mükedder oturup pehlüvānlarını düşünürdi. Perīler bārgāha dāhil olup icrā-yı revāsim-i du'a vüsenādan sonra Kahramān'ın gelmesinden müjde virüp ahvālatı beyān eylediler. Bu haberdan Hūşang şāh müferrah ve mesrūr emr ile şehir-i Hindistān'ı tezyīn ü ārayiş eyleyüp tabl-ı beşāret çaldı ve kendüsi dahi 'āsakir-i bī-şümār ile der-sā'at süvār ü istikbāl içün rü-be-rāh oldu. Tā ki hīn-i mağribde bir mekān-ı 'ālīde perīler görünüp ve bu taraftan Hūşang şāhuñ gelmesinden perīler dahi habīr olduklarında Şehbāl şāh ve Kahramān ve diger pehlüvānlar ve 'āsakir cemī'en Hūşang şāhı istikbāl ve uzakdan Kahramān ve Kahtarān ve Behrām peydā olarak segürdüp Hūşang şāhuñ rikābını būs eylediler ve Hūşang şāh der-sā'at inüp anları der-āğuş ve yüzlerinden būs eyledi. Ol sā'at dahi Şehbāl şāh inüp Hūşang şāh ile muşāfaha eylediler. Pes, ol gice ol mekāndaistirāhat, 'ale's-seher binüp Hindistān'a dāhil oldılar ve ahāli-i şehir vażi ü şerīf büyük ve küçük şadā-yı şād-māniyi 'arş-ı 'ālāya mürtefī eyleyüp her taraftan rakkaşān u'ayyārān ve mutribān ü muğanniyān ve 'āsakirān ol pādīşāhlarıñ önlerinde oynayup kemāl-i şevket ü vakār ile gelüp bārgāha dāhil oldılar. Ez-ser-i nev dahi muşāfaha vü nevāziş olinup be-kām ü

maḳẓi'l-merām oldılar ve Hūşang şāh, Şehbāl şāhı bî-ğāye vü fevḳa'l-nihāye
iẖtirām ü

135

i'tizāz iderek bir meclis-i'ālīyi tezyīn ü ārāyiş eyediler ve bir māh kadar Şehbāl
şāh dahi Hindistān'da ḳalup pes, bā-ruḥṣat-ı Hūşang şāh murahḥaş olınuḡ oḒı
Behrām ile revāne-i Gülistān-ı İrem oldılar ve bu taraḑdan dahi Hūşang şāh
Hindistān'ı Sehrāb'a teslīm ve her ḥuṣūṣda tenbīh ve ta'līm birle 'asākır-i
firāvān ile pehlüvānları alup Serv-i Hırāmān ile Fārs iḳlīmine rū-be-rāh oldılar
ve her menzilde'ayş ü 'işret iderekden tā ki Fārs'a ḳarīb ve ahāli-i Faris cemī'en
istikbāl iderek Fārs'a dāhil oldılar ve Şehrin tezyīn ü āyīn eyleyüp esbāb ü
velīme vü süveri müheyyā birle bir mübārek sā'atde Serv-i Hırāmān'ı
Ḳahramān'a nikāh eyleyüp kendü kızını bulınan Sīmīn-Ġaddār'ı dahi Ḳaḥṭarān'a
nikāh eyleyüp nā'il-i merām ve be-kām oldılar ve bir müddet geçdükden sonra
külli nefis'in zā'ikātü'l-mevt, fehvāsınca peyk-i ecel irişüp mürĒ-i cān-ı Hūşang
şāhı alup pervāz ve vāris-i taḥṭı bulınan Ṭahmūras-Dīvband taḥṭa oturup 'ādı ü
'adāde meşĒul ve Ḳahramān ile Ḳaḥṭarān dahi'ayş ü 'işretle me'mul oldılar.
Hemān cenāb-ı Ḥayy içün cümle ümmet-i Muḥammed'i dünyāda nā'il-i āmal
ve'ukḑada maḥsūd u reşk-i milel-i bed-fi'āl buyursın. Āmīn ü yā mu'in

SONUÇ

Klâsik mensur hikâyelerden biri olan, Kahraman-nâme, menşe bakımından, Hint, Arap, Fars kökenli bir hikâyedir. İran Kahraman-nâme örneği, sekiz ciltten müteşekkildir. Adı geçen eser Mehmet Emin Yümni tarafından tercüme edilmiştir. Eser, Türkçe'ye çevrilirken kısaltılarak tek bir cilde indirilmiştir.

Hikâyenin asıl konusu kahramanlıktır. Buna bağlı olarak aşk, din, tarih de eserin konusunda etkilidir. Eserin konusunda hiç bir yerli motife rastlanmaz.

Eserin anlatıcısı, yazar anlatıcıdır. Bununla beraber hikâye kahramanları da anlatımda etkilidir. Klasik hikâyeler için bir kusur olarak kabul edilen anlatıcının konu akışını keserek, "bir bilen edasıyla nasihat vermesi" Kahraman-name'de söz konusu değildir.

Eserin kötöleri, ateşe tapan Hint'liler; iyileri ise İslâmiyetin mesajını Hint'lilere götüren Farslar'dır. İyi kötü mücadelesi pehlivanlar ve askerler arasında geçer. Sona doğru kazanan iyiler, kaybeden kötüler olur. İyi-kötü mücadelesinde yazar anlatıcı hep iyilerin safında yer alır.

Hikâyede mekân, klişe haline gelmiş Çin, Hindistan, Fars, Serendib'dir. Bu mekânların boyutsuz bir yer adı olmaktan öte bir anlamları yoktur. Hikâye mekânında, masal dünyasının hayalî unsurları da bir hayli etkilidir. Kaf dağı, Billur dağı, Heyhatiye, Cezire, Gülistan-ı İrem masal dünyasının coğrafyası olarak eserde yer alır.

Hikâyede tasvirler de bir hayli etkilidir. Dış mekân unsurları tasvir edilirken, kahramanların duygu yansımalarına yer verilmemiştir. Eserin tasvir bölümlerinde Arapça-Farsça kelime ve tamlamalar çok fazla yer tutmaktadır.

Eserin ilk başlangıç kısmında zamân seri olarak atlanmıştır. Başlangıç

kısmı bir yana hikâye boyunca zamân, başarılı olarak işlenmiştir. Eserin tarihi, (Kahramanlarının İslâm mesajını Hintliler'e götürmesi ve hikâyede yer alan hükümdarlardan hareketle) 10. yüzyıla kadar uzanan bir zamân dilimini kapsar.

Şahıs kadrosu bir hayli kalabalık olan Kahraman-name'de, tarihi kişiler ve hayalî unsurlar oldukça etkilidir. Eser kahramanları olağanüstü bir güçle donatılmışlardır. Peri, cadı, dev şahıs kadrosunda çok fazla yer almıştır.

Bir bütün olarak eser dili bugün bile okunduğunda rahatlıkla anlaşılabilir bir yapıdadır. Eserin üslubunda, uzun bileşik fiil cümleleri bir hayli yer tutmaktadır.

Sonuç olarak belirtmek gerekirse, "Hikâye Tanzimat edebiyatı ile Batı'dan bize gelmiş olan bir tür." değildir. Klâsik Türk hikâyeciliği çok **eski** bir geçmişe sahiptir. 19. yüzyıla kadar, telif, tercüme, adaptasyon, derleme yolu ile yüzlerce hikâye meydana getirilmiştir. Kahraman-nâme de bu eserlerden birisidir.

BİBLİYOGRAFYA

- Asım, Mütercim, Tercüme-i Kamusü'l-Muhit, C.3, İst.1972
- Ateş, Ahmet, Halk Hikâyeciliğimizde İbn-i Sina, TM, C.XI, İst.1954, C.XII, İst.1955.
- Bloch, E., Bibliothexue National Çatologue Des Manuscrits Tures, C.I, S.134.
- Bourneur, Roland-Real QUELLET, Roman Dünyası ve İncelemesi, Çeviren: Hüseyin Gümüş, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ank.1989.
- Çelebioğlu, Dr.Amil, Bedr-i Dilşâd, Murat-Nâme, Sultan II. Murat Devri Mesnevileri, Erz.1976.
- Danışmend, İ.Hamdi, Bir Alay Hikâyât-ı Garibe, Türk Ruhu, S.I, 1957.
- Devellioğlu, Ferit, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ank.1970.
- Dilçin, Cem, Yeni Tarama Sözlüğü, TDK, 1983.
- Dürder, Baha, Roman Anlayışı, Remzi Kitabevi, İst.1971.
- Finn, Robert P., Türk Romanı, Türkçesi: Tomris Uyar, Bilgi Yayınevi, İst.1984.
- Gibb, History of Ottoman Poetry, C.3, s.149.
- Gökyay, Orhan Şaik, Dedem Korkut Kitabı, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları, İst.1973.
- Hugel, Die Arap, Pers u Türk Handschi Wien 2.nr.789.
- Kaplan, Mehmet, Hikâye Tahlilleri, Dergâh Yayınları, İst.1984.
- Kavcar, Doç.Dr.Cahit, Edebiyat ve Eğitim, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ank.1982.
- Kavruk, Hasan, Eski Türk Edebiyatında Mensur Hikâyeler, AÜSBE, Yayınlanmamış Dr.Tez.Ank.1987.

- Korkmaz, Prof.Dr.Zeynep, Marzuban-nâme Tercümesi, İnceleme, Metin, Sözlük, Tıbbıbasım, DTCF, Ank.1973.
- Korkmaz, Prof.Dr.Zeynep, Marzuban-nâme Çevirisi Kimindir? TDAY, Ank.1967.
- Köprülü, M.Fuat, Meddahlar, TM, C.I, İst.1925, C.II, İst.1926.
- Levend, Agah Sırrı, Türk Edebiyat Tarihi, TTK, Ank.1973.
- Lukacs, Georg, Roman Kuramı, Çeviren: Sedat Ümran, Onur Basımevi, İst.1985.
- Mazıoğlu, Prof.Dr.Hasibe, Divan Edebiyatında Hikâyeler, AÜSBE, Yayınlanmamış Dr.Tez.Ank.1987.
- Menzil, T., Kahraman-nâme, İslâm Ansiklopedisi, C.6, s.88.
- Moran, Berna, Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış, İletişim Yayınları, İst.1987.
- Naci, Muallim, Lügat-ı Naci, İst.1322.
- Özön M.Nihat, Türkçede Roman, Remzi Kitabevi, İst.1985.
- Redhouse, W., Turkish And English Lexicor, İst.1992.
- Rypka, J., Tarih-i Edebiyat-ı İran, Tahran, 1356.
- Sami, Şemseddin, Kamus-ı Türkî, İst.1317.
- Taş, Songül, Samim Kocagöz, Yazar, Eser, Üslûp, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Dr.Tez.Malatya, 1993.
- Timurtaş, F.Kadri, 18.Asır Şairlerinden Edirneli Güfti ve Teşrifatü's-şuara, TDİD, C.I, S.3-4, İst.1948.
- Timurtaş, Prof.Dr.Faruk Kadri, Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl, Gramer, Metin, Sözlük, Enderun Yayınları, İst.1994.

راویان حکایت عجبه و باقلان روایت غریبه و مخدثان داستان دل فرغته
 و خوشه چنان خرمن سخن پسندیده بود و به روایت و شویله حکایت ایدرلی که
 زمان او انده فارس اقلینده بر بادشاه جالجهاد و طهماسب نامیده بر شهنشاه
 انیم سپاه و ارایدیکه هدایه مشهور زمان و دریا بجهه معروف دوران
 و اول بادشاه کامکارک اوج یافته قهرمان اسم به سما و قاتل اقبیه ملقب
 بر او خلی او لور که حال صبا و تده آثار شهاب صفت و برادران به هم صفا ظاهر
 و آشکار و ملامت درایت و سخاوت افعاله و اطوار ندر باهر و بدین ایدای
 و بادشاه و بی مال مرید و ده دینار ایزد و زار اول شریزاده فرخ نهد و بی
 کند و سندن آریه بوب دام الاوقات حضور نده او تور دوب بریه و آیدایه
 اهتمام و اقدام ایدردی و اول بادشاهت برادر و بریه بی برادران
 نامک دخی می باشد قهطران نامنده شیخ و دلا و بر او خلی و ارایدیکه هر
 کون بر راکیش ساعت اول قهطران ایله قهرمان خر مسرایده واقع باغ و
 بجهه دکر و ب سیر و صفه مشغول و لهو و لعبه و اول او ایدرلی دی کونلار ده بر
 کون تبه عادت مشهور حدلی اوزر و اول ایکی شریزاده عالی مقدار باغ و بجهه
 بازی و بازیچه ده بوند قلی اناده روی شواردن بریه بلوت و دومان
 ظاهر اولوب و شمشکار اوروب اناره قریب اولد صفا قهطران
 بیوک اولد بقی جهله بود و مان و آتشی کور و بر خوف و دهشت حاصل
 (ایده رک)

ایده رک قهرماندن غافل قور قدر قدن قاجوب حرمه کبر مسیه برابر اول
 قور قورن برادر و اوروب مدهوش و بیخبر اولدی چون اهل حرم بوحالی
 کور کار نده سر اسید و قهیر او لوب فریاد و فغان ایله قهطرانک باشی او جه
 طواریه رب بادشاه مدهو ساعته خبر و بر دگر کی پادشاه دخی بی تاب و شباب
 ایله بجهه طر فند توشرب قهرمانی الی اوزر و ان اولدی و کلوب بجهه
 اول قدر آرایوب جهست و جوایلیکه قهرماندن بر اثر بوله میوب غائب
 کور دیار بواجوالدن بادشاه صبر و آرام قالیوب همان اوزاده باضرب
 بهوش اولدی و سرای بادشاه صفا قیامت قورعش کی فریاد و فغان مرتفع
 اولوب غافل و زلزله زدیده دوشوب از دحام مخلوقدن بوم بیشتر
 ظاهر اولدی کی اولوب رایتی ساعته ندر کوره بادشاه ایله قهطران حالینه
 کلوب بادشاه قهطراندن احوال استفسار و استئصال ایلدکده بر بجهه
 سیر و تفرجه بوند بفر اناده هوایوزندن بریه بلوت و دومان ظاهر
 اولوب و اینده بر آتش کور دیکم حالده قور قدم و طهمید و قهطران بادشاه
 افاده ایدرک و بادشاهتک بوسوز جانسه و زدن عقلی غائب و احوالی
 بریشاب اولوب بجهون افتراق لیلایسندن فریاد و فغانه باضرب بر دخی
 دوشوب بش الی ساعته ندر کوره حالنه کلوب بینه کریان و زار اولدی
 ترک ساعته و شکوه ایلد کی کوشه کیر و تروی اولد قده اکان دولت
 و امنای ساعته بادشاهدن بواجوالی کور کار نده تعجب و تفرجه قالیوب
 بجهه و بی تفرجه او لوب بجهه سی بر مجلس عقیانده و بادشاهتک ساله
 دوشوب ندر دافتره ماقوب حضور پادشاهی کاندیلر و بجهه
 پادشاهی استعانت و تسلی و بریه سعی ایده رک قهرمانک احوالندن
 فیصله دن بر خبر الله بلور دیو بادشاه عرض و افاده کار نده بادشاه
 ساعته بجهه ورمالری احضار و نور دیده سنک احوالندن استئصال
 و استفسار ایلدی فیصله دخی کتب بنو ملر بده اقدار نده سکوت و خوشامتی
 اختصار ایدوب صم بکم قالدیلر بوسکو تار ندر بادشاه شهید واضطراب
 حاصل اولدی و بی تاب و تیران و تکرار احوالندن جوین اولد قده اوت
 قاف ماقنده بولاندن زمره دیو لک بیوکاری جادو اکران نام بر تاج مامون

دیویری کوندروب قهرمانی آلوب کتور مشلردر دیو پادشاهه عرض
و بیان تبدیل بو خبرو حشت اژدن پادشاهه صبر و آرام قلوب دست
اضطراب اله کریبان شکپی پاره پاره ایدرک زار کریان و نالان اولوب
اولوب ایساقی حسحال ایلدی * بیت باشند آشدوب بحر بلا چاغلدی
آتش غم جان و جگر داغلدی * کوز یاشنه زورق تن اولدی فرق
نار عین ییدی دل و جان حرق * براندن سلی سرشکم آفاز * براندن
آتش محنت یاقاز * چیتقی اه لورجی * عیسا نجر دن * به خسه قاهره
بولاده بدن * القصد کون بکون زار و ضعیف و بی توان و نجیف اواغله
درد هیرانه طایفه میوب افتراق فرزند دلبد و هیران قرهالینار چلندن
چوق کچیدن ارتحال دار بقا ایلدی * کودا کر توده خاکیه ست
نور دو چشم بدر و مادرست * فحوا سی اوزره دوری ولدندن و فالت
ایلدی اجرای تهمیز و تکذیبله تدفین و تنه سستندن صکره و لیهیدی بو
بولیان سالفا لاند کر برادری هراسب تخت حکومت و سلطنته جلوس
ایده لک امور عدالت و رحمت پروریده مشغول و مشغول اولدی بوندن
برقاج کون کچدکده مرحوم طهماسب شاهک حرملرندن بری حامله
اولوب وضع جلنده بریدیع الحمال پسر خوب منظر تولد ایلدی در ساعت
هراسب شاهه خبر و برد ککاری کی هراسب شاه بوسوزدن فایت
مسرور و شهاد و بی هیا به مفرح اولدی زیرا اشبو چو جتی مرحوم
برادر مک دنیا به بر کذاری اوله رق دیو حرم و ابشار اولوب
احضارینه امر یوردی چو جتی حضورینه کتور کده آلوب او خشیوب
در آغوش ایلدی و نیم طالع و اقباله باقی اوزره جیع مغمملری ملوبلوب
سؤال یوردیار و مغممل دخی باقوب افاده ایلدی که اشبو چو جتی
سعادتلو اولوب نیم سعادتی کون بکون تر قیده و روی جهانه پادشاه
اولور ایسه ده برادری قهرماند صکره اوله جتی درکار در هراسب شاه
مغمملدن بکلایمی استماع ایلدکده عیبا قهرمان حیالده میدر دیوسال
یورد دقده اوت شهیدلک قهرمان بعضی ملاعین دیویر ایشنده در واون
اوج سنده نصکره بو طر فله کلمی احتمالدر دیو افاده ایلدی بریده بریده

(باهوب)

باقوب مخیر آساییم ایلدی هراسب شاه بونلرک تمیزلندن مغیر اولوب
حقیقتهالی صور دقده مغممل دیدیلر که سر اقدردن صکره بو ایشیه
هو شکشاهه ناندند بر پادشاه مالیهه جاوس ایده جکدر و شهر ادمز
قهرمان اله قهرمان دخی اول پادشاهه نمایان خد متاری اجرا ایده جکاری
کوردیور دیو افاده ایلدی هراسب شاه دخی بوسوزی اشدیکی حالده
جناب حقا اسرینه مخالفت اولوب و قضای رباندن صافلقی غیر مکرمر
دیو اقرار و بر ایساقی اذکار ایلدی * بیت * پای قدر تیر قفسای اثر
حکمتی حق نه بلور کچسلی * تیر قفسا چون اینه کو کدن همان
عقل اله اول تیره بو لیز نشان * رزقی طویلر بو جهانه کل * سر قضای
ینه حقدیر بیان * کازینی نقدر کورر لاجرم * سنده تاشا جیفیله طوت
هم * بعده اهورینه مشغول اولدی و اوغلی قهر اندخی کند کجده
شجیع و دلیر و یوما فیوما تومندوب اندر لقی تر قیده اولوب اون اوج
یاشنه وار دقده قلع و کورز طاشینی و اوق و ککند قو لایقی و دیگر
پهرا نازله لازم شوره رفیق اوکر نوب و جشده جی دخی قوی هیکل
بر بهاتلو بهادر ایلدی حاصلی بویه بر مر تپمه وار دیکه اناک اله مقابله و قتاله
متندر و مجار یاده و بجادله سنده طایفنی مشکل اولدی بوندن برقاج
سند صکره بر کون یدری هراسب شاه اتی خلوت چانغروب کند و سستند
نصیح بند آغاز ایلدی و اندی ای نور دیدم وای جکر کوشه او غلوم معلوم
اوله که بنم عریک انجایی قریب و رحلت هلامتی بید و آشکار اولمش
جناب پرور دکاره چوق شکر لر که سنک کی بر فرزندار چندی بکا عفا
اناش و شهیدلک سکا و صیت نصیحه بودر که بند نصکره بهلوانلق ایساقی
صورتیوب و پادشاهلانی مراق ایتمسن دوستلار اله دوست و دو شمنلر
اله دوشمن اوله سن سز او وار و لیاقتی کورین پادشاهک خدمت امتثالی
امرینه اقام و اقام ایلوب مخالفت و تجاوز ایتمه سکنکه بهلوانلق
پادشاهلندن ایدر زیرا که پادشاه بهلوانلرک زور شمشیرله پادشاهلانی
ایلدی و دخی بر نصیحه بر ددر که شاید بر دخی عم زاده ک قهرمانه
فلو شیفان کی احترام را کرام اید و سلاکو هیچ بر وجهه معالمت و منافست

ایتیمسک دیو چو قیجده نصیحت و یروب و وصیت ایلدی بر متمدنلر
 یک اجل ایرشوب مرغ جانی نفس تدن پرواز ایلدی و شربت کل نفس
 ذائقه الموتی ایچوب صیت کل شیء هالک الاوجه بی کوشرد او لدی
 ماحصل اوز ایتیمل اجرای تدفین و تعزیه دلفسکره اهالی مملکت
 واعیان دولت و ارکان سلطنت قهطراتی تخت شهر یاریده اجلاس ایچون
 مشاوره و قهطران الله بخایره ایلدکارنده قهطران پدر یک نصیحت
 و وصیتی اوزده قبول ایچوب دیگر برداتی بو ابوب امرینه متابعت
 ایدم دیو اب و پردی و ارکان دولت دخی قهطرانند مایوس او لدقارنده
 مارالبیان مخیملر کخبر و ردگری سخنی نام مملکتک ایلدکارنده هوشکشا
 نری ازمردن اول بزائی ایتیم دیوب معنی اولوب بدلا لائق و الشاوره
 حضور هوشک شاخه بر عریضه قلد ابوب مقنونی بوکار س اقلیمک
 شهنشاهی بولان هر اسب شادک و قاقی و قوجو ابوب و شربت اجل نوش
 ایلدی تاج و تختنه لایق و سزاوار و دودمان سلطنته مستحق و شایان بولان
 اوغل شهزاده نامدار و پهلوان کامکار قهطران ایلدکارانه مراقده و ابوب
 عدم قبولی جهته سز افندیزی اختیار و قدوم سعادت لزوم حضرت
 شهر بار ایلدینه مشتاق و انتظارده بولیش او لغله لطفاً سینه عبداله مزه
 دست و داورد یروب و و چو دهر یا مسعود ملوکانه لر یله سرافخار مری
 اوج فلکه مقابل بیورنسی خصوصه مساعده نثار معاده حضرت
 عالمی ایلرینی استدعا ایلدیز دیوانه بی بد التهمیر تنیف و هدایای بی کران
 و بیکش و اشپای فراوان الله ارسال و جوابنه منتظر و نکران اولدیلر
 بر و جانیدن فاصدلی شب و روز قطع منازل و طی مراحل ایلدیرک
 ازمدمده سخنی اقلیمه قریب و کندولر ندن هوشکشاخی خنیر ایلدیلر
 هوشکشاخه سخنی استقبال اندیروب احترام و اعزاز الله شهره کتوروب
 نوازش و احسان بی بلان ایلدکار ندن مسکره انلردخی هدایا و پیشکشی
 تقدیم و نامدی تسلیم ایلدیلر و شاهده بی نامه بی بدلا لطفاله معنونی
 مفهوم و مالی معلوم اولد قده بی نهاییه مسرور و شادان اولوب
 در ساعت امرا و وزرائی لدی الاحضار حقیقتی بیان و نامدی بکار

(او قیوب)

او قیوب مالی اظهار و بیان بیور دقارنده جهه اعیان حضرتنه موجب
 و سرور اوله شو ماده بی نه پادشاهک راینه حواله ایلدیز دیلدیلر
 و پادشاهدخی کندی اوغل بولان هایلان نام شهزاده بی برندن اجلاس
 اندیروب و هر وجهه کندوسنه نصیحت و یروب سپاه و عسکرله
 سخناقندحر کت و اقلیم فارسه عزیمت ایلدیلر و اشبو و هوشکشا ایدم
 بر شمع و عادل و قافل و جهه نکیر پادشاه ایدی حتی هندستاند ماعد
 جمیع بلاد و مالیکی تخیر ایدوب اکثر شاهلر الدن قاچوب فرار
 هندستان طرفه کتمل ایدی من جهه بلخ شاه کیوان شاه و سمر قندشاهی
 خاور شاه و تاتار شاه خیر و شاه و خاقان چین توران شیه و قرال
 قرنک هشام و شاه مصر داود شاه جالبه سی و هوشکشاهاک خوفندن
 قاچشار ایدی ماحصل بر قاچکون طرفه فارسه قریب و تشریف
 ریفندمان اهالی فارس دخی خبردار اولدقار ندن جمیع امرا و کلوا اهالی
 مملکت قهطران الله برابر پادشاهی استقبال و کمال عزت و احترام ایله
 شهره ادخال و مقر سلطنتن تخت تاجداریده اجلاس ایتروب یدی
 کون یدی کیجه برشادی عظیم ایلدیلر بعده کلوب جمیع و کلر
 و وزرا بیعت و زمام اختیار لی بقی کندوسنه تسلیم ایلدیلر و هوشکشا شاه
 دخی بر عزیمت پرو و کار دان بر پادشاه بالقدیر اولد یئندن جالبه سی
 نوازش و انواع خلیعت و احسانی قهطرانده اجرا و اعطا بیور دیلر
 قهطراتی بعد الدوازش و التکریم پای تمیزک پهلوانلغه قرار و صندالی
 شجاعده اوتور کدی و کند یی دخی تنظیم و تسبیق امور مملکتندن
 مسکره عدل و داده مشغول اولدی و لیکن چوقدنبرو هند مملکتند
 عزیمت و تخیر فی مصمم و قلیبه جاگیر اولوب بهانه اراکن قضیه
 قدرت فرار ایدن شاهلر ک تخیریکله هند شاهینک هوشکشا اوزریند
 سوق عسکر ایچسی ترغیب ایدوب تهیه اسباب جنگ و جداله مشغولدر
 دیوب کوشرد هوشکشا شاه اولد قده بزها نه اراکن ایدیهانه بواق
 دیو در ساعت تدابیر مسفره مشغول و اسباب جنگ و مخاربه به معمول
 و تخت تصرفده بولان بلر دو لایزه نامه و فاصدلی مرسل اولدی

* حاصل آن بدنه هر طرفدن عسکر و سپاه بشور کبی ریزان
 و دریا کبی خروشان اولوب غیر از سپاه ایکوز الی یک شاهلر
 ایلله پهلوانلر و بهادرلر موجود و حاضر اولدیله و عسکرلر سپهسالاری
 دخی بری زاده بهرام جلی نام برنامدار و شیخ پهلوان اولدیگی مقرر
 قلندی * القصه تجمع عسکر و سپاه و تکمیل اسباب جنگ و بهنامدن
 صکره حرکت امر اولوب اول عسکر پیشاور و ملخ و از دیار نار بدین
 حرکت و روانده بلاد هندستان اولدیله * امارا و یان اخبار بویه
 نقل ایدرکه شهزاده فاضل و کامل و نواده "شهنشاه عاقل شصیر
 پیشه امانل و نامدار قابل جهان اناک بهادر فاضل و بی قهرمان قائل
 اوج یاشنده هم زاده سی قهرمان ایلله حر مسرا بجه سنده سیر و تهر چیده
 ایکن ملعون دیولر درکین و قهرمانی اسیر و گرفتار ایلله کتور دکلر نده قاف
 طافنده تشدیروب هیاتیه نام صخره و چوله بر تیز و یاقش قاف و مکانی
 دوشیوب قهرمانک بروش و سلطنت سخی و اقدام ایدرک خدنه
 مشغول اولدیله خلاصه الکلام قهرمان دخی بود کجه شیخ و لیر
 و شیر غران کبی جوشان و خروشان اولیه بشلیوب و ملعون دیولر دخی
 طاش و تیور دن معمول کوروز و سائر اسلحه حربی قهرمانه مهیا و حاضر
 و کندی الیله دشمنلری پرورده ایدرلر دی قهرمانک سنی اون درده
 وارد قده شیران اکا مقابله ایدمه اولدی قیلر اناک مجادله سنده قاره
 و از دلر مخاز به سنده ناچاره اولدی بویه بر سر تبه و ایدرکه
 دیولر اناک بوزینه بافته جسارت ایتلر دی وایتی فرسخده نمره سنی
 ایشده مک او دی قویاردی و دیولر ایلله کولش ایتانده بر صمان چوی
 کبی قالدیروب بر ماوروردی و تیور دن معمول کندوسه بر کوروز پایدیلر که
 دیولر ایتی ایلله قادر اولوب فقط قهرمان نامدار ایتی بر ماغیله بر او دون
 کبی قالدیروب هوا به اتاری و دخی تیر غم نامنده الماسدن بر شمشیر خون
 اشام پایدیلر که قرانلقده ماهتاب کبی بر تو بخش اولوردی و وزوز و زار و ایلله
 جج دیولری کندوسه و طبع و متقاد ایدیروب ملعون دیولر درون
 دلدن قهرماندن خائف ایدیلر و کندی الیله با شمره نه بترک و درون
 (عجائب)

عجائب کرباب و ورطه قضایه کندیزی دوشور دکلر و خفیه سوبلر دی
 و لکن قهرمان بر ککون کندی کینده دوشنوب بحر فکره
 غواص عتقی سالوب عجباً شو مامون دیولر بکا مشاهیری اولد قاری
 حالده بن اناک اینه نه صورتیه دوشدم دیو حقوق تکر ایدوب تحیرده
 تالیسی باقیست و اناک دیولر کجه یان اخبار و اندیشه خاطرینی
 ایشلر ایتیکه ای ز سر قیلان بن کرب کور و سوره هیچ بر
 مشاهیر اولدیگی صورتیه سزک یانکرده نه کز یوروم و شمدیلک طغرسو
 بیان و بنی افعال و کردارلر یکردن اکاه و خیر ایدر سکر فیها والا هیچ
 بر یکرالدن قوروز سکر دیولر خطاب و قهر جه عتاب ایلد کده انلر دخی
 عین حقیقتدن ماعدا بر یول بوله همسان من اول الی آخره بیان و بیان
 واقعدن قهرمانی اکاه ایدوب اقرار ایلدیله قهرمان جهانستان کندی
 حسب و نسبندن کسب معلومات ایتدکده و ای ملعونلر سزک بواتیکر
 ایشلر و مرکب اولدیگر حرکاتلری کیم لایق کوروز و بوظای کیم یالار
 شمدیلک بنی پدر و مکانه کتوروب انلر غاوشدر مزایده کز هیچ بر یکر
 صانع و زنده بر اقام دیوب قهر و غضبه شمشیر آبداری نیامدن چکوب
 ملاعینار جه ایلدی دیولر بر جسارت و جرأت کور دکلر نده استیجان
 ایدرک امان پهلوان قهرمانیه سزی مکان اصلیکزه کتوروب پدیریکزه
 تسلیم ایدمه رز قاتله شروع ایدوب قورقون مجنون کبی لرزان
 و خائف اولدیله قهرمان ایدمه انلر مهلت و پروب علی البحر دیولر دن
 الی قهر ملعون قهرمانی اسلحه جنگیه برابر او و وزینه آکوب کوم
 قافدن ایشاغه ایدوب طوغری فارس ملکته روان اولدیله و حین
 مغربده بر طاغستانه قریب اولد قلدند بر خطله استراحت و آسایش اناک
 بهانه سببه قهرمانی ایدیروب اول طاغده آرام و قرار ایلدیله و اول
 طاغده راز صید شکار ایدمه راز طایم ایتد کانه قهرمان بر قاج کجه او یقوسر
 قالدیگی جهانه همان او رانده او یقو باصوب خواب نوشید و ااردی
 و قهرمانک شهنشاه و بهادرلری بویه ایدرکده او شوده دخی دیولر اکا
 خوقو عیبه جسارت ایدمه مزای دی فقط ملعونلر کندیلر نه دوشنوب

و بر زل زنده اندیلر شاید بونی کتوروب یدینه تسلیم ایندیکز حاده هیچ
 برتری صاع قومز و درخت حیاتی قلع ایگکه هیچ شبهه بوقدر همان
 مصلحت بودر که بونی براده بر اقوب فرار اید لم دیو بمد المشاوره خفیه
 قهرمانی اول طاعنه بر اقوب فراری اختیار ایلدیار و هربری بر طرفه
 صاوا و شوب قاجدیار و بو طرفدن سیاح او لدقه قهرمان خواب غفلندن
 پیدار او لب باقیبیکه ملمو نلردن بر اثر یوق فرار اید کارینی اکادی تنها
 و بی دلیل قالدیفیون میزون اولدی و برندن قاتوب طاعاری ملولاشید
 باشلدی قضاء بر رأس کر کدانه راست کاه رک همان مهلت و بر مکسرن
 شیر زیان کی کندری چقاروب خواه و ناخواه کردن کر کدانه اقوب
 زور قوت ایل اول طاع کی اولان کر کدانی شکار اید رک و او زینه سوار
 و جولان اغمی آغاز ایدوب بر قاجکون طرفه کر کدانی رام و موم کی شرم
 ایلدی و هر کون دخی طاعازی ملولاشوب اخشام او لدقه بر آو اید رک
 استراحت ایددی مکر بر کون عادت مشروحه سی اوزرینه کر کدانه بوب
 ملولاشور کن بر جیلانه دو چار اوله رتق همان کر کدنی بیلاک اوزرینه
 سوزدی و جیلان شکارینه مشغول اید اید کدکده جیلان دخی آکی کوروب
 فرار ایلدی و طاعدن اشاغی اینوب قاجدی و قهرمان ایسه جیلان
 ارقه سنده طاعک کر بند ایشدیک کی دامن طاعنه موج دریا کی بر عسکر
 کورندی بورق تندن تعجب اید رک حیرتده قالدی و همان طاعک
 کر نه طور دیوب طوغری عسکر طرفه کاب و قریب او لدقه ملوروب
 حیرتله اول جودو نامعدوده باقدیق قالدی و لشکر مذکور ایسه هندستان
 بمالکنک تمخیری اینچون عازم و جازم بولان هوشکشاه اولوب اول
 طاعک اتصالده استراحت اینک اوزره نزول ایلدی اول ایلانده عسکر
 یاندن بری قهرمانی کوردکده اون اوش بتر ایله برابر سوار و ایلغار ایله
 قهرمان طرفه قوشوب یاقلاشدقه بهمی کیدی یانچی سن پادشاه حالان
 قور قهرمین کاوب بوراده ملور رساک نه مصلحتک وارد دیو قهرمانه بهبه
 قلدیلر و قهرمان نامه دار اول سوار دن بوسوزی استماع ایلده غضبناکوب
 شمدی شاهک ایله سکا بن کیم اولدیغی اکا لدریم دیوب بر نمره اور دیکه

(کوه)

کوه و صحرایه لوزه دوشوب جیع لشکر و هوشکشاه سرا سیمه و رعک
 صدای او لدیغی ظلیله هر طرفه ناظر اولدیلر بو طرفدن قهرمان اول سواره
 مهلت و بر میوب پنجه پلک واری درازو سنان زیندن اول آتلوی هوایه
 افرازو بر تاب ایدوب جین مرا حخته شمشیر سائف الذ کر غنام خون آشامی
 حواله ایدوب ایکی پارچه ایدورک میده دوشوردی و اول سوار
 مقتولک رفقاری بو حال کی کوردکده قهرمانه هجوم ایدوب و بری دخی فرار
 ایدوب هوشک شاهه خبر کتوردی و هوشکشاه دخی بو خبر و حشت
 اوردن مهموم اولوب در ساعف سپه سالاری بولان بری زاده بهرام چلبی
 یه که شجاعده بی نظیر ایدی اشارت بیوروب و جنگ قهرمانه مأمور
 ایلدی بهرام دخی اژدرهای نهران کی برندن صبرایوب غرق اسلحه
 جنگ اولوب یاک تفر آتلو ایله میدان قهرمانه روان اولدی و بهرام ارقه
 سندن هوشکشاه دخی بهلول ایلدن قره خان و هر بریل دندان و سهراب
 نیزه دار و بهرام سنک ایلار و ارقاب خونخوار و سمام کریده سوار نام
 پهله ایلدی بهرام امندانیه مأمور و مرسمه ایلدکن ماعدل کندیسی
 دخی شمع و دکان و پهله ان نامی تیز قهرمان ایله ابر عقابنده سوار
 و رو بهرام دنان کارزار اولدیلر اما بو طرفدن قهرمان قاتل ایلدن مقتول
 اولان سوار رک هو ادا لر ی قهرمانه حله و هجوم ایلدکنده قهرمان دلاور
 کندولر یندامان و بر میوب همان غنام خون آشام ایلد اکثرینی معدوم
 و قلیبی مهموم ایلدیک ایلاده بهرام چلبی میدان رزمه و صول و نمره
 زنان قهرمانه قریب اولدقه بعد از ادای سلام ای جوان سن کیسین
 و بوسر و شور نندور و مرامک ندر و شوقدر بیکنیه مسلماناری به اینچون
 معدوم و مقتول ایلد رک دیو قهرمانه خطیاب ایدوب و قهرمان بهرامک
 طائی دیندن خوشنود و مسروز اولوب جواب بن شمول مسکولری
 قهرمان ایلد اوزره ملور کن بونلر بنم اطرافنی محاصره ایلدیار
 و بندنی جان شریف دن چیرالاند دیو بهرامه رد جواب و بهرام دخی
 بویه ایسه دل سنی پادشاه جهانه کتور دیو و استغاث ایدوب سنی عفو
 ایلدیه دیدی قهرمان مغرور بوسوزدن بر غضب اولوب بهمی عقلمز

حریف شاهک نه شکل آدم اوله جی و سن نه اولور سن که بنی استفناخ ایلمسن دیوبلا امان کور زاراشکنی مهر که کار زارده چقاروب شیدی پادشاه هک کلوب سنی استفناخ ایلمسن دیوبلا امان کور زاراشکنی دیوبلا امان کور زاراشکنی دخی صولت اؤدر هاضف قهرمانن مخوف اولوب سپر زین اتنده پنهان و دست برد قهرمانه تکران اولدی قهرمانه زور بازو ایله کور زاراشکنی بهرامک قفسینه شویله ضرب یالیدی که خرمن آتش بر هوا واسب بهرامک ال و ایاقاری شکست و بهرامک ایله میدانده غلطان اولدقه سیاهیلردن بری براسب یثدیروب بهرامک دلاور سوار و کور زین الوب قهرمانه جله ایلیدی ماحصلی قهرمان دخی کور زین کندی و سندن رد ایدمک ضرب کور زین نائل امال اولدقلرندن شمشیر برانه ال و زارادوب اول بهرامک جلی تیغ آبداری چقاروب و قهر خشمه حواله فرق قهرمان ایلدکه قهرمان سرافراز نیجه شجاعتی در از و روی هواده بهرامک ایله قبضه شمشیرینی اخذ و فشار و بهرامک پیچهلرندن خون روان ایدوب جبراً و قهر شمشیرینی اندن چقاروب و حلال مال صاحبنه نصیر دیوب دیگر برالیله بهرامک کزدن ملوتوب خانه زیندن خواه ناخواه قالدیروب و باشی اوزرنده اوج دهنه بعد اندو بر شویله خا که اوردیکه سکه شهنشاهی کی بری مسکوک ایلیدی و شمشیری ایله اوزرنده جله ور اولدی قی انداده دیگر پهلوان یثدوب کوجله بهرامی تور تار و باب و دو کاهه کوندروب کندولری قهرمانه هجوم یثدیلمن جله بهادرلردن سهراب نیزه دار قهرمانه قریب و نیزه سنی حواله سینه قهرمانه کندی تهران نائل نیزه سنی ملوتوب اندن بعد الاخراج کریش کرت و آتند قالدیروب سپر یثد کندی سینه محفظه ایلیدی اول انداده هوشکناه ایله قهطران میدان و عرصه مهر که به و وصول و قهرمانه سیرجی اولدیلمن قهطرها درلردن هر بری قهرمانه جله و تیغ ایدار ایله اوزرنده هجوم ایندی ایسه قهرمان سهرابی سپر و دم شمشیر یثد و برردی تا که سهرابی پارچه یثد ایدیلر بعد دیگر بهادرلره رجوع ایدوب شیر غران کی نمره زمان کشتدن یثدنی اشکار ایلیدی و بو احوال دن هوشکناه مکدر اولوب نه بلایه او غرا دینی کوردی سرافکند

(نصیر)

تصور و تفکر و هرغم و همه غرق اولدقه قهطران اکایوب فوراً آتندن اینوب اسیر جی لیدی الاحضار فرق آهن پولاد برله سهند احوار سوار و مقابل شاهه کلوب بعدالاجرای رو اسم آداب خدمت استحضار رخصت مبارزت ایدمک هوشکناه دخی غیرت قهطراندن ایسه اتده مهر و زار و ب میدان مبارزنده پهلوان جهان قهرمانه یاقشوب و بعدالسلام ایدیکه ای دلاور سزکیم اولور سکر و کندی شجاعتکزه نیچون بوقدر مغرور سکر و بوعیث سپاه و عسکر کحقندن نوجمله کاور سکر و پادشاه هوشکناهک سنک عدلوتندن نه پروامی وارد انجیق صکره پشیمان اوله جگر اشکار در کل بی دکاه پادشاهه مطیع و مقاد اولمک مصلحتدر و بوقرور و سوادانی باشندن تدفیع و بر باد انداکر اولادز دیدکده قهرمان قهرمانک هیکل و لیاقته باقوب پسند ایدمک و شیرین خرو قائندن متلذذ اولوب جواباً ایدیکه ای بهلوان ایلا بن بر کیمسه ننگ امریله کلمکه یثد بر کیمسه ننگ امریله کیده ایم انجیق بن مراد و مقصودم بودر که بویکه و صحراده خون بنی آدمین بر بوی پیلان و بر در بای عیان اجاث ویدنا جانور و حشرات و وحوش دخی لم انساندن اشباع و سیرایه م دیوب ختم کلام ایلیدی قهطران دخی کوردیکه قهرمان چکندن ال چکیمکوب و کندی زور و قوت و مغرور و در بوکایر کو شمال و سیل رو زکار لاز مدد دیوب همان غود خارا شکنی الله الوب قهرمانه جله ایدکهای مغرور و سنک عقلت نائل اولمندر و عقلت برینه کتور لک ایچون بن کی بر مرشید بوله میه جعکر جهله حاضر اول دیوب کور زاراشکنی حواله فرق قهرمان ایدمک و قهرمان دخی شهنشاه ایچون زیر سپر زرنده پنهان اوله فرق عمود قهطران سپر قهرمانه ضرب اولدقه دست و بازوی قهطران نه بر باد قهرماندن آفرین مرتفع اولدی و اول ضربیدن جسد قهرمان منالم اولوب کندی میها ایدر کن بر ضرب دیگر دخی اوروپ برندن قیلدا نقضیزین ضرب نائی دخی اتصال ایدکده قهرمان ایله طایغ کی ضرب و دلیرنه ملایوب طور مشدی ضرب نالندافه کرمه قهرمانه نوبت کادری کور زین الوب قهطران خطایا بر نمره مهیب و صحنه رعد آسانی مرتفع ایله ایدیکه

نصل اولور شو قدر بيك عسكر بر فرزدك حقتان كله عكاري ندميك ديو
 آنكشت شميري برده سان اولوب حاصل اولكون دخی انخشا مه قدر
 بشيوز شميري خاكه بچكسان وار سال ديار عدم ايلدي انخشا
 اولدقده آرتق قهر مانك تقسي سست اولوب برطر فدن كركداني سوروب
 اورته دن غايب اولدي ونريه كند بكي معلوم اولوب تعجبه قالدیل
 هوشكشاه عسكاريه اولانلر رسته كاوب تقوم ونهموم پاد لر رسته
 دنوب صليت صدد دار لدير وزري اولكان دولتي احضار تقوروب
 اينديك همباشونك چار همي ندر وبولاي ناكه قاني وقنباي آسماني
 نمن بزه اولغادي ديو بولك چاره وشيويوني فرسان اولدقده چله وزرا
 ووكلر عاجز قالدیل وقهر مانك بچكسان مانع ابرشي سويله مز لردی
 همان قهر مانك حرسندن سوروشور لردی وشو قدر عسكاريه ايكي كون
 ايكي كچه چنك ايلوب وافر دلاور ويكتلري طعمه خورنر انلسيه
 معركه وكيروداردن يورلوب بالاخره صاغ وسلام چقدي ديو كفتكو
 ايلر لردی اول ائشاده قهران پادشاه خطا ايديكه في الحقيقه بونم
 كوردكم باوان بي نظير ومانلي بولنر و ميدانده چنك جمدادن وشرو
 شور ايله اتق ذبون ائلك والله كدور ملك يك مشغردر ليكن محصلت
 بودر ائند من رخصت بيورر ايسه بوچا كركري كيدوب وهر بزه
 ايسه بولوب مدار او تهلل ايله كوكلني بابوب كدوريم ديدكده هوشكشاه
 بولكلاي پست ايلدي درساعت امر بيوردي فرق نفر باوان صلح
 و مكل اولوب قهران معقده كدو نلر ديدی وهوشكشاهك سرور
 وعياري بولان كرد ككشان نامه خنده و جياه دن كوی سني شيطان دن
 قبادی و مكر و عيار لادن نسوانه درس و پردی برچاك وچلا ك
 عيار ايديكه وصفي ايلورده ذكرو نلسمه كركدر اول سر كرده عيساران
 دخی قهرانه همراه اولوب قهر ماني بوليه روانه اولديلر شمديانك
 بوننر اراده اولسنا بركله لم باوان بهمان قهرمانه چون اولكچيد
 تقسي سست و تاييسي خشك اولوب عسكاريه ايندن چيقوب طوغري
 ملاغ باشند كندى مانانك اولر ناده كزوت جوع و وفرت چنك وعطش

زدی ضربتی ضربتی نوش كن نم انچه سارا فراموش كن كال قهر
 و غضبه سپر قهرانه شوله بر كورز ضرب ايلديكه دائره آتش عود
 روی هوايه بلند واول برنجی ضرب قهر مايند كرمند قهرلار طياه
 ميوب خورد و شكست اوله رقی قهران ايله سمدي روی خاكه غاغلان
 اولدقده عياران چاينكست فوراً ديكر برآق ي تشديروب اول آت دخی
 ضرب تاييند خاكه يكسان اوله رقی اسب ثالث كاد كده آيدخی ضرب
 ثالثا معدي بو بقو دايلدي حاصل اسلمه چنك كندن بر مرام حاصل اولوب
 قهر مان يلاي كركداندن اشافي به انوب وقهر ان ايله بر ريك كرلر يني
 طو توب كوشميه بشلروب هكاهم عصرده قهر مان غضبه مستولي اوله رقی
 خنبره كاوب قهرانه كركدن داو توب نره الله اكبر ايله برابر روی
 هوايه مرتفع وبلاي باشنده دوندروب سه چرخش بادو بزد بر زين
 سپر برنش بكر دائرين هواسخده دوندربيله روی زينه ضرب
 و قتلده قصد ايلدكده بيكيار لشكران سر كته كاوب وقهرمانه هجوم
 ايلديلر قهر مان دخی بوحال مشاهده ايلدكده قهر لادن ال چكوب
 كركدانه سوار و آتش سوزان كي نپستان عسكرو دوشوب چنكه باشرت
 ايلدي و برطر فدن عيساران قهراني ميدان كار زاردن قاوب خنبره
 و چادر يته كدور ديلر و اولكون اختتامه قدر قهر مان نامدار ميدان معركه
 كيروا ديز وكش مكشه مشغول وكشنددن پشته في پيدا وخون عسكردن
 جهوفی هوا ايلدا ايلوب حين مغربه نه چنكدن ال چكوب آتا فاقو قی
 تر قه مادمي هوشكشاه و معصيتي كور كده سراسيمه مخير اوله رقی نه پيا چغني
 پيله بويوك اسرا ايلدي هر طر فدن مشعل لره ميدانه حاضر ايلديلر و اول قدر
 مشعللر كدور ديلر كه ميدان مبر كه روز روشن كي اولدي و هر جانب دن
 شمير دلاور دن بران و سنان نامداران براق و نغره بهادران رافع و صيده
 سبان بلند اوله رقی قهر مان ايسه آج ارسلان كي قيوه و آتش سوزان
 كي نپستانه دوشوب خرمين عمر عسكري برباد ايلدر ك صچه قدر چنك
 ايلدي و اولكون دخی غوغا و جسدالدين واز كچميبوب ناره ضرب
 و ضربی استعمال ايلدي وهوشكشاه بوحالی كور كده بجبا حالز

نصل

حسب و نیتند آنگاه و سرگذشت حال بکاره بزی سرفراز پیرو سر
دیو ختم کلام ایلدی قهرمان بونی ایشیتدکه کندی احوالی انخفا
ایلمه و بیایدیکه ای برادر معلوم کز اولاد کهن بودیلرلی دن کینیا و اگر چه
اصل آدم ایشیتدی یه قدر ککوه قافله دیولی اینجه کینورد
و بهیات نام صهراسنده بنی پرورش ایشاورد دیدکده قهرمانه پدر یکر
اسمی معلوم کزیدر و سزیه سید منی کوه قافله کتوردیلر و کوقافدن
بورابه نه اینچون تشریف ایتدی کز دیو صورتدده قهرمان درون دلدن
برصوق نفس واه چکوب ایتدیکه ای برادر بن فارس اقلینک بادشاهی
طالع مراد قبیله ملقب طهمورث شاهنک او غلوم و اوج ایشیتد ایاکن
کوه قافله بولان دیولی بنی قافله قاپوب کتور مشل ایدی دیو جمیع حال
و احوالی بیان ایلدکده قهرمانک عزادهمی اولدینی معلوم اولدقده
همان اورانده قهرمان برنمرد و اوروب مدهوش اولورق بو حالدن قهرمان
تعییب ایوب احوالی صورتدده سر حلقه عیاران کردن کشان چو ایه کلوب
ایتدیکه ای پهلوان جهان بوقهرمان نامینه مسعود و سزیه عززاده کرد
پدر یکر و ورث شاهنک برادر ی هراسب شاهنک مخلوقیدر دیو قهرمانک
احوالی دینی قهرمانه معلوم اولدقده اول دینی کثرت ایشیتدن باغروب
مدهوش اولدی عیار و پهلوانلر بوحال و کیفیت مشاهده ایتدکده
مسیح و زو شادینک بناب حقه انجرائی تشکری ادا انصکر اول نامدارلی
دیده الایستوروب کورلرینی ایشیتدده برلرندن صحرایوب
بر برلرینی در آغوش ایلرک و بر برینک کوز و یوزلرینی بوس ایوب
دیگر باره مدهوش اولدیلر براینکی ساهتد نصکره کورلرینی ایوب
ببر برلرینی قوجقلوب تشو بقایله بر برینک یوزلرینی اولیدیلر بعدلر
او توروب سرکشست احوال و شکرانه روز و صلاله مشغول اولوب کاه
پدر و اقا رینک کر یان و کاه کندو لری نینک و صلاله خندان و بر دم حال
و احوال ایلرک سرگذشتلرینی بیان ایلوب حاسل قهرمان ایتدیکه ای بنم
چکر کوشم بناب حقه چوق شکر لکسنی مساع و سالم کوردم و دیدمی
و صلاله منور ایلدم و الحمد لله که سزیه احوال کوردن خبر و اگاه اولدم

ای عم زادم افندم امرو رخصتگر او لور ایسه سزی آوب برابر پادشاه عالم پناه اولان هوشکشاهه کیدم دیوسو یلدکده قهرمان بسر و چشم دیو در ساعت فالقوب قهطران الله مآ روانه بارگاه شاهی اولدیار و سر حلقه عیاران کردنکشان ایسه بوژده فرح فزایی کوشزد شاه ایالک اوزره باد صرصر کی کندو لوندن آریاوب بر طرفه العینده حضور شاهه واصل و بونوید طرب مزیندن انشانت و زینات شاهانه حاصل ایدرک هوشکشاهه بده فی کوشزد او لدقه قهطولی عساکری او نودوب و بویاته مترسم اولدیکه بدین ژوده کرجان فشانم رواست که این ژوده اسایش جان ماست پس امر بیوروب تاکه طبل بشارت و شادکامی بی اوروب و تقارملو چالندی زین و زمانی زلزله کتوروب امرشاهی اوزره جمیع پادشاهان و سروران و کلای حضرت واعیان دولت و سپهسالار عسکر بولنان بر زاده بهرام چیلی الله ایکوزینک قدر سپاه چله پهلوان جهان قهرمانک استقاله میا و حاضر بزله ار سال قلندی و بوقوت استقلاله عسکر دن و کثرت فر حدن هوشکشاه درینده ارام ایغوب همان فالقوب او توروردی ماحصل بر طرفدن قهطران قهرمانی الوب پهلوانلر بارگاه شاهه توجه او لدقزنده اتئی راهده و زیرو و کلا و عساکره راست کلدن جمیع عساکره صف اندر صف سلاسله طور و باداب خدمتی اجرا و قهرمان دلاور شیر غران کی کردانه سوار و هر طرفدن عساکری سلاسلوب بوانتاده چشم قهرمان سپهسالار اولان بهرامه دوشوب بهرام ایسه آتندن انیوب کلوب رکاب قهرمانی بوس ایلدی و قهرمان دخی کرداندن انیوب بهرامی دراغوش و وقوع بولان حرب و ضرب بندن اعتدار ایلدی پس نه کردانه نوب روانه اولدیار و اتئی راهده قهرمان مزده سی قهطراندن صور دقده قهطران ایدیکه ای نور دیدم وای عزادم بوزات هوشکشاهک عساکرک سپهسالاریدر و اصلندن بری زاده در و باشنه کلان احوالات بک چقدر انجی حین ارامده خاک پاکیزه نقل ایدرم دیو قهرمانه افاده ایلدی پس اور دکاهه قریب اولدتارنده هوشکشاه دخی استقبال ایدرک چادر دن طشره چقدی قهرمان هوشکشاهی کوردکده در ساعت کرداندن انیوب و قوشوب داهن هوشکشاهی (تقیل)

تقیل ایلدی هوشکشاه دخی قهرمانی دراغوش و یوزینی بوس ایدرب الدن طلوتوب برابر چادره کیردیار و تخت شاهینک صاف طرفده بوانان مسنالی پهلوانیاده قهرمانی اجلاس و کندیسی تختنده او توروب جمیع پهلوان و پادشاهان الله عساکر کلوب اجرای مبارکباد و تهیت ایلدیار و صدای شادکامی و سرور و عبودیت بندوبست طبل بشارتی چالیدیار و قهرمان دخی نون هکاهه بزکاهه بقوب تقی ایلدی و بارکاهده یورانی به قریب صاحب سر سمدیه کوریکندن سناخبری میدان مرکه ده الدن قتل و لنگرینی در لاندن کردی قاتلکنه انصاف و یزوب حضور شاهده منفعل اولدی و آنگن هوشکشاه پیلار پی اجرای تکرم و تعظیم و ادای نوازش و انقیاد ایدردی حین خبریده بالمرشاهی الله خوان و سفره یایلوب طعام کونا کون و اطعمه و نکارتک و اشرافه متوجه حاضر انوب هر طرفدن صدای چاوشان و آمدشده قواسان و ترددندمان کثرت بولوب اجرای اکمل مآ کولات و شرب مشروباندن صکره برای خاطر قهرمان و انبساط قلب او پهلوان جهان بسطای نرم و فرش نشاطک احضاری امر او لدی در دم فرانشان چاکدست بسطای نرمی بسطو عیاران نکاران ترتیب مجلس بر میزینا تندیار و ساقیان عین ساقی بک طمطلق الله بادهای رواقی کردشه کتوروب هر طرفدن صدای نای و ملبور و سوز بریط و مضمر و مسیت فالون و رباب کوش کردونی کرو مسافر ایلدی ماحصل بویه برترم رنگین و مجلس شیرینی ترین ایلدیار که دریچه سمادن تماشیه ملکار ناظر اولدیار دیلسد چاژدر و حین عشرته شهنشاه عادل قهرمان قاتلدن لدی الاستفسار حال و احوالاتی استسأل ایلدی و قهرمان دخی باشنه کلان سرگذشت و احوالاتی تماماً و کاملاً بیان و عرض ایدرک هوشکشاه دخی کندی احوال و کیفیاتی و تسخیر هندستان عربیتی سوبلدکاده قهرمان دلاور ایدیکه ای پادشاهم امر کرا و لور سه کو مافاده بوانان جمیع دیو لوری زودن تسخیر ایدیم تمام ملک هندستان و اولور و دیو الله تعالی بالفلس هندستانی تسخیر و تسلیم ایدیم و دیلکده هوشکشاه بولکامدن مسرور و متفرح اولوب بهرمانه خیل نوازش و انقیاد ایلدی علی السغیر

امر اولندیکه قهرمانه علی حده بر بارگاه فلک اشتباه برپا و بر چادر
زیبائی قور دیلر قهرمان دخی متشکرا دامن شاهیه بی تقبیل و کلوب
چادر و بارگاه ده تخت شجاعه قزار ایلدی شاهان و پهلوانان
چله سی کلوب کال تعلیم ایلد تهنیت و تبریک ایلد مبارکادی لدی الاجرا
صه ، آندر صفت دست بر سینده و قهرمان دخی قاقوب چله سنه عرت
و حرمت ایدم ارك اقدار لینه اشاره ایلدی و چله سی پرورینجه صدر مجلس
و صندلیه لیده اوتوروب صحنه مشغول اولدی بوانشاده قهرمان
الیه سه سالار عساکر بهرام جلی و سر حلقه عیاران کردنکشان بارگاه
دخول ایدوب اداب تبریکی لدی الاجرا طور دیلر و قهرمان یتد برندن
قاقوب عم زاده سی قهظ اناک اندن قاقوب تخت مرصده کنددی یانه
اقدار ایدم ارك و بهرام جلی بی دخی قبول قلی طرفنده اوتورتدی و کردنکشان
عیارده چوق نوازش و احسان ایلدی بعده بهرام جلی نیک حکامه سی
خاطرینه کلوب عم زاده سی قهظ اندن نقطنی رجاولیاز ایدم ارك قهظ اندن
کردنکشان اشاره ایلوب تقریر حکایه بهرام و بیان واقعه اظه مرمن
قهرمان اناک اوزره در ساعت کردنکشان عیار جین کبی برندن صبر ایدوب
بعدا لاداب دعا و ثنا ایتدیکه معلوم شیم یانه لینه اوله که اشوب خاک پایارنده
حاضراً اقدار ایدن سه سالار عساکر هوشنگشاهی اعنی بهرام جلی نیک
حکامه خیریه سی و سر گذشت همیه سی بویه در که چهل کنبه نامنده
برو لای نیک شیر یاری بونان نعمن شاهک بر دختر نیک اخوی تولد ایدم ارك
و نعمن شاهک دختر دن ماهد ابراولادی ولد بیی جهنمه اول قزی جان کبی
پرورش ایدوب اسم چله سی قرح نامه به سما ایلدی قرح دخی بوی دکه حسن
و جالده مشهور افاق و یکانه دوران اوب یانجه مجبور بوی دل ارام و نهایت
مرغوبه و دل از ارا و لدی قضا نعمن شاه عدم فرزند مدکر ندن اول زن نش
یکانه به لباس مردانه کیدروب و کینده سیله آو و شکاره کتوروب
هر وجهه رفتار و کردار پهلوانلردن ماهر ایلدی تاکه بویه بر مر تبیه
واردیکه مقاله و کوشنگ اناک مخدر اولدی و اون بش یاشنده رسیده
اولد قده هر علو مدن ماهر و هر زور او رنگه قادور نادره دوران اوله قرح

(کنده)

کنده قوت و شجاعه کنه مغروراً بن تزوج قبول اتم و هر کیم زور بازو
الیه بی بره اور رایشه اتی زو جلکه قبول ایدب و تزوج ایدم بوی شهرت
و پردی پادری نعمن شاه بوشهرت و سوزی ایشند که قرح و خن احضار
و خطاب ایتدیکه ای نور دیدم بونه شهرتد بونه سودای فاسد در سن
مؤنث اولدینک حالده قوسنر ادم لر بویه کوشنگ اناک سه سی کورمک
و ایشنگ سواد سیله کلوب هر کون سنی تعین ایدوب نایوسنه رعایت
ایناک لازمدر دید که اول یکانه اتی ایتدیکه ای پدر و پادشاهم اقدام
سزافند من بی نه کونا یلور سکر عجیبان بویه احق و نادانیم هر کس له
تولشور ایشنگ سزایله قاقوب کوشنگ حکم هیات دکل اولیه
بن مصلحتی ایزم ایزم همساز حقه و شاهان قاقوب برینه کله کرك
در ساعت امر ایلدی تانی کتوروب بر میدان واسعه او یخنه ایلدی
و ایتدیکه هر کیم ابتدا کاشنگ امیه بوکائی چکر سه اولوقت بنم ایلد
کوشنگ اناک ایدم ارك بونلور دیوانه ایلدی ماحصل بو اعلان و شهرتی
ایشیدن و استماع ایدن پهلوانلر و دیار بیامدن شهر ادم لر و نمدار لر کلوب
نازل مرام او اقمزین مجرم و بایوساً عودت ایدر لدی القصه بوقر
رو خاک اوازه و حسن چالی شهرت سیرت و کابل دلاور لکی دنیایی
تصغیر ایلدی تاکه پری طائفه لر نیک پای تخنق بونان کلستان ارم نام و لای نیک
شهنشاهی شهبال پری دخی قرح و خاک شهرت و اوازه سی استماع ایدم ارك
بی تاب و طاقت اولوب در ساعت امر یله بر تاج پری کلوب قرح و خاک
تصویرینی آلوب شهباله کتور دیلر و شاه بریان شهبال دخی قرح و خاک
تصویرینی کور و کده و اله و حیران و اشفته و سر کردان اوله قرح دل جانندن
قرح و خه ماشق و افتراقندن زار و زار اغلغه باش ایدوب شب و روز تفکر
و تخیلده قالدی طاقت بی محصلت کور دیلر که قرح بی پدر ندن خواشنگار
ایدوب طلب ایتسولر اول ساعت شهبال شاه امر ایلدیکه تحف و هدایای
یکران و نقود واه والی بی پالان ایلد بر نامه یازوب مضبوطی بو که سامی
بر پدر چیتد سیر و الا کبر بلند اختر کاکار قانع ریش اعدای بر حقد و حسد
و فامع بنای مخالف ذرا الجسد اعنی شهنشاه جهال کنبه نعمن شاهه سلام
مالا کلا مذهب کمره اشعار اولور بوزمان سعادت مقرون و هنگام شرافت

مشخونه سموع سمع عیانه من اولدیکه سرپرده صفت و محبوبه خنر
هستهده بولان قرح ناهنده بردختی اختیرک اولدینی جهته قریب
و مناسبت خنده اول غنجه باغ شهشاهی فی برستارنک اروزوسی ایشمار
مخلصانه ام اولوب نابین تدارک ولیمه تکاح و نهیه اسباب سرور و ارتیاح
ایوب رجال و امرا دن جمیع کثیر ارسال اولندی لطفاً شرف قبول
بیورلیق باینده اراده سزکدر دیو نامیدی بعد التیمیر هدایا و پیشکش ایه
کستان ارمدن چهل کنبده ارسال ایلدی بو طرفدن قاصدلی دخی طی
مراحل و قطع منازل ایدرک تا که چهل کنبده قریب اولدیلر بھمن شاهک
خبری اولدقده اعیان امراسنی استقبال مراسمی ادا ایچون ارسال ایدوب
اعزاز و احترام ایه شهره داخل و ضیافت و مهمانداری اوازمین تکمیل
و اسباب اعزاز و تخیل ترتیبه تعجیل ایدیلر هر احده حدی اقتضاسخیه
رمایات اولوب بعده نامه مذکور تسلیم و تاجیه اوب بعد اقرائه مضمونی
مفهوم اولدقده بھمن شاه سرحیری در پیش و انکست فکره بردها
اولوب و قلقوب حرمه دخول ایدوب کریمه مذکور منی طلب و احضار
و ماجرای بیان و اظهار ایلدی * قروح دخی * پندرن بو واقعاتی
سموع ایتدکه ایتدی بنم مقاوله و سوزم بودر که بنی کولشده مغلوب ایدن
ادامک زوجه سی شهبال اولسون شمال اولسون مادامکه بنی استرایسه
صکندینی کلوب مقاوله می اجرا و غالب اولدینی حاله نائل مرام
اوله جقدر یوخسده نافله بو خیال باطلی باشندن چیقار منی اولی و احسندر
دیو پندرن جواب و پردی و پردی دخی بونی ایشیدوب مخیر قالدی
الحاصل مجلسه کلوب قاصدلی چاغردوب حقیقت حال سوبلدی و نامدنک
جوانی دخی بوله جم یازوب ارسال ایلدی قاصدلی دخی از مدمده کستان
ارمه کلوب نامدنک جوابی حضور شهباله تقدیم ایلدی و شهبال دخی
مضمون نامده مطلق اولدقده مغموم و متفکر اولوب شاید برقرن ایچون
قلقوب کیدیم ناموس سلطنته طوقور و کیدوبده مغلوب اولدیم حاله
باعشر زالت و سفاهتدر دیو چوقی مجزون و مکدر اولدی ایتدی چار منی
ایچون عقد مجلس مشاوره ایدرک ارکان دولت و اعیانی حضرتقی احضار

(و چاره)

و چاره احوال اظهار ایه مشاوره اولندی و وزاردن نیرک نامنده بری
ایتدیکه بونک مصلحتی پک سبلدر و بو مهمنک مشکلی نه اولبور خصت
شاهانه لری اولور ایسه بشکون طر فنده مرام و مقصودنی کتوروب
تسلیم ایدیم دیکده شهبال شاه جویا بن بنی نائل آمال ایتدیک ک حاله
بندخی سنی بکام و درجه اعلایه مقام و سر فراز ایدیم ورم دیو فی الحال
امرا ایلدی اول نیرک بر فسوزیمینی و وزیر خلعت کیدر یلوب نوازش اولندی
وزیر دخی اولان قلقوب تهیه اسباب سفری بعد التکمیل ایتدی علی الدهر
بر قاج پریزاده ایلد و نهاده شهر چهل کنبه اولدیلر او لکون حین مغریده
دیار مقصده قریب و کنار شهره نزول ایدرک ارام ایلدیلر نصف ایلده
قلقوب طوغری سرای پادشاهی به عزیت و قروحی چست و جویه
مشغول اولدی تا که حرم شاهیه به ورود و هر طرفه ناظر ایکن حرمه
واقع بچمنک اور تلسنده بولان حوضک کنار کنده بر تخت عاک و مرصع
قور یلوب بر نازمین ماه رخسار اویومش کوردی در ساعت نیرک اول
نازمین قروح اولدینی دیرک ایدوب و بر افسون ایه مدهوش بر له درت
قرو بری زاده ایه قروحی تختی ایه برابر قالدیروب بر هوا اولدیلر شهرک
کنار کنده بر اقدینی دیکر پر لره دخی خبر و یوب همان او لکجه طور میوب
کستان ارمدروانه اولدیلر او لکجه کیدوب بر تنی کون حین ظهرده
کستان ارمدقرب وصال محبوبه دخی خیر ایلدیلر شهبال بری بو زده فی
کوشترد اولدقده فوق الثابه سرور و مفرح اولوب استقبال نیرک
پیری کوندروب احترام ایه داخل بارگاه ایلدیلر و نیرک دخی مظهر
التفات و نوازشات پادشاهی اوله رقی شهبال دخی نائل مرام اولدی
بعده امر ایلدی تا که اول یکنانه آتاقی خواب کراندن یسار و غفلت
بیوشیدن هشیار ایلدیلر چون که قروح خواب نوشیدن دیدن شجورینی
آچوب کندیسی دیکر بر مکانه کور دیکه تعجب ایلدی و هر طرفه تکران
اولوب بر مکان مالی و مفرح و بر مقام اعلا و طلب مشاعده ایدرک او کنده
اوتوز باشند بر پادشاه باشکوه تخت من و جمعه جالس و اطرافه و مرام
پریان دست بر سینه صف لور و بر کر و کر و کلا و وزرا هر کس بر لو

برنجه او توش کورد که مخیره زبان شیرین مقالی آچوب بجا کیم
 بی افسون و سحر ايله فافل بورايه کنورمش دیو سؤال ایلدی قضا
 چون قروح شهبال شاهی مشاهده ایلدی دل و جانندن عاشق و در جواب
 فاضل دین ندم اولدی ماحصل سؤال ایتدکه شهبال شاه جوابه کلوب
 ایتدیکه ای بنم آرام جانم بن سزنی کنوردم و نادیاه عاشق ساداتین
 اولدم دیو جویا ایلدی قروح دخی سکوت ایدوب شهبال شاهان
 امریله حر مسرایه کوندردی و اول ساعت فاضلی و اماهی چاغروب
 قمر خندن رخصت آتوب شهبال شاهه تزویج اولوب تهیه اسباب و کلبه
 و نشاطه مشغول اولدی و ترتیب اسباب جمیته باشرت پورت دیار و قدیم
 مراسم دعوت علم و صلاهی مجلس مسرت التیم ایچون سلاطین و حکام
 طلبه الیان فرخنده پام ابلاغ ایلرین رخصت کتاج و احسان اربابین
 شاهه دخی هیئتده روزیری ارسال ایلدی و آوان زیاده احسان
 طبعی و ایام رعنائی عالم که زمان ربع ایدی سلطان جاز باش کردون
 طالع هما یونده برج شرفدن ناه جلوه کاه چن مخدرات نظر کاه کلشن
 نظاره سیچون رفیع نقاب احتجاب ایتدکه فضای بهشت اسامی کلستان
 ارمده بر محل فرح انزا و مکان ترخ ز داده انجمن سرور نشین حضور نیادی
 طرح ایدوب اویز مکاه نشاط و ترهنگاه ارتباطه بسط طالع اساط و نیم
 کونا کون ايله نشهر مانده نوساط اولندی و ارکان دولت و احیان حضرت
 مراتب و مناصب حسیده محل مناسبه تقریر و ملوک و سلاطین ایلر افدن
 پیشکش و هدایا ایلد کلن الجیلر کابینگی توقیر اولندی و شهریار چهل کسند
 بهمن شاه دخی سرور محبت موفور ايله کلوب ستمندان خوشخرام
 و باد پایان تند کلام کنوروب شهبال شاهه عرض ایدوب سائر امتعه نفیسه
 ثریه و هدایای لایقه عجمیه منظور نظر التفات شاهی و مقبول خاطر دریا
 مغاطر خاقانی اولدده مرسانی نظم و بیتلر نده مرور ایدن سوابق
 محبتی تمیج ایچون هدایای مذکور مقبول و پسند اولندی اندک موزرا
 و امراه سلطنت و ارکان و اعیان دولت علی حسب مراتبهم و ترتیب
 مناصبهم قدر همت و اندازه قدرت و حشمت برنجه پیشکش چکا بلوروز

(رأس)

رأس غلام یوسف نژاد که هربری رفقت قد و صباحت خد ايله رشک
 سرو آزاد و غیرت تل نوشکفته بامداد ایدی الرنده مرصع طبله ملای
 خالص ايله نماز و یوز غلام دیگر الرنده بنجره طباقل جواهرات ايله
 طوبیلا و مسکمان غلام دلارام الرنده دخی فقره خامدن یاله و جاملر
 و نیمه اندو مشربلر و ابر و شلر و افتخار او و جبهه مطبوع اوزر و رشک برین
 اولان مجلس سرور آیینی مشاهده ایدن مرد حقیقت بین نظر نده شغرای
 مسرت احتوای ظاهر و مستین اولدی و یوز فقر کینز که هربری
 غار ککر دلای اهل برهیزو حیرت انزای قلوب ارباب تیز الرنده شیشه کازب
 و شیش فراقی ايله کباب اولان قلوب اهل درد ریزان ایدر دی و اول مجلس
 نشاط و سرور نعمه عود و بری عود ايله نمود از انجمن و عود و نشین
 خلور اوارب شمع و معطر و شمع جوی و ترنما کاه اهل شهود اولدی
 و دامن حصار زینار درهم و دینار ايله طربان فقره دایر مکر بان
 خوش ادا و منیان نیکو صدا اهل ذوق ارواحنه غذا و اهل اختیاجه
 مواعید مجله عطا ايله ندا اولندی چون جمیت سرور و مجالست و صحبت
 حضور و موافقت اسلوب دخواه اوزره اول بزم کاهده امتداد بودی
 و کامرانی نشاط و شاد کاهی انبساط مراسم تمام اولدی حین مغربده
 عروس روم روز تبق فیروز سرخ غام ايله خلوتخانه شامدن بکاروان
 و مخدرات حور دیزیمهای نور دین و سرور و سرور و سرور و سرور ایلوب
 شبنان کردن تماشا کاه عالیان اولوب برده انبوسدن هرگز ان شمع عروس
 تابان و صحن فلک و ملک و ملکدن فادیل نور و مشاعر بر سرور
 نمایان اولدده نعره دولت و کامرانی شهبال شاه انجم سباه جلوه ساز
 اولوب اول مخمور بنده چله ناز و نواج و شیرشکر کی امتزاج ایدوب آفتاب
 پراشراق کی فانی فلک ندر ابر تعاضد فریدون طاق ایکن اول بدربن محاق
 ايله هم و نایق اولدی و جام وصال قمر رخندن شربت مراد و مقصود دینی
 نوش ایدم و ک وصال اول ناز بنده و اصل اولدی و اول لیل و صالده پیچاید
 بهرام جلی مناسبت بالین و رسم قمر و خند انتقال ایلدی خلاصه نال کلام شب
 و روز اول ایکی عاشق و معشوق کاستان ارمده مشغول عیش و عشرت

و ممول کیف و صحبت او لدیار بوندن بر قاج ماه چنگد که چونکه قورخ
شکار و صیده مائل و هوای تخمیر و صحرایه راغب ایدی سر خاطر بنی
اظهار و هوس شکاری شهباله آشکار ایلدی و شهبال کاله تبتدن ز خصص
بیوردیلر و اندیلر که بیت چو کر دی دل جان مارا شکار نصیب و شکار
و جوش چمه کار پس امر ایلدی جمیع بریار آمده شکار او لدیلر او بیکه
قریب بری و بری زاده اولری بیکر لره و انده شدت و صحرالو لدیلر اما عجایب
بونده که قورخ شکار قصدله کندلی ایسه ده کندوسی شکار اولدی
شکم بیت دام هی یار ماهی آوردی ماهی این بار فتو دام بیرد شد
غلامی که آب جوی ارد اب جوی آمدو غلامی بیرده صد اقیجه اولر بوش
بری زاده لر ایله مقام شکاره رسید و بر جای کزیده ده طرح شکارا توب
صید و شکاره مشغول ایکن ناکاه روی هوادن برعد و برق و صاعقه
کردار بر تو زو غبار اظهار و کردا کر پری و زاندری احاطه و محاصر
ایلدی بر ایکی ساعت قدر بر جوش و خروش پیدا اولدیکه جهله پر یار
سراسیمه و مخیر فالدیلر و قنا که اول کر دو غبار نلور و عد صاعقه موقود
اولدی زمره پریشان باقدیلر که قورخ غائب و ناپید اولش بر واقعه دن
غیر یو و غلغله پر یلره دوشوب کمال اضطراب و اضطرار ایله اطراف
جوانی طولا شوب تفحص و تجسس مشغول اولدیلر هر نه قدر که کوه
و صحرا و دشت بیابانی ارا یوب طولا شوب قورخندن بر اثر بوله میوب
مایوس و مخزون اولدیلر فریاد و فغان و چاک کر بیان ایله ره نهاده کاستان
ارمه قریب و باز کشت ایله باعث غم و شهبال اولدیلر چو نکستار کاستان ارمه
قریب و شهبال شاهی واقعه جائد و زن خیر ایلدیلر چو نکستار شهبال
بی اقبال استماع واقعه و احوال دن بر نمره بر ملال اوروب بی جان کبی
مدهوش و روی خاکه نهوش اولوب بر ایکی ساعت نصفه کمره شیار اولدیده
زار زار کیریان و فریاد و فغانه باشلا یوب کون بکون مخزون و جسد جه
زبون لهر قی احوال بویله قالدی شدی بر کلام قورخ خسر حلقه عیاران
کردن کستان عیار قهر مان نامه اندیکه امر پیلوان سلطان مکر دامن
کوه فائده کوه قورخ ناهنده مرتفع بر طاغ و ار اعر اول طاشک امیر

(سری)

سری خفته کورون جاد و اکوان دیرک سردار لر ندن اکوال نام دیولین
ایلی و لکن خیلی و قدیر و شهبال شاه بری ایله عداوتی اولوب نام
الوالت کین فرمندی غنی و منتظر ایدی تاکه شهبال شاهلک بنی آد بدن
قورخ ناهنده بر بدیع الجلال و نیکو خصلت ناز نند نکاح اولدین استماع ایلدی
و اولو قند ن جاده لر دوزر لینی جاسوس آکر ندوب هنگام فرستده
اکوال خردار ایتان اهره اهل جاسوس ده ناموس متوقف و در کین ایدی
چون قورخ غم شکار ایدمر ک کاستان ارمدن چیقدی در ساعت اوللور
فرستی غنی پلوت اکوالی خیر ایلدیکه اکوال بد سکال بوزده دن
مسرو اولدق همان بی اهمال برندن صحرایوب قورخ شکارا ایتکه عزیمت
ایدلر که قورخ شکار کا هنده قریب اولدیده افسون صحرایله قورخی قاپوب
کوه فائده کورخ مش ایش چون قورخی مکانده ایصال ایلدی اول محبوبه
دور اندن اظهار محبت صورتیله و صالنه خواهان اولدیده قورخ اکوالا
صورت کر به انظر و صوت قیج الوجه ایله خصوصاً بو سوادیک
خطباتدن دریای غضب و قهری موج زن اولوب همان برندن صحرایوب
رستم داستان کبی اکوال لینه جاله ایلدی اکوال دخی قورخک بو افعال
و جهله سنی کور دیکه در غضب اولوب بر افسون او قیوب قورخک
الی و ایانی قور یوب یره دوشیدی در ساعت کردن میناسنه ساسل
و غلال برله زنانه کوندلری و قورخی دخی اول زنانه تخمیر کر داننده
و سلسله بی کوروب اغلیدق بی تاب اولدی و بوندن بر قاج ماه کیکدکه
وضع جلی و قورصوب بر بدیع الوجه ککده ایشو بهرام جیلدر
زندان تار یکده اول ناز نند قورخک توند ایلدی اکوال بد مال بو احوالی
استماع و تولد چو چقدن اکاه اوله رقی در ساعت چو جفی احضار و بر
دیو ملمونک او موزینه سوار برله ریک روان نام جزیره به کوندروب
واول طفل شیر خوار ی اول جزیره شیر داره آکدیری و لکن جناب حق
مقدر ایلدی ابل معناسی تاد یکندن اول مافل معصوم در امان
منظر شایسته چو نکستار بر نمره بر ناز نند و دیو لر زینر دار لری
میکندن نام برتوی بر ناز نند قورخک جوی بره به آتلا بی کوانک

ايرتسى اورايه چنگدېكى تصادف ايدرك بيله بديع الحال چو چىنى كور كده
 ترجم ايدوب اورادن چو چىنى آلوب سرائيه كتوردى و اول ساعت
 برديوى كوندروب ديار بى آمدن برسود دايه كتوردوب چو چىنى بهرام
 اسميله مسماوسود انايه تسليم ايدرك پرورش و بسله سینه مشغول اولديار
 چون بهرام دى بيووب اون بش باشنه و اردقده هر و چيله شخص بهرام
 و آوازه قوت و دلاورلى دنيايه سائر شرياب ربع مسكون اولدى اتفاقا
 بهرام دلاور ك آوازه شجاعى معنوع شهبال شاه كه پدى ايدى اولوب
 بهرامك جليليه چنگ اكواله ارسال و استخلاص ذو جديش قورخ ايچون
 بعد المشاوره برقاچ بك پرى زاده بهرامك دعوت كوندردى و قتاكه
 پرديريك روان جزيره سنده كلديار بر كوشده آرام ايدوب نصف ايلده
 برقاچ برى هيكلايك سرائى و مكان بهرامى قترج و نيك اوزره چيقليل
 هر طرف و جواندين قترج كنار هيكلايك سرائى كلديار تاكه بهرامك پرىنى
 بولوب كورديلركه بر تخت مرصده خواب راخته و ار مشدر همان
 پرى بى ثنائى و تشكر بهرامك برافسون ايله خوانبى كزان و تختى ايله برابر
 قالدربوب بر هوا اولديار و كاوب ديكر پريارى اخبار ايتديار چيله سى
 مسرورا قاقوب روانه كستان ارم اولديار و طر فدن بهرامك سو دايه
 سيكده تخت بهرامك الله توده يادى يادار اولوب كورديكه نه تخت و نه بهرام
 و ابر نره اوروب فر ياده شلدى فر يادندين هيكلايك دى بيدار و كيفيتى معلوم
 ايلدكده در ساعت اول نصف ايلده يكرى بك ديو ايله بر هوا و بهرامى
 ارامغه هر طرفه طاغديار و بر وطرفدن پريار بهرامى آلوب چين طرفنده
 واقع بر جزيره يه و ارفا دقارنده روى هوا دن اون پان قدر ديو ايله هيكلايك
 آشكار و بيدار اولديار پريار ديو لى كوردكده خرف ايدمرك بهرامى
 نزول و جزيره بهر نهان برده مخفى ايدمرك كندوب لى ديو لى ايله روى هوا ده
 جنگ و جدال و محاربه و قتاله مباشرت ايدديار عاقبت ديو لى پريار ك غالب
 اولدقار بى درك و دعوى ترك ايدوب صلحه راعب اولوب رضا
 كوسته ديل و بهرامى مجير ايدوب قنقى فرقا يه رايخين اوزر سنده ايسلا
 كسبون ديو بهرامى كتوردوب خواب كرا ايدن سدا و ماجر ايله و قورباقي

(بيان)

بيان و انهار ايتديار چون بهرام واقعه خبر اولوب هيچ برسنى قبول
 ايتوب و ايتديكده پنج بر كره و اوقت و مرا قتم اوزر و جزيره سدا
 ايدم ديو ايتى فر تبهى مابوس و ناييد ايدمرك ديار ليله كوندردى
 و كنديسى دى اول جزيره مقام ايدوب و زور بازو ايله اول حواليله
 بهر اناج بولر زبون زنت تهرقه كتوردوب برقاچ جزيره يه مسير
 ايلده برامى اناج اناج اناج اناج اناج اناج اناج اناج اناج اناج اناج
 سكو مشته مشغول اولدى و كند كچه شيعات و قوت بهى نظير و الامثال
 اولدى بر كورن مقر سلا سنده امور حكومت مشغول ايكن ديو لى برى
 حضور بهرامه استخبار ايتدكده حضوره كاوب بمدا داي دى و انهار
 چيكن بردختر حوروش بهرام ايچون تهرقه بشايوب اولقدر مدح
 ايلديكده ناديه قزك عشق بهرامك قايد چاكيو اولوب بي تاب و ملاقت
 اولدى عاقبت درد فراقه طبايه يوب قزك خور استكارينه دائر بر نامه يازوب
 خانان چينه ارسال ايلدى قاصد كامرك نامه خانانه اينصال ايدمرك مضمون
 نامه خانان مطلع اولدقده بن قزى ديو بهيه و برهمه يوقير جده جوابى
 يازوب رد ايلدى بهرام بوجواب خاناندين بر غضب اولوب در ساعت
 امر ايلدى اون بش بك ندمه مكممل و مسلح اولوب قتال و جدال اوزره
 روانه چين اولديار و قتاكه خانان چين شكار ده صيده مشغول ايكن بهرام
 بانام شور چيچى باصوب و نره ديو لى تهر غلار دن چكوب و دار شمشاد لى
 دوران و ساطور كران لى بران ايدمرك اهالى چين و احوالى كوردكارنده
 چيله سى اناج ايله استيان و بى جنگ و جدال و طبع و مقاداد اولديار بهرام
 ايسه كلوب قلكده اناجده قرار ايدوب كندى پادشاهلنى مناديلر واسطه
 مسياه ندا ايتديروب عدل و داده مشغول و تبه اسباب عيش و عشرته
 معمول اولدى و دى خاقان كه معشوقه بهرام و نام لطيفى دلارام ايدى
 كلوب سوراج بغير دن بهرامى تراشا و مشاهده ايلدكده دكل بر كوكل
 بك كوكل ايله بهرامه عاشقى اولوب شكست پدى ايله بهرامك فتحه
 مسرور اولدى و دى بهرام دى اسباب عيشه و تدارك عروسى فى
 بمدا شكميل دورامى نياح و وصالدين بكام اولدى و بر طرفدن بو خبر

وحشت اثر کوزند خانان اولدقه سراسیه و مخیر اولوب واقعی سر
کوفه کی بیجان وروی خاکه غلطان برله بر صحرایه قاجوب و زراسیه
مشاوریه مباشرت ایلدیلر پس یونی مصلحت کوردیلر که دریای محیط
طرفده واقع برکوه آتش نام عمده ساکن بوانان جادو ازرق که خانقائی
پلوردی احوال و کیفیاتی اول جادویه اشعار ایسونلر خانان بو تدبیری
پسند ایلوب بلا تأخیر ازرقه وقوعاتی تماماً درج الله برنامه یازوب
ارسال ایلدی نامه خانان ازرقه ایصالده مضغونی مفهوم وقوعاتی معلوم
اولوب درساعت اول نایکار اوناوچ پیک فقر جادوا الله امداد خانقاه
یعنی چین مملکتده غلور و وراه اولدی بو طرفدن دخی خانان چین دیوانه
و بجنون کی اول یانبارده سرکران ایدی تاکه برکون ازرق کله سندن
آگاه و کلا ووزراسیه لدی الاستقبال اجرای تنظیم ولوازم
تکریم و تملی آشکار واول صحراده خیم و چادری برپا ایلوب ساکن
اولدیلر و خانان دخی دست بر سینه ازرق جادو ننگ اوکته طوبی ازرق
ملمونه خانقاه حضور نده تور دوب و استقامت ایلدی او اکیچه اید
درتیش ارالنده ازرق برندن قاقوب و نوز یوزالی جادوا الله برابر
چین قلعه سده قریب کله راک اورادن بریوک طاس احضار واول طلسمه
صو طولدیروب الله بر سبوره که طوتوب و سپور که کی صوبه باتروب
چقاروب چین طرفه افشون الله صاحب راک صحر و افسونه باشادی
بو طرفدن اهالی چین علی الفقله کوردیلر که بر بلوت اظهار و رعد و برق
و صاعقه عظیم آشکار برله نیمور یاغی بیدار اولوب کتد کجه شدت
و صغوق پیدا و هر طرفدن عساکر اهالی بی تاب و توان اولدی برق بهرام
دخی بو حالی کوردکده مخزون صغوق و شدت سرمدان آشکار قاقوب
کور کری کیوب مفید اولوب اشتداد صغوقدن الی و ایاقاری طوتوب
بیچاره قالدیلر برده قالدیلر که اول باران برقه مبدل و یا نور قاره دونهوب
قاریاغیه یشلیوب ایکی اوج ساعت ظرفده اولقدر قار یاغیدیکه سدره
وخانه ایدرک محصل جمیع خانه و اهالی قارانتند قلوب نابید اودیلر
علی الصحر جادو ازرقک امریله عساکری بردن مع خانان شهر چین

(مجموع)

هجوم ایدرک شهر داخل اولدقارنده کوردیلر که زمره دیولر مدھوش
و خاکه غلطان اولشلر و مسورت بی جان کی آغشته خاکه مذلت اولشلرد
بو حالی خانان کوردکده نجیب ایدرک مسرور و شادان اولوب ازسرنو
ازرق مامونک دامن نخوستنی تقبیل ایلدی و اول ساعت ازرق مصا کری
دیولرک نزل و اعدا ملریند شروع ایلوب برانده چله سنی قتل و مغوق دایدرک
بر فرد واحدی زنده قوه یوب ارسال دیار عدم ایلدیلر خانان دخی ازرق
ایله برابر سرایسه کلوب کوردیلر که بهرام دخی دلارام ایله مدھوش
دوشمشلر خانان بشکزار دخی خشنده اوتوروب امر ایلدی بهرام ایله قرینی
احضار و غلظدن کندولرینی هشیار ایلدیلر بهرام و دلارام کوزلرینی
آجوب برو قوقعائی کور کارنده متعجب و مخیر قالدیلر خانان جلاد دیو
بهرامک قاتلی اشارت ایلدکده دلارام خوشخرام کندینی بهرامک
اوزرینه آتوب قتلنی نالهت ایلدی بو انفسالدن خانان در غضب اولوب
همان ایکینسک قتلنه فرمان اولندی ایسده ازرق جادو بر اقیوب
اتواخ جفا الله نزل اولمشون دیو درساعت برانسون اوقیوب بهرام ایله
دلارامی طاشده دوشدروب اینیسنی بر رستک سیاه ایدرک شهرک ملشره
سینه بر صحرایه بریوک ننگ مقابله قوه دیو و خانان دخی مسرور آهسته
اوتوروب ازرقه برادنا و احقر کوله کی اولدی و ازرق دخی قاقوب
صسا کر و سبادیله برینه کوه انشه عودت ایلدی و اول ایکی یتکانه آفتی
بو نیمده قالدیلر دیو کور دیکشسان تهرمانه افاده ایلدکده بهرامان جهان
بو قوقعائین مخیر اولوب وانکشت حیرتی بردمان اولدی و کور دیکشسان
عیاردن بهرام ایله دلارامک صورتی طاشیدن تخلیص لرینی نه وجهله
اولدینی دخی سؤال ایلدکده کردن کشان عیارلب الله زمینی بوس
ایلوب تقریر و تکمل حکایه بهرامه یشلیوب ایتدیکه ای شجاعتلو انندم
و تیکه شمشاه جهان و پادشاه دودمان کنایان اعنی ایشو خداوندکار من
هوشک شمشاه ریح مسکونی تسخیر ممالک و اقالیمی تحت تصرفه کتوروب
جهانگیر لدی انتاسنده اول پادشاه روی زمین و شمشاه عدالت آیین
تسخیر ممالک چین از روسیه تهیه اسباب ایدرک عساکر یشمار ایله روانه
دیار چین اولدیلر و بو حقیق دخی چین صباو تمدن رکاب شاهانه لرنده

صیار بولونب امرینه ناظر و فرمانده، مژمیدایه، چم چون شاه ظفر قرین دولت
 و اقبال الله اقلیم چنین، معترف و نشت، ناظر آجلاس ایلدیلر بر قاج
 کوندن مکر و نه شاه جهان نامراج و اسیر فراش اولدی و جمع حکما و اجلا
 معالجه دن عاجز قالدق ندی، چین صحرانده بولان طاشدن ایکی قالبه زیارت
 بیور لر ایسه شغایاب اوله جخندن بیانتباهدر دیوروزری چین پادشاه
 مرض و افاده ایلدیلر در ساعت پادشاه بخدی و وزرا و اعیان دوات الله سوار
 و صحرای مذکورده طاش قالیری زیارت ندی اورادن عودتایمک سزین
 شغایاب اولوب صحت و عافیت بولدی فقط هوشکناح اول ماش قالیری
 کوردکار ندی مختیرانه احوال و کیفیاتی صورتوب سزال بیور دیلر ارکان
 و اعیان چین دخی واقعیدی من اول الی آخره سزه نقل ایلدیم کچی تقریر
 و بیان ایلدیلر چون پادشاه عالمان بواقعه غریبه دن خیر و اگاه اولدیلر
 و احوال بهرامد و دلارامه ناسف ایلرک مفهوم اولدیلر همسان اورادن
 قاقوب مقررسلطنته هودت و کلا و وزرا حضراتی احضار و بهرامک
 چاره تخلصنه مشاوره و تدبیره اناز ایلدیلر و بایکی ناشوق معشوق
 خلاص انتخابجه بورادن کتم دیواظهار ناسف ایلدی و وزرا دخی افاده
 ایلدیلر که اونایکی سنده دیر و اشو بهرام و دلارام سنک اولمشار و بحر
 محیط طرف ندی اتشدن بر طاعده ساکنه بولان چادوازرق نامنده برلین
 کلوب بولله بر فعل ناشایسته ایلدی و شمدیلک دخی اول ازرق موجود
 بولمبجه بولنرک استخلاصی مشکلدرو دریای محیطدن دخی فرض ایدم
 کچیلور ایسه اول آتش طاغندن کچمک یک متعذر دیو افادملر ندی هو
 شکناشه غیرت و حجت مستولی اوله رقی بواکی نابکمی قورتار مامن
 لقند بنم اصدام احسن و اولدیر دیو تدارک سفر و تهیه اسباب راه و بحر
 محیطله باشلوب وزرا و ارکان دولت شاهدن بواحوالی مشاهده ایدوب
 و لصیحتی مقبول اولدیفنی بلدکار ندی ایتدیلر که ابتابر آدم و جاسوسک
 اولطر فدا رسال و احوال اول حوالیک کیفیاتندن اگو و خیر برله خبر کتور
 لسی مصلحت کوردینور بوسوزی و بلدکار ندی و شکناشه بومصلحتی پند

(ایلرک)

ایلرک و بعد الذکر بنم یوزده باقوب و ایتدیکه ای سرور عیاران سن
 بواقعه هاله دن نه سوزیور سن بیور دقده ارق ای بهلوان بولله بر
 افتخار و غیرت بنم خاطر عه مستولی اولدیکه و صفی بیان و تحریر اولر
 و کندی کندی ایتدیمک بتون دنیا بکا دشمن و مخالف اولورلر ایتدیمه
 بومعنی اجرا و خلاق ایچنده بر نام پیدا ایلان ایجاب ایلر و هر نه قدر
 بر قاج دغه جادو سحر یله طولتدم و سندر جه محبوب قائم ماقبت سحر
 خیال و عقل ایله قور تلیشیدیم من جمله بر دغه عیبه طر فندده حیران نام بر
 ملانده بولان عقاب جادو سحر یله کر قنار ویدی سنده سحر و سواکی کوزم
 کور قالدی پس مکر و حیلله ایله عقابه شکار کرد اولوب حین فرصتده
 خلیفه سی عطارد نام دیوک دلالت و تخریک یله عقابی قتل ایلدم و عقابک
 قلدن دفسکره عطارد برنده او تورب اول جادولره امر ایلدی و بر جادو تک
 معرق یله بنی یند مکه کوردی و اول عطاردک ازرق ایله دشمن اولدیفنی
 دخی سحریم او نسیبای ای قهرمان بنده بونی مصلحت کوردیمکه ابتدا
 سماره کیدوب انخذه کور شتک و ایلک مدینه یله حرات ایلک اودر دیو
 همان برمدن سحر ابوب و هوشکناشک دیا و ناسف لدی اجرا ایتدیمکه
 * بیت * آتش بنیان افروختن * از بهر جانان سوختن * پروانه را آموختن
 کار منست این کارها * انشاء الله سایه دوات کردی کیدوب و نازل
 مرام اولمبجه کیر و دوغم دیو پادشاه جهاله افاده ایلدیم سرور
 ایله دست آفرینی او و زید اورب و یچد نوازش و التفات ایلرک ها
 کوره م سنی دیو بیور دیلر بندخی بی نامل و تانی بار کاغدن چیقوب
 صیارلر مدین شهریجه نام بر صیار ملاری سچوب کندم ایله بر ابر
 تبارکی هویا و روانه عجب از ادق ماحصل قناع نازل و طلی مراحل
 ایلرک از مدتده سیران غانغنه قریب اولدی و شهریجه ایله بر اناجک اتدده
 قرار و استراحت اولر و درختک سایه سنده اموده و ارام ایلوب اکل
 طعام و شرب ماء دفسکره اول اناج نخندده یاتدی فر داسی علی الصباح
 قاقوب و شهریجه اوراده بر اقوب کندم یالکر ناغدن یو قاری چیقدم
 عطاردک برینی بیور ایلدم و ایلوب بولدم او زاقدن عطارد دخی کوردیمکه

(۳)

(فرمان)

طایوب و ای قهر بیچاره بنده جادولره گرفتار لداک دیو بنی چاغرب
اکرام ایلدی و بدخی کال خضوع و خشوع ایله بری اوپام و تضرع
و نیاز صورته اندکله ای پادشاه جهان سزک حق احقرانه، بده اجرا
یور دینکر التفات و مرچنک عزم اولدیه مکافاتن عاجز و قاصر
وسزا فدم بنی مکاتم ارسال ایلدیک و قدیمه کندی کندیه دوشوندم
که بو پادشاهدن حقیده بویه بر نوازش و مرحت احسان بوراش ایزن
ایندن اراق عین خطا و محض غلطلردور لاجرم الی آخر العمر خدمت
سراسر سعادت شاهانه نرینه براتی ارزده کندهم و بر ادرم شیر بنجه ایله
یم هودت و خاکپاکیزه ییز سودب طوغر لدق اراقی لطف و احسان
سزک دردیو بویه بر غمقی ایله بوسوز لری سوزلد کده عطار دسر و رادرق
چوقق نوازش و اکرام ایلدک بعد کوندردی شیر بنجه بنی دخی افانج اتندن
الوب کدور دیل خلیفه احسان و استمال ایلدی و بدخی شیر بنجه ایله بر سنده
قدر عطار دک خدمتده بولندق و هوشکشان اوج سنده همت المیشیم
چون تمام بر سنه عطار دک کوله کبی خنده تی اجرا و هر وجهه رضاسنی
استقصا ایلدک بالاخره برایش اولدینگی اکوب بنی خلوت چاغردی
و ایتدیکه ای کونکشان سنک بخدمت و صدائنگ عبث دکادر
البنده سنک برهم و بر سوزله چکن وارد ندر سوزله و بدخی اجرا سنده
قصو ایتیم دید کده بو حقیر دخی واقعاتی کتم ایتدیک افشا اول و آخر
ماجرای نقل و تقریر و عطار ده بیان و اشکار ایلدم عطار دینم سویم دکله کده
وهر امک واقعاتنی ایتدیکه بر مقدار متفکر و بر امک واقعه دلسوز ندن
متخیر اولوب بر ساحت قدر دوشوندی بدم باشتی قالدیروب ایتدیکه ای
کونکشان هر نه قدر بر مشکل و متمن بر مهندس و لکن الدن کلدیکی قدر
قصو و ایتیم و بن ایسه ازرق ایله عداوت وارد قضا ازرق بنه غالب
و شمدلک بنم الدن کلن شو قدر در کده سنی کوه اتشدن کپیرو ب و ازرق
مکانه یتدیریم و ابا اتشدن سلا نله یکجمله جک بر فاج فسون و سحر تعلیم
ایدهم و اورده ازرق حیلله ایله دستگیر ایتدیکه ائاده قور تلامس و دفع
ضرری ایله بنه بو طرفه کتور لک ایچون معاون نیایدهم دید کده ایغده
(دوشدم)

دوشدم اسان پادشاهم سز بو یور دینکری اجرا ایلدیکده بو قولری
دها هیچ برشی استم و چوقق یالوار دم عطار د دخی بنی استمال و مقصوده
و صامی بشارت ایلدی پس اراقی کون بنی بنه خلوت چاغرب ایتدیکه
ای کونکشان شمدی کوه اتشه حازم اولدیکزده ابتدا بحر میطلدن
یکمیلین و اول بچردن کجه ائاورده ال بوشیدنی بحره قریب اولدینک
حاله بوشیدده اولان شو یاغدن بر پارچه ایلک الله سور و قورقه
صودن کجه و مسودن یکدن کینده بر جزیره راست کاورسک که انواع
هیه و شله فله هر کجه نایا حین و کولات اول جزیره موجود کورسک
مستقن النیاه ادر بر جزیره قریب بر جزیره قریب ایچون لال اورده
و بو نصیحت بری فراموش ایلرسک مسکرم حیانکدن قلمع امید ایت و اول
کجه دخی اول جزیره ده خواب غفلت و اروبیا، همان جزیره یور و دندن
طور مه کیت چوقق کندن بروادی و صحرا و بر بیان عظیم راست کاورسک
و او بیایده بر اسلان رسمی کورسک اول اسلاقی کورسک و قدیمه هر نه
قدر حرکت ایدر ایسه قورقه جانسوزر یانده کیدوب اوزرینه سوار اول
کوزلک یوم اسلان حرکت کلوب سنی کتور رارسلانک طور دینگی برده
کوزلک اچرسک اوردان اتش طاغنه کاورسک بو اقصونی اوقیوب قورقه
اتشدن کجه و طاغنه چیتی طایغ باشنده بر دنازه کورسک اول، غاره ازرق
مکاندر بر هفتقه دفعه اول غاره یه کیده جلد اراقی اوراده ناصل یارسک
و نه حیلله ایله دستگیر ایلرسن اوراسنی تمام قضا ازرقی دستگیر و بیهوش
ایتدیک و قدیمه بر اوج طهر اقال و بوناقسونی اوقوزلک اوزرینه صاج
دها قورقه طاعدن اشاعه کلوب طایغ دامننه یتدیکنده بر عظیم اثرها
کورسک مستقین قورقه کندیکی اثر طاغنه اغز توست و کوزلک یوم اژدر هاده
حرکت قالدینگی حسن ایتدیک حالده کوزلک اچ کندیکی بنه اول سوار
اولدینک اسلا نک یانده کورسک زهار اسلا نه قریب اوله و اوراده
طوره همان عجله ایتده بنه جزیره کل و جزیره نک و واسنی بنه اکل
اینگه سزین ساحله و الدن یتدیشده اولان یاغدن باغنه سور و بحر میطلدن
کجه باغنه کل اوقوست سنی تعریف و توصیف ایلدک بنه چینه کوندریم دیدی

بوصطارك سويلديكى اشارتدن پلك محفوظ اولدم و افسونلرى ازيرابوب
شيشه يي الوب قوتنه قودم و جناب حقه توكل ايلرك شيرينجه يي مدارك
پاشنده براغوب كنندم عازم راه و برقاچكون نظر فنده بحر محيط ساحله
واروب اورادن عطارا تعليل ارزنده شيشه دوز پيا چه ياغ جفتاوب
اياغ سورب بحره كودم باقدهكه بحرك صوتي طاش كچي قتلانمش تعجب
ايلدم و برماه تمام كيدم و كيندن كچوب مدارك سويلديكى جزيره ميا برشم
واقعا اوراده جنت يولي كچي انواع انايه يولي و رايحه لي كل و شكوفه
كودم اوراده دختي طوب و بوب همان طوغري يورديم چوق كيندن بريانه
يشديم و اول صحرايه بر حظيم ارسلان كودم كه كوره نك زهر سى چاك
اولوردي ارسلان بنى كوردكده صبيحه و نغمه يه بشليوب اغزندن آتش
صنچه ييشلدي بندخي بي پروا قريب اولدم و بردن صيچراوب اوزرينه
بندم و كوزلر يي قادم ارسلان حركته كلوب بردقه دمه نصكره طوردي
كوزي اجوب كندي بر عجاب يرد كودم و اطراف و جوايه باند
ارسلان دن بر اثر كوره مدم غايت خوف ايلدم كه كندي بولا سالدم براز
كندي كده بر طافه راست كده كه تون طاف آتش نازه و زبانه آتش حشر
برينه افزا و فروزان اولمش اول طافى مشاهده ايلديكم حالده حياتدن
قطع اميد ايلدم ما حاصل عطارك تعليم ايلديكى افسونى او قيوب آتشد
داخل اولدم كوردكده آتشك حرارتى يوق و تاثير سنر آتشدر تخمير قلوب
طاغلك باشنه كنندم اوراده بر حظيم مغاره كودم كندي كنديمه ايندكده
اكر بوسفر از رقلك انه كرفشار اولور ايسم قور تولم چوق خوف ايلدم
پس بر كوشده صاف قلوب كچه ايرشد كده نه كورسم كوردمكه بر لر فدن
مشعلار ظاهر اولوب ايكيك قدر بدشكل و بدهيكل و كربه المنظار جادولر
پيدا و هر برنده بر مشعله و اورا نازنده بر مجوزه بد صورت كودم كه
نحوست انك جبهه سنده ظاهر و آشكار ايلدي كلوب چله سى مغاره يه
داخل اولوب اول مجوز بد شيت غار مده برانان بر شيت مخرج اوزونده
او قيوب ديكر جادولر دست بر سينه حضره نده اياقده ملو دلقري كچي اول
مجوزه ازرق اولديكى اكلدم ولكن قور قودن لرزان و حياتدن قطع

(اميد)

اميد ايلرك كريان ايلم و ككوشده طور اول هنگامه يي سير
ايلدم برده باقدهكه ال و اياغ قور يوب حركندن قائم و كوردكده
اول مجوز جادولر دن بر بنى چاغوب قولاغدر شى سويلدي اول جادو
ناشره چيتوب طوغري بنم بلرقه كلوبور بوجالى كورد يكده جسده
جان قالدي قاچق استند كده اياغ باغلو فر ياده بشلدقه آغزم
مسعودنا علاج بيجاره قالوب كندي جناب حقه تسليم ايلدم اول لعين
بكافر ييب اولدقه همان الدن طوتوب مغاره يه كشوردي ازرق بنى
كوردكده بنم هيئت و هيكلدن نجيب ايلدي دهان نخسنى اجوب سن كيم
اولور سلك و بورالده نه كز بيورسك ديوب خطاب ايلدكه جواباً ايندكده
اى ملكه دوران و اى يكانه جهان بنده كز بر درو يش و سياح برادم چوق
شهرلى كردم چوق يري كوردم فقط كچنده بنگاله دن سر نديب
ملكته كچك اوزره بر قاچ تجارايه بركى به نبوب بحر محيطه كيرك
همان بر كوندنصكره باد مخالف وزان اولوب بى امن كچي خرق ايلدي
و بندخي بوياقمدي كورد يكده سر بيا كيدن و نغمه قور پاروب نغمه ايله
برابر كندى بحره اتم و كال خوف و هراسدن مدهوش قالوب بر
ساعده نصكره كوزيى اجوب كندي ساحله كوروب چوق مسرور
اولدم و بخردن چيتوب اتوبى قور و دب اورالري ملو شيمه بشلدم چوق
كيندن بر جزيره او فرادم اول جزيره يده انواع ميوله يي كودم بندخي
چوق آج اولديم جهنمه همان اناجدن بديه قور باروب اكل ايلديكمده
مدهوش اولدم بر خطله دمنصكره كندي بوراده كودم ديواززه بوله
اقاد و تفر بر ايلدم مكر اول جزيره برانان افاج و انجبارى اول ملونه
احداث آتش و اورايه او غرايان اول ميوالر دن بردانه سنى اكل ايلركن
اول جزيره نك توپنجيسى بحر ايلارب اكل ايلدى طاف باشنه كنور رايش
چون ازرق بو كيفياتى بد كوش ايلدي طوغري ظن ايلده رك و بنم
لطيف حرف و كفتار مدن جهنمه نك اولوب جهنمه نه آتش و احسان
و بندخي اول قدر خنده ايام و در مشاهده ايلدمكه جزيره نك
توپنجيسى چاغدروب سوال ايلدى او قوروب فراموش ايلدي ما حاصل

ای به بلوان ازرق بنم سوز به ایناتوب چوق نوازش احسان و یناه
استیالات ایدمرك بن سز اول مغاره ده او تورو من ایدی و بندخی چرب
ز باناق و جاباوسی و تعلقز الله کندسین رام و هر و جهله نازل مسام اوله
چمنی درك ایدلم بوندن ایکی ماه کچمركبر کچمرك اول ملو نه مجلس بزم
و عشرتی تربین ایدوب اسباب عیش و مسرتی آمده و بمناطعام عشرته
مشغول اولدیلر چین عشرته برمدن قاقوب و دهان حیات ایچوب سر
مکرو افسونی بار ایدلم و ایدمکه ای نادره جهان وای ملکه انس و جان
فرمان علیه لریکن اولور ایدم بوچا کیری عادت ساقی کزی پلورم سز
اقدمز ساقی اوله یم دید یکمده سوزمدن بغایت مسرور و مفرح اولوب
ساقیکه اجازت و پردی بندخی قاقوب شیشه و صراحیبری برکوشده
قیوب عادت ساقیان اوزره بویله بر ساقیکراقی ایدلمکه ازرق عقالی زائل
اولوب و کوزلی قیاتوب ازرق پدری الدن شرابی الوب ایچردی و اثنای
نوشانده مدهو شاق علاجنی شرابه داخل ایدوب چاه سنده ایچمک برروب
برساعت کچمدن چله سی مرده بی جان اولدیلر بندخی انهما لمن قالوب
بر قصاب کی ازرق ندن سنا چله سنکراس نخوسلربی قنق ایدلم و ازرق ندن
قلنی دخی قصد ایدلم ایسه اتی زنده کتورمسی ایچورن گلدنکمی دو شتوب
بلا تاخیر بر اویج طبارق الوب عطاردك تعلیم ایدلمکی افسونی او قیوب
ازرقك اوستنه صاچم و محکم باغلوب برمه چاده ایچمده قیوب و موز به
المه برابر طوغری مغاره دن چیقوب و بیک خوف جان و روضه جسد
ایله افسون اوقومده بشلوب انشدن کچوب و طاعنن اشانغی ایدم همان
طاعنن اشانغیسنه کلدیکم کی دامن طاعنه بر اژدرهای عظیم و آتش فشان
کوردم معاینه مشاهده ایدلم کی ایدلم اول اژدرها دن فرار ایتك
اغزلی ایچوب اغزنده بر جهنم رؤیت ایدلم اول اژدرها دن فرار ایتك
استمد و یوزمنی چوروب خوفن قاچخی قصد ایدلمکیمده عطاردك نصایمی
ناظر مد کلدیك توکلت علی الله دیوب کلدیمی اژدرها نك اغزندن جهنم
ایدم و کال و خشتین مدهوش اولدم چین هشیار کوز بی ایچم باقمکه
بر صحرای بی پاینده حوا و ز اقدن برار سلاقی مشاهده ایدم لریکندیکم ارسلان
(اولدیننی)

اولدیننی پلورب استیالا اول ارسلان ندن کچمرك نه جز برمه کتدم
واور ایدم بر ایدم ارام و استراحت ایچورن برکوشده ازرقی او موزمدن
ایندیرور او تودم چونکه اول کوزل عیشلر و انواع درلور موز لری
کوردم عطاردك بندینی او تودوب اکل میوه برمدن قاقوب بر شجره
الله کلاوب و میوه نك قویار مسنه دست درازاقی ایدلمکیمده ناکاه بر صبحه
عظیم و نمره قوی استماع ایدلم ارقه باقوب کوردیمکه بیک فقره قریب
برکوره دیورلر او موزلرند چوب شمشاد و اوکلرند بر قوی هیکل دیو
طوغری بنم طرفه کلدورلر بندخی بووقه نك مشاهده سنده بکر اربلا به
دوچار اولوب ارقی بودفمه قوزنلش بوقر نه یاچمنی نیله میوب
مخیر و سر اسیمه طور دینم برده قورو بوب صورت بهجان کی قائدم دیورلر
دخله باقدیمده اوکلرند کاندیو عطاردی کوردم بریکی حیات بولسینم کی
بنی بر عرشه طوتوب دوشدم و عطارد بنم قورقد لغمی کوردکده کلاوب
قورده دیوب همان کوزمدن اویدی و آقرین بوسنک بکتلکنده دیو چوق
الغاث ایدلمی و ازرقك کز خاندن مسرور اولدی پس باقوب شاید بنمندی
سکا کلسیم سن بومیوه بی اکل ایدر ایدلمکیمده چکدیکک تعجب و زحمتک
فانله بی سو کدندک دخی نابود و مقفود اولور دك دیدی و بندخی متشکراً
داننی بوس ایدرک نه کوناکادیکنی سؤال ایدلم ایتدیکه سنی کوندردکن
صکره بر جاسوس دخی سنک تعقیبنه کوندردم ونه وجهله کیدوب نه
منوال اوزره ازرقی کز ختار ایدلمکیمده چله سنی کوردکده کلاوب بنی اکام
ایدرك بندخی مسرور اولوب سنی استیقال ایدلم دیدی الحاصل اول کچم
اول جز برمه قلاوب استراحت ایدلمکیمده صاحبین قاقوب عطارد ایتدیکه
بو بچردن کچمک متعذر در بوکا برته بیر کدر دیو همسان بر افسون
او قیوب چله موز بر قوش مسورتیه کیردک و ازرقی الوب پرواز
ایدرك در یادن کچوب مقسام و مکان عطارد تزل ایدلمکیمده عطارد دخی
بنی توقیف ایشدیر میوب چله دیار چینه عازم اولیکز ایجاب ایدر
مبادا که بولسینه او یاتوب سنی هلاک ایتدین دیدی عطارد دن بوسوزی
ایشدیمکیمده امان ایدم ازرق بیدار اولدیننی حالده ناصل یانم دیدم

ایندی چنین پیدار شدن سابقاً تعلیم ایلدیکم کی راجح طهرانه افسونی
 او قوده اوزره صیاج و خوف ایتمه بود ترم یف ایلدکنک نصکره چنین طره
 ارسال و بش التي منزل دخی مصاحبت و همرا اقی ایوب کیو دوندی
 بندخی شیرینجه ایله روبراه اولدی علی الحجه شب و روز آرام ایوب
 یول کیدرک تاکه چینهقر بب اولدی ابتدا شیرینجه فی مزده یرمهک حشور
 شاه ارسال ایلدم شیرینجه حضور شاهه کلوب بنم هو دندن مزدر
 و پردکنده هوشنک شاه و جیع و کلوزر او ارکان دولت رعایان حضرت
 واهالی مملکت تماماً بهرامک خلاص اوللمی ایچون مسرور و مفرح اولدیلر
 شاه جهانن ماعدا چله می بنی استقبال ایدمک کال حرمت و غزت ایله
 بنی شهره داخل ایلدیلر و حمده الطاف شاهانه ازان و شان اولندی و اگون
 پادشاهک اسر یله اول قالم سنکره حصار ایلدیلر و حضور شاهده ازر
 جادوی خواب فقلدن پیدار ایلدک ازرک جادو ملهونه کورلرینی اچوب
 کندیسینی بر بشقه محله بولوب تعجب ایلدی بونه حادثه دیو سوال
 ایلدکنده هوشنک شاه بیوردیلرکه بولری سنی سنک ایلدک اوت بن ایلدم
 دیندکنده شاه اندی بولری بنه صورت اصلیده سنه یول ایتکنک سنک جرم
 و کنه ایکی هفوا ایدم دیدکنده ازرک جادو غضب لایوب همان قهر جده
 بر صورتله نظر ایلدکنکه اول مظلوملردن بر صیحه و کر به عظیم ظاهر
 اولدی هو شکشاه بونی کوردکنده قنلی بکا اشارت ایلدی بندخی
 الهمدن استردم بلاه مکت کردن خنجر می چقاروب و بر کرمازرق جادونک
 حلقه منه ضرب ایلدیکمه بلا تأخیر جانی پایدی چسند خیشدن چیقوب
 واصل درک اسفل ساقین اولدی و قانی آلوب طاش صورتله
 سوردکنده بر رعد و صاعقه قوی ظاهر و بر خنله نصکره اول ایکی
 قالب بنه صورت اصلیدل بنه کیروب هر طره با قدری قالدیلر و سراسیمه
 هر طرفه باقوب کندیلر بنی بر عجب برده بولدیلر پس بهرام اغزینی
 آچوب بونه شیدلر و بومقام نه مکندر دیو صورت قدس جوا باین
 سوبله دم ای پهلوان بو پادشاه جهان و شنه شاه مساحتیران هوشنک کشا مدر
 و بودیلر مسخر بیورد قدرنده سزی ملش کور و روبرو ان ایکی سنه اولدیکه

(سن)

سنر طاشنک جناب پادشاه کردون بارناه مرحمت ایوب سزی تخلص
 ایلدی دیوب چله احوالی بیان و تقریر ایلدیکمه یرندن صیبر ایوب و کلوب
 دامن هوشنک شاه تقیبل ایدمک و اجر ای دما و ثنا ایلدی و شاه جهان
 دخی بهرامک تخلصدنن چون مسرور اولوب بهرامی چینه خانان ایدکنده
 قبول ایوب رکاب شاهانه دن برکم دیو جواب و پردکنده هوشنک شاه دخی
 آتی عساکر ظاهر مازینه سپهسالار ایلدی تاکه خاک پای قهرماندیرنه واصل
 اولدی و بهرامک حال و احوالی بولدیکه افاده ایلدم دیو دردنکشان ختم
 کلام ایلدی قهرمان بوسر کدشت غریبه و وقعه عجیبه بنی کردنکشان ایلدن
 استماع ایلدکنده بی نهایه متعجب اولدی و کردنکشانک جسارت و جرآنمه
 و ضیوب و حجه آنری و تحسین ایوب عجیب بهرامت و آندهمی قهر شک
 احوالی فصل و اندی دیو صورت قدرنده کردنکشان ایدیکه اوت قهر شک
 دخی تخلصی ایچون بر ایکی دفعه شبهه بال شاه جمعیت عساکر ایله کوه
 قرده اکوالا اوزرینه کندیکنی استماع ایلدم فقط معاهده لری فصل اولدینگی
 معلوم ایدمدم دیو افاده مرض قهرمان ایلدی و قهرمان دخی بو حکایه
 غریبه دن اول کجه مخیر و تعجبه خالیدی کوزینه او تو کیرمدی علی الصباح
 بر و طرندن هوشنک شاه کلوب و جود شهر یارانه رینه تخت تاجدار یقی
 مزین ایوب کال شوکت و جلالت ایله اورنگ سلیمانده جالوس ایدمک سائر
 وزرا و و کلا بر لو بر بنجه و دیگر پهلواننر مکان مقررده لردن صندالی
 شجاعته قرار و آرام ایلدیلر و بالمر شاهی احضار قهرمانه کردنکشان
 صیاری کوندردی و کردنکشان کلوب تبلیغ پیانده مهمک و طماعه دیبرک
 قانقوب لباس پهلوانله ملبس و اسباب قوت و شجاعته مسبب کندیسینی تربین
 و ارایش ایوب حضور شهر شاهی به روان اولوب و قنلکه بارگاه کردون
 دستگاه پادشاه داخل اولدی جیع و کلا و وزرا و پهلواننر یرلردن
 صیبر ایوب استقبال باکال ایوب انجیب اوزره تعظیم و تکریمی اجرا
 ایلدک صدای فرح افزای مبارکادی عبوده ایصال ایلدیلر و قهرمان دخی
 توفیر و جلالت ایله کلوب بانی تخت پادشاهیده قونیلان صند ایدم قرار
 و آرام ایلدی و عیاران ملران افراف مجلسدن صف اندر صدف دوزر ایوب

دست برسیه طرودیلر و غلامان خوب - ورت پروا نل کی اول شمع
مجلسه مدور و داتر و اجرای خدمتده فانی و ماهر ایدیلر القصد بویه بر مجلس
ترتیب و ارایش ایدیلر که انجی سلیمان و اسکندر علیه السلام حضرت نلر بک
او چنجی مجلسی دینسه جائز دریس شاه شاه کوه کال و قار ایلر قهرمانه دلاوره
خطا با ای نامه دار بو کجه غزیت اولنسه نسل دیو - بال بور دقلده قهرمان
کار دان برندن قاتوب اجرای دجاد نسر امر و فرمان پادشاه مکر دیوب
یند برنده ساکن اولدی و هوشنگشاه قهرمانک بو کونا کر دارندن مسرور
و دیدلری بر نور اوله رق درساعت منادیه کوچ نعلمی امر اولندی
وصاکر پیشمار تهیه اسباب حرکت و آماده راه عزیمته مشغول اولدیلر
نصف ایلده بالمر شهنشاهی کوچ کوسی چاندی و شیخ و بارکاک لری
بوکوب بوکادوب اول عسکر کران و سپاه بی شمار چله میند بال نیله سوار
و سروران و ننداران و پادشاهان سراسر سوار و دروننده دیار
هندستان اولدیلر قطع مراحل و ملی منازل امیر تار زمان قلیده سواحل
دریای عمانه قریب اولوب و اول سواحلده بر جای باصفا و بر مقام زیبا
و مکان خوش هوای مشاهده ایلدیلر نده اوصحرای سواحلده شیخ
و بارکاک لری بی پروا قوروب اول قلمی منزل ایدیلر و کال استراحت
ایله ارام و قرار ایدوب عیش و نوشه مشغول و صرف همت و سرور ایدرک
نغمه سباز اولدیلر و حین مغربده عسکر دن آتش قول چیتوب اطراف
اردو کاهی طولا شوب محافظه اوزره اولدیلر اولقدر که بر پارچه کجه
کچوب قریب نصف ایلده علی الغفاله اردو کاهدن بر عظیم کوردی تودیدی
وصاکر اویقورلندن صحرایوب آتلا اوردیلر و هر کس سراسیمه واری
فغانه بشلیوب ناولدیلر کیمسه به معلوم دکل ایکن پادشاه جهان هوشنگشاه
ایله قهرمان و قهرمان ایلر و دیگر پهلوانلر خواب راحتندن بیدار و شیخ
و بارکاکلندن چیتوب اول آشوب و مشرور و استفسار بیور قلدند
کر دشنان هیار ایدیکه پادشاه دریادن بر عظیم جانور چیمشکه کور نلر
خیران و سراسیمه اورد و اولر جانور دخی چله وازی کنسان اردو کاه
طرقه کلور و دفعه باقلمسه عساکری بر باد ایتی مقرر در دیو پادشاه جهان

(افاده)

افاده و بیان ایدیکه هوشنگشاه قهرمان ایدیلر چانورک شهرتی
لازمدر دیوب قهرمان و قهرمان و بهرام ایلر برابر سوار و سیر جانوره
حازم اولدیلر سواحلده قریب اولدند باقلمشکه دریا طر فندن بر عظیم
جانور کلور قنط کور نلرک زهر می چنک و غلطان روی خاک اولور
اول جانور فیلک ایکی قدر نیمه بیوک و درت کوزی وارد که هریری
بر مشله کی روشن و آتلی ایاقلر که هر بر ایاقی عود کی قوی و کرکدان
واری چیمسند بر بوینوزی وارد که ایکی ارشون اوزون نلقده اویجی
یازم ذراع قدری قیرمزی لعل بدخشان کی درخشان و قسوری شبه
طاشی کی سیاه و اول جانورک رنگی و اقدیر سیاه ایدیکه ایل غلام آنک
یاندیه روز روشن ایدی ماحصل اردو کاهه قریب و آدملری کوردکده
چله ایدرک حیوانچه و امنت کلنی پامال و آدجه نزدیک اولانی بر ضرب
بوینوز ایلر کسب کی اوتر بشر آدمی بوینوزی ایلر سوراخ و بر
هو ابرتاب ایلر دریاه آتدی و پادشاه و پهلوانلر بو جانوری کوردکلر نده
جاندن قلع امید ایدرک تدبیردن مایوس اولوب حایفا سراسیمه وارد و
وصاکر کردن بر فرد واحد قالدیه جفتی اکلدیلر و عساکر دخی بر احوالی
کوردکلر نده مشغوش و مشغوش بر حال ایلر فریاد و فغان ایلر فراری
اختیار ایتیه بشلیوب جانور ایدیه آدمک صداسنی ایشندکده دها زیاد
چله ایچ اولوب هر طرفدن عساکری نلور و مقتود ایلکه آغاز ایلدی
آخر الامر پادشاهک امریله عساکرک هریت و فراری امر اولتی
استدکلر نده غارس میدان شجاعت و قهرمان بر صلابت روی خندان
ایله پادشاهه حمله ایتدینه پادشاهم بر جانور بخریدن ایکی کره
ملکوز بوینوزیک مستر ایلر قاجق و فرار ایکن لایقیدر دیوب همان
کر کسکندان ایلوب و سلا حلیری چموزوب بر اقدی بر کسندن
بشقه اسلحه خریدن برشی برابر ایلوب استراحت اویقویه کتک کی
اول جانور ماروند حازم و ورو راه اولدند هر قدر هوشنگشاه
و سواتر پهلوانلر منع ایدیلر ایدیه مقصد اولوب مختبر قلدیلر
و قهرمانک فوت اولسندن متأسف اولوب باقمه قالدیلر بر و طر فندن قهرمان

دلاور جانوره قریب اولوب جانور دخی قهرمانی کوردننده قهرمانه حاله ایلدی و قهرمانی المی اوزره بونوزنی دوغر لیب حله ایلدی اناده اول نامدار جهان و هلاوان جسارت بندان دست قهرمانی بی اوزادوب و اول جانور عظیمک بونوزنی طوتوب و قوت بازو ایه کشان برکشان اودوگاه کتوروب بلامان کندینی جانورک کزدنه آتوب برالیله بونوزنی و برالیله کندک اوجنی توتوب و اول التی ایاقلی جانور بحری بی دردست و مغلوب ایلدی طوغریسی قهرمانک بوزور و قوی کیمسهده بولنش دکل بر قون و یاخود براوکوزک بونوزندن طوتولور ایسه چکمی متعذر و قولانغندن گرفت اولور ایسه چکیلور حالبوکه بویه بر جسم و عظیم جانوری بونوزندن طوتوب مغلوب ایلدی دیو هوشکشانه وزرا و وکلایه خطاب ایدره دل جانندن قهرمانک زور و قوته آفرین و تحسین ایلوب صدای شادکامی بلند و افزا ایلدیلر و قهرمان دخی اول مهربان جانوری حضور هوشکشانه کتوروب بودکلی سزی و صساکری قاجره جق دیوب همان اوزر بنه نوب شاهک اکنده جولان ایدر میه بشادی قهرمانک بوجسارت و جراتی شاه و سپاه کور دکرنده انکشت حیرتبری بردهان قالدیلر و اول لیل ظالیمه جانورک درت کوزلری میدان واردوگاهی روز روشن کی ایدره الی وقت المهر قهرمان جانورک اوزرندنه جولان و هر جاننده شتابان اولهرق جانور ایسه دریای کوردیکه غضب تهور و قوت ایه جانب بحره کیدوب کندینی دریایه اعقی استرایسه قهرمانک قوی غالب اولدیشندن دریایه ناشدیر میوب اول میدان واسعهده صباحه قدر جانوری فوشدیروب و جانور بونوب رام اولیمه کنی و بتون بتون را بوزر ایلک اچون بر قاجکون اول مکانه فاللوش قهرمان دلاور هیرش کیش ایدر التاس ایلدی و هوشکشانه دخی التاس قهرمان اوزره بر هفتدیه قدر توفقه امر اولندی و هر کون قهرمانده جانوره بنوب اخشامه قدر جولان ایدر بونوب حین مغربده کندی چادری اوکنده کندی ایه بغلوب بالانس نوبیلاک ایدر دی و اول بر هفتدیه نظر فنده بویه رام ایلدیکه بی پروا چادرک اوکنده بغلوب باتوردی پس بر کون شه نشاه جهان

(هو)

دوشکشانه است اسیریه بر مجلس مقام غنوم مشاوره دبار هندستان اچون بر مخفل و بارگاه شاهیده بیج و کلارا و ارکان دولتش احضار قیلوب و هلاوانل دخی علی مراتبهم صندالیده قرار ایدوب تکمیل مجلسه نصکره هوشکشانه باشی قالدیروب بیوردیله که اشوب دریای عاندن یکیمک متعذر و مشکاوروب دخی الحمد لله ذخارت و تققدن بی نیاز و قرمدن کیدله اوانزمی دیوسوال بیور قزنده وزیر درایت سمیری بولان مبارک رای لب ایدله زمینی تقبیل و بویه افاده ایلدیکه بیت * تافاک یانده باشد شاه مایانده باد * آفتاب دولتش بر بندکان تانده باد * شمعی بو بزم مقام ایلدیکه اوج کونک راس الحضر اولدینی معلوم شهریارانه لیدر و بورادن یکیمک اوج کونک بول اکن کندو مزی نچون زجت و مشقته دوچار ایدم همان بومی بودرکه توکلت علی الله دیوب شورادن یکوب اوته چققلم و اورادن دشت سند بی کیدوب بارکامی قورده ایدکنده بیج وزرا و ارکان دولت بو مصطفی پسند ایدوب شاه دخی بوتدیر راضی اولوب واحضار کی و تبه اسباب بحریه مشغول اولوب زمان قلیله تدارک واسبابی مهیا و اول صسا کر بیشمار زورق و سفایر و کی و یلکن و صسدال و بدایو شقه و قالیونه نوب روی آینه روانه اولدیلر و قهرمان نامدار دخی مخصوصا بر عظیم کی پلیدروب خناتنده قهرمان خواه ناخواه جانوری کی به چکوب و کندینی دخی نوب حرکت ایلدیلر و جانور دکری کوردکنده هر نه قدر چبالوب دکره اتلسنی استدی ایسهده بی سود و بی فائده مجبوس و زبون اولدی و قهرمان دخی بران فارغ اولوب مهید و حشافتل ایدرک کزیده ابو بر انت بولسم دیو مفرح و مسرور ایدی القصه اول صسا کر دریا مثال کونترندن روی دریای مستور ایلدیلر و کیدرک بندن الله تمالی سلالاً و ظانماً دریای یکوب در دیشی کونی مسواحل کوروندن که فوق الغایه مسرور و شاد اولدیلر و مساحله قریب اولوب دریادن چققلیلر و اول کچه کنسار دریایه استراحت ایدرک ایتسی علی المهر قاتقوب رو نهاده دشت سندی اولدیلر قریه و کوبله راسته کلاکرینی نهب و غارت برله احراق

و هر طر فیه دست تسلای دراز ایدر کیدر اییدی و بر فاجکون کیدر اند بر جایی خوش آب و هوای و مقام، مکن دلای ایدر شدیلر استراحت و آرام ایتلک اوزه خیمه و بار کاهی بر یا ایلتی امر اولوب در ساعت اول بار کاه، فلانک انقبضا همی بر و انقبیه و چادرلی قورب ارام ایلدیلر و اول کیمه او راده قالدیلر علی الصباح بند باسر شاهی مقدس مجلس مشاوره اولندرق و یامه رفت رأی مجلس ایلدهنده نامه ایلدیلر الجینک ارسالی رأی کوروب در ساعت دیری بی نظیر با خبری احضار و رنامه، نفید و مختصر سرک تر قیله، ارسالی انامسار و امر اولوب دیر پردی بدی و مختصر ناله بر نامه فی تحریر ایلدیکه

* مضمون نامه شاه جهان هوشنگشاه برآی هندستان *

بنام خداوند ارض و سما * کریمست و روزی دهه و هفتا * خداوند مهر و خداوند ماه * خداوند ملک و خداوند جبه * خداوند مهر و خداوند ملر * خداوند نور و خداوند نار * و ثابیا بنام رسول کبریا جناب حضرت ادریس علیه السلام و ثالثا ابن خطیاب مستطاب از جناب جلالت مآب مکرمات الکفرت و المشرکین طالع اعاده دین مزعم اتوفی القراعین معقر تجان الخواقین سلطان الغزاة و المجاهدید شهنشاه فلک بارگاه و پادشاه کردون دستگاه خاقان بی اشتباه و هوشنگشاه بن سلیک ابن کیومرث بفرمان فرمای هندستان سز که رأی هندسکر انفس اولوب که بتوفیق الله تعالی روی جهاتی وجود مشرکین پاک و قلع و قمع ریشه اعدای دین و دفع و رفع بنج مخالف دین مبین و قطع سلسله بد کیش و ایدیزی اقدام و اهتمام ملوکانه در کار بوندی بی جهته لهذا سز اعلام اولوب که جناب سخی لاوت قوت دهنده دوستان با نبوت و روزی سان مار و مهر و ملخ و عنکبوت که بی آدمک لوازم ضروری سی ایچون آتشی خاق و ایجاد انشای ایلک سزانی خاقی یللوب نافله رده عبادت و طامعی اجرا و جناب خالق حقیقی فراموش ایلدینیز جهته و اوجه ذمت شاهانه را اولوب که سز روی راه ضلالت و کراهیدن راه راسته دلالت

(واستمالت)

واستمالت ایدلم بنا بران نامه و البیور ارسال قلندی شاید راه راسته کلوب دین بی بی یللوب قبول ایدم بهشت او رسا کر، معروف و اقرار و کراهیدن و ان کچر ایدکر فیها بنه عمال، هندستان سز که عهده کره حواله و تخت سلطنته اجلاس اولوب رسکر و الاهندستان ملک خالک و طیراغی بخینه و عتاده ریخته ایتنبیجه سساکن اولدم نامه تام و السلام دیوب دیر روشن ضمیر نامه به مضمون که ترقیم و تحریر و بایه سریر اعلامه تقدیم و تقریر ایلدی و هو شکشاه دخی نامه بدد الدالاه مهر ملوکانه رینه همور و انکی بر خاگی ارا سنده طو توب بهلوانزه خطبا ایدی سز دن قنیکر بونامه شاهانه ای آلوب ایللیک صورتیله هندستانه عربت و رأی هنده ایدمالله جوانی اخذ و کتور لسنی تهدد ایدر سسکر بیور دقلند در ساعت شیر پشته دلاوری و شجاعت و هزنی میدان نبرد و مبارزت صول جانبک اوست صندالی بهلوانیده ساکن اعنی قهطران اژدرها صفت برندن حرکت دعا و ثانی شاهانه فی لدی الاجرا خدمت ایللیکی ته ایدرله نامه فی دست هوشنگشاهدن اخذ و کوشه کلاه بهلوانیده محکم ایلدکر نصکره بنه هو شنشاه بهلوانی ای تخم قهطران فرخنده بنم اجرای ایللیکی قدر قنیکر و واقعیت و مراقت ایدر سکر بیور دیر بنه جانب چندن تانی صندالی بهلوانیده و تورن بهلوانی بنام بهسلار مسکر اسلام بهرام جبلی برندن صحرایوب مهر و مراقت و معیتکی دز مهده ایلدی و هوشنگشاه حقلنده ادمیه خیره بی زبان تکرار ایلدکر ایلدکر ندی و وزیر اصنف ضمیری مبارک را بنه اسباب سفر ایللیک تدارک کنی امر بیور و ب مبارک رأی دهی بالمر شهنشاهی ته ره اسباب سفر سفیر و تدارک مهمات ایلچی به مباشرت برله اوچگون تر فنده نیم مهم ایدرک حضور پادشاهه عرض و بیان ایلدکره شهنشاه جهان تماشا ای اسباب مذکور ایچون بهلوان جهان قهرمان ایلد برابر سوار و بر ریده قرار ایلدیلر و ایللیک اسبابدن ابتدا بشیور قدر چادر درنکار حضور شاهدن چکادی ملک اوقسنده یلک بشیور و اول و استمال ۴۸، سفری بهتقاب اندنصر که اولوب یلک سساکر و سپاه جهان ناییده و کوش کردون ناشنیده تجمعات

واقعه ایله کجی اندن صکره ایکی پهلوان نامدار و دلایران پر نه بات
 قهرمان و بهرام شکوه و شوکت ایله و عقلمند دخی ایکیک قدر مردان جکی
 شیر کیکلوب کجیلر بوکونا نادر کنن پادشاه جهان مسرور و اولوب مبارک
 رائج تحسین ایلی و هو شنگشاه اول تدارک و اسبابه نظر اندر ایکین بنه
 سر حلقه صیاران کر دنگشان حضور هو شنگشاهه کلوب و بعد الادی
 و اسام دما و شافطراتک میتند بونجی رجا و نیاز ایلدکه هو شنگشاه
 دخی مفرح اولوب و کر دنگشاه احسان رخصت پور دیلر کر دنگشان شیر
 پنجه اولوب ایکیز صیاران طراران ایله برابر الجینک عقیده و راه اولوب
 کتیلر و پادشاه ایله قهرماندخی و حیمه و بارگاهلرینه مودت و استراحت
 و جواب نامه منتظر اولدیلر * رفتی پهلوان جهان قهرمان * بالچکری
 هندو سستان اماراویان اخبار بویله وایت ایدر که چون قهرمان بالمر
 صاحبقران ایلیک ایله روانه دیار هندستان اولدی اول کون کیده کون حین
 عصر بدو مقام و اسامه خیمه و بارگاه بی بالیوب آرام و استراحت ایلدیلر
 و قهرمان بهرام ایله برابر کندو رینه مخصوص جین قوریلان چادره کیروب
 میش و مشرته مشغول اولور ایکن ناکاه خبر و غافلله آشکار اولدی
 مرنهنگ صیاران کر دنگشاه بارگاه داخل اولوب و کندیسی دخی چلی ایله
 برابر کید لسنک رخصت مژده سی کنوروب قهرمانه اظهار ایلدکه
 قهرمان کر دنگشاه کلستدن عذدن آمروری مینون و مسه و د اولوب
 یکیدن صحبت و مسرور و بشلوب اظهار مسرت ایلدیلر و اول کیمه وارد
 آرام ایلیوب ابرقی کون کونج نداسی مرتفع و خیمه و بارگاه بی یوکلدوب یوله
 دوشوب روانه اولدیلر اول کون دخی وقت عصر دینه بر مکان زیاده
 چادر لری قورب آرام ایلدیلر و بعد الدام بساط مشرقی بسط ایلدلر کیده
 سرهنگ صیاران کر دنگشان قهرمانک چادرینه دخول وایلوب کیدوب
 هندستانک احوالی بلیوب بر خبر کنور لسنی رخصت استیلا ایلی
 قهرماندخی رخصت و هر وجهه کندیسن محافظه املک ایچون نبد و تهدید
 ایلی کر دنگشان دخی چادر دن چاقوب اوزم ضرور به سی بولان اسباب
 صیاری جیلندو جاتاه قورب اردو و بارگاهنک امور محافظه سی شیر پنجه

(ناید)

تا کیدا تیسیم ایدر که یوله دوشوب بالکیز روانه شهر هندستان اولدی اول
 کیمه حین شفته کیکره برج و باروی شهر کورندی کر دنگشان دخی
 کنار شهره قریب اولدقده تبدیل جامه ایدر که عینا برسانل لسنی کیوب
 شهره داخل اولدی و مقتضای طبیعت صیاران بولندی اوزم کر دنگشاه دخی
 هر لسانه اشنا و هر کونه حیمه و مکر و قوس و ماهر لیدی شهره هنده داخل
 اولدقده هر طر فو لا شوب اسواق و بازار ده سیر و تشر چه مشغول اولدی
 چارسو بازاره و وصول ایلدی حالده کور دیکه چارسو باشنده بر مرصع
 صناعی قورلمش و اوزرنده بر شیطان واری عیار مکار او تور مش دور تا
 دورنده صیف صیاران دوز ناب اول شیطانک امرینه منتظر طور مشلر
 کر دنگشان بواسطه کور دیکه خفیه بر آدی نزد چارغوب بوضعی
 عیار یاه و توران او کیده عیار لری دوز صیف چارلین کیدر دیوسوال ایلدکه
 اول آدم سن غریبسن دیدی کر دنگشان اوت غریم یکی کادم و کیمسیدی
 بیام دیکه مالو آدم ایستد کیدر بولور توران فرمان فرمای هندستان رای هندلر دزد
 افسر نامنده دیار دیر و دیگر دخی عیار لری دیو کر دنگشاه جواب و یروب
 یانایلدی و کر دنگشان دخی آگاه اولدقده دزد افسری او چیدالو لک اوزره
 اعاده و دزد افسرک او کیده کلوب دینجی میننده برشی استدکده دزد
 افسر کر دنگشانک کوزلی نه باقوب جاسوس اولدقده شریده دوشوب
 یات چشم تر بایوس خنده شریف سنی و با افریتم او پریداست
 کیمار منانی و محبت و تقوی و پروتلی دیو کر دنگشاه خطاب
 ایلدکه کر دنگشان ایلو کلوب سن کیمک دیو دزد افسر صور دقده
 کر دنگشان اندیکه بن برضیم و تو کون شهره داخل اولدم دیو جواب
 ویردی دزد افسر کر دنگشانک اندن طلوتوب و باقوب اوزرنده کی اسبابی
 چه تار دقده جانیسی یارایسی ظاهره چقیدی بره طارتون دیو عیار لری ماهر
 ایادی و عیار لری دخی کر دنگشانک اوزرینا و شوشو بانی و باغنی بیلوب
 ملور دیار دزد افسر دخی اول میدانده کر دنگشاه اشکینده چکوب
 دکنایه دیوسو بلادی در ساعت بر قوت و قو دکنایه حاضر ایلدیلر و دزد افسر
 کیده ایله کر دنگشاه منسرا املک بشلوب طوغری سوله سن کیم

(قهرمان)

(۴)

طرفین در دافسر عیار کردنشانی حضور شاهد کتورک ایچون
خانه سینه کلوب همان باب خاندن کورند که عیالی خانک اشارتیه
جاریه در دافسرک باشند و شوشوب ویرمانه بار دکنکی خانم دخی اند دکنک
الوب ضرب دکنسک ایله بره آیدی انصافسز ققرا دایلیسک قزینی
استرسن بنم میو بانم ندرکه بنم آوزر عه ناهل اندرسک دیوب میزجه
دکنک ایله در دافسری ضرب ایلمدی و دز دافسر ایسه ماده دن بی خبر
فریاده باشلوب بره خانم بنم بر قیاحتم یوقدر و ناهل ندر دیو بالواردی
خانم دخی اوت ظالم ناهلی نیاز میسک فقر ادیلنجی قزی و برمد لکچون
کتوروب حبس انمشینک بن افی قور تاردم و کندیسی دخی پوشهردن
نقل مکان ایلمی ایچونده خبر اهرانی و برمد الحال کیت قزینی آل دیدکه
دزد افسر امان خانم نه ایتدک دشمنی نه ایچون تخلیه ایلدک اول عیار
دیلنجی کلدی رأی هتدک دشمنی هوشکشنا عیار ایلمدی احوالی
عیالنه سوله دکه خانم دخی ایتدیکمی انصالدن منفعل اولدی و دزد
افسر دخی افقی سر کوفته کبی پنهان اولوب مفید اولدی عاقبت کلوب
احوالی شاهد عرض ایلمدی و شاهد دخی کردنشانی عیار لکندن تعجب
ایدرک نیه ارا یوب بولسی ایچون دزد افسره امر پیوردی دزد افسر
دخی حضور شاهدن منفلا چیقوب عیارلرله کردنشانی بولق اوزره
طو لیمه باشلیدلر و بونلر فدن کردنشانی عیار دز دافسرك خانه سسندن
چینه قدقه دره ایت بر کوشیمه سیک یارب نه تبدیل لباس ایدرک زنگین
کوروشلی بر تیارک اساسنی کیوب چارشویه ادخال و بر جواهر چینگ
دکانه کلوب ایچو هرات کوزل و اعلا طاشل واری دیو صور دقه
دکان صاحب باقوب بر منکبر و متبر تباری کور دکه دکاندن صیور ایوب
بردر کتور اقدم سزه لایق اولان اعلا چو هرات و کوزل طاشل بولور
دیو کالی احترام ایله دکانه کردنشانی اوتوردوب و رعایت کلی ایدرک
بعده اعلا و قیناو چو هرات و لاس و یاقوت و زمرد و زبرجد طاشلری
کتوروب کردنشانی انان الله ویروب کندیسی دیگر طاشلاری میچوب
ویرمکه شمول ایکن کردنشانی عیار اول الدینی چو هرات و طاشلاری

طوخریسی سولیمه اندن قور تارسن دیوب کردنشانی ضرب ایلمدی
و کردنشانی کور دیکه بر ظالم و انصافسز عیار در سرینی کتم میچوب اوت
پادشاه جهان هوشکشناک انجیسی قطران ایله برابر کلدیم و عیارلر دتم
و کلوب شهر دن بر خبر آلوب قهطراتی اخطار ایدم دیدکه دز دافسر
ضربندن ال چکوب و کردنشانی الوب خانه سسند کتوروب براتنده
زندانه در نچیر ایلمدی و کندیسی رأی هنده خبر ویرمانه ایچون سیرانه وانه
اولدی اما اول قشکه کردنشانی کتوروب خانه سسند در بند ایلمدی دز دافسرك
عیالی خانه ده بوق ایلمی جامه کتمدی و بر طرفدن ایلمی هوشکشناک
رأی هندی خیر ایلدک رنده در ساعت امر ایلمدی وزیر ایله بر قیاحتم و کلا
استقبال عنوانیه شهر دن چقدیلر و استقبال ایچون چقان وزیر دلفسركه
دزد افسر عیار رایه دخول ایلوب کردنشانی احوالی کا کان عرض
و افاده ایلمدی و رأی دخی بوسوزدن چوق مسرور و دزد افسرك دقت
و اقدامه آفرین ایده رک کردنشانی احضارینی امر ایلمدی و اما بونلر فدن
کردنشانی زندانه میچوس اولندقه زندانه فریاد و فغانه باشلیدی و دزد
افسرك عیالی جامدن کلوب بوافغان و فریادی اشتدکه تعجب ایلمدی
وزندان قیوسنه کلوب سن کیسن دیو سوال ایلدکه و کردنشانی
دخی دزد افسرك حرمی اولدینی درک ایدرک ایتدی امان ای خانم
اندم بنم امدادیمه یتش وینی معاونت ایله بن بر ققرا دایلیس بر آدم
و فلان عیالک ساکنلر دتم فقط بنم بر کوزل و رعنا قزم واردر نلم
نرده دز دافسر آتی کور شده عاشقی اولش و بر قیاحتم دفعه دندن استش
و بندی و بره دیو جوب و برمش ایسمه انان ایچون غنیمت ایدرک بونلر
بنی زور ایله چاغروب و باغلیوب و چو قجه ضرب ایلدن انصافسز بورهاده
میچوس ایلمی دیدکه ارتقی بو خبر وحشت اتردن دیاده عیال دزد
افسر تیره و تارک اولوب در ساعت بند کراتی کردنشانی کردندن
چقاروب و میچوسدن تخلیه برله او جته بر یوز قدر التون قیوب آل بونی
خر جراه ایله ده بونلر کتده طوره بره کیت دیدکه کردنشانی
خانک دامننی بوس ایدرک کذبایدی کریان ایله میچوب کندی بری
(طرفدن)

عبارتی اعیانه دکنشیروب برلینه تقلید جواهر و طاش قیوب بونلایو
دکل دیوینه مجوهرتی یاهو بردی ماحصل بیشمار طاش و جواهری تبدیل
اندکنشکره رفع ظن ایچون برقیتمو طاش اشرا ایدرک اورادقن قاقوب
چارشویی طولانیجه بشلقدقه اول اتاده دزد افسر عیاره راست کلدراک
دزد افسر بوله بر بازرقانی کوردکنده دزد عیساراقی مهارتله شهبه
لایوب یاتنه کادی سرکیم او اورسکر دیاکنده کوزیک کوریه روی کیم
اولدیمقی تجار آغاسهراب اولدیمقی بیلیور میسن دیکده دزد افسر منفعل
اولدی ایسده بند اندفاع شبه ایچون سزک منازه کز و دکانکز نروددر
دیو سوال ایلمکنده بزم او طله خانده دیو جواب ویردی یسده دزد افسر
سواله مصر اوله رقی سزده اعلا امتعه بولنورعی دیدی کزدکنشان
ایندی اوت بنده اولان امتعه هیچ بریده بولنور او یله ایسه بزم ادغری
الده بکار قاج پارچه امتعه کزدن کوزیک دیکده کزدکنشان بوق دیموب
بسر و چشم دیو دزد افسرک عبارتی بریخی بره اولاشد قارنده فراری قصد
ولکن خان ترده اولدیمقی تیزدی بریخی بره اولاشد قارنده فراری قصد
الطشیدی قضیه کیدرکن او کارنده برخان کورندی کزدکنشان دخی بی
محباباً خانده دخول ایدرک او زاقندن اعلا تجار او طله نندن بریخی کوزدوب
و ققلنه کوره برکلید کزدن چقاروب او طله قریب اولدقز زده ققلنی
آچوب او طله کوردی و اول او طله انواع تحف و عجایب امتعلی
کوردی دزد افسرک ادبی اول دکان و امتعلی کوردکده سراسیمه
قالدی و کزدکنشان ایسه خانقا و خفیه دتردی ماحصل دزد افسرک
ادیمقی اشراز و احضار ایلله بریخی بریخی نالمرز یایپ زبر
بو قیقه دخی اول عیاره ویریه ب پاشکش صوم تیشه کوزیک
و اول عیاری دفع ایلمکنشکره او وراده بولنان نفیس امتعه لری اوب
تقود موجوده هر نه وار ایدی طوبیوب او طله دین چقدی و یند ققلنی
اوروب غالب اولدی کابوب کوشده اناری مستقیوب بنه بریشقه هیته
کیدری اما اول طرافندن دزد افسر و رود امتعه به منتظر ایکن ناکاه بر
مجوهرتی فریاد و قتلانه کابوب دزد افسرک یاتنه لاهنی برملوروب بره
عیار بادشاهک سزی محافله چارسو و اسواق ایچون مأمور ایلیش

(اینان)

ایک روز درویش سارق ثوب کوزیک اویکسده بنم جواهر و طاش لری
تبدیل ایسون لایقیدر دیو طوغری سرای پادشاهی به غام ایکن دزد
افسراقی چاقروب بافرمه هر نه مالک کتمش ایسه بندن ال دیوتسکین
ایلدی بر مارقدن دخی بر بازرقان یند داد و بیداد ایله پیدا و کندیسی
خانکه غلطان ایدرک بنم خانده اولان او طله می آچوب خیلجه مال و اشیا
و توددی کتور مشار دیدی شکایتی اتاسنده دزد افسرک عیاری
اوج بو قیقه ایله او زاقندن پیدا و بازرقان دخی بو غیچد لری کوردکده وای
بو بنم ملادر و سارق سن ایلیش سین دیو دزد افسرک خطاب و صیغیر اوب
عیار دن بو غیچه لری آلوب طوغری رایک سراینه عریعت ایلدی نه دزد
افسراقی دخی کورو چو یروب حقیقتی پان ایله تسلی ویردی فقط
دزد افسر غم و غصه دن صورت بیجان کی اولوب سراسیمه و متحیر
قالدی و در ساحت شهرک طشر مسنده بولاروزینه عیار و آدمی کوردوب
هر کی کور ایسه کزدوب کتور مسنی قیبه و امر ایلدی و کندیسی
دخی شهری طوشیمه باشلادی و کزدکنشان ایسه برکوشده صافلوب
فرستی بکار دی اهابو طرفدن رای هندک و زیرو اسراسی استقبال قهران
ایچون شهر دن چیتوب اردوی قهرانه قریب اولدیلر و قهران دخی
وزیرک استقبالنندن خیر اولدقه امر ایلدی بهرام جلی و زری لدی
الاستقبال بارکاهه داخل ایدر دی وزیر دخی قهرانک بارکاه و شوکتی
کوردکده عقلی زائل یلدی برالجینک بارکاهی بوله اولور سه بادشاهنک
عنبدی نه کوزیک دیو متعجب قالدی و قهران دخی و زری اکرام
و احترام ایله او تورود عیش و صیغه مشغول اولدیلر و اول کیمه کیف
و ایلاد ایله کیزوب علی الصباح قهران یالیزاته بنوب و ایکوز قدر
غلامی برام آلوب اردوی بهرام جلی به تسلیم و کندیسی شهر هنده نامز
اولدی جین عصرده شهره دخیل و وزیرک خانده مسافر قالدی و لکیمه
قهران وزیرک قوناغده قالوب برقی کون قوشاق و قنده رایک امریله
سرای ترین و ترتیب و هر کوزیک آرایش و آیین و یروب قهران مطلوب
اولدقه قهران دخی کال و کت و قار ایله سوارو عیاران دکانده احضار

و مع اوز سرسرایه قریب اولدقلنده وزیر قهطرانک آتندن اغنی اشارت
ایلدی ایسه قهطران قولاق و بریوب سوارای داخل سراساهی اوردی
و مجلس اولطه سینه قریب اولوب آتندن ایندی در ساحت عیاران آتی
طوبوب و مهابتایله اولطه کیردی و بر مجلس تزیین و لیش و بارگاه کوروب
صنوبر مجلسده رأی هندی بر تخت مرصعه قرار اولمش و صاغ و صولنده
پهلوانان صندالی نرنگار لنده اقامه کلاوز و زور کس بر لور و بنده و طوروب
عیاران صف صف و زلمش کوردی فقط انچه و کیرد کده کندینه او توره جق
بر کور میکنندن غایت غضب و قهر چه صدر مجلسه دیور یور یارک
صاغ طرفنده او توران پهلوانه خطابا آرد جق فالقده نامتک جوابی آرد
کیدیم دیکده اول پهلوان بو سوزدن متغیر و بو مجلسده بندن انافسی
بولدنی دیزو قهطران عتاب ایلد کده همان قهطران بلامان کرکندن
کر فتنه نرندن قالدیرو بباشنده بر مشت ضرب ایلد کده مغزی اغرنندن چیتوب
بی جان اولدی دیکر پهلوان و وزیران مجلس متنبه اولوب سرسم قالدیلر
یس وزیر ایندی که ای پهلوان بادشاهلارک حضور نده اوله ادبیز لال اولوری
دیکده قهطران ایندی که ادبیز لال سزدن صادر اولدی اول سن بزم
مجلسه کلنک احتقامدن ماعده نه ادبیز لال کوردک ثابا بر لپچی بریره
کندیکی حالد اکا و توره جق مکان کوز سز لری دیوبی پرو اول اول مرده
پهلوانک برنده او توروب قلمنی دیزلینه قودی بادشاه هند بو حرکتدن
تخییل اولوب سکوت ایلدی بعده نامدی استکار نده ایندی بو بر پیر
شهنشاهک نامه سیر بر طبق التون تار و اولنجده نامدی و برهم دیو قهطران
جواب و بردی علاج دفع ایلا ایچون اسرار لوب بر طبق زر خالص
کتوروب نامده تار ایلدک نده بنقه کوردیلر که کوردکشان عیار برجه
کی آشکار و مرغ طمکار کی آتولری بر بر دوشیرو چانسانه
قودی قهطران کوردکشان کوردکده بی نهامه مسرو اولدی قهقهه ایله
خندان و نامدی چیقاروب رأی هنده و بردی و رأی هند دخی وزیرک
الته و بریوب صدای بلندایله قرانتا و لوب مضمو و نده خیر و اکا اولدقلنده
رأی در غضب اولوب نامدی باره ایلی استی ایسه قهطران شمیر برانی

(چکوب)

چکوب و برندن صبر ایوب وزیرک آتندن نامدی آلدی حوام ندرید کده
جوابک میدان مرکده شمیردر دیلار تهلران دخی مجلسدن چیتوب
آتند سوار و درو براد اولدی و کوردکشان عیار دخی رکابنده ملحق زنان
و زاری کنان روانه اولدی بو طرفدن دزدانفسر ایلی بی سیرانکجه کلشدی
رکاب الپچیده کوردکشان کوردکده اغنی کی بی جان و انکشت حیرتی
بردهان اولدی و اغنی آچوب اقردی انکجه بیله جرات و جسارتی
قالدی فقط قلدندن باق باشنه ندلی کتوردم دوز خاطرینه خطور ایلدی
القصد قهطران شهردن چیتوب نه اردوگاهنه کادی و اولکجه دخی اول
مکانده فالوب ابرقی کون صبا حاین کوچ نداسی او نشباه قریب و نزول ایلدوب
او لوب یوله روبراه اولدیلر و بارگاه کوان اشتباه قریب و نزول ایلدوب
حال و کینینسن شوکشانم شیرز اکا ایستک نده هوشکشان بر غضب
اولوب سر ساسنه سیرتوج نداسی سرتوج و نه اگر در ابدال دخی و وج
دریا کچی اول یردن حرکت و در نهاده دشت سندی اولدیلر و بر
فاچکونقند کرم رأی هنده خبر و بر دیکر که بو سکون هوشکشان
دشت و صبرای سندی به واصل اولور رأی هند بو خبری اینتد کده
وزار سته خطابا هوشکشانک عسا کرینی سیرانکجه چقالم دیدی پس رأی
هند و کلا و وزرا و اعیان حضرت و ارکان دولت ایله برابر شهردن
چیتوب بر تپه ده سیر عسا کر ایچون طوردیلر ناکه کوردیلر که طرف
پایاندن بر کرد و عیار آشکارا اولوب بر از قریب اولدقده در تیز علم که
در تیز یک عسا کرک علامتی ایلی ظاهر اولدی و او کارنده بر پهلوان
مرصع پوش قوی هیکل و بهادر سمندر اواره سوار و کال و قارایله کلوب
اول صحرای عظیمک بر جای زیبا و خوش آب و هوا سنده بارگاه شهنشاهی بی
بر با و چادر لری قوروب آرام ایلدیلر رأی هندی اول مرصع پوشی
جاسوسلردن صور دقده پشرو اردوی اسلام و سه سالار عسا کر
هوشکشانه برام جیلیدر دیوانده ایندکری اناده جانب صبراندن بر کرد
و عیار و بر تیز و طریاق پیدا و قریب اولدقده بشیرو علم که بشیرو یک
عسا کر دنان ایلی عودار اولوب ایلدی و بر کستوان و خنجان پوش و کال

توران شاه و فرنگستان قرالی هشام و شاه مصر داود شاه چاهسی رای
 هند که بجا میسند عقده کشای مشاور ره جنگ و محاربه و مدبراه و مرغوا و جاده
 اولدیار فقط کیوان شاه نامی که هوشتکشاهاک حرمی دلشادان و نالو بدوری
 ابدی رای هند که عنده معتبر و وزیری و قاضی و رعایت و حرمت
 و هر مصیقت و اموردن آتاک ایله مشاوره اندزدی حین مشاوره لرند
 رای هند خطایا کیوان شاه اندیکه پادشاه و هوشتکشاهاک که درنگشان نامند
 بر عیار طراری و اردر که کوزدن سرمد چالار دینله بی اشتباهدر و دزدی که
 نسیم را بدزد و وزیر کلیم را بدزد و بدزدی که پرو بی بخوانند و قوافی
 را بدزد و قسواسجه پادشاهم اول افاده ایلدیکم که درنگشان عیاریم
 باشم چون بلا و مصیقت کوزردی اندن غافل اولمق عین خطا و بعض
 غلطدر دیو که درنگشانی چون مدح ایرادی رای هند غصب مستولی
 اولمق کیوان شاه اندیکه دهاسن عیاری کور مامشین مکریم عیارم
 دزد انفری نیند اینجور سن دیدی کیوان شاه جواب و پردیکه سنک
 عیارک دزد افسر عیار لغی اولسیدی که درنگشان انک باشم اقلدر
 بالار کوزمزدی پس رای هند اندیکه ای کیوان شاه قور قورم که درنگشانی
 مغلوب و مقید اسکاتسایم ایدم در دیوب در ساعت اولدخی او و محاربه
 آمده اولوب و جمیع وزرا و کلا ایله خیالیه بزوب انشکه میه روانه
 اولدیلر و کاکوب انشکه دست برسند مقابل انشده طور و پد
 السجد علی النار رای هند تاجنی چیقاروب و ایتدیکه ای بنم معبودم
 نور و نارو ای اتش پادشاه ایرانیان جمیع سپاه و عساکر ایله جنگ
 و جندال اینون اوزر یغره کاش و بنم ایله محاربه سی و اردر انک ایله غوغای
 ایدم و یاخود صلیحی ایدم دیدیکه باعث شورش و جهان دشمن دین
 ایمان آدمیان مردود و مدمون و مرجوم کرده جناب خالق انس و جان
 ایلمس این میان انشدین سسای غل و عشق مریع ایدر و ایتدیکه ای بنم خاص
 سطر و دن و صنادیق غل و قار و مدنا و لایه رای هند هوشتکشاهاک نه اولیور انک
 ایله صلیح ایدم سنک انشده سکا اندن و رخصت مردم و هوشتکشاهاک اوزر یغره
 غالب و مستولی قیلدیکه اتی مغلوب و بزوب ایدم سن و دزد افسر عیاریم

شوکت و جلالت ایله بر پهلوان و بهادر باهوش کلوب اولدخی توریلان
 چادر لی نه آرام ایلدیلر رای دخی بو پهلوانی صورت قلندمه بو هنده کان
 و نام شجاعتی قهر اندر دیوانه سی و انشده پنه چولدن بر غبار ظاهر
 و بشیور عسکه بشیور بیک عسکر که علائقی ابدی بدیدار و اوکارند
 عجایب بر جانور بحری به سوار و جانور که درت کوزی وار شویله که
 اوزا قندن آتش سوزان کی که رخشان و اوزر ندمه کی پهلوان دخی بر قوی قامت
 و شیر زیان کی بر صلابت کثرت هایت ایله کاکوب چادر لی نه اسکان ایلدیلر
 رای هند بو پهلوانی کور دکه علقانی شامیروب و بر خوف و خشیت
 حاصل ایدم رک مخبرانه کیم اولدینی صورتی جاسوس سار دخی
 بو هوشتکشاهاک پهلوان پای نخنی و پرو رده زمره دیوان بهادر قابل
 و شهزاده کامل و عاقل قهرمان قاندر دیوانه و بیان اندیکه ندمه بیان
 طرفدن بر کرد و عیار کور ندی سکر یوز که عسکر یوز بیک عسکر که علائقی
 ابدی آشکار و ابتدا ایکی بیک نفر صف که توز و طیراغی اسکان اینچون
 قوت و قلندمه بر طولوم هوشتکشاهاک بو ندمه سوسر بر دی و اندر دندسکر
 اوچیک نفر چار و بیک که راهی سیور لر دی و اندر دندسکر و بشیک نفر
 یولر که طاشلیغی قالدیر لر دی و اندر دندسکر آتدیک غلام سرو اندام به
 رخسار لر ندمه بر شیشه کلاب را یحه می دماغ شاهی به کیف و برمه اینچون
 یولرده زینان ایدر لر دی بونلر که تقییل زده اون ایکی بیک عیار طراری
 صاحب قنطوره و زنگ جنیر کی بازی کنان و معانی زلف و اندر دندسکر
 و کلا و وزرا و ارکان دولت بالاییه ذر نکار و مقبلر ندمه بر پادشاه کردون
 بار که و بر شه نشاه انجم سپاه مستغرق اسلمه جنگ اولش کال عظمت
 و اجلال ایله اردوگاهه قریب و جمیع سپاه و پهلوانا را استقبال شاهی اینچون
 قوشوب هوشتکشاهاک شوکت و قارایله بارگاهه کتور دیار رای هند دخی
 بوسالی کور دیکه متعجب غلام و قاری و بر حشمت ظاهر ایدم ده نوب
 نده شهر هنده کیروب علی السهر اولدخی کال جلالت و به ایتدیکه تیرین
 مجلس و بارگاه ایدر جمیع شاهلر و سرورلر و هوشتکشاهاک اندن فرار
 ایدن بلخ شاهی کیوان شاه و شاه سمرقند خاور شاه و تاتار شاه و خاقان چین
 (توران)

دخی کر دنگشان عیار اوزرینه فامر ایلمم ددی رای هند و بیج
وزرا و اعیان حضرت آتشیدن بوجوابی اشتد کلرند بر دخی
مجدد المهرک مسرور و مفرح دنوب بارگاه شاهیده جمع اولدیار
ورای دخی تخت سیلایتده ایلمم ایلممدر ساهت اجته ام ایلمم
ایچون تخت تصریفده بولسان بلاد ولایتله نامدلی تغییر و ترقیم ایله
ترسیل الیمپاره تسلیم ایلمم من چاه عمان اطرافار نیک شهنشاهی
اسفندیار شاهه برنامه ارسال ایلمم و اول اسفندیارک برادری کهال
نمانده برپساز قوی هیکل رایک یاننده ایلمم و هر ساعت غرور ایله
رای استمالت ایدردی و هو شکشاهک عساکر و غوغاسنی بکا حواله
ایله بن انلرک جوابنی ویریم دیردی و رای هندک دخی سرو خرامان
نماندم شیع و دلیر و دایر محبوبه و یکانده افاق و نادره دوران برقری
وارایمکنکه برچانه دایران و برمشوه دایرانسیه بک فوج عساکری
معدوم و مفقود ایلدر دی و اول سرو خرامان بوقمه دن بی خبرو
کوه اجرده پیری رایک امریله محافظه ممالک هندستانه مأمور ایلمم
رای هند دخیترینه دخی برامرنامه یازوب کلسنی اشعار ایلمم و سالف
الذکر اسفندیار دخی سرو خرامانک سنوخته و اشفته عاشقی ایلمم
برقاج دفعه پرستار آتش امش سرو خرامان قبول ایلمم میدان
مبارزته بنی مغلوب ایلدر ایلمم تزوج ایلدرم دیو جواب و برمشدی
ماحصل اطراف و اکنافه نامدلی ارسال و کندیسنی دخی عساکر بشمار
ایله اول کیمه شهر هنددن چیقوب مقابل اردوی هوشکشاهاده خیمه
و بارگاهی قوروب چادر و اساس حربی الماده و حاضر ایلدرک طلایه
و یونیمچی ی اطراف اردویه ارسال و تاکیماً تیدایلمم و دزدانفر
عیاری چاغروب اندیکه ای عیار بوکیمه صحر دنگشانی مغلوب
و مجبوسا و یاخود هوشکشاها می مقیوداً سندن استرم دید کده
دزدانفر دخی سیمما و طاعة دیوب چادر دن چقدی خلیفسی شکار کر
نام بر عیار ایله برابر اسباب عیاری و آتوب اردوی و هوشکشاهاه عیانت
ایلمم و لصف ایلممده هوشکشاها نار دوسنه قریب و فرصتی بکایوب
(برکوشده)

برکوشده شغنی اولدیار و برو طرفدن دخی کر دنگشان عیار اردوی
هندیار بر شکار ایلمم آرزوسیه چادر دن چیقوب شیرینجه ایله بار
هندیارک اردو سندر وانه اولدیار و اردو لر بنده قینا و لنگار ندنه نوبیلرینی
آتش سوزان کبی اوروب هر قدر اقدام ایلمم بر فرست بولمقلر دن
دزدانفر عیارک چادرینه فالدیار باقدیلر که دزدانفر چادر ندنه بوقدر اردوی
اسلامه کندیکتی درک لرله سرایا غود و ایدم و لنگار دویله اعاده ایلدی و امارو
طرفدن دزدانفر عیار خلیفسی شکار کر ایله برابر برکوشده شغنی
و بر ساعته نصف کره کر دنگشان عیارک چادر نه کیدوب کر دنگشان عیاری
کور مکار دن مطنین القلوب اوله برق هوشکشاهاک چادرینه کلیدلر *
نوبیلر کور دیلر که بعضی خوابه و ار مش و بعضی دخت خوابه طایمیش
خفیا فرصت بوایوب برکوشده چادره کیر دیار کور دیلر که هوشکشاها
کمال شوکت و اجلال ایله تخت زو ننگار ده خواب نوشین و راحت و ار مش
ایتما و جودینه بر ضرر طوفانی ایستیلر ایلممده کر دنگشان دن قوروقوب
بلایا خیر هوشکشاها می مدهوش و دزدانفر موزینه آلوب چادر دن
چیقوب سردیار ویر امار و دیار و قوروقوب جاده دن کیده بوب طالع طرفند
یور دیلر قضا طالعک دامننه تشدکار ندنه بو طرفدن کر دنگشان عیارک
حین عور ندنه دامن طاعنه ایکی نقرک قرائن کوروب شیرینجه ایله
شهادتوب عقبلرینه کایوب باقلشیلر کور دیلر که دزدانفر عیار دود و موزند
برخی وارد و رفاقتده بولان شکار کره دیر که ابو اولدی اردوده
کر دنگشان بوق ایلمی شاید موجود اولسیدی بز هوشکشاها می دستگیر
ایتمزک دیو کر دنگشان بو سوزی استماع ایلممده کوزلری قراروب
بمی حرامزاده لر کر دنگشان هیچ غائب اولور می دیوب بولک اوزرینی
طلوتوب دزدانفر جه نلایلر دزدانفر بواحوالی کور دکنده سرسم
و سرایا بولوب همان هوشکشاها می بره اوروب فرار ایلمم و شکار کر
عیار هند او رده سی طرفند فرار ایلمم دزدانفر دخی طالع طرفنه طایمیش
کر دنگشان کایوب باقلایر که کتور دنگاری پادشاه جهان هوشکشاها امش
مخیر اولوب انلره راست کلرک تصادف اندیکتی بر بولک نعمت یلوب

جناب حقد اجرای تشکر ایلدیر پس پادشاهی آلوب ودوشوندیلر که
شکار کر اردو طرفه کندی شاید رای هنده خبر ویروده بوظلام ایلده
اوزیرزه عسا کرسوق ایلر سه حالز یان اولور طاعنک دامنده بر مغاره
کور دیار همان هوشکشاها اول مغاره که کوروب آتش یا قوب پادشاهی
هوشیار ایلدیرو هوشکشاها دخی کوزلرینی آچوب کندیسینی بر عجبای برده
بولوب یانده کردنکشان اله شیرنجدی کوردی متعجب اولوب احوال
کردنکشانن صور دقده کردنکشان بعد اجرای روامم دعاو ثنائتیکه
پادشاهم بن بر تحصیل شکار ایچون اردوی هندستانه کیدوب اردود
موجود بونمیدنندن رای هندک عیاری دزد افسر کلوب و نو پنجیلری
غافل ایلرک سزی مدهوش و اوموزلرینه بندیر و بار دلولینه کیدرکن
بولده اصابتا راست کلدیم وسزی قور تاریم دیدکده هوشکشاها مسرور
اولوب کردنکشانن مظهر الثقات و نوازشات ایلرک تحسین و آفرین
ایلدی پس کردنکشان ایتیکه پاشاهم دزد افسرک خلیفه سی شکار کر
عیار کیدوب رای هنده خبر ویروب او وزیره دشمن کلرندن اول بن کیدوب
بر قاج پهلوانی آلوب کسوریم دیدکده مرخص اولوب هوشنک شاهی
اول منار دهر پنجه نیک یانده بر اغوب کندیسینی اردو طرفه کلدی مابو طرفدن
هوشکشاهاک حر می دلشاد خاتون اله اهل حرم خوابدن پیدار اولوب
هوشکشاها غائب کوروب فریاد و فغانه پاشلیوب در ساعت عسا کره
خبر ویر مکسزین دلشاد خاتون اله دیگر اهل حرم و جاریه لی بش بوزه
قریب لباس مر دانه بی کوب مکمل و مسلح نقاب پوش اوله برق بر روهواره
سوار و رونهاده اردوی هندستان اولوب اتائی راهده کردنکشان
کور دیکه اردوی اسلامدن بش یوز قدر اتلو چیقوب هنداروسی طرفدن
کیدور لی شخون عسا کراسلام ایچون اول اتلولی هندلی ظن ایلرک
بر کوشیده معنی اوائلی ایستد کده خاتون کردنکشانک قراقطنی کوروب
بره حرامزاده نریمه کیدور سن دیو بر نر و اوردی کردنکشان دخی دلشاد
خاتونک صدا سندن پلوب او کلرینه چقدی دلشاد خاتون کردنکشانن
کور دیکده مسرور اوله برق هوشکشاها صورتی و کردنکشان دخی چله

(حال)

حال و احوالی نقل ایلده کده هوشکشاهاک مغاره دده اولدیننی بیان ایلدی دلشاد
خاتون دخی سر سیرامغار طرفه کندی فقط کردنکشان کندی کندینه ایتیکه
شاید هندار دوشندن عسا کر کاورایسه بوخاتونلر اندندن نکاورایوسمی بودر که
پهلوانلری دخی خبر و احوال دن اکاه ایدیم دیوار دیو کلدیرک پهلوان
جهان قهر مانک چادریشه داخل و خواب را خندن اول پهلوان بی نظیر
پیدار و کیفیاتی عرش و اظهار ایلدکده دریای غضب قهرمانه ووج زن
اولوب در ساعت برندن صجیرایوب غرق آهن و یوز لاد برله جانور مسوار
وتنها کردنکشان اله مغاره و انه مغاره مذکور ده داخل اولدیرو اما اول طرفدن
کردنکشان عیار دن فرار ایلر شکار کر عیار کندیسینی اردوی هندیه قشدر ووب
رای هندک حضورینه کیدوب ماجرای من اول الی آخره بیان و رای
هندی حقیقه اتدن اکاه ایلدی رای دخی بو کیفیاتی اشدکده در ساعت
کیوان شام اله مسرورالین کوان نامی کوان و اوان اله شامده هوشکشاها
کرفت ایتک ایچون کمدیردی زبیر طرفان هوشکشاهاک حر می دلشاد
خاتون دیگر اهل حرم ایلده بر ایلر طالع طرفه روزانه اولدقارنده قضا بونده
هند عسا کرینه دوچار اولدیرن و اورداد قلاق فریقین واقع اولوب کیوان
شاه دخی کال فرا ستندن اول سپاهی کوروب سردار لری لعل بوش
کور دیکه کندی دخی دلشاد خاتون اولدیننی در ایلدیرک طاعنک
دیگر جانبی حفاظه ایدیم بهسانه سیله بر قاج پاک قهر اله کیری چکلدی
و کمال بد فعال دخی دلشاد خاتونک اوزرینه هجوم و دائره قتال وجدالی
مرتفع ایدمورک مشغول حرب اولدیار دلشاد خاتون دخی هر طرفدن
جنگ دایره اله ایدمورک آتش شمشیر اله خرمین عمر دشمنی احراق ایلدی
آخر الامر هند اولر اکثر قریب جوتله دلشاد خاتونه ضعف کلوب عزیمتی نیت
ایلدکارنده علی النظاره بلای نا کپهان و قضای آسمان کپی قهرمان ابریشوب
اول لیل غلام و شب تلر یکده بر چنک و شمار به و کیر دار عسکری کور دیکه
احوالی کردنکشانن سوال ایدمورک کردنکشان دخی دلشاد خاتون اولوب
هند اولر اله عمار به ده اولدینن بیان ایلدی قهرمان دخی کردنکشانن
بونی کوشتر اولدقده بی تاب اوله برق همان اورادن بر نرزه رعد و صیحه

صافه واری مرتفع ایلدیکه ایکی سیاه مضطرب و سراسیمه اولوب
 چکدن کیر و چکادیار و قهرمان بلالمان هندلولو ایچه دوشوب عموینی
 انه آلوب و ضرب عود ایله بش التی قهری خاکله یکسان و بر حمله
 ایله اوتوز قرق قهری بیجان ایلردی و کمال ایلسه قهرمانک کلمسندن خیر
 اولدقمه حیت غیره کلوب مقابل قهرمانه کلدی و اسلحه جنگ ایلله قهرمانک
 اوزرینه هجوم ایلدیک قهرمان دخی بر قوی هیکل بهادری کوردکمه
 هیکلندن متعجب اولوب اول حین تیار بده سن کیم دیو صور دقده
 غوغاده اسم بازار لئی اوزلردیو کمال جواب و بر مسیله برابر شمشیر آبداری
 خلافتدن چقاروب وزور بازو ایله حواله فرق قهرمان ایلدی قهرمان
 دخی حریفدن بوجوابی ایشندکده دریای غضبی جوشه کلوب پنجه مارسلان
 کی دراز و روی هواند کمال بی کالک سر پنجه سنی قبضه شمشیری ایلله
 طوبوب کمال دخی قهرمانه ایلده ایلده استیانی ایلرسن دیدی قهرمانک
 غضبی مضاعف اوله برق بهی حرامزاده شمشیرینی صبیق طورت دیوب
 همان زور قوت ایلله کمالک پنجه لرینی بدقوب شوبله که پنجه لریندن
 فان چقندی و شمشیرینی جبراً و قهر آلدنن چقاروب بر طرفه تاپ ایلدی
 و غنم نامنده تیغ خون آتاشنی نیامدن چکوب کمال اوزرینه جه ایلدی
 و کمال دخی سیرینی آلوب زیر سیرده نهان اولدی قهرمان قادر قهر ایلله
 سیرنه شوبله بر شمشیر ضرب ایلدیکه اوله قیل قولاندن معرول و منسوخ
 سیر کمالی یاش بیکر کی ایکی پارچه ایلده ک خود کماله قریب و معقرنده
 دخی طور میوب خود ونیم خودی باره و کمالی بیچاره برله زور شمشیر
 کردنه واروب اندن دخی طور میوب سینه کماله مقام و اندن دخی نقل
 بکالان ایلده ک کوبکنه آرام آندخی آرام ایلدیک کماله همان ایکی عسکر
 کوردیلر که تیغ قهرمان اسب کمالک فارتندن چقوب کمال اسبله برابر
 درت پارچه اوله برق بره دوشدی بوضرب دستندن ایکی عسکرک صدای
 آفرینی اوج سمیاه برین اولدی هندلولو بوضرب و حربی کورد کارنده
 طبلانه میوب طوغری فراری اختیار وارد لرینه مراجعت ایلدیلر قهرمان
 دخی دلشاد خاتونی عسکر ایلله برابر آلوب کوردی کردنکشان ایلله ممأ
 (مناره مه)

مغاربه کادیلر هوشکشانه دخی قهرمانی کوردکمه برندن قاقوب قهرمانی
 دراغوش ایلوب یوزینی اویوب چوق نوازش ایلدی و کردنکشان دخی
 احوال و وقته عیار به بی خوشکشانه نقل و تشر بر ایلدیک هوشکشانه
 بی نه یاه مسرور و قهرماندن ممنون اولوب اورادن قاقوب اردوبه کادیلر
 و طبل شادمانی بی ترفیع ایلدیک صدای سوری بلند ایلدیلر اوله قلدن
 عساکر مغلوبه اردوبه کلوب قتل کمالدن رأی هندی خیر واکاه
 ایلدیلر رأی دخی کمالنن قلدن چوق غموم و محزون اولوب در ساعت
 کمالک نشتی کتور و ب ناله برادری اسفند یاره ارسال ایلدیلر و ابررسی
 کوی دخی توقیف ایلدیک اول کون استراحت اوزر قالدیلر کیمه ابریشوب
 اردو لرین قراغول و طلایه چقبوب اردو محافظه سنه مشغول اولدیلر
 و بوطر فدن کردنکشان ایلدیکه دون کیمه دزد افسر حرمزاده نه قشدر
 قویاردی بو کیمه بندنی زلفی اغز اسم عیار دیکم دیوب همان عیاراق
 اسبابی همیا و عیار لریند شیر پنجه ایلله دیگر اوج عیاری برابر قاقوب حازم
 و روانقاردی هندستان ایلدیلر و کندولرینی برکوشه چکوب برهندلو
 اسبابی کوب اردوبه دخی ایلدیلر و هر طرفی طو لاشوب دزد افسری
 ارادیلر قضا اول کیمه دزد افسر رأیک حضورنده حالات و واقعاتی
 بیان ایلردی نصف ایلده استحصاال رخصت ایلدیک چادرینه عازم
 ایکن بولده کردنکشان عیاره راست کلدی کردنکشان دخی دزد افسر
 کوردکمه بلالمان تقاسیمه ایلدیلر و بوردی و سینه سنه اوتوروب بویونی
 اورمق استندکده دزد افسر کردنکشان اولدیلر بیلوب یلوار میوه جالوسین
 دوشوب استیانی ایلدی کردنکشان دخی اوزریندن قاقوب و دزد
 افسر عیاراقی اسلحه لرینی جبهه الوب شمدی بی رأیک چادرینه
 کتور رسک فیهب و الاسنی صباغ بر اقم دیو عتاب ایلدی دزد افسر
 دخی بوکار ضاروب ک کردنکشان و عیار لرینی آلوب رأیک چادرینه
 بوردیلر کردنکشان دخی دزد افسرک ایلدن طوبوب قاقوبسون دیو
 اوکده و عیار لر ارقده کیدر اولدیلر تاکه رأیک چادری اوکده کادیلر
 پس کردنکشان دزد افسری شیر پنجه به تسلیم و قاجر ایلدیه بونوک

کسرم دیو شیر پنجه بی قهیم ایدرک کندینی چادره کربوب کوردیکه
 رای هند تخت شاهیده اویمش درساعت رای هندیه مدهوش
 و پرده بیاری به قیوب اوموزینه آلوب چقدی و رای شیر پنجه
 اوزینه بندیروب بنددافسری لندن طوطوب براراجاب کووشله
 کی روانه اولدیار قرآنول و عساکر دخی بولاری کورد کلزنده دزد
 افسر برابراولدیغی اینون سکوت و خوش اولدیار دزدافسرایسه
 جان قورقوسندن باخرق و یاخود اشارت ایکنه جسارت ایتزدی
 ماحصل بووجهله اردودن چیقوب روانه اولدیار و بولده کرد نکشان
 دزد افسره خطاباً دون کچه تامل ایدک بو کچه تامل سن دیو تسخر
 ایدردی و دزد افسر دخی قورقودن دلسزکی اولوب سکوت ایتشیدی
 ماحصل کله رکدن بولاری برداغ دامنه کادیکه اول طاغک اطرافنده
 هندلولک قراغولاری بکارلیدی کردنکشان بوحالی مشاهده ایلدکده
 رای هندیه دزد افسری اول دیگر عیارلره تسلیم ایلوب وایتدیکه بن
 هندلولک اردوسنه کیدوب بر شنجون خبرینی ویریم عساکر ده فاعله
 قوپدقه کلوب بو قراغولاری دخی خیر و آگاه ایدوب بولار دخی کیتد
 کارنده رای قالدیروب کیدلم دیوبونی مصیحت کوروب همان مراجعت
 واردوی هنده قریب اولدقه شنجون صداسنی مرتفع ایلدی هندلولر
 دخی شنجون صداسنی ایشند کله سراسیمه او یقودن قاقوب برلندن
 صیخرا بوب رایک چادرینه کلوب باقیدیکه بادشاهلری چادرده یوقدر
 جلهسی مخیر اولوب وزیرلر ایتدیکه هوشنگشاهک عیارلری کلوب
 دون کچه تلک ماده سی کی برشی انجش رای اوردولرینه تشدیر مکسزین
 اربابوب بولسی لازمدر دیو همانا نلرینه نبوب مشعلاری روشن ایدرک
 ارایمه مشغول اولدیار بو طرفدن کردنکشان صدای شنجون نلصکره
 دولوب طاغده کی اولان قراغولاره دخی هندیه لسانیه اردو مزده
 شنجون وارد انلری دخی خیر ایلوب عسکروسای عیارلرک یاتسه
 کلدی و طلائک قراغولاری دخی ارباب ایتدیکلرکده بهضیسی طاغده
 قلوب بهضیسی تحقیق ایکنلر اردو به روانه اولوب انلای راهده
 (رای)

رای ارباب عساکره راست کلوب صورتلرکده خلاف اولدینی
 بیلوب و باشاهلری طاغده اولدینی درک برله مملار الله طالع طرفند
 کلدیکر کردنکشان دخی بواحوالی کوردکده مخیر اولوب ناچار دزد
 افسر الله رای براغوب عیارلری الله بر طرفندن قرار واورتاند
 چیقوب قاجدیلر الوقت دزد افسر فریاده باشایوب اغزی آچلدی
 عسکر دخی دزد افسرک صداسنی ایشدوب ایز نه کلوب اول طاغده
 دزد افسر الله رای عسکر و مسرور اولدیار و رای هشیار
 ایدرک کیشایی تقریر بیان برله قاقوب اردولرینه مراجعت ایتدیار بو
 طرفدن کردنکشان الله عیارلر اردولرینه تایدیلر و اول کچه دخی
 بویه کیدی ایتسی صبا حلین ایکی طرفدن صدای طلب محار به مرتفع
 اولوب ایکی عساکر آماده قوال و جسدال و مستغرق اهن و بولاد
 اولدیار و امدارلر ملاری ترغیب ایدرک و عیارلر دخی عیارلر ادابلرینی
 کلوب منتظر فرمان اولدیار و بو طرفدن دخی رخس رهواری مرصع
 و مجوهر اکربوب بارگاه شاهیده حاضر ایلوب بر طرفدن دخی جانور
 بحری فی مویا اوزرینه اسطوخ چنگدن فرق سلاخی آویدان ایدرک
 بارگاه قورمایدیه حاضر ایلوب بو ترتیب اوزره دیگر باوانلرک دخی
 اسطوخ و اسباب محاربه بی احضار و آماده ایلدیار و شاه جهان دزدنکشان
 دخی کال عظمت الله بارگاهدن چیقوب وقار و شوکتله سوار و دیگر
 باوانلرک سوار اولر بی فرمان بیوروب ابتدا قهرمان نامدار جاتور
 بخریه سوار صکره قهرمان و بهرام بیده دیگر تزه شیران علی مراتبم
 سمند ایدیارینه سوار اولوب عساکر ظفر ناثر دخی آتارینه نبوب فرمان
 شاهی اوزره صف دوز باوب قلب صفده شهنشاه و جهها تکیر
 هوشنگشاه جایگزین اولوب و میمندده شیر پاشه دلانوری قهرمان قابل قائم
 و میسره ده شهزاده عالی مقدار قهرمان نامدار برقرار و پیشاپس
 عساکر ده هر بر فرخنده نام و دیو پرورده خیر فرجام به سالار صسا کر
 اسلام جملار بهرام قائم ایدرک برله برینده شیرین و ارباب نورددیلر
 برو طرفدن دخی اولر علی السعیر برلندن قاقوب برلرکده
 (ب)

حرب و جدال و قتال و هر قی آنرا بنده سوار و ارباب چادری او کند منتظر فرمان اولوب و رای دخی شکوه و اجلال اله بارگاهند چیتوب فیل او رزنده قور بلان نخنده سا کر، و ره بره و حسا کر مور و ملخ و اری دخی مقابل اردوی شمشاهی صفر دوز بلوب و مشکووس فالاری رلیک تخننه قریب صف چکدیر دیر و رای هندی قلب حسا کر کرده میبندند بر قوی بهادر سهراب هندی نام و میسره سنده کهمال و او کارنده دخی بهرام هندی نام بردلا و رطوروب تر بین صفوف ایدرک ایکی طرفدن میدان مبارزته بانه قالدقاری اتاده ناکاه صفوف حسا کر هنددن پیدایش سپاهده بولتان بهرام هندی آتندن ایوب رای هندک رکابنی تقیل و استخازه میدان مبارزت ایدری رای دخی بهرامی مظهر توازش برله اذن و یردی در سامت، بهرام هندی ایکی حربیه اسلحه سنی میدانه چکدیر و ب عقیده کنیدی بلای ناکهان کی آتنی جولانه کتوروب میدانک جواب ار به سنی المغار و جولاندن سکره عجبیا کاندوسنه کتوروب بر مرد مبارز و ارمیدر دیو اردوی هوشنگ شاهه خطاباً بر نره اوروب کش و فسه باشلیوب لاف و کرافه آغاز ایلدکده حسا کر اسلامدن یکتا از مرصه بلی پهلوان میدان پردلی اعنی بهرام جبلی به حرفک لاف و کرافندن غضب مستولی اولدق بلارخصت آتنی میدان مهرکه به سوروب بهرام هندیک مقابله کلدک و ایتدی که ای بد نژاد میدانه لاف و کرافه حاجت یوقدر ار لکک و ارایسه اغزک باغله الک آج ایشته میدان و اشته مبارزک دیو بر لرینه حله ایلدیلر و همدیکر کسیدیلر بنه مرز اقر بنی بر تاب ایلدک زنده ضرب مرز اقدن نائل مرام اولیوب بهرام هندی تیغ آبداری غلافدن چکوب حواله فرق بهرام جبلی ایلدی و بهرام جبلی دخی اول مرصه محار به ده الی او زادیوب کلاه بنی آوب باشی چلاق ایدرک سریشک او کدنده طوردننده ایکی مساکر بواجوال کور دکل زنده بهرامک حنی نلغند حله ایلدوب منتحب اولوب بهرامد دخی متأسف اولدیلر و بهرام هندی ایسه مبارزینی بویله کوروب ای جوان نمن یوقدر کندی غمزدن بیزار اولمش سین و جان مز یز بنه نچون رحم او نچوب

(اولک)

اولک استرسن دیو بهرام جبلی به خطاب ایلدکده بهرام ایتدی که بی شاشه کین کندی ایشنه باقی مبارزه بدله سوال و جواب اولزیدکده خبر یف غصبه کادیرک شمشیر بنی زور قوت ایلر اهرام ایلدیلر و بهرام دلا و خر یفد فرصت و بر موب همان شمشیر بنی که اول زمانه اسلحه چنگر یلک بری ایدی دم شمشیر بنه اوروب بهرام هندیک شمشیر بنی آیدنه و اری خورد و شکست و بار چن جیج کی بر ده کادی و اول ایشاده بهرام جبلی بهرام هندیک کزدن اوروب خواب ناخواه اتندن قالدیلر و والای سرده ده لاندیلر و بهرام اوردی و اتنی اوزر بنه سوروب و چودینی جینایوب ات ایغنگ اتنده خر بنی با مال ایلدی حسا کر هوشنگی مسرود و طبل شادمانی چالوب مسدای تعمینی ترفیع ایلدیلر و سپاه هندی مهموم اولوب بهرامک بوکونا محار به سندن متخیر قالدیلر و بهرام دخی میدان اورتک سنده طوروب مبارز طلب ایلدکده هند اولرک میسره سرداری که طلال پیل تن فیل دمانی میدانه سوروب مقابل بهرام ایلدی و ایتدی که ای مقادیر مکر و اردوی هندستانه آدم یوق طلال ایتدی که چانک اولسه بر بنی قور تارک مز سک دیو بهرام جبلی به خطاب ایلدی بهرام دخی جو ایلدیکده شمدی سنک ارقداشک منتظر درستی دخی اکا الحاق ایتک ایجاب ایلر دیوب بر لرینه حماله آورا و ایلر ایتدا که طلال بی امال کر ز بنی آوب زور قوت ایلر بر کره فرق بهرام ضرب ایلدی و بهرام دخی کر ز بنی کندی سندن زایلر ایلر ناکا بشت کدکده کر ز بنی آوب شمدی حاضر اول دیو خاندن پیلن قاتوب رکاده مور و کوب کر ز بنی حواله فرق که مال ایلدکده که طلال ز بر سوردن بهرامک قوت و خر کتده باقوب خانصا و له رق بهرام دلا و رک کوری که مالله قریب اولدقده که طلال قور قور دن کورو چکدیلر و بهرامک اوردی فیلات باشته قضا داف ایلدی و فیلات باشی آروب اول فیل مشکووس بر ملاغ کی که طلال ایلر برابر شاک میدانه غلطان او ایلر و بهرام دخی بنه خر یفد فرست یه دیوب که مالک قاتم شمدی حال باقوب و بهرام ضرب دیکر ایلر ارقداشند الحاق ایلدی اتی دخی روانه دیار عدم ایدرک مبارزه مطالب اولدی رای هندی بهرامک بو ضرب دخی کوردکده قهر ایلر

مساکره خطاب ایلدیکه نه طور پورسکنر حالوکه ابتدای محاربه نذر و بوکاجواب و برین بوقی دیدکده شداد نامنده بر مبارزه دخی غیرت کارک میدانده مقابل بهرام جلی به کادی اول مزراقنی حواله سینه بهرام ایلدیکه بهرام بلا آمان الی اوزادوب مزراقنی جبراً و قهراً اللدن چیتاروب سینه سنه اوله ضرب ایلدیکه بر ذراع ارقه سنندن بلان کوسنودی رای بونی کوردکده مساکره و سپاهنده اشارت ایلدی در ساعت هر طرفدن عسا کر هندی سیل باران کبی میدانه جوشان و بهر آنک هر طرفتی ملوتوب اسپیله فی اوشور دکر ند بهرام دخی آتش سوزان کبی هود کرانی الهه آلوب اول عسا کر بشماره حله ایدرک چکنه مشغول اولدی بو طرفدن عسا کر اسلام بونی کوردکر ند انتر دخی موج در یاکبی میدانه متوجه اولوب جنگ مغلوبه واقع اولدی و هر طرفدن جوشان و خروش عسا کر بی پایان بر برلینه اوشوشوب کپرو دار محاربه و کش مکش بجاده دن روی هوا تارک اولوب دلیرو بهادر لک نمر لری و قبل وانلرک صیحه لری کوش کردنی کر دایلدی کبی اولوب میان مرکده قهرمان نامدار چننور بحریه سوار بر طرفدن کندی بی کشتند دینشته بی پیاو بر طرفدن جانوری و بو زیله فیلاردن قلله و مناره لری اظهار ایلدی و بر طرفدن قهرمان دخی اوسلان کبی مساکره هندی بی رویاه مثال باغال ایدر دخی ماحصل بو یله بر جنگ قوی اولدیکه پدر اوغلنی تیلوب و برادر برادری طاییزی یوم قیامت آشکار اولدی کبی اولدی * فضا سه سالار مینه هندی سهراب نام بر به سادر قوی هیکل اول محاربه عظیمه قهرمانه راست کلوب بر برلله ملوتوب حله ایلدیلر و حین مغرب به قدر تلاش و اقدام ایدرک هیچ بری غلر یاب اولدیلر و انشای مغرب به طبل اسایش چانوت ایکی سپاهار کاهلرینه مراجعت ایلدیلر و لکن اول کون سهرابانک الدن عسا کر هوشنگشاپک چوخی خاکه یکسان و بیجان اولشاردی و طرفیندن مقول نقراتلرینی شمار ایلدکر ند عسا کر اسلامدن التیک یوزاون ایکی نفر شهید ارالشر ایدی و سپاه هندی بکرمی یک بشوز به قریب روانه درک اسفل ساقان

(قلمشندی)

قلمشندی و هوشنگشاه مقول اولنر ایچون معوم اولوب وامریله ایکی کون جنگ توقیف اولندی و مقتولاری کفن و دفن ایلدیلر و اولر طرفدن رای امیر یله مد لرینی کتوروب هنجار مالتری اوزره آشکده به آتوب یاقدیلر دینلک آتشیه احراقه ذکمره عقابک نارنجیمه کندیلر و رای هند سهرابی چاغروب مناهر التفات و چوق نوازش ایلدی و ایکی کون جنگ عوق اولدقه ذکمره او چنجی کجه سمر حلقه عیاران کردنکشان عیار برای شکار چادرندن چیقوب اسباب عیارانی اله حاضرانوب ساعداوچ در تراهه لرنده اردودن اریلوب و بیجانباردوی هندستان اولدی اردو رینه قریب اولدقه ابتدای دافسری شکار ایلک اولی واحسندر دیودز دافسره چادرینه کادی بر اثر بولدی رایک چادری اوکده کلوب باقدیکه سهراب ایچون بر مجلس عالی ترین ایشلدر سازنده و نوازنده در کار و سهراب دخی بورنده باد نفیوت ملوتش یارین هوشنگشاهک عسا کرندن بر فرد واحد ند قومیورم و چله سنی خاک مذلت اله غلطان ایدرم دیولاف و نرافه آغاز ایشندی و دزد افسر دخی اول مجلسده استخدام و بر طرافه اعدا و قیامده بوئنس کردن کسان هر نه قدر فرصتی کوزه دردی بر فرست بوله میوب مراجعت قسمیه کیر و دنوب تاکه کیون شاهک چادرینه قریب اولدی کور دیکه پاسیانلرک بهضمیمی ملبور و ساز چالاردی کر نکشان ایشدیکه باری کیوانشاهی کور ملک جازدر دیوب همان کندی بی بر پاسیانلرک شکسته لده رک اند بر ساز آلوب ملوخی پاسیانلرک یانده کلرک حادثه یخدا صولای اجرا بوله یانلرنده او توردی و بویه بر ساز چالدیکه پاسیانلر مخیر اولدیلر و کردنکشانای پاسیانلرک ایدرک شهیدی به قدر نروده ایدرک دیو صور دقل ند کیوان شاه ایچون ساز چالاردیم دیوب و اسب و بر دنی بر ساریند کسکر پاسیانلرک ایدیلر که عیجا بز بر بارچه او قویه واروب سنر توبت بنار میسکر دیو صور دقل ند کر نکشانک جانه منت و ستر را حاکمره با فکر کربن بو کون چوق اولدیم دیو سقرلری آدادوب یاتردی پاسیانلر دخی خوا به وار دقل ند کر دکنشان جله سنی خواب عینه ارسال ایلدی و ناققوب کیوان شاهک چادرینه کیر دی

باقدریکه کیوان شاه بالای نختنده خواهه وارمشدر درسامت کیوان
شاهی خوابدن بیدار ایلدی کیوان شاه کوزینی آچوب باشی اوچنده
عزراشینی کوروب کردنکشان اولدینقی پلوب چونکه اول کورمشیدی
یرندن صیحر ایوب وایتدیکه ای سر حلقه عیاران جهان خوش کارک بیورک
آز جه حق حجت ایدم یو یار ارمه باشلدی کردنکشان خنجر برانی کرندن
چقاروب کیوان شاه خرابا هایدی کیده لم دیدی کیوان شاه دخی
قورقون نریمه کیده لم دیکه جسامت وجرأت ایده میوب همسان
یرندن قاقوب کردنکشان ایله چادرندن چقدیلر کردنکشان کیوان
شاهک الدن طوب باغ مددیو قیما ایلدیرک روانه اولدیلر و قراغولاری
کچوب اردوی اسلامه قریب اولدقنلنده کیوان شاهی کندلی
چادرینه کتوروب مهمان ایلدی وایتدیکه عیبا رأی هندی دامادیکر
هوشکشاندن اومیدیرک آنک خدمتی قبول ایلدک دیوچوسف سرزنش
وطن سوزلر ایله کیوان شاهی منفعل ایلدی کیوان شاه دخی
کنهاندن متصرف اولوب هوشکشان ایله بارشده سنی کردنکشانندن
استرجا ایلدی کردنکشان دخی متعهد اولدی بونلر کشف کونده اینک
اردوی هندین صدای کوس حربی مرتفع اولدی بو طرفندخی
نقاره چیسان چاقدکست اینکوز قنبدلو دوللاری طبلاره آشنا ایلدک
طبل جنک صداسنی عیوقه ایصال ایلدوب کوس عیارلرینه جواب
ویردیلر و علی الصحر ایکی سپاه خرق اسلحه جنک اوله قرق حادث
مشروحه اوزرینه صف باغلوب بربریک مقابلنده طوروب قالدیلر
و علمدارلر علملرینی افراز ایلدوب دلاوران منتظر هر صبه مبارزت
اولد قنلنده ناکام اردوی هندیند بئش هر صبه اسلحه جنک که شمشیر
و کورز و اوق و سپهر و شمشیر و خشت و کند و کان و نره یعنی مزراق
و طبردن مبارت ایدی میدان کار زاره چکدیلر و عقبنده سالت الذکر
سهراب باههاب فیلی عر حقه مبارزت سورویب جولان کنان بارز طلب
ایلیوب لاق و کرافه باشلا دقده عسا کر اسلامدن جبار نمنده بر بهادر
غیرت مستولی اوله قرق هوشکشانک اوکندده آداب ورو اسم دناوشای

(اجرا)

اجرا و میداننه کیمینی استرجا ایلدی هوشکشانده دخی برمد انوازش
رحصت و یوروب حقنه حیر دنیا ایلدی و سهراب دخی آتئی میداننه قوشوب
سهرابک مقابلنده کلدی و سهراب دخی آن کور دنده عسا لریکارده سندن
یشقه آدم یوقیدی دیو بر غضب و بلا مان سینه جباره بوله بر مزراق
اوردیکه ارقه سندن برزراع نمایان اولدی و آتیدن دوشوب یا یمال برله
مبارزاستدی و احوالندن هوشکشان مکدر اولوب قیس مغری نمنده
دیگر بر پهلوانی کوندردی سهراب اتی دخی برضرب هود ایله مقود
و معدوم ایلدی ماحصل اخشامه قدر قرق فقر بهادر سهرابک الدن نابود
اولدیلر حین منبرده صدای طبل اسایش مرتفع اولوب ایکی سپاه چادرلرینه
رجعت ایلدوب استراحت ایلدیلر اول کجه دخی ساهت ایکی اوج رده لرنده
ینه سهرابک عیاران اسلام کردنکشان بایم اوزوی شکار ایله فرق
اسب عیاری اوله قرق خلیفہ سی شیرینجه ایله اردودن چقوب هندولرک
اردوسته روانه اولدیلر تراز کندنفسکره کردنکشان شیرینجه ایدی
بزایکبر براب کتیبه ایلدکل دیوب همان اوردان شیرینجه بر دیگر طریق
ایله اردی هنده روانه و چوق نصیح و پندی ایلدی و کندی دخی دیگر
بر بولدن روبراه اولدی قضاء اولدیلر دخی دزد آفسر خلیفہ سی شکار
کر ایله بردست و برد ایچون اردوی اسلام غارم اتانی راهده انلر دخی
بر برندن ایلوب هر بری بر طرفدن کلکده ایلدیلر اتفاقا اول لیل غلامده
کردنکشان دزد افسره راحت کلدی و لکن دزد افسر کردنکشان کورمدی
کردنکشان دخی کلوب دزد آفسرک بوانده کندلی حلقه ایلرک او جتی
الله الوب ملاش ارقه سنده صافلاندی هرا ندزد آفسرک ایاقری کندک
حلقه سنده کورده کردنکشان ارقه ددن بر یکی کبی باغردی دزد آفسر
د باغردناله تصدیق ایچون آرقه ند باغردناله رابر کردنکشان کندلی
چکر دزد آفسرک بر برندن شیرینجه سی کندی و بر بر مکترین
کردنکشان خنجر بران ایله دزد آفسرک کونکسه اوتوردی و دزد آفسر
کردنکشان کور دیکه نه تقای و جابو سیرکاو بیلار ارمه باشلادی وایتدیکه
ای سره شک عیاران مادامکه بو کره بنی قبل ایلر سک بر افاده مفیده و واردر
رحصت او اورایدن بیان ایدم کردنکشان ایلدی نرسوبله بهانه لایله

بودند قورتواق اواز دزد افسر ایتدیکه بن قورتاق ایچون یلوارم
 لکن اوله بر منفعلی شینگ غنی او لستد آچیرم دیو وارل شی بودر که
 بنم چاتامده بر حقه واردر وارل حقه نلک ایچنده حکمای هندستانلک
 بلدقزی بر مجنون اولوب هر کیم اول مجنون مرچانکانه سنک مقداری
 اکل ایلسه بر هفتقه قدر هیچ بر ما کولت یسه آچمز ووبله برشی
 بنده وارانکن نایچون غنی ایله میدید کده کر دنگشان دزد افسرک سوزینه
 الدانوب در ساحت دزد افسرک الی وایاغنی باغلوب چاناسنی اراوب
 حقه بی بولدی و چقاروب هر نه قدر سخی ایلدیسه ده آچق نمکن اولدی
 بوحقه ناصل آچیلور دیوسوال ایلد کده دزد افسر ایتدیکه حقه نلک
 اوزرندکی دوکچی دیش ابله طوت وصول طرفته چور اچیلور دیدی
 کر دنگشان اول تریف اوزره قوطی آچد قده درون حقه در برماوز
 چقوبوب کر دنگشانلک دماغنه کر دکه دوساعت بایلوب دهوش اولدی
 دزد افسر دخی مسرو اوله رق دیشله اندنن ایاغندن کندی چوزوبوب کر د
 نکشانک الی وایاغنی باغلوب ییمار ایلدی کر دنگشانک کوزرینی آچوب
 کندیسنی باغلو کور دکه تعجب ایلدی دزد افسر ایتدیکه ای یله بولدی
 هیاری ایلسک شمدی ناصل الدن قور تیلور ساکوبوب همان یه مدهوش
 ایلدی و هیاری قی برده سنه قوبوب آرقه سنه الدی اردولرینه مراجعت
 ایلدی اما بر طرفن شیر پنجه ییمار هندار دوسنه قریب اولوب هر نه قدر اقام
 ایلدیسه ده فرصت بوله میوب رجعت ایله رک دوندی اثنای راهده
 کوزرینه بر یو کلی آدمک قرائغنی کلدی خفیه بولنده کندی حاققه ایلوبوب
 اول قرائغنی ایلقری کنده کیر دکه چکوب دوشوردی و اوزرینه بزوب
 کور دیکه طوندیغی دزد افسر در یوکی دخی اوستادی کر دنگشاندر
 مفرح اولوب بوندن اومسید و شکار اولوری دیومسرو اولدی پس
 دزد افسرک الی وایاغنی باغلوب کر دنگشان ییمار ایلدی کر دنگشان
 بردخی کوزرینی آچوب کور دیکه دزد افسر باغلو و کندیسنی خلاص
 و او کنده بر قرائغنی طور یور مخیر اولوب قرائغه خطا باسن کیمین دیو
 خطاب ایتدیکه شیر پنجه احوالی تقصیرلا بیان ایلدی و کر دنگشان بی
 غایه نمون و مسرور اولوب شیر پنجه بی تحسین و آفرین برله نوازش

(ایلدی)

ایلدی و دزد افسر ایتدیکه ای مسالون بنی بردها الدادیر سن دیو قلمه
 قصید ایلدیکه شیر پنجه بر اقدی زنده حنفور هو شنگشانه کنور مک
 اولی در دیدی کر دنگشان دخی دزد افسری مدهوش و شیر پنجه نلک
 اوموزینه بادیروب روانه اولدیلر و اما بولر طرفن دزد افسرک خلیفه سی
 شکار کر هیار دزد افسر دن آیر بایوب یال کر چه اوزدوی اسلامه روانه
 اولد قده کلوب تاکه اودوبه قریب اولدی ابتدا کر دنگشانک چادرینه کندی
 کر دنگشانکی کور مدی مله من اولوب مله لاشیمه باشلادی قشاه یول قهملر انک
 چادرینه او غزادی چادره کیروب باقدیکه بالای تخت زربنده هاتلو
 بر بهلولان خواه و ارش در ساحت اول مله من قهملرانی مدهوش برده
 هیاری ابله قهملرانی رو پوش برله اوموزینه الوب طشره چقدی
 و اوردولر بیلر ف روبراه اولدی بر ازان کتد کده کر دنگشان ابله شیر پنجه یه
 راست کلدی سراسیمه اولوب مخیر قالدی قلیچی استدی ایسه فرابولانی
 بوله سدی و کر دنگشان دخی آتی کور دکه عجب کیر دیو باغروب اوزرینه
 جاله ایلدی و شکار کر دخی یوکی آتوب فراره یوز طوندی برو طرفن
 شیر پنجه دخی یوکی بره آتوب شکار کر ازاره سنه دوشدی و کر دنگشان
 شکار کرک بویکند کلوب باقدیکه قهملر اندر متفکر و متعجب اولوب الی
 وایاغنی آچوب ییمار و هشیار اناسنه مشغول اولدی و دیگر طرفن
 شیر پنجه شکار کرک ارقه سنه دوشوب شکار کر دخی کندیسنی برکوشیده
 چکوب شیر پنجه نلک کوزندن غائب اولدی و شیر پنجه دخی شکار کری
 کر قنار و شکار ایچسند غیرت کلوب ارایه دیگر بر طرفه کندی شکار کر ایسه
 شیر پنجه بی غافل ایلمک بر طرفن دوشوب شیر پنجه نلک یوکی اوزرینه
 کلوب باقدیکه دزد افسر در همان بلا تاخیر الی وایاغنی اچسوب
 هشیار ایلمک فرار ایلدیلر و شیر پنجه دخی هر نه قدر اراوب شکار کری
 بولادیندن دزد افسر غایب یله کلوب رجعت ایلدی و کلوب باقدیکه
 دزد افسر ده میدانه بوق دزد افسر بر اوده بر اقدینه پشیمان اولوب
 مفید اولدی پس کر دنگشانک یانه کادی و کر دنگشان دخی دزد افسری
 صورت دقده شیر پنجه و اقدی بی بیان ایلدی کر دنگشان معلوم اولوب

قبه سپردن انش روی هوا به مرصع اولدی ایسه سهرابك وجودینه
بر ضرر کلیوب اینکجه اوچخی ضربی دخی کندوسندن ود ایلدی
ماحصل ضرب کوردن دخی بر ظفر و خطر و قوعوبوب سهراب
تیغ آبدارینی غلافدن چکوب بهرامده جلاله ایلدی و بهرام بوقوت وزوری
سهرابدن کوردکه بیدایلدیکه سهرابك تیغنه طایفه من همان شمشیری
سهرابك شمشیرینه اورنده سهرابك شمشیری آینه واری خور دوشکست
اولوب بر مرزبان اولدی بهرام کندی تیغ خونریزی چیتاروب سهرابه
حواله ایلدیکه سهرابنخی دلاورلکر ضرب شمشیر الله بهرامك تیغی
خور دوشکست ایلدی و شمشیرین دخی مایوس اوله رق کند حیرلرینی
چیتاروب بر برنك یال و بالارینه بنیدارک کدولرینه قوت * و سمنلرینه
همیراوردنده اول نوی شمشیرین شوشکوت کی قوپوب برتی حاصل
اوله مدی و ضرب اوردن دخی بر برینه ظفر بولمه میدندن انلندن اینوب
کو لشک اوزره بر برنك کیرینی مایوتوب قلاته مشغول اولدیل * بیت
بکشتی کرتق نهانید سیر * توکونی دوشیرند آهن بکر * کرفند کشتی
دوسر دایر * بکی اژدها و دگرزه شیر * همد بقیه اول ایکی بهلوان
بر برنك کیرینه یاپتوب کواشه اقدام و ضرب کادانه و جودلرینی منام
ایلدوب صابر اسلام سهرابك قوتندن تعجب ایلدیلر ماحصل اولکون
حین عصر قدر اول ایکی بهرامده چیتاروب کله بهرام سهرابی کیر و کیر و سندن
قوشدیروب دیزلرینه چو کدیردی کاه سهراب بهرامی کیر و کیر و سندن
زانویه کتوردی حین عصرده کزدنکشان صیار میدانه کامرک بهرامده
خطابا ایندیکه ای سپهسالار صاکر اسلام اقاتر مسک برهندو الله
بوقدر چلاق جالبوکه شاه جهان الله قهرمان و قهرمان سکانلر درواکر
رخسخت ویز ایسک بندخی سنک اندامدینه کلوب سهرابك بر اغندن
تلویم و اینکیر آتیرره اوروب چارمسی بولام دو بهرامه مناب ایلدی
بهرام کزدنکشان براردن به کلاهی استماع ایلدیکه یعنی لوزرینه برعاش
یتاقش کی بوزلر کندوب سندن آخر کلوب اوزرینه غیرت و حیت مستول
اوله دخی بر نمره الله انبر الله سهرابك قدر و قاتخی بردن قالدیروب بالایی

(قبه)

ماحصل قهرانی هشیار ایلدکلرند قهران کوزنی اچوب کندی
بر بشقه رده کوردکه تعجب ایلدی و کزدنکشان الله الهی شمشیرینی اوکند
کوروب مؤال ایلدی کزدنکشان احوالی تشریر و انهار و قهرانی آلوب
اورد کاهلرینه کلدیلر و حین سهرده ایکی عسکر دین صدای طبل و کوس
مهاربه مرصع اولدی طرفین دخی برجه ششوخ ختی آهن و پولاد
اوله دخی ماده قتال و جدال آرایش مسوفا ایلدیلر و اولکون به سهرابك
هرابه ای میدانه چکلوب عقبنده کندیسی اژدها کی غران و جوشان
میدانه کله راک دوتنی کون ایلدیکی غوغا قتال ایلدیکی پادان و پادارلدن
طولای مغرور اوله دخی نمره زنان و جلاله کنان مبارز طلب ایلدی سیاه
اسلامدن سهرابك مبارزته کیمسه جرأت ایندیکندن دریای غضب
سهرابلاری اعنی بهرام جلی جوشه کلوب همان سمندر هوارینی میدانه
سوروب مقابل هوشکشان اجرای واسع الله میدانه رخصت و سهراب
هندی به مبارز اوله دخی مرصه کارزاره کلدی سهراب دخی بهرامی بویله
مهرب کوردکه پسند ایلدیکه ای دلاور کل کندیکه رحم الله
و مبارزندن و از کج سنی کتوروب رأی هندک پائنده سردار ایسم سکا
یاز قدر دیدکده بهرام دلاور بولمن آسیر سوزلر دین غضبه کلوب ایندیکه
ای خیره سر سنک رأی هندک کی ادبی او شاق برینه طوتم آفرنگ باغلا ده
قولالک اچ دیور برینه جلاله و اولدیلر ابتدا سهراب نیرمسی حواله
سینه بهرام ایلدی بهرام دخی ضرب شمشیر الله مرزاقنی قلم واری اینکی
بارجه ایلدیکه کندی نیرمسی سهراب و برور ایلیوب سهراب دخی ضرب
تیغ الله مرزاقنی کندی سندن ردا ایلدی مرزاقن ناظر مرام اولد قلدن
سهراب خشماله عودینی الله الوب حواله فرق بهرام ایلدی و بهرام دخی
زیر سپرده پنهان اولوب سهراب زور قوت الله سهرابه اوله بر کورد
ضرب ایلدیکه بهرامك جلاله اعضا سنی حرکت کلوب منام اولدی
و بهرام ازاده بک ماندر دیو کندوسنی غیرت کتوروب اوج ضرب کورد زنی
و جودندن و ایلدیکه نوبت کلدکه کوردن شاکت بالایی سرنده
دور ایلدیکه قبه سهرابه بر کوردن ضرب ایلدیکه اوله ضرب بر قوتندن

سرمه دوران ایلوب ره اورمستی قصه ایتدکده سهراب الی بهرامک
 اوموزینه اوروب و ایتدیکده بیت * شاهان بمرت قسم که ارباب کرم *
 برداشته خویش نینداختداند «خواسجه ارباب کرم کندی پرورده لرینی
 به اورامشتر استیمن ایلدی و بهرام دخی آهسته به قیوب سهراب
 دخی صدق اوزره کله طینه لاله الله و ادريس رسول الله یان اعتقاد
 ايله افزار و بهرامک الی اوزرینه داتره اسلامه داخل برله ایکیسی معا
 اردوی اسلامه روانه اولدیلر هندلور یوکییتی کوردرکنده خزون
 و پریشان قالدیلر و بو طرفن هوشکشاهاک امریاله قهطران سهرابی استقبال
 و کال اعزاز و اکرام ايله حضور هو شنکشاهاه کتوردی و سهراب اب
 ادب ايله دامن هوشکشاهاه تقییل ایدرک مظهر التفات و نوازشات شاهانه
 اولدی و اولماعت طبل آسایش چالینوب ایکی سپاه مقامرینه رجعت
 ایلدیلر و عساکر هندستان عوما چادرینه کلوب و تدیر اوزرینه اولدیلر
 بو طرفن عساکر اسلام خیمه و بارکاهلرینه کلوب سهراب ایچون برزم
 عظیم و شادی باتکیریمی اجرا و زبردست بهرامده سهرابک صندلی بیتی
 قوریلر و هوشکشاهاه بهرامه جوق تحسین آفرین و متشکر ارب العالمین
 اولدی میش و نوشته شهنا ایکن بناکاه کور دنکشان مبارک شاهیه به
 دخول ایلدی و صاحب صر ضحال کی طور و ب قالدی و هوشکشاهاه دخی
 کور دنکشانک بر مراهی اولدینجی اکلوب بابانه سوبله جکل وار ایه
 سوبله سکا یسانی و مانع بو قدر دیدکده کور دنکشان ایتدیکه پادشاهم سیاه
 شهر یارانیدن قاین پدیریکز کیوان شاهه دخانه کلشدر و چادر خانه
 چاکریمه مسافر در دیوانده ایلدی هوشکشاهاه دخی بو کلامدن مسرور
 و در مساعت بهرام ايله سهرابی استقباله کورندروب کیوان شاهیه
 حضوره کتور دیلر و کبوانشاه دخی کال انضامندن باشی ایشاغیه به
 صالوب پایه سیرر اعلائی بوس ایلدی و هو شنکشاهاه دخی برندن
 قیام ایدرک احترام مالا کلام ايله کیوان شاهیه نوازش ایدرک
 زمره شاهلردن صندالی قوریلوب اقدارینه امر اولدی و هوشکشاهاه
 سروری براینک ایکی اولدی طبل بشارت چالندی و اما اولدیلرندن

(رأی)

رأی هند بو حال کوروب و کیوان شاهک دخی کتدیکتی استماع ایلدکده
 فوق العاده معنوم و معنوی اوله رق نه ییاجنی نیلردی ماحصل اول کیمه
 دخی اردوی اسلامدن مشرت ايله واردوی هنددن مسرت ايله یکندی
 حین مسروره ایکی سپاهلر طبل جنگ اوریلوب عساکر و دلاوران آماده
 قتال اولوب بروجه مشروح صف قتال و جدال ترین قلدوب منتظر
 میدان اولدیلر اردوی هندستانلر بر کیمه بیانه کلدیکندن عساکر اسلامدن
 نومسلان سهراب دلاور بار خست هوشکشاهاه سمند باد پتانی خرکنه
 کتوروب مبارزه حاضر و طالب مبارز اولدی رأی هند عرصه نبرده
 سهرابی کور دکنده دون بزم ایچون جنگ ایدردی بوکون انلی ایچون دیو
 قهر و غضبه کلوب جنگ غلوه به امر ایلدی در مساعت عساکر هندستان
 امواج بحر کی برلندن حرکت و سیل باران کی جوشان و خروشان میدان
 قصد و اطراف سهرابی احاطه و محصره ایلدیلر و سهراب دلاور گنجی
 تیغ ییادینجی نیامدن چکوب اردوی هندستانه جهله و اژدهای دمان کی
 هر طرفن جمع کثیری خاکه فلطان و نبر خونی روان برله جنگه مشغول
 اولده عساکر اسلامدنچ برندن حرکت و ایکی سپاه برینه قالیوب نازه
 قتال استعنا و شمشیر جدا الله استعنا و مرک عساکره استعنا ایمرک یوم
 رستخیز آشکار روی هو انیره و ناز خون لشکر دن چچون اظهار اوله رق بوبله
 بر قیامت در کار ایکن بناکاه طرف بیابان بر تو زو غبار غایان برله ایکی و زو کلاه
 هلم که ایکی و زو یک عساکرک علامتی ایدی بیدار اولوب اوکلر نه امل پوش
 بر تقابل آتش سوزان کی اذاعار کنان اول محارب به قریب اولدقده عساکری
 ايله برابر اردوی اسلامه جهله و راولوب جنگه مباشرت ایلدیلر و لکن
 اول امل پوش تقابلر قبل دمان واری هر طرفن عساکر اسلامی طومار
 کی بوکوب بر ضرب دست ايله چوق کسمه بی معنوم و بر جهله ايله بیستار
 اسلامی مقهور و نابود ایلردی هو شنکشاهاه عساکر اسلام بوم آتشی کور دکنده
 محزون اولوب بی تدیر قالدیلر اقصیه کور و دارو کش مکشه مشغول اولوب
 حین محاربده بلوان جهان و نلدن دوران یعنی قهرمان قاتل تقابلر
 امل پوشدن بو جنگ و جدالی کوروب راولوب زور و قوت و قتالی مشاهده

ایلدکه صفوف صساکی عشق ایدمرك و كلوب تقابلارك مقابلته بر نمره
 رعد آسانی اوروب ایدیکه ای امین حاضر اول مبارک کادی دیوب
 همان بر برینه ملو تشوب مبارزه مشغول اولدیو و سپهسالار عساکر
 اسلام بهرام دخی عساکر هندستانی بر برینه فاتوب جنگ مر دانه ایدردی
 و بر جانبدن دخی سهراب دلاور زبرد شیر اندا اجرا و جاهل اورایدی ماحصل
 بویله بر جنگ و غوغا ایلدیکه دنیاده واقع اولان غوغا اردن بر نجیبی دینسه
 جازدر و اول کون اخشامه قدر جنگ و محاربه در کار ایدی تا که طلی
 آسایش و رجعت چالندی اینقی سپاه بر لریدن ال چکوب اردو ناهلریند
 مراحت و عودت ایلدیلر و لکن قهرمان اول تقابلار ایلد. جنگ و جداله
 مشغول ایکن طلی آسایش صراحتی استماع ایلدکه غضبه مستولی اولوب
 مبارزی اعدام ایتیمجه دویم دیو غیرته کلوب و نقسابلار دخی قهر مانک
 قوچی و غیرتی کوردکه اکادخی جمعیت کله راک اردو دن محاربه کنان بر طرفه
 چکیلوب آتش ضرت و حربی مشغول ایلدیلر هله بو طرفدن ایکن - چاه مودت
 اندکارنده هوشنگشاه کلوب تخت سلطنته اقامدا ایدمرك کوردیلر که قهرمان
 تائید سر اسیمه و بی تاب اولوب افریاد و فغانی مرتجع ایلدیلر و هوشنگشاه
 تختدن اینوب قهرماند نصکره بادشاهانق بکاحر ایدمرك دیوزار اولان اولدی
 وار دوی اسلامه برو حشت و دهشت حاصل اولدیکه آو فاشیدی مجنون
 و دیوانه واری کوه و بیابانه طاغیلوب کتسونلو کردنکشان بواحوالی
 کوردکه شاه و سپاهه استیالت و ربوب بن شدی قهرمانی سالما و ظاهراً
 سره تسلیم ایدم دیوشهده اولوب روبراه اولدی و کردنکشان سوزندن
 شاه و عساکره تسکین حاصل اولهرق امار طر فدن نهرمان کوردیکه
 دنیا تاریک و قره اولدی همان کال قهر و خشم الله فرق شتابداره بر عود
 ضرب ایلدیکه تقابلارک تقابلی قودی و رخصاری ظاهر اولدغه قهرمان
 باقدیکه اول مبارزت بدن بردختر دکه کله دار و چهاره سی ماله تابان لپی
 درخشان قهرمان بحالی کوردکه ایدیکه دخی غوغا خلط ایلدین چوق، بشیمان
 اولوب مدهوش اولده قریب اولدغه کندیسته ضربت کلوب هم زمان ورك
 یوزینه باقتصر بن هتان سجانوری انحراف ایدمرك اردوسی طرفه روانه
 (اولدی)

اولدی و یوله کردنکشانه راست کله راک کردنکشان احوال اردوی
 سولیوب بر صاعت اردویه تیزانیک اردونک پریشان اولماری درکاردر
 دیوشه سنجلا کلوب اردویه داخل اولدیلر شاه و سپاه قهرمانی کوردکارنده
 تازه حیات بوشلر کچی معسور و ستادان اولدیلر و هوشنگشاه قهرمانک
 یوزینی اوپوب نرده اولدینقی سور دغه قهرمان، مبارزم الله غوغا
 مشغول ایدم دیو جواب ووردی و حقیقتی کتم ایدمرك برقر اولدینقی
 آشکار اینوب زیوا برقر الله محاربه ایدم دیو کندیسته جار کلوردی
 و اما اولدیلر فدن ترک دخی ننانی سوکیلوب رخصاری آشکار و دقت
 ایلد قهر مانک یوزینه باقدغه دل و جان الله قهرمانه عاشقی و بی تاب
 اولهرق هتقه قهرمان کندیسته باقتصر بن عودت ایلدین مکدر و پریشان
 اولوب تقابلی باخلوب اردوسنه مراحت یارلین و بو طرفدن هوشنگشاه
 اولکونک محاربه سندن متعجب اولوب اول تقابلار کیم اولدینقی تفحص
 و تحقیق ایلک ایچون کردنکشان کوندری و کردنکشان دخی کیدوب
 لدی التحقیق کلوب هوشنگشاه هانده ایلدیکه اول تقابلار رای هندک
 دختری سروخرامان نام بر فزایش دیو هوشنگشاهه عرض و بیان ایلدی
 و سهراب دخی ایدیکه بادشاهم اول سروخرامان محنور اولتی کردی
 زیرا ایلک امثالی از برانور و آنده اولان شجاعت کیمسهده بولمز دیو
 سروخرامانی چوق تعریف ایلدی اول طرفدن دخی هندلور لار کاهلرینه
 عودت ایلدیلر و رای هندی دخی کلوب نختنده اوتوروب امر ایلد. مقول
 اولان عساکری آتشکده آتوب باقدیلر بواننده سروخرامانک کلیدین
 رای خیر واکاه ایلدکلر نده رای هند کال سروندن رندن صجیرایوب
 اوتورردی و بنم قزم تلمش ایسه بر کیمسدن قورقم دیو افخار ایدردی
 درساعت امر ایلدی بر ظاهر زنده آدمی آتشکده آتوب قدوم سرو
 خرماندن باقدیلر کندی و زراسنی سروخرامانک استیالده روانه اولدی
 و سروخرامانی دخی پدربنک کلیدین خیر ایدمرك برندن قاقوت پدربینی
 استیال و پادی دخی سروخرامانک الیدین ملوتوب بارکاهسه
 کنوروب اوتورردی و کال نوازش ایلد هوشنگشاهک اندن شکایت

نصل اولوز ديو كيمسدي ميدانك كوندومدي و لكن قهرمان خفيه
 كولو ب خنده ايدردى و سرو خرامان دخی بهرامی مغلوب و مغلول
 ايلد كند نصكره دها مبارزه طالب اولوب اشاره الله طيل آسایش
 چاندی ایکی سپاه مقام و مكالترنه رجعت و عودت ایلدیلر رای هند
 اولو كوناك محاربه سندن مسرور و شادان ایدی و سرو خرامانی پیغاه
 نوازش ایلوب عشرت و شادكاهی به مشغول اولدیلر و لكن سرو خرامان
 قهرمانك عشقندن بی تاب و طاقت ایدی همان مجلسدن قاقوب پرینه
 كلدی و حین مغربه بعدالامام امر ایلوب دزد افسری احضار ایلدیلر
 و ایتدیكه ای عیار بویكه اردوی اسلامی بر تخرج ایتلك اروز سندنیم
 هر اهلی ایلكه برابر كیدهام دیدكه دزد افسر ایتدیكه سلطانم اردوی
 اسلامده كرنكشان ناندنه بر عیار وارد كره اردو پرینه بر قوش بله كیمك
 بمكن دكلدر دیدی سرو خرامان ایتدیكه بنم مرهم دخی كرنكشاندر آتی
 بولوبده هلاك ایدیم دیو پرندن قاقوب دایه سیله برابر دزد افسری
 آلوب ارباردی اسلام طرفند نام اولدیلر و قریب اولدقند سرو خرامان
 دزد افسردن صور دیکه عیبا اولی كون اول غوغا ایلدیكم بهاولانك
 چادرینی بلور یسن دزد افسر ایتدیكه بن آلك اسمی قهرمان اولدیفنی
 یلورم فقط كرن كشانك قورقوسندن چادرینی ارامدم و یلهم دیدكه
 سرو خرامان غضبه كلوب ایتدیكه ای حرامزاده بوله ای عیار ای
 ایدرسن دیو آتی اردویه كوندوب كندی دایه سیله اردوی اسلامه
 داخل اولدیلر و سایلر لر بر آدھی ماقوب قهرمانك چادرى قفنی
 فرنددر دیو صور دزدانه سانیس دخی بر مانده چادرى كوستردنی
 و سرو خرامان سانیس خیمه بندوب دایه سندن و رفتن كندیسى بالتر
 كلوب خطیا قهرمانك چادرینه كیردی و اول اسباب و بساط وزیب
 و زیاتلری ككوردكه تعجب ایدرك ایلر و كیدوب باقیدیكه بر نوجوان
 بهاولان به نخت مرصع اوزرنده خجواب نوشین تازه واروب یوزندن
 یورغانی نالدر دقه شع رخسار قهرمانك چادر ك المراق منور اولهرق
 و سرو خرامان اول حالی كوردكه سرو خرامان اعظمی كادرك بر ساعت
 قدر اغلدى بده اهیسته اهیسته قهرمانك یوزیكنی چیتاروب كندی

اتكده باشلدی و بشارت نبل چالوب عشرته مشغول اولدیلر
 و اوج كون دخی جنك و غوغا توفیق قاندى و لکن سرو
 خرامان قهرمان ایچون بی تاب و قهرمانك افسانندن ریشان ایدی
 بر قاج كون استراحت ایتلك بهانه سیله بیدارن رخصت و كندی چادرینه
 كلوب آرام ایلدی و كفتندا قادینی چاغروب ماجرای اول و اخر نقل
 ایلدی و قهرمان بوزینه باقمسین عودنی صورتی دایه سی دخی ایتدیكه
 ای سلطانم قهرمان سنی كورده شده دیوانه اولش و بردخی سنك یوزیكه
 باقمسیتون مدهوش و یچون اوله جفتی درك ایلش ایتك ایچون طیاره میوب
 صورت ایشدر دیو سرو خرامانی تسكین ایلدی حاصلی دردنی
 كون ملی الدهر ایکی لشكردن مسدای طبل جنك مرصع اولوب
 دلاوران و بهاولانر چله سی غرق آهن و پولاد و سرو خرامان دخی نه
 نقاب پوش اولهرق مستغرق اسلحه جنك برله عادت یومباری اوزره
 تزئین و ترتیب صفوف ایدرك منتظر میدان معرکه اولدقند هه مان سرو
 خرامان بلا رخصت توسن باد باقی غرضه كیره داره سوروب میدانه
 حاضر و طالب مبارز اولدقه بهاولان جهان قهرمان میدانه نقادری
 كوردكه غوغانی كوزمك ایچون كیره چكلوب میدانه كفتدی
 و اولمردن سرو خرامان نهره زنان مبارز استدكده بهرام جلی بالمر
 شه نشاهی میدان كار زاره كیدوب سرو خرامان الله جاله اور اولدیلر
 نیره و كند و كورز و شمشیردن ناقل آمل اولوب هه مان آت اوزرنده
 برینك كرنجیرینی طوبوب كواشكده باشلیوب بر ساعتیه كرن
 ایکی سپاه باقیدركه سرو خرامان برانك قند و قافنی بر هیر ایدر و بید
 التدویر روی زمینده ضرب ایلدكه ایکی مسكردن غافله و فریاد
 و سوزش و فغان مرصع اولدی در ساعت دزدانه سار كلوب
 بهرامك النی و یاغنی بغلوب خجوبا كندوبیلر مساك اسلام
 نقاداردن بو احوالی كوردكاردنه بدیچون كچی لرزه اولوب خانك
 اولدیلر قهرمان الله سهراب یور اتدی كوردكاردنه ایتكی بردن
 میدان مبارزه قصد ایلدیلر ایسه هوسكشاه بر اقبوب صبر ایدك قیام

اولدیلر اول اتاده امر اوانوب به، اخی غل و زنجیر ایله مجامده کتوردیلر
رایه ملیح و نقاد او اتلغی بهرام تهیم ایلد کارکنده بهرام غضبه
کلاوت شتوی اغاز ایلدی رای همد دخی بهرامک ناشایسته سوزلرندن
بعضو را اوب قتلله امر ایلدی جلاز بدیزاد دخی قتل بهرامده مقصد
ایکن سروخرامان استشفاع ایلوب بن اتی حفظ ایدرم دیدی
رای هندی دیدیکه ای نور دیدم بونی همچون قتل ایتیم اوردوی
اسلامده کردنکشان مننده بر عیار طرار وارد کره ناصیل
اولور ایسه بهرامی تخلیض ایلدی درکاردر دیدکده سرو
خرامان ایدیکه بن بهرامه بقید اولورنده قوی اول عیار کاسون
بهرای چالسون دیو بهرامی کندی چادرنه کوندردی و کندیسی
دخی وقت مغربه کلوب چادرنده استراحت ایلدی پس امرایله بهرامی
حضورینه کتوردیلر درساهت بهرامک الدن و الاغندن برانقه و زنجیر
قالدیروب ریخت اوزرنده افساد ایدرک و هر طرف و جانبدن کلامه
باشدیروب محبت ایلدیلر و اما اول انشام خوشکشانه کردن کتانی
چاقروب ایدیکه ای عیار بوکیجه بهرامی تخلیض ایدرک سکا اون پک
الزون اکرام شاهانم اولور کردنکشان الذونک امنی ایشدکده بسر
و چشم دیو همسان اسیاب عیارله روانه اردوی هندستان اولدی
قراغولاردن پکوب هر طرفی طولا شوب تا که سروخرامانک چادرینه
کلدی خفیه کور دیکه سروخرامان بهرام ایله صحبتده دارا وقت ناظر
اولدی سروخرامان بهرامسه خطاب ایدرک دیدی ای بهرام
سندن برسوال و جوابم واردر حقیقت اوزره طوغریسنی بکا سولر
ایسک سنی تخلیص برله اوردو کره کوندیرم دیدی بهرام جوابنده ایدیکه
بنم کیمددن پروام بو قدر موغریسی هرزه و چاهله اولور ایسه بیان ایدرم
دیدی سروخرامان ایدیکه اوردو کره اول چاقور بحری به سوار اولان
چاقور کیمدر زانسی شمر زچک او شلیسر و اول چاقور که برپوشوزلی
وسرت کوزلی دانی ایلمی تر بونده شمس ایلدی و نسبل رام ایشم سیر
قهرمانک نام و نشانغی صور دقده بهرام جوابنده دیدیکه ای جسمنه

پرامنه و کندی یوزیکنی قهرمانک پرامنه طاقدی ورنده قله اوب
قهرمانک باشی اوچنده براقوب پک آه و حصرتله چادر دن چقبوب
روانه اولدی * و دایه مسنده کلدیرک سایبی تخلیص ایدرک لرلینه
مراجعت ایلدیلر بو طرفدن علی العصر قهرمان خواب راجندن پیدار
اولدقده باشی اوچنده پوست جیلندن بر نامه کوردی اوب مشاهده
ایلدکده باقدیکه یازیش * بیت * هله رفیم و لرانی زچالت بریم
جهت توشه زده ذکر و صالت بریم * تا که مارا ترا تده ککره
خوش باشد * دل خسته بودایم و خیالت بریم * بویه بر قاج
بیت ماشقانه کوردکده سروخرامانک ایشی اولدیفنی اکلیوب مسرور
اولدی و اولکون دخی جنک عوق اولنوب اخشام اولدقده قهرمان
دخی دون کجهنک انتقای لازمدر دیو لباس شپروی بی کیوب کردنکشان
ایله برابر روانه اردوی هندستان اولدیلر و یوله کندی و سروخرامانک
کیفیات و حالانی تماماً کردنکشانه نقل ایلدی و کردنکشان و کلادمن
بنسایت مغرغ اولدی چون اردوی هنده قریب اولدقارنده بروقت
فرستنده قهرمان سروخرامانک چادرینه کیروب کوردیکه بر نازمین
ماه رخسار و بر کلدار پی زاده بالای تخت شیخ و دلاده خواب نازه
وارمش قهرمان اول نازنینی کوردکده سروخرامانک زانی کی قلی
پرشان واحوالی عیان اولوب مدهوشه قریب اولدقده ککندوسن
محافظه ایدرک همان جوانبامه سنی بویه یازدیکه * بیت * آن خیال
رخ خوبش که غریبه اوست * وان خم ابروی مانند هلات بریم *
وان شکر خنده خوبش که شکر بنده اوست * زشکر خانه مجموع
خصالت بریم * و رخسار سروخرامانک حصرتله بر قاج شفالی
انخذ برله چادر دن چقبوب ینه اردو رینه عودت ایلدیلر ابرتنی
صبحا حلین سروخرامان خواب نوشیدین پیدار و جوانبامه دوشینی رویت
اولدقده فرق افغانه مسرور ایلدی اول کون دخی جنک اولدقده
سروخرامان بدوی راک مجلسنه کلامرک جمع و کلاد و زراسر و خرامانه
استقبال و قیام ایدرک اجرای رواسم آداب نقص کره مشغول طرب و نشاط
(اولدیلر)

لقا معلومگر اولسونكه اول سنك كوردنك پهلوانك اسمي قهرمان
 قانلدر و فارس اقلينك پادشاهي طهماسب شاهك اوغلدر و اوچ باشنده
 ايكين قاف طاغنده بولنان ديوخنيه كلوب آني قلوب كوه قافه كتوروب
 اوراده هيپايتيه نام بر صحراده پرورش ايرك و قهرمانك پدري دري
 اوغلنه طيانه ميوب وفات ياشدر و قهرمانك عوجدهسي قهرمانك پدري
 بولنان هراسب شاه تخنه جلوس اديوب اولدخ چوق بچكدن ارتحال
 دار بقا ايلدي و پرينه اتيو پادشاهز هوشكشاه تخنه جلوس ايلدي
 و قهرمان دخی اول صحرای هيپايتيه اون اوج باشنه واردقه كنديسي
 فرق زمريه ديوردن اولاديني درك ايلدي الله صواب ديوردن مصوروب
 سوال ايلش اولديغندن ديو دخی قهرمانك هيئت و شجاعتدن احوالي
 كتم ايليوب حقيقتالي پسان و افاده ايلدكدرنده قهرمانه غضب كلدرك
 شمدي بني وطن اصليمه ويدرم طهماسب شاهه كتورمنسكز بريكنزي
 صاغ و سالم يراقم ديسيله ديور خانق اوله رق قهرماني وطن و مكانه
 كتورمك اوزره اوغوزلر بنديروب بر طاغنداستراحت پناههسيه قهرماني
 اينديروب و كين ليجه قهرماني غافل برله براغوب فاجيشل ايلدي و قهرمان
 ديورك فرارندن باخير اولدقه بي تدبير قاهر ق اول طاغنده براس
 ككرداني شكار و هرگون سير و شكاره مشغول اولوب تاكه
 پادشاهز هوشكشاه تسخير ملك هندستان ايجون حساكر بيشمار ايله
 مازم و دروبراه اوله وق و قناكه اول طاغنده كه قهرمان ساكن ايلدي
 ايرشدنكيزده قهرمان غسكري كوروب بني آدمي كورمديكي ايجون
 چنكه باشلوب فراوان عساكري نابود و مفتقد ايلدي صكره عم زادهسي
 قهرمان مدار اوزره كيدوب و هر طرفدن سوزاچلدقه برلر يله عم زاده
 اولدقري آشكار اولوب اولوقت قهرمانك رجاسيله رام و هوشكشاهه
 كلوب پهلواني اولمشدر ديو بهرام جبلي قهرمانك سر كذشت و قلاتاني
 تمامًا و كلاما بيان و سروخرامانه تقرير و بيان و بعهده ايتديكه اول جانور
 دخی كندسار عمامه كلديكيزده نصف ايليله اردو مزمره برغوغا قويدري
 و بحر دن بر جانوار منليم چيتوب بچمد صساكري باعمال ايلدي ديو قهرمانه

(خبر)

خبر و بردكدرنده بلاسله چنك كيدرك اول جانوري رام و مغلوب ايلدي
 ديوچه حلاله سروخرامانه اظهار ايلوب و اولقدر قهرمانك تور يفتي
 تزيما ايلديكه سروخرامانك عشق بلك مرتبه ترفي اديوب برينبي تلپ
 و في قرار برله اضطراب و اضطرا دوشدي پس هر امك پدريني مصوروب
 سز كسكز ويدر يكزكيم اوليورديدكه بهرام دخی كندى حال و احوالي
 و پري زاده اولوب بعهده ديوري تخمير و چين ملككتي باصوب خاقانك
 قز بني الهرق بده جادوازرك صحر يله طاش اولوب و صكره كز دنكشانك
 واسطه سيله قورتلديني چله سروخرامانه سو بليوب پسان ايلدي
 سروخرامانك خي بهرامك احوالندن و سر كذشت غريبه سندن تخمير اوله رق
 ايتديكه اى بهرام كز دنكشان سنى ازرقك اللهن خلاص ايلش ايسه ايجون
 بوراده سنى ياد ايتيوردنك خلاصنه بر تدبير بوله ميورديدكه بهرام
 ايتديكه اى نازدين ندن معلومه كه كز دنكشان شمير يلك بورالده موجود
 دكلر ديدكه قضاء اولوقت كز دنكشان بردهك ار قسندن بوسوزلري
 ايشيروب استماع ايلدي پس سروخرامان دايه سنه خطاب ايلديكه
 طشره چيمه قدقه شريكي بولورسل الله كل ديدى دايهسي دخی طشره چيقدى
 اناؤل نانه كز دنكشان بوو اهدمي نوشرد اولدهده بوله احوال و ماديه
 بخني اوراق عبارلقدن صايلار دوهام بي محابا سروخرامانك دايه سنه
 خطا بكيرون اراد ينگر بنم ديوچادره كيروب اجراي رواسم دعاو ثنا
 ايلدي سروخرامان باشني قالدوب بر عيسار كورديكه مانند و امشالي
 كوراش دكلدر سن كيمين ديو صوردقه كز دنكشان ايدى اى دلارام
 اشتد كز دنكشان بنم خدقنده حاضر امركزه اولور ايسه يور يكر
 ديو سروخرامانه جواب يوردى سروخرامان كز دنكشانك كوناچرات
 و جسارت مافلانه سنه شجب اوله رق آقون سكاني عيار ديودر ساعت
 اوتور دوب بچد اكرام و نوازش ايلدي و خلعت فاخره كيدروب اون
 يلك التون احسان ايلوب كز دنكشان آلتونلري كوردكه رندن
 صحرانوب يكي باشدن دعا رثايه باشلور پارچه رقص و ملر باق
 ايلديكه سروخراماني سر ايمه ايلدي ماحصل اول كچه حين صبره قدر

اوراده عیش و طرب به مشغول اوایوب علی الصخر سروخر امان بهرامی
کردنکشانه تسلیم و قراغورالدین بکچروب سالماً اردولر به ارسال ایلدی
وکردنکشان دخی بهرام ایلله اردولر بهر ورو ایلله و اوله رقی و ولد سروخر امان
قهرمانه نه قدر تعشق پیدا ایلش دیو کردنکشانه سو یلردی حاصل اردوبه
قریب و هوشنکشانه دخی بهرامک کلنیدن خبر ایلد و ادقه ایستقبال اندیروب
بارکاهد داخل اوله رقی و هوشنکشان بهرامی سلامت کوردنکده مسرور
اوله رقی بهرامک یوزینی او یوب نوازش ایلدی و نه کوخالصی اولدینتی
صوردنکده کردنکشان ایدیکه پادشاه هر فصل خلاص اولش ایسه
بن آلتونلرمدن و ازیکیم دینکده و هوشنکشان خنده بسیار ایلوب
قورقه سنک آلتونک حاضر دیو در ساعت امر ایلله یلغ هن بری
کردنکشانه تسلیم ایلدیلر و بعدله سروخر امان ایلله کنتران ایدن
ماجرای پشان ایلد کده و هوشنکشان بیغایه مسرور و سروخر امانک
رفتار و کردارندن مجبور اولدیلر و اولوقت صدای کوس و نای حربی
مرتفع برله انکی سیاهمه خرق اسلحه جنک اوله رقی بین صفوف و ترتیبه
سیاه ایلوب منتظر میدان اولدیلر و اولطر فدن دخی سروخر امان نقاب
پوش برله سمندر اهوره سوار میدان کارزاره کلوب قرار و جولان ایلد
طالب مبارز اولدی عسا کر اسلامدن بهرام سنک انداز که نامدار لر بری ایلدی
آنتی میدانه سوروب مقابل سروخر امانه کلرک مشغول جدال اولدیلر
برقاج طغی نیره او رته رنده و دود بل اولدند و صکره همان سروخر امان
بهرامک نیره سنی اندن چقاروب و کربنی دستگیر برله سهو لاله آتندن
قالدیروب جولان ایلله پدری رأی هندک پای تختی پانده ریه قوب در ساهت
مبار بهرامی باغلیوب محبوب کدور دیلر و سروخر امان دویوب نه طالب
نبرد مبارز اولدند و محتاج شمشیر زن بر پاوان کلوب آنتی دخی بی تحمل گرفتار
و غیاره تسلیم ایلدی القصد حین مغربه قدر فرق پاوان نامدار دستگیر
و مغلوب ایلله مقدو مغلوب ایلدی و هوشنکشان بواقعه دندن بغایت مهموم
اوله رقی عجب باوآفت ناکهانی نلر احداث ایلد و رو کردراً امری ایلله بل ایشیش

(چالندی)

چالندی انکی همسکر هر که لر به رجوع واعاده ایلوب او لکجه دخی
بو بلجه بکوب ابرتمی کون نه طبل بخار به چالوب انکی سیاه بر لر بیک
مقابلنه صف دوزوب ناظر میدان اولدند و نه سروخر امان میدانه
قوشه رقی مبارز طلب ایلدی آرتق کیمه نک جراتی اولدینندن و احوالندن
بهراوان بی امان و سردار جهان قهطرانه حددن آشوری غضب و قهر کلرک
بن بونی قتل ایشینجود و نم دیو کال خشم ایلله اژدر های غران و شیر یان کبی
سمندباد بیانی میدانه و سوروب و نقاب پوشک مقابلنه کلرک ایدیکه ای حقیره
مستمند اردوی اسلامیه آدم بوقی ظن ایدک دکل بلکلر ازلک و اردو راما
فادین ایلله خوفا ایتمی مار یلورلر شدی سنک یلک جانک و ارایسه الدن
چقار و مزسک دیو همان سروخر امانه حله ایلدی سروخر امان قهطراق
بو بلجه قهر و خشمه کلرک و سوروب نندن منفعل اوله رقی جوایبه ایدیکه ای
دلا و رو سنک دیو دیکل قهقهه سک و سول و امانا شیدی سن الدن مغلوب
اولدینک حالده عجباً سوزندن او تانیز میسک دیو بخار به به مشغول اولدیلر
بو بلجه فادین قهر مان دلا و معشیه قفسله عجز ااده سنک بخار به سنی کوردنکده
اهیات پیشان و متفکر ایلله قهر مانه قهقهی و کاه سروخر امان
قهقنی دما ایلردی و کوکلندن هر قفسی مقتول اولور ایسه قاتلی المدن
قور تیله مز دیردی و لکن کردنکشان مبار قهر مانک جهیم سننده فکرت
و حیرت آتارینی کوردنکده اکلوب در ساهت میدان هر که به قوشوب هندی
لسانیه سروخر امانه ایدیکه ای نازنین هر نه قدر قهطران سرکشدر انکته
مدارا و اوصو لجو بخار به کزی قهر مانک مظلوم و قهر مانک عم زاده سنه
بر ضرر کلکسون دیدنکده قهطرانه کللام کردنکشانده دها زیاده غضب
کلرک بره حرام زاده دفع اول برکسو بریده خاطری ایچون اردوی
اسلامک عزمینی استرسک دیو کردنکشانه نهب و خشمه حله ایلد کده
کردنکشان قور قودن اوله صحر ایدیکه عسا کر اسلامک ارقه سننده طوری
بو طر فدن قهطران ایلله سروخر امان میدان کار زارده مبارزت و نبر دیکه
مشغول اولوب لب نیره ایلله نائل مرام اولمور قی همان قهطران شمشیر
آبداری غلافندن بکوب خنصر اول حواله فرق سروخر امان ایلدی

سروخران دخی بر سپرده پنهان اوله ورق شمشیر طرآن - پرسروخران
 قریب اولدقه سروخران سپرنی تدویر ایلیوب شمشیر قهطران خورد
 شکست اوله ورق بره دو کوردی بوخر کندن قهطران غشبه عود دینار اشکنی
 الله آلوب زور قوت الله قهطرسروخران الله بوله بر کور زضر یابلدیکه
 جمع اعضای سروخران تمام اولوب دیکر ایکی ضربنه نوبت بر میوب
 همان خفا شمشیر برینی چکوب قهطرانک سیمینده حواله و آنک کر دنده
 بر ضرب شمشیر الله باشن میدان فرلا دوب قهطران آتیه برابر غلطان
 اولدقه منفعل اولوب همان شمشیر برینی چیشلروب سروخرانک
 بندیک آتک الی و ایافارینی کجک استند کده سروخرانک اکلوب
 در نهایت آتندن کندیسی آتوب مقابل قهطرانک کدی و بر بر نیک کر لردن
 پایشوب کولشه مشغول اولدیلر و لکون حین مغربه قدر چالشوب اقدام
 ایدم رک نه آنک ظفری ونه ده بونک خطری وقوعوب طبل اسایش
 چالندقه قهطران غضب مستولی اولدیغی جهته سروخرانک تقاسندن
 واز کجوب هوشک شاه کندیسی میدان کله رک قهطرانن رجا ایدی
 ایسده یه قهطران کال خشمندن فراغت ایوب تلاشده مشغول اولدی
 اولوقت قهرمان میدان کلوب ایکسینه باقه قالدی و سروخران باقوب
 قهرمانی کورد کده غیرت ایدم رک بر نمره رعدا الله قهطرانک قد قالدی
 بر هوا و بره اوور مقبرین اردو ریندمراجست ایلدی بو واقعه دن هوشک شاه
 یجد دلکیر و آزرده اوله ورق ایکی - پاه بر بر نه هودت ایلیوب استراحت
 او زره اولدیلر و بوکونا غوغا و کرفشار اولان اسیر و پهلوانلردن اردی
 هندستانده صدای طبل بشارت مرتفع اولدی و اما بو طرفدن هوشک شاه
 بار کاهه کله رک کال مجز و تکدردن ملعام ایوب متفکر و مجز و قالدی
 و اول کجه بوله اضطرار و تکدر او زره یکجادی حین شفقده یه روجبه
 عادت طبل حرب چاندوب ایکی لشکر مسلح و بهیا برله ترتیب صدفوف
 ایدم رک متر صد مرصه بخار به ایکن ناکه بند سروخران چلاوه دایرانه
 الله جولان دایرانه او زره میدان کلوب طالب مبارز اولدقه میدان کجه
 جرأت ایلر کندن هوشک شاه مجزون اوله ورق و قهرمان دخی بعدا نهار
 محبت سروخران الله مبارزتی متغیر ایدو کندن هوشک شاه طبعه مختلف

(کله رک)

کله رک دهنن الله محبت اواز دیو همان قهر الله هسکرینه نیوب و بر نمره
 اوورده موج دریا کجی کندو عساکری سروخرانک اطرافنی محاصره
 ایلدیلر و سروخران دخی بو حال کورد کده تیغ خونریزی الله آلوب
 عساکر اسلامه جهله ایلدی و اردوی هندستان دخی راک امر الله عساکر
 پیشمار یرندن حرکت و سپاه اسلام الله ملو تو شوب یه جنگ مغلوبه واقع
 اولدی و قهرمان ایدم رک کندن طوور و سروخران الله محاربه سی
 تمام ایلدی شهادت اول ایشاده جانب عساکرین بر کورد عظیم آشکار برله
 بشورز سنجاق که بشورز یک لشکر نشانده سی ایلی ظاهر و اول کرد
 غبار قریب اولدقه او کله رکده قوی هیکل و کریمه النظر بر بهادر فیل
 تن ایلار الله کله رکده در ایکی طرفدن حصار جاسوسلای ایدم رک خبر
 کتور دیکر که سردار جزیره بحر عساکر قهرمانک یدله مقتول اولان که مالک
 برادری اسفندار در که رای هندک امدادینه کلشدر بو خبردن هوشک شاه
 مجز و رای هندی سرو او له ورق اول حالده اسفندار نابکار دخی بنشوب
 عسکرله برابر عساکر اسلامه هجوم و هر طرفدن وجود عساکری مدوم
 و مقتود ایتمک باشلدن کله رکده ارتق قهرمان بو واقعه بی کورد کده غیرتی
 حر کته کلوب بران کسکندیندن خبر اوله ورق بونه غیرت کله رک
 دیو بر صحیفه رعد واری مرتفع ایلیوب و جانور بحری فی میدان
 معرکه سوور مسیله غنیمت خون اشاعی علاقتدن چیتاروب مردانه
 جنگ ایتمی آغاز ایلدی و اولکون دخی بوله بر عظیم جنگ اوله ورق
 اشاعی مریده ایکی طرفدن طبل اسایش چالینوب عساکرین مقابلینه کادیلر
 و رای هندی در ساعت و زوال برینی اسفندار کله رک استقامت کوندر و کال
 همت و احترام الله بار کاهه کتور دیکر و یجد نوازش و احساس کله رک
 هوشک شاه و قهرمانک الدن شکایه باشلدی اسفندار دخی فیل دمان کجی
 غرش ایدم رک یارین قهرمانی بکا کوسرک که انک فانی صو برینه ایلیوب
 قرداشم کله رک انتقامنی الیم دیو معرزه الله لاف و کراف ایدم رک
 و سروخران دخی قهرمانه بر ضربد ایرشیدون باشند یکجای ایدم رک دیو
 قلبدن سو باری و بر طرفدن هوشک شاه بار کاهه کلوب مات و مهلات

او توروب بر کچمه ایله قوشتی بیه ایندی قهرمان دلاوردخی پادشاهدن
 بوغم و کوری کورد کده قاقوب چادرینه کادی درساهت خرق آهن
 و پولاد اولهرق کردکشانی احضار ایلیوب ایندیکه ای میار بن بو کچمه
 کیدیوب بهلوانلری تخیله و استخلاص ایلیوب کتوریم دیدیکه کردکشان
 جوابنده دیدیکه ای نامدار بو بهلوانلرک تخیلهلری زور ایش دکادر
 و کندیکی اول آتش مثال صسا کره اتقی ابو دکلر باخموس اول بنم
 بوگون کوردیکم اسفندیار دیکلری شقی که انک ایله الاشک محاصر دیو
 جواب ویردی قهرمان ایندیکه بهمه حال کیدرم استرسن مراقبت ایله
 استرسک اوتور دیو هندول طرفنه روبراه اولدی و کردکشان دخی لاهلاج
 اولهرق معاً روانه اولدیله هند اوردولرینه قریب اولدقزنده باقدیلرکه
 محبوس بهلوانلری رایک بارگاهند کتوروب انشک مبادتنه دعوت
 ایندیورلر و عدم قبوللرندن قتلارینی جلاده امر اولیش و جلادلر دخی
 بهلوانلری اللرندن طوتونده قتل اینک ایچون بارگاهند چیشار پیورلر
 قهرمان بواحوالی کوردکده سراسیمه اولهرقی همان بی ثانی و کجهمل بویه
 برنر ماوردیکه چیچ اوردوی هندستان ترزله کمارک اسفندیار ایله رای
 بونرزه عظیمین بایلوب مدهوش اولدیله الهده علی الراوی و قهر مان
 دخی تیغ پیدریقی الله ابتدا جلادله جلاد اولهرق بومه اوکنه
 راست کافی پیمان انکه باشندی و قهرمان دخی قهرمانک نمره سی
 استماع ایلدیکه خبرته کاوب کندیسند بر حرکت ویردیکه اول خل
 وزنجیر لری تار جکوب کی قویاروب کسخت ایلیوب وزنجیر لری الله اولوب
 ضرب زنجیر ایله کفاری نابود ایلیله دیگر بهلوانلری دخی تخیله و اللرینه
 برر شمشیر الوب غوغا کنان هند اوردوسندن جیقوب کندی اوردولرینه
 مراجعت ایلدیلر و قریب اولدقزنده هو شکشاهی خیر واکاه ایلیوب
 کدیری فرجه و حزنی نشاطه بدل اولوب و کندیسنی بالنفس استحقاق اینلرک
 قهرمانی دراغوش و نوازش برله بهلوانلرینی برر برر مظهر التفات
 و نوازشات ایلیوب طبل بشارتک چالمنسه امر اولندی اما لولر فاندن رای
 هند ایله اسفندیار و قناکه بیدار وهشیار اولدیله باقدیلر که محبوسلردن

(برائن)

برائورق ویشمار صسا کردن روانه دیار عدم و امشردر بواحوالدن سرهم
 و تخیلر اولهرق اسفندیار ایندیکه چچا اول نمره نه ایدی رای هند ایندیکه
 ای دلاور اول نمره قهرمان زمانک نمره سیدر و قائل برادرک صداسیدر
 دیدیکه اسفندیار منتقل اولوب و سر و خرامان خنده ایندی الحاصل
 سین شقایق نه ایکی اردودن طبل محرابه چاللوب آماده قتال و جدال
 اولدیله و زمد الترتیب صفوف و تزین صسا کر و مسلح لشکر اسفندیار
 نابکار اژدرها واری متوجه میدان اولوب ایندیکه برادرک کهالک قائلن
 مبارزله استمرقم دیو زنان قهرمانی طلب ایلدیکه بو طرفدن قهرمان
 دخی مسلح و مکمل جانور بحیری بی حرکت کتوروب میدان کلوب
 اسفندیار ابتدا جانوری کوردکده عقبنی زائل ایلدی و طالب قهرمان
 اولدیندن پشیان اولدی مقید اولوب قهرمان ایندیکه ای نابکار برادرک
 قائلن نیم وستی دخی اکا کوندریم حاضر اول دیدیکه بررینه جله ایلدیلر
 ابتدا اسفندیار اکایوب هر ایه اوززنده بر بولک عهودی و ارایدی قالدیروب
 بالای سرته تدویر ایله فرق قهرمان و قهرمان دلاور زیر سیرده بنان
 اولوب لکن اسفندیارک کرزی سیر قهرمانه قریب اولدقده ضرب غغام
 ایله کورزیک کلدستی فرلاتدی اسفندیار بوحالین غصبه کاوب شمشیر
 ایلمارینی چکوب ایحال وصیت و سوبله جکک و ارایسه سوبله که بردها
 دنیایی کورمنساک دیو قهرمانه نریب ویردی قهرمان دخی ایندیکه
 ای حرامزاده ایشنه باقی همان دوی هواده قهرمان دلاورانی اوزادوب
 اسفندیارک پنجه لری ملو توب جبراً تیغی لندن جیقاروب حلال مال
 صاحبکدر دیو فرق اسفندیاره بویه ضرب ایلدیکه برق تیغ اسفندیارک
 انک کور کسندن ظاهر اولدی و برضربیدن ایکی سپاهدن صدای آفرین مرتفع
 اولدی رای هند بوحالی مشاهده ایلدیکه و رد فعدن قهرمانک اطرافنی
 محاصره ایلیوب آتش چدال مشتعل اولوب و باران مرک ریزان و نازره
 قتال بلند اولدی و صسا کر اسلام دخی برندن حرکت ایکی میاه بربرلرینه
 قاقوب بیه قیامت کوفی ظاهر اولدی جین نریبه قدر چنکه مشغول
 اولدیله و مغربه ایکی ساهت قاهر قندن هندلورله ضعف کله رکه مبرزم

اوالری قریب اولدیغنی کورد کلدنه طبل اسایش چالووب کاتلر نه ارجاع
 ایلدیر و رای هند پریشان و بی تدبیر بارگاهنه کلوب تدبیر و مشاوریه
 باشلادیلر و اوچگون جنگ و جدالی توقیف ایلدیلر اما بولر فتنه دوشکشا
 مسرور با رکاهنه کلوب اقامه پهلوانی نوازش و دلشادانده لر عیش
 و نشاطه مشغول اولدیلر و لکن او کجه رای هند صیاری بولان دزد
 افسری چاقروب همی حرامزاده عیاریق بویه می ایدرسک دیوچوق
 خطاب و طعن ایلدیکده بارگاهندن سوزدی بر دزد افسر و بی بارگاهنده
 چیتوب مجبور و منفعل اولهرق باهوشکشا و بارگاهنده یانه د
 کردنکشان قتل انتر ایسم عیار دکلیم دیو علی المهر شاگردان بش عیار
 محبوب و کندلرینی آشیجی و طبایح شکله شکل ایده رک واسباب طبایح
 بی آلوب اردوی اسلامه داخل اولدیلر و شاگردلرندن برینی کردنکشان
 عیاره کولروب بفر با اصناف و ایشیز آشیجی قلدر خستکرا اواریسه
 شواردون بر قاج پاره قرانق ایچون آشیجیاتی ایده ام دیو کردنکشان
 سولبد کلزنده پک اعلا دیو مسکره دخی اویک بشیرسون دیور خست
 و بردی و دزد افسر دخی کنار اردودن بر کوجک شیچو چادر قوروب
 آشیجی ایدم اشدی قتل کچدری چادرلر کوشه سنده نازنده شرو ع ایدر رک
 بر قاج کجه طرفنده بر بولک ناز دیروب تکمیل اولد زده مسکره لغز
 اوزرینی بر حصیر پارچه سیله اورتوب دکاتنه مشتی کادکده اول
 حصیر اوزرینه او توران بیچاره لقمه دوشردی و رد ساعت عیار لر لقمه
 کروب مشتریک باشی کسوب اتنی بشیروب صسا کراملا ماکلی ایدروردی
 و کچدری دخی عیارلرله اسباب عیاریق کوب اوردوی اسلامده فر صت
 اراردی و رای هنددن ایسه بر چاره بواقی اوزر مارون بش کون ملت استدی
 هوشنگ شاه مهلتو برمدیکندن قهر مان اتنی پادشاهم بش مالدخی ملت
 استرایسه و بره لم ونه کونا چاره سنی بولورایسه بولسونکده بز تیرفته
 تعالی بهر زمان فاتق و غالب بولمشوز هو شکشا دخی قهر مانک قولی
 اوزرینه هند اولره مهلت و یروب بر قاجکون غوغا و جدال توقیف

منتهی

قلندی و لکن بولر فتنه دزد افسر حرامزاده شب و روز فرصتی
 بکلوب ایشینه مشغول ایدی و اما بر ابی ککون طرفنده پک
 نفر عساکر اسلامی تلف و نابود ایلدی بر کون بوغائب اولان نفر اتلرک
 شیری کوشزد هوشکشا اوداقده قهیر اولوب درساعت امریه
 کردنکشان احضار ایلدیلر و هوشکشا ایدی ای عیار عجلاندر بویه
 تکامل و تکامل ایدرسک بر سنک عیارلر نه لایقیدر دیو چوق طعن
 امیر سوزلر بود دزد کده کردنکشان مفعول اولوب بارگاهندن ملشره
 چیتوبی ده ایلدیلر با سوال ایشیدلر ایدر ایچامی مشیر
 فالدیلر و بولک بولسنی مشاوریه مشغول ایتن اوقسی کچمه دزد افسر
 حرامزاده عیاریق لایسیه اوردوده مالوشوردی قضا پهلوانلردن
 محتاج شمیر زن چادرینه کلوب باقیدیکه نوبتیلر غافل و اوقتیویه
 وار مشلر در هممان اول ولد زنا فرصت بولوب چادره دخول
 و محتاجک باشی کسوب ملشره به چشمه سیله پینه عودت ایلدی علی
 الصباح اوردوده باشاده محتاجک قلندن خیر اولدقه خائف اولهرق
 بتکار کردنکشان چاقروب تکدیر و نمیز ایلدی کردنکشان دخی
 بو واقعه دن سرسم اولهرق کچدری پروانه کی اوردونک امر اشد
 طرلا شوب جمیچو ایدردی و اول کچمه دخی دزد افسر فرصت
 بولوب بهرام سنک اندازی قتل ایلدی و هو شکشا فورقودن کچدری
 اویقویه وار بروب پهلوانلر ایلده صیاسه قدر نوبت بتکار ددی و اما
 کردنکشان متفکر و متعجب اولهرق بودزد افسرک ایشیدر دیوهمان
 اول کچمه نوبتیه و تاید ایدرک کندیمی هندلورک اردوسنه
 روانه اولدی اردوینی هنده قریب اولوب فراغولردن بتکدی هر نه
 قدر ارا یوب تقیم ایلدیمسه دزد افسرک چادرینی یله بوله مسدی
 بغایت پریشان اولهرق کپو دونوب اردویه ارجاع ایلدی و امدادزد
 افسر بولر فتنه محتاج ایلد بهرامی قتل ایلدکد نصکره خفیه اردولرینه
 حضور رایه ککیدوب یال و احضارالی تمام نقل و بیان ایلدی
 و بر قاج کونقدر هوشکشا ایلد قهر مان و قهر مانک باشلرینی دخی

خاک پای کز تقدیم ایدرم دیو تمهد ایلدی و رای دخی بوزدهدن بیدم
 مسرور و مجبور برله دزد افسری مظهر التفات و نوازشات ایلدی
 و ایتدی که هلدی کوریم سخی دیوت دزد افسرینه اشجیانی مصورتیه
 اوردوی اسلامده بولنان چادرینه اهاده ایلدی و بوطر قدن رای هند
 دخی دزد افسرک جمیع حال و احوالی مسرور خرامانه بیان و اظهار
 بشارت ایلدی مسرور امان ظاهراً مسرور باطناً معموماً و لهرق قهرمانی
 خیر امانک اوزره اولدی اما چون اششام اولوب بنه کردنکشان برسر
 رشته المی ایچون هندلولرک اردور بنه کلوب تاکه مسرور خرامانک
 چادرینه کلدی و بر خبر الله پلور ایسه مسرور اماندن انور دیهرمان
 چادره کیروب روام دماو ثنائی لدی الاجرا ایقده طوردی مسرور خرامان
 کردنکشان کوردی که فوق القاب خوشنود و شهاد اولهرق اقدابنه
 امر ایلدی و کردنکشان دخی ادب اله زانو اوزرینه او توروب سوز
 و قونقی نویسنی آچمدیلر اندا مسرور امان ایتدی که ای عیار قهرمان
 ناصلدر دیو صور دقه کردنکشان ایتدی که ای نازنین قهرمان فصل
 اولور سنک فراق کندن بهرور اولدر کیم زکونینز استراست واری
 یوق سندن بر خبر المی ایچون بو کیم دینی کوندردی دیدی مسرور امان
 بو سوزی استماع ایلد که خاطرینه برسرور کلدی که قسم ایلدی بعده
 ایتدی که ای عیار اوزاچه سزک اردو کر فصل در کردنکشان ایتدی
 جد اولسون اوزاق طر قندن برقساوت و صفتیز بوقدر مسرور امان
 ایتدی که اردو کرده نه لجن اکل ایدیورلر کردنکشان ایتدی که سزک
 ملک تزدن بر اشجی کلشدر هم قصایق ایدیورهم اشجیانی انک بک
 پشور و مسی ازدو وزده مشهور اولشدر دیکده مسرور امان خنده
 ایدرک اولساهدت کردنکشان اکلیوب انکشت تخیری بردهان اولدی
 پس مسرور اماندن رخصت استند که بهی عیار اخوالی اکلا دندیم
 کتک ایتدی و سمن او تور برا زحمت ایدم دیدی کردنکشان دخی ایتدی که
 امان ای نازنین بنی ازاد ایدیزده اول حرامزادانک مکر بنی اردوی
 اسلامک اوزرندن رفع ایدیم بدی مسرور امان دخی اول اردو کزدن

(قلیچ)

قلیچ کندی ایغریله طوزاغه دروشش عجله اله ایش کورلر
 بو کردنکشان تسکین و حین صبه قدر نشاط و ایتسلاط ایلوب بعده
 مسرور امانه کردنکشانه رخصت و قهرمانه چوق دعا و سلام کوندری
 کردنکشان دخی مسرور ایچی ایغری درت ایدرک قوشمه قدن اردوی
 کلوب و طلوع فجرده بارگاه شاهیه داخل و بعد الاجرای دعا و ثنا
 ایتدی که بادشاهم سایه شهربارانه لیکزدن اول حرامزادینی بولدم
 دید که هوشکشان مسرورندن برندن قاقوب بنه اونوردی و کردنکشان
 چوق نوازش و امریه بشارت نوی کتوروب کردنکشانه احسان
 ایلدی پس کردنکشان اشاره سیله هرکس برلو برینه او تور دیلر
 در ساعت کردنکشان بشیور مقدار عیار اله و برهه و دزد افسرک
 چادرینه روانه و حازم اولدیلر و لکن اولوقت دزد افسر چادرینه
 اولوب خفیا چادرینه کشیدی و قناکه کردنکشان دزد افسرک
 چادرینی باصوب کوردی که دزد افسر چادرینه یوق بجمد مجزون
 و مجبور از برت مغیر کلامه پس شاگرد لیک المی و ایتاقر بنی باخلوب
 و لغی برلور ایتدی که کندن برانبار کوردیلر مسائیلر ایچون مکدر
 اولدیلر و کردنکشان دزد افسرک شاگرد لیکنی مقید و مجبوسا حضور
 شاهه کتوروب ماجرای بیان ایلدیلر و اولوقت هو ششکشان امریه
 اول ملهونلرک بیونلرینی اوردیلر و دزد افسری طوق ایچون کزدن
 کشان عیاره تنیه ایلدی اما امار قدن دزد افسرک ایتدی که حضور نده لاف
 و کزافده ایکن جاسوس و اسطه سیله احوالی رایه و دزد افسره
 پلیدروب سراسیمه اولدیلر و دزد افسر دخی چادرینه اولوقت موجود
 اولدینتی بریونک نعمت یلدی القصد رایک امریه مقدس مجلس مشاوره
 اولندرق مسرور امانی دخی احضار ایلدیلر و شمدیلرک زم معصلمت و تدبیر
 ندر دیو صور دقه مسرور امان جوابه کلوب ایتدی که معصلمت بودر که
 هو ششکشان اله صلح ایلیمک و استیذان ایدوب بوقدر عساکری مقتول
 ایتدی که مسک دیو جواب و بردگده رایه غضب کلدی که بوقدر جنک
 و قتال نصکره فصل استیذان ایدرم و بولله سهول الله نچون قوجه هندستان

تسایم ایدرم دیدی سهر و خروماندخی پدردن بو سوزی استماع
ایلد کده سگوت ایلیوب صکره یلورمکه فصل اولورسک دیو
قلبدن سوزیلیدی اما اخشام اولوب حین مغربده بعدالطعام رایت
امریله تحقیقا مساکری کوچوب و شهره دخول برله درسامت خندقره
صوطولدیوب و برج و بارولر تیر اندازی او تورلوب و شهرک قیولرینی
باغلیوب مخصوص اولدیلم علی الصخر و طرفدن هوشکشاه مساکر خراب
خفتلندن بشار اولوب رایت فراریه منحصن اولدق برقی مشاهده ایلدکلر نده
هوشکشاه محزون اولوب و قهر مانا ایدیکه شاید زاول وقت رایه
مهمت ویرمسینک بویله اواردی قهر مان دخی ایدمی پادشاهم شمد بک
محزون اولنکر توفیقده تعالی ینده هندستانک تسخیری سهلدر دیو پادشاهی
استقامت ایلدی و درسامت امر اولوب مساکر ظفر مائر کوچوب
حصار شهره قریب خیام و بارگاهای قوروب یورش مشاوره منه مشغول
اولدیلم و بر موقع زیاده هوشکشاهک چادر و بارگاهنی بریا ایلیوب
سائر امراء و حکام دخی کونا کون خیام ایله صحرا و دشنی ترین ایدیلر
ولکن قلعه و حصار هندستانده عقل عقلا قاصر بر حصار و قلاع ایدیکه
روی زمینده مانندی نادر و جیسج دنیا تسخیر نه غیر قادر ایدیلر
ایچی کوندن صکره عساکر و پاولرله امراء ایدیکه یارین محاصره ویریشدر
دیو ندا ایدیردی و سپاه و سپهسالار و دلاورلر و یکتیلر چله سی آمده
و همیا برله آهن و فولاده مستغرق اولوب علی الصباح ووج دریاکچی
خروشان و جوشان اولوب حصاری محاصره و هر طرفدن جنگ و قتاله
باشلیوب هنداولر دخی پای نبات و قاری محکم باصوب جنگ و جداله
اصلا قصور ایدیلر و هر طرفدن پاولرله نمره بلند ایله حاله اولوله یروب
ضرب تیغ و کوروز و اوقدن آتش فشان اولوب دلاورلر و بهادرلر پیش
و پسلرین باغلیوب بر قهر مانی سیف چکدیلر که اکثریک کله سی خاکه
خلطان اولوب نچدری اسیر و بنیده السوف اولنلر دخی هول جان ایله
دریا به دوشوب شناور بکله حصاره جان ایدیلر امپادری آنلری دخی
تقیب ایلیوب خدنگ ایله کینی فشق و کینی اخذدر و زنجیر ایلیار و هنداولر

(تسایم کونک)

عساکری آهن پوش سواریلری دخی شهرک قیولری او کنده صف باغملر
ایلی و هر جانیدن عساکر اسلامی اوق ایله اوروب بعد عساکری نابود
و مقتول ایلیوب حین مغربده قدر محاصره به مشغول و لکن قیغ میسر اولدی
حتی مغربده طبل آسایش چالوب و هوشکشاه و عساکری مقابلرینه
اماده ایلدیلم و جنگی توقیف ایلوب و جدال توقیف اولدنی ایچون
هوشکشاه میل او و شکار ایدرک درسامت امریله قهر مان و قهرلر
مسلم و مکمل و او جیک مساکر ایله شکار قصندنه دشت و صحرا به رو
براه بهرام جیلی ایله سهرابی اردو ناک محافظه سنه بر اقوب کردنکشانی
دخی برابر المیوب اردوده قالدی امر ایلدی و اولد کون شکار
گاهه کیدوب خیلی صید دستگیر ایلدیلم قضاء اول ائشاده
هوشکشاهک ککو زینه بر کوزل و منقش قدرت بر جیلان
دوشوب اولدیلم مسنده حیفدر کیسه ارقد سنه دوشمنسون بن کدم
بو جیلانی شکار اینمینجه دوغم دیو همان سمند راهوارینه مهموز
اوروب و جیلانک ارقد سنه دوشوب جیلان باد پیا دخی صدای
سم نعل اسپ حس ایلد کده رم ایلیوب فراره یوز طودتی و هوشکشاه
دخی جولان کندان جیلانک عصبده او بقدر بریدیکه عساکر کونکوندن
غائب اولدی قهر مان و قهر طران ایله مساکر بو حالی کور دکلر نده شاهک
هفتدن قوشوب ایله اشاره مشغول اولدیلم اما اولطر فدن جیلان
رو به حمله باز ککی پیچاییم بولری طولا شوب شاه ایسد
ارقد سنی بر اقوب بش اتی ساعت قدر ایلفار ایلیوب سمندر
راهواری یو ریلوب طور د قدده هوشک شاه جیلانی غائب ایلدی
مقیمر اولوب باقدیکه اخشامه بر بختی ساعت قالندر شاید مودت
ایدرسه بولی یلیور متعجب و سراسیمه اولوب اول برده بر افناجک
التنده اینوب آتئی باغلیوب استراحت ایچون افعاد ایلدی و حین
مغربده متوکلا علی الحق سوزینی بائین ایده رک اویقویه طیسندی
و اولطر فدن پاولرله عساکر ایله هر قدر آرا یوب اول اطرافلری
جست و یار ایدرم ایدم رایت بر ایدیر و کینی و محزون اولدوب به

(مهر مان)

(۷)

ارجاع ایلدیر و شاهک عیبتی مخفی ایدرک کورلیدر کورکشان آراعیه کوندزیر اما اول طرفدن رأی هند او لکون علی انحر دزد افسری چاقروب ایدیکه ای عیار اراق نوبت سکندر عیاراق ایله شایه هوشک شاه زنده بکا کور رایشک سنی دولت دیاندن بی نیاز ایدرم دیو چوق نوازش ایلدیر دزد افسر دخی متعهد اوله رق خقیه شهرک برقیوسندن چیقوب چول و صحرا طرفندن بر کوبلی صورتده اردوی اسلامه کتیک اولدر دیو چول طرفدن روانه اولدی قضاه حین مغریده هوشک شاهک پاندیغی بره کلوب باقدیکه مرصع اگر لو برآت باغلمشدر * قجب ایده رک آهسته آهسته قریب اولوب کوردیکه شاهانه و مهیب بر بهادر خوابه وارمش او یومقدده در ساهت دزد افسر حرامزاده مدهوشلق علاجلیه هوشکشانیه پیوش ایده رک باقدیکه کورنده هوشکشانیه اسمی یازیلدر بو حال کوردیکه هوشک شاه اولدینخی درک ایدرک فوق النایه و غیر التباهیه مسرور و مفرح اولوب بوزارک تقدیر دیر دیو بی تحمل و ثانی و وزیند اولوب واته بنوب سربیه و عاجلا هودت و برائیکی ساهت ظرفنده شهرک قیوسنه کلوب برج و باروده اولان تیراندازی بر آتلوی کور دکارنده اولقری باشنه ریزان و کیم اولدینخی جویان و استسئال ایلدک انده امان طوریکز دشمنان دیکلم دیو کندیسینی بلیدیردی اووقت قیوی آجوب دزد افسر شهره داخل و طوغری بر پرده طور میوب رأیک حضورینده کله رک آتی ایله صاحبی تقدیم و ماجری و واقعه فی تقریر و تفهیم ایلدیکه رأی هندی سرورندن کلاهنی هوایه آتوب و برندن فالقوب او توروب صدق یا نار دیو امریله طبل بشارت چالندی و حضور مجلسده هوشکشانیه یدار ایلوب هوشک شاه کوزینی آجوب کندیسینی تحف بر پرده کور دکده متعجب اولوب بورامی تره سیدر دیو صورقده رأی هندی ایدیکه ای هوشکشانیه سن بنان نه استرسک و بو قدر عساکر و سپاهیمی ندن مقتول ایلدک شهیدلک کل بکا طاعت ایله سنی تخلیه ایده دیدکده هوشکشانیه غضب مستولی

(اولوب)

اولوب بهی حرام زاده مرد انه النشدن برشی کلدیکندن کیدو حیلله به آغاز ایلدک دیدکده رأی مغفل اولوب هوشک شاهک قتلده امر ایلدی سر و خرامان ایدیکه فرض ایدم شمدی سن هوشک شاهنی قتل ایلدک منکری بیک جائ اولور ایسه قهرمانک لندن برینی قور تره مزهسن معقولی بودر که هو شکشانیه مجبوس فالسون قهرمان وارد ولی بیک ایشنی بتور دکده اولوقت بونک قلی سلهدر رأی دخی بوسوزی مصلحت کور و برامراه هوشکشانیه مجبوس و مغلول ایلدیر اما بر و طرفدن اردوی اسلام هند اولور دن بشارت طلبک صداسنی استماع ایلدکار ندن متعجب اولوب جاسوسل کورندوب تحقیق ایلدکده دزد افسر عیار هوشکشانیه کر فتار ایلوب رأی دخی اتی مجبوس ایتشدر دیو مسیوع اولدی بو حالدن ارد ولی نه دهشت کلدی و کرد نکشان ایسه بوسوزی استماع و کوشزد اولدقه دام و تد و برقیوسنی آجوب کدر ایتیک بن پادشاهی استخلاص ایدرم دیو در ساهت بر مجلس عظمی عقد ایدم رک جمیع وزرا و وکلا و ارکان درات و اعیان حضرات احقضار و بهاولانری و بهادر لری اجماع ایدم رک اولوقت دلیر پرتدیری چاقروب و حیلله مارخوشکشانیه رأی خنده برآت یازیلدر و ممبر سلطنت ایله ناسبی سر لوب و کرکیشان عیبتی بر ایلوب مکنه کل ایلوب اشاره سیله اون بشل عظیم سمند و قاری احضار ایده رک و بهاولانلرک مسلح و مکمل اولسیله صدق قتل ایچنده قرار ایلدینخی امر ایلدی قهرمان و قهرمان و بهرام جیلی ایله سهراب هندی و دیگر اونبر تقریرادر نامدار سلا حانون صدق و غه کیروب قرار ایلدیلر و کورکشان دخی بیک شوکت و اجلال ایله بشروز قدر عساکری مهیا ایدم رک و دیگر عساکر دخی سلا حانریله مهیا و آماده اوللرینخی اشار ایدم رک کندیسینی بیک مقدار عساکر کال و قار و تقاضا ایله سمند و قاری سمند و هوار لره بو کلدوب تحف و هدایا صورتیه کله ب شهرک قیوسنه قریب اولدقه نزول ایلوب و هند اولر خطایب ایلدیکه فر مانفر مای هندستان بوزان رایه خبر و بریکز که پادشاه جهان هون شکشانیه حضور رایه ایلدی کورندوش دخول اینون قیوی

آچکز دیکده هسا کرهستان رای خیر واکه ایلدکرلده شامیروب
سرم اولدی بونه دیکدر هوشکشاها نیم مجبور و معاوله معیور و
دیور ساعت هوشکشاها احضار ایلدیلر و کنسیدینن کیم اولدیتی
صورقلر نده بن هوشکم دیو جوب ویدی بو احوال دن متعجب قالدقلر نده
سروخرامان ایلدور و وکلا ایندیباکه پادشاه نیم مجبور عیبانب حادیر
مصلحت بودر که ایلچی به شهر مداخل ایچونر خصلت ویریکر ایلچی کلدکده
البت معلوم اولور دیدیلر رای دخی بوکار ضا ویروب ایلچی و هندیایلیله
پشوز قدر حسا کری شهره ادخال ایلدیلر و ایلچی کر دنکشان ایسه کال
وقار ایلله بارگاه رایه داخل و اجرای رواسم آداب ایلله نامه یه تقدیم
و تسلیم ایلدی رای دخی نامه بی آچوب هوشکشاهاک مهرنی کر دیکده
تعجب ایلدی و صدای بلند ایلله قرانت اولسوب یازمش که بونامه نیم
طر فرددن هوشکشاها سزه که پادشاه هند بولنشکر دجا وسلا ده نصکره
ارتق بو قدر مغلو قاتی قتل ایندرمک پشوز و بو قدر نفوس اعدام و جنگ
و جبال ایلله نام اوانی شایان شوکت پادشاها اولدقلر دن صلیح تانک اوزره
بو کره ایلچیمز بولان بهادر نامدار قباد اوزدر سوار تحف و هدایا ایلله
کوندر لدی و وصولده و جهله مصلحت کورر سکر اشعارینی مطلوب بوزدر
نامه تمام و السلام دیو قرانت اولد قده جیع وکلا ووزرا بو احوال دن
متعجب و متفکر اولدیلر و بهر اندیشه طالبیلر کر دنکشان دخی تشکر لرینی
کورر دیکده اندیکه پادشاهم ندن متفکر سکر دیو صور دقده رای جوابه
کلوب ایندی که ای قباد پو شامیرله جق برایشدر سز بر طر فدن هوشک
شاهدن نامه کورر سکر بر طر فدن ایلر که شکشاها نیم مجبور و و وجود
اولر فی مقودمزدرد دیو ایلچی به خطاب ایلدکده ایلچی دخی بوسوز دن
قهقهه ایلله اولقدر خنده ایلدیکه ارقه سی اوزرینده دوشدی و اندیکه
پادشاه کیمک وجودی واردد که هوشکشاها کر فشار و مجبوس یاقسون
و کرد نکشان آورد ولرنده بولند قده سزه کر نا هوشکشاهاک دستگیر
اولسندن اعتماد اعتقاد ایلر سکر خالو که شمدی هوشکشاها و درودده پیش
و عشره مشغولدر و صفوا ذو قدده را سز ایدیکر که بو مجبور سکر هوشکشاها

(احضار)

احضار ایدک بر اوردیم دیدکده حضار مجلس بوکلامدن مجبور سفمل
اولدیلر در ساعت رایک امریله هوشکشاها غل ورنجیر ایلله مجلسه
کتور دیلر اوزر اقدن هوشکشاها کر دنکشان کورر دیکده طائیدی قلبلنن آفرین
دیو نیمجلسه داخل اولوب کر دنکشان هوشکشاها کورر دیکده بر دخی قهقهه
ایلله خنده ایدمک و هوشکشاها خطاب ایندی که بهی باقایی بونه احوالدر
دیو فاقوب هوشکشاهاک باشنه بر تاج تازیانه ضرب ایلدی و یوزینی
رای هنده چویروب اندیکه پادشاهم بوسرک مجبوس بولان هوشک
شاها کر شهزاده جهان و پادشاه اسلامیان هوشکشاهاک آشجیبیدر وادی
دخی باقاییدر فقط مخصوص هوشکشاهاه عک پشوز و بو کونلرده
هوشکشاها عک پشوز دیکده عی بکنش کلدی و یستد ایلوب در ساعت
بو باقایی احضار ایدمک ایندی که ای باقایی بو ابو پشوز و دیکک عک
مکاتنی بدن طلب ایلله هر به ایستد تراستک اعطا ایدم دیدی بو باقایی
دخی جواب ایندی که پادشاهم نیم مطلوب برشیدر اگر آتی اعطا ایدر سکر
افاده ایدم دیدی هوشکشاها دخی افاده سته امر ایلدکده باقایی موجودا
الباس ایلدیکر ایسه ایلله آنکر و بالجه ایستیده داتر نه بکر و ارایسه
استرم دیدی پادشاه سوز ویردیگی جهله همان اول ساعت حرمة ادخال
و صور یوب اوریه و اسبابی تکیلا بوکا تسلیم ایلدی و بود دخی بر تسی کون
پادشاهه عک پشوز دیکده بیکدن پادشاهاک دیشینه بر طاش راست کامرک
فضیه مستولی اولوب دونکی کون ویردیکر احساندن بتر اولسندر دیو
احضاره امر ایلدی بر طر فدن بو باقایی دخی بوسوزی اینتدکده در ساعت
اول کیدیکی اوریه ایلله آتیه بوب فرار التش ایسه جد اولسون که اسیر
اولش و نجاته بولامشدر و لکن خاکیا بکر دن رجامن بودر که بو خانی نیم
تسلیم ایلله کتور و پادشاهه تسلیم ایلله جزاسنی کورر دیرم دیدی بعده
هوشکشاها خطاب ایندی که ای خان کورر دکی فصل کر فشار اولدک
و هوشکشاها ایسه باشی اشاغده صالوب سکوت و قلبلنن آفرین ایدمک
شنه ایدر دی چون رای هند ایلله حضار مجاس ایلچیدن بوکلامری استماع
ایلدیلر حادیر زیاده مناعل اولوب هوشکشاها کر دنکشانه تسلیم

الیوب کردنکشانه دخی مسافر خانه سی بولان و زیرک خانه سنه عودت الیوب و امریله صندوق قاری آجوب پهلوانی درو صندوق چیقاروب و هر بری برآته نبوب کردنکشانک کتوردیکی بشیوز عساکر ایه خدا اکبر نمره سیله شمشیر آبداری نامدن چکوب شهر هنده طافلدیلر و هر طرفدن هندلولره هجوم الیوب سیل باران کی اوکلر بنده اهلای و سپاهی طعمه تیغ پدیدرغ ایلدیلر و بر طرفدن پهلوان جهان قهرمان نمره رعد واری مرصع ایلدیکه ایشیدن سراسمه اولدی بونمره رایک قولانغه کیردکده دیوانه کی طشره به چیقوب یازار اینینی - زال ایلدکده مرک فوت مبارزه اوارا هجومس ایلدیکه هوشکشانه ایش و اولیوب دخی هباری کردنکشان ایش پهلوانی صندوق ایچنه قویوب شهره ادخال و هوشکشانیه بعد الاستخلاص جنگ و جدال و حرب و قتال ایه مشغول و ایشدنک نفره دخی قهرمانک نمره سیدر دیو جواب و بر دیار رای هند و خبر و جشت اثری استماع ایلدکده انکشت ندامتی بردهان اولوب ایتدیکه ایشدن پیشان اولدی ایسه ده مفید اولیوب همان کندیسنه بر چاره قرار بولوق اوزره آته نبوب طشره چیقده قضا و اوقوت سروزان کی بر راست کله رک کوردیکه سهراب ایکی ال ایه آتش سروزان کی بر انده قلع و بر انده کورز محاربه به طوتمش و هر طرفدن کشته دن پیشته بی ظاهر ایدیور سهراب دخی رای هندی کوردکده جمله الیوب یوزیوز کلدیل رای دخی دیدی ای سهراب بنم نعمتی فراموش ایلدک و بشقه سنک خدمنی قبول و امرینه امثال ایلدک انصاف دیر دیدکده سهراب ایتدیکه پادشاهم هیچ بوقت سنک نعمتی نونو تم شمدی سندخی بنم نعمتی اونو تمه دیو بی تانی کشفه بوله بر شمشیر ضرب ایلدیکه قولوغندن جیقدی و برو طرفدن دخی طشره ده هوشکشانک عساکر کرینه بو واقعه واصل اولدکده غیره کلوب بر دفعه دن برلر نین قاقوب جوشان و خروشان هجوم و خندقدن چکوب شهره داخل اولوب بران واحده شهری فتح ایلدیلر اهالی و عساکر الحذر صنداسنی مرتفع ایده رای استیجان ایلدیلر و هوشکشانه دخی امر الیوبکده امان ایچاندانر

(دلو)

دیو جنگ و مجاربه دن ال چکدیدی لیکن برو طرفدن رای هندک سرایندن سرو خرومان قهرمانک نمره سن ایشدنکده بر حیات تازه بولوب درساعت تقاب پوش اولدق کلوب بر کوشده هوشکشانک قهرمانک مجاربه سخی تفرج ایدردی و قناکه هوشکشان شاهک امریله غوغا و جدال دن ال چکدیلر قهرمان چکندن چکلبوب عودت ایشاندی بر کوشده نقادیلاری کوردکده مجبور به سی اولدینینی استعصام ایدرک اناره متوجه و قریب اولدکده ابتدا سرو خرومان قهرمان مبارک بادایله تهیت و تبریک ایلدی و قهرمان دخی مفشکر آ به بلیه اذکار المله بیت هزار دشمن اری کند قصد هلاک هوشکشانه دخی متوجه اولدیلر و تقابدار دخی بر طرفدن ایشدن چتوروب سرای رایله متوجه اولدیلر و تقابدار دخی بر طرفدن یوزیوز غائب اولدی و هوشکشانه ایسه کلوب تحت هندستانه جالوس ایدرک صدای طبل بشارت کوش کردنی کر ایلدی و پهلوان و سپاه برد بر کلوب اجرای تشکر و شادمانی ایدرک اول ایشاده سر حلقه عیاران کردنکشان عیار بارگاهه داخل و دزد افسرک بونینه بر بالهک و مهار ایشتر کی انده کوردیلر هوشکشان شاه ایتدیکه ای عیار بونیم کردنکشان ایتدیکه پادشاهم بوسنک سارلق اولیور سنی کرتار ایدن دزد افسر بودر دیو افاده ایلدکده بلایمان بوننی اولدی اولوقت سهراب دخی بارگاهه و بعد اجرای رو اسم دعا و ثنار رایک هلاکندن هوشکشانیه خیر ایلدی هوشکشانه رایک قلنی استماع الیوب سرو خرومانک خنلری ایچون ظاهرأ مکدر اولدیسنه باطناً بنون و سهرا بی تحسین ایلدی ماحصل هندستان تخیر اولوب هوشکشانک ایشته ندا و بریوب و سکه دخی ایشیه مسکوک اولوب رباط و درایله کالیسا و کیشلری خراب برلرینه مساجد و محراب ایه منبر و مدارس ناقلمدی و هر بر طرفدن شهری تزیین و آرایش برله جمیع هندستان اهالیسی صدق اوزره اسلامه داخل اولوب اجرای بشارت ایلدیلر و بو طرفدن سرو خرومان پیری رایک قتلندن تخیر اولدکده تجزون اولدی ایسه مفرح دخی اولدی و هوشکشان شاه دخی سرو خرومانه استعالت و نوازشات

کوندیدی بدی قتل اولندی ایسه بنی پدیرینه قبول ایلسون دو
خبر کوندیردکه سروخو اماندخی قاقوب و بارگاهده دخول برله پادشاهان
دامنی تقیل و پادشاه دخی برندن قاقوب قیام ایدرک بعد و بی
حساب نوازش ایلدی و قهرماندخی جهانبان باشن اشانی به سالوب
اوکنه باقر ایدی و او لکون هوشکشاهاک امریه بر مجلس عالی و بر
عشرنگاه زیبای آرایش و تزئین ایلوب سرور و جهور اوزرینه مفرح
و مطمئن قلوب اولدیبار و بر قاجاگون بویه ذوق و صفا ایله کچد نصکره
هوشکشاها عدل و داده مشغول و رعیت پروریده اهتمام ایلوب قهرمان
ایله سروحر امانی بر برلینک جام وصالایله سیراب انلک اوزره این
ترتیب نشاط و مهمات تزئین عیش و شادی به دوشوب اقدام ایدردی
امارایان اخبار بویه روایت ایدرلکه بر قاج کوندنصکره سر حلقه
عیاران جهان کردنکشان عیار شهرهندک سواقاقرینی طولا شوب باغ
و پنجه لرنده سیر و تفریح کنان هر طرفی کزوب کشت و کذار ایدردی
ناکه ککونلرنده برکون بریاغ عظیمه راست کله رگ تفریح و نظارت
ایچون پنجه به دخول ایدرک بریاغ عالی و برنکان مفرح فزایی کورددکه
پسند ایلوب اول پنجهده چوق سیر و صفا ایدرک و باغاک اور تاسنده
سنگ مرمردن نایلش بر حوض مصفا کوروب اول حوضک کنارنده
اوتوروب پنجه به ناظر ایکن روی هواندن اون تفر پرزاد
فرخنده نهاد نمودار و کتوب پنجه به دخول ایدرک پائینه بر طر فاده
بساط انیساط ایلوب صحبت و نشاطه مشغول اولدقارنده کردنکشان
تعجب ایدرک برندن قاقوب پرلایانلرینه کیدوب بعدالاداب و اسم
اوتوروب دائرة صحبتلرینه داخل و کفتگولرندن مفرح اولوب بر
ساعتدن صکره کردنکشان صوردیلرکه ایا هوشک شاها هندستانی
تسخیر ایلدی دیدیلر کردنکشان دخی اورت توفیقه تمالی هندستانک
غاله و فکر ندنخی قورتلدق و لکن سزندن صور دیکر دیدکده پربار
ایندیلرکه بری طاقه سندن اولیور و پادشاه بولان شهبال شاهدن
هوشکشاها نامه کدور مشر اول نامه بی تقدیم انلک ایچون بو طرفه

(کدک)

کدک دیو اظهار سرام ایدیلر کردنکشان بوسوزی ایشتکده مسرور
اولوب کندیسنی پرباره پل دیروب همان اول ساخت قاقوب معاضور
هوشکشاها کادیبار و بارگاه شاهیه به داخل اولدق کزدنکشان پربلری
هوشک شاها پل دیروب مظهر نوازش شاهانه اولدیبار و اقامدلی بنامر
اونوب اوتوردیلر و بهرام دخی بدی شهبال شاهاک اسمی استماع
ایلدکده بی اختیار اغلیوب کوزلرندن اشاک روان جاری اولدی و هو
شک شاه بهرامی استمالت ایلوب پربلرندن نامدی الوب باقدقارنده بری
لسایله کوردیلر کردنکشان عیار هرلسانه ماهر و اشنا اولدینچون نامه
بی الوب صدای بلند ایله قرانت برله مترجم اولوب ایدیکه پادشاه
شهبال شاه یازمشکده مستغنی عرض و بیان اولدینی اوزره فلان
تاریخده جهل کندی پادشاهی بهمن شاهاک پرده عصمتده قرض نامنده
بردخیزنیک اختری اولدینی مسوع عاجزانه م اولدقده پرستار
و خواستکار اوزره بهمن شاهانه و هدایا کوندیردکده قرض راضی
اولوب بنا بران بدی وزیر بولان نرنکی کوندروب مخفیاً قرضخی
کندوریلر و قرضخی بنی کوردکده توجه رضا و پروب اسباب و لیه
نکاح مایبارله کوندوب پدیری بهمن شاهاک دخی رضاسنی تحصیل
و ککندیسنی طر فوزه جلب ایدرک اجرای عیش و عشرت اولدقندن
صکره بی قاج ماه مرورنده برکون قرضخی * اقتضای طبیعتی
اولدیه شکاره کتیبی عاجزین استیذان ایلوب بن دخی رخصتی
و معیتده فراوان پربلری ارسال ایلدم و قرضخی ایسه بندن حامله
اولدینی پلوردم ماحصل شکارگاهه قریب و واصل اولورایکین بنایله
عداوق بولان قراطاغنده مساکن اکوان دیوانین خبر السیله شکارگاهده
کندیسنی قرضخه تشدیوب و غافلایوب قراطاغنه کتور مشیدی
و کندیسنیه دهوت برله تسلیمی استدیکندن قرضوخ عدم رضاسنی جهته
درزندان ایشیدی و زمانده قرضخی وضع جل ایدرک بریسر خوب
منظر متراد اولوب تولد ولدن اکوان امین خبردار اولدقده دو ساعت
امراه اول غافلایوب روب ریک روان نام جزیره سینه کوندروب انشیل

ایدی و جزیره مذکورده ساکن سمدان نام دیوک برکون اول طفاک
اولدینی بره بولی دوشوب بوله برکونل چو جینی کوردکده اوردان الوب
مکانه کنوروب پرورش و بیوتسته اقدام ایلدانی برام جینی قویوب
کندی اولادی برینه بسارایش و برام دخی بودکجه شیعی و پادشاه
واوازه شجاعتی هر طرفه شاهر و معروف اولسوب بوما جزیده
جاسوسلک واسطه سوا لکندی اوغمل اولدینی یلوب اتی اراپوب
یاند کنوروسته برقاچ بری کنوروب بریلدخی ریک وان نام جزیره
واروب و کجه سی برامی خفیاً مدوش والوب بو طرفه کارایان قضا
اولکجه سمدان دخی خبر الوب دیولری اله بر هوا و انشای راهده پرداره
دوچار برله جنکه مباشرت و آتش قتال اشتهال پیدا اولوب بعد از قتل و تال
هملع ایلوب قغنی طرفه راضی اولسنی برامک راینه حواله ایلدک
هرامی اختصار واحوالی اظهار ایلدکارنده هرام دخی غرورندن هیچ
برسنی اختیار ایتوب بری دیولری مایوساً مقاملرینه کنوروب کندیسی
دخی اول جزیره لوده دیولری مسخر و کر قنار و هر وجهه اظهار شجاعت
و بهادرلی ایلدک کنیکه برقاچ یک دیوه مالک اولمرق کونارده برکون
خاقان چینگ حسن و نادره آفاق برقی او لدینی استماع ایلدک خراستکاری
ایچون نامه ارسال ایلش ایلش خاقان چینگ دخی رضا اولدینی جزیره
هرام سوق دیولره خاقان چینگ تون ششاه شکارده ایکن هرام مملکتی
یاصوب بران واحده چینی تسخیر و جام وصال دلازامدن سیراب و تسیر
اولوب بوخبر وحشت اثر خاقانک کوشردی اولدقه سرسم و چنونی
بیانلارده طولا شوب باشین چار سنده مشاور مایلر لآخر الامر کونارده
بولان اوزنی جادویه نامه لارسال و اول جادوی امیندک معجزه برام
ودلارای طاشه دودیروب ینه تخت چینه اوتور مشدی و برام دخی
اون ایکی سته بویجه طاش قالد قندسکره مسجع سمع عاجزی اولدینی
اوزره توفقه تمایلی چین نمایکی تمخیر یوردل قده برامک احوالندن
خیبر و عیار شهر یارانه لری کر دکشانک واسطه سوله اوزنی تلفه و برام ایله
دلا رایی تخلیص یوریلوب بعده خنده ایلر ایچ تسخیر ایلون سون

(عساکر)

عساکر ایله فارم اولدقارنده برطاغک دامنده پهلوان جهان و نامدار
دوران قهرمان قاتله راست کامرک بعد التازعه کثیر قهرمانک حسب
لدی الاغلهار اطاعت شهر یارانه لریسه رام و مخدوم عاجزی دخی
هرام مظهر التفات ششاهانه لریسه تال و سپه سالارنی رتبه سی
حاصل ایلدک بوکک و نازده هندستانک قغنی ولوله ایلداز
سمع چاکری اولدینی جهته ارسال نامه به جماعت قلندی
و کدوم دخی برقاچ دفعه سوق عساکر ایله اکوال دیوک اوزرینه
کیدوب یخددجنک و عدال ایلدیندن مغلوب و مقهور ارجمت ایلد
شمدیک حاکمای مرآچیم شاهی شاهانه لیدن مرچو درکه امداد عاجزانه
اوزره پهلوان زمان قهرمانی مأمور واسطه سوله اول ضعیفه بیچاره
اول دیو ملعونک زندانندن تخلیص اولسنی متغای عاجزانه بولینش
اولخانه اولابده امروفرمان حضرت من به الامر کدر دیو کر دکشان
نامه شهبال شاهک مائی حضار مجلسه تهیم ایلدکده جمله سی برامک
احواله و شهبالک حاله و قررخک واقعاته زار زار اغله باشلدیلر
همان اول ساعت قهرمان دلاور شیرزبان کی برندن صیحابوب پادشاه
اعطای رخصت شهر یارانه لریکه اول اول مظلومی اول ظالک اندن
استخلاص ایتینجه راحت طورم دیو استیجاز ایلدی و هو شکشاه
دخی قهرمانه رخصت و بردکده هرام بام برندن قاقوب اجرای حیوان
ایله پاشاهم بو قدر زماندنبور دیده پمدن دور ووالده عزیزمدن
مهمبر و اولدیندن لطفاً استخلاص و اندم ایچون قولرینی دخی قهرمانک
معیله ارسال یورلای بایند مسترجادر دیلکده پادشاه برامک سوز
دلسوزندن متأثر و متالم اولوب ترجم اوزره اغلیوب آکاد دخی رخصت
یورلدی بعد ازان قهرمان دخی برندن حرکت و قهرمان ایله
هرامک راقابلر استیجازه و استیصال رخصت ایلدی حاصل سرحاقه
عیاران جهنم کر دکشان دخی رخصت الوب بودرت نامدار آفاق
مفق اولوب یارب عزیمت کر کاردر دیو بربرلرینه خبر و هر کس براو
سینه سینه وادایه دهاده رفر ایلدیلر بوخبر برشیدن و بو واقعه

افتراقدن نازنین جهان یعنی سروخرامان مطلع اولدقده بی اختیار بر
نفره اوروب مدهوش دوشدی و بر ساعت بویه مدهوش و دایه سی دخی
پرچوش و خروش اوله رق هشیار اولدقده زار زار کران و بخروش
اولوب بی تاب و قرار اولدی و دیده مندن سیلاب اشک روان اولوب آه
سوز ناله درون قلب غمناکدن رسانیده دایره افلاک ایلدی بیت
محبت بر بلاشیدر کرفار اولین نیز جفایی کور، بن عاشق صفاتک
قدربنی نیز مصداقچه محبت قهر ماندن بی رام اولوب اضطراب
واضطرابه دوشوب دایه سی احضار و ابویاتک مضمونیه بر نامه
یازوب قهر نامه ارسال ایلدی ای دل تو بکو هستم چون ماهی
در تابه کاستیزه نمیکردد اورا مکر از لابه نه نه توبال ای دل
زیرا که من مسکین بی صورت او هستم چون صورت کر مابه
شد خانه چون ندانم شب خواب نیدانم تا اونشود بامن همخانه
و همخوابه حسن تو و عشق من در شهر شده شهرت برداشته
هر مطرب آن بر دلف و سبابه ای در هوست نرقه هم صوفی وهم
خرقه هم بنده بیچاره هم خواجته نسبانه دایه سی دخی او لکجه
کندبسی قهر مانک مکانه یقشدروب پردنک ارقدننده واروب خفیا
نگاه اندرک کوردیکه قهر ماندخی سروخرامانک عشقندن بی تاب و کران
واقعی کبی بیجان و ناتواندر بویاتک مضمونیه مرقندر بیت هر کرم
مهر تو از لوح دل و جان نرود هر کز ایزاد من آنسروخرامان نرود بیجان
مهر تو من در دل و جان جای گرفت که کرم سر برود مسرتو از جان نرود
از دماغ من سرکشته خیال رح دوست بیخفای فلک و غصه دوران
نرود آنچه از بار غمت بردل مسکین نیست برود دل ز من از دل من
ان نرود بومقالاتی سوبلدکده برآه چکوب مدهوش اولدی دایه دخی
نرود بواحوالی کوردیکه قهر مانک و ناندنده دخول ایلوب قهر مانی عشیار ایلدی
قهر مان دخی کوزلربنی آجوب باشی او جنده بر قادی کوروب بوی یاری
استشمام ایلدی و برندن فالقوب او توردی و دایه بی یچمد نوارش و اکرام

(ایدمرك)

ایدرک نردن کلبکینی صور دقده دایه دخی بیام سروخرامانی بیان و نامینی
عیان و قهر نامه تسلیم ایلدی قهر مان دخی نامینی آکوب مظلومه ایلدکده
برآه جانسوز چکوب مدهوش دوشدی دایه قهر مانی بردخی هشیار
ایلوب تسلیم و بریدی قهر مان دایه ننگ دامن طو توب بهی والدیه مر جت
ایته بو کجیکه صباح فراق صبا حیدر بنی سروخرامان ایله ملاقاته واسطه
وسبب اول دیو دایه یلواروب زار زار اغلادی دایه دهی قهر مانی
استماله ایلد مدهو سرخرامان ایله ملاقاته دایه دخی ایلدی پس دایه قهر مانی
آکوب سروخرامانک او طه منسه کتوردی و طه دایه داخل اولدقده ایلدیکه
سروخرامان مدهوش دوشید و زلف سیاهی روی چون ماهی اوزرینه
پریشان اولمشدر قهر مان اول حالی کوروب ایتدیکه بیت یاصغیر
السن یارب طلب ایدن یاقرب العهد من شرب الاین هاشمی الوجه
ترکی اتفاقا دغلی الشعر روی الذقن روحه روی و روی و روحه
من رکی رو بن یاشا فی الدین صبح عند الناس انی عاشق غیر نالن
یمرغوشقی بن اقلعو اتملی وان شتم صلاوا کل شی منکم عندی
حسن یار جانی منانی وطنی و مناعی یاد خجانی وطن دیو اول
دخی اورده مدهوش دوشندی دایه دخی ایتدسی هشیار ایدمرك
سروخرامان نوزینی آجوب روی مهر مانی نوروب بنده مدهوش اولدی
قهر مان دخی بردها مدهوش نالیدی ماحصل اول ایکی عاشق و معشوق
بر قاج دغه هشیار و مدهوش اولدقده نصکره ینه هشیار اولوب سرو
ولبلاب کبی بر برینی در آغوش ایلوب کال شوق و اشتیاقدن کران
اولدی بایس سروخرامان ایتدیکه ای جانتک آرای بونه خیال فاسددر
و بود نیایی ندر باشندر و شوق ایدرسن هر نه که دیشانک مقتضای سیر
و دوران فلانک ایلور ایتدیکه بیت فلک را غیر ازین خود نیست
کاری که یاری را جدا سازد ز یاری اما کل بوسه دای فاسددر
و از کج و عیش و عشرتیه و قینی خوش بکور بیت در سنبلیش
آوینم از روی نیاز کفتم من سودازده را چاره بساز کفتاکه
لبم بکیم و زلفم بکنار در عیش خوش آویز نه در عمر دراز مصداق

اوزره سرو خرامانه خطاب اندکده قهرمان دخی جوانده ایندیکهای
جسدک جانی واقعا که سزا می کرد طو غریبدر اماندش حالی نه بیایم
ونام شهرو اولمش ایکن بخنی ندن اوله مادام که بو سفری ته همدایلم انشالله
قریبا مسرور و بخیر و آدینش و در آتال اولور دیر خیلیدر سرو خرامانی
استیالت ایلدی و اول کیجه صباحه قدر دور فلکاک الدنر متشی
ایلدیلر خلی السهر بر برینی قوجا قلوب بانک الوداعی مرتفع ایلدیلر
وقهرمان سرو خرامانک که وزندن غائب اولدقد سرو خرامان
برنره اوروب مدهوش دوشدی دایه سی سرو خرامانی قالدیروب
یرنه کتوردی اما برو طرفدن قهرمان مکنانه کلهک مستغرق آلات
حرب اولوب فیصل دمان واری روانه مجلس هوشکشا اولدی
ودیکر جانبدن قهرمان و بهرام و کرد نکشان دخی مهیا و حاضر
مجلسه داخل اولدیلر و هوشکشا قهرمانک بوزینه باقوب اخلدی و جیج
حضار مجلس صدای بلند ایلدیلر قهرمان دخی فراق سرو خرامانندن
اشک ریزا و لدی الحاصل بر قاف ساعت اغشددن صکر بریلر مجلسه داخل
اولوب منتهی عزیمت ایلدیلر پس قهرمان برندن قاقوب و کلوب دامن
هوشکشا هی تقبل ایلدی و هوشکشا دخی قهرمانی در آغوش و یوزنی
اولوب حقدده خیرده ایلدی و ایندیکه ای بهوان بزودیار هندستانده سزه
منتظر و سز کیمینجه زعن متنا نیز و لکن زنهار صد زنهار کندی زور و قوته
مغرور اوله و هر به ایش کور رابساک الاهدن استعداد ایا و هر مدهمه ثانی
و تحمل ایت کرد نکشانک سوزندن چیمده چونکدا اول دنیایی چوق کور مشدر
و چوق و قوجا قلوب و ریت اللشدر دیو بعد قهرمانی نصیحت ایلوب
بعد ازان قهرمان و بهرامی دخی نوازش و یوزلی بیوس ایلوب کرد نکشانی
دخی چاغروب فراوان نصیحت و ندادی و ققلرنده دعای خیری تکرار
و تذکار ایلوب قهرمان و بهرام و کرد نکشان بدارک او و زارینه
سوار و روبرا و ایلدیلر و بو طرفدن هوشکشا و اهل شهر و سپاه او چکونه

(قدر)

قدر مایزده و بریشان و افتراقی بهواننردن زار و کریان ایلدیلر بعد همد
سته انده مکث و آرام ایلوب قهرمانک کلمسه مژصد و مترقب اولدیلر
و قهرمانک جانور بحریسی کندیشی اوراده ایکن سرو خرامانه سیارش
ایلمیشدی سرو خرامان دخی که کندیشی بالنفس جانوری پرورش
و خدمنده مشغول ایدی و اما بو طرفدن قهرمان و بهرامی پرورش
و پرورش که که شاد ایدرک برهوا اولدیلر اولشدر برهوا اولدیلر که
دیزیا برطلس کی کور نیوردی به برهوا اوله ورق دیزیا غائب اولدی
ایدی کون بی کیجه بویله هواده ایلدیلر و معاکتور دکاری آب و نان
بتون تمام اولدقدده روی هواند انشانی به میل ایدرک و کندیکجه اشانی به
قرب اولوب تاکه دریای حیطدن کیروب برطاضه قرب اولدیلر اول
طاشک دامننه انوب استراحت ایلدیلر قهرمان پرورشدن سؤال ایلدیکه
عجبا بورامی نره مسیدر بن بو طاضی کورمش کییم فقط خاطر بد کار
دید که بریار ایلدیلر ای بهوان بو طاضه محبت درلی و بو طاض صحرای
شبهاتیه تک سر دیزیا دیزیلر پس بریارک بری دیگر بریاره خطابا
ایندیکه ای یاران بو طاض اکول دیوک پدری شعبانک مکناندر بوراده
اوتور مق ایوکدادر شاید بنم بوراده اولدیمیزی پلسه ایشر فایه وار
ایوسی بودر که بورادن کیدلم دید که قهرمان ایندیکه سز قور قیوب
استراحتکره باقکر بن سزی بکایوب محافظه ایدرم انشاء الله تعالی دیوب
اوراده قالدیلر و اما راویان انشبار بویله روایت ایشلر که
برو طرفدن والد بهرام جلی قردخی محبوس ایند اکوال دیو شهبال
شهاک بنی آدملرده هوشکشا دمن استعداد اوزره نامه یازوب بر بهوان
و بهرام قهرمان نامی طلب ایلدیکه استماع ایشیدی اولوقت اول ملعون
دخی که فیاتی پدری شهبان لعینه یلدر و ب انشبار ایشیدی پدری شهبان
لینر خیر و اولدقدده او خلی اکواله خبر کو ندر دیکه سن ایشنه باقی برشین
قهرمان بن انلرک جوانی و ربوب حقلرندن کاورم دیو همانا و ساعیت
قهرمانی قتل ایلک اوزره روانه هندستان اولشیدی هندستانه قرب
وقهرمانک عن بدنی معلوم ایلد که اول ملعون فرصت بولوب

سرو خرمائی قاپوب برهوا اولدی و کتوروب مکانی بولان اول طلافه درونجیر ایلدی و لکن قهرمان باقمه دین بی خبر ایلدی و قساکه بریار قهرمانک سوزله استراحت اوزره خرویه واروب و دیگر پهلوانلردی اوستوا و یوبوب قهرمان برینن قالقبوب شبنام نامنده تیغ خورناشای نیامدن اخراج و اللهالوب طوغری طافاک اوزرینه متوجه اولدی تاکه طلافه جقدی بر مکان عالی و جای زیبای برازهارای مشاهده ایدمک هر طرفه کشت و کنداره مشغول اینک بناگاه کوزینه التوندن برکتب کلاویهک اول التونک شعاعی کوه و صخرای منور و بر تو بخش ایلندی قهرمان متعجب کیند طرفته روانه اولدی کینده قریب اولوب متنو عجبکم برکتب کوریکه برقیوسی وارد و اول قپو محکم باغلو قیامت و قپونک مقابلده سر مردن جسم و قوی بر دیرک بالوب قوندن مشلدر و اول دلیرک بالاسی طرفنده برشی باز لشدر قهرمان دقتله باقوب او قودی نازمشکه و کیند دوزلش بر طلسمدر و بر طلسمی دوزدین دخی قارون شاه نامنده بر شهریار مال و قار درو لکن بر طلسمدخی قهرمان نالک اسجه بایش و بر طلسمک کشادینه شرو طلی بوججه درکه بو کیندک صاغ طرفندن ارقه طرفنده بر حصار عالی وارد و اول حصارک قیوسی او کینده بر قالب یایش و حصارک برج بارولی نده بر صورت قونش ابتدا اول قالبک التنی غازی و بر قپو ظاهر اولدقه قپویی آجوب بر دهلیز ظاهر اولور و اول دهلیزه داخل برله براز کیندکده بر تابوت کوردی تابوت قریب اولدقه تابوتدن بر شغفس بایشی قالدیروب اکا جهله ایدر اول دخی اول شخصی قتل ایلی و قتی دجهمه اقدام ایلدیر دیو قهرمان اول یازوی قرائت ایلدکده کندی کیندینسه دوشونوب متفکر اولدی عجب اول قهرمان بنیم یوخسه دکم دیو بعد التفکر و توکل علی الله دیو کیندک صاغ طرفندن روانه اولوب تاکه حصار مزبوره قریب اولدی باقدیکه عظیم و بوکسک بر حصاردر و بر قوی قپوسی وار و حصارک اوزرینده هر نوع اشکالدر صورتلر دوزلشدر قهرمان قریب اولدقه بناگاه اول صورتلر بردن افزونینی آجوب فریاد باشلیوب افزونلندن کومش چیقاردی

(واول)

واول کومشلر یزه دوشدکده بلان وانجی اولوب قهرمانه جهله ور اولدیر قهرمان بوسالی کوردکده کیمو چکایوب بنه اول صورتلر سکوت وانجی و یلانلردی تابود اولدیر قهرمان متعجب اولوب قپونک او کینده یایلان قالی قالدیروب التنی شمشیرله نازدقه برکوکچک قپو ظاهر اولدی قپویی آجوب دهلیزه کوردی و براز یول کیندکده سالف الذکر تابوت کوردی و تابوتدن کر به النظر بر شخص قپوب قهرمانه جهله ایلدی قهرمان بلالمان غمناک اولدی شخصی قتل ایلدکده بر رعدو صاعقه عظیم آشکار و ظلمات کثیر پیدا اولوب نمره و صمدای هبب میرقع اولدی براز کچدکده رعدو صاعقه بر طرف اولوب او کینده اجق بر قپو کلدی قپودن صبر ایلدیر قپونک اوت و طرفنده بر مکان عالی و شکوفلی بر مقام زیبای مشاهده ایدمک اول جای باصفاندن مخیر اولدی و اول مکانک اطراف اربعه سنده فیل و کرکدن و ارسلان صورتلری یا پایوب دوز مشلدر قهرمان انلردن کچوب بنه بر حصاره راست کلدیکه اطراف حصارده بر خندن قازلش و صوطلدیر لاش بر طرفنده برکوک قپو قورلشدر و لکن اول کورینک اورده سنده بر درک دوزیلوب دیرکک اوچی کورینک او سماندن چقه شمشدر و بالای دیرکده برشی یازیلو کوردی او قودقه یازلشکه ای اول کیمسه که بر طلسمک کشادین استرسک کز کدرکه بوستوی برندن چیقار صک و ستونک التنده بر عالی کیند ظاهر اولور اول کینده داخل و کوز که کلن مدور بر ختری قپوب قتی طلسمه اقدام ایتش اولور سن قهرمان باشلار کیند مسرور اولوب همان زوربا زور ایلله اول عود کوه پیکری برندن چیقاروب بر طرفه بر تاب ایلدی بناگاه بنه بر رعد و برق ظهور ایلدیر براز کچدکده قهرمانک کوزینه بر مالی و آجق قپولی کیند کله کله متو کلا علی الله کینده دخول ایلدیر هر طرفه ناظر اولدی باقدیکه بر برینک اوزرینده بش التی قلمه چرخل تعید اولمشدر قهرمان دلاور بر ضرب کورز ایلله چرخلری مقفود ایلما کده بر صیغه صغایه ظاهر و رعد و صاعقه جسم آشکار اولدیکه ایشیدن چگون اولوردی اول رعد و برق دخی بر طرف اولدقه بنه یولی

(۸)

برقیوبه کلوب قیودن یکریمز بر اژدرهای عظیم ظاهر برله آغزندن
 آنشل صاحبه باشلیدی قهرمان، بیه ۲، قوی، اژدرهای کورد کده
 مخیر اولوب اغزیه راقق برتاب ایلدیکه اوق اژدرهانک قوروقی
 اوچندن نلن کوسمردی واول اژدرها بر طاف کچی بره خللسان
 اولدقده نه صاعقه ورعد ظاهر اولوب اطفا سنده قهرمان کندیشی
 بر شهرده کوردی و لکن خالی بر شهردر قابلل یانیش دوزلش
 طور یوز و بر حصار عظیمی کوردوب فولاددن برقیوبی واردر
 قیوبی اجوب حصاره داخل اولدی بر سرای مالی و بر مکان باصفای
 کوروب واول مکنده پادشاهر شکننده قابلل دوزلشدر و صدرده
 بر قوی هیکل شهنشاه باشکوهک قالی یانیش تخت مرصعه قوندلشدر
 قهرمان اول قابلل یانته کلوب باقلدیکه باشی اوچنده بر لوحه واردر
 لوحه یی اوب یازیو کوردی او قیوب یازلشکه ای کشایند طلم
 یعنی قهرمان قائل معلومکن اوله ککه مادت قدیمه اوزره هر
 بر پادشاهک بر طلمی واردر واول طلمک واقعاتی بویله در که بر پادشاه
 بر طلمک باغلمسی مراد ایلد ککه او ستادان ماهر علم جر و جفر
 و سیمیا و سحر لره ماهر اولنلرک واسطه سیه بر خزینه نک حفظی ایچون
 بر طلمک باغلر واول طلمک کشایند می کم اولدیشی نلنک ایچون
 علوم مذکوره اوزرینه بیان اولنور ایسه انلر دخی اعتماد ایلرک انلک اسمیه
 طلمی باغلوب شرو طری برلو برنجیه تخیر و ترقیم ایلرل بنابر ان
 بندخی که اسم قارون شاهدر و اوچوز سنه پادشاهلق ایلدم
 استدمکه بر طلمک باغلم ایلدا بو طلمی باغلد قنصره فاتحی کیم
 اولدیشی باقلد قنصره یی ایمان پادشاه مراد اولدن بر قهرمان قائل نام
 بو طلمک فاتحیدر دیو خیر و بر دکارنده بندخی اهل حسند الله
 دیم اول قهرمانک اسمیه یایوب شرط و شرو طری برلو برنجیه
 یازلش و بو طلمک مأموری دخی شعبان دیودر اول شعبان
 دیو قتل اولنجیه طلمک ناما قحی معتذر دیو یازلش و بر طرف ایلدن

(دخی)

دخی یارلشکه اول قارشوده کوردین قیوبی قهرمانی واول
 اولطیه داخل اولدی اورده قوریلان بر نردبان واردر مأمورلی
 بو نلنن ایچر تهر دیو ای، تزل، ایقاسم، دیو قهرمان اول یازیو اولنلری
 او قیوب احوال طلمیدن خیر و مادت قدیمه ایله قارون شاهک
 کیفایتدن خیر اولدقده متعجب اولوب قارشو سنده برقیو کوروب
 قیوبه قریب اولدقده قیونلک اوزرینه دخی برشی یازیو کوردوب
 او قودی یارلشکه ای فاتح طلمک معلومک اوله که نردباندن یوقاری
 چیقیشک حالده بر تابوت کوردسک اول تابوتک یاننده سکا بر قاج هدایا
 بر اقلشدر سنک مالکندر و هر بر نیک بر خاصیتی واردر ماله مالک اول
 پش قهرمانک بر ال ایله قیوبی چکوب برندن قویاردی نه بر صاعقه
 دخی کلوب اسکاتنه ایلطیه داخل اولدی کوردیکه اول اولطه نک
 دیوار لری التودن یانیش و اولطه نک یوقا ورسننده دخی بر اولطه واردر
 و بر نردبان قور یلوب ایچی زره دیو نردبانک باشنده طور مشلدر
 قهرمان دلاور دیولره قریب اولوب بر نیک کر بنه بویله بر شمشیر
 ضرب ایلدیکه خیار واری ایچی پارچه ایدی و دیگر نیک او موزینه
 اوروب قوتوغندن چقیدی بر نمره و صیغه عظیم اشکار و بر ساعتدن
 صکره رعد و برق نابود اولدقده قهرمان نردباندن یوقاری چیقوب بر
 سرای دلکش و برجای فرح افزای کوروب سراسیمه قالدی و اول جای
 باصفانک اطرافنده انواع صسورتنل و بیجا بانلر کوردی فقط بر ساز
 صداسی استماع ایلدیکه عمر نده بویله بر صدای دلکشایی کوراش دکادر
 قهرمان هر طرفه باقوب صدای مذکور دن بر اثر بوله مدی و لکن او کنده
 برقیوبه ککه اوب اجوب داخل اولدقده که دیکه بر قنصر مالی
 و اسمی چنته آساییدر دیو ایلد قنصرک ایلد تاختنده بر تابوت قیونلشکه
 اطراف تابوته اون ایچی سوراخ واردر و هر سوراخندن بر عجائب
 صدا احداث اولنور قهرمان ای کوردیکه متعجب اولوب بر ساعت
 قنراول صدای دیکادی هنده اطراف تابوت باقوب بر کوروز ایلد بر سیمیا

و برگر ایله بر خنجر کوروب اوز زرنده بر لوح بر افش لو جی اوب
 اوقودقه یازمشکه ای طلسمک فاتیجی بونلک صاحبی سفین و بوهدی
 سنگچوندر معلومکن اوله که ششکر ایله خنجرک خاصیتلری بودرکه
 هر یکده بولنورایسه شردبو و پریدن محفوظ و سالم اولور و کوندزه
 کوره فی دخی کچه ده کورر و مشهور اولان کرکیانی اولدور و سیرک
 خاصیتی دخی بودرکه هر کیم باشنه اورایسه ضرب عود و شمشیردن
 بی ضرر اولور و سیرک اسمی دخی جان بن جانک سیری دیمکه مشهور و در
 و هودک دخی خاصیتی اوله درکه بر ظلمات و قراناتی برده یارم ساهاتک
 بوله بر تووایندلی و پرور و پره اوربولورایسه بر ساهاتک بوله صداسی
 کیدر دیو یازمش قهرمان بوکیفایتان مسرور و مفرح اولوب مذکور
 اسلیمی قالد یروب مسلح اولدی و طلسمک تمام قتمی ایچون شهبانی
 ارادی و هر طرفه جستجو ایدر ایکن تاکاه برقیویه دوچار اولوب
 بائدیکه اول قیونک اوز زرنده بر طاش عظیم بر افشدر قهرمان
 در ساهات طاشی بر طرفه انوب قیونک ایچنه بر نگاه ایله ککده
 زبایت تیره و تاریک کوردی ایچنه بر طاش انوب قولاغنی ویردکه
 طاشک صداسنی ایشیری قیونک چوق عقی اولدینغنی اکلیوب
 کندینی کردن کشاد برله قیونک ککنارندن بند ایله رک
 میخلوب و بر دیگر اوجنی کر بنه باخلوب سراز برقیویه روانه
 اولدی و لکن اتمای کندده قهرمانک اغزلندن طایانه مبوب قوبدینغله
 برابر قهرمان قیونک دینه دوشدی و بر ساهات قدر مدهوش اولوب
 هشیار اولدقه قرانلندن برشی کوره مدیکندن ککوززی روز
 روشن کی منور اولوب هر طرفه ارامنه باشلادی تاکه بولی بر
 قیویه کلوب قیویی آچوب ایشویه کیدرکده مهیب و مسلطانو بر بر
 کوروب مخیر اولدی و اول اوله نک اورته سنده طایغ قدر نیمه
 بر تخت قورلمش و اوز زرنده بر زره دیو خواب غفلته وار مشدر اما
 اول دیونک باشی اوجنده بر محبوبه آتقی و نادره دوران اوتوروب

(زار)

زار زار اغزدری قضاه اول دیو لنین شهبان و اول دایر نازنین
 سر و خرمان ایدی همان که سر و خرمان قهرمانی کوردی بر نغمه
 اوروب مدهوش دوشدی قهرمان دخی سر و خرمان اولدینغنی تحقیق
 ایدرک اول دخی اوراده دوشوب مدهوش اولدی برایکی ساعدن
 صکره ابتدا سر و خرمان هشیار اولوب قوشدی قهرمانک باشی
 دیزینه الدی و قهرمان دخی هشیار اولدقه سر و خرمان ایله
 بر برلینه صاریلوب قهرمان احوالی صورددقه سر و خرمان کیفیت
 و واقعه بی بیان ایلوب ایتدیکه ای دلاور مصیحت بودرکه همان
 بولیمنی اوشوده راغوب ککیده لم و بو ملهونک شرندن امین اولم
 دیدکه قهرمان ایتدیکه ای نازنین بن قاج سنه دینرو پهلوانلق ادلمسند
 بو اندیم حالد به بویه ملهونک اندن فراد ایکن هیچ بکا پانشوری
 دیدم سر و خرمان ایتدیکه ایله اسم به صفریت اوشودن پیدار
 دکل ایکن ایشی بتورینه قهرمان جوابندن دیدیکه بویه دخی
 انصاف دکلدر حریف قانقسونده مبارزینی کورسون دیو همان
 اغزینی شهبانک قولاغنه قریب ایلیوب بر نغمه رعد اسایی
 جکر کاهندن ترغیع ایتدیکه شهبان ملهون سراسیه خواب
 خفتلندن صیراوب دیوانه کی غرش و نمرلی اولوب و کوزلینی
 جام کلغانی کی آجوب سر و خرمانی ککوردیکه اغلیور
 ایتدیکه ای سلیمله بو نغمه نه اندی و نیچون اغلیورسن دیو
 سر و خرمانه جهله ایلدیکندن جان و دل قهرمانه آتش دوشدی
 کی کندی مشوقه سنی بویه بر ملهونک ظلی آتدیه ککوردیکه
 طایانه مبوب جسوش و خروش ایله ککمال قهردن بر نغمه
 دیگری دخی بلشد ایلدی اول مصککاتک صحتی منزل زل اولوب
 شهبان مخوف اوله قرق کیروسسته باقدقه بر آدمی ککوروب
 ایتدیکه ای آدمی زادسن کیمین اجل سنی برارایه کوند مشدر
 دیدکه قهرمان جوانیده سو یلدیکه ای ملهون سنک قاتک

قهرمان دیدنک واریوب سوزان ایلدقنک بزم دیدی قهرمانک
صداسنی ایشیدوب و قهرمان اولدقنی اکلادقده در خشم اولدق
دار شمشادینی الیه آلوب حواله فرق قهرمان ایلدی قهرمان
ضرب غنم ایلله دار شمشادینی ایکی پارچه ایلوب واوزرینه
هجوم برله شمشیر حوزری فرق شمعانه بویله برضرب ایلدیکه
ایکی یخاخی اراسنده برق ککوستردی واول امین ایکی
پارچه اولوب ایکی قطعه مناره ککپی یه ظلمان وطمیان
اولدی و بر رمد وصاعقه عظیم ظهیر ایلوب دنیا به ظلمات
وقرائق پیدا اولدق دیودن بر صدای کلدیکه ای
پهلوان دینک حقیقون بککا بر ضرب دخی الحاق ایلله
دیدی قهرمان دخی دیگر بر ضربک اورسنده قصه ایلدکده
سروخرامان مانع اولوب شاید بر ضرب دیگری دخی اورر ایلک
ملعون بردخی جیات بولور اولوقت قلی متعذر در دیدی و
قهرمان دخی تحمل ایلوب برق وصاعقه طرف اولدقده اوکارنده
برقیو دخی ککوزندی واوزرنده بر طاش عظیم وارد قهرمان
طاشی قالدیروب اشاخی به ایلک ایچون یاناش زبان کوروب
سر وخرامان ایلله برابر طوغری قویه انوب روانه اولدیلر تاکه
اوکارنده قوی کلدی قویک یاننده برزه دیو طورمش ککوزدیلر
اول دیو قهرمانی کوردکده فرار ایلک ایستدی ایسه قهرمان
مهلت ورمیه مرک ارقه سندن قوشوب بر ضرب تیغ ایلله دیوی
شقی ایلدی دیو ملعون نابود اولدقده یت بر صاعقه و برق ظهور
الدک سکوتده قویک کلیدینی قیروب اولدیه داخل اولدقده
یک قرائق و تارک کوردیلر قهرمان کورزینی چیقاروب عودینک
ضیاسله روانه اولدیلر براز کتیکارنده ککوزدیلر که اوق ایکی زره
دیو مهیب و صلابتو در زنجیر مقیود و میوسلدر اوزاقدن قهرمانی
کوردکدرنده برسی ایلدیکه امیر بوکلن قهرمان اولسون قهرمان

(پوسودن)

پوسودن مجیب ارار بیدر ایلدیکه سن نین میوسلدر
وجیه که ندر دیو سوزال ایلدکده اول دیولر بر لوح چیقاروب
قهرمانک الله ویردی قهرمان دخی لوحی الوب اوقودقده یازلشکده
ای فاتح طلسم قهرمان ناسدار معلومکز اوله که بو اون ایکی دیوی
بن حیس ایلدم و سرکش اولدقنری ایچون متنبه اولقی ایچون غل
وزنجیره چکدم اما بونلر سکالافندلر بونلره رحایت ایلوب تحلیص
ایخلوسن و دیولدن بری سهمن نایله معمار اولر سهمن یتش
لسان یلور و یتش نوع اشکاله مشکل اولور هر برامورنده ایلک
ایلله مشاوره ایلله دیو قهرمان لوحی اوقودقده مسرور اولوب
در ساعت دیولری ازاد ایلدک و دیولری دخی قهرمانک خاکپاینه
دوشوب ایغنی ققیسل برله اجرای روسم دعا و نسا ایلدیلر
پس قهرمان سهمنی صوروب بالدکده ایلدیکه ای سهمن
بر بوزینه کتلز وری سزکتور ماسکز دینکده سهمنی دخی
سمعا و طاعه دیوب قهرمانی و سر وخرامانی اوموزینه الوب
دیولر ایلله برابر بر هوا اولوب بر بوزینه چیقدیلر قهرمان دخی
کوش کوردکده چوق مسرور و فرح اولوب قهرمان ایلدیکه
ای سهمن بزم عم زادم قهرمان و دیو کک بر پهلوان بهرام
وعیار کورنکشان نامنده نیم ایلله بو طرفه کلدیلر عجیب انلردن
بر خبر کتوره یلور میسین دینکده سهمن برندن صیجراوب نشانه
ایچون قهرمان برزیکنی طالب ایلدی و قهرمان دخی بوزونکی
پرستندن یتسارزب سهمنه تسلیم ایلوب ارسال ککوه
محب ایلدی اما اول طرفدن قهرمان ایلله بهرام وکردن کشان
مع بریلر قهرمانک سوزنله استراحت ایلدک بر از اویسو
اویوبوب بیدار اولدقده قهرمانی غائب کوردیلر هر نه قدر
ارایوب تفحص وجیهو ایلدیلر ایسه ده قهرماندن بر اثر بوله
مدیلر فایت معلوم و برزشان الحال اولوب اوراده قالدیلر

و کندی ندری بر شکاری بواب اکل ایدم که چندی نوبت بکلیوب کندی بربی محافله و قهرمانی تبمس اندر دی و کاه بر رعد و صاعقه صدامی ایستند کارنده مخیر و بخوف اولوردری و لکن قهرمان اوچ کون کچه اول طلسمک فخنیه مشغول ایدی و قناکه قهرمان و دیگر رقارای شکاره مشغول ایکن کردنکشان طافع طرفه روانه اولدقه سهمان کنایستی بر آدمی زاده شکله کنوروب و کردنکشان طرفه یورجه باشلدی کردنکشان باقدیکه بر آدم اناک طرفه کلور فریاد ایلا بدیکه سن یسناک بک سین تاه ولسنی بر پناک ایدم دیدم سهمان کنایستی ای سر حلقه سیران سحرین سیم سو سحرین سیم سیم کردنکشان بولامده تعجب ایدم که طوردی و سهمان کردنکشان قریب ورواسم ادابی لدی الاجرا ایدیکه ای عیار مزده اولسونکده قهرمان بنی سزه کوندردی و اشته یوزو کنی نشانه کنوردم و کندی دخی قارون شهادک طلسمی قتح ایلیوب سهمان دیوی هلاک ایدم که سروخرامانی ازاد ایلدی دیدی ککر دنکشان سروخرامانک امنی استماع ایلدکه مخیر اولوب ایدیکه سروخرامان نرده ایدی و فصل بو طرفه کلسدر سهمان جوانبده دیدیکه اوت شعبان دیو سروخرامانی هندستاندن قاپوب کنوروب طلسمه محسوس ایشیدی کردنکشان بو اخباراتدن مسرور اولوب یوزو کنی سهمانندن الوب برابر قهرمان وهرامک پانته کلیدیلر سهمان دخی قهرمانک الی بوس ایلیوب طلسموردی و کردنکشان جیع حال واحوالی قهرمان وهرام و پرناداره بیان ایلدکه جله سی مسرور و شادکام اولهرقی قهرمانک حقیقه خیر دها ایلیدیلر پس سهمان دیو قهرمانی الوب و دیگر پربل بهرام و کردنکشان او دوزینه بندربوب قهرمان طرفه روانه اولیدیلر و کلوب قهرمانه بولشد قزنده اجرای فرح و انبساط

(ایلیوب)

ایلیوب قهرمانی قهرمانی دراغوش ووزندن او بوب بهرام ایدم دخی قهرمان مصافحه ایلدی و کردنکشان کلوب قهرمانک دامنق تقییل ایلدی و نشاطه مشغول اولدیلر * و اما او یان اخبار شویله روایت ایدیلر که اولوردرن شهبال شامیر یان اول بر یلری هندستان طرفه و شنگشاه کوندردکه کندی دخی بردها جمع عساکر ایلد اکوال دیوک اوزر یتهم کندی و اکوال دخی کزیر دیورلی ملو پایلیوب شهبال شاه ایلد جنک و محار به دنسکره غالب کامرک شهبال شاهی فاجر دیوب شهبال شاه کلسنتان ارم طرفه فرار و اکوال لسمین دخی تعقیب ایدم رک یوزو کنی شهبال شاهی و شنگشاه تزار ورام الیم دیو کلوب قهرمان ارمی حصاره انسییدی و شهبال دخی جییم ورام ورجال کسکراهی احضار ایدم رک مشاوره به عقد مجلس ایلدی و ایدیکه ایکی ماه مدت نوردی زهو شنگشاه شاه فاصد و نامد ارسال ایلدک شمدی به قدر برخیر و اثر ظهوره کلدیکندن موجب ابتکار و باعث اختصار اولمشدر شمدیلک مصلحت بودرکه برهفته دها صبر اولمشون شاید اول وقت کلدیلر ایدم اکوال مرادی اولان بنی تسلیم ایلیوب قلع منازعه ایدیکه دیو صساکری استمالت اندردی و بو طرفدن قهرمان ابرقی کون سهمانه ایدیکه ای سهمان اخبار بورد و توقف بری دکادر همسان بر کسکون اول بزی کلسنتان ارمه یتشیر ملیکتر و سهمان قبول ایلیوب استمالاته لایمه قهرمانی آموزینه ویر یلرسوخرامانی و دیگر اون برتر دیور نوبتله قهرمان وهرامی او دوزینه بندربوب روانه کلسنتان ارم اولدیلر برمدت قلیله ده کلسنتان ارمه قریب اولوب سهمان دیو شهبال شاهه مزده کسکورمک اوزره قهرماندن استیجازه ایلدکه مرخص اولوب ایلرود کلسنتان ارمه کلوب باقدیکه اکوال دیو کلسنتان ارمه محاصره و احاطه ایدم رک اول کون

بودیش ابلش شهره دخول زله دار و کپو کش مکتبه مشغول
 و هر طرفدن بریل مقتول و نابود ایتکده درل سهمان بواسوالی
 کورد کده ایلو کچوب همان اول بدن رجعت و مودت برله
 طوغری قهرمانه کلوب ماجرای نقل و ایتدیکه شاید شمعی امداد لرینه
 اریجن ایستاکلستان ارم منخر و شهباشاه ممدوم اولوردیدکده قهرمان
 بوسوزدن قهرمانه کلوب ماجرا کستان ارمه قریب اولوب هر بری برآه
 سوار و ابتدا قهرمان بر نمره صاعقه واری مرتفع ایلدیکه دیور
 و بریل مخیمو جنگ و غوغادن الچکوب فراغت ایلدیلر و اکوال لعین
 بونفره دن مخوف اوله رقی همان کوردیلر که بر شمع و مهیب آتش سوزان
 کچی بر یهلوان و آرقه سنده بردخی بهادر و عقبنده بردخی دلاور و انزل
 ارقه لرده بدی نزه دیور بدن اکوالک دیوری اوذرینه جهله
 آقوب اولوب آتش حرب و قتالی اشتعال ایلدیلر شهبال شاه بو
 احوالی کوردیدکده قهرمان اولدینگی آکلیوب مسرور اولدی
 و عساکر یله دیوره هجوم ایده رک غیرت پیدا ایلدیلر و اکوال
 ایسه قهرمانی کورب آج ارسلان کچی کاغذ کوه سفنده دوشوب
 هر طرفدن دیوری نابود و ارسال دیار عدم ایلدی بو کجیدر دیو
 صورد قده دیورلرک بریسی کلوب سهماندن صوروب سوال ایلدی
 و سهمانی ایتدیکه بو یهلوان زمان و بهادر دوران و ناخ مالسم
 ظارون شاه و ناقل شعب ان دیو قهرمان ناقلدر دیو جتار و بری
 و اول دیو کلوب ماجرای اکواله بیان و تقریر ایلدیکده اکوال
 بوسوزدن درهم و آشفته اوله رقی ابتدا پدیری شعبان ایچون آراغلدی
 پس قهرمانک مقابله کلوب ایتدیکه ای بی چاره شمعی سنک یک
 جانک اولسه بریسی قورقاره مزسک دیو قهرمانه جهله ایلدی و قهرمان
 دلاور دخی ای لعین بن سنی بر آتشدن آرادم الحمد لله بر یوزنده
 بولم دیدی بس اکوال لعین عمو دینی یوقاری کنوروب زور

(قوت)

قوت الله حواله رأس قهرمان ایلدی و قهرمان دخی جان بن جان سیری
 ایتدنه پنهان اولوب عمو اکوال سپر قهرمانه ضرب اولدقده
 بر صدای عظیم ظاهر اولوب جیج دیو و بریل مخیمو اولدیلر بو
 ضرب اکوالدن دشمنلر شهادت و دوستلر مغنوم اولدققدن ناکاه
 قهرمان پرندن حرکت و غنم خون آشامی نیامدن چیشازوب
 های های کنان نرم می کتم خوردی سازم اکوالک اوززینه
 جهله ایلدی اکوال اول دست ورد و قوت حرکتی کوردیدکده
 طیسانه میوب راه فراری طوتوب اورته اقدن قاچیدی و قهرمان
 عقبنده قوشوب قریب اولدقده اکوال تنوره زنن برهوا اولدی
 و بر طرفدن قهرمان و بهرام آتش واری دیوره جهله و برآن واحده
 دیوری شکست ایدم رک اکثرینی مقتول ایلدیلر و دیور هر بری بر طرفدن
 قاچوب فراری اولدیلر و شهبال شاه بو واقعه دن مسرور و فرحناک
 اولوب جیج وزرا و ارکان دولتی ایله قهرمان و یهلوانلری استقبال
 و اعزاز و اکرام فراوان ناله کستان ارمه داخل ایلوب بر مجلس
 عالی آرایش اولندی و شهبال شاه قهرمان و قهرمانی در آغوش
 و یوزلرندن اوپوب نوازش کلی ایلدی و بهرامی کوردیدکده
 در شاعت بر نمره اووب مدهوش اولدی بهرام دخی پدیری بویه
 کوردیدکده اول دخی مدهوش اولوب دوشدی هشیار اولدققدن
 بر یزینه صاریلوب زار زار اغلدیلر و وصاله مشکر اولوب قهرمانه
 خیر دعائی اجرا و تداکار ایلدیلر پس بهرام شهبالدرن صوروب ایتدیکه
 ای پدیرم و اللم زده در و اشک بریز اولوب فریاد باشلیدی قهرمان
 بهرامی تسلی ایدمک انشاء الله قریباً و اندک الله ملاقات و وصال کبری
 اجرا ایدم دیو قهرمانه * و اما او اطرفدن اکوال لعین فرار
 ایدمک مکانی بولنان قهرمانه کلوب و اوراده اسکان ایتدیلر که بهرامک
 و اللهم قهرخی الووب بلاور طاعنی نامنده بر عظیم ملاقاته اکوال لعینک
 برادری صلار نام اول بلاور ملاخنده ساه کن ایدی کیدوب واقعتی

عطارده بیان و تهیه اسباب حرب و جسدال اولدیلر و بر طرفدن
 قهرمان سهندن سوال ایدرک ایدیکه ای سهران اکوالک فتنی طرفه
 کندیکتی برخبر الهیلور مسین دیدکده سهران جوانبده دیدیکه
 ای دلاور اکوالک عطارده نالنده برلین قزنداشی واردر و کوه بالاور
 تعمیر ایلدیکری بر عظیم طاعده در اول طاعنه کشیدر و لکن کرک دیو
 و کرک بری اول طاعنه کیتیک لک کوچ و متعزدر دیدی شهبال شاه
 بوکلای استماع ایلدیکه برآه چکوب اغلغه باشلدی قهرمان شهبال
 شاه ای استمالات ایلدوب و ایدیکه پادشاه مجزون اولین بنه تسالی
 قریب مقصود و سرانگیزی اجرایه اقدام ایدرم جوانا شهبال شاه دیدیکه
 ای دلاور تمیدی به قدر برامیدم و اراییدی فقط نمیدی امیدم لشدی زیر
 اول بالاور طاعنی تعمیر ایدیکری طاع بویه برکوهدرکه قوش به اوراره
 صورت غیر ممکندر قهرمان بوسوزدن تعمیر اولوب بنه سهندن بر چاره
 سنی طلب ایلدیکه سهران ایدیکه انجی سنی سیرغ دینکاری بر عظیم
 قوشدر کتوره یلورسه اوکتورر دیدکده قهرمان سیرغ مکاتی
 صوروب سوال ایلدیکه سهران ایدیکه صحرای هیاهیه نظر فنده کوچک
 بالاور نالنده بر طاعنه کرکده بر بیوک الحاج واردر اول افاج اوزرینه
 آشیانه دوزوب مقام ایلشدر و بن سنی سیرغ قریب کتوره یلورم اول
 سیرغ دخی بحکمة الله هرلسانه ماهر در دیدکده قهرمان مسرور
 اولوب تیریه اسباب سفره مشغول اولدیلر و بر قاطچکون طرفنده منهای
 عزیمت اولهرق قهرمان شهبال شاهک حضورینه کلوب رواسم دعا
 و ثنایی لدی الاجرا ایدیکه پادشاهم اوج ماه قدر بنی بکلوب منتظر اولک
 شاید اوج ماه ندرنکره بدن برخبر اله مدینه کزده بدن قطع امید ایدوب
 پادشاه ریح مسکون هوشک شاهه دعا و سلامی تبلیغ ایلک دیدکده
 شهبال شاهک دردی برانکن ایکی اولوب هر نه قدر کتمسته مانع اولدی
 ایسه قهرمان قبول ایتوب قهرمان و بهرام معینله کتربنی رجا ایلدکارنده
 بنه رضا و برمیوب بالکزجه کیدوب بومهمی تسویه ایدرم دیدی ماحصل
 (شهبال)

شهبال شاهدن رخصت آلوب و سرخوخراتی امانته اوراده برافوب
 کندیکتی پهلوانزه و داع ایدرک سهندنک اوده زینسه سوار اولهرق
 روانه کوه بالاور اولدیلر و بر طرفدن قهرمان و بهرام و کرکدنکشان
 و شهبال شاه فراقی قهرماندن کریان و زار اولوب اشک ریز اولدیلر
 و مجزون قاطوب قهرمانه منتظر قالدیلر و خصوصاً سرخوخرامان
 برنجی فراق و هجرتدن قور تیلوب ایکنجی به دوچار اولوب طالعندن
 منشکی و اقبال و بختندن منفکی اولهرق صحاب دیدمه سهندن آب باران
 کرب سیرغ بخش صفت نکا بن اولدی * بیت * بن که آرلدم کولدن
 قوی کیکل شاد اولسون * جاده شیر دیو شینجه سویله فرهاد اولسون
 * تنده چون جان قالدی طایراقده بنهان اتملی * کول آتیشیر فالورسه
 نهجه بر باد اولسون * نهجه جان ویردم باشدم بویه بر جاتانه به * هجرتی
 کوردم ناصل قلبد فریاد اولسون * کرچه بن سندن اوزاق اولدم بنه
 خدمتم * امرکا بن نالدم برکسندن امداد اولسون * باب حقه بویه در
 اوراد بنی روز شب کیکه کوسرتدی بو هجری عمری آباد اولسون * بختی
 اسعاد اولسون * القصه بر طرفدن پهلوان جهان قهرمان دلاور سهندنک
 اوموزینه بنوب سهران پیتن کوه الوند و مانند طاع دماوندن اول عفریت
 هول مند تورد زلانی بر هوا و دونهاده مکان سیرغ اولدی زمان قلبلده
 مقصده قریب و فرزدن نشیب اولوب اول حوالیده قهرمانی ایدرربوب
 بران استراحت ایلدم و اول کجه ارام و قرار ایدرک ایرتسی صباحلین
 سهران کیدوب برقیل دمانی شکار و اخضار ایلدی و فیکل باشی کسوب
 درستی چیتاروب تقیه ایلدی و لاشه فیلی نهان و بختی برله قهرمانه
 ایدیکه بوفیکل دروستنده فرار ایتلیسن زیرا سیرغ آتی کورکده
 شکار اوزره جیفه طشله انوب و قاطوب برینه کتورر و بندخی شو طاعنه
 داننده سزی بکرم دیو قهرمانه سولدیکده در ساعت قهرمان مکمل و مسلح
 پوست فیلده صفانوب و سهران دخی برکوشده بختی اولدی برانجی ساعت
 مرورنده سیرغ منور بال آفتاب مید و شکار نوراله برابر شکارندن طفلا

چهاران حصه بخش اولدقه سیرخ مرقم آشیا سنه حرکت و دامن
 کوه سرازیر اولوب اوزاقدن قیلق جسمینی کوردنکده هذ الزرق
 الجسد دیو طرفه میل ایدرک قریب اولدقه چنگال شمشیر مثال ایل
 صیدینی قلوب برهوا و آشیا سنه موت ایلدی و کلوب اول شمشیری
 پیچدرینه تسلیم ویند بر دیگر صیدک شکارله روانه ویران اولدی و بو
 طرفدن قهرمان صدای درختی حصه ایلدکه ضرب غنم ایلله دری
 شق و کندیسنی خرج ایلرب انجمن اینوب بر کوشده پنهان اولدی
 برصاعت کیمدن عقیده بر صدای عجیب و صیحه غریب مرتفع اولدیکه
 سیرخک یاوریری بالای درختدن مطرب و یقارار اولدیر قهرمان
 کپورسنه باقدقه کوردیکه بر عظیم اژدرها آتش فشان و بوی قهرمانی
 استجمام ایلدیکندن برندن حرکت و قهرمان طرفه غران و رواندن قهرمان
 اول اژدرهای دمانی کوروب مخیر قالدی و اژدرها قریب اولدقه
 برنوسنک قلابی حواله کر قهرمان برله نفس ایلله قهرمان دلایری جلب
 و جلب استندکده همان قهرمان برندن صیحرایوب کانی الیه آلوب
 ترکشدن اوج عدد اوق چیقاردی برنجی اوق ایلله اژدرهانک برکوزینی
 مقود ایلدکه اژدرهای غضب مستولی اولوب حلقه حلقه اوله رقی
 بلاخوف و برهیز ایلکچ اوق برتاب ایلدکه تنه اول رکوز
 تصادف و نابود اولندی و مهل و بر مکترین غنم خون آشامی غلافدن
 چیقاروب اژدرهای غرائی پارچه پارچه ایلدی سیرخک پیچدری
 بواحوالی کوردکلندن مسرور و مفرح برله آفا جندن کندولرینی اشانچی به
 آتوب و قوشه رقی کلوب قهرمانک ناکاپانه یوز سوزدیلر و قهرمان
 آنزدن بوکیفتای مشاهده ایلدوب متعجب اولدی و اصل واقعه
 بلدیکندن مخیر قالدی چوق یکمدی روی هواندن سیرخ کورینوب
 یقین کلدکه اژدرهانک پارچه لسنی و قهرمان ایلله یاورورلینی بر حالده
 کوردنی اول دخی قهرمانک پاننه قریب اجرائی شمشیر ایلدک

(انتهای)

آچوب زبان فصیح ایلله انی نامدار خوش کلدک و صفاکتور و زی
 شول اژدرهانک لاندن استخلاص ایلدیککره بمنون و تشکر اولدم فراوان
 قهرمانی نوازش و اکرام ایلدی و مطلب و سرانک ندرسویله که اجرا سنه
 و کورل ایلله اقدام و اهتمام ایلیم دیو و ال ایلدکه قهرماندخی حال
 راحوالی تمامیه نقل و بیان و ایتدیکه شهنشاه مرغان معلوم اوله
 دیرزدن اکتوال نمین بنم المندن فرار و بلور اعظم طایفی طرفه حرکت
 ایلدیر سزدن رجاء و تمنا بودر که بنی اول طرفه کتوروب اول مالهوندن
 اجرای مجازات ایلیم دیدکده سیرخک بوسوزی ایشیدوب براز متفکر
 و بسده باشی قالدیروب هر نقد برمشکند و لکن بندخی اقدام ایلدک
 سزنی کتوروم دیومتهه اولدی پس قهرمانی همان و کندیسنی میربان
 ایلدک یچد احترام و اعتزاز اقدام ایلدی و ایکی کوندن صکره تهیه
 توشه به مشغول اولوب بدی رأس فلی شکار و مهیا ایلدوب بدی طلوم
 صوبی دخی احضار ایلدک اول بدی رأس فلی ایلله طلوملری قهرمان
 ایلله برابر ارقه سنه بندیروب بسم الله دیوب برهوا اولدی و بدی کوزالک
 اطمینه دخی یاورورلینه مهیا ایتیددی و قهرمانه تنیه ایلدک بر کوه کونده
 سفل ایلدک طلوم صدور سیرخک آتو یغالتدی و سیرخک برهوا اولدقه
 سه دن کورینوب سیرخک کوروب اولدش تورو زانلر حواللندی معاً
 رو برام اولدیلر * و اما رایلان اخبار بو یله روایت ایلدک چون سیرخ
 قهرمانی آتوب اوج دوایه بران اولدی اوزاقبه لم بدیکون کیدوب تاکه
 بلور طاقنه قریب اولدیلر اولوقت سیرخ قهرمانی ایندیروب ایلدیروراسی
 کوه بلور در دیو تعریف برله قهرمانی و داع و آشیا سنه طرفه
 ایلدک ایلدی و بو طرفدن قهرمان سهرمان ایلله برابر ملاخک دامنده
 استراحت ایلدک بسده طلوم و ملاخک باشنه روانه اولدیلر قضا اول
 انتاده اکهال نمین زمیره دور ایلد برابر صحبت و عیش و عشرتده ایلدی

همان که قهرمان ايله سهمان طالع باشنه قريب اولدقلنده اوکارينه
برخروس کوردی و خروس ايسه قهرمانی کوردی کده برصدا ترفیع
ایلدیکه صدای خروسدن اول طالع مقام تئزل اولدی اولوقده اکوال
دیولره خطاب ایلدیکه حاضر اولک قهرمان کلدی دیدکده دیولر متعجب
اولوب ندن یلدک و قهرمان بو طرفله فصل کلور دیدکده دیولر متعجب
بن اورالده باسبان ایلشیدیم و قهرمانی کتوران سمرغ ایتر دیولر
ساعت مکمل و مسلح اولوب حاضر اولدیلر و قهرمان دخی خروسک
صداسندن متعجب اولوب براز یورودکده زمرة دیولره ملحق اولوب
اکوال بدفعال قهرمانی کوردکده بهی آدمی زادسنگ الدن بوزابه
فاجیم ايسه بنه بدن نه استرک دیدی قهرمان ایلدیکه ای لمین آسمانه
کلتسک سنی بولوب حقدن کلورم شد یلک کل شهاب شاهک حرمی
قرخی تسلیم ايله والاسنی پدیکه کوندیریم دیدکده اکوال برنهره
اوروب مکر بوراسنیده قرخ طاعنی ظن ایدرک حال سکا کوسیزیم
دیوقه مانه جله و دار شمشادینی حواله قهرمان ایلدی قهرمان سپر النده
پنهان اوله رق دار شمشاد سپر ضرب اولند قده برصدای مهیب
ظاهر اولدی و قهرمان قتل اولدی ظنیه اکوال مسرور و ایندیکه
یازق بویله سهولتله بونی قتل ایلدیم کاشکی قهرمانی ملوتوبده عذاب
ایله قتل انسیدم دیور ایدی قهرمان اکوالدن بوسوزی اشندکده بهی
لمین سن نئی عذاب ايله قتل ایتک استرک شدی بن سنی سهولتله قتل
ایدهم دیوب غمغام خون آشامی چیقاروب واکوال کندیسنی
محافظه صدد دنده ایسکن قهرمان امان و بریموب کرا
کواله بویله برضرب نیاشد بر دیکه خیار واری اینکی
پارچه اولوب یره دوشدی و دیگر دیولر بو ضرب قهرمانی
کور دکلرند مجزوف اولوب غوغایه جسات و جرات ایتدیرکلاکوب
جمله سی مطیع و مقاد اولدیلر و قهرمان دخی مسروراً لاوب تیریزان

(کوی)

کی صحت کاه اکوالده ساکن اولوب جیع دیولر خرام کی دست
برسینه دست بسته اولوب طور دیلر اول انشاده قهرمان بهرامک
والده سی قهرخان احضارینی امر ایلدی در ساعت کیدوب زلفیایده
قرخی بنه کران ايله کتوروب قهرمانه تسلیم ایلدیلر و قهرمان برندن
فالقوب قرخی قیام واکرام ایدرک باقدیکه قرخی ضعیف زیون
اورا ادر چورق نفاذ شه احوه ایلوب ایلدیکه ای همشیره غریزم سزه
موده اوار واکه او ظنیه بهی پدیری شهرال شاه حیاتده دروسزه
منتظر در لر دیدی قرخی دخی یچد قهرمانه دما و ثنا ایلدی و ایندیکه
ای پهلوان مسعود چارمانه اولدیکه چین آقیند بهرام طاش اولشیدی
هچبا قور تولسی ناصل اولدی دیو سؤال ایلدکده قهرمان من اول
الی آخره حال و کیفیاتی بیان و اظهار ایلدی بردخی قرخی قهرمانه
دما و ثنا ایدرک متشکر اولدی پس بر قاج کون اول طاعنه ارام و اقامت
ایدرک یعمده امرینه دیو لر قهرمان قرخی آکوب کلستان ارم طرفته
روانه و ویراه اولدیلر ماحصل کاه رکدن برکون بر مکان زیا و بر مقام
دل آرایه نزول ایزوب استراحت ایلدیلر قهرمان سهمان دیودن
صور دیکه بوراسی تره سیدر و ییلور مسین سهمان جوا بنده بوراسند
خجستان دیولر و بورا دنه کلستان ارمه او چکونلک بولدر رخصتک
اولور ايسه مژده ویرمک اوزره ایند این واروب شهرال شاهه خیر
ویره دیو قهرماندن رخصت آکوب تنورمزان برهوا واکوب کلستان
ارمه داخل اولدی و شهرال شاهک سراینه قریب اولدقده کوردیکه
شهرال شاه بهرام قهرمان و کر دکلستان ايله او تنوروب مجزوف و قهرمانی
بحث ایدر لوی بناکاه روی هوا دن سهمان کور ندکده کرد نکشان
برندن صخر ایوب اشته سهمان کلدی دیو رقص ایتکده باشلدی
و باغروب سهمانه خطاب بلایی عفریت چاقوق اینده قهرماندن بر خیر
و پروالاسنی ضرب اوق ایلایندیر بریم دیدی سهمان بوسوزی اینشدکده
کر دکلستان سرت تیریزان ایلدی ایلدیلر ایلدیلر روی هوا دن

(۹)

حضاره بردخی خنده كله رك كردن كشانی نوازش و سهمانی
استالنت ایلدیلر و امامشاهال شاه ایلله بهرام قررخ کوردکلرند در سعادت
ایکینسی بردن مدهوش اولوب دوشدیلر و قررخ دخی مدهوش اولدی
بدهه هشیار اولدند بر برینی در اوش ایلوب کمال تشویدن زار زار
اغشیدیلر و یوقدر سینه دیزرو اول فراق دیدملر روز و صالیه نائل اولدیلر
همان جناب حق لایوت غریب و فراق دیدملری و یار و وصالینه نائل
و وصال ایلسون امین پس اوج کون خیمستانه قالوب اوچکونند نصکره
حرکت و کلستان ارمه کلدیلر و شهبال شاهان امریه قهرمانه بر بزم عالی
برپا و بر مجلس انبساطی آشکار و مهیا ایلوب اول بری پیکرل هر طر فدن
جمع او اوب بر تحفل عالی بی حاضر ایلدیلر خواننده و ساز نیده احضار
اولدوب بساط انبساطی مفروش ایلوب بزم نشانی اجرا ایدمرك
عیش و نوشه مشغول اولدیلر و اتانی عیش و صحبتده شهبال شاه
کردن کشانه ایدیکه ای سبار بزم انجون چکدیکک زجت و مشفقده
مکافاتاً سکا رشئ اعطا ایده عمی دیدکده همان کرد نشان یردن
صبر اوب دیا و شاد و لدی الاجرا رقص انکده باشلدی و حضار
مجلس کردنکشانك حرکاتندن خنده ایلوب اولوقت شهبال شاه
امر ایلدیکه خرمندن بر درج کتوروب اولدرجی آجوب ایچندن بر
بر سورمه چیقاروب کردن کشانه و یردیلر کردنکشان اول سورمدی
کوردکده قهرمانه ایلله خنده ایدمرك ایدیکه پادشاه الله مزه بتر و توکمز
عمرل احسان بوسون عنایت پوریکر بوسورمدی بیدرج ایچنده محفوظ
ایدیکرکه اختیاراقی کونلری سزیمک احلا در در شهبال شاه کردنکشانك
سوزندن اول قدر کولدیکه ارقه سی اوزرینه دوشدی و ایدیکه
انی عیار بوسورمدی کونانصیتی صور پنجه بویله سوزلر سولینورمی
مادانکه بوسورمدی استر ایدسان بدخی و بزم و لککن خاصیتی
سویارم معلومك اولدوسون که هرکم بوسورمدن کوزینه

خواب و یروب بره عیار صبر ایلله کلمد دبو اشانی انوب و دامن
شهبال شاهی بیدالتقیل احوال و ماجرای یان ایلدی بهر زده من پادشاه
بریان و پهلوانلر چله سی مسرور و مغرور اولوب سهمانه خلعتلر
کیدریوب استقبال قهرمانه حاضر اولدیلر و شهبال شاه قهطران و بهرانی
تخت اوزرینه کندی یاننده اوتوردوب پریرل تختی قالدیریوب برهوا
و جج ارکان دولت و احیان حضرت و پریرل سانه سی بوک و کوجک
برهوا اولوب قهرمانك استقباله حازم و راهی اولدیلر و لکن اولوقت
شهبال شاه و پهلوانلر سرور و فرح لرندن کردنکشانی اوتوردوب فراموش
انجملر ایدی کردنکشان بواحوالی کوروب مخیر قالدی اول ائشاده
سهمان بدخی پریرل ایلله برهوا اولوب اوز ذراغ قدر یردن ایرلشدی
کردنکشان بر معلق اوزوب اوج هواده سهمانك قویروخته یانوش
اصلدی و سهمان کردنکشان اولدیفنی بلیوب قورقودن مضطرب
اولدقده کردنکشان خجیرنی چیقاروب بره عنریت قیلدار ایسک
قویروغك کیدر دیدی سهمان کردنکشانك صداسنی ایشندکده سکوت
ایلوب زوانه اولدیلر و کلوب چشمانه قریب اولدقارنده قهرمان
دخی شهبال شاهی استقبال ایدمرك اول مقام دلاراده نزول ایلدیلر
و شهبال شیه قهرمانك یوزندن اوزوب خیلی معذرت ایلدی و بهرام
قهرمانك خاکپاینه دوشوب دامنی تقیل ایلدی و قهطران بدخی قهرمانی
دراغوش و یوزنی بوس ایلله صحبت و گفتگویه مشغول ایلکن بناکاره روی
هوادن سهمان کورینوب قویروغنده کردنکشانی اصلی کوردکلرند
حضار مجلس قهقهه ایلله بنسار خنده ایلدیلر و سهمان بره قریب اولدقده
کردنکشان ینه سرکشك و عیاراقی دادنی اجرا ایدمرك خجیر
ایلله سهمانك قویروغك اوجنی کسوب بره ائلدی سهمان فریاد
ایدمرك بره عیار نه یالیک دیدکده کردنکشان ایدیکه بهی عنریت
من ایدمك استرسك قویروغی نه ایلرسن دیدکده بوسرکاتندن
(حضاره)

چکر سه اول کسند هر کسی کور و هیچ کسبه بی نور من دیو همان سورمه بی نه درج ایچنه قودی کردنکشان بو کلامی ایشندکه یشانه، اناه، شهاب شاهک افغند صارلوب دوللو سلطان هر وقت کوچکار دن چنمه صادر اوایر ای. دیو کور عفو ایلدیر نام وخط اندم سورمه دکل واول پوردینک ناصیتی دخی اولیوبده سزدن برذره قدر طیراق پناه اولسه جان وکوکا دن قبول ایدوب اول توزی دیده جائه چکر کم دیدی شهبال شاه کردنکشانک تمقلر بی مشاهده ایلاکده بر دخی خنده بسیار ایدمرک سورمه بی چقاروب کردنکشانه تسلیم ایلدی وکردنکشان بری یوس ایدمرک اولساعت حضوردن چقوب مکانه کادی واول کون بویه کچوب ایرتسی علی السحر کردنکشان عیاراق پرده سی آلوب طوغری چارشویه روبراه اولدی وچارشویه قریب اولدند سورمدن بر بارچمسی کوزینه چکوب چارشویه داخل اولدی و دکنلارده بولسان جواهرات انواع ذی قیمت و نفیس جواهرات و دیگر اتون کومشدن هر نه که راست کادی آلوب پرده به قیوب اموزینه آلودی بو احوال دن ککان صاحباری فقیر اولوب خود بخود ککانزده امتعه و جواهرات قاقوب غایب اووردی بواقعه دن سراسیمه و منکر قلوب انجام بوهرکیم ایسه شاهک سورمسندن کوزینه چکوب بویه حرکتلده بولمشد و شاهد بویه بر سورمه اولدینی بلورلردی درساعت قاقوب چارشودن قبولینی قیابوب روزن و دلکاری سده ایزک بی نایه شمان و اوت کتوروب چارشوونک انجیده آتش اور دیار و دومان بر اکنده اولهرق چارشواها ایسی بو غوغاه قریب اولدیاره کردنکشان دخی بودومان و آتشی کوردکده فقیر اولوب سبب نه اولدینی تیلوب و صورتی دخی اولاز دیو متعجب قاقوب و دمان صیقوبوب

(کوزلرندن)

کوزلرندن صوآغه باشلیوب سورمه نك تاثیری قالدیشدن ککان صاحباری ارامقده ایکن بشاکه بر بوکوا آمده راست کلوب سارق اولدینی تیلوب چله کردنکشانک اوزرینه هجوم برله ال وایغنی باطیروب دلدن ردندن حاضر لیوب کردنکشانک پاتردیل ضرب دکنک ایله وجودین مقام ایچده شروع ایلدیل کردنکشان دخی نه اوغرا دینی تیلوب شکجه آتندن فریاد و فغان ایدمرک هر نه قدر بن کردنکشانم و سر حلقه عیارانم دیو فریاد ایلدی ایسه ده کیمه الیر میوب بی نایه دکان ضرب ایله وجود کردنکشاندن خون روان اولدی پس بویه مثال و مقود آلوب حضور شهباله کتور دیار راولوقت شهبال شاه پهلوانلر ایله صقیده ایکن بار کاهدن غداه مرتفع اولوب اولو بجهله کردنکشانک حضور شهباله احضار و کیفای پسان و اظهار ایلدیل شهبال شاه اول ماجرای استماع ایلدکده بی اختیار خنده ایدمرک پس عیار بن خرساقی انچورمی سورمه بی سکلوریدم الحاصل سارق اولدینک جهته سکلایجرات لازمدر (دیدکده کردنکشان باغروب ایدیکه بوسنک وزدین احسان دکل ایدی ریج و عذاب ایدی بوسنک احسانکدن نه منفعت کورده که اوزرینه ده مجازات چکیم دیدکده حضار مجلس کردنکشانک سورزدن فوق الفایه کولوب خنده ایلدیل پس پادشاه امر ایلوب اول سرفت ایلدینی جواهرات کتوروب هاستی کسوب خربندن اعلا ایدمرک اول جواهرات تمام کردنکشانه باغشلیوب بارشیدردی و کردنکشان دخی هر نه ایسه طایق یم ایسه ده برقدیر جواهره مالک اولدم دیو جواهراتی اخذ و تصرف ایلدی ماحصل بویه عیش و عشرتده بر آئی مقداری اول کستان اریده فوق ه صفاه مشغول اولوب پس نه هندستان طرفه عزیماری ایتون قهر ملین شهبال شاهان رخصت استیوب شاه دخی کملرندن جزون اولدی ایسه چاره بویه میوب امریله بر تخت

مرصع احضار اولوب بر مبارک ساعده کندیس ایله قهرمان
وسرو خرامان و قهرمان و بهرام و کورنگشان تخنه اوتوروب
برباردن اوج نقر تخنک اوج المغان و سهران دیو دخی بریاغان آلوب
فراوان بریلر ایله روانه دیار هندستان اولدیلر هند بر کوناک
قالهرق قریب اولدقلنده، زده اینچون بر قاج بری بی هوشکشاده
کوندردیلر و بریلر کلوب هوشکشاهک بارکافنه داخل اولدیلر
اولوقت هوشک شاه محزون و مکدر اوتوروب پهلوانلرینی دوشوردی
بریلر بارکاده داخل الوب اجرای واسم دعا و نناد نصکره قهرمانک
کلندن مزده و بروب احوالاتی بیان ایلدیلر بو خیزدن هوشکشاه
مفرح و مسرور امریله شهر هندستانی ترین و آرایش الیوب طبل
بشارت چالندی و کندیس دخی عساکر بیشمار ایله در ساعته
سوار و استقبال اینچون رو براه اولدی تاکه حین متر بده بر مکان مالیده
بریلر کورنوب و بو طرفدن هوشک شاهک کلندن بریلر دخی حیر
اوندقلندن نهال تناه و قهرمان و دیگر پهلوانلر و عساکر چیما
هوشک شاهی استقبال و اوزاقلندن قهرمان و قهرمان و بهرام پیاده
اوله رفی سکردوب هوشک شاهک رکابینی بوس ایلدیلر و هوشک
شاه در ساعته انوب آنلری دراغوش و یوزلرندن بوس ایلدی اول
ساعت دخی شهبال شاه انوب هوشکشاه ایله مصاحفه ایلدیلر پس
اول کجه اولکانه استراحت علی البحر بنوب هندستانه داخل
اولدیلر و اهالی شهر وضع و شریف بیوک و کورچک صدای
شادمانی بی عرش اعلایه مرصع الیوب هر طرفدن رقاصان
و حیاران و مطربان و مغنیان و عساکران اول بادشاهلارک اوکلانده
اویانوب کال شوکت و قار ایله کلوب بارکاده داخل اولدیلر از سرنو
دخی مصاحفه و نوازش اولنوب بکام و مقضی الرام اولدیلر و هوشک
شاه شهبال شاهی بی غایه و فوق الهیاه احترام و اعتزاز
(ایمدرک)

ایمدرک بر پنجس عالی ترین و آرایش ایلدیلر و بر ماقدر شهبال شاه
دخی هندستانده قالوب پس بار خست هوشک شاه مرخص اولنوب
اوغلی بهرام ایله روانه کاشان ارم اولدیلر و بو طرفدن دخی هوشکشاه
هندستانی سهرابه تسلیم و هر خصوصه قبیله و تعلیم برله عساکر فراوان
ایله پهلوانلری الوب سرو خرامان ایله فارس اقلینه دوراه اولدیلر
و هر مزده عیش و عشرت ایمدرکدن تاکه فارس قریب و اهالی فارس
چیما استقبال ایمدرک فارسه داخل اولدیلر و شهرین ترین و آیین الیوب
اسباب و لیمه و سوری بهیا برله بر مبارک ساعده سرو حرامانی قهرمانه
تکاح الیوب کندیس قزری بولان سنین غداری دخی قهطرا نه تکاح الیوب
نازل مرام و بکام اولدیلر و بر مدت کهنه کد نصکره کل نفس دانقه الموت
فهو اسیمه پیک اجل اریشوب مرغ جان هوشکشاهی آلوب پرواز
و وارث تختی بولان طهورت دیویند تخنه اوتوروب عدلو عداده
مشغول و قهرمان ایله قهطران دخی عیش و عشرتله معمول
اه لیلر بهمان جناب بیجه ن جوله امت محمدی
دشاده نالان آمال و عشق ده محسود

ورزشک مال بدفعال

بیورسون آمین

ویامین

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ